USTAPARMAK

SARAH WATERS

Çağdaş Dünya Edebiyatı 108

Ustaparmak
Sarah Waters

Kitabın Özgün Adı:
Fingersmith

Yayına hazırlayan: Tülin Er
İngilizceden çeviren: Figen Bingül
Kapak tasarım: Utku Lomlu
Dizgi: Bahar Kuru

© 2002, Sarah Waters
© 2008; bu kitabın Türkçe yayın hakları
Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Aralık 2008
ISBN: 978 - 975 - 289 - 561 - 4

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (212) 674 97 23
Fax: (212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00
e-posta: everest@alfakitap.com
www.everestyayinlari.com

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Adım o günlerde Susan Trinder'dı. Bana Sue derlerdi. Doğduğum yılı biliyorum, ama tam tarihini uzun yıllar bilmedim ve Noel gününü doğum günüm olarak seçtim. Sanırım öksüzüm. Annemin öldüğünü biliyorum. Ama onu hiç görmedim, benim için hiçbir anlamı yoktu. Eğer birinin çocuğu olmam gerekiyorsa, Bayan Sucksby'nin çocuğuydum; baba yerine de Thames yakınındaki Borough semtinde, Lant Sokağı'ndaki çilingir dükkânını çalıştıran Bay Ibbs vardı.

Hatırladığım kadarıyla, dünya ve dünyadaki yerim hakkında ilk kez bir şey düşündüğüm olay şudur:

Beni tiyatro oyunlarında dilenmeye götürmek için Bayan Sucksby'ye bir peni ödeyen Flora adında bir kız vardı. O zaman-

lar insanlar parlak saçlarım yüzünden dilenmeye beni götürmek isterdi; Flora da benim gibi oldukça sarışın olduğundan, beni kız kardeşi olarak yutturabiliyordu. Şimdi hatırladığım gece beni götürdüğü tiyatro, St. George Circus'daki Surrey Tiyatrosu'ydu. Oyun *Oliver Twist*'ti. Çok korkunç bir oyun olduğunu hatırlıyorum. Balkonun eğimini ve orkestra çukuruna olan inişi hatırlıyorum. Sarhoş bir kadının elbisemin kurdelesinden yakalayışını hatırlıyorum. Sahneyi aydınlatan alevleri, oyuncuların kükremesini, kalabalığın çığlıklarını hatırlıyorum. Karakterlerden birine kırmızı peruk ve sakal takmışlardı: Öyle zıplıyordu ki onun palto giymiş bir maymun olduğundan emindim. Bundan da kötüsü, hırlayan pembe gözlü köpek, ama hepsinden de kötüsü, o köpeğin sahibi, pezevenk Bill Sykes'tı. Zavallı Nancy'ye sopasıyla vurunca bizim sırada oturan herkes ayağa kalktı. Birisi sahneye botunu fırlattı. Yanımdaki bir kadın bağırdı:

"Seni canavar! Seni hain! O kız senin gibi bir zorbaya kırk basar!"

Ayağa kalkıp balkonu sanki kabarmış gibi gösteren insanlardan mı, yoksa çığlık atan kadından mı, ya da Bill Sykes'ın ayaklarının dibinde rengi büsbütün atmış, hareketsiz yatan Nancy'nin görüntüsünden mi bilmiyorum, ama müthiş bir dehşete kapıldım. Hepimizin öldürüleceğini sandım. Bağırmaya başladığımda Flora da beni susturamadı. Daha önce bağıran kadın kollarını uzatıp bana gülümseyince daha da yüksek sesle bağırdım. Sonra da Flora ağlamaya başladı – sanırım ancak on iki ya da on üç yaşındaydı. Beni eve götürdü ve Bayan Sucksby'den tokadı yedi.

"Onu böyle bir şeye götürmek de neyin nesi?" dedi Bayan Sucksby. "Onunla basamaklarda oturacaktın. Ben bebelerimi böyle bağırmaktan morarmış halde geri getirilmeleri için kiralamıyorum. Sen ne halt karıştırıyordun?"

Beni kucağına aldığında tekrar ağlamaya başladım. "Tamam kuzum," dedi. Flora, hiçbir şey söylemeden, al yanağındaki bir tutam saçı çekerek onun önünde durdu. Bayan Sucksby öfkesi

tepesinde bir şeytandı. Sandalyesinde -ondan başka kimsenin oturmadığı, gıcırdayan büyük bir tahta sandalye- sallanıp, kalın sert eliyle titreyen sırtımı sıvazlayarak ve terlikli ayağıyla halıya vurarak Flora'ya baktı.

"Küçük numaranı biliyorum," dedi sessizce. O herkesin numarasını bilirdi. "Ne aldın? Bir-iki mendil, öyle mi? Bir-iki mendil ve bir kadın çantası?"

Flora saç tutamını ağzına çekip ısırdı. "Bir çanta," dedi bir anlık duraklamanın ardından. "Ve bir şişe koku."

"Göster," dedi Bayan Sucksby elini uzatarak. Flora'nın yüzü asıldı. Sonra parmaklarını eteğinin belindeki bir sökükten içeri soktu; söküğün hiç de bir sökük olmadığını, elbisesinin içine dikilmiş küçük ipek bir cebin ağzı olduğunu görünce nasıl şaşırdığımı tahmin edersiniz. Siyah kumaş bir çantayla gümüş bir zincire takılı tıpası olan bir şişe çıkardı. Çantanın içinde üç peni ve yarım bir küçük hindistancevizi vardı. Belki de elbiseme asılan sarhoş kadından almıştı. Tıpasını açınca, şişe gül kokuyordu. Bayan Sucksby kokladı.

"Pek zavallı bir ganimet," dedi, "öyle değil mi?"

Flora başını salladı. "Daha çok alırdım," dedi bana bakarak, "onun krizleri tutmasaydı."

Bayan Sucksby eğilip bir kez daha vurdu ona.

"Eğer senin ne olduğunu bilseydim," dedi, "hiçbirini alamazdın. Şimdi sana şunu söyleyeyim: Aşırmaya çıktığında yanında bir bebe istiyorsan, öteki çocuklarımdan birini al. Sue'yu değil. Duydun mu beni?"

Flora somurttu, ama onayladı. Bayan Sucksby, "İyi. Şimdi toz ol. O ganimeti de burda bırak, yoksa annene erkeklerle olduğunu söylerim," dedi.

Sonra beni yatağına götürdü – önce çarşafı ısıtmak için ellerini üstüne sürttü, sonra beni ısıtmak için eğilip parmaklarıma üfledi. Bütün bebekleri içinde bunu sadece bana yapardı. "Artık korkmuyorsun, değil mi Sue?"

Ama korkuyordum ve bunu söyledim. O pezevengin beni bulacağından ve sopasıyla bana vuracağından korktuğumu söyledim. O dediğim pezevengi duyduğunu söyledi: Hepsi martavalmış. Dedi ki:

"Bill Sykes'ı değil mi? Yahu, o Clerkenwell'li bir adamdır. Borough'ya bulaşmaz. Borough erkekleri onun için çok çetindir."

Bense, "Ama, ah Bayan Sucksby! Siz zavallı kız Nancy'yi ve onu nasıl yere devirip öldürdüğünü görmediniz ki!" dedim.

"Öldürdü mü?" dedi o zaman. "Nancy'yi mi? Ama o bir saat önce burdaydı. Yalnızca yüzüne biraz tokat yemişti. Şimdi saçlarını da farklı kıvırmış, o adamın ona el sürdüğünü anlamazsın bile."

"Peki ama onu yine dövmez mi?" dedim.

O zaman bana Nancy'nin en sonunda aklının başına geldiğini ve Bill Sykes'ı tamamen terk ettiğini anlattı. Onu, fare şeker ve tütün satan küçük bir dükkâna yerleştiren Wapping'li hoş bir beyle tanışmıştı.

Saçlarını boynumun etrafından çekip yastığın üzerinde düzeltti. Saçlarım, az önce dediğim gibi, o zaman çok açık sarıydı -büyüdükçe düz kahverengiye dönüşse de- ve Bayan Sucksby onları sirkeyle yıkayıp parıldayana kadar tarardı. Şimdi dümdüz taranmış, bir bukleyi kaldırıp dudaklarına değdirmişti. "Eğer o Flora bir daha seni aşırmaya götürmeye kalkarsa bana haber verirsin, değil mi?" dedi.

Vereceğimi söyledim. "Aferin," dedi. Sonra gitti. Mumunu da aldı ama kapıyı yarı açık bıraktı; penceredeki perde danteldi ve sokak lambaları görünüyordu. Burası hiçbir zaman çok karanlık ve çok sessiz olmazdı. Yukarıdaki katta zaman zaman kızlarla oğlanların gelip kaldığı bir-iki oda vardı: Gülerler, güm güm sesler çıkarırlar, demir paraları yerlere düşürürler, bazen de dans ederlerdi. Duvarın ötesinde, Bay Ibbs'in yatağa bağlı ablası yatardı: Sık sık korku nöbetleriyle çığlıklar atarak uyanırdı. Ve evin her tarafında -tuz kutularındaki balıklar gibi tepeden tırna-

ğa istif edilmiş beşiklerde- Bayan Sucksby'nin bebekleri vardı. Gecenin herhangi bir saatinde mızırdanıp ağlamaya başlayabilirler, herhangi küçük bir şey onları uyarabilirdi. O zaman Bayan Sucksby yanlarına gider, onlara bir şişeden, camda çın çın edişini duyabileceğiniz küçük gümüş bir kaşıkla cin verirdi.

Fakat bu gece, sanırım yukarıdaki odalar boştu ve Bay Ibbs'in ablası sessizdi, belki de sessizlik yüzünden bebekler uyumaya devam etti. Bense gürültüye alışkın olduğumdan uyanık kaldım. Yattığım yerde yine zalim Bill Sykes'ı ve ayakları altında ölen Nancy'ı düşündüm. Yakındaki bir evden küfreden bir adamın sesi geliyordu. Sonra kilise çanı çaldı – çan sesleri rüzgârlı caddelerden garip bir şekilde geldi. Flora'nın tokat yiyen yanağının hâlâ acıyıp acımadığını merak ettim. Clerkenwell'in Borough'ya ne kadar uzaklıkta olduğunu ve sopalı bir adama yolun ne kadar yakın görüneceğini merak ettim.

O zaman bile hayal gücüm yüksekti. Lant Sokağı'nda ayak sesleri olunca ve bunlar pencerenin dışında durunca, sonra ayak seslerini bir köpeğin sızlanması, pençelerinin tırmalaması, dükkân kapımızın tokmağının dikkatlice çevrilmesi izleyince, yastığımı fırlatıp bağıracaktım – ama ben bunu yapamadan köpek havladı ve bu havlamada tanıdığımı sandığım bir iz vardı: Bu tiyatrodaki pembe gözlü canavar değil, bizim kendi köpeğimiz Jack'ti. Çok iyi dövüşürdü. Arkasından bir ıslık geldi. Bill Sykes hiç bu kadar güzel ıslık çalmazdı. Islığı çalan dudaklar Bay Ibbs'indi. Bayan Sucksby'yle kendine akşam yemeği için sıcak sosis almaya çıkmıştı.

"İyi mi?" dediğini duydum. "Şunun üstündeki sosu kokla bak..."

Sonra sesi bir mırıltıya dönüştü ve kendimi yatağa geri bıraktım. Herhalde beş ya da altı yaşındaydım. Yine de her şeyden daha net hatırlıyorum. Yattığımı ve çatal, kaşık, tabak seslerini, Bayan Sucksby'nin iç çekmelerini, sandalyesinin gıcırdamasını, terliğinin yere vuruşunu duyduğumu hatırlıyorum. Ve dünya-

nın nelerden oluştuğunu -daha önce hiç anlamadığım şeyleri- anladığımı hatırlıyorum: İçinde kötü Bill Sykes'lar, iyi Bay Ibbs'ler ve her iki tarafa da gidebilen Nancy'ler olduğunu. Benimse zaten Nancy'nin en sonunda gittiği tarafta olduğum için ne kadar memnun olduğumu düşündüm – yani iyi tarafta, içinde fare şekerler olan.

Ancak yıllar sonra *Oliver Twist*'i ikinci kez gördüğümde, Nancy'nin sonunda tabii ki öldürüldüğünü anladım. O zamana kadar Flora iyi bir "ustaparmak" olmuştu: Surrey artık onun için hiçbir şeydi, Batı Yakası tiyatroları ve konser salonlarında çalışıyordu – kalabalığa tuz gibi karışıyordu. Fakat beni bir daha asla yanında götürmedi. O da herkes gibiydi, Bayan Sucksby'den çok korkuyordu.

Zavallıcık, en sonunda elleri bir hanının bileziği üzerindeyken yakalandı ve hırsız olarak sürgüne gönderildi.

Lant Sokağı'nda hepimiz az ya da çok hırsızdık. Fakat öyle hırsızlardık ki, tehlikeli işleri yapmaktan çok, kolaylaştıran cinsten. Flora'nın elini eteğindeki bir sökükten sokup dışarı bir çanta ve parfüm çıkarırken ilk gördüğümde gözümü dikip baktıysam da bir daha hiç o kadar şaşırmadım: Çünkü Bay Ibbs'in dükkânına, paltosunun astarında, şapkasında, kolunun ya da çorabının içinde bir çanta ya da bir paketle gelen olmazsa bizim için çok sıkıcı bir gün olurdu.

"İyi misiniz, Bay Ibbs?" derdi o kimse.

"İyiyim, oğlum," diye yanıtlardı Bay Ibbs. O zaman daha çok burnundan konuşurdu. "Ne var ne yok?"

"Çok bir şey yok."

"Bana bir şey getirdin mi?"

Adam göz kırpardı. "Bir şey getirdim Bay Ibbs, çok yeni ve ender bir şey..."

Hep böyle söylerlerdi ya da benzeri bir şey. Bay Ibbs başını sallar, sonra dükkân kapısının perdesini çeker ve kilitlerdi – tem-

kinli bir adamdı, asla pencere yanında ganimete bakmazdı. Tezgâhının arkasında yeşil çuhadan bir perde vardı ve onun arkasında da dosdoğru mutfağımıza açılan bir geçit. Eğer lursız tanıdığı biriyse masaya getirirdi. "Gel oğlum," derdi. "Herkese bunu yapmam. Ama sen eskiden beri bizdensin – yani aileden sayılırsın." Sonra da adama fincanlar, ekmek kabukları ve çay kaşıkları arasına mallarını yaydırırdı.

Bayan Sucksby orada bir bebeğe mama yediriyor olabilirdi. Hırsız onu görünce şapkasını çıkarırdı.

"İyisiniz ya Bayan Sucksby?"

"İyiyim canım."

"İyisin ya Sue? Amma büyümüşsün!"

Onların sihirbazlardan daha iyi olduğunu düşünürdüm. Çünkü paltolarının kollarından cüzdanlar, ipek mendiller ve saatler ya da mücevherler, gümüş tabaklar, pirinç şamdanlar, jüponlar -bazen de tam elbise takımları- çıkardı. "Bunlar kaliteli eşya, kaliteli," derlerdi hepsini çıkarıp ortaya yayarken. Bay Ibbs'in de ellerini ovuştururken gözleri parlardı. Ama sonra ganimetleri incelerken suratı asılırdı. Çok yumuşak ve dürüst görünüşlü -yanakları çok solgun, düzgün dudaklı ve sakallı- bir adamdı. Suratı asıldığında neredeyse kalbiniz parçalanırdı.

"Paçavra," diyebilirdi kafasını sallayıp bir kâğıt para parçasını tutarak. "Satışı çok zor." Ya da, "Şamdan. Daha geçen hafta Whitehall'deki bir evden bir düzine en iyi kalite şamdan geldi. Hiçbir şey yapamadım onları. Veremedim."

Ayakta dikilip bir fiyat biçme gösterisine girişir, ama adamı küçük düşürmemek için fiyatı söylemeye cesaret edemiyor gibi yapardı. Sonra teklifini yaptığında hırsız iğrenmiş görünürdü.

"Bay Ibbs," derdi, "bu Londra Köprüsü'nden buraya yürüme zahmetimi bile karşılamaz. Lütfen insaflı olun."

Fakat Bay Ibbs çoktan kasasına gitmiş, masanın üzerinde şilinleri sayıyor olurdu: Bir, iki, üç – elinde dördüncüyle durala-yabilirdi. Hırsız gümüşün pırıltısını görürdü -Bay Ibbs tam da

bu sebeple bozukluklarını her zaman çok parlak tutardı- bu da tazıya tavşan gibiydi.

"Beş yapamaz mısınız Bay Ibbs?"

Bay Ibbs dürüst yüzünü kaldırır ve omuz silkerdi.

"İsterdim oğlum. Her şeyden çok isterdim. Eğer bana değişik bir şey getirseydin paramla bunun karşılığını verirdim. Ama bu," elini ipek, senet veya pırıltılı pirinç eşya yığınının üzerinde şöyle bir sallayıp, "bunların hepsi ıvır zıvır. Bunun için kendimi soymam lazım. Bayan Sucksby'nin bebelerinin yemeğinden çalmam lazım."

Böylece hırsıza şilinlerini uzatır, hırsız da cebine koyup önünü ilikler ve öksürür ya da burnunu silerdi.

Sonra da Bay Ibbs fikir değiştirmiş görünürdü. Tekrar kasasına gider ve, "Bu sabah bir şey yedin mi, oğlum?" derdi. Hırsız her zaman, "Ağzıma lokma koymadım," diye yanıtlardı. Sonra Bay Ibbs ona altı peni verir, bunu ata değil kahvaltıya harcamasını söylerdi; hırsız da, "Siz bir pırlantasınız, Bay Ibbs, gerçek bir pırlanta," gibi bir şey söylerdi.

Bay Ibbs böyle bir adamdan on ya da on iki şilinlik bir kâr ederdi: Bütün süre boyunca dürüst ve adil görünerek. Tabii ki, paçavra veya şamdanlar hakkında söyledikleri hep şişirme olurdu: Elbette piriç eşyayı soğandan ayırabiliyordu. Hırsız gidince bana bakıp göz kırpardı. Tekrar ellerini ovuşturur, oldukça neşelenirdi.

"Söyle bakalım Sue," derdi, "bir bez alıp bunları parlatmaya ne dersin? Sonra da -eğer bir dakikan varsa canım, eğer Bayan Sucksby'nin sana ihtiyacı yoksa- belki bu mendillere biraz elişi bir şeyler yaparsın. Yalnızca biraz, hafif bir şeyler, küçük makasınla ve belki bir iğneyle: Çünkü bu patiskadır -görüyor musun, canım?- çok çekersen yırtılır..."

Alfabeyi böyle öğrendiğimi düşünüyorum: Harfleri işleyerek değil, sökerek. Kendi adımın nasıl yazıldığını, gelen *Susan* işli mendillerden öğrendiğimi biliyorum. Düzgün okumak konu-

sundaysa kendimizi hiç üzmedik. Gerekirse Bayan Sucksby okuyabiliyordu; Bay Ibbs de okuyabiliyor, hatta yazabiliyordu; ama kalanınızın sadece biraz fikri vardı – yani İbranice konuşmak veya perende atmak gibi: Bunun Yahudiler ve cambazlar için faydasını anlarsınız; ama bu onların işiyken siz niye yapasınız?

En azından o zaman böyle düşünüyordum. Ama hesap yapmayı öğrenmiştim. Bunu bozukluklarla uğraşırken öğrendim. Tabii gerçek olanları tutardık. Sahteleri çok parlak olur ve harcanmadan önce karartılıp yağlanarak bozulması gerekir. Bunu da öğrendim. İpek ve ketenin yeni görünmesini sağlamak için yıkama ve ütüleme yöntemleri vardır. Değerli taşları adi sirkeyle ovardım. Gümüş tabaklardaysa yemek yerdik – ama üzerlerindeki simgeler ve mühürler yüzünden yalnızca bir kere; bitirince de Bay Ibbs bardakları ve tabakları alıp eritir, kalıp haline getirirdi. Altın ve kurşun-kalay alaşımına da bunu yapardı. İşi asla şansa bırakmazdı: Onu bu kadar usta yapan da buydu. Mutfağımıza bir şey görüntüsünde gelen her şey, başka bir şey görüntüsüyle çıkardı. Ön taraftan -dükkân tarafından, Lant Sokağı tarafından- gelmiş olmasına karşın bir başka taraftan çıkardı; arka taraftan. Orada sokak yoktu. Yalnızca küçük üstü kapalı bir geçit ve karanlık küçük bir avlu vardı. Orada durup yolunuzu şaşırabilirdiniz; fakat bakmayı bilirseniz bir patika görürdünüz. Bu sizi dar bir yola getirirdi, o yol kıvrımlı karanlık bir tarla yolunu keser, o da demiryolu hattının kemerlerine varır ve sizi o kemerlerden birinden -hangisinden olduğunu bilsem de söylemeyeceğim- daha karanlık başka bir tarla yoluna, çok çabuk ve göze çarpmadan nehre çıkarırdı. Orada kayıkları bulunan iki veya üç adam tanırdık. Gerçekten de o kıvrımlı yol boyunca dostlarımız yaşardı – örneğin, Bay Ibbs'in benim kuzen dediğim yeğenleri. Onlardan herhangi biriyle ganimetleri mutfağımızdan Londra'nın her yerine gönderebilirdik. Her şeyi, ama her şeyi, sizi dehşete düşürecek hızda ulaştırabilirdik. Ağustos ayında bir buz kalıbını dörtte biri bile suya dönüşme fırsatı bulamadan

ulaştırabilirdik. Yaz günü güneş ışığı bile satabilirdik – Bay Ibbs ona bir alıcı bulurdu.

Kısacası, evimize gelip de oldukça hızlı bir şekilde oradan tekrar çıkarılmayan bir şey pek olmazdı. Aslında gelip de kalan tek bir şey vardı – her nasılsa o ganimet seferlerinin müthiş akımına karşı durabilen, Bay Ibbs ve Bayan Sucksby'nin fiyat koymayı asla düşünmediği tek bir şey.

Tabii ki kastettiğim şey, bendim.

Bunun için anneme şükran borçluydum. Hikâyesi trajik bir hikâyeydi. 1844'te bir gece Lant Sokağı'na gelmişti. "Çok ağır bir halde gelmişti, canım kızım, seninle," dedi Bayan Sucksby – daha fazlasını öğrenene kadar, bunun, annemin herhalde beni eteğinin içine ya da paltosunun astarına dikili bir cebe sokuşturulmuş bir halde getirdiği demek olduğunu düşünürdüm. Çünkü annemin hırsız olduğunu biliyordum. "Ama ne hırsız!" derdi Bayan Sucksby. "Çok cesur! Ve güzel."

"Öyle miydi, Bayan Sucksby? Sarışın mıydı?"

"Senden de sarışın, ama senin gibi yüzü keskin hatlı ve kâğıt kadar ince. Onu yukarı kata yerleştirdik. Orada olduğunu benden ve Bay Ibbs'ten başka kimse bilmedi – çünkü dediğine göre polis dört koldan onu arıyordu ve bulurlarsa ipte sallandırırlardı. İşi neydi?.. Sadece çalmak, derdi. Sanırım bundan daha kötü bir şey olmalıydı. Ama çetin cevizdi biliyorum, çünkü seni doğururken, yemin ederim ki hiç sızlanmadı – bir kere bile bağırmadı. Sadece sana baktı, küçük başının üstüne bir öpücük kondurdu; sonra sana bakmam için bana altı sterlin verdi – hepsi altın ve hepsi gerçek. Ona servet kazandıracak son bir işi olduğunu söyledi. Seni almak için geri gelmeye niyetliydi, yolu açık olunca..."

Bayan Sucksby böyle anlatırdı ve her seferinde sesi başlangıçta düzgün olsa da titreyerek biter, gözleri yaşlarla dolardı. Annemi beklemiş, ama annem gelmemiş. Onun yerine gelen korkunç bir habermiş. Ona servet kazandıracak iş kötü gitmiş. Ta-

bağını kurtarmaya çalışan bir adam öldürülmüş. Onu öldüren bıçak anneminmiş. Annemi kendi arkadaşı ihbar etmiş. Sonunda polis onu yakalamış. Bir ay hapishanede kalmış. Sonra onu asmışlar.

Asmışlar, o zamanlar kadın katilleri astıkları gibi, Horsemonger Sokağı Cezaevi'nin damında. Bayan Sucksby benim doğduğum odanın penceresinde durup infazı izlemiş.

Oradan görüntü olağanüstüydü – Güney Londra'daki en iyi görüntü, derdi herkes. İnsanlar idam günlerinde o pencerede bir yer tutabilmek için çok yüksek paralar vermeye hazırdı. İnfaz anında, yerdeki kapak patırtılarla açıldığında bazı kızlar çığlık atarken ben hiç atmadım. Bir kez bile ürpermedim ya da gözümü kırpmadım.

"O Susan Trinder," diye fısıldardı bazen birisi. "Annesi katil diye asıldı. Ne cesur değil mi?"

Bunu söylemeleri hoşuma giderdi. Kimin gitmezdi ki? Ama gerçek -ve şimdi bunu kimin bildiği umurumda değil- şu ki, hiç de cesur değildim. Böyle bir şey için cesur olmak için önce üzgün olmanız gerekir. Bense hiç tanımadığım biri için nasıl üzülebilirdim? Sanırım annemin asılması yazık olmuştu, ama madem *asılmıştı*, bunun bir çocuğu boğazlamak gibi şeytani bir şey değil de bir cimriyi tabağı uğruna öldürmek gibi cesur bir şey yüzünden olmasından memnundum. Beni öksüz bırakması yazık olmuştu herhalde – fakat tanıdığım bazı kızların sarhoş ya da deli anneleri vardı: Nefret ettikleri ve asla geçinemedikleri anneler. Ben öyle birine ölü bir anneyi tercih ederdim!

Bayan Sucksby'yi yeğlerdim. Ondan dağlar kadar iyiydi. Bana bir ay bakması için para ödenmişti, o on yedi yıl tuttu. Sevgi, bu değilse nedir? Beni düşkünler evine yollayabilirdi. Cereyanlı bir beşikte ağlarken bırakabilirdi. Ama bunun yerine bana öyle değer verdi ki polis yakalarsa diye hırsızlığa bile yollamadı. Beni kendi yatağında, yanında yatırdı. Saçımı sirkeyle parlattı. Ancak cevherlere böyle davranırsınız.

Ve ben değil cevher, bir inci bile değildim. Sonunda saçım oldukça sıradanlaştı. Yüzüm sıradan bir yüzdü. Düz bir kilidi anahtarsız açıp, düz bir anahtar kesebilirdim; bir bozukluğu alıp zıplatıp sesinden sahte mi gerçek mi anlayabilirdim – ama bunların öğretildiği herkes bunları yapabilir. Etrafımdaki diğer bebekler buraya gelir, biraz kalır, sonra ya anneleri tarafından alınır, ya yeni anneler bulunur ya da ölürlerdi; ve tabii beni kimse istemedi, ölmedim, ama büyüdüm, ta ki artık cin şişesi ve gümüş kaşıkla beşikler arasında dolaşabilecek yaşa kadar. Bazen Bay Ibbs'i gözünde belli bir ışıkla bana bakarken yakalardım – sanki aniden benim bir ganimet olduğumu fark edip, nasıl olup da bu kadar uzun süre burada kaldığımı ve beni kime satabileceğini düşündüğünü sanırdım. Ama insanlar -şimdi ve o zaman olduğu gibi- kan bağından ve ailenin öneminden söz ettiğinde Bayan Sucksby'nin yüzü asılırdı.

"Buraya gel, canım kızım," derdi. "Sana bir bakayım." Ve ellerini başımın üzerine koyar, başparmaklarıyla yanaklarımı okşar, yüzümü sarardı. "Sende *onu* görüyorum," derdi. "O gece baktığı gibi bakıyor bana. Geri gelip sana servet kazandıracağını düşünüyor. Nerden bilebilirdi? Zavallı kız, asla dönmeyecek! Ama senin servetin daha kazanılacak. Senin servetin, Sue, seninkiyle birlikte bizim de..."

Böyle derdi, çok kereler. Ne zaman homurdansa ya da iç çekse -ne zaman tutulan sırtını ovarak bir beşiğin başından kalksa- gözleri beni bulur, bakışları aydınlanır, mutlu olurdu.

İşte Sue burada, der gibiydi. *İşler bizim için zor. Ama işte Sue burada. O düzeltecek...*

Onun böyle düşünmesine izin veriyor, ama kendimi buna kanmayacak kadar akıllı sanıyordum. Bir zamanlar kendi çocuğu olduğunu duymuştum, uzun yıllar önce, ölü doğmuştu. Yüzüme öyle uzun uzun baktığı zaman gördüğünü sandığı yüzün *onun* yüzü olduğunu düşünürdüm. Bu düşünce beni ürpertir-

di, çünkü ben olduğum için değil de hiç tanımadığım birinin hatırına sevildiğimi düşünmek tuhaftı...

O günlerde sevgi hakkında her şeyi bildiğimi sanıyordum. Her şey hakkında her şeyi bildiğimi sanıyordum. Nasıl geçineceğimi sorsaydınız, eminim ki bebek yurdu açmayı istediğimi söyleyebilirdim. Bir hırsızla ya da çalıntı mal alıp satan biriyle evlenmek isteyebilirdim. On beş yaşındayken benim için bir toka çalan bir oğlan beni öpmek istediğini söylemişti. Bir de ondan kısa bir süre sonra, arka kapımızda durup, özellikle benim kızarıp bozardığımı görmek için ıslığıyla "Çilingirin Kızı"nı çalan başka biri daha vardı. Bayan Sucksby ikisini de kovalamıştı. Bütün diğer konularda olduğu gibi bu konuda da bana özel dikkat gösteriyordu.

"Seni kime saklıyor?" derdi oğlanlar. "Prens Eddie'ye mi?"

Sanırım Lant Sokağı'na gelen insanlar benim ağır olduğumu düşünüyorlardı. Ağır derken hızlının tersi demek istiyorum. Belki Borough standartlarına göre öyleydim. Ama bana yeterince kurnazım gibi geliyordu. Böyle işler dönen bir evde büyüyüp de neyin ne olduğuna -neyin ne içine girebileceğine ve ne olarak çıkabileceğine- dair iyi bir fikriniz olmaması mümkün değildir.

Anlıyor musunuz?

Hikâyeme başlamamı bekliyorsunuz. Belki o zaman ben de bekliyordum. Ama hikâyem zaten başlamıştı – ben de aynı sizin gibiydim ve bunu bilmiyordum.

İşte, sanıyorum hikâyemin gerçekten başladığı zaman:

Bir kış gecesi, on yedinci doğum günüme denk düşen Noel'den birkaç hafta sonra. Karanlık bir gece – zor bir gece, az çok yağmur gibi bir sis ve az çok kar gibi bir yağmur. Karanlık geceler, hırsızlar ve çalıntı mal satıcıları için iyidir; karanlık kış geceleri hepsinden iyidir, çünkü sıradan insanlar evlerinde otururlar, kodamanlar şehir dışında olur ve Londra'nın görkemli ev-

leri kapalı ve boş olup, soyulmak için yalvanrlar. Böyle gecelerde bize pek çok şey gelirdi ve Bay Ibbs'in kârı her zamankinden fazla olurdu. Soğuk, hırsızların pazarlığı çabucak kabul etmesini sağlar.

Biz Lant Sokağı'nda soğuğu çok fazla hissetmezdik, çünkü sıradan mutfak ateşimizin yanında Bay Ibbs'in çilingir mangalı vardı: Orada kömürlerin altında hep ateş olurdu; neyin uydurulması ya da eritilmesi gereken bir şeye dönüşmeyeceğini asla söyleyemezdiniz. O gece, mangalın başında üç ya da dört oğlan, altın liraları eritiyordu. Yanlarında, büyük sandalyesinde Bayan Sucksby, yanındaki beşikte birkaç bebek ve o zaman bizle kalan bir oğlanla bir kız -John Vroom ve Dainty Warren- vardı.

John, on dört yaşlarında, zayıf, esmer, keskin hatlı bir oğlandı. Devamlı yemek yerdi. Onda kurt olduğunu düşünürdüm. C gece yerfıstığı ayıklayıp kabuklarını yerlere atıyordu.

Bayan Sucksby onu gördü. "Hareketlerine dikkat eder misin?" dedi. "Ortalığı kirletiyorsun, sonra Sue'nun temizlemesi gerekecek."

John, "Zavallı Sue, ah kalbim parçalandı," dedi.

Benden hiç hoşlanmazdı. Sanıyorum kıskanıyordu. Evimize tıpkı benim gibi bebekken gelmişti; tıpkı benim gibi annesi ölünce öksüz kalmıştı. Ama öyle tuhaf görünüşlü bir çocuktu ki, kimse onu Bayan Sucksby'nin elinden almak istememişti. Bayan Sucksby dört ya da beş yaşına kadar onu tutmuş, sonra kilisenin yoksullar evine vermişti – fakat o zaman bile kurtulması zor bir şeytandı, devamlı yoksullar evinden kaçıp geri geliyordu: Dükkân kapısını her açtığımızda onu basamakta uyur buluyorduk. En sonunda onu alacak bir kaptan bulmuştu; Çin'e kadar gitti ve bundan sonra Borough'ya geldiğinde paralıydı ve böbürleniyordu. Parası bir ay yetti. Şimdi Lant Sokağı'nda Bay Ibbs'e iş yapıp yardım ediyordu ve bunun yanı sıra kendi küçük dolaplarını çeviriyordu; Dainty de ona yardım ediyordu.

Yirmi üç yaşında, iriyarı, kızıl saçlı bir kızdı ve biraz ahmaktı. Ama düzgün beyaz elleri vardı ve inanılmayacak kadar iyi dikiş dikerdi. John, bu kez de ona çalıntı köpeklerin üstlerine, gerçekte olduklarından daha güzel cins görünsünler diye köpek derisi diktiriyordu.

Bir köpek hırsızıyla iş yapıyordu. Bu adamın birkaç kancığı vardı: Kancıklar azınca onlarla sokaklarda yürür, köpekleri ayartıp sahiplerinden uzaklaştırır, sonra da onları geri vermeden önce on sterlin fidye isterdi. Bu iş, en iyi avcı köpekleriyle ve duygusal sahibeleri olan köpeklerle yürürdü; fakat bazı köpek sahipleri parayı asla ödemezdi -küçük köpeklerinin kuyruklarını kesip postalasanız dahi bir metelik görmezdiniz, öyle kalpsizdiler- ve John'un arkadaşı, üstüne kalan köpekleri boğar, John'a çok ucuza satardı. John onların etlerini ne yapardı bilemiyorum – belki tavşan diye yuttururdu ya da kendi yerdi. Ama derilerini, daha önce dediğim gibi, Dainty'ye verip, sıradan sokak köpeklerine diktirir ve Whitechapel Pazarı'nda cins köpek olarak satardı.

Artakalan deri parçalarınıysa, Dainty, John'a parka olacak şekilde birleştirip dikiyordu. O gece de onu dikmekteydi. Yakayı, omuzları ve kolların yarısını bitirmişti ve içinde şimdiden kırk değişik köpeğin derisi vardı. Ateşin önünde kokusu çok keskindi ve bizim köpeğimizi -yaşlı savaşçı Jack değil ama bir başkası, hani bir hikâyedeki hırsızın adını verip Charley Wag dediğimiz kahverengi köpeği- tam olarak azdırdı.

Ara sıra Dainty, hepimiz ne kadar güzel olduğunu görelim diye bize doğru paltoyu tutardı.

Böyle yaptığı bir keresinde, "John, daha uzun olmaman Dainty için iyi oldu," demiştim.

"Ölü olmaman senin için iyi oldu," diye yanıtladı. Kısa boyluydu ve bu ona dokunurdu. "Ama bu hepimiz için utanç verici. Senin derinden de biraz paltomun üstünde olsun isterdim – belki manşetlerinde, burnumu sildiğim yerde. Bir buldokun ya da bokserin yanında evinde gibi olurdun."

Her zaman yanında tuttuğu bıçağını aldı ve başparmağıyla kenarını kontrol etti. "Daha tam karar vermedim," dedi, "ama bir gece gelip sen uyurken derinden bir parça keseceğim. Onu sana diktirsem ne dersin Dainty?"

Dainty elini ağzına koydu ve bağırdı. Parmağına çok büyük gelen bir yüzük takmıştı, altındaki parmağına biraz ip dolamıştı ve ip siyahtı.

"Seni şakacı!" dedi.

John gülümseyip bıçağın ucuyla kırık bir dişe hafifçe vurdu. Bayan Sucksby:

"Yeter artık, yoksa lanet olası kafanı kıracağım. Sue'yu sinirlendirmene izin veremem."

Hemen, John Vroom gibi bir bebeğin beni sinirlendireceğini düşünsem boğazımı keseceğimi söyledim. John boğazımı benim için kesmek istediğini söyledi. Sonra Bayan Sucksby sandalyesinden eğildi ve ona vurdu -tıpkı uzun zaman önce bir başka gece, sandalyesinden eğilip Flora'ya vurduğu ve tıpkı aradaki yıllarda eğilip diğerlerine vurduğu gibi- benim için.

John bir an için ona geri vurmak ister gibi baktı; sonra daha da sert vurmak ister gibi bana baktı. Sonra Dainty yerinde kıpırdanınca dönüp ona vurdu.

"Ya anlamıyorum," dedi bunu yapınca, "neden herkes bana bu kadar kızgın."

Dainty ağlamaya başlamıştı. John'un koluna uzandı. "Onların zalim sözlerine aldırma Johnny," dedi. "Ben seni bırakmıyorum, değil mi?"

"Sen bırakmıyorsun, evet," diye yanıtladı. "Bokun küreğe yapıştığı gibi." Elini itti ve kız sandalyesinde sallanarak, köpek postu paltonun üzerine kapanıp, dikişlerin üstüne ağlayarak oturdu.

"Sus artık, Dainty," dedi Bayan Sucksby. "Güzel dikişini bozuyorsun."

Bir dakika kadar ağladı. Sonra mangalın başındaki oğlanlardan biri sıcak bozukluktan elini yakınca küfretmeye başladı ve o

zaman kahkahayla güldü. John ağzına bir fıstık daha atarak kabuğunu yere tükürdü.

Sonra sessizce oturduk, belki bir çeyrek saat kadar. Charley Wag, ateşin önünde yattı ve rüyasında fayton kovalayarak seğirdi – kuyruğu bir fayton tekerleğinin ezdiği yerden kıvrıktı. Dainty dikişini dikti. Bayan Sucksby uyukluyordu. John bomboş oturuyor, ama arada sırada benim dağıttığım kartlara bakıp onları nereye koyacağımı söylüyordu.

"Kazma Valesi Kupa Kaltağı'nın üstüne," derdi. Ya da, "Tanrım! Ağır musun nesin?"

"İğrenç misin nesin!" diye yanıtlardım, kendi oyunuma devam ederek. Deste eskiydi; kartlar yırtık pırtık giysiler gibi dökülüyordu. Bir zamanlar bu kartlarla oynanan hileli bir oyun yüzünden bir adam öldürülmüştü. Kartları son kez açtım ve John'un nasıl dizildiklerini görmemesi için sandalyemi biraz çevirdim.

Sonra, birdenbire bebeklerden biri uykusundan uyandı ve ağlamaya başladı, Charley Wag uyanıp havladı. Ateşi bacaya çeken ani bir rüzgâr çıkmış, yağmur kömürlerin üstüne daha hızla düşüp tıslatmıştı. Bayan Sucksby gözlerini açtı. "O da ne?" dedi.

"Ne ne?" dedi John.

Sonra biz de duyduk: Bir gümbürtü, evin arkasına çıkan geçitte. Sonra bir gümbürtü daha oldu. Sonra gümbürtüler ayak seslerine döndü. Ayak sesleri mutfak kapısında durdu -bir saniye sessizlik oldu- ve sonra yavaş ve ağır bir kapı vurulması.

Tak-tak-tak. İşte öyle. Bir tiyatro oyunundaki kapı vurulması gibi; ölü adamın hayaleti gelince olur ya. Bu bir hırsız vuruşu değildi: O çabuk ve hafif olur. Onu duyunca ne tip bir iş olduğunu anlarsınız. Oysa bu her şey olabilir; herhangi bir şey. Bu iş kötü bir şey olabilir.

Hepimiz böyle düşündük. Birbirimize baktık ve Bayan Sucksby beşiğe uzanıp bebeği aldı ve ağlamasını durdurmak için göğsüne bastırdı; John, Charley Wag'i yakalayıp çenesini kapalı

tuttu. Mangalın başındaki oğlanlar bir fare gibi sessiz kaldılar. Bay Ibbs sessizce, "Kimseyi bekliyor musunuz? Çocuklar, şu malları yok edin. Yanan parmaklarınızı boş verin. Eğer aynasızlarsa işimiz bitik."

Altın liraları ve eritikleri altını toplamaya başladılar, mendillere sarıp mendilleri şapkalarının altına ya da pantolon ceplerine koydular. Bunlardan birisi -Bay Ibbs'in en büyük yeğeni Phil- çabucak kapıya gitti ve arkası duvara dayalı, eli paltosunda, kapının yanında durdu. Hapishanede iki defa yatmıştı ve bir daha yatmayacağına yemin etmişti.

Kapı tekrar vuruldu. Bay Ibbs, "Her şey tamam mı? Şimdi sakin durun çocuklar, sakin durun. Sue, canım, şu kapıyı açar mısın?"

Tekrar Bayan Sucksby'ye baktım; başıyla gitmemi işaret edince gidip sürgüyü çektim; kapı bana doğru o kadar çabuk ve sert açıldı ki, Phil omuzlandığını sandı – kendini duvara desteklediğini, bıçağını çıkarıp kaldırdığını gördüm. Fakat kapıyı açan yalnızca rüzgârdı: Hızla mutfağın içine esip mumları söndürdü, mangalı kıvılcımlandırıp bütün iskambil kartlarını uçurdu. Geçitte koyu renk giysili, baştan aşağı sırılsıklam, ayağının dibinde deri bir çantayla bir adam duruyordu. Loş ışıkta solgun yanakları, sakalları görünüyordu, ama gözleri şapkasının gölgesinde gizliydi. Konuşmasaydı onu tanımayacaktım. Şöyle dedi:

"Sue! Sue sen misin? Şükürler olsun! Seni görmek için altmış beş kilometre geldim. Beni burda bekletecek misin? Korkarım bu soğuk beni öldürecek!"

Sonra onu tanıdım, bir yılı aşkın bir süredir görmemiş olmama karşın. Lant Sokağı'na gelen yüz adamdan onun gibi konuşan bir kişi çıkmazdı. Adı Richard Rivers'dı ya da Dick Rivers, veya bazen Richard Wells. Fakat biz onu başka bir isimle çağırırdık ve bu, Bayan Sucksby'nin beni gözümü dikmiş bakarken görüp, "Kimmiş?" diye seslenince söylediğim addı.

"Beyefendi," dedim.

Tabii biz bunu şöyle söylerdik: Gerçek bir beyefendinin bütün dişlerini kullanarak söyleyeceği gibi değil, ama sözcük bir balıkmış da onu fileto yapmışız gibi – *Beğ'fendi.*

"Beyefendi," dedim ve Phil hemen bıçağını saklayıp tükürdü ve mangalın başına döndü. Bayan Sucksby'yse sandalyesinde dönünce, bebek kırmızı yüzünü onun göğsünden çevirip ağzını açtı.

"Beyefendi!" diye bağırdı Bayan Sucksby. Bebek ciyaklamaya başladı; John'un serbest bıraktığı Charley Wag havlayarak Beyefendi'ye koşup pençelerini paltosuna koydu. "Ödümüzü kopardınız! Dainty, mumları yak. Ateşe su koy, bir çaydanlık."

"Sizi mavili aynasızlar zannettik," dedim Beyefendi mutfağa girerken.

"Sanırım ben de maviye döndüm," diye yanıtladı. Çantasını yere bırakırken titredi, sırılsıklam şapkası ve eldivenleri, sonra da sular damlayan paltosu, üzerinden çıkarır çıkarmaz buharlaşmaya başladı. Ellerini ovuşturdu, sonra başının üstünden geçirdi. Saçını ve sakalını uzatmıştı; şimdi yağmurdan düzleşince her zamankinden daha uzun, daha koyu ve daha parlak görünüyorlardı. Parmaklarında yüzükler ve yeleğinde bir zincire takılı taşlı bir saat vardı. Yüzüklerin ve saatin sahte, taşın cam olduğunu incelemeden anladım, ama müthiş iyi taklitlerdi.

Dainty mumları yakınca oda aydınlandı. Beyefendi etrafına bakınırken hâlâ ellerini ovuşturup başını sallıyordu.

"Nasılsınız Bay Ibbs?" diye seslendi rahatlıkla. "Nasılsınız delikanlılar?"

Bay Ibbs, "Çok iyi, canım," dedi. Oğlanlar yanıt vermedi. Phil ortaya laf atıp, "Arka taraftan girdi, değil mi?" dedi – başka bir oğlan da güldü.

Phil gibi oğlanlar, hep Beyefendi gibi erkeklerin nonoş olduğunu düşünürler.

John da güldü, ama ötekilerden daha yüksek sesle. Beyefendi ona baktı. "Merhaba küçük kene," dedi. "Maymununu mu kaybettin?"

John'un yanakları çok solgun olduğundan herkes onu İtalyan sanırdı. Şimdi, Beyefendi'yi duyunca parmağını burnuna koyup bir işaret yaptı. "Kıçımı öpebilirsin," dedi.

"Ah, öpebilir miyim?" dedi Beyefendi gülümseyerek. Dainty'ye gülümsedi, o da başını eğdi. "Merhaba güzelim," dedi. Sonra Charley Wag'e eğilip kulaklarını çekti. "Merhaba Sallakuyruk. Polis nerde? Hey? Nerde polis? Kovala onları!" Charley Wag kudurdu. "Aferin," dedi Beyefendi, ayağa kalkıp saçlarını düzelterek. "Aferin. Yeter tamam."

Sonra gidip Bayan Sucksby'nin sandalyesinin yanında durdu. "Merhaba Bayan S," dedi.

Bebek bir doz cin almış ve ağlaya ağlaya artık uyumuştu. Bayan Sucksby elini uzattı. Beyefendi onu alıp öptü – önce parmak eklemlerini, sonra uçlarını. Bayan Sucksby:

"John, o sandalyeden kalk da Beyefendi otursun," dedi.

John bir dakika kadar kızgın kızgın baktı, sonra kalkıp Dainty'nin taburesini aldı. Beyefendi oturdu ve bacaklarını ateşe doğru uzattı. Uzun boyluydu ve uzun bacakları vardı. Yirmi yedi ya da yirmi sekiz yaşındaydı. John yanında altı yaşında gibi duruyordu.

Bayan Sucksby gözlerini, esnerken ve yüzünü ovuştururken onun yüzünden ayırmadı. Sonra onunla göz göze geldiğinde gülümsedi.

"Vay vay," dedi. "İşler nasıl?"

"Çok tatlı," diye yanıtladı. Bebek hareketsiz yatıyordu; onun sırtına da eskiden bana yaptığı gibi pat pat vurdu. Beyefendi de bu ritimde başını salladı.

"Peki bu küçük gonca," dedi, "yurt mu, aile mi?"

"Tabii ki yurt," dedi.

"Kız gonca mı, erkek gonca mı?"

"Erkek gonca, Tanrı onu korusun! Kendi ellerimle büyüteceğim bir garip anasız bebe daha."

Beyefendi ona doğru eğildi.

"Şanslı oğlan!" dedi ve göz kırptı.

Bayan Sucksby, "Ah!" diye bir çığlık atıp gül gibi kızardı. "Seni terbiyesiz!"

Nonoş veya değil, ama Beyefendi kesinlikle bir hanımın yüzünü nasıl kızartacağını bilirdi.

Ona Beyefendi diyorduk, çünkü gerçekten de bir beyefendiydi – dediğine göre gerçek bir beyefendi okuluna gitmiş ve bir babası, annesi ve neredeyse kalbini kırdığı bir kız kardeşi -hepsi de kodaman- varmış. Bir zamanlar parası varmış ama hepsini kumarda kaybetmiş; babası aile servetinden bir sent bile alamayacağını söyleyince o da parayı eski moda yoldan, hırsızlık ve dolandırıcılıkla kazanmak zorunda kalmış. Fakat bu hayata o kadar iyi uyum sağlamıştı ki, hepimiz o ailenin geçmişinde bozuk kan olduğunu ve onda ortaya çıktığını düşünüyorduk.

İsterse gayet iyi bir ressam olabilirdi; Paris'te kalpazanlık üzerine küçük bir iş yapmış ve sanırım o iş başarısız olunca bir yıl kadar Fransızca kitapları İngilizceye -ya da İngilizce kitapları Fransızcaya- çevirerek geçinmiş ve her seferinde aynı eski hikâyeyi biraz değiştirip farklı başlıklar koyarak yirmi yeni hikâyeymiş gibi yutturmuş. Fakat çoğunlukla bir dolandırıcı ve büyük kumarhanelerde hilebaz olarak çalışırış – tabii Sosyete'ye karışabiliyor ve herkes kadar dürüst görünebiliyordu. Özellikle hanımlar onun için çıldırıyordu. Üç kez, zengin mirasyedi kadınlarla neredeyse evlenme aşamasına gelmiş, fakat her seferinde babaları şüphelenmiş ve anlaşma bozulmuştu. Pek çok insanı, sahte banka hisse senedi satıp mahvetmişti. Çok yakışıklıydı ve Bayan Sucksby onun üstüne titrerdi. Yılda bir kez Lant Sokağı'na gelir, Bay Ibbs'e ganimet getirir, sahte bozukluk, uyarı ve tavsiyeler alırdı.

Onun şimdi de ganimet getirdiğini sandım, sanki Bayan Sucksby de öyle sandı, çünkü Beyefendi ateşten ısınınca, Dainty ona romlu çay verince, Bayan Sucksby uyuyan bebeği beşiğine yerleştirdi ve eteğini düzeltip şöyle dedi:

"Aman Beyefendi, bu ne büyük zevk. Seni bir ya da iki ay daha beklemiyorduk. Bay Ibbs'in bakmak isteyeceği bir şey mi getirdin?"

Beyefendi hayır anlamında başını salladı. "Korkarım Bay Ibbs'e göre bir şeyim yok."

"Ne, hiçbir şey mi? Duydun mu Bay Ibbs?"

"Çok üzücü," dedi Bay Ibbs mangalın başından.

Bayan Sucksby gizemli bir havaya büründü. "O zaman benim için bir şey getirdin?.."

Fakat Beyefendi yine başını salladı.

"Size de değil Bayan S," dedi. "Size de değil, şu Garibaldi'ye de değil," John'u kastederek, "Dainty'ye değil, Phil'e ve oğlanlara da değil, Charley Wag'e bile değil."

Gözlerini odanın her tarafında gezdirerek bunları söyledikten sonra en sonunda bana baktı ama hiçbir şey söylemedi. Dağılmış iskambil kâğıtlarını toplamış, yeniden takımlarına ayırıyordum. Onun -ve onunla birlikte John'un, Dainty'nin ve hâlâ yüzü oldukça kırmızı Bayan Sucksby'nin- baktığını görünce kâğıtları bıraktım. Hemen uzandı ve kâğıtları alıp karıştırmaya başladı. Elleri hep meşgul olması gereken adamlardandı.

"Ee Sue," dedi, gözleri hâlâ üzerimde. Gözleri çok berrak bir maviydi.

"Ee, ne?" diye yanıtladım.

"Buna ne dersin? Senin için geldim."

"Onun için mi?" dedi John iğrenerek.

Beyefendi başıyla onayladı. "Senin için bir şey getirdim. Bir teklif."

"Bir teklif!" dedi Phil. Konuşmayı işitmişti. "Dikkat et Sue, yalnızca seninle evlenmek istiyor!"

Dainty çığlık attı ve oğlanların hepsi kıs kıs güldü. Beyefendi gözlerini kırpıştırıp, en sonunda gözlerini üzerimden ayırdı ve Bayan Sucksby'ye yaslanıp, "Mangalın başındaki arkadaşları

defeder misiniz? Ama John ve Dainty kalsın: Onların yardımını isteyeceğim," dedi.

Bayan Sucksby duraksadı, sonra Bay Ibbs'e baktı; Bay Ibbs de hemen, "Tamam çocuklar, bu liralar o kadar çok eridi ki, zavallı kraliçe bir gölgeye döndü. Daha fazla yaparsak vatana ihanetten işimiz bitecek." Bir kova aldı ve tek tek kızgın liraları suya atmaya başladı. "Şu sarı oğlanların 'yıka bizi' diye bağırışını dinleyin!" dedi. "Altın en doğrusunu bilir. Ya, altın ne bilirmiş?"

"Devam et, Humphry Amca," dedi Phil. Ceketini giyip yakasını kaldırdı. Öteki oğlanlar da aynını yaptı. "Hoşça kalın," dediler, bana, John'a, Dainty'ye ve Bayan Sucksby'ye başlarıyla selam vererek. Beyefendi'ye hiçbir şey demediler. O da onların gidişini seyretti.

"Arkanızı kollayın, delikanlılar!" diye seslendi kapı arkalarından kapanırken. Phil'in tekrar tükürdüğünü duyduk.

Bay Ibbs kilidin üstündeki anahtarı çevirdi. Sonra gelip kendine bir çay koydu – içine Dainty'nin Beyefendi'ye yaptığı gibi rom koyarak. Romun kokusu buharda yükselip ateş, erimiş altın, köpek postları, ıslak ve buharlaşan palto kokusuna karıştı. Yağmur, ızgaranın üstüne daha yavaş düşüyordu. John bir fıstık çiğniyor, dilinden kabuğu alıyordu. Bay Ibbs lambaların yerini değiştirmişti. Masa, yüzlerimiz ve ellerimiz parlak görünüyordu, ama odanın kalanı gölgeliydi.

Bir dakika boyunca kimse konuşmadı. Beyefendi hâlâ kâğıtlarla oynuyordu, biz de oturup onu seyrettik. Bay Ibbs herkesten çok seyretti: Gözlerini kıstı ve kafasını eğdi – bir tüfeğin namlusundan nişan alıyor gibiydi.

"Ee, oğlum," dedi. "Nedir hikâye?"

Beyefendi başını kaldırdı.

"Hikâye," dedi. "Hikâye şu." Bir iskambil kâğıdı aldı ve masanın üstüne yüzü açık olarak bıraktı. Karo Papazı'ydı. "Bir adam düşünün," dedi bunu yaparken. "Yaşlı bir adam -kendine özgü bir şekilde bilge bir adam- aslında bilgin bir beyefendi, fa-

kat tuhaf huyları olan. Londra'nın birkaç mil dışında, gözden uzak bir köyde, gözden uzak bir evde oturuyor – nerde olduğunu şimdilik boşverin. Kitaplar ve basmalarla dolu büyük bir odası var ve bunlardan başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor, iş olarak da bir -buna sözlük diyelim- sözlük derliyor. Bu bütün kitaplarının sözlüğü, fakat resim koymayı da umuyor – onları şık albümler halinde ciltletmek istiyor. Fakat bunu yapmak onun gücünü aşıyor. Bir gazeteye ilan veriyor: Bir yardımcıya ihtiyacı vardır." Burada bir başka kâğıdı ilkinin yanına koydu: Maça Valesi. "Koleksiyonu kurmasına yardım etmek üzere genç zeki bir adama. Ve işte -o sırada Londra kumarhanelerinde çok iyi tanınan, biraz alışılmışın dışında bir işin küçük ışığını, yatak ve yemek sağlanması koşuluyla arzulayan- bir zeki genç adam ilana yanıt verir, incelenir ve uygun bulunur."

"Zeki genç adam da sen," dedi Bay Ibbs.

"Zeki genç adam da ben. Nasıl da anladınız!"

"Şehir dışındaki ev," dedi, küskünlüğüne karşın Beyefendi'nin hikâyesine kapılan John, "diyelim ki servetle dolup taşıyor. Sen de bütün dolap ve sandıkların kilitlerini zorlamak istiyorsun. Bay Ibbs'ten kerpeten ile bir yosma ödünç almak için geldin ve yem olarak da hiç tereyağı görmemiş gibi bakan masum gözlü Sue'yu istiyorsun."

Beyefendi başını yana eğdi, nefesini içine çekti ve alaycı bir şekilde bir parmağını kaldırdı. Sonra:

"Buz gibi soğuk!" dedi. "Şehir dışındaki ev berbat bir yer: İki yüz yıllık, karanlık, cereyanlı ve damına kadar -o da akıyor bu arada- ipotekli. Korkarım çalmaya değecek ne bir halı, ne bir vazo veya tabak parçası var. Bu bey de yemeğini tıpkı bizim gibi porselen tabakta yiyor."

"Yaşlı herifler!" dedi John. "Ama onun gibi pintiler parasını bankada saklar, değil mi? Sen de bir kâğıda her şeyi sana bıraktığını yazdırdın ve şimdi bir şişe zehir almak için burdasın..."

Beyefendi hayır anlamında başını salladı.

"Otuz gram bile zehir istemiyor musun?" dedi John ümitle bakarak.

"Hayır, otuz gram bile istemiyorum. Üç gram bile. Ve bankada para yok – en azından yaşlı adamın adına. Öyle sessiz ve garip bir şekilde yaşıyor ki paranın ne işe yaradığını bile pek bilmiyor. Ama işte, yalnız yaşamıyor. Bakın, ona yoldaşlık eden..."

Kupa Kızı.

"Heh, heh," dedi John, sinsi sinsi. "Karısı, çok saçma."

Fakat Beyefendi tekrar başını salladı.

"Bir kız evlat, aynı şey?" dedi John.

"Karısı değil. Kızı değil," dedi Beyefendi, gözleri ve elleri Kupa Kızı'nın mutsuz yüzü üzerinde. "Yeğeni. Yaşı," bana göz attı, "diyelim Sue yaşında. Görüntüsü güzel diyelim. Sezgi, anlayış ve bilgi konusundaysa," gülümsedi, "eh tamamen eksik diyelim."

"Bir ahmak!" dedi John keyifle. "Zengin mi bari?"

"Zengin ya, evet," dedi Beyefendi başını sallayarak. "Ama ancak bir tırtılın kanattan yana zengin olduğu kadar ya da yoncanın baldan yana zengin olduğu kadar. O bir mirasçı, Johnny: Serveti kesin, dayı dokunamıyor; ama servet tuhaf bir şartla geliyor. Evlendiği güne kadar bir peni bile görmeyecek. Eğer bakire ölürse, para bir kuzene gidiyor. Eğer bir koca bulursa," beyaz bir parmakla kâğıdı okşadı, "bir kraliçe kadar zengin olacak."

"Ne kadar zengin?" dedi Bay Ibbs. Bütün bu süre boyunca konuşmamıştı. Beyefendi onu duyunca başını kaldırıp gözlerine baktı.

"On bin nakit," dedi sessizce. "Beş bin de fonda."

Ateşte bir kömür *pat* etti. John kırık dişinin arasından ıslık çaldı ve Charley Wag havladı. Bayan Sucksby'ye baktım, ama başı eğikti ve bakışı karanlıktı. Bay Ibbs düşünceli bir şekilde çayından bir yudum aldı.

"İddiasına varım ki yaşlı adam kızı kendine yakın tutuyordur, değil mi?" dedi çayını yutunca.

"Yeterince yakın," dedi Beyefendi başını sallayıp geri adım atarak. "Onu sekreteri yapmış, bütün bu yıllar boyunca, bir defada saatler süren seanslarla kendine kitap okutuyor. Bence kızım büyüyüp bir hanım olduğunu bile fark etmemiş." Gizemli bir şekilde gülümsedi. "Fakat sanıyorum kız biliyor. Ben resimler üzerinde çalışmaya başlar başlamaz, kendinde resme bir tutku keşfetti. Benden resim dersi vermemi istiyor. Ben o alanda kendimi yutturacak kadar bilgiliyim, oysa kız o kadar saf ki pastelboyayı domuzdan ayırt edemiyor. Ama derslere alışıyor – inanılmaz bir şekilde. İlk haftaki derslerde ona çizmeyi, gölgeleri öğretiyorum. İkinci hafta geçiyor: Gölgelerden tasarıma geçiyoruz. Üçüncü hafta – kırmızı suluboya. Sonra yağları karıştırıyoruz. Beşinci hafta..."

"Beşinci hafta onu titretiyorsun!" dedi John.

Beyefendi gözlerini kapadı.

"Beşinci hafta dersler iptal edildi," dedi. "Öyle bir kızım bir odada yalnız başına bir öğretmenle oturabileceğini mi sanıyorsunuz? Bütün bu zaman boyunca İrlandalı hizmetçisi bizimle oturuyordu – ellerim hanımının biraz fazla yakınında dolaşsa ya da nefesim beyaz boynunun üzerinde biraz fazla sıcak olsa öksürüp yüzü kızararak. Onun müthiş bir namus meraklısı olduğunu düşünüyordum, ama sonunda kızıl hastalığına yakalandığı ortaya çıktı – şu anda o yüzden ölüyor adi kaltak. Şimdi hanımının kâhyadan başka onu gözetecek kimsesi yok ve kâhya da derslerde bulunamayacak kadar meşgul. Bu yüzden derslerin sona ermesi gerekti; boyalar paletlerde kurumaya bırakıldı. Artık Küçükhanım'ı sadece yemekte, dayısının yanında görüyorum ve bazen, odasının yanından geçersem iç çekişini duyuyorum."

"Ve tam da," dedi Bay Ibbs, "bu kadar iyi anlaşırken."

"Tam da," dedi Beyefendi. "Tam da."

"Zavallı hanım!" dedi Dainty. Gözünde yaşlar vardı. Her şeye ağlayabilirdi. "Ve çok güzel, öyle mi? Vücudu ve yüzü?"

Beyefendi ilgisiz göründü. "Bir erkeğin gözünü doldurabilir herhalde," dedi omuz silkerek.

John güldü. "Ben *onun* gözünü doldurmak isterdim!"

"Ben de seninkini," dedi Beyefendi soğukkanlılıkla. Sonra göz kırptı. "Yani yumruğumla diyorum."

John'un yanakları kızardı ve ayağa fırladı. "Dene de görelim!"

Bay Ibbs ellerini kaldırdı. "Çocuklar! Çocuklar! Yeter! Hanımların ve çocukların önünde buna izin veremem! John otur ve pislik yapma. Beyefendi, bize hikâyeni anlatacağına söz verdin; şimdiye kadar duyduklarınız sadece yufkaydı. Et nerde oğlum? Et nerde? Daha da önemlisi, pişirmeye Susie nasıl yardım edecek?"

John taburesinin ayağına bir tekme vurdu ve oturdu. Beyefendi bir paket sigara çıkarmıştı. Bir kibrit bulup çakmasını bekledik. Sülfürün gözünde parlayışını seyrettik. Sonra tekrar masaya eğildi ve yaymış olduğu üç kâğıdı, kenarlarını düzelterek tuttu.

"Et istiyorsunuz," dedi. "Pekâlâ, işte buyrun." Kupa Kızı'na eliyle hafifçe vurdu. "Bu kızla evlenmeyi ve servetini ele geçirmeyi hedefliyorum. Onu kaçırmayı hedefliyorum," kâğıdı kenara kaydırdı, "dayısının burnunun dibinden. Duyduğunuz gibi, zaten bunu yapma yolundayım; ama bu tuhaf bir kız ve kendi başına güvenilmez – ve eğer yeni hizmetçisi olarak akıllı, çetin bir kadın bulursa o zaman mahvolurum. Londra'ya yaşlı adamın albümleri için bir set cilt almaya geldim. Oraya benden önce Sue'yu göndermek istiyorum. Onu hanımın hizmetçisi olarak yerleştirmek istiyorum ki onu elde etmeme yardım etsin."

Gözlerime baktı. Hâlâ tek soluk eliyle boş boş iskambil kâğıdıyla oynuyordu. Şimdi sesini alçaltmıştı.

"Sue'nun yardımına ihtiyacım olan bir şey daha var," dedi. "Bu kızla evlenince onu etrafımda istemiyorum. Onu benden alacak bir adam tanıyorum. Onu koyacağı bir yer var. Bir timarhane. Onu oraya kapayacak. Öyle ki, belki..." Sözünü bitirmedi, ama kâğıdı ters çevirip parmaklarını üstünde tuttu. "Onunla sadece evlenmeliyim," dedi, "ve -Johnny'nin diyeceği gibi- onu

titretmeliyim, yalnızca bir kere, para için. Sonra onu alıp şüphelendirmeden timarhanenin kapısına götüreceğim. Ne zararı var? Zaten yarı-saf olduğunu söylememiş miydim? Fakat emin olmak istiyorum. Onun saf kalmasını sağlaması ve saflığıyla bu komployа ikna etmesi için Sue'ya ihtiyacım var."

Tekrar sigarasından bir nefes çekti ve daha önce olduğu gibi herkes gözlerini bana çevirdi. Bayan Sucksby dışında herkes. O, Beyefendi konuşurken hiçbir şey söylemeden dinlemişti. Hikâye devam ederken fincanından tabağına biraz çay döküp tabakta çalkalayışını ve en sonunda ağzına götürüşünü seyretmiştim. Sıcak çaya dayanamazdı, dudaklarını sertleştirdiğini söylerdi. Onunki kadar yumuşak dudakları olan başka bir kadın tanıdığımı hiç sanmıyorum.

Şimdi, sessizlikte, fincanını ve tabağını bıraktı, sonra mendilini çıkarıp ağzını sildi. Beyefendi'ye baktı ve sonunda konuştu.

"Neden Sue?" dedi. "İngiltere'deki bütün kızlar içinde... Neden benim Sue'm?"

"Sizin olduğu *için*, Bayan S," diye yanıtladı. "Çünkü ona güveniyorum; çünkü o iyi bir kız – yani kanunların ince noktalarına çok saygılı olmayışıyla kötü bir kız demek istiyorum."

Bayan Sucksby başıyla onayladı. "Peki," diye sordu sonra, "parayı nasıl bölüştürmeyi düşünüyorsun?"

Beyefendi tekrar bana baktı, ama Bayan Sucksby'yle konuşmaya devam etti.

"İki bin sterlin alacak," dedi, sakallarını düzelterek, "ve küçükhanımın eşya ve elbiselerinden, mücevherlerinden beğendiklerini alacak."

Anlaşma böyleydi.

Tekrar düşündük.

"Ne diyorsun?" dedi en sonunda – bu kez bana. Sonra ben yanıtlamayınca, "Afedersin," dedi, "sana böyle bir sürpriz yaptığım için, ama harekete geçmek için ne kadar az zamanım ol-

duğunu görüyorsun. Hemen bir kız bulmalıyım. Senin olmanı istiyorum Sue. Herkesten çok senin olmanı istiyorum. Ama eğer olmayacaksan bana çabuk söyle ki başka birini bulabileyim."

"Dainty yapar," dedi John bunu duyunca. "Dainty bir zamanlar hizmetçiydi -değil mi Dainty?- Peckham'da büyük bir evde bir hanımın yanında."

"Hatırladığım kadarıyla," dedi Bay Ibbs çayını içerken, "Dainty bir şapka iğnesini hanımın koluna sapladığı için oradan çıkarılmıştı."

"Bana şirretlik etmişti," dedi Dainty, "beni kızdırdı. Bu kız şirrete benzemiyor. Bir ahmak, öyle dedin. Bir ahmak için hizmetçilik yapabilirim."

"Bu Sue'ya soruldu," dedi Bayan Sucksby sessizce. "Ve daha cevap vermedi."

Sonra tekrar hepsi bana baktı ve bakışları beni rahatsız etti. Başımı çevirdim. "Bilmiyorum," dedim. "Bana biraz acayip bir komplo gibi geldi. Beni bir hanıma hizmetçi yapmak! Ne yapacağımı nerden bileceğim?"

"Öğretebiliriz," dedi Beyefendi. "Dainty bu işi bildiğine göre sana öğretebilir. Ne kadar zor olabilir ki? Sadece oturup aptal aptal sıntacak ve hanımın ilaçlarını tutacaksın."

"Ya hanım beni hizmetçisi olarak istemezse? Beni neden istesin?" dedim.

Ama bunu düşünmüştü. Her şeyi düşünmüştü. Beni eski dadısının kız kardeşinin çocuğu -zora düşmüş bir şehirli kız- olarak tanıtacağını söyledi. O zaman hanımın, onun hatırı için beni kabul edeceğini söyledi.

"Sana bir tavsiye mektubu yazacağız -Bum Caddesi, Leydi Fanny, ya da bunun gibi bir şey olarak imzalayacağız- bir şey anlamaz. Sosyeteyi hiç görmemiş, Londra'yla Kudüs'ü ayıramaz. Kime soracak?"

"Bilmiyorum," dedim tekrar. "Herhalde o senin umduğun kadar *senden* hoşlanmıyor?"

Alçakgönüllü göründü. "Yani," dedi, "genç bir kızın benden hoşlanıp hoşlanmadığını şimdiye kadar anlayacak durumdayım."

"Ya senden yeterince hoşlanmıyorsa?" dedi Bayan Sucksby o zaman. "Ya o da bir Bayan Bamber ya da Bayan Finch olursa?"

Bayan Bamber ve Bayan Finch, Beyefendi'nin nerdeyse ağına düşürdüğü diğer mirasçı kızlardan ikisiydi. Fakat onların adını duyunca homurdandı. "Olmaz," dedi, "onlar gibi olmaz, biliyorum. O kızların babaları vardı – her taraflarından avukatlarla sarılı hırslı babalar. Bu kızın dayısı kitabının son sayfasından ilerisini göremez. Kızın benden yeterince hoşlanmamasına gelince – yani, sadece şu kadar söyleyebilirim: Sarırım hoşlanacak."

"Dayısının evinden taşınacak kadar mı?"

"Orası korkunç bir ev," diye yanıtladı, "onun yaşında bir kız için."

"Fakat kızın yaşı sana karşı işleyecek," dedi Bay Ibbs. Onunki gibi bir işte tabii ki Kanun'a ait ufak tefek şeyler öğrenirdiniz. "Yirmi bir yaşına gelinceye kadar dayısı söz sahibi. Onu istediğin kadar luzlu ve sessiz al, dayı gelip geri alacaktır. O zaman senin onun kocası olman bir şey sayılmaz."

"Ama onun benim karım olması sayılır – beni anlıyorsanız eğer," dedi Beyefendi sinsi sinsi.

Dainty boş boş baktı. John onun yüzünü gördü. "Titremeler," dedi.

"İşi bitecek," dedi Bayan Sucksby. "Onu artık başka hiçbir bey istemeyecek."

Dainty her zamankinden de alık baktı.

"Boşver," dedi Bay Ibbs, elini kaldırarak. Sonra Beyefendi'ye, "Çok ince iş. Görülmemiş şekilde ince."

"Tersini söylemiyorum. Ama şansımızı denemeliyiz. Ne kaybederiz ki? Hiçbir şey olmasa Sue'ya bir tatil olur."

John güldü. "Tatil," dedi, "olur. Eğer yakalanırsan kahrolası uzun bir tatil."

Dudağımı ısırdım. Haklıydı. Fakat beni rahatsız eden risk değildi. Hırsız olup da tehlikeler üzerinde canınızı sıkamazsınız; çılgın olmanız gerekir. Herhangi bir tatil istediğimden emin değildim. Borough'dan uzakta olmayı istediğimden emin değildim. Bir keresinde Bayan Sucksby'yle Bromley'deki kuzenini ziyaret etmeye gitmiştik ve eve kurdeşen döküp gelmiştim. Şehir dışını sessiz ve tuhaf, orada oturanları da ya alık ya da çingeneler olarak hatırlıyorum.

Alık bir kızla yaşamayı sever miydim? Dainty gibi olmazdı; o sadece biraz kafadan kontaktı ve ara sıra vahşileşirdi. Buysa gerçekten deli olabilirdi. Beni boğazlamaya kalkabilirdi ve miller boyunca imdat istediğimi duyacak kimse olmayacaktı. Çingeneler işe yaramazdı, onlar hep kendileriyle uğraşırdı. Herkes, yanıyor olsanız bile, bir çingenenin üzerinize tükürmek için caddeyi geçmeyeceğini bilir.

"Bu kız, neye benziyor? Kafası acayip demiştiniz," dedim.

"Acayip değil," dedi Beyefendi. "Sadece kaçık diyebilirim. Masum biri, doğuştan. Dünyadan uzak tutulmuş. Senin gibi öksüz; ama seni yontan Bayan Sucksby yerine onun kimsesi yoktu."

Dainty o zaman ona baktı. Annesi bir sarhoştu ve nehirde boğulmuştu. Babası onu döverdi. Kız kardeşini ölene kadar dövmüştü. Fısıldayarak:

"Yapmayı düşündüğün şey korkunç bir hainlik değil mi Beyefendi?"

Daha önceden hiçbirimizin bunu düşündüğünü sanmıyorum. Şimdi Dainty söyleyince etrafıma baktığımda kimse benimle göz göze gelmedi.

Sonra Beyefendi güldü.

"Hainlik mi?" dedi. "Ah, sen çok yaşa Dainty, tabii ki bu hainlik! Fakat on beş bin sterlin değerinde bir hainlik. Hem, bu paranın onlara dürüstlükle geldiğini mi sanıyorsun? Hiç değil! Para asla öyle gelmez. Onunki gibi aileler tarafından fakirlerin

sırtından kazanılır – kazanılan her şilin için yirmi sırt kırılarak. Herhalde Robin Hood'u duymuşsundur?"

"Duydum mu!" dedi.

"Yani, Sue ve ben onun gibi olacağız: Altını zenginden alıp ait olduğu halka geri vereceğiz."

John dudağını büktü. "Seni pezevenk," dedi. "Robin Hood kahramanıdı, örnek bir adamdı. Parayı halka vermek mi? Seninki hangi halk? Sen bir hanımı soymak istiyorsun, git kendi anneni soy!"

"Kendi annemi mi?" diye yanıtladı Beyefendi, kızararak. "Annemin bunla ne ilgisi var? Annemi as gitsin!" Sonra Bayan Sucksby'yle göz göze geldi ve bana döndü. "Ah, Sue," dedi. "Özür dilerim."

"Önemli değil," dedim çabucak. Masaya baktığımda herkes yine sessizleşti. Belki de hepsi, idam günlerinde olduğu gibi, "Ne kadar cesur, değil mi?" diye düşünüyorlardı. Öyle olduğunu umdum. Sonra da olmadığını: çünkü daha önce dediğim gibi ben asla cesur değildim, ama on yedi yıldır insanlar beni öyle sandılar. İşte şimdi Beyefendi'nin cesur bir kıza ihtiyacı vardı ve -dediğine göre o soğuk ve yağmurlu havada, kırk mil ötedenbana gelmişti.

Gözlerimi onunkiler hizasına kaldırdım.

"İki bin sterlin, Sue," dedi sessizce.

"Çok parlak olacağı kesin," dedi Bay Ibbs.

"Ve bütün o elbiseler ve mücevherler!" dedi Dainty. "Ah, Sue! Ne güzel görünürsün onların içinde!"

"Bir hanım gibi görünürsün," dedi Bayan Sucksby. Onu duyup bakışını yakaladığımda bana -daha önceleri pek çok kez olduğu gibi- baktığını ve yüzümün arkasında annemin yüzünü gördüğünü anladım. *Senin servetin daha kazanılacak.* Onun böyle söylediğini duyar gibiydim. *Senin servetin daha kazanılacak ve bununla birlikte bizimki de Suc...*

En sonunda haklı çıkmıştı. İşte benim servetim durduk yerde çıkagelmişti – en sonunda çıkagelmişti. Ne diyebilirdim? Tekrar Beyefendi'ye baktım. Kalbim göğsümde çekiç gibi hızla vurdu.

"Peki. Yapacağım. Fakat üç bin sterline, iki bin değil. Ve eğer hanım beni beğenmez de geri gönderirse yüz isterim, deneme zahmetim için."

Duraksadı, tekrar düşündü. Tabii ki hepsi gösteriydi. Biraz sonra gülümsedi, sonra elini bana uzattı, ben de benimkini ona. Parmaklarımı sıktı ve güldü.

John kaşlarını çattı. "Sana bire on veririm ki bir hafta içinde ağlayarak geri dönecek," dedi.

"Kadife bir elbiseyle geri geleceğim," diye yanıtladım. "Buraya kadar eldivenler, tüllü bir şapka ve gümüş lira dolu bir çantayla. Ve beni hanım diye çağırman gerekecek. Değil mi, Bayan Sucksby?"

Tükürdü. "Bun yapmadan önce kendi dilimi koparırım!"

"Önce ben koparırım!" dedim.

Bir çocuk gibi konuşuyordum. Ama çocuktum! Belki Bayan Sucksby de böyle düşünüyordu. Çünkü hiçbir şey söylemeden sadece oturuyor, eli yumuşak dudağında, hâlâ bana bakıyordu. Gülümsedi, ama yüzü sıkıntılı görünüyordu. Neredeyse korktuğunu söyleyebilirdim.

Belki de öyleydi.

Ya da bunu ancak şimdi düşünüyorum; ne kadar karanlık ve korkunç şeylerin olacağını bildiğim için.

İKİNCİ BÖLÜM

Kitap meraklısı yaşlı adamın adı Christopher Lilly'ymiş. Yeğenin adı da Maud. Londra'nın batısında, Maidenhead tarafında, Marlow adında bir köyün yakınında, Briar dedikleri bir evde oturuyorlarmış. Beyefendi'nin planı, iki gün içinde beni oraya trenle yalnız yollamaktı. Kendisinin en az bir hafta daha Londra'da kalıp yaşlı adamın kitap ciltleme işleriyle ilgilenmesi gerektiğini söyledi.

Oraya tek başıma yolculuk edeceğimin ve eve varacağımın detaylarıyla pek ilgilenmedim. Bazen Bay Ibbs'in yeğenleriyle cumartesi akşam danslarını seyretmeye gittiğim Cremorne Bahçeleri'nden daha batıya hiç gitmemiştim. Fransız kızının oradan bir tel üzerinde nehri geçip neredeyse düştüğünü görmüştüm –

bu müthiş bir şeydi. Kızın uzun çorap giydiğini söylerler, ama bana bacakları yeterince çıplak görünmüştü. Kız ipte yürürken Battersea Köprüsü'nde durduğumu ve Hammersmith'i geçtikten sonra ötedeki kırlara bakarken uzakta görünenin bir baca ya da kilisenin tepesi değil yalnızca ağaçlar ve tepeler olduğunu hatırlıyorum – ah, bu gördüğüm ürpertici bir şeydi! O zaman bana bir gün bütün arkadaşlarımın, Bayan Sucksby'nin ve Bay Ibbs'in olduğu Borough'yu terk edeceğimi ve o karanlık tepelerin arkasında bir evde tek başıma bir hizmetçinin yerine geleceğimi söyleseydiniz suratınıza gülerdim.

Fakat Beyefendi, olur da hanım -Bayan Lilly- kazayla bir başka kızı hizmetçisi olarak alır da komplomuz bozulursa diye hemen gitmem gerektiğini söyledi. Lant Sokağı'na geldiğinin ertesi günü oturdu ve Bayan Lilly'ye bir mektup yazdı. Mektupta, yazma cüreti gösterdiği için affedileceğini umduğunu, fakat eski dadısına -çocukken ona annelik etmişti- bir ziyarette bulunduğunu ve onu ölen kız kardeşinin üzüntüsünden çılgına dönmüş bulduğunu anlattı. Tabii ki ölü kız kardeşin kızı ben olacaktım: Hikâyeye göre, evlenip Hindistan'a gidecek bir hanıma hizmetçilik yapıyordum, bu yüzden işimi kaybetmiştim; bir başka sahibe arıyordum, ama bu arada da kötü yola sapmak üzere her taraftan ayartılıyordum; eğer yumuşak kalpli bir hanım bana şehrin kötülerinden uzakta bir şans verebilseydi – bunun gibi şeyler işte.

"Eğer böyle martavallara inanıyorsa, Beyefendi, bu kız bize anlattığından da aptal olmalı," dedim.

Oysa bana Strand'le Piccadilly arasında bu hikâye sayesinde haftanın beş gecesi çok güzel yemekler yiyen yüze yakın kız olduğunu anlattı; Londra'nın katı kodamanları bile bu yüzden şilinlerinden ayrılabiliyorsa, o zaman Bayan Maud Lilly, o yapayalnız, bilgisiz ve üzgün haliyle, hem de ona daha iyisini öğretecek kimsesi yokken nasıl daha iyi kalpli olmazdı?

"Göreceksin," dedi. Mektubu mühürleyip alıcı adresini yazdı ve komşunun oğullarından biriyle postaneye gönderdi.

Sonra, planının başarısından çok emin bir şekilde, bir an önce bana bir hanımın hizmetçisinin tam olarak nasıl davranacağını öğretmeye başlamaları gerektiğini söyledi.

Önce saçımı yıkadılar. O zamanlar, saçımı birçok Borough kızının yaptığı gibi üçe ayırır, arkaya bir tarak takar, yanlarda da birkaç büyük lüle bırakırdım. Lüleleri önce şekerli suyla ıslatıp, sonra kızgın bir maşayla kıvırırsanız, onları her şeyden sert yapabilirdiniz; bu şekilde bir hafta ya da daha uzun kalırlardı. Fakat Beyefendi bu saç şeklinin taşralı bir hanım için uygunsuz olduğunu düşündüğünü söyledi: Saçını tamamen düz oluncaya kadar yıkattı, sonra bir kez -sadece bir kez- ayırttı ve başının arkasında basit bir boğum olarak tutturttu. Dainty'ye de saçını yıkattı ve ben o beğenene kadar saçını tekrar tekrar tarayıp, tokalayıp, bir daha tokaladığımda, bu sefer Dainty'ninkini de sanki hanımın, Bayan Lilly'nin saçıymışçasına benimkinin aynı olacak şekilde yapmamı istedi. Tıpkı bir kız gibi etrafımızda sızlanıp durdu. Bitirdiğimizde Dainty ve ben öyle sade ve yuvarlak suratlı görünüyorduk ki bir rahibe manastırına girmeye çalışıyor olabilirdik. John, bizim resmimizi süthanelere koysalar, bunun sütün kesilmesi için yeni bir yöntem olacağını söyledi.

Dainty bunu duyunca saçından tokaları çıkarıp ateşe attı. Tokalarına hâlâ saçlar takılıydı; alevlerin içinde tışırdadılar.

"Şu kızı ağlatmaktan başka bir şey yapamaz mısın?" dedi Bay Ibbs, John'a.

John güldü. "Onun ağlaması hoşuma gidiyor," dedi. "O zaman daha az terliyor."

Kesinlikle kötü kalpli bir oğlandı.

Fakat istemeden kendini Beyefendi'nin komplosuna kaptırmıştı. Hepimiz kaptırmıştık. Bay Ibbs dükkân kapısındaki perdeyi bildim bileli ilk kez çekmiş ve mangalının soğumasına izin vermişti. İnsanlar anahtar kestirmeye geldiğinde onları geri yolladı, ganimet getiren iki ya da üç hırsızı reddetti.

"Yapamam oğlum. Bugün olmaz. Küçük bir işim var."

Yalnızca sabah erkenden Phil'in gelmesine izin verdi. Onu karşısına oturttu ve beraberce önceki gece Beyefendi'nin çıkardığı listenin üzerinden geçtiler; sonra Phil şapkasını gözlerinin üstüne indirdi ve gitti. İki saat sonra, nehirde kanunsuz bir depo işleten, tanıdığı bir adamdan aldığı bir torba ve çadır bezi kaplı bir sandıkla geri geldi.

Sandık benim taşraya götürmem içindi. Torbada az çok benim ölçüme uygun kahverengi bir yünlü elbise, bir pelerin, ayakkabılar ve siyah ipek çoraplar, hepsinin de üstünde kadın beyaz çamaşırlarından bir yığın vardı.

Bay Ibbs torbanın ağzındaki ipi çözdü, içine bir göz attı, çamaşırları görünce mutfağın uzak ucuna gidip otururdu; burada parçalara ayırıp, yağlayıp, sonra yeniden birleştirmeyi sevdiği bir Bramah kilidi vardı. John'un onunla gidip vidaları tutmasını istedi. Beyefendi ise tek tek kadın eşyalarını çıkarıp masaya yaydı. Masanın yanına bir mutfak sandalyesi koydu.

"Bak, Sue," dedi, "bu sandalyenin Bayan Lilly olduğunu varsay. Onu nasıl giydireceksin? Diyelim ki çoraplarla ve külotla başlayacaksın."

"Külot mu?" dedim. "Yani çıplak mı demek istiyorsun?"

Dainty elini ağzına götürüp kıkır kıkır güldü. Bayan Sucksby'nin ayağının dibinde oturuyor, ona saçını yeniden kıvırtıyordu.

"Çıplak mı?" dedi Beyefendi. "Tabii, cascavlak. Ne olacaktı ki? Giysileri kirlenince çıkarmalı, yıkanmak için çıkarmalı. Bunları yaptığında onları almak senin işin. Yenilerini vermek de senin işin."

Bunu düşünmemiştim. Yabancı çıplak bir kızın karşısında durup ona külot vermek nasıl olacaktı, merak ettim. Bir keresinde yabancı çıplak bir kız, arkasında bir polis ve bir hemşireyle birlikte Lant Sokağı'ndan aşağı çığlıklar atarak koşmuştu. Ya Bayan Lilly de öyle korkarsa ve onu benim yakalamam gerekir-

se? Kızardım ve Beyefendi bunu gördü. "Gel hadi," dedi, neredeyse gülümseyerek. "Midesi kolay bulanan biri olduğunu söylemeyeceksin, değil mi?"

Öyle olmadığımı göstermek için kafamı salladım. Başıyla onayladı, sonra bir çift çorap ve bir külot aldı. Onları mutfak sandalyesinin oturağından sarkacak şekilde yerleştirdi.

"Sırada ne var?" diye sordu.

Omuz silktim. "İç gömleği herhalde."

"Kombinezonu, demelisin," dedi. "Ve giymeden önce mutlaka ısıtmalısın."

İç gömleğini alıp mutfak ateşine yaklaştırdı. Sonra dikkatle külotun üstüne, sanki sandalye onu giyiyormuşçasına arkasına yerleştirdi.

"Şimdi korsesi," dedi sonra. "Bunu onun için bağlamanı ister, istediğin kadar sıkı. Hadi nasıl yapıyorsun görelim."

Korseyi, bağcıkları arkaya gelecek şekilde iç gömleğinin üzerine koydu ve sıkı tutmak için sandalyenin üstüne eğilirken bana da bağcıklarını çektirip bir kurdele yaptırdı. Bağcıklar avuçlarımda, sanki kırbaçlanmışım gibi beyaz ve kırmızı izler bıraktı.

"Neden normal kızlar gibi önden bağlanan korseler giymiyor?" dedi Dainty seyrederken.

"Çünkü o zaman," dedi Beyefendi, "bir hizmetçiye ihtiyacı olmazdı. Ve eğer hizmetçiye ihtiyacı olmasaydı bir hanımefendi olduğunu bilmezdi. Anladın mı?" Göz kırptı.

Korseden sonra bir kaşkorse, sonra bir gömlek, sonra dokuz çemberli bir etek ve sonra daha da jüponlar geldi – bu kez ipekli olanlar. Sonra Beyefendi, Bayan Sucksby'nin parfümünü getirmesi için Dainty'yi yukarı yolladı ve iç gömleğin kurdeleleri arasından sandalyenin arkasının kıymıklı tahtasının göründüğü yere püskürtmemi istedi, burasının Bayan Lilly'nin boynu olacağını söyledi.

Bütün bu zaman boyunca şunları söylemeliymişim:

"Şu fırfırları düzeltmem için kollarınızı kaldırır mısınız, küçükhanım?"

"Büzgülü mü istersiniz farbalalı mı, küçükhanım?"

"Sıkı mı bağlayayım istersiniz?"

"Daha sıkmamı isteer misiniz?"

"Ah! Çimdiklersem affedin."

En sonunda, o kadar eğilip kalkmaktan ve telaştan domuz gibi ısındım. Bayan Lilly önümüzde, korsesi sıkıca bağlanmış, jüponları yere yayılmış, bir gül gibi taze kokarak, ama tabii omuzları ve boynu oldukça eksik olarak oturuyordu.

"Pek konuşmuyor, değil mi?" dedi John. Başından beri, Bay Ibbs, Bramah kilidini yağlarken bizi gözetliyordu.

"O bir hanımefendi," dedi Beyefendi, sakalını sıvazlarken, "doğal olarak da utangaç. Ama Sue ve benim öğrettiklerimle her şeyi kapacak. Değil mi sevgilim?"

Sandalyenin yanına çömeldi ve parmaklarıyla kabarık etekleri düzeltti, sonra altlarına elini sokup ipek katların arasından yukarılara götürdü. Bunu o kadar düzgün yaptı ki, kesinlikle yolunu biliyor gibi göründü ve yukarılara çıktıkça yanağı pembeleşti, ipek hışırdadı, çemberli etek zıpladı, sandalye, bacaklarının ek yerleri belli belirsiz çığlık atarak, mutfak yerinin üstünde iyice titredi. Sonra durdu.

"İşte, seni tatlı küçük kaltak," dedi yavaşça. Elini çekti ve bir çorap aldı. Çorabı bana verdi ve ardından esnedi. "Şimdi, yatma zamanı geldi diyelim."

John bir şey söylemeden, sadece gözlerini kırpıştırıp bacağını sallayarak hâlâ bizi seyrediyordu. Dainty, gözlerini ovuşturdu, saçının yarısı kıvrılmıştı ve karamela kokuyordu.

Gömleklerin belindeki kurdelelerden başladım, sonra korsenin bağcıklarını çözüp gevşettim.

"Şunu çıkarmam için ayağınızı kaldırır mısınız, küçükhanım?"

"Biraz daha yavaş nefes alırsanız, küçükhanım, o zaman çıkacak."

Bir saat ya da daha uzun, beni böyle çalıştırdı. Sonra bir ütüyü kızdırdı.

"Şuna bir tükürür müsün, Dainty?" dedi, uzatarak. Dainty tükürdü ve tükürük bir cızırtı yayarken Beyefendi bir sigara çıkardı ve ütünün sıcak tabanında yaktı. Sonra orada durup sigarasını içerken, Bayan Sucksby -bir zamanlar, çok eskiden, bebek yurdu işini yapmayı hiç düşünmediği günlerde, bir çamaşırhanede ütücülük yapmıştı- bana bir hanımın iç çamaşırlarının nasıl ütülenip katlanacağını gösterdi; söylemeliyim ki bu da bir saat sürdü.

Sonra Beyefendi, beni Phil'in getirdiği elbiseyi giymem için yukarı gönderdi. Sade, kahverengi bir elbiseydi; az çok saçımın rengindeydi ve mutfağımızın duvarları da kahverengi olduğundan tekrar aşağı indiğimde beni güçlükle gördüler. Mavi ya da mor bir elbise giymeliydim, ama Beyefendi bunun bir sinsi ya da hizmetçi için mükemmel bir elbise olduğunu söyledi – benim içinse daha da mükemmeldi, çünkü Briar'a her ikisi de olmak için gidiyordum.

Buna güldük. Sonra eteğe alışmak -dardı- ve Dainty'nin çok büyük olan ve dikiş gerektiren yırtıkları görmesi için odada yürürken, Beyefendi benim ayakta durup reverans yapmayı denememi istedi. Bu göründüğünden daha zordu. Alışık olduğum yaşam şekliyle ilgili sevdiğim şey, efendisiz bir yaşam olmasıydı: Asla kimsenin önünde reverans yapmamıştım. Beyefendi, beni midemi bulandıracak kadar çok eğilip kaldırttı. Hanımefendi hizmetçileri için reverans yapmanın, rüzgârın esmesi kadar doğal olduğunu söyledi. Bir kez işin sırrını öğrenince bir daha unutmayacağımı söyledi – bu konuda haklıydı, en azından hâlâ tam bir reverans yapabiliyorum, şimdi bile; ya da yapabilirim, istersem.

Evet. Sonra reveransları bitirince hikâyemi öğrenmemi istedi. Sonra beni denemek için önünde durdurup, ilmihal okuyan bir kız gibi rolümü tekrarlattı.

"Peki, bakalım," dedi. "Adın ne?"

"Susan değil mi?" dedim.

"Susan değil mi, ne?"

"Susan Trinder değil mi?"

"Susan değil mi, *efendim*. Unutma, Briar'da Beyefendi olmayacağım. Bay Richard Rivers olacağım. Bana efendim demelisin; Bay Lilly'ye de efendim demelisin, harumefendiye de küçükhanım veya Bayan Lilly veya Bayan Maud demelisin, o seni nasıl yönlendirirse. Biz hepimiz de sana Susan diyeceğiz." Kaşlarını çattı. "Ama Susan Trinder değil. İşler ters giderse bu onları Lant Sokağı'na yöneltebilir. Sana daha iyi bir soyad bulmalıyız..."

"Valentine,"* dedim hemen. Size ne diyebilirim? Yalnızca on yedi yaşındaydım. Kalplere zaafım vardı. Beyefendi beni duyunca dudağını büktü.

"Mükemmel," dedi, "... seni sahneye çıkarsaydık eğer."

"Valentine isimli gerçek kızlar tanıyorum," dedim.

"Doğru," dedi Dainty. "Floy Valentine ve iki kız kardeşi. Tanırım, o kızlardan nefret ediyorum ama. Onların adını almak istemezsin Sue."

Parmağımı ısırdım. "Belki de hayır."

"Kesinlikle hayır," dedi Beyefendi. "Süslü bir isim bizi mahvedebilir. Bu, ölüm kalım meselesi. Seni gizleyecek, herkesin dikkatini çekmeyecek bir isme ihtiyacımız var. Öyle bir isim olmalı ki," tekrar düşündü, "izi sürülmeyecek ama hatırlayacağımız bir isim... Brown? Elbisene uyar! Veya – evet, niye olmasın? Tamam, *Smith*. Susan Smith." Gülümsedi. "Sonuçta sen de bir tür *smith*** olacaksın. Yani bu tür bir işte usta diyorum."

---

* St. Valentine (Sevgililer) Günü'nde seçilen sevgili. (ç.n.)

** *Smith:* Bir şey yapımcısı, usta. (ç.n.)

Elini serbest bıraktı ve çevirip ortaparmağını büktü; bu işaret ve demek istediği sözcük -ustaparmak- Borough'da hırsız demekti; hepimiz yine güldük.

En sonunda öksürüp gözlerini sildi. "İlahi, çok komik," dedi. "Evet nerede kalmıştık? Aa, evet. Tekrar et. Adın ne?"

Söyledim, sonunda *efendim*'le.

"Evim Londra'da efendim," dedim. "Erkek kardeşim öldüğü için yaşlı teyzemle oturuyorum; çocukken sizin dadınızdı hani, o hanımla, efendim."

Başıyla onayladı. "Detaylar çok iyi. Ama üslup değil. Gel bakalım: Bayan Sucksby'nin seni bundan daha iyi yetiştirdiğini biliyorum. Menekşe satmıyorsun. Tekrar söyle."

Suratımı astım, ama tekrar söyledim, daha dikkatli.

"Çocukken sizin dadiniz olan hanımla, efendim."

"Daha iyi. Bundan önce ne yapıyordun?"

"Mayfair'de nazik bir hanım vardı, efendim, evlenip Hindistan'a gidecekti, onu giydirecek yerli bir kız alacaktı ve bana ihtiyacı kalmadı."

"Aman Allahım. Acınacak haldesin, Sue."

"Evet efendim."

"Ve Bayan Lilly'ye seni Briar'a kabul ettiği için minnettar mısın?"

"Ah efendim! Minnet azdır!"

"Yine menekşe!" Elini salladı. "Neyse, iş görür. Ama gözüme o kadar dik dik bakma, tamam mı? Daha çok ayakkabıma bak. İşte öyle. Şimdi söyle bakalım. Bu önemli. Yeni hanımının yanında görevlerin neler?"

"Sabahları onu uyandırmalıyım," dedim, "ve çayını koymalıyım. Onu yıkamalı, giydirmeli ve saçını taramalıyım. Mücevherlerini düzenli tutmalı ve çalmamalıyım. Yürümek istediği zaman onunla yürümeli, oturmak istediği zaman oturmalıyım. Sıcaktan bunaldığı zamanlar için bir yelpaze, üşüdüğü zamanlar için bir şal, başı ağrırsa diye kolonyasını ve kendini tuhaf hisset-

tiği zamanlar için ilaçlarını taşımalıyım. Resim derslerinde refakatçisi olmalı ve yüzü kızardığı zaman görmemeliyim."

"Mükemmel! Peki nasıl bir karakterin var?"

"Gün gibi açık."

"Peki bizden başka kimsenin bilmemesi gereken hedefin nedir?"

"Sizi sevmesi ve sizin için dayısını terk etmesi. Size servet kazandırması ve Bay Rivers, sizin de bana kazandırmanız."

Eteklerimi tuttum ve gözlerim çizmelerinin parmak ucunda, ona o düzgün reveranslardan birini gösterdim.

Dainty beni alkışladı. Bayan Sucksby ellerini ovuşturdu ve, "Üç bin sterlin, Sue. Vay canına! Dainty, bana bir bebek getir, bir şeyi sıkmak istiyorum," dedi.

Beyefendi yana çekildi ve bir sigara yaktı. "Fena değil," dedi. "Hiç fena değil. Bütün gereken biraz daha inceltmek. Sonra tekrar deneriz."

"Sonra mı?" dedim. "Ama Beyefendi hâlâ bitmedi mi? Eğer Bayan Lilly beni sizi memnun etmek için alacaksa ne kadar inceldiğimi neden umursasın?"

"*O* önemsemeyebilir," diye yanıtladı. "Bence Charley Wag'e bir önlük takıp yollasak bile olur, o fark etmez. Ama kandırman gereken sadece o değil. Dayısı yaşlı adam var ve diğer bütün personel."

"Personel mi?" dedim. Bunu düşünmemiştim.

"Elbette," dedi. "Büyük bir ev kendi kendine mi döner sanıyorsun? Her şeyden önce kâhya var, Bay Way..."

"Bay Way!" dedi John bir horultuyla. "Bay Yol ha! Adı da Saman mı?"

"Hayır," dedi Beyefendi. Bana geri döndü. "Bay Way," dedi tekrar. "Ama onun seni çok sıkacağını sanmam. Fakat bir de Bayan Stiles var, kâhya kadın – o seni biraz daha fazla inceleyebilir, ona dikkat etmelisin. Sonra Bay Way'in oğlu Charles var ve sanıyorum mutfak işlerine bakan bir ya da iki kız, bir ya da iki

sofra hizmetçisi, uşak, seyis ve bahçıvanlar – ama onları çok görmezsin, onları düşünme."

Korkuyla ona baktım. "Daha önce onlardan söz etmemiştiniz. Bayan Sucksby, hiç onlar hakkında bir şey söyledi mi? Kendilerine hizmetçiyi oynayacağım yüz kadar uşak olduğunu söyledi mi?"

Bayan Sucksby'nin elinde bir bebek vardı ve onu hamur gibi yoğuruyordu. "Biraz adil ol Beyefendi," dedi bakmadan. "Dün gece uşaklar konusunu çok karanlık bıraktın."

Omuz silkti. "Ayrıntı," dedi.

Ayrıntı? İşte o böyleydi. Size hikâyenin yarısını anlatıp hepsini bildiğinizi varsayardı.

Fakat artık fikir değiştirmek için çok geçti. Ertesi gün Beyefendi beni yine çok çalıştırdı ve bir sonraki gün Bayan Lilly'den bir mektup geldi.

Şehirdeki postaneden almıştı. Eğer eve bir mektup alsaydık komşularınız ne olduğunu merak ederdi. Mektubu aldı, geri getirdi ve biz bakarken açtı; sonra dinlemek için sessiz sessiz oturduk – Bay Ibbs sadece parmaklarıyla masanın üzerinde tempo tutuyordu, bundan gergin olduğunu anladım ve bu beni daha da gerginleştirdi.

Kısa bir mektuptu. Bayan Lilly, önce Bay Rivers'ın notunu almaktan çok memnun olduğunu, ne kadar düşünceli olduğunu ve yaşlı dadısına karşı ne kadar ince olduğunu söylüyordu. Kesinlikle daha çok beyefendinin onun kadar düşünceli ve ince olmasını dilerdi!

Dayısı, asistanı ayrıldığı için çok zor duruma düşmüştü. Ev değişmiş, sessiz ve sıkıcı görünüyordu; belki de değişen hava yüzündendi. Hizmetçisine gelince... Burada Beyefendi ışığı daha iyi almak için mektubu eğdi. Hizmetçisine gelince, zavallı Agnes: Sonunda Agnes'in ölmeyeceğini söyleyebildiği için mutluydu...

Bunu duyunca hepimiz nefesimizi tuttuk. Bayan Sucksby gözlerini kapadı; Bay Ibbs'in soğuk mangalına bir bakış attığını

ve geçen iki günde kaybettiği işi hesapladığını gördüm. Ama sonra Beyefendi gülümsedi. Hizmetçi ölmeyecekti, ama sağlığı o kadar kötü ve morali o kadar bozulmuştu ki onu Cork'a geri gönderiyorlardı.

"Tanrı İrlandalıları korusun!" dedi Bay Ibbs, mendilini çıkarıp başını silerek.

Beyefendi okumayı sürdürdü.

"Sözünü ettiğiniz kızı görmekten memnun olurum," diye yazmıştı Bayan Lilly. "Bir an önce onu bana gönderirseniz sevinirim. Beni hatırlayan herkese minnettarım. İnsanların benim rahatımı düşünmesine fazla alışık değilim. Eğer iyi ve gayretli bir kızsa, eminim ki onu severim. Ve Bay Rivers, içinde *sizin* olduğunuz Londra'dan geleceğinden, benim için daha da değerli olacaktır."

Tekrar gülümsedi, mektubu ağzına götürdü ve dudaklarının üzerinde ileri geri gezdirdi. Sahte yüzüğü lambaların ışığında parladı.

Tabii her şey, zeki şeytanın vaat ettiği gibi oldu.

O gece -benim Lant Sokağı'nda son gecem ve Beyefendi'nin Bayan Lilly'nin servetini ele geçirmesine açılacak gecelerin içinde ilk gecem olacaktı- Bay Ibbs sıcak rosto yemeği getirtti ve kutlamak için *flip** yapmak üzere demirleri ateşe koydu.

Yemekte kulakları doldurulmuş domuz kellesi vardı – bu benim en sevdiğim yemekti ve onuruma yapılmıştı. Bay Ibbs et bıçağını alıp arka kapının basamağında kollarını sıvadı ve bıçağı bilemek için eğildi. Eliyle kapı dikmesine yaslandı; onu saçlarının kökünde tuhaf bir hisle seyrettim: Çünkü dikme boyunca kesikler vardı, çocukluğumdan beri her Noel günü boyumun ne kadar uzadığını görmek için bıçağı başının üstüne koyardı. Şimdi bıçağı taşta ötene kadar ileri geri sürttü,

* *Flip*: Bira ya da başka alkollü içeceklerin karıştırılıp -genellikle çırpılmış yumurta da içeren- sıcak demirde ısıtılmasıyla hazırlanan bir içki. (ç.n.)

sonra Bayan Sucksby'ye verdi ve o da eti parçaladı. Bizim evde eti hep o parçalardı. Bay Ibbs ve Beyefendi'ye birer kulak, John ve Dainty'ye burun, kendisiyle bana da en gevrek kısmı olan yanaklar.

Dediğim gibi, hepsi benim onuruma alınmıştı. Fakat bilmiyorum – belki kapı dikmesindeki çentikleri görmekten, belki ben orada yokken Bayan Sucksby'nin rostoluk domuz kellesinin kemikleriyle yapacağı çorbaları düşünmekten, belki de kellenin kendisinden -gözlerinin kirpikleri ve burnunun kılları, ağdalı gözyaşlarından kalıverengi zamk gibi olmuştu ve bana çok iğrenç görünmüştü- masaya oturduğumuzda üzüldüm. John ve Dainty gülerek, kavga ederek, ara sıra Beyefendi'nin alaylarına öfkelenerek ve bazen de surat asarak yemeklerini kurtlar gibi yediler. Bay Ibbs özenle tabağındakini ve Bayan Sucksby de aynı özenle kendi tabağındakini halletti; bense kendi domuz parçamı ayıkladım ama hiç iştahım yoktu.

Yarısını Dainty'ye verdim. O da John'a verdi. John bir köpek gibi çenelerini vurup uludu.

Tabaklar kaldırılınca Bay Ibbs *flip* yapmak için yumurtaları, şekeri ve romu çırptı. Yedi bardağa koydu, mangaldan demirleri aldı, kızgınlığını almak için onları bir an havada salladı sonra içlerine daldırdı. *Flip*'i ısıtmak, erikli pudingin üstündeki brendiye ateş tutmak gibi bir şeydi – herkes bunu seyretmeyi ve içkilerin çıkardığı tıslamayı duymayı severdi. John, "Ben de bir tane yapabilir miyim, Bay Ibbs?" dedi – yüzü yemekten kızarmış ve sanki bir oyuncakçı dükkânının vitrininde duran bir oğlan resminin boyalı yüzü gibi parlıyordu.

Oturduk, herkes Beyefendi'nin zengin olup benim de eve şık üç binliğimle geldiğimde ne iyi olacağını konuşup güldü; ben hâlâ oldukça sessizdim ama kimse bunu fark etmedi. En sonunda Bayan Sucksby karnını ovdu ve:

"Bay Ibbs, bebeği uyutmak için bize bir şey çalmayacak mısın?" dedi.

Bay Ibbs bir çaydanlık gibi bir saat boyunca durmadan ıslık çalabilirdi. Bardağını kenara koydu, bıyığından içkiyi sildi ve "Gemici Ceketi" şarkısına başladı. Bayan Sucksby de gözleri yaşla dolana kadar onunla mırıldandı; sonra mırıltısı durdu. Kocası bir gemiciydi ve denizde kaybolmuştu – yani onun için kaybolmuştu demek istiyorum. Yoksa Bermuda'da yaşıyordu.

"Güzel," dedi şarkı bitince. "Ama Tanrı aşkına bir dahakine neşeli bir şey çalalım! – yoksa ağlayacağım. Hadi gençler dans etsin bakalım."

Bay Ibbs hızlı bir ezgi tuttırdu ve Bayan Sucksby el çırptı, John ile Dainty de kalkıp sandalyeleri geri ittiler. Dainty, "Küpelerimi tutar mısınız Bayan Sucksby?" dedi. Şöminenin üstündeki porselen süsler zıplayana ve güm güm vuran ayaklarının altındaki tozlar havaya yükselene kadar polka yaptılar. Beyefendi durup, yaslanarak onları seyretti, sigara içip sanki bir dövüşte, üzerine bahis oynamadığı teriyere bağırırcasına, gülerek, "Hop!" ve "Haydi Johnny!" diye bağırıyordu.

Onlara katılmamı istediklerinde hayır dedim. Toz beni aksırtmıştı ve zaten içkimi ısıtan demir çok ısınmış ve yumurtayı pıhtılaştırmıştı. Bayan Sucksby'nin Bay Ibbs'in ablası için ayırdığı bir bardak ve et parçaları tabağını yukarı götüreceğimi söyledim. "Peki canım kızım," dedi hâlâ tempo tutarak. Tabağı, bardağı ve mumu alıp yukarı sıvıştım.

Bir kış gecesi mutfağımızı terk etmenin cennetten çıkmak gibi olduğunu düşünürdüm. Öyleyken bile, yemeği Bay Ibbs'in uyuyan ablasının yanına bıralıp, aşağıdaki dansın sesine uyanan bir-iki bebeğe baktıktan sonra, diğerlerinin yanına gitmedim. Sahanlık boyunca küçük yoldan Bayan Sucksby'yle paylaştığımız odanın kapısına yürüdüm; sonra iki basamakla, doğduğum küçük çatı arasına çıktım.

Bu oda hep soğuk olurdu. O gece rüzgâr çıkmıştı, pencere gevşekti ve oda her zamankinden soğuktu. Yerler, üzerinde keçe şeritleri olan düz tahtadandı. Duvarlar, el yüz yıkama leğe-

ninden sıçrayan sulan tutsun diye tutturulmuş bir mavi muşamba dışında çıplaktı. O anda, yıkanma leğeninin sehpasında Beyefendi'nin yeleği ile gömleği ve bir ya da iki yakası asılıydı. Geldiği zaman hep burada uyurdu; bazen aşağıda mutfakta Bay Ibbs'le bir yatak yapmış olsa da. Yerde, çamurunu temizleyip parlattığı uzun deri çizmeleri duruyordu. Onların yanında içinden daha da beyaz çamaşırlarının saçıldığı büyük çantası vardı. Bir sandalyenin üstünde cebinden bozukluklar, bir paket sigara ve mühür mumu vardı. Bozukluklar hafifti. Mum karamela gibi gevrekti.

Yatak kabaca yapılmıştı. Üzerinde yatak örtüsü yerine halkaları çıkarılmış kırmızı kadife bir perde vardı: Yanan bir evden alınmıştı ve hâlâ kül kokuyordu. Onu alıp, pelerin gibi omuzlarının üstüne koydum. Sonra mumunun alevini söndürüp titreyerek camda durdum ve damlara, bacalara, anlaşılan asıldığı Horsemonger Sokağı Cezaevi'ne baktım.

Pencerenin camı üzerinde yeni oluşmakta olan buzun ilk tabakası vardı; parmağımı üstüne koyup buzu pis bir suya döndürdüm. Bay Ibbs'in ıslığını ve Dainty'nin ayaklarının zıplamasını hâlâ duyabiliyordum, ama Borough'nun sokakları karanlıktı. Sadece orada burada, benimki gibi bir pencerede zayıf bir ışık, sonra bir faytonun gölgeler saçan feneri ve sonra gölgeler kadar hızlı ve karanlık, onlar kadar çabuk gelip geçen, soğuğa karşı koşan biri. Orada olabilecek bütün hırsızları ve çocuklarını, sonra Londra'nın daha aydınlık yerlerinde başka sokaklarda, başka evlerde yaşamlarını -tuhaf ve sıradan yaşamlarını- sürdüren bütün normal erkek ve kadınları düşündüm. Büyük evinde Maud Lilly'yi düşündüm. Adını bilmiyordu – üç gün önce ben de onunkini bilmiyordum. Mutfağımda Dainty Warren ve John Vroom polka yaparken burada durup onun sonunu planladığımı bilmiyordu.

Neye benziyordu? Bir zamanlar Maud adında bir kız tanımıştım, dudağının yarısı vardı. Öbür yarısının bir dövüşte kay-

bolduğunu söylerdi, ama ben gerçekte onun öyle doğduğunu, döviişemeyeceğini biliyordum. Sonunda ölmüştü – döviişmekten değil, bozuk et yemekten. Yalnızca bir lokma bozuk et onu öldürmüştü, öylece.

Ama o çok esmerdi. Beyefendi, diğer Maud'un, onun Maud'unun, sarışın ve çok güzel olduğunu söylemişti. Ama onu düşününce, hayalimde sadece zayıf, kahverengi ve düz biri canlanıyordu, tıpkı korseyi bağlamaya çalıştığım mutfak sandalyesi gibi.

Bir reverans daha yapmayı denedim. Kadife perde beni hantallaştırmıştı. Tekrar denedim. Birden bir korkuyla terlemeye başladım.

Sonra mutfak kapısı açıldı, merdivenlerden ayak sesleri, sonra Bayan Sucksby'nin beni çağıran sesi geldi. Yanıtlamadım. Beni aramak için aşağıdaki yatak odalarına yürüdüğünü duydum; sonra bir sessizlik oldu, sonra çatı arası merdivenlerinde tekrar ayak sesleri ve sonra mumunun ışığı geldi. Tırmanırken biraz iç çekti – yalnızca biraz, çünkü o kadar tombul olmasına karşın çok çevikti.

"Burda mısın, Sue?" dedi sessizce. "Karanlıkta yalnız başına?"

Etrafına bakındı, benim baktığım her şeye – bozukluklara, mühür mumuna, Beyefendi'nin çizmelerine ve deri çantasına. Sonra bana geldi, sıcak, kuru elini yanağıma koydu. Ona dedim ki -sanki beni gıdıklamış ya da çimdiklemiş de sözcükler durduramadığım bir kükürdama veya bağırmaymış gibi-, ona dedim ki:

"Ya ben bu işe uygun değilsem, Bayan Sucksby? Ya yapamazsam? Ya korkarsam ve sizi yüzüstü bırakırsam? Aslında Dainty'yi yollamamız gerekmez miydi?"

Başını hayır anlamında salladı ve gülümsedi. "Hadi bakalım," dedi. Beni yatağa götürdü, oturduk, başını aşağı çekip kucağına yatırdı, perdeyi yanağımdan aldı ve saçımı okşadı.

"Hadi bakalım."

"Orası uzak değil mi?" dedim, gözlerimi yüzüne kaldırarak.

"O kadar değil," diye yanıtladı.

"Ben ordayken beni düşünecek misiniz?"

Kulağımın kenarına sıkışan bir saçı kurtardı.

"Her dakika," dedi sessizce. "Sen benim kızım değil misin? Ya ben merak etmeyecek miyim? Ama yanında Beyefendi olacak. Sıradan bir hain için asla gitmene izin vermezdim."

En azından bu doğruydu. Ama kalbim hâlâ hızlı atıyordu. Tekrar Maud Lilly'yi düşündüm, odasında oturup iç çekerken, benim gelip korsesini çözmemi ve geceliğini ateşte ısıtmamı beklerken. *Zavallı hanımefendi*, demişti Dainty.

Yanağımın içini ısırdım. Sonra, "Peki yine de yapmalı mıyım Bayan Sucksby?" dedim. "Bu çok acımasız ve aşağılık bir numara değil mi?"

Gözlerimin içine baktı, sonra başını kaldırıp pencerenin ardındaki manzaraya bakarak başıyla onayladı. "Biliyorum ki *o* yapardı ve ikinci kez düşünmezdi. Ve şimdi seni bunu yaparken görse kalbinde ne hissedeceğini de biliyorum – ne dehşet, aynı zamanda da ne gurur, kazanmanın gururu."

Bu beni düşündürdü. Bir dakika boyunca hiçbir şey söylemeden oturduk. Ona daha sonra sorduğum şey, daha önce kimseye sormadığım bir şeydi – Lant Sokağı'ndaki bütün yıllarım boyunca, onca dolandırıcı ve hırsızın içinde hiç kimseye sormadığım, asla sormadığım bir şey. Fısıldayarak,

"Sizce, Bayan Sucksby," dedim, "insanı astıklarında acır mı?"

Saçımı düzelten eli dondu. Sonra tekrar aynı şekilde okşamaya devam etti.

"Herhalde boynundaki ipten başka hiçbir şey hissetmezsin. Daha çok gıdıklayıcı bir şey, sanıyorum," dedi.

"Gıdıklayıcı mı?"

"O zaman batıcı diyelim."

Eli hâlâ saçlarımı okşuyordu.

"Peki ya kapağı açtıklarında?" dedim. "O zaman da mı hissetmezsin?"

Bacağını değiştirdi. "Belki bir seğirme," diye kabul etti, "kapak açılınca."

Horsemonger Sokağı'nda asıldığını gördüğüm adamları düşündüm. Seğirmişlerdi şüphesiz. Değnek üstündeki maymunlar gibi seğirmişler, tekmeler savurmuşlardı.

"Ama en sonunda o kadar çabuk olur ki," diye devam etti sonra, "sanırım çabukluğu acıyı temizler. Ve bir hanımı asmaya gelince – yani biliyor musun Sue, düğümü öyle bir şekilde atıyorlar ki, son daha çabuk gelsin?"

Tekrar ona baktım. Mumunu yere koymuştu; ışık yüzüne alttan vuruyor, yanaklarını şiş, gözlerini yaşlı gösteriyordu. Titredim, elini omzuma koyup kadifenin üstünden bastırarak ovdu.

Sonra başını eğdi. "İşte Bay Ibbs'in ablası yine şaşkın," dedi. "Annesini çağırıyor. On beş yıldır annesini çağırır zavallıcık. Ben öyle olmak istemem, Sue. Bedenin gidebileceği bütün yolların içinde, çabuk ve temiz olanı en iyi yoldur sonunda."

Böyle dedi ve göz kırptı.

Böyle dedi ve gerçekten de buna inanır göründü.

Yine de bazen bunu yalnızca kibarlık olsun diye söylemiş olabileceğini düşünürüm.

Ama o zaman böyle düşünmedim. Sadece kalkıp onu öptüm ve saçının okşarken gevşettiği yerini düzelttim. Sonra yine mutfak kapısının gümbürtüsü, merdivenlerden bu kez daha ağır ayak sesleri ve sonra da Dainty'nin sesi geldi.

"Nerdesin Sue? Dans etmeyecek misin? Bay Ibbs'in nefesi yerinde; iyi bir eğleniyoruz aşağıda."

Bağırması bebeklerin yarısını uyandırdı, onlar da diğer yarısını uyandırdı. Ama Bayan Sucksby onlara bakacağını söyleyince ben tekrar aşağı inerek bu sefer dans ettim. Beyefendi eşim oldu ve vals adımlarında beni tuttu. Sarhoştu ve beni sıkı sıkı tutuyordu. John yine Dainty'yle dans etti, yarım saat boyunca mutfakta yerlerde tepindik – Beyefendi hâlâ "Haydi Johnny!" ve "Yürü oğlum! Yürü!" diye bağırıyordu; Bay Ibbs

de arada bir durup dudaklarına tereyağı sürüyordu ki ıslığı iyi çıksın.

Onlardan ayrılışım ertesi gün, öğle saatiydi. Bütün eşyalarımı çadır bezi kaplı bavula koydum, düz kahverengi elbiseyi ve pelerini giyerek düz saçımın üstüne de bir bone taktım. Üç gündür Beyefendi'nin bana öğretebildiği kadarını öğrenmiştim. Hikâyemi ve yeni adımı -Susan Smith- biliyordum. Yapılması gereken yalnızca tek bir şey kalmıştı ve ben mutfaktaki son yemeğimi -ekmek ve kurutulmuş et; et çok kuruydu ve diş etlerime yapışıyordu- yerken, Beyefendi onu yaptı. Çantasından bir parça kâğıt ve bir kalemle mürekkep çıkarıp bana bir tavsiye mektubu yazdı.

Bunu bir anda yazıverdi. Tabii böyle sahte evraklar hazırlamaya alışıktı. Mürekkep kurusun diye kaldırdı, sonra yüksek sesle okudu. Şöyle başlıyordu:

"*İlgili kişiye: Mayfair, Whelk Caddesi'nde oturan Hanımefendi Alice Dunraven, Bayan Susan Smith'i önerir*" – ve böyle devam ediyordu. Devamını unuttum, ama kulağıma hoş geldi. Tekrar düz olarak yaydı ve bir harfunun kıvrımlı elyazısıyla imzaladı. Sonra Bayan Sucksby'ye uzattı.

"Ne düşünüyorsunuz, Bayan S?" dedi gülümseyerek. "Bu, Sue'yu işe aldırır mı?"

Ama Bayan Sucksby bunu bilemeyeceğini söyledi.

"Sen en iyisini bilirsin, sevgili oğlum," dedi, yüzünü çevirerek.

Tabii Lant Sokağı'nda bir yardımcı tuttuğumuz zaman tavsiye mektubunun olmasından çok olmamasına bakardık. Arada bir bebek bezlerini kaynatmaya ve yerleri silmeye gelen cüce gibi küçük bir kız vardı, ama aslında hırsızdı. Dürüst kızların gelmesini istemezdik. Evde dönen işin üç dakikasını görmeleri sonumuzun gelmesine yeterdi. Buna izin veremezdik.

Böylelikle Bayan Sucksby kâğıdı eliyle itti ve Beyefendi ikinci bir kez okudu, sonra bana göz kırptı, katlayıp mühürledi ve

bavuluma koydu. Kuru etimin sonuyla ekmeğimi yedim ve pelerinimi bağladım. Veda edecek sadece Bayan Sucksby vardı. John Vroom ve Dainty saat birden önce kalkmazdı. Bay Ibbs, Bow'da bir kasayı açmaya gitmişti: Bir saat önce beni yanağımdan öpmüş ve bir şilin vermişti. Şapkamı taktım. Elbisem gibi o da soluk kahverengi bir şeydi. Bayan Sucksby üstümü düzeltti. Sonra ellerini yüzüme koydu ve gülümsedi.

"Tanrı seni korusun Sue!" dedi. "Bizi zengin edeceksin!"

Fakat sonra gülümsemesi bozuldu. Daha önce ondan bir günden fazla ayrılmamıştım. Dökülen gözyaşlarını saklamak için arkasını döndü.

"Çabuk götür onu," dedi Beyefendi'ye. "Çabuk götür, ben görmeyeyim."

Böylece Beyefendi kolunu omzuma attı ve beni evden çıkardı. Bir oğlan buldu, arkamızdan bavulumu taşıttı. Benimle bir fayton durağından arabaya binip, Paddington İstasyonu'na gelecek ve trene bindirecekti.

Çok berbat bir gündü. Yine de, nehri geçme fırsatım çok olmadığından, manzaraya bakmak için Southwark Köprüsü'ne kadar yürümek istediğimi söyledim. Oradan bütün Londra'yı göreceğimi düşünmüştüm, ama biz ilerledikçe sis arttı. Köprüdeyse çok kötü görünüdü. St. Paul'ün siyah kubbesini ve sudaki mavnaları görebiliyordunuz; şehirdeki bütün karanlık şeyleri görebiliyordunuz, ama açık renkleri değil – açık renkler kaybolmuş ya da gölgelere dönüşmüştü.

"Nehrin orada aşağıda olduğunu düşünmek tuhaf," dedi Beyefendi, kenardan dikkatle bakarak. Eğildi ve aşağı tükürdü.

Sisi beklemiyorduk. Trafik çok yavaş akıyordu ve bir araba bulmamıza rağmen, yirmi dakika sonra sürücüye parasını verip tekrar yürümeye başladık. Saat bir treniıi yakalamam gerekiyordu; şimdi büyük bir meydanda hızla yürürken saatin biri, sonra çeyreği, sonra buçuğu vurduğunu duyduk – hepsi de sanki on-

ları çalan çan ve kampanalar bezlere sarılmışçasına çıldırtıcı bir şekilde ıslak ve isteksiz çıkıyordu.

"Dönsek daha iyi olmaz mı," dedim, "yarın tekrar denesek?"

Ama Beyefendi, bir arabayla sürücünün Marlow'da trenimi karşılamaya gönderildiğini söyledi; hiç gitmemektense geç gitmemin daha iyi olacağını düşünüyordu.

Fakat sonunda Paddington'a vardığımızda, bütün trenlerin geciktiğini ve tıpkı trafik gibi onların da yavaşladığını öğrendik: Kondüktörü, Bristol treninin -bu Maidenhead'e kadar benim trenim olacaktı, sonra orada inip başkasına binecektim- binmeye hazır olduğunu işaret etmesine kadar bir saat daha beklememiz gerekti. Tıklayan saatin altında, yerimizde duramadan ve ellerimize üfleyerek oturduk. Oradaki büyük lambaları yakmışlardı, ama buharla karışan sis kemerden kemere sürüklenip ışığı çok zayıf hale getiriyordu. Duvarlar, Prens Albert'in ölümü sebebiyle siyah kaplanmış, yas tülünün üstü kuşlardan yol yol olmuştu. Böyle görkemli bir yer için bunu çok kasvetli buldum. Ve tabii yanınızda büyük bir insan kalabalığı vardı, herkes bekliyor, küfrediyor, ya itip kakıyor, ya da çocukları veya köpekleri bacaklarınıza dolanıyorlardı.

"Ha siktir," dedi Beyefendi sert ve sinirli bir sesle, ayağının üstünden bir tekerlekli sandalye geçince. Çizmesinin tozunu silmek için eğildi, sonra doğrulup bir sigara yaktı, sonra da öksürdü. Yakasını yukarı kaldırmış ve siyah sarkık kenarlı bir fötr şapka giymişti. Gözlerinin beyazı, sanki *flip* lekesi olmuş gibi sarıydı. O anda, bir kızın ona kendini kaptıracağı bir adam gibi görünmüyordu.

Tekrar öksürdü. "Bu ucuz tütünü de siktir," dedi, diline takılan bir teli çekerek. Sonra benimle göz göze geldi ve yüzü değişti. "Bu ucuz hayatı da siktir, her türlüsünü – ha Suky? Artık senin ve benim için bitecek bu, pek yakında."

Hiçbir şey söylemeden başımı çevirdim. Önceki gece onunla gayet yakın vals yapmıştım; şimdi Lant Sokağı'ndan, Bayan

Sucksby ve Bay Ibbs'ten uzakta, etrafımızda homurdanarak toplanmış bütün erkeklerle kadınların arasında, o da herhangi bir yabancı gibi görünüyordu ve ondan utanıyordum. *Sen benim için hiçbir şeysin*, diye düşündüm. Ve neredeyse dönüp eve gitmemiz gerektiğini söyledim, ama biliyordum ki bunu söylersem daha da sinirlenecek, öfkelenecekti; bu yüzden söylemedim.

Sigarasını bitirdi, sonra bir tane daha içti. O işemeye gitti, ben de kendi başıma işemeye gittim. Eteklerimi düzeltirken bir düdük duydum ve geri geldiğimde kondüktörün işaret verdiğini ve kalabalığın yarısının fırlayıp, ter içinde, büyük bir telaşla bekleyen trene koşuştuğunu anladım. Biz de onlarla gittik, Beyefendi beni ikinci sınıf yolcu vagonuna götürüp, damda çantaları ve kutuları düzenleyen adama bavulumu verdi. Kollarında bir bebek olan, beyaz yüzlü bir kadının yanına oturdum; onun karşısında, çiftçi tipli, iriyarı iki adam vardı. Kadın benim bindiğimi görünce sevindi sanıyorum, tabii böyle temiz ve güzel giyindiğim için Borough'lu bir lursız kız olduğumu anlamadı – ha ha! Arkama da bir oğlanla yaşlı babası, kafeste bir kanaryayla geldi. Oğlan çiftçilerin yanına oturdu. Yaşlı baba benim yanıma oturdu. Vagon yana yattı, gıcırdadı ve hepimiz başlarımızı arkaya yaslayıp üstünde bagajların gümbürdeyip kaydığı tavandan dökülen toz ve cila parçalarına baktık.

Kapı bir dakika kadar daha açık kaldıktan sonra kapandı. Trene binme telaşı içinde Beyefendi'ye bakmamıştım bile. Beni bindirmiş, sonra kondüktörle konuşmaya gitmişti. Şimdi pencereye geldi ve,

"Korkarım çok gecikeceksin Sue. Ama herhalde araba seni Marlow'da bekler. Eminim bekler. Bekleyeceğini ummalısın."

Beklemeyeceğini hemen anlayarak sefalet ve korku dalgasına kapıldım. Çabucak,

"Benimle gelseniz, gelemez misiniz? Beni eve götürseniz?" dedim.

Ama bunu nasıl yapabilirdi? Hayır anlamında başını salladı ve üzgün göründü. Çiftçi tipli iki adam, kadın, oğlan ve yaşlı baba -sanırım evin ne demek olduğunu, fötr şapkalı bir adamın böyle bir sesle benim gibi bir kıza bu konuda ne söyleyebileceğini merak ederek- bizi seyrettiler.

Sonra vagon kondüktörü damdan indi, bir düdük daha öttü, tren korkunç bir sallanmayla hareket etti. Beyefendi şapkasını çıkardı ve motor hızlanana kadar izleyip sonra vazgeçti – döndüğünü, şapkasını taktığını, yakasını yukarı kaldırdığını gördüm. Sonra gitti. Vagon daha da çok gıcırdayıp sallanmaya başladı. Kadın ve adamlar ellerini deri tutunma kayışlarına koydular; oğlan yüzünü cama dayadı. Kanarya, gagasını kafesinin tellerine dayadı. Bebek ağlamaya başladı. Yarım saat ağladı.

"Yanınızda cin yok mu?" dedim kadına sonunda.

"Cin mi?" dedi, sanki zehirdemişim gibi. Sonra yüzünü buruşturdu ve bana omzunu çevirdi – sonuçta yanında oturmamdan memnun olmamıştı kibirli kaltak.

Kadın ve bebeği, kanat çırpan kuş; yaşlı baba – uyuyakalan ve horlayan; oğlan – kâğıttan toplar yapan; çiftçi tipli adamlar – sigara içip huysuzlanan; sis – treni sarsıp durmasına ve Maidenhead'e zamanından iki saat sonra varıp Marlow trenini kaçırmama ve bir sonrakini beklememe sebep olan – bütün bunlar yüzünden yolculuğum berbat geçti. Yanımda hiç yiyecek getirmemiştim, çünkü hizmetçilerin çay saati için Briar'a zamanında varacağını düşünmüştük. Öğleyin yediğim o ekmek ve kurumuş et yemeğinden bu yana ağzıma lokma koymamıştım: O zaman diş etlerime takılmıştı, ama yedi saat sonra Maidenhead'de onu enfes olarak anacaktım. Oradaki istasyonda Paddington'daki gibi kahve, süt satan yerler ve bir pastane yoktu. Yalnızca kumanya satan bir yer vardı, o da kapalıydı. Bavulumun üstüne oturdum. Gözlerim sisten yanıyordu. Burnumu üflediğimde mendil siyah olmuştu. Bir adam beni gördü. "Ağlama," dedi gülümseyerek.

"Ağlamıyorum ki!" dedim.

Göz kırptı ve adımı sordu.

Şehirde kur yapmak başka şeydi. Ama artık şehirde değildim. Yanıt vermedim. Marlow treni gelince, ben bir vagonun arkasında oturdum, o da önünde; ama yüzü bana dönük oturdu – bir saat boyunca benimle göz göze gelmeye çalıştı. Dainty'nin bir keresinde bir trende otururken, yanındaki bir adamın pantolonunu açtığını ve ona çükünü gösterip tutmasını istediğini, onun da tuttuğunu ve adamın ona bir sterlin verdiğini anlatışını hatırladım. Bu adam da benden çükünü ellememi isterse ne yaparım diye düşündüm – bağırır mıyım, yoksa başımı mı çeviririm, yoksa eller miyim, n'aparım.

Fakat zaten gideceğim yerde bu bir sterline pek ihtiyacım olmayacaktı!

Hem zaten öyle büyük mitarda bir parayı idare etmek zordu. Dainty, babası görür de bir ahlaksızlık yaptığını anlar korkusuyla parayı asla harcayamadı. Nişasta fabrikasının duvarındaki gevşek bir tuğlanın arkasına sakladı ve tuğlanın üstüne yalnızca kendinin bileceği özel bir işaret koydu. Yerini ölüm döşeğinde bize söyleyeceğini, böylece parayı cenazesinde kullanabileceğimizi söyledi.

Trendeki adam beni ısrarla seyrediyordu, ama pantolonunu açmış mıydı göremedim; en sonunda şapkasını bana doğru eğdi ve indi. Daha pek çok durak vardı ve her birinde trenin öte tarafından bir başkası indi fakat kimse binmedi. İstasyonlar gitgide küçülüyor ve kararıyordu, ta ki en sonunda bir ağaçtan başka bir şey kalmayıncaya kadar – hiçbir yerde görecek bir şey yoktu, yalnızca ağaçlar, ilerisinde çalılar, onların da ilerisinde sis -gri sis, kahverengi değil- ve üzerlerinde gecenin siyah gökyüzü. Daha sonra ağaçlarla çalılar sıklaştığında ve gökyüzü bir gökyüzünün doğal olarak olabileceğinden daha da siyah olunca, tren son kez durdu; burası Marlow'du.

Burada benden başka kimse inmedi. Ben en son yolcuydum. Kondüktör durağı anons etti ve bavulumu indirmeye geldi.

"Onu taşıtman lazım. Karşılamaya gelen yok mu?" dedi.

Beni Briar'a götürecek bir arabanın gelmesi gerektiğini söyledim. Postayı almaya gelen arabayı mı kastettiğimi sordu. Oysa üç saat önce gelip gitmiş olmalıydı. Beni süzdü.

"Londra'dan geliyorsun, değil mi?" dedi. Sonra lokomotiften bakan makiniste seslendi. "Londra'dan gelmiş, Briar'a gidiyormuş. Dedim ki Briar arabası gelmiş gitmiştir."

"Gelip gitmiştir, tabii," diye seslendi sürücü. "Üç saat önce gelip gitmiştir."

Orada durup titredim. Burası bizim oradan daha soğuktu. Daha soğuk, daha karanlıktı ve hava tuhaf kokuyordu; insanlar -söylememiş miydim?- gürültücü aptallardı.

"Beni götürebilecek bir arabacı yok mu?"

"Arabacı ha?" dedi kondüktör. Makiniste bağırdı. "Arabacı istiyor!"

"Arabacı ha!"

Öksürene kadar güldüler. Kondüktör bir mendil çıkarıp ağzını sildi, "Canım vah canım canım! Bir arabacı ha, Marlow'da!"

"Aman, siktir git," dedim. "İkiniz de siktir olup gidin."

Bavulumu aldım ve bir ya da iki ışığın parladığını görebildiğim ve bunların köyün evleri olduğunu sandığım yere kadar yürüdüm. Kondüktör, "Seni şırfıntı!.. Bay Way'e söyleyeceğim seni. Bakalım ne düşünür – Londra ağzını buraya getirdiğini duyunca!.." dedi.

Sonra ne yapacağımı bilemedim. Briar'ın ne kadar uzakta olduğunu bilmiyordum. Hangi yoldan gideceğimi bile bilmiyordum. Londra kırk mil ötedeydi ve ben inekler ve boğalardan korkuyordum.

Ama sonuçta, taşra yolları şehir yolları gibi değildir. Yalnızca dört tane filan vardır ve hepsi aynı yere çıkar. Yürümeye başladım ve arkamda toynak ve gıcırtılı tekerlek sesi duyana kadar

bir dakika yürüdüm. Sonra bir araba yanıma yanaştı, sürücü durdu ve feneri tutup yüzüme baktı.

"Sen Susan Smith olmalısın," dedi, "Londra'dan gelen. Bayan Maud bütün gün seni merak etti."

Yaşlıca bir adamdı ve adı William Inker'dı. Bay Lilly'nin seyisiydi. Bavulumu aldı ve arkasındaki yere oturmama yardım etti, sonra atları dehledi ve üşüdüğümü anlayınca -giderken rüzgâr çarpıyordu- bacaklarıma koymam için ekose bir battaniye verdi.

Briar'a yol yedi ya da sekiz mil sürdü ve sürücü piposunu içerek, rahat bir şekilde tıns gitti. Ona sisi -hâlâ buhar gibi bir şey vardı, şimdi bile, burada bile- ve yavaş trenleri anlattım.

"Orası Londra. Sisiyle tanınır, değil mi? Daha önce taşraya çok gelmiş miydin?" dedi.

"Pek değil," dedim.

"Şehirde mi hizmetçiydin? Son yerin iyi miydi?"

"Oldukça," dedim.

"Bir hanım hizmetçisi için tuhaf bir dilin var," dedi sonra. "Hiç Fransa'da bulundun mu?"

Bir an durup, kucağımdaki battaniyeyi düzelttim.

"Bir ya da iki defa," dedim.

"Fransız erkekleri kısa boylu erkekler, değil mi? Yani bacak boyları diyorum."

Yalnız bir Fransız erkeği tanıyordum – bir ev hırsızı, ona Alman Jack derlerdi, neden bilmiyorum. Yeterince uzundu, ama William Inker'ı memnun etmek için,

"Kısa sayılır, herhalde," dedim.

"Ben de öyle düşünüyorum," dedi.

Yol tamamen sessiz ve tamamen karanlıktı; atın, tekerleklerin ve seslerimizin tarlalardan ileri gidişini hayal ettim. Sonra oldukça yakından bir çanın çaldığını duydum – o anda bana çok kederli bir ses gibi geldi, Londra'nın neşeli çanları gibi değil. Dokuz kez çaldı.

"Bu Briar'ın çanı, saat başı çalar," dedi William Inker.

Sonrasında sessizce oturduk ve kısa süre içinde yüksek bir taş duvara varıp, yanından ilerleyen bir yolda gittik. Sonra duvar büyük bir kemer oldu, sonra onun arkasındaki çatıyı ve grimsi bir evin yarısı sarmaşıklarla örtülü sivri uçlu pencerelerini gördüm. Bunun yeterince büyük bir ev olduğunu, ama ne Beyefendi'nin anlattığı kadar büyük ne de o kadar korkunç olmadığını düşündüm. Fakat William Inker atı yavaşlatınca ve ben battaniyeyi kaldırıp bavuluma uzanınca,

"Bekle tatlım, daha yarım milimiz var!" dedi. Ve sonra, evin kapısında feneriyle görünen bir adama seslendi: "İyi akşamlar, Bay Mack. Kapıyı arkamızdan kapayabilirsin. İşte bu Bayan Smith, bak, sonunda güvende."

Briar olduğunu sandığım bina yalnızca bekçi kulübesiymiş! Hiçbir şey söylemeden baktım, orayı geçtik, yolla birlikte kıvrılan iki sıra kuru karanlık ağacın arasından ilerleyip bir tür çukura indik, burada açık tarla yollarında birazcık açılmış görünen hava yine dumanlandı. O kadar dumanlandı ki, yüzümde, kirpiklerimde, dudaklarımda ıslaklığını hissettim ve gözlerimi kapadım. Sonra bu ıslaklık geçti. Baktım ve yine gözümü diktim. Yol yükselmiş, ağaç sıralarının arasından çıkıp çakıllı bir açıklığa gelmiştik ve işte burada -belirsiz sisin içinden geniş ve düz ve çıplak, pencereleri siyah veya kapalı, duvarları bir tür ölü sarmaşıkla sarılı ve bacalarından ikisi belli belirsiz görünen gri duman çıkararak-, buradaydı Briar, Maud Lilly'nin büyük evi, artık benim de evim diyeceğim ev.

Önüne geçmedik, yan tarafında kaldık, sonra arkasına dolanan bir yoldan gittik, burada ahırlar, müştemilatlar, sundurmalardan bir karmaşa ve daha da karanlık duvarlar, kapalı pencereler ve havlayan köpek sesleri vardı. Binalardan birinin tepesinde, tarlaların ötesinden vurduğunu duyduğum saatin yuvarlak beyaz yüzü ve büyük siyah akreple yelkovanı vardı. William Inker onun altında atı durdurdu ve inmeme yardım etti. Duvarlardan

birinde bir kapı açıldı; soğuktan kollarını kavuşturmuş bir kadın durmuş bize bakıyordu.

"İşte Bayan Stiles, arabanın geldiğini duydu," dedi William. Bahçeyi geçip yarına gittik. Üstümüzde yukarıdaki küçük bir pencerede bir mum ışığının parladığını, titrediğini ve söndüğünü gördüğümü sandım.

Kapı bir koridora, burası da Lant Sokağı'ndaki mutfağımızın beş katı büyüklüğünde aydınlık bir mutfağa açıldı; beyaz kireç boyalı bir duvarın üstünde sıra sıra tavalar vardı ve tavanın kirişlerinden birkaç tavşan sarkıyordu. Fırçalanmış, geniş bir masada bir oğlan, bir kadın ve üç ya da dört kız oturuyordu – tabii hepsi de uzun uzun bana baktı. Kızlar bonemi ve pelerinimin kesimini inceledi. Bense, onların elbiseleri ve önlükleri yalnızca hizmetçi kıyafeti olduğundan, onları incelemek zahmetinde bulunmadım.

Bayan Stiles, "Eh, gecikebileceğiniz kadar geciktiniz. Biraz daha uzun sürseydi köyde kalmanız gerekecekti. Burada erken kalkar erken yatarız," dedi.

Elli yaşlarındaydı, beyaz firfirlı bir kep takmıştı ve konuşurken pek gözünüzün içine bakmayan bir tarzı vardı. Belinde bir zincire takılı anahtarlar taşıyordu. Düz, eski tarz anahtarlar; herhangi birini çoğaltabilirdim.

Ona yarım reverans yaptım. Paddington'a dönmemiş olduğum için şükretmesini, dönmüş olmayı dilediğimi ve Londra'dan kırk mil öteye gitmeye çalışırken geçirdiğim zamanı başkası geçirse, belki de bunun Londra'dan ayrılmamak anlamına geldiğinin bir kanıtı olduğuna inanacağını söylemedim - söyleyebilirdim ama-; bunları söylemedim. Bunun yerine şöyle dedim:

"Elbette, arabanın yollanmasına minnettarım."

Masadaki kızlar konuşmama kıkır kıkır güldüler. Onlarla oturan kadın -sonradan aşçı olduğu ortaya çıktı- kalktı ve bana akşam yemeği tepsisi hazırlamaya koyuldu. William Inker,

"Bayan Smith Londra'da çok iyi bir yerden geliyor, Bayan Stiles. Ve birkaç kez Fransa'da bulunmuş," dedi.

"Öyle mi?" dedi Bayan Stiles.

"Sadece bir veya iki kez," dedim. Şimdi herkes böbürlendiğimi düşünecekti.

"Oradaki erkeklerin çok kısa bacaklı olduğunu söyledi."

Bayan Stiles başıyla doğruladı. Masadaki kızlar tekrar kıkırdadı ve bir tanesi oğlanın kızarmasına sebep olacak bir şey fısıldadı. Sonra tepsi hazırlandı ve Bayan Stiles,

"Margaret, bunu benim kilerime taşıyabilirsin. Bayan Smith, sizi elinizi yüzünüzü yıkayacağınız yere götüreyim," dedi.

Bunun bana tuvaletin yolunu göstereceği anlamına geldiğini sanıp bunun iyi olacağını söyledim. Bana bir mum verdi ve başka bir kısa koridordan aşağı başka bir bahçeye götürdü, burada içinde bir çiviye asılı kâğıt olan bahçe tuvaleti vardı.

Sonra beni kendi odasına götürdü. Burada, şömine rafının üzerinde beyaz mum çiçekler ve çerçeveli bir denizci resmi vardı. Bunun Deniz'e kaçmış Kaptan Stiles olduğunu varsaydım. Bir başka resimde tamamen siyah saçtan yapılmış bir melek resmi vardı, bunun da Cennet'e kaçmış Bay Stiles olduğunu varsaydım. Oturdu ve yemeğimi yememi seyretti. Koyun kıyması, ekmek ve tereyağıydı; tahmin edersiniz, o kadar açtım ki hepsini çabucak hallettim. Yerken, daha önce duyduğum saat yavaşça çaldı, dokuz buçuğu vurarak.

"Saat bütün gece çalar mı?" dedim.

Bayan Stiles başıyla onayladı. "Bütün gece ve bütün gün, saat başları ve buçuklarda. Bay Lilly günlerinin çok düzenli geçmesini ister. Bunu göreceksiniz."

"Ya Bayan Lilly?" dedim, ağzımın kenarındaki kırıntıları toplayarak. "O ne ister?"

Önlüğünü düzeltti. "Bayan Maud dayısı ne isterse onu ister," diye yanıtladı.

Sonra tekrar dudaklarını toparladı.

"Bayan Smith, göreceksiniz, Bayan Maud bu büyük evin hanımı olmak için çok genç bir kız. Hizmetçiler onu rahatsız etmez, çünkü bana hesap vermeleri gerekir. Kendi hanımım için nasıl bir hizmetçi bulunacağını bilecek kadar uzun süredir kâhyalık yapmığımı söylemeliyim – ama işte, bir kâhya bile kendisine emredileni yapmak zorundadır ve Bayan Maud bu konuda benim anlamadığım bir şey yaptı. Hiç anlamadığım. Bunun, onun yaşında bir kız için pek akıllıca olduğunu sanmam, ama bakalım nasıl olacak."

"Eminim, Bayan Lilly ne yapsa iyi olur," dedim.

"İyi olacağından emin olmak için çok iyi bir hizmetçi ekibim var. Bu iyi idare edilen bir evdir Bayan Smith ve umarım siz de buna uyarsınız. Son yerinizde neye ahştığınızı bilmiyorum. Londra'da bir hanım hizmetçisinin görevleri nelerdir bilmiyorum. Hiç oraya gitmedim." Hiç Londra'ya gitmemiş! "Bu yüzden bilemem. Ama diğer kızlarıma saygı gösterirseniz eminim onlar da size gösterir. Erkekler ve seyisler: Tabii, onlarla yapmanız gerekenin dışında konuştuğunuzu asla görmek istemem..."

Çeyrek saat boyunca bunun gibi şeyler anlattı – ve bütün bu süre içinde, dediğim gibi, pek gözlerime bakmadı. Evde nerede yürüyebileceğimi, yemeğimi nerede yiyebileceğimi ve kullanmam için ne kadar şekere, ne kadar biraya izin verildiğini, iç çamaşırlarımın ne zaman yıkanmasını bekleyeceğimi anlattı. Bayan Maud'un çaydanlığında kaynayan çayın mutfaktaki kızlara verilmesinin hanımın son hizmetçisinden kalan bir alışkanlık olduğunu söyledi. Ayrı şekilde, Bayan Maud'un mumlarının dipleri: Bunlar da Bay Way'e verilecekti. Bay Way ne kadar mum dibi olacağını bilirdi, çünkü mumları azar azar dağıtan oydu. Mantarlar, bıçakçı oğlan Charles'a, kemik ve deriler Aşçı'ya verilirdi.

"Bayan Maud'un lavabosunda bıraktığı sabun parçalarıysa," dedi, "köpürtmek için çok kuru olduğundan, onları siz alabilirsiniz."

İşte hizmetçiler böyledir – hep kendi küçük topraklarında eşelenirler. Sanki mum dipleri ve sabun çok umurumdaydı! Daha önce çok hissetmesem de o zaman üç bin sterlinin beklentisinin ne olduğunu anladım.

Sonra eğer yemeğim bittiyse, beni odama götürmekten zevk duyacağını söyledi. Fakat giderken çok sessiz olmamı istedi, çünkü Bay Lilly sessiz bir ev isterdi ve düzenin bozulmasına dayanamazdı. Aynı şekilde Bayan Maud'un da sinirleri dinlenirken rahatsız edilmeye veya kızdırılmaya gelmezdi.

Böyle dedi ve lambasını aldı, ben de kendi mumumu aldım, önümden koridora ve karanlık bir merdivenden yukarı çıktı. "Bu hizmetçi yolu," dedi yürürken, "Bayan Maud size aksini söylemediği sürece burayı kullanmalısınız."

Yukarı çıktıkça sesi ve yürüyüşü yavaşladı. En sonunda üç çift basamak çıktığımızda, beni bir kapıya getirdi ve bunun odamın kapısı olduğunu söyledi. Parmağını dudaklarına götürüp yavaşça tokmağı çevirdi.

Daha önce hiç kendime ait odam olmamıştı. Şimdi de istemiyordum. Ama bir odam olması gerekiyorsa herhalde bu iyiydi. Küçük ve sadeydi – bir ya da iki kâğıttan süs veya bir-iki alçıdan köpekle daha iyi görünebilirdi belki. Ama şömine rafının üstünde bir ayna ve ateşin önünde bir halı vardı. Yatağın yanında -herhalde bunu William Inker getirmiş olmalıydı- çadır bezi kaplı bavulum vardı.

Yatak başının yakınında sıkı sıkı kapalı ve üstünde anahtarı olmayan bir kapı daha vardı. "Bu nereye çıkıyor?" dedim Bayan Stiles'a, başka bir koridora ya da dolaba açıldığını düşünerek.

"O Bayan Maud'un odasına açılan kapı," dedi.

"Bayan Maud, orada, yatağında uyuyor mu?" dedim.

Belki bunu biraz yüksek sesle söylemiştim; ama Bayan Stiles sanki çığlık atmışım ya da çıngırak çalmışım gibi ürperdi.

"Bayan Maud çok az uyur," dedi sessizce. "Eğer gece uyanırsa, hizmetçisinin yanına gelmesini ister. Şimdi siz ona yabancı ol-

duğunuz için sizi çağırmaz: Kapısının dışına bir sandalyeye Margaret'i koyacağız ve sabah kahvaltısını da Margaret götürüp giydirecek. Ondan sonra çağrılıp incelenmeye hazır olmalısınız."

Bayan Maud'un benden memnun kalmasını umduğunu söyledi. Ben de öyle umduğumu söyledim.

Sonra beni bıraktı. Çok yavaşça gitti, ama kapıda durup elini zincirindeki anahtarlara götürdü. Onun bunu yaptığını görünce içim buz kesti: Çünkü bir anda bir hapishane yöneticisi gibi görünmüştü. Kendime engel olamadan:

"Beni kilitlemeyeceksiniz değil mi?" dedim.

"Kilitlemek mi?" diye yanıtladı kaşını çatıp. "Niye böyle bir şey yapayım ki?"

Bilmediğimi söyledim. Beni süzdü, çenesini eğdi, sonra kapıyı kapayıp çıktı.

Başparmağımı kaldırdım. *Al sana!* diye düşündüm.

Sonra yatağın üzerine oturdum. Sertti. Son hizmetçi kızıl olup gittiğinden beri çarşaflar ve battaniyeler değişti mi diye merak ettim. Görmek için çok karanlıktı. Bayan Stiles lambasını alınış, ben de mumumu cereyanda bırakmıştım: Alevi dalgalanıyor ve büyük kara gölgeler oluşturuyordu. Pelerinimi çözdüm ama omuzlarımda tuttum. Soğuktan ve yolculuktan her yerim ağrıyordu, yediğim kıyma çok gelmişti – mideme oturdu ve ağrıttı. Saat ondu. Evde, gece yarısından önce yatanlara gülerdik.

Hapishaneye konsam daha iyiydi, diye düşündüm. Bir hapishane buradan daha canlı olurdu. Burada yalnızca berbat bir sessizlik vardı: Dinlerken kulaklarınıza sıkıntı veriyordu. Kalkıp da pencereden dışarıya baktığınızda ne kadar yüksekte olduğunuzu, bahçenin ve ağaçların ne kadar karanlık, ilerideki arazinin ne kadar kıpırtısız ve sessiz olduğunu görünce neredeyse bayılacak gibi oluyordunuz.

William Inker'la yürürken gördüğüm pencerede kıpırdayan mumu hatırladım. O mum hangi odadan parlıyordu onu merak ettim.

Bavulumu açtım ve Lant Sokağı'ndan yanımda getirdiğim her şeye baktım – ama aslında bunların hiçbiri benim değildi, sadece Beyefendi'nin bana verdiği jüponlar ve iç gömleklerdi. Elbisemi çıkardım ve bir an yüzüme karşı tuttum. Elbise de benim değildi, ama Dainty'nin attığı dikişleri buldum ve kokladım. İğnesinin orada, John Vroom'un köpek postu paltosunun kokusunu bıraktığını düşündüm.

Bayan Sucksby'nin o akşamki domuz kellesinden yapmış olacağı çorbayı düşündüm ve onların oturup bu çorbayı içerken belki beni, belki de bambaşka bir şeyi düşüneceklerini hayal etmek sandığım kadar garipti.

Eğer ağlayan tip bir kız olsaydım, bunu hayal ederken kesinlikle ağlardım.

Ama ben hiçbir zaman gözü yaşlı bir kız olmadım. Geceliğimi giydim, üstüne yine pelerinimi koyarak uzun çoraplarım ve bağı çözük ayakkabılarımla durdum. Yatağın baş tarafındaki kapalı kapıya ve üstündeki anahtar deliğine baktım. Maud kendi tarafında bir anahtar tutup kilidi döndürmüş müydü, diye merak ettim. Oraya gidip, eğilir ve bakarsam ne göreceğimi merak ettim – kim böyle bir şeyi düşünür de gidip yapmaz? Ama parmak uçlarımda gidip kilide eğilince loş bir ışık gördüm – bundan başka net hiçbir şey görmedim, ne uyuyan, ne uyanık, ne sinirli bir kız, ne de başka bir şeyden eser yoktu.

Yine de nefes alışını duyabilir miyim, diye merak ettim. Doğruldum, nefesimi tuttum ve kulağımı yere dayadım. Kendi kalp atışlarımı ve kanımın gürleyişini duydum. Küçük, sıkışık bir ses duydum, herhalde tahtaların arasındaki bir kurt ya da böceğin sürünme sesiydi.

Bunun ötesinde hiçbir şey yoktu – bir ya da belki iki dakika boyunca dinlediysem de. Sonra vazgeçtim. Ayakkabılarımı ve jartiyerimi çıkarıp yatağa girdim: Çarşaflar soğuktu ve ıslak hissi veriyordu, sanki yufka yaprakları gibi. Pelerinimi yatak örtüsünün üstüne koydum – daha çok ısıtsın diye, bir de gece biri

gelir de kaçmak istersem çabucak alabileyim diye. Hiç belli olmazdı. Mumu yanık bıraktım. Eğer Bay Way bir dip eksik diye yakınacaksa da n'apayım.

Bir hırsızın bile zayıf tarafları vardır. Gölge hâlâ dans ediyordu. Yufka yaprakları soğuktu. Büyük saat, on buçuğu – on biri – on bir buçuğu – on ikiyi – vurdu. Orada yatıp titredim ve bütün kalbimle Bayan Sucksby'yi, Lant Sokağı'nı, evi özledim.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Beni sabah altıda uyandırdılar. Bana hâlâ gece yarısı gibi geliyordu, çünkü mumum tabii ki yana yana bitmişti ve perdeler de ağırdı, zayıf ışığı içeri sokmuyordu. Hizmetçi Margaret kapımı çalınca Lant Sokağı'ndaki eski odamda olduğumu sandım. Onun bir hırsız olduğundan, hapishaneden kaçıp Bay Ibbs'e prangalarını eğelettirip çözdürmeye geldiğinden emindim. Bu bazen olurdu ve hırsızlar, bazen bizi tanıyan iyi adamlar, bazen de gözü dönmüş hainler olurdu. Bir keresinde bir adam eğeleme işinin çok yavaş gittiğini söyleyip Bay Ibbs'in boğazına bir bıçak dayamıştı. İşte şimdi Margaret'in kapıyı çaldığını duyunca, yataktan, "Hey! Tut!" diye bağırdım – fakat neyin tutulacağını ve kimin tutması gerektiğini size söyleyemem ve sanırım

Margaret de bunu söyleyemezdi. Yüzünü kapıya dayayıp, "Beni mi çağırdınız, bayan?" diye fısıldadı. Bana bir sürahi ılık su getirmişti, gelip ateşi yaktı, sonra yatağın altından lazımlığı çıkardı, elindeki sidik kovasına döktü ve önlüğüne asılı ıslak bir bezle sildi.

Evde de lazımlık kullanmıştım. Şimdi Margaret'in çişimi kovasına boşalttığım görünce bundan hoşlanıp hoşlanmadığımı bilemedim. Ama, "Teşekkür ederim, Margaret," dedim – sonra da dediğime pişman oldum, çünkü bunu duyunca başını arkaya öyle bir savurdu ki, sanki ben kendimi ne sanıyordum da *ona* teşekkür ediyordum der gibiydi.

Hizmetçi takımı işte. Kahvaltımı Bayan Stiles'ın kilerinde yemem gerektiğini söyledi. Sonra dönüp çıktı – çıkarken de elbisemle, ayakkabılarımla ve açık bavulumla çabuk tarafından bir göz attığını düşündüm.

Ateşin yanmasını bekledikten sonra kalkıp giyindim. Yıkanmak için çok soğuktu. Elbisem nemden yapış yapıştı. Perdeyi çekip, içerisi aydınlanınca gördüm ki -önceki gece mum ışığında görememiştim- rutubetten tavanda kahverengi çizgiler ve duvarlardaki tahtalarda beyaz lekeler oluşmuştu.

Yan odadan mırıltılı sesler geldi. Margaret'in, "Evet, küçükhanım," dediğini duydum. Sonra bir kapı kapandı.

Sonra sessizlik oldu. Kahvaltıya indim – önce hizmetçi merdiveninin altındaki karanlık koridorlarda yolumu kaybedip, sonra kendimi tuvaletin bulunduğu bahçede bularak. Tuvalet, şimdi gördüm ki, ısırgan otlarıyla çevriliydi ve bahçedeki tuğlalar yabani otlardan parçalanmıştı. Evin duvarlarında sarmaşık vardı ve bazı pencerelere cam gerekiyordu. Beyefendi, evin hırsızlık yapmaya değmeyeceği konusunda haklı çıkmıştı. Hizmetçiler konusunda da haklıydı. En sonunda Bayan Stiles'ın kilerini bulduğumda orada bir adam vardı, külot pantolon ve ipek çorap giymişti ve başında da pudralı bir peruk vardı. Bu Bay Way'di. Kırk beş yıldır Bay Lilly'nin kâhyası olduğunu söyledi; halinden

de bu belli oluyordu. Bir kız kahvaltıyı getirince, ilk olarak ona servis yapıldı. Jambon, yumurta yedik ve bir bardak bira içtik. Bütün yemeklerde bira içiyorlardı; bira yapmaya bütün bir oda ayrılmıştı. Bir de Londralılara ayyaş derler!

Bay Way benimle ancak bir kelime edip, Bayan Stiles'la evin yönetimi hakkında konuştu. Bana yalnızca yeni bıraktığım aileyi sordu, ben de Mayfair'de Whelk Sokağı'ndan Dunraven'lar deyince başını salladı ve onların adamlarını tanıdığını sandığını söylediğinde çok akıllı göründü. İşte bu da size onun ne kadar yalancı olduğunu gösterir.

Yedide gitti. O kalkmadan Bayan Stiles asla masadan ayrılmazdı. Kalktığında,

"Bayan Smith, Bayan Maud iyi uyumuş, memnun olmalısınız," dedi.

Ne diyeceğimi bilemedim. O yine de devam etti:

"Bayan Maud erken kalkar. Ona gönderilmenizi istedi. Yukarı çıkmadan önce ellerinizi yıkamak ister misiniz? Bayan Maud da dayısı gibi titizdir."

Ellerim bana yeterince temiz görünüyordu, ama yine de yıkadım, kilerin bir köşesindeki küçük bir taş lavaboda.

İçtiğim bira kendini hissettirdi; içmemiş olmayı diledim. Bahçede karşıma çıkan tuvaleti kullanmış olmayı diledim. Oranın yolunu bir daha bulamayacağımdan emindim.

Gergindim.

Bayan Stiles beni yukarı çıkardı. Daha önceki gibi hizmetçi merdiveninden çıktık, ama sonra daha güzel bir koridora geldik, burası da bir ya da iki kapıya açıldı. Bunlardan birini çaldı. Gelen yanıtı duyamadım, ama o herhalde duymuştu. Sırtını dikleştirdi, demir kulbu çevirdi ve beni içeri soktu.

Oda karanlıktı, diğer bütün odalar gibi. Duvarların her yeri eski siyah bir tahtayla kaplanmıştı ve yerleri de -dokumasının orası burası aşınmış bir-iki değersiz Türk halısının dışında çıplak- siyahtı. Birkaç büyük ağır masa ve bir-iki sert kanepe vardı.

Kahverengi bir tepenin resmi, kuru yapraklarla dolu bir vazo ve ağzında beyaz bir yumurta olan ölü bir yılanın durduğu camdan bir kutu vardı. Pencerelerden gri gökyüzü ve ıslak kuru dallar görünüyordu. Küçük ve kurşunlu pencere camları, çerçevelerde takırdıyordu.

Geniş eski bir ızgaranın üstünde çıtırdayan az bir ateş vardı ve ondan önce -zayıf alevlere ve dumana bakarak duran, ama benim ayak seslerimi duyunca dönüp irkilen ve gözlerini kırpıştıran- bütün kurgumuzun üstüne düzüldüğü, evin hanımı Bayan Lilly vardı.

Beyefendi'nin bütün söylediklerinden, onun oldukça sıra dışı bir güzelliği olmasını bekliyordum. Fakat öyle değildi – en azından, o zaman incelediğimde öyle düşünmüştüm, görünüşünü oldukça sıradan buldum. Benden üç-beş santim uzundu – bu da, ben kısa boylu sayıldığım için sıradan bir boydu, saçları benimkinden daha açıktı -ama çok açık değil- ve kahverengi gözleri benimkinden daha açıktı. Dudakları ve yanakları çok dolgun ve düzgündü – burada beni geçtiğini kabul etmeliyim, çünkü ben dudaklarımı ısırmayı severdim ve yanaklarım çilliydi; genelde benim hatlarımın keskin olduğu söylenirdi. Ayrıca beni genç görünüşlü bulurlardı, ama ona gelince – doğrusu, beni genç görenler şimdi karşımda duran Maud Lilly'yi bir inceleseler isterdim. Eğer ben gençsem, o zaman o bir bebekti, hiçbir şey bilmeyen bir civciv, bir güvercindi. Dediğim gibi, benim geldiğimi gördü ve irkildi, sonra yanıma doğru bir-iki adım attığında soluk yanakları al al oldu. Ardından durdu ve ellerini önüne, düzgün bir şekilde eteğinin üstüne koydu. Eteği -daha önce hiç onun yaşında bir kızın üstünde böyle bir şey görmemiştim- geniş ve kısaydı, ayak bilekleri görünüyordu; belinin etrafındaysa -şaşkınlık verecek derecede dar- bir kuşak vardı. Saçı kadife bir fileyle toplanmıştı. Ayaklarında kırmızı karamandoladan terlikler vardı. Ellerinde, bilekte sıkıca düğmelenmiş, temiz beyaz eldivenler vardı.

"Bayan Smith. Bayan Smith olmalısınız, sanırım. Ve Londra'dan benim hizmetçim olmaya geldiniz! Size Susan diyebilir miyim? Umarım Briar'ı seversin Susan ve umarım beni seversin. İki durumda da sevilecek şeyler fazla değil. Sanırım bunu çok kolaylıkla yaparsın – gerçekten de çok kolaylıkla," dedi.

Yumuşak, tatlı, duraksayan bir sesle konuşuyordu; başını eğerek, bana pek bakmadan, yanakları hâlâ oldukça al. "Eminim sizi severim küçükhanım," dedim. Sonra Lant Sokağı'ndaki çalışmalarımı hatırladım ve eteğimi tutup reverans yaptım. Kalktığımda gülümsedi ve gelip elimi eline aldı.

Kapıda arkamda duran Bayan Stiles'a baktı.

"Kalmanıza gerek yok, Bayan Stiles," dedi kibarca. "Fakat Bayan Smith'e iyi davranacağınızı biliyorum." Gözlerime baktı. "Belki duymuşsundur Susan, ben de senin gibi öksüzüm. Briar'a çocukken geldim ve bana bakacak kimse yoktu. O zamandan beri Bayan Stiles'ın bana anne sevgisinin ne olduğunu göstermek için yaptıklarını sana anlatamam."

Gülümsedi ve başını eğdi. Bayan Stiles onun bakışını görmedi, ama yanakları kızardı ve gözkapakları titredi. Onu asla anaç biri olarak aşağılamamam gerekirdi, ama hizmetçiler her zaman yanlarında çalıştıkları kodamanlara duygusal olarak bağlanırlar, aynen köpeklerin kabadayılara bağlandığı gibi. Sözüme inanın.

Her neyse, gözünü kırptı ve bir dakika kadar daha alçakgönüllü göründü ve sonra gitti. Maud yine gülümsedi ve beni ateşe yakın, sert sırtlı kanepelerden birine götürdü. Yanıma oturdu. Yolculuğumu sordu -"Kayboldun sandık!" dedi- ve odamı sordu. Yatağımı sevmiş miydim? Kahvaltımı sevmiş miydim?

"Ve gerçekten," dedi, "Londra'dan mı geliyorsun?" Lant Sokağı'ndan ayrıldığımdan beri herkesin sorduğu buydu – sanki başka bir yerden gelmiş olabilirmişim gibi! Ama aslında, o daha farklı bir şekilde sormuştu: Hayretten ağzı açık bir taşralı şeklinde değil de, dikkatli, istekli bir şekilde – sanki Londra onun için bir anlam taşıyormuş ve o da bunu duymayı bekliyormuş gibi.

Tabii, bunun neden olduğunu bildiğimi sanmıştım.

Sonra onun hizmetçisi olduğumda yapmam gereken görevlerimi anlattı: Bunların en başında, bildiğim gibi, onunla oturmak ve eşlik etmek, parkta yanında yürümek ve elbiselerini düzeltmek geliyordu. Gözlerini indirdi.

"Göreceksin ki, burda Briar'da biraz modanın gerisindeyiz," dedi. "Herhalde bunun çok az önemi var, bizi arayan pek az kişi olduğuna göre. Dayım beni düzgün görmek ister. Ama sen tabii Londra'nın şıklığına alışıksındır."

Dainty'nin saçlarını, John'un köpek postundan paltosunu düşündüm. "Evet, oldukça alışığım," dedim.

"Son hanımın," diye devam etti, "asil bir hanımefendi miydi? Herhalde bana bakıp gülerdi!"

Bunu söyleyince daha da kızardı ve yine bana bakmadı; ben de yine, "Seni enayi!" diye düşündüm.

Fakat, Leydi Alice'in -Beyefendi'nin benim için uydurduğu hanımın- kimseye gülmeyecek kadar nazik olduğunu ve zaten gösterişli elbiselerin bir şey ifade etmediğini, esas bakılması gerekenin elbiselerin içindeki kişiler olduğunu bildiğini söyledim. Sonuçta, bunun söylenmek için oldukça akıllıca bir şey olduğunu düşünmüştüm ve sanırım o da öyle düşünmüştü, çünkü bunu söylediğimde bana farklı bir şekilde baktı, rengi açıldı ve tekrar elimi alıp,

"Susan, sanırım sen iyi bir kızsın," dedi.

Ben de, "Leydi Alice her zaman öyle söylerdi," dedim.

Sonra Beyefendi'nin benim için yazdığı tavsiye mektubunu hatırladım ve onu göstermek için bu anın doğru an olduğunu düşündüm. Cebimden çıkarıp uzattım. Kalktı, mührü kırdı, sonra pencereye yürüyüp kâğıdı ışığa tuttu. Kıvrımlı elyazısına bakarak uzun süre durdu ve bana bir kere bakış attı, o zaman orada acayip bir şey fark etmiş olabileceğini düşünüp kalbim biraz hızlı attı. Ama ondan değildi: En sonunda kâğıdı tutan elinin titrediğini görünce, gerçek bir tavsiye mektubunun ne oldu-

ğuna dair benden daha fazla fikri olmadığını ve ne demesi gerektiğini bulmaya çalıştığını tahmin ettim.

Annesinin olmayışının ne kötü olduğunu düşündüm.

"Peki," dedi kâğıdı küçücük katlayıp cebine koyarak. "Leydi Alice gerçekten de senden övgüyle bahsediyor. Herhalde onun evinden ayrıldığına üzülmüş olmalısın."

"Çok üzüldüm, küçükhanım," dedim. "Ama sonra, Leydi Alice Hindistan'a gitti. Sanırım oradaki güneş benim için fazla kızgın olurdu."

Gülümsedi. "Briar'ın gri gökyüzünü mü tercih edersin? Biliyorsun, güneş burada hiç parlamaz. Dayım bunu yasaklamıştır. Biliyorsun, güçlü ışık baskıyı soldurur."

Gülünce küçük ve beyaz dişleri göründü. Ben de gülümsedim, ama dudaklarımı kapalı tuttum – çünkü şimdi sarı olan dişlerim o zaman da oldukça sarıydı ve onunkileri görünce kendiminkileri olduğundan da daha sarı sandım.

"Dayımın bir bilgin olduğunu biliyor musun, Susan?" dedi.

"Evet duydum, küçükhanım," dedim.

"Harika bir kütüphanesi var. Türünün bütün İngiltere'deki en büyük kütüphanesi. Sanırım yakında göreceksin."

"Bu çok olağanüstü olur, küçükhanım, eminim."

Tekrar gülümsedi. "Okumayı seviyorsun muhakkak?"

Yutkundum. "Okumayı mı, küçükhanım?" Başını salladı, bekleyerek. "Oldukça," dedim en sonunda. "Tabii, yani severdim, eğer kitaplar ve gazetelerle ilgim olsaydı. Yani demek istiyorum ki," öksürdüm, "yani bana gösterilseydi."

Uzun uzun baktı.

"Öğrenseydim, demek istiyorum."

Bu sefer daha da çok baktı ve inanmaz bir tavırla, kısa bir kahkaha attı. "Şaka yapıyorsun," dedi. "Yani okuyamıyor musun? Gerçekten mi? Bir kelime, bir harf bile mi?" Gülümsemesi kaş çatışa döndü. Yanında, üstünde bir kitap duran küçük bir masa vardı. Hâlâ yarı gülümseyerek, yarı kaşlarını çatarak, kita-

bı aldı ve bana uzattı. "Hadi," dedi kibarca. "Bence alçakgönüllülük ediyorsun. Bana bir bölüm oku, dilin sürçse de önemli değil."

Hiçbir şey söylemeden kitabı tuttum, ama terlemeye başlamıştım. Açtım ve bir sayfaya baktım. Az aralı, siyah harflerle doluydu. Bir başkasını denedim. O daha da kötüydü. Maud'un bakışını yüzümde sıcak bir alev gibi hissettim. Sessizliği hissettim. Yüzüm daha da yandı. *Şansını bir dene*, diye düşündüm.

"Tanrı Baba'mız," diye denedim, "cennetteki..."

Ama sonra gerisini unuttum. Kitabı kapadım ve dudağımı ısırarak yere baktım. Çok acı bir şekilde, "İşte bütün numaramız burada bitiyor. Ona bir kitap okuyamayacak ya da kıvrımlı elyazısıyla süslü harfler yazamayacak bir hizmetçiyi istemeyecek," die düşündüm. Gözlerimi kaldırdım, onunkilere baktım ve,

"Öğrenebilirim, küçükhanım. Bunu çok isterim. Eminim göz açıp kapayana kadar öğrenirim..."

Ama başını iki yana sallıyordu ve yüzündeki bakış görülecek şeydi.

"Öğrenmek mi?" dedi, yakınıma gelip kitabı yavaşça geri alarak. "Yo hayır! Hayır hayır, buna izin veremem. Okumamak! Ah Susan, bu evde, dayının yeğeni olarak yaşasaydın, bunun ne demek olduğunu bilirdin. Gerçekten bilirdin!"

Gülümsedi. Ve hâlâ gözlerime bakarken, hâlâ gülümserken büyük ev çarı sekiz kere çaldı ve gülümsemesi bozuldu.

"Şimdi," dedi arkasını dönerek, "Bay Lilly'nin yanına gitmeliyim. Saat biri çaldığında tekrar serbestim."

Bunu söylerken sesinin tıpkı hikâyedeki bir kız gibi olduğunu düşündüm. Büyücü dayıları -sihirbaz, canavar ya da onun gibi şeyler- olan kızların olduğu hikâyeler yok mudur?

"Susan, saat birde dayımın odasına bana gel," dedi.

"Peki, küçükhanım," dedim.

Şimdi dikkati dağılmış bir şekilde etrafına bakıyordu. Şöminenin üzerinde bir ayna vardı; oraya gitti, eldivenli ellerini yü-

züne, sonra da yakasına götürdü. Eğilişini seyrettim. Kısa elbisesinin arkası kalktı ve baldırları göründü.

Aynada gözleri gözlerimi yakaladı. Bir reverans daha yaptım.

"Gidebilir miyim küçükhanım?" dedim.

Geri adım attı. "Kal," dedi elini sallayarak, "ve odalarımı düzenle, olur mu?"

Kapıya gitti. Fakat tokmağı çevirmeden önce durdu.

"Umarım burada mutlu olursun, Susan," dedi. Şimdi tekrar kızarmıştı. Bunu görünce yanağım soğudu. "Umarım Londra'daki teyzen seni çok özlemez. Sanırım teyzendi, hani Bay Rivers'ın sözünü ettiği?" Gözlerini indirdi. "Umarım Bay Rivers'ı gördüğünde iyiydi?"

Bu soruyu sanki ona hiçbir şey ifade etmiyormuş gibi sordu; aynı böyle yapan dolandırıcılar tanırdım, bir yığın sahte paranın içine iyi bir şilin atıp bütün diğerlerinin gerçek görünmesini sağlayan. Sanki ben ve yaşlı teyzem çok umurundaydık!

"Çok iyiydi, küçükhanım. Ve size selamlarını gönderdi."

Şimdi kapıyı açmış ve arkasına yarı saklanmıştı. "Gerçekten mi?" dedi.

"Gerçekten, küçükhanım."

Alnını kapının tahtasına dayadı. "Bence o iyi biri," dedi yumuşakça.

Beyefendi'nin mutfak sandalyesinin yanında çöküşünü, elini jüponlar arasından sokuşunu ve, *Seni tatlı kaltak*, deyişini hatırladım.

"Eminim çok iyi biridir, küçükhanım," dedim.

Sonra, evde bir yerden küçük bir el çanının luzlı ve sinirli tınlaması geldi. Maud omzunun üstünden bakarak, "Dayım!" diye bağırdı. Hemen dönüp, kapıyı yarı açık bırakarak koşmaya başladı. Aşağı inerken terliklerinin vuruşunu ve merdivenlerin gıcırtısını duydum.

Bir an bekledim, sonra kapıya gittim, ayağımı yaklaştırıp tekmeleyerek kapattım. Ateşe gidip ellerimi ısıttım. Lant Soka-

ğı'ndan ayrıldığımdan bu yana pek ısındığımı sanmıyorum. Başımı kaldırdım ve Maud'un baktığı aynaya yükselip kendi yüzüme baktım – çilli yanaklarıma ve dişlerime. Kendime dil çıkardım. Sonra ellerimi ovuşturdum ve kükırdadım: Aynı Beyefendi'nin vaat ettiği gibi, belli ki ona şimdiden sırılsıklam âşıktı; o üç bin sterlin sayılıp paketlense, üstüne de adım yazılsa, tımarhanenin kapısında deli gömleğiyle doktor hazır beklese yeriydi.

Onu o zaman görünce böyle düşünmüştüm.

Fakat bunu bir tür hoşnutsuzlukla düşünmüştüm; bir de kabul etmeliyim ki kükırdama biraz zorlamaydı. Ama neden olduğunu pek bilemedim. Herhalde kasvettendi – şimdi o gidince ev daha da karanlık ve durgun görünmüştü. Sadece ızgarada düşen kül, pencere camlarının vuruşu ve tıngırtısı vardı. Pencereye gittim. Cereyan berbattı. Kapamak için pervazların üzerine konmuş küçük kırmızı kum torbaları vardı ama işe yaramıyorlardı; hepsi ıslanmış ve küflenmişti. Elimi birine koyduğumda parmağım yeşil oldu. Orada durup titredim ve manzaraya baktım – eğer buna manzara denirse: Sadece çıplak çimen ve ağaçlar vardı. Birkaç kara kuş çimenlikten solucan çıkarıyordu. Londra'nın ne tarafta olduğunu merak ettim.

Bir bebek ağlaması ve Bay Ibbs'in ablasının sesini duymayı çok istedim. Bir parça ganimet veya karartacak birkaç sahte bozukluk için beş sterlin verirdim.

Sonra başka bir şey aklıma geldi. Maud, *Odalarımı düzenle,* demişti, sadece bir oda vardı ve bu da onun misafir salonu olmalıydı; o zaman bir de yatağının olduğu bir oda daha olmalıydı. Bu evde bütün duvarlar koyu renk meşe kaplama olduğundan insanın gözüne çok kasvetli ve kafa karıştırıcı görünüyordu, çünkü kapılar çerçevelerine tastamam oturuyordu ve onları seçemiyordunuz. Ama dikkatlice bakınca durduğum yerin karşısındaki duvarda bir çatlak ve sonra bir tokmak gördüm, sonra kapının şekli gün ışığı gibi net ortaya çıktı.

Bu, yatak odasının kapısıydı; tam beklediğim gibiydi tabii ki bu odanın da içinde bir kapı vardı, bu da benim odamın bir gece önce önünde durup onun nefesini dinlediğim kapısıydı. Şimdi kapının öbür tarafında ne olduğunu bilince, bu yaptığım çok aptalca geldi. Sadece sıradan bir hanımın odasıydı – çok büyük değil, ama yeterince büyük, hafif tatlı bir kokusu olan bir odaydı ve yüksek, eski döşemelik kumaştan perdeleriyle tentesi olan dört direkli bir yatak vardı. Böyle bir yatakta yatmak beni hapşırtır mıydı emin olamadım: Doksan yıldır indirilmemiş gibi görünen tentede biriken bütün tozu, ölü sinek ve örümceği düşündüm. Yatak yapılıydı, ama üstünde bir gecelik seriliydi – bunu katlayıp yastığın altında koydum ve bulduğum bir-iki açık renk saç telini alarak ızgaraya attım. Bu kadar hizmetçilik yeterdi. Baca çıkıntısının üstünde, gümüşün ve grinin mermer gibi damarlandığı, eskimiş, büyük bir ayna vardı. Onun ötesinde, her yeri çiçekler ve üzümlerle oymalı, cilası oldukça siyah, orası burası yarılmış, küçük eski tarz bir elbise dolabı vardı. Bunu yaptıkları zaman kadınlar yapraktan başka bir şey giymiyordu herhalde, çünkü şimdi içine dikkatsizce konmuş altı veya yedi ince elbise rafları gıcırdatıyordu ve bir etek çemberi kapıların kapanmasını engelliyordu. Bunu görünce tekrar Maud'un annesinin olmamasının ne kadar kötü olduğunu düşündüm: Çünkü o olsa kesinlikle bunun gibi tarihöncesi şeylerden kurtulur ve kızına daha güncel ve zarif bir şey bulurdu.

Bizim Lant Sokağı'ndaki işimiz gibi bir iş size kaliteli eşyayı nasıl kullanacağınızı öğretir. Elbiseleri aldım -hepsi de tuhaf, kısa ve küçük kızlara yakışır şeylerdi-, silkeledim ve güzelce tekrar raflarına yerleştirdim. Sonra etek çemberinin üstüne onu düz tutacak bir ayakkabı sıkıştırdım ve kapılar olması gerektiği gibi kapandı. Bu dolap bir duvar oyuğundaydı. Bir başkasındaysa tuvalet masası vardı. Üzerinde fırçalar, şişeler ve tokalar darmadağınıktı -bunları da düzene koydum- ve altında da bir dizi şık

çekmece vardı. Bunları açtım. İçlerinde -işte bu ilginçti- *eldivenler* vardı. Bir kadın şapkacısında olduğundan daha çok eldiven. En üst çekmecede beyazlar, ortadakinde siyah ipekler ve en alttakinde öküz derisinden parmaksız eldivenler.

Her biri bileğin içinde kırmızı bir iplikle Maud'un adı olduğunu tahmin ettiğim şekilde işaretlenmişti. Bir makas ve iğne alıp bunu bir denemeyi istedim.

Tabii böyle bir şey yapmadım, ama eldivenleri düzenli bir şekilde dizdim ve her yeri elleyip inceleyinceye kadar odada dolaştım. Bakacak çok fazla bir şey yoktu, ama tuhaf bir şey daha vardı ki bu, yatağın yanındaki bir masanın üzerinde duran, içi fildişi kakmalı, küçük bir tahta kutuydu.

Kutu kilitliydi ve alınca tekdüze bir tür tıngırtı çıkardı. Kolayda bir anahtar yoktu: Onun, yanında belki bir ipe takılı bir şekilde sakladığını tahmin ettim. Fakat kilit basit bir kilitti ve böyle kilitlere sadece teli gösterseniz kendiliklerinden açılırlardı, sanki istiridyeye tuzlu verir gibi. Tokalarından birini kullandım.

Kutunun içi pelüş kaplı çıktı. Menteşe gümüştü ve gıcırdamasın diye yağlanmıştı. Orada ne bulacağımı sanıyordum emin değildim – belki Beyefendi'den bir şey, bir hatıra, bir mektup, biraz öpüşüp koklaşma. Oysa orada olan şey, solmuş bir kurdeleye asılmış bir çerçevede güzel, açık renk saçlı bir hanımın minik bir portresiydi. Gözleri yumuşaktı. Yirmi yıl öncesinin modasına uygun giyinmişti ve çerçeve de eskiydi: Maud'a pek benzemiyordu, ama bahse girerdim ki bu annesiydi. Fakat o zaman Maud'un bunu boynuna takmayıp da bir kutuda saklamasının tuhaf olduğunu düşündüm.

Bunun üzerine o kadar kafa yordum ki, resmi çevirip iz ararken çerçeve -elime aldığımda oradaki her şey gibi soğuktu- ısındı. Sonra evden bir yerden bir ses geldi ve Maud -veya Margaret veya Bayan Stiles- gelip de beni açık kutunun başında, elimde resimle dikilirken bulursa ne olur diye düşündüm. Çabucak resmi yerine koydum ve tekrar kilitledim.

Maymuncuk yapmak için büktüğüm tokayıysa sakladım. Maud'un bunu bulup da beni hırsız sanmasını istemezdim.

Bundan sonra yapacak başka hiçbir şey kalmadı. Biraz daha pencerede durdum. Saat on birde bir hizmetçi bir tepsi getirdi. "Bayan Maud burada değil," dedim gümüş çaydanlığı görünce, ama çay benim içindi. Uzun sürsün diye minik yudumlarla içtim. Sonra hizmetçiyi bir seferden kurtarmak için tepsiyi aşağıya geri götürdüm. Fakat kızlar benim tepsiyi mutfağa taşıdığımı görünce dik dik baktı ve aşçı:

"Ama, ah asla! Eğer Margaret'in yeterince hızlı olmadığını düşünüyorsanız Bayan Stiles'a söylemelisiniz. Fakat Bayan Fee hiç kimseye tembel dememişti."

Bayan Fee kızıl olan İrlandalı hizmetçiydi. Yalnızca kibarlık yapmaya çalışırken, ondan daha kibirli olarak görülmek bana çok acımasızca geldi.

Ama hiçbir şey söylemedim. "Siz sevmeseniz de Bayan Maud beni seviyor," diye düşündüm.

Çünkü hepsinin içinde bana iyi bir söz söyleyen yalnızca oydu ve birdenbire zamanın geçmesini ve beni ona geri götürmesini istedim.

En azından Briar'da her zaman saatin kaç olduğunu bilirdiniz. On ikiyi vurdu, sonra yarımı, ben de arka merdivenlere gidip sofra hizmetçilerinden biri geçip de kütüphaneye giden yolu gösterinceye kadar orada bekledim. Büyük bir ahşap merdivene ve koridora tepeden bakan bir sahanlıktan geçilerek ulaşılan ilk katta bir odaydı, fakat evin her yerinde olduğu gibi tamamen karanlık, loş ve eski püskülydü – buraya bakarak olağanüstü bir bilginin evinde olduğunuzu asla düşünmezdiniz. Kütüphanenin kapısında, ahşap bir siperde tek cam gözlü bir yaratığın kafası asılıydı: Orada durup küçük beyaz dişlerinin arasına parmaklarımı sokarak saatin biri çalmasını bekledim. Kapıdan Maud'un sesi geldi – çok zayıf, fakat yavaş ve ölçülü, sanki dayısına bir kitap okuyormuş gibi.

Sonra saat biri çaldı ve elimi kaldırıp kapıyı çaldım. İnce bir erkek sesi girmemi söyledi.

Önce Maud'u gördüm: Önünde bir kitap, elleri kabının üstünde, bir masada oturuyordu. Elleri çıplaktı, küçük beyaz eldivenlerini düzenle kenara koymuştu, bir abajurun yanına oturmuştu ve parmakları, sayfanın üstünde, üzerlerine düşen ışıkta kül kadar soluk görünüyorlardı. Üzerinde bir pencere vardı. Camı sarı boyalıydı. Etrafında, odanın bütün duvarlarında raflar vardı, raflarda da kitaplar – hiç bu kadar çok kitap görmemişsinizdir. İnanılmaz bir çokluk. Bir adamın kaç hikâyeye ihtiyacı olur? Onlara bakıp ürperdim. Maud önündeki kitabı kapayıp kalktı. Beyaz eldivenleri aldı ve tekrar giydi.

Sağına, açık kapı yüzünden göremediğim odanın ucuna doğru baktı. Karşıdan bir ses,

"Nedir?" dedi.

Kapıyı biraz daha itince bir başka boyalı cam daha, daha raflar, daha kitaplar ve ikinci bir büyük masa gördüm. Kâğıtlarla doluydu ve bir abajur daha vardı. Arkasında Maud'un yaşlı dayısı, Bay Lilly vardı ve onu o zaman gördüğüm haliyle tanımlarsam her şeyi anlatmış olurum.

Kadife bir palto, kadife bir şapka giyiyordu, şapkanın üzerinde daha önce bir püskül sarkıyor olabilecek yerde çıkıntı yapan kırmızı yünden bir koçan vardı. Elinde kâğıttan uzak tuttuğu bir kalem vardı ve Maud'un eli ne kadar açık renkse onunki o kadar koyuydu – çünkü her yeri, sıradan bir adamın eli nasıl tütünden lekelenirse öyle Hint mürekkebinden lekelenmişti. Ama saçı beyazdı. Çenesi tıraş edilmişti. Ağzı küçük ve renksizdi, ama dili -sert ve sivriydi- neredeyse siyahtı; herhalde sayfaları çevirirken parmağını ve başparmağını yaladığı yer.

Gözleri ıslak ve güçsüzdü. Gözünde yeşil camlı gözlük vardı. Beni görünce,

"Sen de ne cehennemsin?" dedi.

Maud bileğinin düğmelerini ilikliyordu.

"Bu yeni hizmetçim, dayı," dedi sessizce. "Bayan Smith."

Bay Lilly'nin yeşil gözlüğünün arkasında gözlerinin kısıldığını ve ıslandığını gördüm.

"Bayan Smith," dedi bana bakarak ama yeğeniyle konuşarak. "O da sonuncusu gibi Katolik mi?"

"Bilmiyorum," dedi Maud. "Sormadım. Katolik misin, Susan?"

Bunun ne olduğunu bilmiyordum. Ama, "Hayır, küçükhanım. Sanmıyorum," dedim.

Bay Lilly hemen eliyle kulağını kapadı.

"Sesini duymak istemiyorum," dedi. "Sessiz olamaz mı? Yumuşak olamaz mı?"

Maud gülümsedi. "Olabilir, dayı," dedi.

"O zaman niye burada, beni rahatsız ediyor?"

"Beni almaya geldi."

"Seni almaya mı?" dedi. "Saat çaldı mı?"

Elini yeleğinin saat cebine sokup antika büyük bir altın çalar saat çıkardı, başını zil sesini duymak için eğip ağzını açarak. Maud'a baktım, duruyor, hâlâ eldivenini düğmelemekle uğraşıyordu; ona yardım etmek amacıyla bir adım attım. Ama bunu gören yaşlı adam kukla gösterisindeki Bay Punch gibi fırladı ve siyah dili dışarı çıktı.

"Parmak, kızım!" diye bağırdı. "Parmak! Parmak!"

Siyah parmağını bana tutup, mürekkebi uçuncaya kadar kalemini salladı: Sonra gördüm ki masasının altındaki halı parçası oldukça siyahtı; bundan kalemini oldukça sık salladığını tahmin ettim. Ama o anda o kadar acayip görünüyor, o kadar tiz bir sesle konuşuyordu ki kalbim beni yanıltı. Onun nöbet geçirmeye yatkın biri olduğunu düşündüm. Bir adım daha attım ve bu daha da yüksek bağırmasına sebep oldu – en sonunda Maud yanıma geldi ve koluma dokundu.

"Korkma," dedi yavaşça. "Sadece bunu demek istiyor, bak." Ve bana ayaklarının dibinde koyu yer döşemelerinin arasında

kapı aralığıyla halının ucu arasında işaretparmağı havada, pirinçten bir el olduğunu gösterdi.

"Dayım hizmetçilerin kitaplarına bakmasını istemez," dedi. "Onları bozabileceğinden korktuğu için. Dayım bir hizmetçinin bu işaretten daha ileriye gitmesini istemez."

Terliğinin ucunu pirincin üstüne koydu. Yüzü mum gibi düzgün, sesi su gibiydi.

"Görüyor mu?" dedi dayısı.

"Evet," diye yanıtladı Maud, ayağını geri çekerek. "Çok iyi görüyor. Bir dahaki sefere bilir – değil mi, Susan?"

"Evet, küçükhanım," dedim – ne demem gerektiğini ya da kime veya neye bakmam gerektiğini pek bilmeden; tabii bir satır yazıya bakmanın onu bozacağı benim için duyulmamış bir şeydi. Fakat ben ne bilirdim ki? Ayrıca, yaşlı adam o kadar garipti ki ve beni öyle şaşırtmıştı ki her şey doğru olabilirdi. "Evet, küçükhanım," dedim ikinci bir kez ve sonra: "Evet, beyim."

Sonra bir reverans yaptım. Bay Lilly burnundan soludu, yeşil gözlüğünün ardından güçlükle bana bakarak. Maud eldivenini bağladı ve odadan çıkmak için döndük.

"Onu yumuşat, Maud," dedi dayısı, Maud arkamızdan kapıyı çekerken.

"Yaparım, dayı," diye mırıldandı.

Şimdi koridor daha da loştu. Beni sahanlığın etrafından dolaştırıp merdivenlerden kendi odalarının olduğu ikinci kata çıkardı. Burada öğle yemeği ve başka bir gümüş demlikte kahve hazırlanmıştı; ama aşçının yolladığı şeyi görünce suratını buruşturdu.

"Yumurta," dedi. "Yumuşak pişmiş, senin olman gerektiği gibi. Dayım hakkında ne düşündün, Susan?"

"Eminim çok zeki birisi, küçükhanım," dedim.

"Öyledir."

"Ve herhalde büyük bir sözlük yazıyor olmalı?"

Gözünü kırptı, sonra başıyla onayladı. "Sözlük, evet. Çok uzun yılların emeği. Şu anda F'deyiz."

Bakışlarımı yakaladı, sanki bu konuda ne düşündüğümü görmek ister gibi.

"Hayret verici," dedim.

Tekrar gözünü kırptı, sonra yumurtalardan ilkinin kenarına bir kaşık koyup kafasını kopartıp. Sonra içindeki sarı beyaz bulamaca baktı ve yüzünü buruşturup uzağa itti. "Bunu benim için yemelisin," dedi. "Hepsini yemelisin. Ben de ekmekle tereyağını yerim."

Üç yumurta vardı. İçlerinde beğenmeyecek ne görmüştü bilmiyorum. Onları bana uzattı ve ben yerken beni seyretti; ekmeği ısırıp kahve yudumlayarak ve eldivenindeki bir lekeyi bir dakika boyunca ovalayarak. "Bak burda bir yumurta sarısı damlası var, parmağımın üstünde. Ay, beyazın üstünde sarı ne iğrenç görünüyor!"

Bu lekeye kaşını çattığını ve sonra yemek bitene kadar öyle kaldığını gördüm. Margaret tepsiyi almaya geldiğinde kalkıp yatak odasına gitti, geri geldiğinde eldivenleri tekrar beyazdı – çekmecesine gidip yeni bir tane almıştı. Eski eldivenleriyse, sonradan odasının ateşine kömür atmaya geldiğimde ızgaranın arkasında buldum; alevde küçülmüş, oyuncak bebek eldivenine benzemişlerdi.

O zaman kesinlikle özgün diyebileceğiniz biriydi. Ama Beyefendi'nin Lant Sokağı'nda dediği gibi deli ya da yarı alık mıydı? O zaman böyle düşünmedim. Onu sadece oldukça yalnız, okumaya düşkün ve sıkkın buldum – böyle bir evde kim olmazdı ki? Yemeğimiz bitince pencereye gitti: Gökyüzü griydi ve yağmurla tehdit ediyordu, ama o çıkıp yürümek istediğini söyledi. "Peki, ne giyeceğim?" dedi ve küçük siyah elbise dolabının kapısında durup paltolarına, başlıklarına ve çizmelerine baktık. Bu neredeyse bir saati öldürdü. Sanıyorum bunu bu yüzden yaptı. Ben ayakkabısını bağlarken beceremeyince, elini elimin üstüne koydu ve,

"Daha yavaş ol. Acelemiz ne? Acele edecek kimse yok, var mı?" dedi.

Gülümsedi, ama gözleri hüzünlüydü.

"Hayır, küçükhanım."

Sonunda üstüne soluk gri bir pelerin aldı ve eldivenlerinin üstüne parmaksız eldivenlerini taktı. Hazırda duran küçük deri bir çantası vardı, içinde bir mendil, bir şişe su ve makas vardı: Bunu bana taşıttı, makasın ne için olduğunu söylemeden – herhalde çiçek kesmek istiyor diye düşündüm. Beni büyük merdivenlerden aşağıya, kapıya götürdü ve Bay Way bizi duyup sürgüleri açmak için koştu. "Nasılsınız, Bayan Maud?" dedi eğilerek ve sonra: "Ya siz, Bayan Smith?" Koridor karanlıktı. Dışarı çıkınca gözlerimizi kırpıştırdık, gökyüzüne ve solgun güneşe karşı ellerimiz gözlerimizde.

Ev, gece siste ilk gördüğümde çirkin görünmüştü ve güneş ışığında daha az çirkin göründüğünü söylemek isterdim, ama daha da kötüydü. Sanıyorum bir zamanlar görkemliymiş, ama şimdi bacaları sarhoşlar gibi yana yatmış, çatısı yosundan ve kuş yuvalarından yeşil olmuştu. Her yeri bir tür ölü sarmaşıkla ya da çok eskiden bir sarmaşığın sarıldığı yerde kalan lekelerle kaplıydı ve bütün duvarların diplerinde sarmaşıkların kesilmiş kütükleri vardı. Ortadan ikiye ayrılan, büyük bir ön kapısı vardı, ama yağmur tahtayı şişirdiğinden sadece yarısını açmışlardı. Maud evden çıkabilmek için çemberli eteğini düzleştirmek ve yan yan yürümek zorunda kalmıştı.

Onun o kasvetli yerden çıkışını izlemek tuhaftı, sanki bir incinin istiridyeden çıkışı gibi.

Geri girişini izlemekse daha da garipti, istiridye kabuğunun açılıp sonra yeniden onu kapatması.

Parkta oyalanmak için pek bir şey yoktu. Eve varan o ağaç sırası vardı. Evin içine yerleştirildiği çıplak çakıllık vardı. Baharat bahçesi dedikleri, daha çok ısırgan bitmiş bir yer ve kapanmış patikaları olan yabani bir orman vardı. Ormanın kenarında

Maud'un buz evi dediği, taştan, penceresiz bir bina vardı. "Kapıya gidip içeri bakalım," demişti ve orada durup titreyene kadar bulutlu buz kalıplarına bakmıştı. Buz evinin arkasında çamurlu bir tarla yolu başlıyordu ve bu da porsuk ağaçlarıyla çevrili, kapalı eski kırmızı bir şapele çıkıyordu. Orada öten bir kuş hiç görmedim. Oraya gitmeyi sevmezdim, ama Maud sık sık oraya giderdi. Çünkü şapelde Maud'dan önce gelen bütün Lilly'lerin mezarları vardı ve bunlardan mezar taşı düz olanı, annesinin mezarıydı.

Bir saat boyunca oturup buna bakabilirdi, gözünü kırpmadan. Makasını çiçek toplamak için değil ama sadece onun etrafında büyüyen otları kesmek için kullanıyordu ve annesinin adının yazılı olduğu kurşundan harfleri ıslak mendiliyle ovup lekeleri çıkarıyordu.

Eli titreyip nefesi tükanana kadar ovardı. Hiçbir zaman benim yardım etmeme izin vermezdi. O ilk gün, denediğimde,

"Annesinin mezarına bakmak kızının görevidir. Bir süre yürü ve beni seyretme," dedi.

Böylece onu bırakıp mezarların arasında dolaştım. Toprak, demir gibi sertti ve çizmelerimin altında çınlıyordu. Yürüdüm ve kendi annemi düşündüm. Mezarı yoktu; katillere mezar vermezler. Onların cesetlerini sönmemiş kireçe koyarlar.

Hiç sümüklüböceğin üstüne tuz döktünüz mü? John Vroom yapardı, sonra da sümüklüböceğin fışırdamasına gülerdi. Bir keresinde bana,

"Annen de işte böyle fışırdadı. Fışırdadı ve kokusundan on adam öldü!" demişti.

Bunu bir daha söylemedi. Bir mutfak makasını alıp boğazına dayadım. "Bozuk kan kalıtımsaldır. Bozuk kan çıkar," dedim. Yüzündeki bakış görülecek şeydi.

Bende akan bozuk kanı bilse Maud nasıl bakardı merak ettim.

Ama bunu sormak hiç aklına gelmedi. Yalnızca oturup uzun uzun annesinin adına baktı, bense dolaşıp ayaklarımı yere vuru-

yordum. Sonra en sonunda iç çekti ve etrafına bakındı, elini gözlerinden geçirip kapüşonunu çekti.

"Burası kederli bir yer," dedi. "Biraz daha uzağa yürüyelim."

Beni porsuk ağacı çemberinden uzağa, çitlerin arasındaki tarla yolundan aşağı, sonra ormandan ve buz evinden uzağa, parkın kenarına götürdü. Burada bir duvarın yanından giden bir patikayı takip ederseniz bir kapıya varıyordunuz. Orada çok eski bir iskele vardı; yarısı çürümüş ve ters dönmüş, altı düz küçük bir sandal, bir tür oturma yeri olmuştu. Nehir dar, suyu çok sessiz, çamurlu ve zıplayan balıklarla doluydu. Bütün kıyı boyunu sazlar bürümüştü. Kalın ve uzundular. Maud onların yanından yavaşça geçti, sinirli bir şekilde suyla birleştikleri yerde oluşturdukları karanlığa bakarak. Yılanlardan korktuğunu varsaydım. Sonra bir sazı alıp kırdı ve ucunu tombul ağzına dayayıp oturdu.

Yanına oturdum. Rüzgârsız bir gündü, ama soğuktu ve kulakları acıtacak kadar sessizdi. Hava hafif kokuyordu.

"Güzel bir su," dedim kibarlık olsun diye.

Bir mavna geçti. Adamlar bizi görüp şapkalarına dokundular. Ben de el salladım.

"Londra'ya gidiyor," dedi Maud arkalarından bakarak.

"Londra mı?"

Başıyla onayladı. O zaman bilmiyordum ki -zaten bunu kim tahmin edebilirdi?- o ufacık su parçası Thames'miş. Teknenin daha ileride daha büyük bir nehire geçeceğini demek istediğini düşündüm. Yine de onun şehre ulaşacağı -belki de Londra Köprüsü'nün altından geçeceği- düşüncesiyle iç çektim. Onun suyun bir kıvrımını izlemesini seyretmek için döndüm, sonra gözden kayboldu. Motorunun sesi uzaklaştı, bacasının dumanı gökyüzünün grisine karıştı ve kayboldu. Hava tekrar hafifledi. Maud, hâlâ sazın ucu dudağında, belirsiz bakışlarla oturuyordu. Taşları alıp suya atmaya başladım. Bunu yaparken her su sıçramasında gözünü kırpıştırarak beni seyretti. Sonra beni tekrar eve götürdü.

Odasına döndük. Dikiş çıkardı – masa örtüsü mü yoksa ne olacaktı anlamadığım renksiz, şekilsiz bir şeydi. Onu başka bir şeyle meşgulken hiç görmedim. Eldivenleriyle dikiyordu, çok da kötü bir şekilde – eğri büğrü dikişler atıp sonra yarısını sökerek. Bu beni geriyordu. Cızırdayan ateşin önünde oturup cansız bir şekilde konuştuk -ne hakkında unuttum-, sonra hava karardı ve bir hizmetçi lambaları getirdi, sonra rüzgâr çıktı ve pencereler her zamankinden de kötü tıngırdamaya başladı. İçimden, "Tanrım, Beyefendi çabuk gelse! Bunun gibi bir hafta daha beni öldürecek sanırım," diye geçirip esnedim. Maud benimle göz göze geldi. Sonra o da esnedi. Bu beni daha da esnetti. En sonunda elindeki işi kenara koydu, ayaklarını topladı, başını kanepenin koluna dayadı ve uyur görünüdü.

Orada yapacak şey bu kadardı; saat yediyi çalana kadar. Bunu duyunca her zamankinden de fazla esneyerek, parmaklarını gözlerine götürdü ve kalktı. Saat yedi, tekrar elbisesini -ve eldivenlerini, ipek olanlarla- değiştirme ve dayısıyla yemek yeme saatiydi.

Dayısının yanında iki saat kaldı. Tabii ki bunu hiç görmedim, akşam yemeğimi mutfakta hizmetçilerle yedim. Bana, Bay Lilly'nin yemeği bitince, yeğeninin oturma odasında oturup ona kitap okumasından hoşlandığını söylediler. Herhalde bu onun eğlence anlayışıydı, çünkü pek misafiri olmadığını, olsa da her zaman Oxford veya Londra'dan gelen başka okuma meraklısı beyler olduğunu ve o zaman da Maud'un hepsine birden kitap okumasından zevk aldığını söylediler.

"Zavallı kız kitap okumaktan başka bir şey yapmaz mı?" diye sordum.

"Dayısı izin vermez," dedi bir sofra hizmetçisi. "İşte ona o kadar değer veriyor. Dışarı çıkmasına bile zor izin verir – ikiye ayrılacağından korkar. Onun hep eldiven giymesini isteyen de o, biliyorsun."

"Yeter!" dedi Bayan Stiles. "Bayan Maud duysa ne der?"

Sonra sofra hizmetçisi sustu. Oturdum ve Bay Lilly'yi düşündüm, kırmızı şapkasını, altın çalar saatini, yeşil gözlüğünü, siyah parmağını ve dilini; sonra Maud'u düşündüm, yumurtalar yüzünden kaş çatışını, annesinin mezarını uzun uzun ovalayışını. Bu, onun gibi bir kızı bu hale getirmek için tuhaf bir değer verme şekli gibi geldi.

Onun hakkında her şeyi bildiğimi sanıyordum. Ama tabii ki hiçbir şey bilmiyordum. Hizmetçilerin konuşmalarını dinleyip, fazla bir şey söylemeden yemeğimi yedim; sonra Bayan Stiles, pudingimi onunla ve Bay Way'le yemek isteyip istemediğimi sordu. Buna zorunlu olduğumu düşündüm. Oturup, tamamen saçtan yaptığı resme baktım. Bay Way bize Maidenhead gazetesinden parçalar okudu ve her hikâyede -hepsi de çitleri kıran boğalar ya da kilisede ilginç vaazlar veren rahipler hakkındaydı- Bayan Stiles başını sallayıp, "Ah, hiç böyle bir şey duydunuz mu?" diyor, Bay Way de kükürdayıp, "Göreceksiniz Bayan Smith, haber açısından Londra'ya oldukça benzeriz!" diyordu.

Bay Way'in sesinin üstünden belli belirsiz kahkaha ve sandalye gıcırtıları geliyordu; bunlar aşçı, bulaşıkhane hizmetçileri, William Inker ve bıçakçı oğlanın mutfakta eğlenirken çıkardığı seslerdi.

Sonra büyük ev saati çaldı ve hemen peşinden de hizmetçilerin çanı. Bu demekti ki Bay Lilly, Bay Way tarafından yatağına götürülmeye ve Maud da kendininkine benim tarafımdan yatırılmaya hazırdı.

Yukarı çıkarken, yolumu neredeyse yine şaşırdım, ama o buna rağmen, beni görünce,

"Sen misin, Susan? Agnes'ten daha hızlısın," dedi. Gülümsedi. "Bence daha güzelsin de. Kızıl saçlı bir kızın güzel olabileceğini düşünmüyorum – ya sen? Sarı saçlının da. Ben koyu renk severim, Susan!"

Yemekte şarap içmişti, ben de bira. Şunu söylemeliyim ki, ikimiz de kendimize özgü bir şekilde oldukça çakırkeyiftik. Şö-

minenin üzerindeki büyük gümüş rengi aynada, yanında durmamı istedi ve saç renklerimizi karşılaştırmak için başımı başına çekti. "Seninki daha koyu," dedi.

Sonra geceliğini giydirmem için ateşten uzaklaştı.

Bu, eski mutfağımızdaki sandalyeyi soymaya pek benzemiyordu aslında. "Çabuk! Donacağım! Aman Tanrım!" diyerek titriyordu – oradaki her yer gibi yatak odası da cereyanlıydı ve parmaklarım soğuktu, bu onu zıplatmıştı. Fakat bir dakika sonra ısındılar. Bir hanımı soymak ağır iştir. Çelikten çubuklu korsesi uzundu; beli, daha önce söylediğimi sandığım gibi inceydi: Doktorların karşı olduğu, bir kızı hasta edecek türden bir bel. Eteğinin çemberi yaydan yapılmıştı. Saçı, filesinin içinde yarım kilo tokayla ve gümüş bir tarakla tutturulmuştu. Jüponları ve iç gömleği patiskadandı. Hepsinin altında, cildi tereyağı gibi yumuşak ve düzgündü. Çok yumuşak olduğunu düşündüm. Her yerinin çürüdüğünü hayal ettim. Kabuğu olmayan bir ıstakoz gibiydi. Geceliğini alana kadar orada çoraplarıyla, elleri başının üzerinde, gözleri sımsıkı kapalı durdu; bir an dönüp ona baktım. Bakışımın onun için hiçbir anlamı yoktu. Göğüslerini, poposunu, tüylerini ve her yerini gördüm; parkta bir sütun üzerinde duran bir heykel kadar renksizdi – bir ördeğinki kadar kahverengi tüyleri dışında. O kadar renksizdi ki parlayacak gibi görünüyordu.

Ama aslında, insanı rahatsız eden bir renksizlikti ve onu örttüğüm için sevinmiştim. Elbisesini dolaba yerleştirdim ve kapısını sıkıştırıp kapadım. Oturdu ve gidip saçını taramamı bekledi.

Saçı güzeldi ve açınca çok uzundu. Fırçaladım, tuttum ve kaç para edeceğini düşündüm.

"Ne düşünüyorsun?" dedi, gözleri aynada benim gözlerimde. "Eski hanımını mı? Onun saçı daha mı güzeldi?"

"Onun saçı çok zayıftı," dedim. Sonra da Leydi Alice için üzülerek, "Ama güzel yürürdü," dedim.

"Ben güzel yürüyor muyum?" dedim.

"Evet, küçükhanım."

Öyleydi. Ayakları küçük, bilekleri de beli gibi inceydi. Gülümsedi. Başlarımızla yaptığı gibi, ayağımı da karşılaştırmak için kendisininkinin yanına getirmemi istedi.

"Seninki de neredeyse aynı derecede düzgün," dedi kibarca.

Yatağına yattı. Karanlıkta yatmayı sevmediğini söyledi. Yastığının yanında, yaşlı pintilerin kullandığı cinsten, teneke siperli bir saz mumu vardı; kendi mumumun aleviyle bana onu yaktırdı; yatağının perdelerini bağlamamı istemedi, ama sadece biraz kapayacak şekilde çektirdi ki odanın ilerisini görebilsin.

"Ve kapını tam kapama, olur mu?" dedi. "Agnes hiç kapamazdı. Sen gelmeden önce Margaret'in orada sandalyede oturmasından hoşlanmıyordum. Rüya görüp onu çağırmaktan korkuyordum. Margaret dokununca çimdikler. Senin ellerin, Susan, onunkiler kadar sert, ama dokunuşun yumuşak."

Bunu söylerken uzandı ve çabucak parmaklarını benimkilerin üstüne koydu; bense üzerlerindeki oğlak derisini hissedince ürperdim – çünkü ipek olanları çıkarmış, tekrar beyaz bir tane düğmelemek için yenilerini takmıştı. Sonra ellerini çekti ve kollarını battaniyenin altına soktu. Battaniyeyi son derece düzgün çektim.

"Hepsi bu mu, küçükhanım?" dedim.

"Evet, Susan," diye yanıtladı. Yanağını yastığının üzerinde oynattı. Saçının boynuna batmasını sevmiyordu: Geriye koyduğunda saçı, ip gibi düz, siyah ve ince bir karaltı halinde kıvrılıp gitti.

Mumumu çektiğimde, gölge bir dalga gibi üzerine yayıldı. Odası lamba ışığından loşça aydınlanıyordu, ama yatağı karanlıktaydı. Kapını yarı kapadım ve başını kaldırdığını duydum. "Biraz daha aralık," diye fısıldadı yavaşça, böylece biraz daha açtım. Sonra durdum ve yüzümü ovaladım. Briar'a geleli yalnızca bir gün olmuştu, ama hayatımın en uzun günüydü. Ellerim bağcıkları çekmekten ağrımıştı. Gözlerimi kapayınca kancalar görüyordum. Onu soyduktan sonra kendi soyunmam hiç eğlenceli değildi.

En sonunda oturup mumumu söndürdüm ve onun kıpırdandığını duydum. Evde tek bir ses yoktu: Onun yastığından kalkıp yatağın içinde döndüğünü çok açıkça duyuyordum. Uzandığını ve anahtarını çıkarıp küçük tahta kutuya soktuğunu duydum. Kilidin tıkırtısına kalktım. "İşte, sen sessiz olamasan da ben olurum. Senin ya da dayının sandığından daha yumuşağım," diye düşündüm ve kapının yanığına gidip gözetledim. Perdeli yataktan dışarı eğilmiş, elinde güzel hanımın -annesinin- resmini tutuyordu. Onu seyrederken, resmi ağzına götürdü, öptü ve ona yumuşak hüzünlü sözler söyledi. Sonra iç çekip bıraktı. Anahtarı yatağının yanındaki bir kitabın içine koydu. Oraya bakmak aklıma gelmemişti. Tekrar kutuyu kilitledi, masaya güzelce yerleştirdi -bir kere elledi, ikinci kere elledi- ve sonra tekrar perdenin arkasına geri döndü; bir daha hareket etmedi.

Onu seyrederken yoruldum. Ben de geri döndüm. Odam mürekkep gibi karanlıktı. Ellerimle uzanıp battaniyeyi ve çarşafları bulup açtım. Altlarına girip, kendi dar, "hanım hizmetçisi" yatağımda bir kurbağa kadar soğuk, yattım.

Ne kadar uyuduğumu bilemiyorum. Uyandığımda beni uyandıran korkunç sesin ne olduğunu bilemedim. Bir ya da iki dakika boyunca, gözlerim açık ya da kapalı mı, bilemedim -o kadar karanlıktı ki fark etmiyordu- ancak Maud'un odasına açılan kapıya göz atıp oradaki zayıf ışığı görünce uyanık olduğumu ve rüya görmediğimi anladım. Duyduğumun büyük bir çarpma veya düşme sesi, ya da belki bir çığlık olduğunu sandım. Şimdi gözlerimi açar açmaz bir sessizlik olmuştu; ama kafamı kaldırıp kalbimin hızla attığını duyduğumda, çığlık tekrar geldi. Bu Maud'du, korkmuş, yükseksesle bağırıyordu. Eski hizmetçisini çağırıyordu:

"Agnes! Ay! Ay! Agnes!"

Yanına gittiğimde ne göreceğimi bilmiyordum – belki kırılmış bir cam ve onun kafasını çekip saçını kesen bir hırsız. Ama cam hâlâ tıngırdıyor olsa da, kırık değildi ve yanında kimse yok-

tu; Maud yatak perdelerinin arasındaki açıklığa gelmiş, battaniyeler çenesinin altında toplanmış ve saçının yarısı yüzünü örtecek şekilde savrulmuştu. Yüzü solgun ve tuhaftı. Gözleri, yalnızca kahverengi olduğunu bildiğim gözleri, siyahtı. Polly Perkins'inki gibi, bir armudun çekirdekleri kadar siyah.

"Agnes!" dedi tekrar.

"Ben Sue'yum, küçükhanım," dedim.

"Agnes, o sesi duydun mu? Kapı kapalı mı?" dedi.

"Kapı mı?" Kapı kapalıydı. "Orada birisi mi var?"

"Bir adam?" dedi.

"Adam mı? Hırsız mı?"

"Kapıda mı? Gitme Agnes! Gidersen sana zarar verir!"

Korkmuştu. Öyle korkmuştu ki beni de korkutmuştu. "Adam olduğunu sanmıyorum, küçükhanım," dedim. "Bir mum yakayım."

Fakat siz hiç teneke siperli bir saz mumundan mum yakmayı denediniz mi? Fitili tutuşturamadım; oysa ağlayıp bana Agnes demeye devam ediyordu, ellerim öyle titriyordu ki mumu düz tutamıyordum.

"Sessiz olmalısınız, küçükhanım," dedim. "Adam filan yok, varsa da Bay Way'i çağırır yakalattırırım."

Saz mumunu kaldırdım. "Işığı alma!" diye bağırdı hemen. "Yalvarırım, alma!"

Yalnızca ona kimsenin olmadığını göstermek için kapıya kadar götüreceğimi söyledim ve o ağlayıp yatak örtülerine yapışmışken mumla salonunun kapısına -ürkek ve titrer bir halde- gittim ve açtım.

Diğer oda çok karanlıktı. Birkaç büyük mobilya parçası, *Ali Baba* oyunundaki içinde hırsızlar olan sepetler gibi tümsek duruyordu. Borough'dan Briar'a bu kadar yolu gelip de hırsızlar tarafından öldürülmenin ne kadar şanssızlık olacağını düşündüm. Hem ya hırsız tanıdığım biri çıkarsa – mesela Bay Ibbs'in yeğenlerinden biri? Böyle acayip şeyler gerçekten de olur.

Böylece karanlık odaya korkuyla bakıp, bütün bunları düşünerek -olur da hırsız varsa- durmalarını, benim onlardan olduğumu bağırmaya yarı hazır bir şekilde durdum; ama tabii ki kimse yoktu ve ortalık bir kilise kadar sessizdi. Bunu görünce çabucak tekrar salon kapısına gidip koridora baktım; orası da karanlık ve sessizdi – sadece uzakta bir saatin tıkırtısı ve daha da ötede gürültüyle gürgürdayan pencereler. Ama böyle büyük karanlık sessiz bir evde, saz mumuyla, gecelikle durmak pek hoş değildi, hırsızlar olmasa da pekâlâ hayaletler olabilirdi. Çabucak kapıyı kapadım, tekrar Maud'un odasına dönüp o kapıyı da kapadım ve yatağının kenarına gidip mumu koydum.

"Onu gördün mü? Alı, Agnes, orada mı?" dedi.

Yanıtlayacaktım ama vazgeçtim. Odanın köşesine, siyah dolabın durduğu yere bakınca orada garip bir şey olduğunu gördüm. Uzun, beyaz ve pırıl pırıl, ormana doğru hareket eden bir şey vardı... Eh, hayal gücümün ileri olduğunu söylemiştim, değil mi? Bu şeyin Maud'un annesi olduğundan, beni rahatsız etmek için hayalet kılığında geri geldiğinden emindim. Yüreğim öyle bir ağzıma geldi ki, neredeyse tadını almıştım. Ben bağırdım, Maud bağırdı, sonra bana yapışıp ve daha da ağladı. "Bakma bana!" diye bağırdı. "Bırakma beni! Bırakma beni!"

Ama sonra beyaz şeyin gerçekte ne olduğunu gördüm ve hoplayıp zıplayıp neredeyse kahkaha attım.

Bu yalnızca onun eteğinin çemberiydi, ayakkabılarından biriyle rafın üstüne sıkıştırdığım yerden fırlamıştı. Dolabın kapısı açılmış ve duvara çarpmıştı: Bizi uyandıran ses buydu. Eteğin çemberi bir çengelde asılı, titriyordu. Adımlarım yayları zıplatmıştı.

Bunu görünce, dediğim gibi neredeyse güldüm, ama Maud'a tekrar baktığımda gözleri hâlâ öyle siyah ve çılgın bakıyor, yüzü o kadar solgundu ki ve bana öyle sıkı tutunmuştu ki, benim gülümsediğimi görmesinin acımasızlık olacağını düşündüm. Ellerimi ağzıma koydum ve titreyen parmaklarımın arasından nefesim çıkıp dişlerim vurmaya başladı. Hiç bu kadar üşümemiştim.

"Hiçbir şey yok, küçükhanım. Hiçbir şey yokmuş. Sadece rüya görmüşsünüz," dedim.

"Rüya mı Agnes?"

Başını göğsüme koydu ve salladı. Yanağındaki saçları düzeltttim ve sakinleşene kadar onu tuttum.

"Haydi," dedim sonra. "Şimdi tekrar uyur musunuz? Bırakın da battaniyeyi üstünüze örteyim, bakın."

Ama onu yatırdığım zaman bana daha da sıkı tutundu. "Bırakma beni Agnes!" dedi tekrar.

"Ben Sue'yum, küçükhanım. Agnes kızıl oldu ve Cork'a döndü. Hatırladınız mı? Şimdi yatmalısınız, yoksa soğuktan siz de hasta olacaksınız."

O zaman bana baktı ve hâlâ çok karanlık olan bakışı biraz daha açık göründü.

"Bırakma beni, Sue!" diye fısıldadı. "Kendi rüyamdan korkuyorum!"

Nefesi tatlıydı. Elleri ve kolları sıcaktı. Yüzü fildişi gibi ya da su mermeri gibi düzgündü. Birkaç hafta içinde diye düşündüm -eğer komplomuz yolunda giderse- bir tımarhane yatağında yatıyor olacaktı. O zaman orada kim ona iyi davranırdı?

Böylece onu kendimden uzağa ittim, ama sadece bir an, sonra güçlükle üzerine tırmanıp yarındaki battaniyenin altına girdim. Ona sarıldım ve hemen bana doğru gömüldü. En azından bunu yapmam gerektiğini düşünmüştüm. Onu daha yakına çektim. İnanılmayacak derecede inceydi. Bayan Sucksby gibi değildi. Bayan Sucksby gibi hiç değildi. Daha çok bir çocuk gibiydi. Hâlâ biraz titriyordu ve gözünü kırptığında kirpiklerini boynumda hissettim, sanki kuştüyü gibi. Zamanla titremesi durdu, kirpikleri tekrar açılıp kapandı ve bir daha kıpırdamadı. Ağırlaştı ve ısındı.

"Aferin sana," dedim, onu uyandırmayacak kadar yumuşak.

Ertesi sabah ondan bir dakika önce uyandım. Gözlerini açtı, beni gördü, sıkılmış göründü ve bunu saklamaya çalıştı.

"Rüyalarım beni uyandırdı mı dün gece?" dedi, benimle göz göze gelmeden. "Aptalca şeyler söyledim mi? Diğer kızların horlaması gibi, benim uykumda saçmaladığımı söylerler." Kızardı ve güldü. "Ama sen ne kadar iyisin, gelip bana eşlik ettin!"

Ona etek çemberinden söz etmedim. Saat sekizde dayısına gitti ve ben de birde onu almaya gittim – bu sefer yerdeki işaret eden parmağa uymaya dikkat ettim. Sonra parka yürüdük, mezarlara ve nehre; sonra dikiş dikti ve uyukladı ve akşam yemeğine uyandı, ben de tekrar yukarı çıkıp onu yatağa yatırma saati olan dokuz buçuğa kadar Bayan Stiles'la oturdum. Tamamen ilk günün aynıydı, en başından beri. "İyi geceler," dedi ve başını yastığına koydu; sonra ben odamda durdum ve küçük kutusunun açıldığını duydum, kapıdan resmi alıp, öpüp yerine koymasını seyrettim.

Ve sonra, daha mumumu söndüreli iki dakika olmamıştı ki, "Sue!.." diye yumuşakça çağıran sesi geldi.

Uyuyamadığını söyledi. Üşüdüğünü söyledi. Yine korkarak uyanırsa diye benim yine yakınında olmamı istediğini söyledi.

Ertesi gece de aynı şeyi söyledi; ondan sonraki gece de. "Rahatsız olmuyorsun ya?" diye sordu. Agnes'in hiç olmadığını söyledi. "Sen hiç," dedi, "Mayfair'de Leydi Alice'le uyumadın mı?"

Ona ne söyleyebilirdim? Bilebildiğim kadarıyla, bir hanımla hizmetçisinin kızlar gibi aynı odayı paylaşması sıradan bir şey olabilirdi.

İlk başta Maud ve benim için sıradandı. Rüyaları onu hiç rahatsız etmedi. Kız kardeşler gibi uyuduk. Kız kardeşler gibi, gerçekten de. Hep bir kız kardeşim olsun isterdim.

Sonra Beyefendi geldi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sanıyorum, ben oraya gittikten iki hafta kadar sonra geldi. Yalnızca iki hafta olmuştu, ama Briar'da saatler o kadar yavaştı, günler -hepsi oldukça aynı- o kadar sakin, sessiz ve uzundu ki bu sürenin iki katıymış gibi geldi.

Benim, evin bütün tuhaf âdetlerini keşfetmeme yetecek kadar uzun, diğer hizmetçilere alışmama ve onların da bana alışmasına yetecek kadar uzundu. Bir süre beni neden sevmediklerini anlayamadım. Aşağı mutfağa gittiğimde, orada kimle karşılaşırsam, "Nasılsın?" derdim: "Nasılsın Margaret? İyi misin Charles?" (Bu bıçakçı oğlandı.) "Nasılsınız Bayan Cakebread?"* (Bu aşçıydı ve

* *Cakebread:* Pasta-ekmek. (ç.n.)

bu onun gerçek adıydı, şaka değildi ve kimse gülmüyordu.) Charles konuşmaya korkar gibi bana bakardı ve Bayan Cakebread de edepsiz bir şekilde, "Ah, çok iyiyim, teşekkür ederim," diye yanıtlardı.

Benim orada bulunuşum, bu sessiz ve gözden uzak yerde asla göremeyecekleri, Londra'ya ait bütün o gösterişli şeyleri hatırlattığı için onları sinir ediyor diye düşünüyordum. Sonra bir gün Bayan Stiles beni yanına çağırdı. "Bayan Smith, sizinle birkaç kelime etmemin mahsuru yoktur umarım? Son yerinizde evin nasıl idare edildiğini bilemem..." Bana söylediği her cümleye böyle başlardı. "Londra'da işleri nasıl yaptığınızı bilemem, ama burada Briar'da, evdeki ilişkilere çok dikkat ederiz..."

Meğer Bayan Cakebread benim mutfak hizmetçilerine, bıçakçı oğlana ondan önce günaydın dememle kendinin aşağılandığını sanırmış ve Charles da ona günaydın dediğim için onunla dalga geçtiğimi düşünürmüş. Hepsi en olmayacak türden saçmalıklardı ve bir kediyi bile güldürebilirdi, ama onlar için ölüm kalım meselesiydi – sanırım, sizin de önünüzdeki kırk yıldan bütün beklediğiniz tepsi taşıyıp börek çörek pişirmek olsa, bu sizin için de ölüm kalım meselesi *olurdu*. Her neyse, onlarla bir yere varacaksam, adımlarıma dikkat etmem gerektiğini anladım. Charles'a Borough'dan getirdiğim ve hiç yemediğim çikolatadan bir parça verdim; Margaret'e bir parça kokulu sabun verdim ve Bayan Cakebread'e de Beyefendi'nin o kanunsuz depodan Phil'e benim için getirttiği siyah çoraplardan bir çift verdim.

Kimseyi kırmadığımı umduğumu söyledim. Sabahları merdivende Charles'la karşılaşırsam diğer tarafa bakıyordum. Bundan sonra hepsi bana daha iyi davrandı.

İşte bir hizmetçiden de bu beklenir. Bir hizmetçi, "Her şey efendim için," der ve bu, "Her şey benim için," demektir. Dayanamadığım, bu ikiyüzlülüktür. Briar'da herkes öyle ya da böyle bir üçkâğıt peşindeydi, ama hep küçük şeyleri aşırma üstüne;

o kadar ki, gerçek bir hırsızın yüzü kızarırdı – örneğin, Bay Lilly'nin et suyundan yağı ayırıp kimseye çaktırmadan kasabın yanındaki çocuğa satmak gibi; bunu yapan Bayan Cakebread'di. Ya da Maud'un gömleklerinden inci düğmeleri çekip kendine saklayıp kaybolduklarını söylemek; bunu yapan Margaret'ti. Onları üç gün izledikten sonra hepsini çözdüm. Ben de sonuçta Bayan Sucksby'nin kendi kızı olabilirdim. Bay Way'e gelince: Burnunun yanında bir leke vardı – Borough'da buna cin goncası derdik. Peki ya böyle bir yerde o bunu nasıl edinmişti dersiniz? Bir zincirin ucunda Bay Lilly'nin mahzeninin anahtarını taşıyordu. Bu anahtarın üstündeki gibi bir parıltı görmemişsinizdir! Ve sonra Bayan Stiles'ın kilerinde yemeğimizi bitirince, tepsiyi doldurma gösterisi yapardı – ben de o kimsenin bakmadığını sanırken onu görürdüm, bütün bardakların dibindeki birayı büyük bir kaba dökerdi ve içerdi.

Bunu gördüm – ama tabii kimseye söylemedim. Oraya ortalığı karıştırmaya gitmemiştim. Bu beni ilgilendirmezdi, isterse ölümüne içsin. Zaten zamanımın çoğunu Maud'la geçiriyordum. Ona da alışmıştım. Onun da kılı kırk yaran halleri vardi, şüphesiz, ama yeterince hafif isteklerdi ve bunları yerine getirmek bana zarar vermezdi. Ben de küçük şeyler üstüne çok çalışmakta iyiydim: Elbiselerini düzenlemekten, tokalarını, taraklarını ve kutularını toplamaktan bir tür zevk almaya başlamıştım. Bebekleri giydirmeye alışıktım. Onu giydirmeye de alıştım.

"Kollarınızı kaldırın, küçükhanım," derdim. "Ayağınızı kaldırın. Buraya basın. Şimdi buraya."

"Teşekkür ederim, Sue," diye mırıldanırdı her zaman. Bazen gözlerini kapardı. "Beni ne kadar iyi tanıyorsun," derdi. "Sanırım, bütün uzuvlarımın kıvrımlarını biliyorsun."

Zamanla öğrendim. Sevdiği ve nefret ettiği her şeyi biliyordum. Ne yemek yerdi, neyi bırakırdı biliyordum – sonra aşçı, örneğin yumurta gönderince, gidip bunun yerine çorba göndermesini söyledim.

"Duru çorba," dedim. "Yapabildiğiniz kadar duru, tamam mı?"

Yüzünü buruşturdu. "Bayan Stiles," dedi, "sevmez onu."

"Bayan Stiles yemek zorunda değil," dedim. "Ve Bayan Maud'un hizmetçisi Bayan Stiles değil, benim."

Sonra çorbayı yolladı. Maud hepsini yedi. Bitirince, "Niye gülümsüyorsun?" dedi kendine özgü gergin haliyle. Gülümsemediğimi söyledim. Kaşığını bıraktı. Sonra kaşını çattı, daha önceki gibi, eldivenleri yüzünden. Lekelenmişlerdi.

"Sadece su," dedim yüzünü görünce. "Bir zararı olmaz."

Dudağını ısırdı. Elleri kucağında bir dakika kadar oturdu, parmaklarına bakışlar atarak, gitgide daha huzursuzlanarak. En sonunda:

"Sanırım, suyun içinde biraz yağ var," dedi.

Orada oturup onun somurtmasını seyretmektense odasına gidip yeni bir çift eldiven getirmek benim için daha kolaydı. "Bırakın ben yapayım," dedim, bileğindeki düğmeyi çözerek; önceleri çıplak eline dokunmama izin vermese de, zamanla -yumuşak olacağını söyleyince- vermeye başladı. Tırnakları uzayınca onları, uçan kuş şeklindeki gümüş makasıyla kesiyordum. Tırnakları yumuşak ve tertemizdi, çabucak uzuyordu, bir çocuğun tırnakları gibi. Kestiğimde irkilirdi. Ellerinin derisi düzgündü – kalan her yeri gibi, gerçek olamayacak kadar düzgün. Ona, zedeleyecek ya da lekeleyecek şeyleri -sert şeyler, keskin şeyler- düşünmeden bakamazdım. Eldivenlerini taktığında seviniyordum. Kestiğim tırnak parçalarını kucağımda toplar, sonra ateşe atardım. Orada durup onların siyaha dönmesini seyrederdi. Fırçalardan ve taraklardan topladığım saçlara da aynını yapardı – saçlar kömürün üstünde solucan gibi eğilip bükülürken, sonra parlayıp küle dönerken kaşlarını çatardı. Bazen ben de onunla durup bakardım.

Bizim evdeki gibi dikkat çekecek şeyler Briar'da yoktu. Bunun yerine böyle şeyleri seyrederdiniz: Dumanın yükselişi, gökyüzünden bulutların geçişi. Her gün, ne kadar yükseldiğini ya da alçal-

dığını görmek için nehre gidiyorduk. "Sonbaharda sel basar," dedi Maud, "ve bütün sazlar su altında kalır. Benim umurumda değil. Bazı gecelerde sudan beyaz bir buhar sürünerek gelir, neredeyse dayımın evinin duvarlarına kadar..." Ürperdi. Her zaman *dayımın* diyordu, asla *benim* demiyordu. Toprak gevrekti ve çizmelerimizin altında esneyince, "Çimen ne kadar kütür kütür! Sanırım nehir donacak. Sanırım donmaya başlamış bile. Nasıl direniyor görüyor musun? Akmak istiyor, ama soğuk onu durduracak. Görüyor musun, Susan? Burada, sazların arasında?" dedi.

Bakın ve kaşlarını çattı. Yüzünün hareketlerini izledim. Ve çorba için dediğim gibi, "Bu sadece su, küçükhanım,"dedim.

"Sadece su mu?"

"Kahverengi su."

Gözünü kırptı.

"Üşüdünüz," dedim sonra. "Eve gidelim. Çok uzun kaldık." Kolunu koluma koydum. Bunu düşünmeden yaptım ve kolunu kasmıştı. Ama sonra, ertesi gün -ya da belki ondan sonraki gün- tekrar koluma girdi, ama bu kez kasmıyordu, sanırım ondan sonra da doğallıkla kol kola girdik... Bilmiyorum. Bunu ancak çok sonra merak edip geriye dönüp baktım. Ama o zaman tek görebildiğim, ayrı yürüdüğümüz bir zaman vardı, bir de beraber yürüdüğümüz zaman.

Sonuçta sadece bir kızdı; ona hanım demelerine rağmen. Eğlence nedir hiç bilmemiş bir kız. Bir gün çekmecelerini düzeltirken bir deste iskambil kâğıdı buldum. Bunların annesinin olduğunu sandığını söyledi. Takımların adlarını biliyordu, ama hepsi o kadar -valeye kavalye diyordu!-, böylece ona bir-iki tane yumuşak Borough oyunu öğrettim. Önce kibritine ve çöpüne oynadık, sonra bir başka çekmecede bir kutu sedeften yapılmış, balık, baklava ve hilal şeklinde küçük markalar bulduk ve ondan sonra bunlara karşılık oynadık. Sedef ele çok tatlı ve serin geliyordu – benim elime yani, çünkü Maud tabii ki eldiven giyiyordu. Bir kartı yere koyarken, bir alttaki kartla kenar ve köşeleri

üst üste gelecek şekilde düzgün koyuyordu. Bir süre sonra ben de böyle yapmaya başladım.

Oynarken konuşuyorduk. Londra'dan söz etmemden hoşlanıyordu. "Gerçekten de o kadar büyük mü?" diyordu. "Tiyatrolar var mı? Moda evi mi diyorlar?"

"Lokantalar. Ve her türlü dükkân. Parklar, küçükhanım."

"Parklar mı, dayımınki gibi mi?"

"Biraz," derdim. "Ama tabii insan dolu. Eliniz düşük mü yüksek mi, küçükhanım?"

"Yüksek." Bir kart açtı. "... Çok mu dolu?"

"Benimki daha yüksek. İşte. Sizin ikinize karşılık üç balık."

"Ne kadar iyi oynuyorsun! Çok mu insan dolu?"

"Tabii. Ama karanlık. Keser misiniz?"

"Karanlık mı? Emin misin? Londra'nın aydınlık olduğunu söylerler. Büyük lambalar -sanıyorum- gazla yanan?"

"Büyük lambalar, pırlantalar gibi!" dedim. "Tiyatrolarda ve salonlarda. Orada gecenin ortasında dans edebilirsiniz, küçükhanım..."

"Dans mı, Sue?"

"Dans, küçükhanım." Yüzü değişmişti. Kartları bıraktım. "Dans etmeyi seviyorsunuzdur elbette?"

"Ben..." Yüzü kızardı ve yere baktı. "Hiç öğrenmedim. Sence," dedi, başını kaldırıp, "ben Londra'da – yani," çabucak ekledi, "eğer bir gün oraya gidersem, sence orada bir hanım olsam, ama dans etmeden bu olur mu?"

Oldukça gergin bir şekilde elini dudaklarında gezdirdi. "Olabilirsiniz, sanırım. Ama öğrenmek istemez misiniz? Bir dans öğretmeni bulabilirsiniz," dedim.

"Öğrenebilir miyim?" Şüpheyle baktı, sonra başını salladı. "Emin değilim..."

Ne düşündüğünü tahmin ettim. Beyefendi'yi ve onun dans edemediğini öğrenince ne diyeceğini düşünüyordu. Londra'da karşılaşacağı dans edebilen bütün kızları düşünüyordu.

Bir-iki dakika somurtmasını seyrettim. Sonra, "Bakın," dedim, ayağa kalkarak. "Çok kolay, bakın..."

Ona bir-iki dansın bir-iki adımını gösterdim. Sonra onu kaldırıp benimle denemesini istedim. Kollarımda tahta gibi dikilip, korkmuş bir şekilde ayaklarına bakıp durdu. Terlikleri Türk halısına takılıyordu. Sonra halıyı çektim ve daha kolay hareket etti. Ona bir jig dansı, bir de polka gösterdim. "İşte. Şimdi uçuyoruz, değil mi?" dedim. Elbiseme öyle asılıyordu ki yırtılacak sandım. "Bu tarafa," dedim. "Şimdi, buraya. Ben erkeğim, unutmayın. Tabii gerçek bir erkekle çok daha iyi olur..."

Sonra tekrar tökezledi ve ayrı yerlere uçup ayrı sandalyelere düştük. Ellerini yanına koydu. Nefesi kesiliyordu. Rengi her zamankinden daha kırmızıydı. Yanağı ıslaktı. Eteği, tabak desenlerindeki küçük Hollandalı kızlarınki gibi dışarı çıkmıştı.

Benimle göz göze geldi ve gülümsedi, ama hâlâ korkuyla bakıyordu.

"Dans *edeceğim*," dedi, "Londra'da. Değil mi, Sue?"

"Edeceksiniz," dedim. Ve o anda buna inandım. Onu yeniden kaldırıp dans ettirdim. Ancak sonra, dansı bırakınca ve üşüyüp soğuk ellerini ateşte ısıtmak için durunca ancak o zaman tabii ki hiç dans edemeyeceğini hatırladım.

Çünkü yazgısını biliyordum -o kadar iyi bilmeme karşın bunu gerçekleştirmeye uğraşıyordum!- ama belki de daha çok bir hikâye veya oyundaki bir kişinin yazgısını bildiğiniz gibi biliyordum. Dünyası o kadar tuhaf, o kadar sessiz ve kapalıydı ki, gerçek dünyayı -Bayan Sucksby ile John Vroom'un, Beyefendi'nin çalıntı servetinden payıma düşenle ne yapacağımı düşünüp güldüğü, benim de bir domuz kellesi yemeği ve bir bardak *flip*'in başında oturduğum, sıradan, ikiyüzlü dünyayı- hiç olmadığı kadar katı gösteriyordu, ama o dünya o kadar uzaktı ki katılığı bir şey ifade etmiyordu. Önce kendi kendime, "Beyefendi gelince şöyle yapacağım," ya da, "Onu bir tımarhaneye koydursun, böyle yapacağım," diyordum. Ama bunu söyleyip de ona bakınca, o, o kadar

yalın ve iyiydi ki, bu düşünceler kayboluyor, kendimi onun saçını tararken ya da elbisesinin kuşağını düzeltirken buluyordum. Üzgün olduğum için değil – ya da çok değil, o zaman değil. Sanırım, sadece, uzun saatler beraber olduğumuz içindi. Ona iyi davranmak ve başına gelecekleri çok düşünmemek, bunun üstüne kafa yormak ve kendini acımasız hissetmekten daha iyiydi.

Tabii ki onun için durum farklıydı. O ileriye bakıyordu. Konuşmayı seviyordu, ama daha sıklıkla, sessiz olup düşünmeyi seviyordu. O zaman yüzünün değiştiğini görürdüm. Geceleri yanında yatar ve düşüncelerinin dönüp durmasını hissederdim – ısındığını, belki de karanlıkta kızardığını hissederdim ve sonra Beyefendi'yi düşündüğünü, ne zaman geleceğini hesapladığını, onun da kendisini düşünüp düşünmediğini merak ettiğini bilirdim. Ona, Beyefendi'nin onu düşündüğünü söyleyebilirdim. Ama hiç ondan bahsetmiyordu, hiç adını söylememişti. Yalnızca bir-iki kez, sözde dadısı olan yaşlı teyzemi sormuştu; keşke sormasaydı, çünkü ondan söz ederken Bayan Sucksby'yi düşünüyor ve evi özlüyordum.

Sonra Beyefendi'nin geri geleceğini öğrendiğimiz sabah oldu. Maud'un uyanıp, yüzünü ovalayıp ürkmesi dışında sıradan bir gündü. Belki de içine doğma dedikleri buydu. Ama bunu sonra düşündüm. O zaman onun yanağını ovaladığını görünce, "Ne oldu?" diye sordum.

Dilini oynattı. "Galiba," dedi, "dişimin ucu yanağımı kesiyor."

"Bakayım," dedim.

Onu pencereye götürdüm ve yüzünü ellerime alıp diş etini yokladım. Anında sivri dişi buldum.

"Oo, bu şeyden bile keskin..." diye başladım.

"Bir yılan dişinden mi, Sue?" dedi.

"Bir iğneden diyecektim, küçükhanım," diye yanıtladım. Dikiş kutusuna gittim ve bir yüksük çıkardım. Gümüş, uçan kuş makasa uygun gümüş bir yüksük.

Maud çenesini sıvazladı. "Hiç yılan sokmuş birini tanıyor musun, Sue?" diye sordu.

Ne diyebilirdiniz? Aklı böyle şeylere takılırdı. Belki de taşra hayatındandı. Tanımadığımı söyledim. Bana baktı, sonra yeniden ağzını açtı ve ben de yüksüğü parmağıma takıp ucu düzleşene kadar sivri dişi ovdum. Defalarca Bayan Sucksby'nin bebeklere bunu yaptığını görmüştüm; tabii bebekler çok kıpırdanır. Maud hareketsiz durdu, pembe dudakları aynk, yüzü arkaya eğik, gözleri önce kapalı, sonra açık ve bana bakarak, yanağı al. Yutkundukça boğazı kabarıp alçaldı. Nefesinin neminden elim ıslandı. Tekrar yutkundu. Gözkapakları açılıp kapandı ve göz göze geldik.

Tam bu anda kapı çaldığında ikimiz de sıçradık. Sofra hizmetçilerinden biriydi. Bir tepside bir mektup getirmişti. "Bayan Maud'a," dedi bir reveransla. Elyazısına bakar bakmaz Beyefendi'den olduğunu anladım. Kalbim çarptı. Sarının Muad'unki de.

"Buraya getirir misin?" dedi. Sonra da, "Şalımı da uzatır mısın?" dedi. Yüzündeki kırmızılık gitmişti, ama bastırdığım yer hâlâ kırmızıydı. Şalı omuzlarına koyduğumda titrediğini hissettim.

Sonra odanın etrafında dolanıp, kitapları ve minderleri toplayarak, yüksüğü kaldırıp kutuyu kapatarak, onu seyretmiyor gibi görünüp seyrettim. Mektubu çevirip boş yere çabaladığını gördüm – tabii eldivenleri elindeyken kâğıdı yırtamıyordu. Sonra bana bir bakış attı ve ellerini indirip -hâlâ titreyerek, ama sanki umurunda değilmiş gibi davranarak, bunun ona hiçbir şey ifade etmediğini söylemek ister gibi, ama aslında her şey demek olduğunu göstererek- bir eldivenini çözdü ve parmağını mühre götürdü, sonra mektubu zarftan çıkardı ve çıplak elinde tutup okudu.

Ardından da derin bir iç çekerek verdi. Ben bir minder alıp tozunu çırptım.

"İyi haber mi, küçükhanım?" dedim sormam gerektiğini düşünerek.

Duraksadı. Sonra, "Çok iyi," diye yanıtladı, "... dayım için yani. Londra'dan Bay Rivers'dan geliyor; buna ne dersin?" Gülümsedi. "Yarın Briar'a geliyormuş!"

Gülümsemesi, bütün gün boya gibi dudaklarında kaldı; öğleden sonra dayısından geldiğinde, dikiş dikmedi, yürüyüşe çıkmadı, iskambil bile oynamadı, sadece odada bir aşağı bir yukarı, bazen aynanın önünde durarak, kaşlarını düzeltip dolgun ağzına dokunarak dolaştı – benimle zorla konuşup, neredeyse beni hiç görmeden yürüdü.

Ben yine de kâğıtları çıkartıp kendi kendime oynadım. Beyefendi'yi düşündüm, Lant Sokağı'nda bize bütün komplosunu anlatırken papazları, kızları nasıl dizdiğini. Sonra Dainty'yi düşündüm. Annesi -sonunda boğulmuştu- bir deste kâğıttan fal bakardı. Onu birçok kez bunu yaparken görmüştüm.

Aynada durup hayaller kuran Maud'a baktım.

"Geleceğinizi bilmek ister misiniz, küçükhanım? Kâğıtların açılışına göre bunu okuyabileceğinizi biliyor musunuz?" dedim.

Bunu duyunca bakışlarını kendi yüzünden benim yüzüme döndürdü. Biraz sonra,

"Bunu sadece çingene kadınların yaptığını sanırdım," dedi.

"Evet, ama Margaret'e veya Bayan Stiles'a söylemeyin," dedim. "Benim büyükannem bir çingene prensesiydi."

Bildiğim kadarıyla, sonuçta ninem bir çingene prensesi de olabilirdi. Kâğıtları tekrar bir araya koydum ve ona tuttum. Duraladı, sonra gelip yanıma oturdu, büyük eteğini düz yayıp, "Ne yapmam gerekiyor?" dedi.

Bir dakika boyunca gözlerini kapayıp oturmasını ve kalbine en yakın konuları düşünmesini söyledim, o da yaptı. Sonra kartları alıp tutmasını, sonra ilk yedisini ters olarak yaymasını söyledim – Dainty'nin annesinin böyle yaptığını hatırladığımı sanıyordum, belki de dokuz karttı. Her neyse, Maud yedi tane yaydı.

Gözlerine bakıp, "Şimdi gerçekten geleceğinizi bilmek istiyor musunuz?" dedim.

"Sue, beni korkutuyorsun!" dedi.

Tekrar, "Gerçekten bilmek istiyor musunuz? Kartların söylediğine uymanız gerek. Kartların size bir yol göstermesini isteyip sonra başka bir yol seçmek uğursuzluktur. Burada göreceğiniz geleceğe bağlı kalacağınıza söz veriyor musunuz?" dedim.

"Evet," dedi yavaşça.

"Güzel," dedim. "İşte hayatınız önümüzde serili. İlk kısmına bakalım. Bu kartlar geçmişi gösterir."

İlk iki kartı çevirdim. Kupa Kızı'ydılar, sonra da Maça Üçlüsü. Bunları hatırlıyorum, çünkü tabii ki o gözleri sımsıkı kapalı otururken, ben desteyi kıvırmıştım, sanıyorum benim yerimde kim olsa bunu yapardı.

Kartları inceledim ve, "Hımm. Bunlar kederli kartlar. Burada iyi kalpli ve güzel bir hanım var, bakın; burada da bir ayrılık ve anlaşmazlık başlangıcı."

Uzun uzun baktı, sonra elini boğazına götürdü. "Devam et," dedi. Yüzü şimdi solgundu.

"Sonraki üç karta bakalım," dedim. "Onlar 'şimdiyi' gösterir."

Onları bir havayla çevirdim.

"Karo Papazı," dedim. "Ciddi bir yaşlı adam. Sinek Beşlisi: Kuru bir ağız. Maça Kavalyesi..."

Biraz bekledim. Bana doğru eğildi.

"O kim?" dedi. "Kavalye?"

At sırtında genç bir adam, iyi kalpli; bana öyle bir afallamış baktı ki neredeyse üzüldüm. Alçak sesle, "İşte şimdi korkuyorum! Sonraki kartları çevirme," dedi.

"Ama küçükhanım, çevirmeliyim: Yoksa bütün talihiniz kaçar. Bakın, bunlar 'geleceği' gösterir," dedim.

İlkini çevirdim. Maça Altılısı.

"Bir yolculuk!" dedim. "Belki Bay Lilly'yle bir gezi? Ya da bir kalp yolculuğu..."

Yanıtlamadı, sadece çevirdiğim kartlara bakarak oturdu. Sonra, "Sonuncuyu göster," dedi fısıldayarak. Gösterdim. İlk önce o gördü.

"Karo Kızı," dedi aniden kaşlarını çatarak. "O kim?"

Bilmiyordum. Âşıklar için Kupa İkilisi'ni çevirmek istemiştim, ama herhalde desteyi karıştırmıştım.

"Karo Kızı," dedim en sonunda. "Büyük zenginlik, sanırım."

"Büyük zenginlik mi?" Bana arkasını dönüp eğildi ve etrafına bakındı, soluk halıya ve siyah meşe duvarlara. Kartları alıp karıştırdım. Eteğini düzeltip kalktı. "İnanmıyorum," dedi, "büyükannenin gerçekten çingene olduğuna. Yüzün fazla beyaz. İnanmıyorum. Ayrıca fal bakmandan hoşlanmıyorum. Bu, hizmetçilere göre bir oyun."

Benden uzaklaşıp tekrar aynanın önünde durdu ve dönüp daha kibar bir şey söyleyeceğini sandıysam da söylemedi. Ama giderken bir sandalyeyi oynatmıştı ve o zaman Kupa İkilisi'ni gördüm. Yere düşmüştü – üzerine terliği gelmişti ve topuğu kartın üzerindeki işaretleri karıştırmıştı.

Karışık derindi. Ondan sonraki haftalarda oynadığımız oyunlarda o kartı hep bildim.

Fakat o öğleden sonra, bana kartları görmenin onu sersemlettiğini söyleyip kaldırttı; o gece sinirliydi. Yatağa yattı, bana bir bardak su doldurttu, ben soyunurken onun bir şişeden bardağa üç damla damlattığını gördüm. Uyku ilacıydı. Onu aldığını ilk kez görüyordum. İlaç onu esnetti. Ama ertesi gün uyandığımda, o uyanıktı, bir tutam saçı ağzına çekmiş, yatağın üzerindeki tentenin desenlerine gözünü dikmişti.

"Saçımı çok fırçala," dedi, onu giydirmem için önümde dururken. "Çok fırçala ve parlat. Ah, yanağım ne kadar korkunç ve beyaz! Çimdikle onu, Sue!" Parmaklarını yüzüne götürdü ve bastırdı. "Çimdikle yanağımı, çürüse de önemli değil. Korkunç beyaz bir yanaktansa mor bir yanağı tercih ederim!"

Gözleri karaydı, belki de uyku ilacından. Alnı kırışmıştı. Onun çürüklerden söz etmesi canımı sıktı.

"Kıpırdamayın, yoksa sizi hiç giydiremem. Tamam daha iyi. Hangi elbiseyi giyeceksiniz?" dedim.

"Griyi?"

"Gri göze fazla yumuşak geliyor. Mavi diyelim..."

Mavi, saçlarının sarısını ortaya çıkardı. Aynanın önünde durdu ve elbiseyi sıkı sıkı düğmeleyişimi seyretti. Ben yukarı çıktıkça yüzü yumuşadı. Sonra bana baktı. Kahverengi yünlü elbiseme baktı.

"Senin elbisen çok düz, Sue, değil mi? Sarının değiştirsen iyi olur."

"Değiştirmek mi?" dedim. "Bir tek bu var."

"Bir tek bu mu var? Aman Tanrım. Ben bundan bıktım bile. O çok iyi Leydi Alice'in yanında ne giyerdin? Sana hiç kendi elbiselerinden vermedi mi?"

Beyefendi'nin Briar'a beni tek bir iyi elbiseyle yollayarak beni biraz hayal kırıklığına uğrattığını düşündüm – ve böyle düşünmekte de haklıydım sanıyorum.

"Yani, gerçek şu ki, küçükhanım, Leydi Alice bir melek kadar iyiydi ama oldukça da eli sıkıydı. Elbiselerimi Hindistan'a götürüp, oradaki hizmetçisine vermek üzere geri aldı."

Maud kara gözlerini kırparken üzgün göründü.

"Londra'da hanımlar hizmetçilerine böyle mi davranır?" dedi.

"Yalnızca eli sıkı olanlar, küçükhanım," diye yanıtladım.

Sonra, "Peki, benim burada eli sıkı olacağım hiçbir şey yok. Sabahları giymek için bir elbisen olmalı ve olacak. Ve belki onun yanında bir başkası, şeyde giymen için – yani, diyelim ki bir ziyaretçimiz olursa?" dedi.

Yüzünü dolabın kapısının arkasına sakladı.

"Şimdi, sanıyorum ki ikimizin bedenleri yakın. Burada hiç giymediğim ve özlemeyeceğim iki-üç elbise var, bak. Görüyorum ki sen uzun etek seviyorsun. Dayım beni uzun etekle gör-

mek istemez, uzun eteğin sağlıksız olduğuna inanıyor. Ama tabii ki senin giyiminle ilgilenmez. Sadece şu etek ucunu biraz açman gerek. Bunu yapabilirsin, değil mi?"

Doğrusu, dikiş sökmeye kesinlikle alışıktım ve gerekirse düz bir dikişi dikebilirdim. "Teşekkür ederim, küçükhanım," dedim. Bana bir elbise tuttu. Turuncu kadifeden, fırfırlı ve geniş etekli garip bir şeydi. Sanki bir kadın terzisinde güçlü bir rüzgârla şişirilmiş gibi görünüyordu. Beni inceledi ve,

"Aa, dene Susan, hadi! Bak, sana yardım da ederim," dedi. Yanıma geldi ve beni soymaya başladı. "Bak ben de senin kadar iyi yapabiliyorum. Şimdi ben senin hizmetçinim, sen de hanımsın!"

Beni giydirdiği süre boyunca, biraz sinirli bir şekilde güldü.

"İşte, aynaya bak," dedi en sonunda. "Kardeş olabiliriz!"

Eski kahverengi elbiseme asılıp çıkarmış ve tuhaf turuncu olanı başıma geçirmiş, kancaları iliklerken beni aynanın önünde durdurmuştu. "Nefes al," dedi. "Daha derin! Elbise üste sıkı oturuyor, ama vücudunu bir hanımınki gibi gösterir!"

Tabii ki, onun beli inceydi ve benden üç santim daha uzundu. Benim saçım ondan daha koyuydu. Kardeş gibi değil, korkunç birileri gibi görünüyorduk. Elbisemden bileklerim görünüyordu. Eğer o halde beni Borough'dan bir oğlan görse düşüp ölürdüm.

Ama orada beni görecek ne Borough oğlanları vardı, ne de Borough kızları. Hem bu çok iyi bir kadifeydi. Eteğin fırfırlarını tutup çekerek durdum, bu sırada Maud mücevher kutusuna koşup bir broş getirdi ve göğsüme takıp başını eğerek nasıl göründüğüne baktı. Sonra salonun kapısı çalındı.

"Margaret geldi," dedi, yüzü oldukça pembe. "Giyinme odasına gel Margaret!" diye seslendi.

Margaret geldi ve dosdoğru bana bakarak reverans yaptı.

"Tepsinizi almaya geldim, küçü... Aa! Bayan Smith! Siz misiniz? Sizi hanımdan ayıramazdım kesinlikle!"

Yüzü kızardı ve Maud -yatak perdesinin gölgesinde duruyordu- elini ağzına götürüp küçük bir kız gibi gördü. Gülmekten titriyordu ve kara gözleri parlamıştı.

"Düşün," dedi Margaret gidince, "düşün Bay Rivers da Margaret'in yaptığını yapsa ve seni benle karıştırsa? Ne yapardık o zaman?"

Tekrar güldü ve titredi. Aynaya baktım ve gülümsedim.

Çünkü bir hanımın yerine konmak olağanüstü bir şeydi, değil mi?

Annem olsa öyle olmamı isterdi.

Ama zaten, bütün elbiseleri ve mücevherleri alacak olan bendim nasılsa. Sadece buna biraz erken başlamıştım. Turuncu elbiseyi aldım ve Maud dayısına gittiğinde, eteğini açıp korsajını bollaştırdım. Kırk santimlik bel uğruna kendimi sakatlayacak değildim.

"Ah, işte ne güzel olmuşsun!" dedi Maud onu almaya gittiğimde. Durup beni süzdü, sonra kendi eteğini düzeltti. "Çok tozlu burası," diye bağırdı, "dayımın raflarından! Ah! Kitaplar, korkunç kitaplar!"

Neredeyse ağlıyor ve ellerini ovuşturuyordu.

Tozu silkeledim ve ona boşu boşuna sinirlendiğini söyleyebilmeyi istedim. İsterse çuval giysindi. İsterse bir kömürcünün yüzüne sahip olsundu. Bankada *Bayan Maud Lilly* adına işaretli on beş bin sterlin oldukça Beyefendi onu isterdi.

Bildiklerimi bilip de hiçbir şey bilmiyormuş gibi davranarak onu öyle görmek neredeyse korkunçtu; ve bu başka bir kızla olsa komik olabilirdi. "Hasta mısınız, küçükhanım? Size bir şey getireyim mi? Yüzünüze bakmanız için küçük aynayı getireyim mi?" derdim, o da, "Hasta mı? Yalnızca üşüyorum ve vücudumu sıcak tutmak için yürüyorum," derdi. Ve, "Ayna mı, Sue? Aynayı ne yapayım?"

"Aynada kendi yüzünüze her zamankinden daha fazla baktığınızı düşündüm, küçükhanım."

"Kendi yüzüme mi? Niye böyle bir şey yapayım?"

"Bilemiyorum, küçükhanım."

Beyefendi'nin treninin saat dörtte Marlow'da olacağını ve William Inker'ın aynen beni almaya gönderildiği gibi onu karşılamaya gönderildiğini biliyordum. Saat üçte, Maud pencerede oturup dikişini dikeceğini, orada ışığın iyi olduğunu söyledi. Tabii, o zaman neredeyse karanlıktı, ama bir şey söylemedim. Tıngırdayan camların yanında biraz yumuşak bir oturma yeri ve küflü kum torbaları vardı, odadaki en soğuk yerdi, ama orada üstünde bir şalla bir buçuk saat, dikişine gözlerini kısarak ve eve gelen yola kısa kaçamak bakışlar atarak otur dü.

Bu aşk değilse, ben de bir Hollandalı adamım diye düşündüm; eğer bu aşksa, o zaman âşıklar enayi ve ahmaktı, ben de onlardan biri olmadığım için seviniyordum.

En sonunda parmaklarını kalbine koydu ve boğuk bir çığlık attı. William Inker'ın arabasının ışığını görmüştü. Kalktı ve pencereden uzaklaşıp ateşin yanına gelerek ellerini kavuşturdu. Sonra çakıllıktan atın sesi geldi. "Bay Rivers mı, küçükhanım?" dedim ve o da, "Bay Rivers mı? Saat o kadar oldu mu? Aa, o zaman sanırım o olmalı. Dayım ne kadar sevinecek!"

Onu ilk önce dayısı gördü. Maud, "Belki Bay Rivers'a hoş geldiniz demem için beni çağırır. Eteğim nasıl duruyor? Griyi mi giyseydim?" dedi.

Ama Bay Lilly onu çağırtmadı. Aşağıdaki odalardan konuşmalar ve kapı kapanma sesleri duyduk, fakat bir sofra hizmetçisinin gelip de Bay Rivers'ın geldiğini haber vermesine kadar bir saat geçti.

"Peki Bay Rivers eski odasında rahat mı?" dedi Maud.

"Evet, küçükhanım."

"Sanırım Bay Rivers yolculuk yüzünden oldukça yorgundur?"

Bay Rivers çok yorgun olmadığını ve akşam yemeğinde Bayan Lilly'yi dayısıyla birlikte görmeyi umduğunu iletiyordu. Bundan önce Bayan Lilly'yi rahatsız etmek istemezdi.

"Anlıyorum," dedi Maud bunu duyunca. Sonra dudağını ısırdı. "Lütfen söyle Bay Rivers'a, beni ziyaret etmesinden hiçbir rahatsızlık duymayacağımı, salonumda, yemek saatinden önce..."

Bu şekilde sözcükleri şaşırıp yüzü kızararak bir buçuk dakika devam etti, en sonunda hizmetçi mesajı anladı ve gitti. Bir çeyrek saat gelmedi. Geldiğinde, yanında Beyefendi vardı.

Odaya girdi ve ilk başta bana bakmadı. Gözleri Maud'daydı.

"Bayan Lilly, beni buraya, yolculuktan leke içinde ve altüst bir haldeyken kabul ettiğiniz için çok naziksiniz. Sizden de bunu beklerdim!"

Sesi yumuşaktı. Lekelere gelince – üzerinde hiçbir iz yoktu, çabucak odasına gidip ceketini değiştirdiğini varsaydım. Saçları düz ve sakalları düzgündü; serçeparmağına küçük sade bir yüzük takmıştı, ama bunun dışında elleri çıplak ve çok temizdi.

Olması gerektiği gibi görünüyordu – yakışıklı, iyi niyetli bir beyefendi. En sonunda bana dönünce, kendimi ona reverans yaparken buldum ve neredeyse utandım.

"Ve işte Susan Smith!" dedi kadifelerin içindeki bana bakarken, dudağı bir gülümsemeyle seğirerek. "Fakat onu bir hanım sanabilirdim!" Bana doğru adım attı ve elimi tuttu; Maud da yanıma geldi. Beyefendi, "Briar'daki yerini sevdiğini umarım, Sue. Yeni hanımına iyi bir kız olduğunu gösterdiğini umarım," dedi.

"Ben de öyle olduğunu umarım, efendim," dedim.

"Çok iyi bir kız," dedi Maud. "Gerçekten de çok iyi bir kız."

Bunu gergin ve minnettar bir şekilde söyledi – köpeğiniz hakkında konuşmaya zorlandığınızda bir yabancıya söyleyeceğiniz gibi.

Beyefendi elimi bir kez sıktı, sonra bıraktı. "Tabii," dedi, "iyi olmaması mümkün değil -şunu söylemeliyim ki, Bayan Lilly, hiçbir kızın iyi olmaması mümkün değil- önünde sizin gibi biri olunca."

Maud'un rengi açılmıştı. Şimdi tekrar kızardı. "Çok naziksiniz," dedi.

Beyefendi başını salladı ve dudağını ısırdı. "Hiçbir beyefendinin," diye mırıldandı, "*sizin* yanınızda nazik olmaması mümkün değil."

Şimdi onun da yanakları Maud'unki kadar pembeydi. Herhalde yüzüne kan gelmesi için nefesini tutmanın bir yolunu bulmuş olmalıydı. Gözlerini Maud'dan ayırmadı, en sonunda o da ona bakıp gülümsedi ve sonra güldü.

Ben de ilk kez o zaman, Beyefendi'nin haklı olduğunu düşündüm. Maud *güzeldi*, çok açık tenli ve narindi – onu Beyefendi'nin yanında, gözleri onun gözlerinde görünce bunu anladım.

Enayiler ve ahmaklar. Büyük saat çaldı ve irkilip bakışlarını çevirdiler. Beyefendi onu çok fazla meşgul ettiğini söyledi. "Umarım sizi yemekte dayınızla birlikte görebilirim?"

"Evet, dayımla," dedi sessizce.

Beyefendi, önünde eğildi ve kapıya gitti; sonra neredeyse çıkmışken beni hatırlamış göründü ve ceplerine vurup bozukluk arayarak bir tür pantomim sergiledi. Bir şilin bulup çıkardı ve almam için beni yanına çağırdı.

"Al bakalım, Sue," dedi. Elimi kaldırdı ve şilini içine bastırdı. Sahteydi. "Her şey yolunda mı?" diye ekledi, Maud'un duymaması için yavaşça.

"Ah, teşekkür ederim, efendim!" dedim ve bir reverans daha yapıp göz kırptım. Bu iki şeyi aynı anda yapmak acayip bir şeymiş meğer; denemenizi önermem: Çünkü korkarım göz kırpmak reveransın dengesini bozdu ve eminim ki reverans da göz kırpmayı.

Fakat Beyefendi'nin bunu fark ettiğini sanmıyorum. Yalnızca tatmin olmuş bir şekilde gülümsedi, tekrar eğilip selam verdi ve çıktı. Maud bir kez bana baktı, sonra k ndi odasına gidip kapıyı kapadı – orada ne yaptığını bilmiyorum. Bense, yarım saat sonra yemek için elbisesini giymesine yardım etmem için beni çağırana kadar orada oturdum.

Oturup şilinle yazı tura attım. "Eh," diye düşündüm, "sahte paralar da sahicileri kadar parlar."

Fakat bunu bir tür hoşnutsuzlukla düşündüm, neden bilmiyordum.

O gece Maud, yemekten sonra bir veya iki saat daha kalıp, oturma odasında dayısına ve Beyefendi'ye kitap okudu. O zamana kadar oturma odasını görmemiştim. Tek bildiğim, yemeğimizi yerken, Bay Way veya Bayan Stiles'ten duyduğum kadarıyla ben onunla değilken ne yaptığıydı. Hâlâ akşamlarımı mutfakta ve Bayan Stiles'ın kilerinde geçiriyordum; genellikle oldukça sıkıcı akşamlardı. Fakat bu gece farklıydı. Aşağı inince Margaret'i domuz budu rostosunun başında iki çatalla ve Bayan Cakebread'i de üstüne kaşıkla bal dökerken buldum. Margaret, dudaklarını şişirip ballı domuzun Bay Rivers'ın en sevdiği yemek olduğunu söyledi. Bayan Cakebread, Bay Rivers'a yemek pişirmenin zevk olduğunu söyledi.

Eski yün çoraplarını çıkarıp ona verdiğim siyah ipek çoraplarını giymişti. Sofra hizmetçileri keplerini çok fırfırlı olanlarla değiştirmişlerdi. Bıçakçı oğlan Charles, saçını düz taramış ve ayrımını bıçak gibi düz yapmıştı: Ateşin yanında bir taburede ıslık çalıp, Beyefendi'nin çizmelerinden birini cilalayarak oturuyordu.

John Vroom'la aynı yaştaydı, fakat John esmer, o açık renkti. "Buna ne dersiniz, Bayan Stiles? Bay Rivers diyor ki Londra'da filleri görebilirmişsiniz. Diyor ki Londra'nın parklarında filleri, bizim koyunları koyduğumuz gibi ağıllara koyuyorlarmış ve bir oğlan bir adama altı peni verip bir filin sırtına binebilirmiş."

"Ey Tanrım, sen beni koru," dedi Bayan Stiles.

Elbisesinin boğazına bir broş takmıştı. Bu, içinde daha da siyah saç olan bir yas broşuydu.

Filler! diye düşündüm. Beyefendi'nin onların arasına, tüneyen tavukların arasına giren bir horoz gibi girdiğini ve hepsini kanat çırpar hale getirdiğini görebiliyordum. Yakışıklı olduğunu söylediler. Pek çok dükten daha iyi yetiştirildiğini ve bir hizmetçiye nasıl davranılacağını bildiğini söylediler. Onun gibi zeki ve

genç birinin tekrar bu eve gelmesinin Bayan Maud için ne kadar iyi olduğunu söylediler. Eğer kalkıp da onlara gerçeği söyleseydim -hepsinin düpedüz alık olduğunu, Bay Rivers'ın insan kılığında bir şeytan olduğunu ve Maud'la evlenip parasını çalmak istediğini, sonra da onu tımarhaneye kapatıp az çok ölmesini bekleyeceğini- asla inanmazlardı. Benim deli olduğumu söylerlerdi.

Her zaman benim gibi birinden çok bir beyefendiye inanırlar.

Ve tabii, onlara hiç böyle şeyler söylemeyecektim. Düşüncelerimi kendime sakladım ve sonra Bayan Stiles da, kilerinde puding yerken, broşunu elleyip oldukça sessiz bir şekilde oturuyordu. Bay Way gazetesini alıp tuvalete gitti. Bay Lilly'nin yemeğiyle iki iyi şarap sunmak durumunda kalmıştı ve içimizde Beyefendi'nin gelişine memnun olmayan tek kişiydi.

En azından, ben memnun olduğumu sanıyordum. "Memnunsun," diyordum kendi kendime, "ama daha bilmiyorsun. Onu tek başına görünce bunu hissedeceksin." Bir veya iki gün içinde konuşmak için bir yol bulacağınızı sanıyordum. Fakat bulana kadar neredeyse iki hafta daha geçti. Tabii Maud olmadan evin büyük kısımlarında dolaşmak için bir sebebim yoktu. Beyefendi'nin kaldığı odayı hiç görmedim ve o da benimkine gelmedi. Ayrıca, Briar'da günler o kadar düzenli geçerdi ki, sanki mekanik bir gösteri gibiydi, değiştiremezdiniz. Sabahları ev çanı bizi uyandırır ve bundan sonra hepimiz odadan odaya belirlenmiş yollarımıza giderdik, ta ki çan gece bizi yataklarımıza geri çağırıncaya kadar. Tahta döşemelerde bizim için açılmış yivler olsaydı da çubuklar üstünde kaysaydık yerinde olurdu. Evin yanında büyük bir kol ve onu kuran büyük bir el olabilirdi. Bazen, pencerelerin ötesindeki görüntü karanlık ya da buğudan gri olunca, o kolu hayal eder ve neredeyse döndüğünü duyduğumu sanırdım. Eğer bu dönüş durursa olacaklardan korkardım.

Taşrada yaşamak size bunları yapar.

Beyefendi geldiğinde, gösteri bir tür tempo kazandı. Manivelalardan bir hırıltı geldi, insanlar bir saniyeliğine çubukları üzerinde titredi, bir-iki yeni yiv açıldı ve hepsi tekrar eskiden olduğu gibi düzgün, ama sahneler farklı sırada olmak üzere devam etti. Maud, artık dayısı not alırken ona okumak üzere yanına gitmiyordu. Odasında kalıyordu. Oturuyor, dikiş dikiyor, ya da iskambil oynuyor veya nehre, porsuk ağaçlarına ve mezarlara yürüyorduk.

Beyefendi'ye gelince: O yedide kalkıyor ve kahvaltısını yatağında ediyordu. Ona Charles hizmet ediyordu. Saat sekizde Bay Lilly'nin resimleri üzerinde çalışmaya başlıyordu. Bay Lilly onu yönetiyordu. Resimleri konusunda da kitapları konusunda olduğu gibi deliydi ve Beyefendi'nin çalışması için küçük bir oda donatmıştı ve burası kütüphanesinden bile karanlık ve havasızdı. Sarınım resimler eski ve değerliydi. Onları hiç görmedim. Kimse görmedi. Bay Lilly ve Beyefendi yanlarında anahtarlarını taşıyorlar, içeride de dışarıda da olsalar o odanın kapısını kilitliyorlardı.

Saat bire kadar çalışıyorlar, sonra öğle yemeklerini yiyorlardı. Maud ve ben yalnız yiyorduk. Sessizce yiyorduk. Hiç yemediği zamanlar olabiliyordu, sadece oturup bekliyordu. Sonra ikiye çeyrek kala, resim malzemelerini -kalem, boya, kâğıt, kart ve tahtadan bir üçgen- alıp, her zaman aynı sırada çok düzenli bir şekilde hazırlardı. Benim yardım etmeme izin vermezdi. Bir fırça düşse ve yakalasam, her şeyi yeniden alıp -kâğıtlar, kalemler, boyalar, üçgen- en baştan hazırlardı.

Dokunmamayı öğrendim. Yalnızca seyretmeyi. Sonra saat ikiyi vururken ikimiz de dinlerdik.. Ve bundan bir dakika sonra Maud'a o günkü dersi vermek için Beyefendi gelirdi.

İlk başta, salonda kalıyorlardı. Beyefendi bir masanın üstüne bir elma, bir armut ve bir su sürahisi koyar ve Maud onları bir karta çizip boyamaya uğraşırken durup başıyla onaylardı. Eli resim fırçasına bir kazmaya olabileceği kadar yatkındı, ama Beye-

fendi onun yaptığı karmakarışık şeyleri havaya tutar, başını yana eğip veya gözlerini kısıp, "Bayan Lilly, çok iyi bir yöntem edindiğinizi ilan ediyorum!" ya da, "Geçen aydan bu yana çizgilerinizde ne büyük gelişme var!" derdi.

"Öyle mi düşünüyorsunuz Bay Rivers?" diye yanıtlardı Maud, yüzü kıpkırmızı. "Armut biraz ince olmadı mı? Perspektifimi çalışmam gerekmiyor mu?"

"Perspektif belki biraz hatalı," derdi. "Ama Bayan Lilly, yalnızca tekniği aşan bir yeteneğiniz var. Her şeyin özünü görecek gözünüz var. Neredeyse önünüzde durmaya korkuyorum! O gözü *bana* çevirecek olursanız nelerin açığa çıkacağından korkuyorum."

Baştan yüksek başlayıp, sonra tatlılaşan, nefessiz kalan ve duralayan bir sesle bunun gibi bir şeyler söylerdi; Maud ise sanki mumdan bir kızmış da ateşe çok yaklaşmış gibi görünürdü. Meyveyi tekrar denerdi. Bu sefer armut muza benzerdi. Sonra Beyefendi ışığın zayıf olduğunu ya da fırçanın kötü olduğunu söylerdi.

"Sizi bir kez Londra'ya götürebilsem, Bayan Lilly, oraya kendi stüdyoma!"

Bu kendisi için uydurduğu hayattı – Chelsea'de bir evde bir ressamın hayatı. Olağanüstü pek çok ressam arkadaşı olduğunu söylerdi. Maud, "Hanım ressam arkadaşlar da mı?" derdi.

"Elbette," diye yanıtlardı o zaman. "Çünkü bence," sonra başını sallar, "yani, benim düşüncelerim farklıdır ve herkesin zevkine uymaz. Görüyor musunuz, şu çizgiyi biraz daha ince yapmayı deneyin."

Ona gidip, elini elinin üstüne koydu. Maud başını ona çevirdi ve,

"Ne düşündüğünüzü bana söylemeyecek misiniz? Açık konuşabilirsiniz. Çocuk değilim, Bay Rivers!" dedi.

"Değilsiniz," dedi yumuşakça, gözlerinin içine bakarak. Sonra irkildi. "Zaten sonuçta," diye devam etti, "benim düşün-

cem yeterince ılımlı. Sizin cinsiyetinizle ve yaratılış meseleleriyle ilgili. Bayan Lilly, sizin cinsiyetinizin sahip olması gereken bir şey olduğunu düşünüyorum."

Maud yutkundu. "Nedir, Bay Rivers?"

"Tabii ki, özgürlük," diye yanıtladı yavaşça, "benimkiyle aynı."

Maud hareketsiz oturdu, sonra kıpırdandı. Sandalyesi gıcırdadı, ses onu irkiltti ve elini çekti. Başını kaldırıp aynaya baktı, onun üzerindeki gözlerimi gördü ve kızardı; sonra Beyefendi de başını kaldırdı ve onu seyretti – bu onun daha da kızarmasına ve bakışlarını indirmesine sebep oldu. Beyefendi ondan bana, sonra tekrar ona baktı. Ellerini sakallarına götürüp sıvazladı.

Sonra Maud fırçasını meyve resmine götürdü ve... "Ay!" diye bağırdı. Boya bir gözyaşı gibi aktı. Beyefendi buna üzülmemesini, yeterince çalıştığım söyledi. Masaya gitti, armudu aldı ve buğusunu sildi. Maud fırçaları ve kurşunkalem uçlarıyla birlikte küçük bir de çakı bulundurudu; Beyefendi çakıyı çıkardı ve armudu üç ıslak dilime kesti. Birini ona verdi, birini kendi aldı ve üçüncüyü de suyunu silkeleyip bana getirdi.

"Sanırım, neredeyse olgun," dedi göz kırparak.

Armut dilimini ağzına götürdü ve iki keskin ısırıkta yedi. Armudun suyu, sakalında bulanık boncuklar halinde kaldı. Düşünceli bir şekilde parmaklarını yaladı; ben de benimkileri yaladım; Maud da ilk kez eldivenlerinin lekelenmesine aldırmayarak meyveyi dudağına tutup kemirerek oturdu, bakışı karanlıktı.

Sırlarımızı düşünüyorduk. Gerçek sırlar ve sahte olanlar. Sayılmayacak kadar çok. Şimdi, kim ne biliyordu, kim hiçbir şey bilmiyordu, kim her şeyi biliyordu, kim sahtekârdı; bunları ayırmaya kalktığımda başım dönüyor ve durup vazgeçmem gerekiyor.

En sonunda Beyefendi, Maud'un doğa resimleri yapmayı deneyebileceğini söyledi. Bunun ne demek olduğunu hemen tahmin ettim. Bu, onu parkta dolaşmaya çıkarıp, en gölgeli, en

ıssız yerlere götürecek ve bunun adına ders diyecek demekti. Sanırım Maud da böyle düşündü. "Bugün yağmur yağacak mı sizce?" diye sordu biraz endişeli bir şekilde, yüzü pencerede, gözleri bulutlardaydı. Şubatın sonuydu ve inanılmaz derecede soğuktu; fakat evdeki herkesin Bay Rivers'ın tekrar gelmesiyle biraz canlandığı gibi, hava bile açılmış ve tatlılaşmış görünüyordu. Rüzgâr azalmış, pencerelerin tıngırdaması kesilmişti. Gökyüzü gri yerine şeffaflaşmıştı. Çimenler bilardo masaları gibi yeşillenmişti.

Sabahları, Maud'la yürüdüğümüz zaman, ikimiz yalnızken, onun yanında yürürdüm. Tabii şimdi Beyefendi'yle yürüyordu: Beyefendi kolunu uzatıyor ve o da biraz duraladıktan sonra tutuyordu; sanıyorum benim koluma girmeye alışık olduğundan onunkine de daha kolay tutuyordu. Fakat oldukça katı bir halde yürüyordu, ama sonra Beyefendi onu daha yakına çekmek için ustalıklı küçük yollar buluyordu. Başını Maud'unkine yaklaşıncaya kadar eğiyordu. Maud'un yakasındaki tozları silker gibi yapıyordu. Başlangıçta aralarında mesafe olur, ama düzenli bir şekilde mesafe kapanırdı – en sonunda kolu koluna sürtünür, eteği pantolonuna dolanırdı. Arkalarından yürüdüğüm için her şeyi görürdüm. Maud'un boyaları, fırçaları, tahta üçgeninin olduğu çantasını ve bir de tabure taşırdım. Bazen benden uzaklaşırlar ve beni unutmuş görünürlerdi. Sonra Maud hatırlar ve dönüp, "Ne kadar iyisin, Sue! Yürümenin sakıncası yok ya? Bay Rivers bir çeyrek mil daha yürürsek bulacağımızı düşünüyor," derdi.

Bay Rivers hep öyle düşünürdü. Onu parkta yavaşça yürütüp, resmini yapacağı manzaralar aradığını söylerdi, ama aslında onu yanında tutup mırıldanarak konuşurdu ve ben de bütün malzemeleriyle onları izlemek zorunda kalırdım.

Tabii ki yürüyebilmelerini tamamen bana borçluydular. Benim onları seyretmem ve Beyefendi'nin uygun davranıp davranmadığını görmem bekleniyordu.

Onu dikkatle seyrederdim. Maud'u da seyrederdim. Bazen Beyefendi'nin yüzüne bakar, ama daha çok yere bakardı – arada sırada da çiçeklere, yapraklara veya hoşuna giden bir kuşa. O bunu yaparken, Beyefendi yan dönerek benim bakışlarımı yakalar ve şeytani bir şekilde gülümserdi; ama Maud tekrar onun yüzüne bakıncaya kadar yüzünü düzeltirdi.

Onu [illegible] görseniz, Maud'u sevdiğine yemin ederdiniz. Onu [illegible] Beyefendi'yi sevdiğine yemin ederdi.

Ama Maud'un kendi [illegible] onu görebilirdiniz. Beyefendi çok ileri gidemezdi. Onu, [illegible] üzerine eğilmesine izin vermek ve resim yaparken eline rehberlik etmek dışında hiç dokunmazdı. Renklerle uğraşırken onu seyretmek için yaklaşarak eğilirdi, işte o zaman nefesleri birleşir, saçları birbirine karışırdı; ama biraz daha yaklaşsa Maud geri çekilirdi. Her zaman eldivenleri elindeydi.

En sonunda Beyefendi, nehrin yanındaki yeri buldu ve Maud oradaki manzaranın resmini yapmaya başladı, her gün daha da kara sazlar ekleyerek. Akşamları oturma odasında Beyefendi'ye ve dayısına kitap okuyordu. Geceleri sinirli bir şekilde yatağına gidiyor, bazen uyku ilacı alıyor ve bazen de uykusunda titriyordu.

Öyle olduğu zaman, tekrar sakinleşene kadar ellerini üzerine koyardım.

Beyefendi'nin hatırı için onu sakin tutuyordum. Daha sonraları onu sinirlendirmemi isteyecekti, ama şimdilik sakin tutuyordum, düzenli tutuyordum ve çok güzel giydiriyordum. Saçını sirkeyle yıkıyor, parlayana kadar fırçalıyordum. Beyefendi onun salonuna gelir, onu inceler ve önünde eğilirdi. Sonra, "Bayan Lilly, her geçen gün yüzünüz daha hoş görünüyor!" dediğinde, bunu içtenlikle söylediğini biliyordum. Ama bunu hiçbir şey yapmamış olan ona değil, her şeyi yapan bana iltifat olarak söylediğini de biliyordum.

Bunun gibi küçük şeyleri tahmin ediyordum. Açıkça konuşamıyordu, ama dediğim gibi, gözleriyle, gülüşüyle büyük göste-

riler yapıyordu. Özel konuşmak için bir fırsat bekledik ve o fırsat tam hiç çıkmayacakmış gibi görünmeye başladığında çıktı – ve bunu bize sağlayan da o masum haliyle Maud'du.

Bir sabah çok erken, odasının penceresinden Beyefendi'yi görmüştü. Camda durup, başını yaslamış ve,

"Bak, Bay Rivers orada, bahçede yürüyor," demişti.

Gidip yanında durdum ve gerçekten de orada, çimenin üstünde yürüyor, sigara içiyordu. Güneş, hâlâ oldukça alçaktı ve gölgesini çok uzun düşürüyordu.

"Ne kadar uzun boylu, değil mi?" dedim, yandan Maud'a bakarak. Başıyla onayladı. Nefesi canı buğulandırdı ama hemen sildi. Sonra, "Ah!" dedi, sanki düşmüş gibi, "Ah! Sanırım sigarası söndü. Zavallı Bay Rivers!"

Sigarasının karanlık ucunu inceliyor ve üflüyordu; şimdi de elini pantolon cebine sokmuş kibrit arıyordu. Maud camı tekrar sildi.

"Ya," dedi, "nasıl yakacak? Kibriti var mı? Ah, sanırım yok! Saat de yirmi dakika önce yanımı vurdu. Dayıma gitmesi gerekiyor birazdan. Yok, bütün o ceplerde tek bir kibrit yok..."

Bana baktı ve sanki kalbi parçalanıyormuş gibi ellerini ovuşturdu.

"Bu onu öldürmez, küçükhanım," dedim.

"Ama zavallı Bay Rivers," dedi tekrar. "Ah, Sue, eğer çabuk olursan ona bir kibrit götürebilirsin. Bak sigarasını kaldırıyor. Nasıl da üzgün görünüyor!"

Hiç kibritimiz yoktu. Margaret onları önlüğünde tutardı. Bunu söyleyince, Maud,

"O zaman bir mum al! Bir şey al! Ateşten bir kömür al! Ah, daha çabuk olamaz mısın? Sakın seni benim yolladığımı söyleme!" dedi.

Bana bunu yaptırdığına inanabiliyor musunuz? Sırf bir adam sigarasını yakabilsin diye, ateş maşasının ucunda yanan bir kömürle iki merdivenden aşağı yuvarlanışıma... Bunu yaptığıma

inanabiliyor musunuz? Ama işte artık bir hizmetçiydim ve yapmalıydım. Beyefendi çimenin bir ucundan ona doğru giderken beni gördü, taşıdığım şeye baktı ve güldü.

"Pekâlâ. Sigarayı yakman için beni sana yolladı. Memnun görün, seyrediyor. İstersen bundan faydalan," dedim.

Başını oynatmadı ama gözlerini Maud'un penceresine kaldırdı.

"Ne iyi bir kız," dedi.

"Senin için fazla iyi, orası kesin."

Gülümsedi. Ama sadece bir beyefendinin bir hizmetçiye gülümseyeceği gibi ve yüzünü de kibarlaştırdı. Maud'un camda hızlı hızlı nefes alıp aşağı baktığını hayal ettim. Yavaşça,

"Nasılız, Sue?" dedi.

"Oldukça iyi," diye yanıtladım.

"Beni seviyor mu sence?"

"Evet. Ah, kesinlikle."

Gümüş bir kutu çıkardı ve bir sigara aldı. "Ama bunu sana söylemedi mi?"

"Söylemesine gerek yok."

Kömüre eğildi. "Sana güveniyor mu?"

"Sanıyorum öyle. Başka kimsesi yok."

Sigarayı çekti, sonra iç çekerek nefes verdi. Duman soğuk mavi havayı lekeledi. "O bizim," dedi.

Biraz geri adım attı, sonra gözleriyle işaret etti; ne istediğini gördüm, kömürü çimene düşürmüş ve benim almama yardım etmek için eğilmişti. "Daha başka?" dedi. Ona mırıldanarak, uyku ilacını ve kendi rüyalarından korktuğunu anlattım. Gülümseyerek dinledi, bütün süre boyunca ateş maşasıyla kömürün üstünde uğraşarak ve en sonunda tutup kaldırıp, ellerimi maşanın kulbunun üzerine koyup sıkı sıkı bastırdı.

"Uyku ilacı ve rüyalar iyi," dedi sessizce. "Sonra bizim işimize yarar. Ama şimdilik ne yapman gerektiğini biliyor musun? Onu dikkatle izle. Seni sevmesini sağla. O bizim küçük mücev-

herimiz, Suky. Yakında onu yuvasından çıkarıp paraya çevireceğim. Böyle tut," diye devam etti sıradan bir sesle. Bay Way evin ön kapısına gelmişti, neden açık olduğunu görmek için. "Böyle tut ki, kömür düşüp Bayan Lilly'nin halısını yakmasın..."

Ona bir reverans yaptım ve benden uzaklaştı; sonra da Bay Way dışarı çıkıp güneşe bakmak için bacaklarını bükerken ve peruğunu geri itip altını kaşırken, son bir mırıltıyla şunları söyledi:

"Lant Sokağı'nda senin üstüne bahse giriyorlar. Bayan Sucksby başarın üstüne beş sterlin koydu. Onun yerine seni öpmekle görevlendirildim."

Dudaklarını sessiz bir öpücük yapacak şekilde büzdü, sonra dudaklarına sigarasını koydu ve daha da mavi bir duman çıkardı. Sonra önümde eğildi. Saçı yakasına düştü. Beyaz elini kaldırıp kulağının arkasına attı.

Bay Way'in basamağın üstünden, onu, daha çok Borough'nun haşin oğlanlarının yaptığı gibi incelediğini gördüm – en çok ne yapmak istediğini bilemezmiş gibi: Ona gülsün mü yoksa onu iyi bir dövsün mü. Ama Beyefendi bakışlarını çok masum tuttu. Sadece yüzünü güneşe kaldırdı ve gerindi ki Maud onu odasının gölgesinden daha iyi görebilsin.

Maud ondan sonra her sabah durup, onun yürüyüp sigarasını içişini seyretti. Pencerede durup, yüzünü cama yaslıyor, cam da alnında kırmızı daire şeklinde bir iz bırakıyordu – soluk yüzünde kırmızı bir daire. Ateşi olan bir kızın yanağındaki leke gibiydi. Her geçen gün bunun daha koyulaştığını ve arttığını gördüğümü sandım.

Şimdi Maud, Beyefendi'yi seyrettikçe, ben de ikisini seyrettikçe, üçümüz de ateşin düşmesini bekliyorduk.

Bunun iki ya da üç hafta süreceğini sanmıştım. Fakat iki hafta geçmişti ve hâlâ bir yere varamamıştık. Sonra iki hafta daha geçti ve her şey hâlâ aynıydı. Maud beklemekte çok iyiydi ve evde her

şey çok düzenliydi. Beyefendi'ye daha yakın olmak için yivinden bir sıçnyor, Beyefendi de kendisininkinden biraz sapıyordu, ama bu sadece onların üzerinde kayacakları yeni yivlerin açılmasına yarıyordu. Bütün gösterinin topu atmasına ihtiyacımız vardı.

Maud'un bana güvenmesine ihtiyacımız vardı ki, ona gittiği yolda yardım edebileyim. Fakat, binlerce ipucu vermeme karşın -Bay Rivers'ın ne kadar nazik bir beyefendi olduğu, ne kadar yakışıklı ve iyi yetişmiş olduğu, dayısının onu ne kadar beğenir göründüğünü ve onun da Maud'u ne kadar beğenir göründüğü ve bir hanımefendi evlenmeyi düşünse, Bay Rivers'ın tam da buna uygun birisi olduğunu- ona açılması için bunun gibi binlerce küçük fırsat vermeme karşın, hiçbirini değerlendirmedi. Hava tekrar soğudu, sonra ısındı. Mart oldu. Sonra neredeyse nisan. Mayısta Bay Lilly'nin resimleri yerleştirilecek ve Beyefendi'nin gitmesi gerekecekti. Fakat Maud hâlâ bir şey söylememişti ve Beyefendi de, yanlış bir hareketin Maud'u korkutacağı korkusuyla ona baskı yapmaktan kaçınıyordu.

Beklemekten huysuzlaşmıştım. Beyefendi huysuzlaşmıştı. Hepimiz muhbirler gibi sinirliydik. Maud saatler boyunca kıpır kıpır oturur ve evin saati çalınca bir irkilir, bu da beni irkiltirdi ve Beyefendi'nin onu çağırma zamanı gelince Maud'un geri çekilip onun adımlarını dinlediğini görürdüm – sonra Beyefendi kapıyı çalar ve Maud sıçrar veya bağırır veya fincanını düşürüp kırardı. Sonra geceleri kaskatı ve gözü açık yatar ya da uykusunda dönüp mırıldanırdı.

Hepsinin aşktan olduğunu sanıyordum! Hiç böyle bir şey görmemiştim. Böyle bir konunun Borough'da nasıl hallolacağını düşündüm. Bir kızın kendini beğendiğini tahmin ettiği bir erkeği beğendiğinde normal olarak yapacağı her şeyi düşündüm.

Beyefendi gibi bir adam beni beğense ne yapardım diye düşündüm.

Belki Maud'u kenara çekip, kız kıza onunla konuşmam gerektiğini düşündüm.

Sonra benim kabalık ettiğimi düşünebileceğini düşündüm... Tabii daha sonra olanların ışığında bu çok tuhaf.

Ama önce başka bir şey oldu. En sonunda ateş düştü. Gösteri topu attı ve bütün bekleyişimize değdi.

Maud, Beyefendi'nin onu öpmesine izin verdi.

Dudaklarından değil, ama daha iyi bir yerinden.

Biliyorum, çünkü gördüm.

Nisanın ilk günü, nehir kıyısındaydı. Mevsim için çok sıcak bir gündü. Güneş gri gökyüzünde parlıyordu ve herkes gök gürleyecek diyordu.

Maud'un elbisesinin üzerinde ceketiyle pelerini vardı ve hava sıcaktı: Beni yanına çağırdı ve pelerinini, sonra da ceketini almamı istedi. Oturmuş, sazların resmini yapıyordu, Beyefendi yanında, ona bakıp gülümsüyordu. Güneş Maud'un gözünü kısmasına sebep olmuştu: Arada sırada elini gözlerine kaldırıyordu. Eldivenleri boyadan lekelenmişti ve yüzünde de boya vardı.

Hava yoğun, ılık ve ağırdı, ama toprak soğuktu: İçinde hâlâ kışın soğuğu ve nehrin nemi vardı. Sazlar iğrenç kokuyordu. Çilingir eğesi gibi bir ses vardı, Beyefendi bunun öküz kurbağalarının sesi olduğunu söyledi. Uzun bacaklı örümcekler ve böcekler vardı. Sıkı, şişman, tüylü tomurcuklar açmış bir çalı vardı.

O çalının yanına, ters çevrilmiş altı düz sandalın üstüne oturdum: Beyefendi bunu benim için oraya, duvarın korunağına taşımıştı. Beni, ondan ve Maud'dan en uzak tutmaya cüret edebileceği mesafedeydi. Örümcekleri kek sepetinden uzak tuttum. Maud resim yaparken, benim görevim buydu. Beyefendi de gülümseyerek ve bazen elini onun elinin üzerine koyarak bakmaya devam etti.

Maud resim yaptı; garip, kızgın güneş alçaldı; gri gökyüzü kırmızı çizgilenmeye başladı; hava daha da yoğunlaştı. Sonra uyudum. Uyudum ve rüyamda Lant Sokağı'nı gördüm... Bay Ibbs'i mangalının başında elini yakıp bağırırken gördüm. Bağır-

masıyla uyandım. Sandaldan sıçradım, bir an için nerede olduğumu bilmeden. Sonra etrafıma bakındım. Maud ve Beyefendi hiçbir yerde yoktu.

Maud'un taburesi ve korkunç resmi oradaydı. Fırçaları -biri yere düşmüştü- ve boyaları oradaydı. Gidip yerdeki fırçayı aldım. Beyefendi'nin onu eve götürmüş olmasını ve beni, bütün her şeyi taşıyarak arkalarından ter içinde gitmem için bırakmanın da tam ona yakışır bir hareket olduğunu düşündüm. Ama Maud'un onunla yalnız gideceğini hiç ummadım. Onun için neredeyse korktum. Kendimi neredeyse hanımı için endişelenen gerçek bir hizmetçi gibi hissettim.

Sonra Maud'un mırıltılı sesini duydum. Biraz yürüdüm ve onları gördüm.

Uzağa gitmemişlerdi – yalnızca kıyı boyunca, nehrin duvara yakın kıvrıldığı yere. Benim geldiğimi duymadılar, bakmadılar. Sazların kenarından beraber yürümüş olmahydılar; sanırım sonra, en sonunda Beyefendi onunla konuşmuştu. İlk kez, ben onu duymadan konuşmuştu – Maud'un ona öyle yaslanmasına sebep olacak neler söylediğini merak ettim. Maud'un başı Beyefendi'nin yakasının üzerindeydi. Eteği arkadan neredeyse dizlerine kadar kalkmıştı. Fakat başı onunkine ters dönüktü. Kollan yanında, oyuncak bir bebeğinki gibi sarkıyordu. Beyefendi ağzını onun saçlarına değdiriyor, fısıldıyordu.

Sonra, ben orada durup seyrederken, Maud'un zayıf ellerinden birini kaldırdı, eldiveni yarısına kadar çıkardı ve çıplak avcunu öptü.

Ve böylece onu kandırdığını anladım. Sanırım iç çekti. Sanırım Maud da iç çekti – onun Beyefendi'ye daha da yakın bir şekilde eğildiğini, sonra ürperdiğini gördüm. Eteği daha da havaya kalktı ve çoraplarının tepesi, uyluğunun beyazı göründü.

Hava şeker pekmezi gibi yoğundu. Elbisemin üstüme oturan yerleri nemliydi. Böyle bir günde, elbisenin içindeki demirden kol olsa terlerdi. Benim baktığım gibi bakan göz bilyeden

olsa yuvasında bir dönerdi. Gözlerimi onlardan alamıyordum. Kıpırtısız duruşları -Maud'un eli Beyefendi'nin sakalında öyle solgun, eldiven parmaklarının üzerinde hâlâ kırışık, eteği kalkık- büyü gibi beni kilitlemişti. Öküz kurbağalarının mırıltısı öncekinden de yüksekti. Nehir, bir dil gibi sazları yalıyordu. Ben seyrettim; Beyefendi başını eğdi ve yumuşak bir şekilde onu tekrar öptü.

Onun bunu yapmasından memnun olmalıydım. Olmadım. Bunun yerine, sakallarının Maud'un avcuna sürtünüşünü kafamda canlandırdım. Maud'un yumuşak beyaz parmaklarını, yumuşak beyaz tırnaklarını düşündüm – o sabah onları ben kesmiştim. Onu ben giydirmiş, saçlarını fırçalamıştım. Onu temiz ve güzel görüntülü tutuyordum – hep bu arun uğruna. Hep Beyefendi için. Şimdi, onun ceketi ve saçının karasına karşı, Maud öyle zarif-öyle hafif, öyle solgun- görünüyordu ki kırılacak sandım. Beyefendi'nin onu yutacağını ya da çürüteceğini sandım.

Arkamı döndüm. Günün sıcağını, havanın yoğunluğunu, sazların kokuşmuşluğunu çok keskin bir şekilde duydum. Döndüm ve yavaşça ve gizlice resmin olduğu yere gittim. Bir dakika sonra gök gürledi ve ondan bir dakika sonra da eteklerinin sesini duydum, sonra Maud ve Beyefendi kıvrımlı duvarın yanından hızlıca yürüdü; Maud'un kolu Beyefendi'nin kolundaydı, eldivenleri iliklenmiş ve gözleri yerde, Beyefendi'nin eli Maud'un parmakları üzerinde, başı eğikti. Beni görünce bana bir bakış attı.

"Sue! Seni uyandırmak istemedik. Yürüyorduk ve nehre bakarken kendimizi kaybettik. Artık ışık kayboldu, sanıyorum yağmur yağacak. Hanımın için palto getirdin mi?" dedi.

Hiçbir şey söylemedim. Maud da sessizdi ve ayaklarına bakıyordu. Pelerinini üzerine koydum, sonra resmi, boyaları, tabureyi, sepeti alarak onu ve Beyefendi'yi duvardaki kapıdan eve kadar izledim. Bay Way bize kapıyı açtı. Kapayınca yeniden gök gürledi. Sonra büyük, karanlık, leke bırakan damlalar halinde yağmur düşmeye başladı.

"Tam zamanında!" dedi Beyefendi yavaşça, Maud'a bakıp elini ondan çekmesine izin vererek.

Bu, öptüğü eldi. Onun dudaklarını hâlâ orada hissediyor olmalıydı, çünkü ona arkasını dönüp göğsüne koyduğunu ve parmaklarıyla avcunu okşadığını gördüm.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bütün gece yağmur yağdı. Bodrum kapılarının altından mutfağa, içki kilerine ve kilerlere dolan su nehirler oluşturdu. Bay Way'in ve Charles'ın çuvallarla siper yapması için yemeğimizi erken bitirmemiz gerekti. Arka merdivenin orada bir pencerede Bayan Stiles'la durup, sıçrayan yağmur damlalarını ve çakan şimşekleri seyrettim. Kollarını ovuşturup gökyüzüne baktı.

"Denizdeki denizcilere yazık," dedi.

Maud'un odasına erken çıktım ve karanlıkta oturdum, geldiğinde bir dakika boyunca benim orada olduğumu anlamadı: Durdu ve ellerini yüzüne kapadı. Sonra tekrar şimşek çaktı ve beni görünce sıçradı.

"Sen burada mıydın?" dedi.

Gözleri kocaman göründü. Dayısı ve Beyefendi'yleydi. "Şimdi bana söyleyecek," diye düşündüm. Ama yalnızca durup bana baktı ve gök gürleyince arkasını dönüp uzaklaştı. Onunla yatak odasına gittim. Onu soymam için, Beyefendi'nin kollarında durduğu gibi güçsüzlükle durdu; onun öptüğü eli yanından biraz uzakta tutuyordu, sanki onu korumak istercesine. Yatağında kıpırtısız yattı, ama arada sırada başını yastığından kaldırıyordu. Tavan arası odalarından birinden düzenli bir şekilde yağmur damlıyordu. "Yağmuru duyuyor musun?" dedi. Sonra da daha yumuşak bir sesle: "Gök gürültüsü uzaklaşıyor..."

Suyla dolan bodrum katlarını düşündüm. Denizdeki denizcileri düşündüm. Borough'yu düşündüm. Yağmur, Londra evlerini inletir. Bayan Sucksby yatağında yatıp, ıslak ev etrafında inlerken beni düşünüyor mu diye merak ettim.

Üç bin sterlin! demişti. *Ne diyorsun!*

Maud tekrar başını kaldırdı ve nefesini içine çekti. Gözlerimi kapadım. "İşte şimdi," diye düşündüm.

Ama hiçbir şey demedi.

Uyandığımda, yağmur durmuştu ve ev sessizdi. Maud, süt gibi solgun yatıyordu: Kahvaltısı gelmişti, ama kenara itmiş, yememişti. Sessizce konuştu, ama bir şey anlatmadı. Bir âşık gibi görünmüyor ya da davranmıyordu. Ama yine de yakında bir âşık gibi konuşacağını umuyordum. Duygularının onu sersemlettiğini düşünüyordum.

Her zaman yaptığı gibi, Beyefendi'yi yürürken ve sigarasını içerken seyretti, sonra Beyefendi Bay Lilly'ye gidince, yürümek istediğini söyledi. Güneş güçsüzce yükselmişti. Gökyüzü yine griydi ve yer sanki kurşun birikintileriyle dolmuş gibi görünüyordu. Hava öyle yıkanmış ve duruydu ki, midemi bulandırdı. Ama her zamanki gibi ormana ve buz evine, sonra da şapele ve mezarlığa gittik. Annesinin mezarına gelince biraz yakınına otu-

rup taşa baktı. Yağmurdan kararmıştı. Mezarlar arasındaki çimen ince ve ezikti. İki veya üç siyah kuş etrafınızda dikkatlice gezinip solucan aradı. Onların gagalayışını seyrettim. Sonra sanırım iç çekmiş olmalıyım ki, Maud bana baktı ve yüzü -çatık kaşlarının arasından sertti- yumuşadı.

"Üzgünsün, Sue," dedi.

Hayır anlamında başımı salladım.

"Bence öylesin," dedi. "Bu da benim suçum. Seni defalarca bu ıssız yere getirdim, yalnızca kendimi düşünerek. Ama sen bir annenin sevgisini bulup kaybetmenin ne olduğunu biliyorsun."

Uzaklara baktım.

"Olsun," dedim. "Fark etmez."

"Cesursun..." dedi.

Annemi, darağacında cesur ölümünü düşündüm ve birden daha önce hiç dilemediğim bir şey diledim: Keşke annem normal bir şekilde ölen sıradan bir kız olsaydı. Sanki bunu tahmin etmiş gibi, Maud şimdi yavaşça,

"Peki -sormanın sakıncası yoksa?- neden öldü annen?" dedi.

Bir an düşündüm. En sonunda bir iğne yutup boğulduğunu söyledim.

Gerçekten de bu şekilde ölen bir kadın tanıyordum. Maud bana baktı ve elini boğazına götürdü. Sonra kendi annesinin mezarına baktı.

"Peki ne hissederdin," dedi yavaşça, "o iğneyi ona sen vermiş olsaydın?"

Bu tuhaf bir soru gibiydi, ama tabii şimdiye kadar onun tuhaf şeyler söylemesine alışmıştım. Çok utanacağımı ve üzüleceğimi söyledim.

"Öyle mi?" dedi. "İşte, öğrenmek istiyorum. Çünkü annemi öldüren benim doğumum. Onun ölümünden, sanki onu kendi elimle bıçaklamış kadar suçluyum!"

Garip bir şekilde, ucunda kırmızı toprak olan parmaklarına baktı.

"Saçmalık. Size bunu kim düşündürdü? Bunun için utanmaları gerek," dedim.

"Kimse düşündürmedi," diye yanıtladı. "Kendim düşündüm."

"O zaman daha da kötü, çünkü siz akıllı birisiniz ve bundan daha iyisini bilmeniz gerekir. Sanki bir kız kendi doğumuna engel olabilirmiş gibi!"

"Keşke olsalardı!" dedi. Bunu neredeyse bağırarak söyledi. Siyah kuşlardan biri taşların arasından havalandı, kanatları havayı döverek – pencereden çırpılan bir halı gibi ses çıkardı. İkimiz de uçuşunu görmek için başımızı çevirdik; tekrar ona baktığımda gözlerinde yaşlar vardı.

"Niye ağlıyorsunuz? Âşıksınız, âşıksınız," diye ona hatırlatmam gerektiğini düşündüm.

"Bay Rivers," diye başladım. Ama bu ismi duyunca ürperdi.

"Gökyüzüne bak," dedi hemen. Gökyüzü kararmıştı. "Sanırım yine gök gürleyecek. Bak işte yine yağmur başladı!"

Gözlerini kapadı ve yüzüne yağmur düştü; az sonra hangisi yağmur damlasıydı hangisi gözyaşı bilemedim. Yanına gittim ve koluna dokundum.

"Pelerininizi omzunuza alın," dedim. Yağmur daha da hızlı ve sert düşüyordu. Bir çocuğun yapacağı gibi, kapüşonunu kaldırıp bağlamama izin verdi ve sanırım onu mezardan çekmeseydim, orada durup sırılsıklam olacaktı. Ama küçük şapelin kapısına kadar sendeleyerek getirdim. Paslı bir zincirle ve asma kilitle sıkı sıkı kapanmıştı, ama üzerinde çürük tahtadan bir sundurma vardı. Yağmur tahtaya vurup titretiyordu. Eteklerimizin ucu sudan siyaha dönmüştü. Omuzlarımız şapel kapısına dayalı, birbirimize yakın durduk; yağmur boşaldı – dümdüz, ok gibi aşağı. Bin tane ok ve bir zavallı kalp.

"Bay Rivers onunla evlenmemi istedi, Sue," dedi.

Bunu düz bir sesle söyledi, sanki dersini söyleyen bir kız gibi ve bunu söylemesini bu kadar uzun beklediğim halde, yanıtladığım zaman sözlerim onunkiler kadar ağır çıktı.

"Ah, Bayan Maud, inanılmayacak kadar sevindim!" dedim.

Yüzlerimizin arasına bir damla yağmur düştü.

"Gerçekten mi?" dedi. Yanakları ıslaktı, saçı yanaklarına yapışmıştı. "O zaman," diye devam etti perişan bir halde, "Üzgünüm. Ona 'evet' demediğim için. Nasıl diyebilirim ki? Dayım... Dayım beni asla vermez. Yirmi bir yaşına gelmeme daha dört yıl var. Bay Rivers'a bu kadar beklemesini nasıl söylerim?"

Tabii, onun böyle düşüneceğini tahmin etmiştik. Aslında böyle düşünmesini ummuştuk, çünkü o zaman kaçıp gizlice evlenmeye daha da hazır olacaktı. Dikkatle, "Dayınız konusunda emin misiniz?" dedim.

Başıyla onayladı. "Daha okunacak ve kaydedilecek kitaplar oldukça beni bırakmaz ve onlar hep olacak! Ayrıca, gururludur. Bay Rivers'ın bir beyefendinin oğlu olduğunu biliyorum, ama..."

"Ama dayınız onun yeterince zengin olmadığını düşünecek?"

Dudağını ısırdı. "Korkarım, Bay Rivers'ın bana evlenme teklif ettiğini bilse onu evden kovar. Ama zaten nasılsa burada işi bitince gitmesi gerekecek! Gitmesi gerek..." Sesi titredi. "Peki o zaman onu nasıl göreceğim? Bir kalbi dört yıl öyle nasıl tutabilirsin?"

Ellerini yüzüne koydu ve içtenlikle ağladı. Omuzları sarsıldı. Bunu görmek çok berbattı. "Ağlamayın," dedim. Islak saçını çekerek yanağına dokundum. "Gerçekten küçükhanım, ağlamayın. Sanıyor musunuz ki Bay Rivers sizden artık vazgeçer? Nasıl vazgeçebilir ki? Onun için her şeyden önemlisiniz. Dayınız bunu görünce razı olur," dedim.

"Benim mutluluğum onun umurunda değil," dedi. "Varsa yoksa kitapları! Beni de bir kitap gibi yaptı. Ben kimsenin alması, dokunması ve beğenmesi için değil burada sonsuza kadar loş bir ışıkta saklanmak için yaratılmışım!"

Daha önce hiç duymadığım şekilde acılı konuştu.

"Dayınız eminim sizi seviyordur. Ama Bay Rivers..." dedim. Sözler boğazıma takıldı ve öksürdüm. "Bay Rivers da sizi seviyor."

"Sence seviyor mu, Sue? Dün nehir kıyısında, sen uyurken o kadar ateşli konuştu ki. Londra'dan söz etti -evinden, stüdyosundan-, beni oraya götürmek istediğini, ama öğrencisi değil karısı olarak götürmek istediğini söyledi. Bundan başka bir şey düşünmediğini söylüyor. Beni beklemenin onu öldüreceğini söylüyor! Sence doğru mu söylüyor, Sue?"

Bekledi. "Yalan değil, yalan değil, onu parası için seviyor. Şimdi onu kaybetse ölürdü," diye düşündüm.

"Eminim, küçükhanım," dedim.

Yere baktı. "Ama ne yapabilir?"

"Dayınıza sormalı."

"Soramaz!"

"O zaman," nefesimi içime çektim, "başka bir yol bulmalısınız." Hiçbir şey söylemedi, ama başını oynattı. "Bunu yapmalısınız." Hâlâ bir şey söylemedi. "Yok mu," dedim, "gidebileceğiniz başka bir yol?.."

Gözlerini gözlerime kaldırdı ve kırpıp gözyaşlarını akıttı. Gergin bir şekilde sağına soluna bakındı, sonra biraz daha yaklaştı. Fısıldayarak,

"Kimseye söylemeyeceksin değil mi, Sue?" dedi.

"Neyi küçükhanım?"

Tekrar gözünü kırpıştırdı, duralayarak. "Söylemeyeceğine söz ver. Yemin et!"

"Yemin ederim!" dedim. "Yemin ederim!" -bütün bu süre boyunca, *Hadi, söyle artık!* diye düşünerek- çünkü o sırrın ne olduğunu bilip, onun sırrını vermekten bu kadar korkmasını görmek çok korkunçtu.

Sonra söyledi. "Bay Rivers," dedi, her zamankinden de sessizce, "gece kaçabileceğimizi söylüyor."

"Gece mi!" dedim.

"Gizlice evlenebileceğimizi söylüyor. Dayımın o zaman beni almaya çalışabileceğini, ama alamayacağını söylüyor. Ben bir kadın olunca."

Bu sözcüğü söylerken yüzü solgunlaştı. Yanağından kanın çekildiğini gördüm. Annesinin mezarı üstündeki taşa baktı.

"Kalbinizin sesini dinlemelisiniz, küçükhanım," dedim.

"Emin değilim. Her şeye rağmen emin değilim."

"Ama sevmek ve sonra onu kaybetmek!" Bakışı tuhaflaştı. "Onu seviyorsunuz, değil mi?" dedim.

Bana döndü, hâlâ garip görünüyordu ama yanıtlamadı. Sonra,

"Bilmiyorum," dedi.

"Bilmiyor musunuz? Böyle bir şeyi nasıl bilmezsiniz? Onun geldiğini görünce kanınız hızlı akmıyor mu? Sesi kulaklarınızı titretmiyor mu, dokunuşu sizi titretmiyor mu? Geceleri rüyanızda onu görmüyor musunuz?"

Dolgun dudağını ısırdı. "Yani bunlar onu seviyorum mu demek?"

"Tabii ki! Başka ne demek olacak?"

Yanıtlamadı. Bunun yerine, gözlerini kapadı ve ürperdi. Ellerini birleştirdi ve tekrar avcunda Beyefendi'nin dün dudaklarını değdirdiği yeri okşadı.

Ancak şimdi orayı okşamadığını, aslında ovaladığını görmüştüm. Öpücüğü severek anmıyordu. Beyefendi'nin ağzını bir yanık, bir kaşıntı, bir kıymık gibi hissediyor ve hatırasını silmeye çalışıyordu.

Onu hiç sevmiyordu. Ondan korkuyordu.

Nefesimi içime çektim. Gözlerini açarak gözlerime baktı.

"Ne yapacaksınız?" dedim, fısıldayarak.

"Ne yapabilirim?" Ürperdi. "Beni istiyor. Bana sordu. Beni karısı yapmaya niyetli."

"Hayır diyebilirsiniz."

Gözünü kırpıştırdı, sanki bunu söylediğime inanamaz gibi. Buna ben de inanamamıştım.

"Ona 'hayır' demek mi?" dedi yavaşça. "Hayır demek mi?" Sonra bakışı değişti. "Ve penceremden gidişini seyretmek? Ya da belki o giderken pencerelerin tamamen karanlık olduğu da-

yıtun kütüphanesinde olurum ve gidişini hiç görmem. Ve sonra ve sonra – ah Sue, o zaman sahip olabileceğim hayatı hep merak etmez miyim? Sanıyor musun ki bir başka adam gelecek ve beni onun yarısı kadar isteyecek? Seçme şansım var mı ki?"

Bakışı, şimdi öyle sabit ve öyle dümdüzdü ki ürktüm. Bir an yanıtlamadım, ama dönüp, önünde durduğumuz kapının tahtasına, onu kapalı tutan paslı zincire ve asma kilide baktım. Asma kilit, kilitlerin en basitiydi. Bunu bana Bay Ibbs öğretmişti. Gözlerimi kapadım ve onun yüzünü, sonra Bayan Sucksby'ninkini gördüm. *Üç bin sterlin!*.. Nefesimi içime çektim, tekrar Maud'a baktım ve,

"Evlenin onunla, küçükhanım. Dayınızın iznini beklemeyin. Bay Rivers sizi seviyor ve sevmek bir pireyi bile incitmez. Zamanla onu gerektiği gibi sevmeyi öğrenirsiniz. O zamana kadar onunla gizlice gidin ve ne derse yapın," dedim.

Bir an için yıkılmış gibi göründü – sanki bundan başka her şeyi söylememi umuyormuş gibi, ama bu sadece bir saniye sürdü. Sonra yüzü netleşti.

"Evet. Yapacağım. Ama yalnız gidemem. Beni onunla tek başıma gönderemezsin. Benimle gelmelisin. Geleceğini söyle. Geleceğini ve Londra'daki yeni hayatımda benim hizmetçim olacağını söyle!" dedi.

Olacağını söyledim. Yüksek sesle sinirli bir kahkaha attı, sonra ağlamaktan ve bu kadar kederden neredeyse aklı başından gitti. Beyefendi'nin ona vaat ettiği evden, seçmesine yardım edeceğim Londra'nın şık giysilerinden ve sahip olacağı arabadan söz etti. Bana güzel elbiseler alacağını söyledi. O zaman beni hizmetçisi değil arkadaşı olarak adlandıracağını söyledi. Bana bir hizmetçi tutacağını söyledi.

"Çünkü biliyor musun çok zengin olacağım," dedi açıkça, "evlenince?"

Ürperdi ve gülümseyip kolumu kavradı, sonra beni kendine çekti ve başını başına koydu. Yanağı soğuk ve bir inci gibi düz-

gündü. Saçları yağmur suyu tanelerinden parlak olmuştu. Sanırım ağlıyordu. Ama geri çekilip bunu görmeye çalışmadım. Yüzümü görmesini istemedim. Sanırım gözlerimdeki bakışlar korkunçtu.

O öğleden sonra, her zamanki gibi boyalarını ve resmini çıkardı, ama fırçalar ve boyalar kuru kaldı. Beyefendi Maud'un salonuna geldi, çabucak ona doğru yürüdü; sanki onu kendine çekmek istiyor, ama korkuyormuşçasına önünde durdu. Adını söyledi – *Bayan Lilly* değil, *Maud*. Alçak, ateşli bir sesle söyleyince ve Maud titredi ve bir kez duralayıp sonra evet anlamında başını salladı. Beyefendi derin bir iç çekti, elini tuttu ve önünde diz çöktü – ben bunun biraz abartılı olduğunu düşündüm, Maud bile şüpheyle baktı. "Yo, burada olmaz!" deyip çabucak bana baktı ve Beyefendi de onun gözlerini arayarak, "Ama Sue'nun önünde özgür olabiliriz, değil mi? Ona söyledin ya? Her şeyi bilmiyor mu?" dedi. Tuhaf bir baş hareketiyle bana döndü, sanki gözleri Maud'dan başka bir şeye bakınca acıyormuşçasına.

"Ah, Sue," dedi, "eğer hanımının arkadaşı olacaksan, şimdi ol! Eğer bir çift aptal âşığa iyilikle bakacaksan şimdi bize iyilikle bak!"

Bana uzun uzun baktı. Ben de ona uzun uzun baktım.

"Bize yardım edeceğine söz verdi," dedi Maud. "Ama Bay Rivers..."

"Ah, Maud," dedi bunun üzerine. "Beni hiçe mi saymak istiyorsun?"

Maud başını eğdi. "Richard, öyleyse," dedi.

"Şimdi oldu."

Hâlâ dizlerinin üstündeydi, yüzü yukarı dönük. Maud yanağına dokundu. Beyefendi başını çevirip ellerini öptü, sonra Maud onları çabucak geri çekti.

"Sue bize elinden geldiğince yardım edecek. Ama çok dikkatli olmalıyız, Richard," dedi.

Beyefendi gülümseyerek başını salladı.

"Ve şimdi bana bakarak, dikkatli olmayacağımı mı sanıyorsun?" Ayağa kalktı ve ondan uzaklaştı. "Aşkım beni ne kadar dikkatli yapacak biliyor musun? İşte bak ellerime. Aralarında örümcek ağı örülmüş diyelim. Bu benim tutkum. Ve merkezinde bir örümcek var, bir mücevher renginde. Örümcek sensin. İşte seni öyle taşıyacağım – o kadar nazik, o kadar dikkatli ve hiç sarsmadan, seni aldığımı bile anlamayacaksın."

Bunları, beyaz ellerini çukur yaparak söyledi, sonra Maud ellerinin arasındaki boşluğa bakarken parmaklarını açtı ve güldü. Ben arkamı döndüm. Maud'a tekrar baktığımda Beyefendi onun ellerini ellerine almış, kalbinin üzerinde gevşekçe tutuyordu. Maud biraz daha rahatlamış görünüyordu. Oturdular ve mırıldanarak konuştular.

Mezarlıkta söylediği her şeyi ve ellerini nasıl ovaladığını hatırladım. "O bir şey demek değildi, şimdi onu unuttu. O bu kadar yakışıklı ve böyle nazik görünürken nasıl onu sevmez?" diye düşündüm.

"Tabii ki onu seviyor," diye düşündüm. Beyefendi ona eğilirken ve Maud'un yüzü kızarırken onları seyrettim. "Kim sevmez ki?" diye düşündüm.

Sonra Beyefendi başını kaldırdı ve bakışlarımı yakaladı, ben de aptalca kızardım.

"Görevlerini biliyorsun, Sue. Dikkatlisin. Zamanla bu işimize yarayacak. Ama bugün, başka bir yerde yapacak işlerin yok mu?" dedi.

Gözleriyle Maud'un yatak odasını işaret etti.

"Sana bir şilin," dedi, "eğer bunu yaparsan."

Neredeyse durdum. Neredeyse gittim. Hizmetçiyi oynamaya o kadar alışmıştım. Sonra Maud'u gördüm. Yüzünün rengi atmıştı. "Ama ya Margaret ya da kızlardan biri kapıya gelirse?" dedi.

"Niye gelsinler?" dedi Beyefendi. "Gelirlerse de ne duyacaklar? Tamamen sessiz olacağız. Sonra yine gidecekler." Bana gü-

lümsedi. "İyilik yap, Sue," dedi sinsice. "Âşıklara iyilik yap. Senin hiç sevgilin olmadı mı?"

Bunu demeseydi de zaten gidecektim. Ama şimdi birden, "O kendini ne sanıyor?" diye düşündüm. Kendini bir lord gibi gösterebilir, ama sadece bir dolandırıcıydı. Parmağında sahte bir yüzük vardı ve bütün madeni paraları sahteydi. Maud'un sırları hakkında ben ondan daha çok şey biliyordum. Onun yatağında, onun yanında yatıyordum. Onun beni bir kız kardeş gibi sevmesini sağlamıştım, o ise onu korkutmuştu. Eğer isteseydim Maud'u ona karşı değiştirebilirdim! En sonunda onunda evlenecek olması yeterdi. Onu istediği zaman öpebiliyor olması yeterdi. Şimdi onu bırakıp, çekiştirilip sinirlerinin gerilmesine izin vermeyecektim. "Canın cehenneme, nasılsa üç binimi alırım!" diye düşündüm.

Böylece, "Bayan Lilly'yi bırakmayacağım. Dayısı bundan hoşlanmaz. Ve Bayan Stiles bunu duyarsa yerimi kaybederim," dedim.

Bana baktı ve kaşlarını çattı. Maud hiç bana bakmadı, ama minnettar olduğunu biliyordum. Yavaşça,

"Zaten Richard, Sue'dan çok fazla şey istememeliyiz. Yakında beraber olmak için yeterince zamanımız olacak – değil mi?" dedi.

Beyefendi de bunun doğru olduğunu sandığını söyledi. Ateşin önünde birbirlerine yakın durdular; ben de bir süre sonra gidip pencerenin yanına oturdum, dikiş diktim ve onları rahatsız edilmeden birbirlerinin yüzüne bakmaya bıraktım. Beyefendi'nin fısıltılarının tıslamasını, gülerken nefesinin kabarışını duydum. Fakat Maud sessizdi. Sonra Beyefendi giderken, elini alıp ağzına bastırınca öyle çok titredi ki, onun daha önce titrediği bütün zamanları düşündüm ve bunu nasıl aşk titremesiyle karıştırmış olduğuma şaştım. Kapı kapanınca, sık sık yaptığı gibi gidip aynanın önünde durdu ve yüzünü inceledi. Bir dakika kadar orada durup geri döndü. Çok yavaş adımlarla aynadan kanepe-

ye, kanepeden sandalyeye, sandalyeden pencereye yürüdü – kısacası benim yarıma gelinceye kadar bütün odayı geçti. Elimdeki işe bakmak için eğildi ve kadife filede toplanmış saçı benimkine sürtündü.

"Ne düzgün dikiyorsun," dedi – oysa düzgün dikmiyordum, yani o zaman. Zor dikmiştim ve dikişlerim eğriydi.

Sonra orada durdu ve hiçbir şey söylemedi. Bir veya iki kez nefesini içine çekti. Bana sormak istediği bir şey olduğunu ama cesaret edemediğini sandım. Sonra yine uzaklaştı.

Ve böylece kapanımız -düşünürken o kadar hafife alıp kurmak için bu kadar çok uğraştığım- sonunda hazırdı ve sadece zamanın çabuk geçip onu kapatmasını bekliyordu. Beyefendi, nisanın sonuna kadar Bay Lilly'nin sekreteri olarak tutulmuştu ve sözleşmesinin sonuna kadar kalmak istiyordu... "Böylece yaşlı adam beni bir de bununla suçlayamasın," demişti bana gülerek, "bazı diğer şeylerin yanında." Gitmesi gerektiği zaman gitmeyi planlıyordu – yani ayın son gününün gecesinde, ama Londra'ya trene binmek yerine biraz oyalanacak ve gecenin karanlığında beni ve Maud'u almak için eve geri gelecekti. Onu kaçırmalı ve yakalanmamalı, sonra da onunla evlenmeliydi – olabildiğince çabuk, dayısı duyup da onu bulup tekrar eve götürmeden. Her şeyi düşünmüştü. Maud'u bir araba ve atla kaçıramazdı, çünkü bekçi kulübesini asla geçemezdi. Bir kayık getirmeye ve onu nehirden, kimsenin Bay Lilly'nin yeğeni olduğunu bilmediği sapa bir kiliseye götürmeye niyetliydi.

Bir kızla herhangi bir kilisede evlenmek için on beş gündür o mahallede oturuyor olmak gerekiyordu, ama her şeyi hallettiği gibi bunu da halletmişti. Maud onunla evlenmeyi kabul ettikten birkaç gün sonra, bir bahane buldu, bir at aldı ve Maidenhead'e gitti. Orada nikâh kıyılması için özel bir izin belgesi aldı -bu da duyuru yapmamaları gerektiği demekti- ve uygun bir kilise bulmak için ilçede dolaştı. Bir yerde çok küçük ve yıkık bir

kilise bulduğunu, adı bile olmadığını söyledi – ya da bize öyle dedi. Papaz bir sarhoşmuş. Kilisenin yanı başında bir kulübe varmış ve burada kara suratlı domuzları olan bir dul varmış. İki sterline, ona bir oda ayıracağını ve soran herkese Beyefendi'nin bir aydır burada oturduğuna yemin edeceğini söylemiş.

Bunun gibi kadınlar onun gibi beyefendiler için her şeyi yaparlar. O akşam Briar'a döndüğünde bir çakal gibi memnun ve her zamankinden de yakışıklı görünüyordu. Maud'un salonuna gelip bizi oturttu ve fısıldayarak bütün yaptıklarını anlattı.

Bitirdiğinde, Maud solgun görünüyordu. Yemeyi bırakmıştı ve yüzü zayıflamıştı. Gözkapakları karaydı. Ellerini birleştirdi.

"Üç hafta," dedi.

Ne demek istediğini anlamıştım. Kendini Beyefendi'yi ister hale getirmek için üç haftası vardı. Kafasında günleri sayıp düşündüğünü gördüm.

Sonlarının ne olacağını düşünüyordu.

Çünkü onu sevmeyi hiç öğrenmedi. Öpücüklerini ya da elinin üstündeki elinin dokunuşunu asla sevemedi. Hâlâ sefil bir korkuyla ondan kaçıyordu – sonra onunla yüz yüze gelmeye kendini cesaretlendiriyor, yaklaşmasına, saçına ve yüzüne dokunmasına izin veriyordu. İlk başta Beyefendi'nin onun utandığını düşündüğünü sanıyordum. Sonra onun ağır oluşundan hoşlandığını tahmin ettim. Ona nazik davranıyor, sonra zorluyor ve sonra Maud uyumsuz ya da şaşkın davranınca,

"Ah! İşte şimdi zalimsin. Sanırım sadece sevgimden yararlanmak istiyorsun," diyordu.

"Tabii ki değil," diye yanıtlıyordu Maud. "Hayır, nasıl böyle bir şey söyleyebilirsin?"

"Beni gerektiği gibi sevmediğini düşünüyorum."

"Sevmiyor muyum?"

"Göstermiyorsun. Belki," ve burada sinsi bir bakışla benim bakışını yakalardı, "belki de sevdiğin bir başkası var?"

O zaman Maud onu öpmesine izin verirdi, sanki başkası olmadığını kanıtlarcasına. Kaskatı ya da bir kukla gibi güçsüz olurdu. Bazen neredeyse ağlardı. Sonra Beyefendi onu rahatlatırdı. Kendinin onu hak etmeyen bir zorba olduğunu, onu daha iyi bir âşığa bırakması gerektiğini söylerdi; sonra Maud tekrar onu öpmesine izin verirdi. Pencerenin yanındaki soğuk yerimden dudaklarının buluşmasını duyardım. Elinin eteğinin üzerinde sürünmesini duyardım. Arada sırada bakardım – yalnızca Maud'u çok korkutmadığından emin olmak için. Ama aslında, neyin daha kötü olduğunu bilmiyordum – ağzı onun sakalına dayalıyken, yüzünün kapanıp, yanaklarının soldurulması mı, yoksa gözlerine yaşlar dolup dökülürken göz göze gelmek mi.

"Onu rahat bırak, olmaz mı?" dedim bir gün Beyefendi'ye, Maud dayısı için bir kitap bulmak üzere çağrılınca. "Görmüyor musun, onu böyle rahatsız etmeni istemiyor!"

Bir an için bana acayip bir şekilde baktı, sonra kaşlarını kaldırdı. "İstemiyor mu?" dedi. "Bunu arzuluyor."

"Senden korkuyor."

"Kendinden korkuyor. Onun gibi kızlar hep böyledir. Ama istedikleri kadar kıvransınlar ve zarif davransınlar, sonunda hep aynı şeyi isterler."

Sustu, sonra güldü. Bunun açık saçık bir şaka olduğunu düşündü.

"Senden istediği onu Briar'dan götürmen," dedim. "Gerisi hakkında hiçbir şey bilmiyor."

"Hep bir şey bilmediklerini söylerler," diye yanıtladı esneyerek. "Ama kalplerinde, rüyalarında her şeyi bilirler. Bunu annelerinden emdikleri sütle alırlar. Onu yatakta duymadın mı? Kıvranıp iç çekmiyor mu? Benim için iç çekiyor. Daha iyi dinlemelisin. Ben de gelip seninle dinlesem. Yapayım mı? Bu gece odana geleyim mi? Beni ona götürebilirsin. Kalbinin ne kadar hızlı attığını dinleyebiliriz. Onu benim seyretmem için giydirebilirsin."

Alay ettiğini biliyordum. Bunun gibi bir eğlence için asla her şeyi kaybetmeyi göze almazdı. Ama sözlerini duyunca onun geldiğini hayal ettim. Onun elbisesini giydirdiğimi hayal ettim. Yüzüm kızardı ve ona arkamı döndüm.

"Benim odamı asla bulamazsın," dedim.

"Tabii ki bulurum. Küçük bıçakçı oğlandan evin planını almıştım. O iyi bir oğlan, gevşek de bir ağzı var." Tekrar daha da çok güldü ve koltuğunda gerindi. "Yalnızca eğlenceyi düşün! Hem bu ona ne zarar verir ki? Bir fare gibi sürünürüm. Sürünmekte ustayımdır. Sadece bakmak istiyorum. Ya da uyanıp beni orada bulabilir – şiirdeki kız gibi."

Çok şiir biliyordum. Hepsi de sevgililerinin kollarından koparılan hırsızlar hakkındaydı ve bir tanesi de bir kuyudan aşağı yuvarlanan bir kedi hakkındaydı. Şimdi hangisini demek istiyordu bilmiyordum ve bilmemek de beni sinirlendiriyordu.

"Onu rahat bırak," dedim. Belki sesimde bir şey duymuştu. Beni süzdü ve sesi renklendi.

"Ooo, Suky," dedi, "hassaslaştın mı şimdi? Kaliteyle zaman geçirince böyle tatlı yollar mı öğrendin? O arkadaşların ve seninki gibi bir evden sonra böyle hanımlara hizmet edeceğine kim inanırdı? Şimdi yüzünün böyle kızardığını görse Bayan Sucksby -ve Dainty ve Johnny- ne derdi?"

"Yumuşak bir kalbim olduğunu söylerlerdi," dedim öfkeyle. "Belki de öyleyim. Bu suç mu?"

"Kahrolası," diye yanıtladı o da öfkelenerek. "Senin gibi bir kız için yumuşak kalp neye yarar? Dainty gibi bir kız için neye yarar? Yalnızca onu öldürmeye belki." Başıyla, Maud'un dayısına gittiği kapıyı işaret etti. "Sanıyor musun ki," dedi, "senin şüphelerini istiyor? O korselerinin bağcıklarını -tarağını, lazımlığının sapını- tutmanı istiyor. Tanrı aşkına, şu haline bak!" Dönmüş ve Maud'un şalını almış, katlamaya başlamıştım. Onu elimden çekti. "Ne zaman bu kadar uysal ve düzenli oldun? Ona ne borcun olduğunu sanıyorsun? Beni dinle. Onun gibi in-

sanları tanırım. Ben onlardan biriyim. Benimle sanki seni Briar'da hayrına tutuyormuş gibi konuşma – ya da sen iyi kalpliliğinden gelmişsin gibi! Senin kalbinle -dediğin gibi- onun kalbi benziyor aslında: Benimki gibi, herkesinki gibi. Gaz borularının üstünde bulacağın sayaçlardan daha fazla bir şeye benzemezler: Sadece para atınca canlanıp pompalamaya başlarlar. Bayan Sucksby sana bunu öğretmiş olmalıydı."

"Bayan Sucksby bana çok şey öğretti," dedim, "ama senin şimdi söylediğin şeyi değil."

"Bayan Sucksby seni fazla kapalı tuttu," diye yanıtladı. "Fazla kapalı. Borough'nun oğlanları sana kalın kafalı demekte haklı. Fazla kapalı, fazla uzun. Fazla böyle." Bana yumruğunu gösterdi.

"Siktir git," dedim.

Bunun üzerine yanakları, sakalının arkasından kızardı ve kalkıp bana vuracağını sandım. Ama yalnızca koltuğunda öne eğildi ve koltuğumun kolunu tutmak üzere uzandı. Yavaşça,

"Bir daha böyle bir huysuzluk ettiğini görürsem Sue, seni bir taş gibi düşürürüm. Anlıyor musun beni? Artık buraya kadar geldim, gerekirse sensiz de devam ederim. Ona söylediğim her şeyi yapar. Ve diyelim ki Londra'daki yaşlı dadım birden hastalandı ve yeğeninin ona bakmasına ihtiyacı oldu? O zaman ne yaparsın? Tekrar eski elbiseni giyip, hiçbir şeysiz, Lant Sokağı'na dönmek ister misin?"

"Bay Lilly'ye söylerim," dedim.

"Onun seni dinleyecek kadarodasında tutacağını mı sanıyorsun?"

"O zaman Maud'a söylerim."

"Hadi söyle. Bari söylemişken, benim sivri uçlu bir kuyruğum ve çatal tırnağım olduğunu da söylesen? Çünkü sahnede suçlarımı canlandıracak olsam, bunlar olurdu. Ama hayatta kimse benim gibi bir adamla karşılaşmayı ummaz. Maud sana inanmamayı seçer. Sana inanmaya gücü yetmez! Çünkü o da bizim

geldiğimiz yere kadar gelmiş ve şimdi benimle evlenmek zorunda, yoksa az çok mahvolmuş demektir. Dediğimi yapmak zorunda – ya da burada kalıp hayatının sonuna kadar hiçbir şey yapmayacak. Bunu yapacağını mı sanıyorsun?"

Ne diyebilirdim? Bunu yapmayacağını Maud da söylemişti bana. Böylece sustum. Ama o andan sonra, Beyefendi'den nefret ettiğimi sanıyorum. Orada bir ya da iki saniye daha eli benim koltuğumda, gözleri gözlerimde oturdu, sonra merdivenlerden Maud'un terlik sesi geldi ve bir saniye sonra da kapıda yüzü göründü. Beyefendi tabii ki arkasına yaslandı ve bakışı değişti. Kalktı, ben de kalktım ve biraz umutsuz bir reverans yaptım. Beyefendi çabucak ona gitti ve onu ateşe götürdü.

"Üşümüşsün," dedi.

Şöminenin rafının önünde duruyorlardı, ama aynadan yüzlerini görüyordum. Maud şöminedeki kömürlere bakıyordu. Beyefendi bana baktı. Sonra iç çekti ve iğrenç başını salladı.

"Ah, Sue," dedi, "bugün korkunç acımasızsın."

Maud başını kaldırdı. "Ne oldu?" dedi.

Yutkundum, hiçbir şey söylemeden.

"Zavallı Sue benden yoruldu. Sen yokken onu kızdırıyordum," dedi.

"Kızdırıyor muydun, nasıl?" diye sordu, yarı gülümseyerek yarı kaşları çatık.

"Ee, dikişini diktirmeyip, senden başka bir şeyden söz etmeyerek! Yumuşak bir kalbi olduğunu iddia ediyor. Ama hiç kalbi yok. Ona sana bakma arzusundan gözlerimin ağrıdığını söyledim, bana onları bezlere sarıp odamda kalmamı söyledi. Kulaklarımın senin tatlı sesini arzulamaktan çınladığını söyledim, kulaklarıma hintyağı getirsin diye Margaret'i çağırmak istedi. Ona senin öpücüklerini arzulayan bu utanmasız eli gösterdim. Onu alıp..." Sustu.

"Alıp ne?" dedi Maud.

"Ee, cebime koymamı söyledi."

Gülümsedi. Maud şüpheli bir şekilde bana baktı. "Zavallı el," dedi en sonunda.

Beyefendi kolunu kaldırdı. "Hâlâ öpücüklerini istiyor," dedi.

Maud duraladı, sonra elini aldı ve kendi iki ince elinin arasında tutup dudaklarını parmaklarına, eklemlerine değdirdi. "Orası değil," dedi Beyefendi hemen. "Orası değil, burası."

Bileğini çevirdi ve avcunu gösterdi. Maud yine duraladı ve başını oraya doğru eğdi. Beyefendi'nin eli ağzını, burnunu ve yüzünün yarısını örttü.

Beyefendi benimle göz göze gelerek başıyla işaret etti. Ben de arkamı döndüm ve ona bakmadım.

Çünkü haklıydı, lanet olası. Maud hakkında değil – çünkü o kalpler ve gaz boruları hakkında ne derse desin, biliyordum ki Maud tatlıydı, nazikti, o yumuşak, güzel ve iyi olan her şeydi. Ama benim hakkımda haklıydı. Hiçbir şeysiz Borough'ya nasıl dönebilirdim? Bayan Sucksby'nin servetini kazanmam gerekiyordu. Ona ve Bay Ibbs'e -ve John'a- dönüp, böyle mi diyecektim: Komployu bozdum, üç bin sterlini kaçırdım, çünkü...

Çünkü ne? Çünkü duygularım sandığımdan daha mı hassas? Cesaretimin yetmediğini söylerlerdi. Yüzüme gülerlerdi! Belli bir statüm vardı. Ben bir katilin kızıydım. Beklentilerim vardı. Hassas duygular bunlardan biri değildi. Nasıl olabilirdi ki?

Ve sonra, diyelim ki her şeyden vazgeçtim – bunun Maud'a ne faydası olacaktı? Diyelim ki eve döndüm: Beyefendi yine gidip onunla evlenecek ve onu tımarhaneye kapatacaktı. Ya da diyelim ki ben Beyefendi'yi ele verdim. Briar'dan kovulacaktı ve Bay Lilly Maud'u daha da yakınında tutacaktı – o zaman tımarhaneye kapatılsa daha iyiydi. Her iki durumda da çok şansı yoktu.

Ama onun şansı yıllar önce belirlenmişti. Akan bir nehirde bir dal gibiydi. Süt gibiydi – çok solgun, çok duru, çok sade. Bozulmak için yaratılmıştı.

Ayrıca, benim geldiğim yerde kimsenin şansı iyi değildi. Ve ayrıca onun durumu kötü olacaksa benimki de mi öyle olmalı demekti?

Öyle olduğunu düşünmedim. Yine de, dediğim gibi, onun için üzülüyordum, ama onu kurtarmaya çalışacak kadar üzülmüyordum. Ona gerçeği söylemeyi, Beyefendi'nin ne kadar hain olduğunu göstermeyi -komplomuzu bozacak ya da bizi servetimizden alıkoyacak bir şey, böyle herhangi bir şey yapmayı- aslında hiç düşünmemiştim. Onun onu sevdiğini ve iyi biri olduğunu düşünmesine izin verdim. Onun nazik olduğunu düşünmesine izin verdim. Onun kendini sevdirmeye çalışmasını seyrettim, bütün bu süre boyunca onu alıp, kandırıp, düzüp, sonra da kapatacağını bile bile. Maud'un zayıfladığını seyrettim. Solduğunu ve küçüldüğünü seyrettim. Başı ellerinin arasında, parmak uçlarını ağrıyan alnından geçirerek oturup, kendinden başka herkes olmayı, Briar'ın, dayısından başka herkesin evi olmasını, Beyefendi'nin evlenmesi gereken adamdan başka her adam olmasını dilerken seyrettim ve bundan nefret ettim; ama başımı çevirdim. *Yapılacak bir şey yok*, diye düşündüm. *Bu onların işi*, diye düşündüm.

Ama burada bir gariplik vardı. Onu düşünmekten vazgeçmeye çalıştıkça, kendime, "O senin için hiçbir şey değil," dedikçe, düşüncesini kalbimden koparmaya çalıştıkça o daha çok orada kalıyordu. Bütün gün onunla oturuyor veya yürüyordum, onu götürmek üzere olduğum kaderle dopdolu, ona dokunamıyor ya da göz göze gelmiyordum ve bütün gece ona sırtım dönük yatıyor, iç çekişlerini duymamak için battaniyeyi kulaklarıma çekiyordum. Fakat aradaki saatlerde, dayısına gittiği zaman, onu hissediyordum – evin duvarları arasından, bazı kör dolandırıcıların altını hissedebildiklerini söyledikleri gibi hissediyordum. Sanki ben bilmeden aramıza bir ip çekilmişti. O neredeyse beni ona doğru çekiyordu. Sanki...

Sanki onu seviyorsun, diye düşündüm.

Bu beni değiştirdi. Sinirli ve korkak yaptı. Maud'un bana bakıp bunu göreceğini sandım – veya Beyefendi'nin veya Margaret'in veya Bayan Stiles'ın. Bu konuda çıkan lafların Lant Sokağı'na gittiğini hayal ettim, John'a kadar ulaştığını – hepsinden çok John'u düşünüyordum. Onun bakışını, gülüşünü. "Ne yapmışım ki ben?" dediğimi hayal ettim. "Hiçbir şey yapmadım!" Ve yapmamıştım. Yalnızca, dediğim gibi, onu çok ***düşünmüştüm***, çok ***hissetmiştim***. Bana giysileri, ayakkabıları ve çorapları değişmiş gibi görünüyordu: Hepsi onun şeklini, sıcaklığını ve kokusunu almış görünüyordu – onları katlayıp düzleştirmeyi sevmiyordum. Odaları değişmiş gibi görünüyordu. Odalarında yürümeye -tıpkı Briar'daki ilk günümde yaptığım gibi-, aldığını ve dokunduğunu bildiğim her şeye bakmaya alışmıştım. Kutusuna ve annesinin resmine. Kitaplarına. Tımarhanede kitap olur muydu? Üzerinde saçları kalmış tarağına. Orada saçını yapacak kimse olur muydu? Aynasına. Onun durmayı sevdiği yerde, ateşe yakın durmaya ve onun yüzünü incelediği gibi kendi yüzümü incelemeye başlamıştım.

"On gün daha," diyordum kendime. "On gün sonra zenginsin!"

Fakat bunu söylerdim ve sözlerin ötesinden büyük ev saatinin vuruşu gelirdi, sonra komplomuzun sonuna bir saat daha yaklaştığını, kapanmanızın ağzının Maud'un etrafında o kadar daha yakın, sıkı ve açılması zor olduğunu düşünüp titrerdim.

Tabii o da geçen saatleri hissediyordu. Bu onun eski alışkanlıklarına tutunmasına sebep oldu – yürümesini, yemesini, yatağında yatışını, her şeyi her zamankinden de daha kendini kasarak, daha düzenli bir şekilde, küçük mekanik bir bebek gibi yapıyordu. Sanıyorum bunu güvenlik uğruna ya da zamanın çok hızlı geçmesine engel olmak için yapıyordu. Çayını içişini seyrederdim – bir makine gibi, fincanı alır, bir yudum içer, koyar, tekrar alır ve bir yudum içerdi; ya da eğri dikişlerle, sinirli ve hızlı hızlı dikiş diktiğini görüp bakışlarımı çevirirdim. Onunla halı-

yı kenara çekip polka yaptığımız zamanı hatırlardım. Sivri uçlu dişini düzelttiğim günü hatırlardım. Çenesini tutuşumu, dilinin ıslaklığını hatırlardım. O zaman sıradan görünmüştü, ama şimdi onun ağzına parmağımı koymanın sıradan olduğunu düşünemiyordum...

Tekrar rüya görmeye başladı. Geceleri dehşet içinde uyanmaya başladı. Bir veya iki kez yatağından kalktı: Gözlerimi açtım ve onun tuhaf bir halde odanın içinde dolaştığını gördüm. "Orada mısın?" dedi kıpırdandığımı duyunca, yanıma gelip yattı ve titredi. Bazen bana uzanırdı. Ama elleri bana değince çekerdi. Bazen ağlardı. Ya da garip sorular sorardı. "Ben gerçek miyim? Beni görüyor musun? Gerçek miyim?"

"Hadi uyuyun," dedim bir gece. Sona yakın bir geceydi.

"Korkuyorum," dedi. "Ah, Sue, korkuyorum..."

Bu kez sesi hiç kalın değil, yumuşak ve netti, o kadar da mutsuzdu ki beni tamamen uyandırınca yüzünü aradım. Göremedim. Hep yanık tuttuğu saz mumu siperine düşmüş ya da sonuna kadar yanmıştı. Perdeler her zamanki gibi inikti. Sanıyorum saat üç ya da dörttü. Yatak bir kutu gibi karanlıktı. Nefesi karanlıktan geliyordu. Ağzını buldu.

"Ne oldu?" dedim.

"Rüya gördüm – evlenmişim..." dedi.

Başını çevirdim. Sonra nefesi kulağıma geldi. Sessizlikte çok yüksek gibi geldi. Tekrar başını oynattım.

"Eh, yakında gerçekten de evleneceksiniz," dedim.

"Evlenecek miyim?"

"Evleneceğinizi biliyorsunuz. Hadi şimdi uyuyun."

Ama uyumuyordu. Onun sakin ama kaskatı yattığını hissettim. Kalbinin atışını duydum. En sonunda fısıltıyla, "Sue..." dedi.

"Ne oldu, küçükhanım?"

Ağzını ıslattı. "Sence ben iyi miyim?" dedi.

"İyi mi, küçükhanım?" dedim gözümü kısarak.

"Öyleyim, değil mi?" dedi mutsuzlukla.

"Tabii ki!"

"Keşke böyle düşünmeseydin. Keşke olmasaydım. Keşke... keşke akıllı olsaydım."

"Keşke uyusaydın," diye düşündüm. Ama bunu söylemedim. Bunun yerine, "Akıllı mı? Siz akıllı değil misiniz? Sizin gibi dayısının bütün kitaplarını okumuş bir kız?" dedim.

Yanıtlamadı. Sadece önceki gibi kaskatı yattı. Ama kalbi daha hızlı çarptı – yalpaladığını hissettim. Nefesini çekişini hissettim. Tuttu. Sonra konuştu.

"Sue," dedi, "bana söylesen..."

Bana doğruyu söylesen, diyeceğini sandım ve benim de kalbim onunki gibi çarptı, terlemeye başladım. "Biliyor. Anladı!" diye düşündüm – neredeyse, *Şükürler olsun!* diye düşündüm.

Ama bu değildi. Bu hiç değildi. Tekrar nefesini içine çekince tekrar onu hissettim, kendini korkunç bir şey sormaya cesaretlendirişini. Bunun ne olduğunu bilmem gerekirdi, çünkü bunu sormak için, sanıyorum bir aydır kendini cesaretlendiriyordu. En sonunda sözcükler fırladı.

"Bana söylesen," dedi, "bir kadının evlilik gecesinde ne yapması gerekir!"

Bunu duydum ve yüzüm kızardı. Belki onun da. Görmek için çok karanlıktı.

"Bilmiyor musunuz?" dedim.

"Biliyorum – bir şey var."

"Ama ne olduğunu bilmiyorsunuz?"

"Nereden bilebilirim?"

"Ama gerçekten, küçükhanım, bilmediğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Nereden bilebilirim?" diye bağırdı, yastığından kalkarak. "Görmüyor musun, görmüyor musun? Bilgisizliğimin ne olduğunu bile bilmeyecek kadar bilgisizim!" Titriyordu. Sonra kendini toparlamaya çalıştığını hissettim. "Sanıyorum," dedi, düz, yapay bir sesle, "sanıyorum beni öpecek. Öyle mi?"

Tekrar nefesini yüzümde hissettim. *Öpmek* sözünü hissettim. Tekrar yüzüm kızardı.

"Öpecek mi?" dedi.

"Evet, küçükhanım."

Başıyla onayladığını hissettim. "Yanağımdan mı?" dedi. "Ağzımdan mı?"

"Ağzınızdan sanırım."

"Ağzımdan. Elbette..." Ellerini yüzüne götürdü: En sonunda, karanlıkta beyaz eldivenlerini gördüm, parmaklarının dudaklarına sürtünüşünü duydum. Ses, olması gerektiğinden daha yüksek geldi. Yatak her zamankinden de kapalı ve karanlık geldi. Keşke saz mumu yanmamış olsaydı. Keşke -sanırım ilk kez bunu diledim- saat çalsaydı. Yalnızca sessizlik vardı, içinde onun nefesiyle. Yalnızca karanlık ve solgun elleri. Dünya çekmiş ya da küçülmüş gibiydi.

"Başka," diye sordu, "ne yapmamı isteyecek?"

"Çabuk söyle. Çabuk en iyisi. Çabuk ve açık," diye düşündüm. Ama onunla açık olmak zordu.

"Size," dedim bir an sonra, "sarılmak isteyecek."

Eli durdu. Sanırım gözünü kırptı. Sanırım bunu duydum.

"Yani, beni kollarına alıp duracak mı demek istiyorsun?" dedi.

Bunu söyledi ve ben de hemen onu Beyefendi'nin kollarında hayal ettim. Onları ayakta dururken gördüm – bazen Borough'da geceleri kızları ve oğlanları, kapı aralarında veya duvarlara dayanmış gördüğünüz gibi. Şimdi gözlerimi çevirmeye çalıştım – ama tabii çeviremedim, çünkü çevirecek bir yer yoktu, yalnızca karanlık vardı. Beynim karanlıkta slaytlar gibi parlak resimler çiziyordu.

Beklediğini fark ettim. Sinirli bir şekilde,

"Ayakta durmak istemeyecek. Ayaktayken zor olur. Yalnızca yatacak yeriniz olmadığında ya da çabuk olmanız gerektiğinde ayakta dursunuz. Bir beyefendi karısına kanepede veya yatakta sarılır. En iyisi yatakta," dedim.

"Yatak mı?" dedi, "bunun gibi mi?"

"Belki bunun gibi. Ama bitirince kuştüylerini tekrar şekle sokmak epey bir zahmetli olur sanırım!"

Güldüm, ama gülüşüm çok yüksek çıktı. Maud ürktü. Sonra kaşlarını çatar gibi göründü.

"Bitirince..." diye mırıldandı, sanki kelimenin üstünde kafa yorarcasına. Sonra, "Neyi bitirince?" dedi. "Sarılmayı mı?"

"*Şeyi* bitirince," dedim.

"Ama yani sarılmayı mı demek istiyorsun?"

"*Şeyi* bitirince." Döndüm, sonra tekrar döndüm. "Ne kadar karanlık! Işık nerede? – *Şeyi* bitirince. Daha açık nasıl olabilirim?"

"Sarırım olabilirsin, Sue. Ama bunun yerine kuştüylerinden, yataklardan bahsediyorsun. Bana ne bunlardan? *Şey* diyorsun. *Şey* nedir?"

"*Şey*," dedim, "öpüşmenin, yatakta sarılmanın peşinden gelendir. Esas şeydir. Öpüşmek sadece başlangıçtır. Sonrası gelir, sanki – sanki dans etmek istemek gibi, bir ritimle, müzikle. Siz hiç?.."

"Hiç ne?"

"Önemli değil," dedim. Hâlâ huzursuz kıpırdanıyordum. "Merak etmeyin. Kolay olacak. Dans etmek gibi."

"Ama dans etmek kolay değil ki," dedi ısrarla. "İnsanın dansı birinden öğrenmesi gerekiyor. Bana sen öğretmiştin."

"Bu farklı."

"Neden farklı?"

"Dans etmenin pek çok yolu var. Bunu yalnızca bir biçimde yapabilirsiniz. Bir başlayınca, o yolun devamı gelecektir."

Başını hayır anlamında salladığını hissettim. "Sanmam," dedi perişan bir halde, "benim için gelmez. Öpüşmenin bunu ***başlatabileceğini*** sanmam. Bay Rivers'ın öpücükleri bende bunu hiç yapmadı. Belki... belki de ağzımda gerekli bir kas ya da sinir eksik?.."

"Tanrı aşkına, küçükhanım. Siz bir kız mısınız, cerrah mı? Elbette ağzınız işleyecek. Bakın." Beni ateşlendirmişti. Beni bir

yay gibi sıkı sıkı kurmuştu. Yastığımdan doğruldum. "Dudaklarınız nerede?" dedim.

"Dudaklarım mı?" diye yanıtladı şaşırmış bir tonla. "Burada."

Onları buldum ve onu öptüm.

Bunu nasıl yapacağımı biliyordum, çünkü bir kez Dainty göstermişti. Ama Maud'u öpmek onu öpmeye benzemiyordu. Sanki karanlığı öpmek gibiydi. Sanki karanlığın canı, şekli, tadı vardı, sıcak ve kaygandı. Ağzı başlangıçta kıpırtısızdı. Sonra benimkiyle birlikte oynadı. Sonra açıldı. Dilini hissettim. Yutkunduğunu hissettim. Hissettim...

Bunu yalnızca ona göstermek için yapmıştım. Ama ağzım onunkinin üstünde yattım ve Beyefendi öpünce onda başlayacağını söylediğim her şeyin bende başladığını hissettim. Bu başımı döndürdü. Yüzümü daha öncekinden de kötü kızarttı. Sanki alkol gibiydi. Beni sarhoş etti. Geri çekildim. Şimdi nefesi ağzımın üstüne gelince, çok soğuk geldi. Ağzım onunkinden ıslaktı. Fısıldayarak,

"Hissediyor musunuz?" dedim.

Sanki öpüşmek dilime bir şey yapmış gibi, sözler tuhaf çıktı. Yanıtlamadı. Kıpırdamadı. Nefes alıyordu, ama o kadar kıpırtısız yatıyordu ki, birden, "Ya onu transa soktuysam? Ya hiç ayılamazsa? Dayısına ne söyleyeceğim?.." diye düşündüm.

Sonra biraz kıpırdadı. Ve konuştu.

"Hissediyorum," dedi. Sesi benimki kadar tuhaftı. "Bana hissettirdin. Çok tuhaf, arzulu bir şey. Ben hiç..."

"O şeyin arzuladığı Bay Rivers," dedim.

"Öyle mi?"

"Bence öyle olmalı."

"Bilmiyorum. Bilmiyorum."

Mutsuz bir şekilde konuştu. Ama tekrar yer değiştirdi ve bu onu daha yakınıma getirdi. Ağzı benimkinin yakınına geldi. Sanki ne yaptığını pek bilmez gibiydi ya da biliyor ama engel olamıyordu. Tekrar, "Korkuyorum," dedi.

"Korkmayın," dedim hemen. Çünkü korkmaması gerektiğini biliyordum. Ya çok korkup da evlenmekten vazgeçseydi?

Böyle düşünmüştüm. Ona bu işi nasıl yapacağını göstermem gerektiğini, yoksa korkusunun komplomuzu bozacağını düşündüm. Böylece onu tekrar öptüm. Sonra ona dokundum. Yüzüne dokundum. Ağızlarımızın buluştuğu yerden -dudaklarımızın yumuşak ıslak kenarlarından- başladım, sonra çenesini, yanağını, alnını buldum – ona daha önce yıkamak ve giydirmek için dokunmuştum, ama hiç böyle değil. Ne kadar düzgündü! Ne kadar sıcak! Sanki karanlıktan onun sıcaklığını ve şeklini çağırıyordum – sanki karanlık katılaşıyor ve elimin altında canlanıyordu.

Titremeye başladı. Hâlâ korktuğunu sandım. Sonra ben de titremeye başladım. Ondan sonra Beyefendi'yi düşünmeyi unuttum. Sadece onu düşündüm. Yüzü yaşlardan ıslanınca, onları öperek sildim.

"İnci gibisin," dedim. O kadar beyazdı! "İnci, inci, inci."

Karanlıkta bunu söylemek kolaydı. Yapmak kolaydı. Ama ertesi sabah uyanıp, yatağın perdeleri arasından gri ışık demetlerini görünce ne yaptığımı hatırladım ve, *Aman Tanrım!* diye düşündüm. Maud hâlâ uyuyordu, kaşları çatılmıştı. Ağzı açıktı. Dudağı kurumuştu. Benim de dudağım kurumuştu ve değmek için elimi dudağıma götürdüm. Sonra elimi çektim. O kokuyordu. Bu koku beni ürpertti. Bu ürperti, gece onunla hareket ederken beni saran -ikimizi de saran- ürpertinin hayaletiydi. Borough kızları buna ***kapılmak*** derdi. *O adama mı kapıldın?*.. Bunun üstünüze bir hapşırık gibi geldiğini söylerler, ama bir hapşırık bunun yanında bir hiçtir, bir hiç...

Tekrar hatırlayarak ürperdim. Bir parmağımın ucunu dilime koydum. Tadı keskindi – sirke gibi, kan gibi.

Para gibi.

Korktum. Maud kıpırdandı. Ona bakmadan kalktım. Odama gittim. Kendimi hasta hissediyordum. Belki de sarhoş olmuş-

tım. Belki akşam yemeğinde içtiğim bira bozuktu. Belki ateşim vardı. Elimi yüzümü yıkadım. Su o kadar soğuktu ki, tenime batıyor gibi geldi. Bacaklarımın arasını yıkadım. Sonra giyindim. Sonra bekledim. Maud'un uyanıp hareket ettiğini duydum ve yavaşça ona gittim. Yatak perdelerinin arasındaki boşluktan onu gördüm. Yastığından doğrulmuştu. Geceliğinin bağcıklarını bağlamaya çalışıyordu. Gece onları çözmüştüm.

Bunu görünce yine içim ürperdi. Ama gözleri gözlerime değince, bakışlarımı kaçırdım.

Bakışlarımı kaçırdım! O da beni yanına çağırmadı. Konuşmadı. Benim odada yürümemi seyretti, ama hiçbir şey demedi. Margaret kömür ve su getirdi: O şömineye eğilince dolaptan elbise çekerek, yüzüm kıpkırmızı durdum. Maud yatağında kaldı. Sonra Margaret gitti. Bir elbise, jüpon ve ayakkabı koydum. Su koydum.

"Geliyor musunuz," dedim, "sizi giydireyim?"

Geldi. Durdu, yavaşça kollarını kaldırdı ve ben de elbisesini tuttum. Uyluklarında kırmızılıklar vardı. Bacaklarının arasındaki kıvırcık tüyler siyahtı. Göğsünün üstünde, çok sert öptüğüm yerde kırmızı bir çürük vardı.

Orayı örttüm. Beni durdurabilirdi. Ellerini ellerime koyabilirdi. Sonuçta hanım oydu! Ama hiçbir şey yapmadı. Benimle şöminenin üstündeki gümüş aynaya gelmesini istedim ve ben saçını tarayıp toka takarken, o gözleri yerde, durdu. Yüzündeki parmaklarının titremesini hissettiyse de bir şey söylemedi. Sadece bitirmeme yakın, başını kaldırıp gözleriyle gözlerimi yakaladı. Ve sonra gözlerini kırpıştırıp sanki bir kelime arar gibi göründü.

"Ne kadar da derin uyudum, değil mi?" dedi.

"Evet," dedim. Sesim titriyordu. "Rüyasız."

"Rüyasız," dedi, "biri dışında. Ama o da tatlı bir rüyaydı. Sanırım... sanırım sen vardın, Sue..."

Gözlerini gözlerimden ayırmadı, bekler gibi. Boynunda damarın atışını gördüm. Benimki de ona eş atıyordu, kalbim göğ-

sümde burkuldu ve sanırım o zaman onu kendime çekseydim, beni öperdi. Eğer, *seni seviyorum*, deseydim o da bana derdi ve her şey farklı olurdu. Onu kurtarabilirdim. Onu kaderinden kurtarmak için bir yol -ne bilmiyorum- bulabilirdim. Beyefendi'yi kandırabilirdik. Onunla Lant Sokağı'na kaçabilirdim...

Ama bunu yapsaydım, benim hain olduğumu öğrenirdi. Ona gerçeği söylemeyi düşündüm ve daha da titredim. Yapamadım. Çok saftı. Çok iyiydi. Keşke üzerinde bir leke olsa, kalbinde bir kötülük zerresi olsaydı!.. Ama yoktu. Sadece o kırmızı çürük. Tek bir öpücük bunu yapmaya yetmişti. Ya Borough'da ne yapardı?

Hem sonra, *ben* Borough'da ne yapardım, yanımda o varken?

Tekrar John'un kahkahasını duydum. Bayan Sucksby'yi düşündüm. Maud yüzüme bakıyordu. Son tokayı da saçına taktım, sonra da kadife filesini. Yutkundum ve,

"Rüyanızda mı? Sanmam, küçükhanım. Ben değildim. Herhalde – herhalde Bay Rivers'ı gördünüz." Pencereye yürüdüm. "Bakın, işte orada! Sigarası neredeyse bitmiş. Eğer beklerseniz onu kaçıracaksınız!"

O gün boyunca birbirimize karşı bir gariptik. Yürüdük, ama ayrı yürüdük. Koluma girmek için uzandı, ama ben geri çekildim. Ve o gece, onu yatağına yatırıp perdelerini çözerek dururken, yanındaki boş yere baktım ve,

"Artık geceleri çok sıcak oluyor, küçükhanım. Kendi başınıza daha iyi uyumaz mısınız sizce?.." dedim.

Tekrar yufka gibi çarşafları olan dar yatağıma döndüm. Onun bütün gece dönüp, iç çekmesini duydum ve ben de dönüp iç çektim. Aramıza gerilen o ipin çektiğini, kalbimi çektiğini duydum – o kadar hızlı çekiyordu ki acıyordu. Yüz kere neredeyse kalkıp, neredeyse ona gittim, yüz kere, *Git ona! Neden bekliyorsun? Yanına git!* diye düşündüm. Ama her seferinde, bunu yaparsam ne olacağını düşündüm. Onun yanında, ona do-

kunmayı istemeden yatamayacağımı biliyordum. Onun nefesini ağzımın üstünde, öpmek istemeden duyamazdım. Ve onu kurtarmayı istemeden onu öpemezdim.

Böylece hiçbir şey yapmadım. Ertesi gece de hiçbir şey yapmadım ve bir sonraki gece de, çok geçmeden başka gece kalmadı: Her zaman o kadar yavaş geçen zaman birden hızla geçmiş, nisanın sonu gelmişti. O zaman da bir şeyleri değiştirmek için çok geçti.

ALTINCI BÖLÜM

İlk önce Beyefendi gitti. Bay Lilly ve Maud kapıda durup onu uğurladılar, ben de Maud'un penceresinden seyrettim. Maud elini sıktı ve o da eğilerek selam verdi. Sonra araba onu Marlow'daki istasyona götürdü. Kollarını kavuşturmuş, şapkasını arkaya atmış, yüzü bize dönük, bakışları bir Maud'un bir benim gözlerimde, oturuyordu.

İşte Şeytan gidiyor, diye düşündüm.

Hiçbir işaret vermedi. Bunu yapmasına gerek yoktu. Planlarının üstünden bizimle geçmişti ve hepsini ezberlemiştik. Trenle üç mil gittikten sonra bekleyecekti. Biz de gece yarısına kadar Maud'un salonunda kalıp sonra gidecektik. Saat yarımı vurunca bizi nehirde bekleyecekti.

O gün tıpkı eski günler gibi geçti. Maud her zamanki gibi dayısına gitti, ben de onun odalarında yavaşça dolaşıp eşyalarına baktım – yalnız bu kez, yanımıza ne almamız gerektiğine bakıyordum. Öğle yemeğinde oturduk. Parkta buz evine, mezarlığa ve nehre yürüdük. Bunu son yapışımızdı, ama her şey her zaman göründüğü gibi göründü. Değişen bizdik. Konuşmadan yürüdük. Arada bir eteklerimiz -ve bir kere ellerimiz- birbirine değdi ve sanki yanmış gibi uzaklaştık, ama benim gibi o da kızardı mı bilmiyorum, çünkü bakmadım. Tekrar odasına geldiğimizde, heykel gibi kıpırtısız durdu. Sadece arada sırada iç çektiğini duydum. Broşlarının ve yüzüklerinin durduğu kutusunun olduğu masasında oturdum ve bir fincan tabağında sirkeyle taşları parlattım. Bunu yapmak hiçbir şey yapmamaktan iyidir diye düşündüm. Bir kere gelip baktı. Sonra gözlerini silerek uzaklaştı. Sirkenin gözlerini yaktığını söyledi. Benimkini de yakmıştı.

Sonra akşam oldu. O yemeğini, ben yemeğimi yemeye gittik. Aşağıda, mutfakta herkes kederliydi.

"Bay Rivers gidince hiçbir şey aynı değil," dediler.

Bayan Cakebread'in yüzü gök gürlemesi gibi karanlıktı. Margaret bir kaşığı düşürünce, ona bir kepçeyle vurup bağırttı. Ve sonra, yemeğimize daha yeni başlamıştık ki Charles masada ağlamaya başladı ve çenesinden sümükleri silerek mutfaktan kaçmak zorunda kaldı.

"Ona çok zor oldu," dedi sofra hizmetçilerinden biri. "Bay Rivers'ın uşağı olarak Londra'ya gideceğine inanmıştı."

"Geri gel buraya!" diye çağırdı Bay Way, ayağa kalkıp, kafasındaki pudralar uçuşurken. "Senin yaşında bir oğlan, onun gibi bir adam, utanmalısın!"

Ama Charles geri gelmedi, ne Bay Way için ne başkası için. Beyefendi'ye kahvaltısını götürüyor, çizmelerini parlatıyor, şık paltolarını fırçalıyordu. Şimdi İngiltere'nin en sessiz evinde bıçak bileyip bardak parlatmak zorunda kalacaktı.

Merdivenlere oturup ağladı ve kafasını tırabzanlara vurdu. Bay Way gidip onu dövdü. Kemerinin Charles'ın sırtında şakladığını ve bağırışları duyduk.

Bu, yemeğin tadını kaçırdı. Sessizce yedik ve bitirdiğimizde Bay Way, yüzü oldukça mor ve peruğu yamulmuş olarak geri geldi. Puding yemek için onunla ve Bayan Stiles'la kilere gitmedim. Başımın ağrıdığını söyledim. Neredeyse ağrıyordu. Bayan Stiles beni süzdü, sonra başını çevirdi.

"Ne kadar bakımsızsınız, Bayan Smith," dedi. "Herhalde sağlığınızı Londra'da bıraktınız."

Ama onun ne düşündüğü umurumda değildi. Onu -veya Bay Way'i, veya Margaret'i, veya Bayan Cakebread'i- bir daha asla görmeyecektim.

İyi geceler dedim ve yukarı çıktım. Maud, tabii ki hâlâ dayısıylaydı. O gelene kadar, planladığım gibi, bütün almamız gerektiğinde anlaştığımız elbiseleri, ayakkabıları ve ıvır zıvırı toparladım. Hepsi onundu. Kahverengi yünlü elbisemi bırakıyordum. Bir aydan uzun süredir onu giymemiştim. Bavulumun en altına koydum. Onu da bıraktım. Yalnızca çanta alabiliyorduk. Maud annesinin iki eski çantasını buldu. Derileri, beyaz lekeli ve ıslaktı. Üzerlerinde pirinçten iki harf vardı, o kadar belirgindi ki ben bile okuyabildim: Bir *M* ve bir *L* – annesinin adının baş harfleri, tıpkı onunki gibi.

İçlerini kâğıtla kapladım ve sıkıca kapadım. Birine -benim taşıyacağım, daha ağır olanına- parlattığım taşları koydum. Onları çarpıp matlaşmasınlar diye çamaşırlara sarmıştım. Eldivenlerinden birini -inci düğmeleri olan, beyaz oğlak derisinden bir tanesi- onlarla beraber koydum. Bunu bir kez takmış ve kaybolduğunu sanmıştı. Onu saklamaya niyetliydim, bana onu hatırlatması için.

Kalbim ortadan ikiye ayrılıyor sandım.

Sonra dayısının yanından geldi. Sıkıntıyla ellerini ovuşturuyordu. "Ah!" dedi. "Başım nasıl ağrıyor! Bu gece beni hiç bırakmayacak sandım!"

Onun böyle geleceğini bekliyordum ve rahatlatıcı olur diye ona Bay Way'den biraz şarap getirmiştim. Oturttum ve biraz içirdim, sonra şarapla ıslattığım bir mendille alnının çukurlarını ovdum. Şarap, mendili gül gibi pembeleştirmişti ve onunla ovduğum alnı da kırmızı oldu. Elimin altında yüzü soğuktu. Gözkapakları titreşiyordu. Açıldıklarında, ondan uzaklaştım.

"Teşekkür ederim," dedi sessizce, yumuşak bakışlarla.

Biraz daha şarap içti. Kaliteli cinsti. Onun bıraktığını ben bitirdim ve ateş gibi içimden geçti.

"Şimdi," dedim, "üstünüzü değişmelisiniz." Akşam yemeği için giyinmişti. Yürüyüş elbisesini çıkarmıştım. "Ama kafesi bırakmalıyız."

Çünkü etek çemberine yer yoktu. Çembersiz olunca, kısa elbisesi en sonunda uzun oldu ve her zamankinden de ince göründü. Zayıflamıştı. Giymesi için sağlam çizmeler verdim. Sonra ona çantaları gösterdim. Onlara dokundu ve başını salladı.

"Her şeyi yapmışsın," dedi. "Ben hepsini düşünemezdim. Sensiz hiçbirini yapamazdım."

Bakışlarımı yakaladı, minnettar ve üzgün görünerek. Tanrı bilir yüzüm nasıl görünüyordu. Arkamı döndüm. Ev, hizmetçiler yukarı çıktıkça yerine yerleşip gıcırdıyordu. Sonra yine saat çaldı, dokuz buçuğu vurdu.

"Gelmesine üç saat var," dedi.

Bunu daha önce "üç hafta" dediğini duyduğum şekilde, aynı yavaş ve ürkek şekilde söyledi.

Lambayı salonuna koyduk ve penceresinde durduk. Nehri göremiyorduk, ama parkın duvarına bakarak onun ötesinde, soğuk ve hazır, bizim gibi bekleyen suyu düşündük. Bir saat, neredeyse hiçbir şey söylemeden durduk. Bazen titriyordu. O zaman, "Üşüdünüz mü?" diyordum. Ama üşümüyordu. En sonunda beklemek beni bile etkiledi ve yerimde duramamaya başladım. Çantaları gerektiği gibi yapmamış olabileceğimi düşün-

düm. Çamaşırlarını, mücevherlerini veya o beyaz eldivenini koymamış olabileceğimi düşündüm. Eldiveni koyduğumu biliyordum, ama ben de ona benzemiştim, bir pire gibi huzursuzdum. Yatak odasına gittim ve onu pencerede bırakarak çantaları açtım. Bütün elbiseleri ve çamaşırları çıkarıp tekrar yerleştirdim. Sonra çantanın kemerini sıkarken koptu. Deri o kadar eskiydi ki neredeyse çürümüştü. Bir iğne aldım ve büyük gelişigüzel dikişlerle kemeri diktim. Ağzımı ipliğe götürüp ısırdım ve tuzu tattım.

Sonra Maud'un kapısının açıldığını duydum.

Kalbim çarptı. Çantaları gözden uzağa, yatağın gölgesine koydum ve durup dinledim. Hiç ses yoktu. Salonun kapısına gidip içeri baktım. Perdeler açıktı ve içeri ay ışığı giriyordu, ama oda boştu, Maud gitmişti.

Kapıyı aralık bıraknuştı. Parmak uçlarıma basa basa oraya giderek koridora baktım. O zaman başka bir ses geldiğini sandım, evin sıradan gıcırtıları ve tıkırtıları dışında – belki de çok uzakta bir kapının açılıp kapanışı. Ama emin olamadım. Bir kez fısıldayarak, "Bayan Maud!" diye seslendim – ama Briar'da bir fısıltı bile yüksek ses gibi duyulurdu ve kulaklarımı kabartıp dikkatle karanlığa bakarak sustum, sonra koridora bir-iki adım atıp tekrar dinledim. Ellerimi birleştirdim ve anlatamayacağım kadar gergin bir şekilde sıkı sıkı bastırdım, fakat bir yandan da doğruyu söylemek gerekirse çok kızmıştım – bu geç saatte hiç sebepsiz ya da hiçbir şey söylemeden çıkıp dolaşmak tam da Maud'un yapacağı bir şey değil miydi?

Saat on bir buçuğu vurduğunda tekrar seslendim ve koridorda birkaç adım daha attım. Ama sonra ayağım bir halının kenarına takıldı; neredeyse düşüyordum. O bu yoldan mumsuz gidebilirdi, burayı çok iyi biliyordu, ama bana çok yabancıydı. Arkasından gitmeye cesaret edemedim. Ya karanlıkta yanlış bir yere sapsaydım? Yolumu asla bulamayabilirdim.

Böylece dakikaları sayarak sadece bekledim. Yatak odasına geri gidip çantaları getirdim. Sonra pencerede durdum. Dolunay

vardı, gece aydınlıktı. Evin önünde çimenler, ucunda duvar, ötesinde nehir uzanıyordu. Beyefendi suda bir yerde, ben seyrederken gitgide yaklaşıyordu. Ne kadar bekleyecekti?

Sonunda, heyecandan ter içinde kaldığımda saat on ikiyi vurdu. Orada durup çanın her çalışında titredim. En sonuncusu çalıp yankılandı. "İşte," diye düşündüm. Ben bunu düşündüğümde Maud'un çizmelerinin yumuşak vuruşunu duydum; kapıdaydı, yüzü karanlıkta solgun, nefesi bir kedininki kadar hızlı.

"Affedersin, Sue!" dedi. "Dayımın kütüphanesine gittim. Son bir kez orayı görmek istedim. Ama uyuduğundan emin oluncaya kadar gidemedim."

Ürperdi. Onu, solgun, narin ve sessiz, o karanlık kitapların arasında yalnız başına hayal ettim. "Önemli değil," dedim. "Ama çabuk olmalıyız. Hadi gelin, hadi."

Pelerinini uzattım ve kendiminkini bağladım. Etrafına, bıraktığı her şeye baktı. Dişleri takırdamaya başladı. Ona en hafif çantayı verdim. Sonra önünde durup parmağını ağzına koydum.

"Artık sakin olun," dedim.

Bütün gerginliğim geçmişti ve birdenbire sakinleşmiştim. Annemi ve onu yakalamalarından önce gizlice yolunu bulduğu bütün karanlık ve uykudaki evleri düşündüm. İçimdeki bozuk kan kabardı, tıpkı şarap gibi.

Hizmetçi merdiveninden indik. Bir önceki gün oradan dikkatlice inip çıkmış, hangi basamaklar gıcırdıyor öğrenmiştim. Şimdi onların üzerinden Maud'un elini tutarak ve ayağını nereye koyduğuna bakarak ona rehberlik ediyordum. Koridorun başında, mutfağa ve Bayan Stiles'ın kilerine açılan kapıların olduğu yerde onu durdurdum ve bekleyip dinledik. Elini elimde tuttu. Lambrinin arasından hızla bir fare geçti, ama başka hiçbir kıpırtı, hiçbir yerden hiçbir ses gelmiyordu. Yerlerde ayak seslerimizi kesen Hint keçesi halı vardı. Yalnızca eteklerimiz hışırdayıp fışırdıyordu.

Bahçeye açılan kapı kilitliydi, ama anahtar üstünde bırakılmıştı: Çevirmeden önce çektim ve biraz sığır yağıyla yağladım, kapıyı alttan ve üstten kilitleyen sürgülere de yağ sürdüm. Yağı Bayan Cakebread'in dolabından almıştım. Bununla, kasabın çocuğundan alacağından altı peni eksilmişti! Maud benim kilitleri yağlayışımı şaşkın bir bakışla seyretti. Yavaşça,

"Bu çok kolay oldu. Eğer öteki yoldan gelseydik zor oldurdu," dedim.

Sonra ona göz kırptım. Bu işin tatminindendi. O anda işin daha zor olmasını gerçekten diledim. Parmaklarımdaki yağı yaladım, sonra omzumu kapıya yaslayıp çerçevesine doğru sıkıca bastırdım: Bundan sonra anahtar rahatlıkla döndü ve sürgüler kızaklarında bebekler gibi yumuşacık kaydı.

Dışarıda hava soğuk ve berraktı. Ay, büyük karanlık gölgeler düşürüyordu. Bu gölgelere minnettardık. Evin en karanlık duvarlarına yakın, birinden öbürüne hızla ve yumuşakça gidiyor, sonra çimenliğin bir köşesinden ötedeki çalılara ve ağaçlara hızla koşuyorduk. Tekrar elimi tuttu ve ona nereye koşacağını gösterdim. Yalnızca bir kere durakladığını hissettim, arkamı döndüğümde onu, yarı korkulu ama neredeyse gülümser bir şekilde eve bakarken buldum. Pencerelerde ışık yoktu. Kimse bizi seyretmiyordu. Ev bir tiyatro oyunundaki evler gibi düz görünüyordu. Onun orada bir dakika durmasına izin verdim, sonra elini çektim.

"Artık gelmelisiniz," dedim.

Başını çevirdi ve bir daha bakmadı. Hızlıca parkın duvarına yürüdük, sonra ıslak ve dolambaçlı bir yol boyunca duvarı izledik. Çalılar pelerinlerimizin yününe takılıyor, önümüzde çimende yaratıklar sürünüyor veya kayıyordu; ince ve camdan teller gibi parlayan örümcek ağlarını ezip parçalamamız gerekiyordu. Sesler korkunç geliyordu. Nefeslerimiz daha hızlı çıkıyordu. O kadar uzun yürüdük ki, nehre açılan kapıyı kaçırdığımızı sandım, ama sonra yol açıldı ve aydan aydınlanan kemer ortaya çık-

tı. Maud beni geçti, anahtarını çıkardı ve biz geçtikten sonra arkanızdan kapıyı kilitledi.

Artık parkın dışındaydık, daha rahat nefes alıyordum. Çantaları yere koyduk ve karanlıkta, duvarın gölgesinde hareketsiz durduk. Ay, ilerideki kıyılardaki sazlara vuruyor ve onları sivri uçlu mızraklara benzetiyordu. Nehrin yüzeyi neredeyse beyazdı. Şimdi tek ses, suyun akışı, bir kuşun ötüşüydü, sonra bir balığın sıçradığını duyduk. Beyefendi'den iz yoktu. Planladığımızdan daha çabuk gelmiştik. Dinledim ve hiçbir şey duymadım. Gökyüzüne, üzerindeki bütün yıldızlara baktım. Normalde olduğundan daha çok yıldız vardı. Sonra Maud'a baktım. Pelerinini yüzüne tutuyordu, ama ona döndüğümü görünce uzandı ve elimi tuttu. Elimi, beni izlemek için ya da rahatlamak için değil, sadece tutmak için tuttu, benim olduğu için.

Gökyüzünde bir yıldız kıpırdadı ve ikimiz de onu seyretmek için döndük.

"Bu uğurdur," dedim.

Sonra Briar'ın çanı çaldı. Saat yarımdı – çan sesi parkın karşısına netlikle ulaşmıştı, sanırım açık hava onu daha da keskinleştirmişti. Bir saniye boyunca, yankısı kulağımızda çınladı, sonra onu daha başka, yumuşak bir ses örttü – bunu duyunca birbirimizden uzaklaştık. Bu, küreklerin dikkatli gıcırtısı, suyun tahtaya sürtünmesiydi. Gümüşsü nehrin kıvrımında bir kayığın karanlık silueti göründü. Küreklerin suya dalıp çıktığını ve ay ışığından sikkeler saçtığını gördüm; yukarı çekiliyorlar ve bir sessizlik bırakıyorlardı. Kayık sazlara doğru kaydı, sonra sallandı ve Beyefendi yerinden yan kalkınca tekrar gıcırdadı. Duvarın gölgesinde beklediğimiz yerde bizi göremiyordu. Bizi göremiyordu; ama ilk öne adım atan ben değil, Maud oldu. Katı bir şekilde suyun kenarına gidip, Beyefendi'nin attığı halat yumağını aldı ve sandal sabitleşene kadar kendini sandalın çekişine karşı destekledi.

Beyefendi'nin konuşup konuşmadığını hatırlamıyorum. Bana baktığını sanmıyorum, sadece bir kez, eski iskeleden geçme-

si için Maud'a yardım etti ve çürümüş tahtaların üstünde ona rehberlik ederken bana da elini verip rehberlik etti. Sanırım her şeyi sessizce yaptık. Kayığın dar olduğunu ve oturunca etekle-rimizin şiştiğini biliyorum – çünkü Beyefendi bizi döndürmek için kürekleri aldığında tekrar sallandık ve ben birdenbire kayığın alabora olacağından, bütün o katların, firfirların arasına suların dolup bizi altına çekeceğinden korktum. Ama Maud sabit bir şekilde oturdu. Beyefendi'nin onu incelediğini gördüm. Yine de kimse konuşmadı. Her şeyi bir anda yapmıştık ve kayık çabucak hareket etti. Akıntı bizimleydi. Bir dakika boyunca nehir parkın duvarını izledi, onun Maud'un elini öptüğünü gördüğüm yeri geçtik, sonra duvar kıvrılarak uzaklaştı. Bunun yerine bir sıra karanlık ağaç geldi. Maud gözleri kucağında, bakmadan oturuyordu.

Çok dikkatli gittik. Gece çok durgundu. Beyefendi kayığı olabildiğince kıyıların gölgesinde tuttu: Sadece arada sırada, ağaçların seyreldiği yerlerde ay ışığında ilerledik. Ama etrafta bizi görecek kimse yoktu. Nehrin kıyısına yakın yapılmış evler kapalı ve karanlıktı. Bir keresinde, nehir genişlediğinde ve mavnaların demirlendiği adaların ve otlayan atların olduğu yerlerde Beyefendi kürek çekmeyi bıraktı ve bizi sessizlikte kaymaya bıraktı; ama kimse ne geçtiğimizi duydu ne de bakmaya geldi. Sonra nehir tekrar daraldı ve hareket ettik, bundan sonra ne ev ne de kayık vardı. Yalnızca karanlık, kırılan ay ışığı, küreklerin gıcırtısı, Beyefendi'nin dalıp çıkan elleri ve sakalının üstündeki yanaklarının beyazı vardı.

Nehrin üstünde çok kalmadık. Briar'dan iki mil uzakta, kıyıda bir noktada, Beyefendi kayığı çekti ve demirledi. Bu başladığı yerdi. Orada, üzerinde bir hanım semeri olan bir at bırakmıştı. Karaya çıkmanıza yardım etti, Maud'u atın sırtına oturttu ve çantalarını yanına bağladı.

"Bir mil kadar daha gitmemiz gerek. Maud?" dedi. Maud yanıtlamadı. "Cesur olmalısın. Çok yaklaştık."

Sonra bana baktı ve başıyla işaret etti. Yola çıktık – Beyefendi atı gemlerinden idare ederek, Maud üzerinde kambur ve kaskatı, bense arkadan yürüyerek. Hâlâ kimseyle karşılaşmamıştık. Tekrar yıldızlara baktım. Evde hiç böyle parlak yıldızlar görünmezdi, gökyüzü hiç bu kadar parlak ve berrak olmazdı.

Atın nalları yoktu. Toynakları yolun toprağında tekdüze bir ses çıkarıyordu.

Oldukça yavaş gidiyorduk – sanırım Maud'un hatırı için, sallanıp da hasta olmasın diye. Ama yine de hasta görünüyordu ve en sonunda Beyefendi'nin bulduğu yere -iki ya da üç yana yatık kulübe ve bir büyük karanlık kilise- geldiğimizde, hiç olmadığı kadar hasta göründü. Bir köpek gelip havlamaya başladı. Beyefendi onu tekmeleyip bağırttı. Bizi kiliseye en yakın kulübeye götürdü ve kapı açılıp bir adam, sonra da elinde fener tutan bir kadın çıktı. Bekliyorlardı. Kadın bize odaları kiralayan kadındı: Esniyordu, ama esnerken Maud'a iyice bir bakmak için boynunu uzatıyordu. Beyefendi'ye bir reverans yaptı. Adam papaz, rahip – ne derseniz ondandı. Eğilerek selam verdi. Kirli beyaz bir cüppe giyiyordu ve tıraşı gelmişti.

"İyi akşamlar size. İyi akşamlar, bayan. Macera için ne uygun bir akşam!"

Beyefendi sadece, "Her şey hazır mı?" dedi. Maud'un attan inmesine yardım etmek için kollarını uzattı: Maud ellerini eğerin üstünde tuttu ve garip bir şekilde aşağı kayarak Beyefendi'den uzaklaştı. Benim yanıma gelmedi, yalnız durdu. Kadın hâlâ onu inceliyordu. Onun solgun, sabit, güzel yüzünü, hasta görüntüsünü inceliyordu, ne düşündüğünü biliyordum -herhalde herkesin düşündüğünü- Maud'un hamile olduğunu ve korkudan evlendiğini düşünüyordu. Belki de Beyefendi onunla daha önce konuştuğunda böyle düşünmesini istemişti. Çünkü eğer olur da Bay Lilly meydan okumaya kalkarsa, Maud'a kendi dayısının evinde sahip olduğunun sanılması tamamen Beyefendi'nin yararına olurdu, sonra da bebeğin düştüğünü söyleyebilirdik.

Beş yüz fazlasına bunu söylerim, diye düşündüm.

Maud'a bakan kadını seyredip ondan nefret ederek dururken, aynı zamanda bunu düşündüğüm için kendimden nefret ettiğimi düşündüm. Papaz öne geldi ve yine eğilerek selam verdi.

"Her şey hazır, elbette, efendim," dedi. "Yalnızca küçük bir konu... Bu özel şartlar altında..."

"Evet, evet," dedi Beyefendi. Papazı kenara çekti ve cüzdanını çıkardı. At kafasını salladı, ama diğer kulübelerden bir oğlan onu uzağa götürmek için gelmişti. O da Maud'a baktı, sonra bana baktı ve ancak beni görünce elini şapkasına götürdü. Tabii onu atın üzerinde görmemişti, ben de Maud'un eski elbiselerinden birini giymiştim ve bir hanım gibi görünüyor olmalıydım; Maud ise öyle sıradan ve büzülmüş duruyordu ki, sanki hizmetçi olan oydu.

Maud bunu görmedi. Gözleri yerdeydi. Papaz, parasını cüppesinin altında dar bir cebe koydu ve ellerini ovuşturdu. "Pekâlâ, pek güzel," dedi. "Hanımefendi elbisesini değiştirmek ister mi? Odasını görmek ister mi? Yoksa izdivacı hemen mi gerçekleştirelim?"

"Hemen yapalım," dedi Beyefendi başka birisi yanıtlayamadan. Şapkasını çıkardı, kulaklarının etrafındaki buklelerle biraz uğraşarak saçlarını düzeltti. Maud kaskatı duruyordu. Yanına gittim, kapüşonunu güzelce kaldırdım ve pelerininin katlarını düzelttim, sonra ellerimi saçlarında ve yanaklarında gezdirdim. Bana bakmıyordu. Yüzü soğuktu. Eteğinin ucu karaydı, sanki yas için boyaya batırılmış gibiydi. Pelerininde çamur vardı. "Parmaksız eldivenlerinizi bana verin, küçükhanım," dedim. Çünkü onların altında beyaz oğlak derisi eldivenleri olduğunu biliyordum. "Nikâhınıza öküz derisi parmaksız eldivenlerle gitmektense beyaz eldivenlerle gitmeniz daha iyi olur."

Onları çıkarmama izin verdi, sonra durup ellerini kavuşturdu. Kadın bana, "Hanım çiçek istemez mi?" dedi. Beyefendi'ye baktım. Omzunu silkti.

"Çiçek ister misin, Maud?" dedi umursamazca. Maud yanıtlamadı. Beyefendi, "Eh, sanırım çiçeğin yokluğunu önemsemiyoruz. Şimdi, bayım, isterseniz..." dedi.

Ben, "Ona en azından bir çiçek alabilirsiniz! Sadece bir tane, kiliseye taşıması için!" dedim.

Kadın söyleyinceye kadar bunu düşünmemiştim, ama şimdi... Ah! Onun Maud'u bir gonca bile olmadan karısı olmaya götürüşünün zalimliği birden korkunç bir şey gibi görünmüştü, buna dayanamadım. Sesim neredeyse hiddetli çıkmıştı ve Beyefendi bana bakıp kaşlarını çattı, papaz garip, kadın üzgün baktı; sonra Maud gözlerini bana çevirdi ve yavaşça,

"Çiçek isterim, Richard. Çiçek isterim. Ve Sue'nun da çiçeği olması lazım," dedi.

Çiçek sözcüğü her söylenişte biraz garipleşti. Beyefendi nefesini verdi ve kızgın bir şekilde etrafına bakınmaya başladı. Papaz da bakındı. Saat bir buçuk ya da öyle bir şeydi ve ay ışığının dışında çok karanlıktı. Böğürtlen çalılarıyla çamurlu bir yeşillikte duruyorduk. Çalılar siyahtı. Eğer orada çiçekler varsa bile asla bulamazdık. Kadına,

"Alabileceğimiz hiçbir şeyiniz yok mu? Bir saksıda çiçeğiniz yok mu?" dedim. Bir dakika düşündü, sonra çabucak kulübesine gitti ve en sonunda kopmaya hazır duran birkaç sapın üzerinde titreşen, şilin gibi yuvarlak, kâğıt gibi beyaz, kuru yapraklardan bir dalla geldi.

Bu para çiçeğiydi. Orada durup ona baktık ve kimse adını söyleyemedi. Sonra Maud sapları aldı ve onları bölerek, bazılarını bana verdi, çoğunu da kendine aldı. Yapraklar elinde hiç olmadığı kadar titrediler. Beyefendi bir sigara yaktı ve iki nefes çekti, sonra attı. Sigara karanlıkta yanarak durdu. Papaza başım salladı ve feneri alıp bizi kilisenin kapısından, ay ışığının derin, keskin gölgelerini düşürdüğü, yan yatmış mezar taşlarının arasında bir patikadan geçirdi. Maud, Beyefendi'yle yürüdü ve o da

Maud'un koluna girdi. Ben kadınla yürüdüm. Biz şahit olacaktık. Adı Bayan Cream'di.

"Uzaktan mı geldiniz?" dedi.

Yanıtlamadım.

Kilise çakmaktaşıyla bezeliydi ve üzerindeki ayla bile oldukça siyah görünüyordu. İçi beyaz badanalanmış ama beyaz sanıya dönmüştü. Sunağın ve sıraların etrafında birkaç mum yanıyordu ve mumların etrafında da birkaç güve vardı; bazıları balmumunda ölmüştü. Oturmayı denemeden dosdoğru sunağa gittik ve papaz İncil'iyle önümüzde durdu. Sayfaya bakıp gözlerini kırpıştırdı. Okudu ve sözlerini mırıldandı. Bayan Cream at gibi sık sık soluk alıyordu. Ben durup, zavallı, bükülmüş para çiçeği dalını tuttum ve Maud'un da Beyefendi'nin yanında, kendi dalını sıkı sıkı tutuşunu seyrettim. Onu öpmüştüm. Üzerine yatmıştım. Kayan elimle ona dokunmuştum. Ona inci demiştim. Bana Bayan Sucksby dışında, herkesten daha iyi davranmıştı ve ben yalnızca onu mahvetmeye niyetliyken bana kendini sevdirmişti.

Evlenmek üzereydi ve ölesiye korkuyordu. Ve çok yakında kimse onu bir daha asla sevmeyecekti.

Beyefendi'nin ona baktığını gördüm. Papaz, kitabının üstüne öksürdü. Orada bulunanlardan, bu kadınla adamın evlenmemesi için herhangi bir sebep bilen olup olmadığının sorulduğu kısma gelmişti ve kaşlarının arasından yukarı baktı; bir an için kilise kıpırtısızdı.

Nefesimi tuttum ve hiçbir şey söylemedim.

Böylece devam etti, Maud'a ve Beyefendi'ye bakıp, onlara da aynı şeyi sorup, Mahşer Günü'nde yüreklerindeki en korkunç sırları vermeleri gerekeceğini, bu yüzden bunları şimdi verip kurtulmanın daha iyi olduğunu söyledi.

Yine sessizlik oldu.

Böylece Beyefendi'ye döndü. "Onu," dedi ve devam etti. "Onu alıp yaşadığınız sürece onurlandıracak mısınız?"

"Evet," dedi Beyefendi.

Papaz başıyla onayladı. Sonra Maud'a döndü ve aynı şeyi ona sordu, Maud önce duraladı, sonra konuştu.

"Evet," dedi.

Sonra Beyefendi biraz daha rahatlamış göründü. Papaz, yakasından boynunu uzatıp kaşıdı.

"Kim bu kadını evlenmeye veriyor?" dedi.

Beyefendi bana dönene kadar kıpırtısız duruyordum. Başıyla işaret ettiğinde ben de gidip Maud'un yanında durdum ve bana nasıl onun elini alıp papaza vereceğimi, onun da Beyefendi'ye vereceğini gösterdiler. Bunu Bayan Cream'in yapmasını her şeyden çok tercih ederdim. Eldiveni yokken, Maud'un parmakları sanki balmumundan parmaklar gibi kan ve soğuktu. Beyefendi onları tuttu ve papazın ona okuduğu sözleri söyledi, sonra Maud onun elini aldı ve aynı sözleri tekrar etti. Sesi öyle inceydi ki, sanki karanlıkta duman gibi yükselip kayboluyordu.

Sonra Beyefendi bir yüzük çıkardı ve tekrar Maud'un elini alıp yüzüğü parmağına taktı. Bütün bu zaman boyunca papazın sözlerini tekrarlayarak, ona tapacağını, bütün varlığını ona vereceğini söyledi. Yüzük Maud'da garip göründü. Mum ışığında altın gibi duruyordu ama -sonra gördüm- sahteydi.

Her şey sahteydi ve daha kötüsü olamazdı. Papaz bir dua daha okudu ve ellerini kaldırıp gözlerini kapadı.

"Tann'nın birleştirdiği bu iki kişiyi," dedi, "hiç kimse ayırmasın."

Ve bitti.

Evlendiler.

Beyefendi onu öptü ve Maud durduğu yerde sanki büyülenmiş gibi sallandı. Bayan Cream, mırıltıyla, "Ona ne vurduğunu bilmiyor. Şuna bak. Sonra görecek – onun gibi kıyak bir adam. Heh heh," dedi.

Ona dönmedim. Eğer dönsem, bir yumruk indirirdim. Papaz İncil'ini kapadı ve bizi sunaktan kayıt tutulan odaya götür-

dü. Burada Beyefendi adını yazdı ve Maud -artık Bayan Rivers olacaktı- kendininkini yazdı; Bayan Cream ve ben de onlarınkinin altına bizimkini yazdık. Beyefendi bana nasıl Smith yazılacağını göstermişti, ama yine de beceriksizce yazdım ve utandım. Utandım, bundan! Oda karanlıktı ve rutubet kokuyordu. Kirişlerde bir şeyler kanat çırpıyordu – belki kuşlar, belki yarasalar. Maud'un gölgelere baktığını gördüm, sanki o şeylerin aniden üstüne çullanacağından korkarcasına.

Beyefendi kolunu tuttu ve onu kiliseden çıkardı. Aym önüne bulutlar geçmişti ve gece daha karanlıktı. Papaz elimizi sıktı ve Maud'un önünde eğilerek gitti. Hızla gitti ve giderken cüppesini çıkardı, altındaki elbiseleri siyahtı – kendini bir ışık gibi söndürmüştü. Bayan Cream bizi kulübesine götürdü. Lambayı taşırken biz de arkasından, onun izinde sendeleyerek yürüdük: Kapının girişi alçaktı ve Beyefendi'nin şapkasını çıkardı. Bayan Cream bizi, eteklerimiz için fazla dar, bir dizi eğik merdivenden, bir dolap büyüklüğünde bir sahanlığa getirdi. Burada bir an itişip kakıştık ve Maud'un pelerininin manşeti lamba şişesinin üstüne geldi ve alazlandı.

Orada iki kapalı kapı vardı ve evin iki küçük yatak odasına açılıyordu. İlkinde, yerde bir ot minder, üzerinde dar bir hasır yatak vardı; bu benim içindi. İkinci odada daha büyük bir yatak, bir koltuk ve bir dolap vardı, burası Maud ile Beyefendi'nindi. Maud girdi ve gözleri yerde, hiçbir şeye bakmadan durdu. Tek bir mum yanıyordu. Çantaları yatağın yanında duruyordu. Gittim, teker teker eşyalarını çıkardım ve dolaba koydum. Bayan Cream, "Ne güzel çamaşırlar!" dedi – kapıdan seyrediyordu. Beyefendi onunla duruyor, ama tuhaf görünüyordu. Bana jüponlarla ne yapacağımı o öğretmişti, ama şimdi Maud'un iç gömleklerini ve çoraplarını çıkarışımı seyrederken neredeyse korkmuş görünüyordu.

"Ee, ben aşağıda son bir sigara içeceğim. Sue, sen her şeyi halleder misin burada?" dedi.

Yanıtlamadım. O ve Bayan Cream aşağı indi, Beyefendi'nin çizmeleri gök gürültüsü gibi gürültü çıkarıyordu, kapı, tahtalar ve yamuk tırabzan titriyordu. Sonra Beyefendi'nin dışarıda kibriti çaktığını duydum.

Maud'a baktım. Hâlâ para çiçeğinin saplarını tutuyordu. Bana doğru bir adım attı ve çabucak,

"Sonra sana seslenirsem, gelir misin?" dedi.

Çiçekleri, sonra da pelerini aldım. "Düşünmeyin. Bir dakikada biter," dedim.

Hâlâ eldivenli olan sağ eliyle bileğimi kavradı. "Beni dinle, çok ciddiyim. Onun ne yaptığını boşver. Eğer seni çağırırsam geleceğini söyle. Bunun için sana para veririm," dedi.

Sesi garipti. Parmakları titriyordu, ama yine de beni sıkı sıkı tutuyordu. Beni böyle iki paralık gördüğünü düşünmek korkunçtu.

"Damlanız nerede? Bakın şurada su var, damlanızı içersiniz, o sizi uyutur," dedim.

"Uyumak mı?" dedi. Güldü ve nefesini tuttu. "Düğün gecemde uyumak istediğimi mi sanıyorsun?"

Elimi itti. Arkasında durdum ve onu soymaya başladım. Elbisesini ve korsesini çıkardığımda ona dönüp sessizce,

"Lazımlığı kullansanız iyi olur. O gelmeden önce bacaklarınızı yıkasanız iyi olur," dedim.

Sanırım ürperdi. Ona bakmadım, ama su sesini duydum. Sonra saçını taradım. Önünde duracağı bir ayna yoktu ve yatağa yattığında yanına baktı; masa yoktu, kutu yoktu, resim yoktu, ışık yoktu – elini sanki bir kör gibi uzattığını gördüm.

Sonra evin kapısı kapandı ve yatıp battaniyeyi alarak göğsüne kadar çekti. Yastığın beyazında yüzü koyu renk görüyordu, ama ben solgun olduğunu biliyordum. Beyefendi'nin ve Bayan Cream'in aşağıdaki odada konuştuklarını duyduk. Sesleri net geliyordu. Tahtaların arasında bir açıklık vardı ve zayıf bir ışık görünüyordu.

Maud'a baktım. Bakışlarımı yakaladı. Gözleri siyahtı, ama cam gibi görünüyordu. "Hâlâ bana bakmayacak mısın?" dedi fısıldayarak, başımı çevirdiğimi görünce. Sonra döndüm. Elimde değildi, yüzü berbattı, görmek korkunçtu. Beyefendi konuşuyordu. Odaya bir rüzgâr girdi ve mumun alevini kıstı. Titredim. Hâlâ gözlerime bakıyordu. Sonra yine konuştu.

"Buraya gel," dedi.

Hayır anlamında başını salladım. Tekrar etti. Yine başımı salladım – yine de sonra yanına gittim. Gıcırdayan tahtaların üzerinden yavaşça ona gittim, kollarını kaldırdı ve yüzümü yüzüne çekti ve beni öptü. Tatlı ağzıyla beni öptü, gözyaşlarıyla tuzladı ve ben de onu öpmeden yapamadım – kalbimi göğsümün içinde bir buz gibi hissediyordum, dudaklarının ateşinde eriyip akan su gibi.

Sonra şunu yaptı: Parmaklarını başımın üstünde tutarak ağzımı onunkine sertçe bastırdı ve elimi yakalayıp önce göğsüne, sonra battaniyenin indiği yere, bacaklarının arasına götürdü. Sonra parmaklarım yanana kadar sürttü.

Öpüşünün içimde canlandırdığı ılık, tatlı his, dehşet ya da korku gibi bir şeye dönüştü. Ondan geri çekildim ve elimi çektim. "Yapmayacak mısın?" dedi yumuşakça, bana uzanarak. "Daha önce yapmadın mı, bu gecenin hatırına? Ona dayanabilmem için dudağıma öpücüklerini, üzerime, oraya dokunuşlarını bırakamaz mısın? Gitme!" Tekrar beni yakaladı. "Daha önce gittin. Seni rüyamda gördüğümü söyledin. Şimdi rüya görmüyorum. Keşke görseydim! Tanrı biliyor, Tanrı biliyor ki rüya görüyor olmayı dilerdim ve uyanıp tekrar Briar'da olmayı!"

Parmakları kolumdan kaydı, geri düştü ve yastığına yığıldı. Bense, ellerimi bir kilitleyip bir açarak, onun bakışından, sözlerinden, yükselen sesinden korkarak, çığlık atacağından veya bayılacağından korkarak, -lanet olsun bana!- onu öptüğümü Beyefendi'nin veya Bayan Cream'in duyacağı kadar bağıracağından korkarak orada durdum.

"Şişt! Şişt!" dedim. "Artık onunla evlisiniz. Farklı olmalısınız. Karısısınız. Ona..."

Sustum. Başını kaldırdı. Aşağıda, ışık yukarı kaldırılmış ve hareket ettirilmişti. Dar merdivenlerden Beyefendi'nin ayak sesleri yine gürültülü geldi. Onun adımlarının yavaşladığını, sonra kapıda duraladığını duydum. Belki de Briar'da yaptığı gibi kapıyı çalmalı mı diye düşünmüştü. Sonunda başparmağını yavaşça sürgüye koydu ve içeri girdi.

"Hazır mısın?" dedi.

İçeriye gecenin soğuğunu getirmişti. Bir söz daha söylemedim, ne ona ne Maud'a. Maud'un yüzüne bakmadım. Odama gittim ve yatağımın üstüne yattım. Karanlıkta, elbisemle ve pelerinimle; başım yastıklarla şiltenin arasında yattım ve gece her uyandığımda yanağımın altındaki samanın arasında sürünen küçük yaratıkları duydum.

Sabah Beyefendi odama geldi. Gömleğiyle geldi.

"Onu giydirmeni istiyor," dedi.

Beyefendi kahvaltısını aşağıda etti. Maud'a üzerinde bir tabak olan bir tepsi getirilmişti. Tabakta yumurta ve bir böbrek vardı; onlara dokunmamıştı. Pencerenin yanındaki koltukta çok durgun bir şekilde oturuyordu ve şimdi birden onun nasıl olacağını gördüm. Yüzü düzgündü, ama gözlerinin etrafı karanlıktı. Elleri çıplaktı. Sarı yüzük parlıyordu; her şeye -yumurta tabağına, pencerenin ötesindeki manzaraya, başından geçirmek için tuttuğum elbiseye- baktığı gibi yumuşak, farklı, uzak bir tür bakışla bana baktı ve ona önemsiz bir şey sormak için konuştuğumda dinledi, bekledi, yanıtladı ve gözünü kırptı. Sanki soru ve yanıtı -sözleri çıkaran kendi boğazının hareketi bile- tamamen şaşırtıcı ve tuhafmışçasına.

Onu giydirdiğimde tekrar pencerenin yanına oturdu. Elleri bileğinden kıvrılmış, parmakları, sanki onları geniş eteğinin yumuşak kumaşının üzerine bırakmak bile onları incitecekmiş gibi hafifçe kalkmıştı.

Başı eğikti. Briar'daki ev çarının çalışını dinliyor olabilir diye düşündüm. Ama hiç dayısından ya da eski yaşamından söz etmedi.

Lazımlığını aldım ve evin arkasındaki tuvalete boşaltım. Merdivenin altında Bayan Cream yanıma geldi. Kolunun üstünde bir çarşaf vardı.

"Bayan Rivers yatak çarşaflarının değişmesi gerektiğini söyledi," dedi.

Sanki göz kırpmak ister gibi baktı. Ona bunu yapmasına izin verecek kadar uzun bakmadım. Bu kısmı unutmuştum. Ben yavaşça merdivenlerden çıkarken o da arkamdan geldi; her zamankinden de zor nefes alıyordu. Maud'a bir tür reverans yaptı ve yatağa giderek battaniyeleri çekti. Orada birkaç damla koyu kan vardı, üzerinde yuvarlanılmış ve bulaşmış. Orada durup bunlara baktı ve sonra gözlerimi yakaladı – sanki, "Eh, inanmıyordum. Ama aslında bu küçük bir aşk evliliğiymiş!" der gibi. Maud pencereden dışarı bakarak oturuyordu. Aşağıdaki odadan Beyefendi'nin bıçağının tabağına sürtünme sesi geliyordu. Bayan Cream çarşafı kaldırıp, kanın alttaki şilteyi lekeleyip lekelemediğine baktı, lekelememişti; buna memnun oldu.

Çarşafı değiştirmesine yardım ettim ve sonra onu kapıya kadar geçirdim. Bir reverans daha yapmış ve Maud'un tuhaf, yumuşak bakışını görmüştü.

"Çok etkilendi, değil mi?" diye fısıldadı. "Belki annesini özlüyordur?"

Önce hiçbir şey demedim. Sonra komplomuzu ve olacakları hatırladım. Daha iyi, diye düşündüm sıkıntılı bir şekilde, çabuk olması daha iyi. Onunla küçük sahanlıkta durdum ve kapıyı kapadım. Sessizce,

"Etkilenmek de ne söz. Kafada bozukluk var. Bay Rivers onun üzerine titriyor ve dedikoduya dayanamaz – onu bu sessiz yere getirdi, çünkü kır havasının onu sakinleştireceğini umuyor," dedim.

"Sakinleştirmek mi?" dedi sonra. "Yani?.. Aman Tanrım! Sakın kaçmasın, domuzları salıvermesin, burayı ateşe vermesin?"

"Yok, yok," dedim. "Yalnızca, yalnızca biraz fazla kafasının içinde."

"Zavallı bayan," dedi Bayan Cream. Ama onun düşündüğünü görebiliyordum. Anlaşmada, evde deli bir kız yoktu. Ondan sonra ne zaman yukarıya bir tepsi getirse, yan yan Maud'a bakıyor ve sanki ısırılmaktan korkar gibi çabucak tepsiyi bırakıyordu.

"Beni sevmiyor," dedi Maud, onun iki-üç kez bunu yaptığını görünce. Ben de yıtkunup, "Sizi sevmemek mi? Nereden çıkarıyorsunuz! Sizi niye sevmesin?" dedim.

"Bilemiyorum," diye yanıtladı sessizce, ellerine bakarak.

Sonra Beyefendi de bunu söylediğini duydu ve sonra beni yalnız yakaladı. "Aferin," dedi. "Bayan Cream'i ondan, onu da Bayan Cream'den korkutmaya devam et, ama fark ettirmeden – aferin. Bu, doktoru çağırma zamanı gelince işimize yarar," dedi.

Doktoru çağırtmadan önce bir hafta bekledi. Bunun hayatımın en kötü haftası olduğunu düşündüm. Maud'a bir gün kalacaklarını söylemişti, ama ikinci günün sabahında ona bakmış ve,

"Ne kadar solgunsun Maud! Sanıyorum pek iyi değilsin. Sanırım biraz daha uzun kalmalıyız, sen gücünü toplayana kadar," demişti.

"Daha uzun kalmak mı?" dedi. Sesi tekdüzeydi. "Ama Londra'daki evine gidemez miyiz?"

"Gerçekten de senin yeterince iyi olmadığını düşünüyorum."

"İyi değil miyim? Ama ben gayet iyiyim – Sue'ya sorman yeterli. Sue, Bay Rivers'a ne kadar iyi olduğumu söyler misin?"

Oturuyor ve titriyordu. Ben hiçbir şey söylemedim. "Yalnızca bir-iki gün daha," dedi Beyefendi. "Dinlenene kadar. Sakinleşene kadar. Belki daha çok yatakta kalsan?.."

Ağlamaya başladı. Beyefendi yanına gitti ve bu onu daha da sarsıp ağlattı. Beyefendi, "Ah Maud, seni böyle görmek kalbimi parçalıyor! Seni rahatlatacağını düşünsem, tabii ki seni hemen Londra'ya götürürüm -seni kollarımda taşırım-, yapmaz mıyım sanıyorsun? Ama şimdi kendine bir bakıp, bana hâlâ iyi olduğunu söyleyebilir misin?" dedi.

"Bilmiyorum," dedi o zaman. "Burası çok garip. Korkuyorum Richard..."

"Peki Londra daha garip olmayacak mı? O gürültülü, kalabalık ve karanlık yerde korkmayacak mısın? Yo, hayır, seni burada tutmamız gerek. Burada seni rahat ettirecek Bayan Cream var..."

"Bayan Cream benden nefret ediyor."

"Nefret mi ediyor? Ah, Maud. İşte şimdi budalalık ediyorsun, senin böyle düşünmene üzüldüm. Sue da üzülmüş olmalı – değil mi, Sue?" Yanıtlamadım. "Tabii ki üzülmüştür," dedi sert mavi gözleri gözlerimde. Maud da bana baktı, sonra gözlerini çevirdi. Beyefendi Maud'un başını ellerinin arasına aldı ve alnını öptü.

"Hadi artık," dedi. "Daha fazla tartışmayalım. Bir gün daha kalacağız – sadece bir gün, yanaklarındaki solgunluk gidip gözlerin yeniden parlayana kadar!"

Sonra ertesi gün de aynı şeyi söyledi. Dördüncü gün, ona karşı sertti – Maud'un onu hayal kırıklığına uğratmaya niyetli olduğunu, o Maud'u kansı olarak Chelsea'ye taşımayı arzularken onu beklettiğini söyledi, sonra beşinci gün onu kollarına aldı ve neredeyse ağladı, onu sevdiğini söyledi.

Bundan sonra, Maud orada ne kadar kalacaklarını sormadı. Yanakları hiç pembeleşmedi. Gözleri donuk kaldı. Beyefendi, Bayan Cream'e onun için her türlü besleyici yemeği yapmasını söylemişti, ama Bayan Cream'in bütün getirdiği daha da yumurta, böbrek, ciğer, yağlı domuz pastırması ve kan sosisiydi. Et odayı ekşi ekşi kokutmuştu. Maud hiçbirini yiyemiyordu.

Onun yerine ben yiyordum – çünkü birinin yemesi gerekiyordu. Ben yedim, o da yalnızca camda oturup dışarıya baktı; parmağındaki yüzüğü çevirip, ellerini gererek veya bir tutam saçı ağzı boyunca çekerek.

Saçı da gözleri gibi donuktu. Yıkamama izin vermiyordu – fırçalamama da zor izin veriyordu, fırçanın başını kazımasına dayanamadığını söylüyordu. Briar'dan buraya geldiği, eteğinde çamur olan elbiseyi çıkarmıyordu. En iyi elbisesini -ipekli bir tanesi- bana vermişti.

"Bunu burada neden giyeyim? Senin üstünde görmeyi tercih ederim. Dolapta yatacağına senin giymen daha iyi," demişti.

İpeğin altında parmaklarımız birbirine değdi ve ürküp birbirimizden uzaklaştık. O ilk geceden sonra bir daha beni öpmeye kalkışmadı.

Elbiseyi aldım. Oturup, belini açmak berbat saatleri geçirmemi kolaylaştırdı ve o da benim elbiseyi diktiğimi seyreder göründü. Bitirince ve üstüme giyip önünde durunca, ifadesi garipti. "Ne kadar güzel görünüyorsun!" dedi, rengi kızararak. "Rengi gözlerini ve saçını ortaya çıkarıyor. Biliyordum. İşte şimdi çok güzel oldun – değil mi? Ve ben ne kadar sıradanım – öyle değil mi?"

Ona Bayan Cream'den bir ayna buldum. Onu titreyen eline aldı ve gelip yüzümüze tuttu. Eski odasında beni giydirdiğini ve bize kardeş dediğini hatırladım, o zaman ne kadar da neşeli görünüyordu, ne kadar dolgun ve kayıtsız. Aynasının önünde durup Beyefendi için güzel görünmeye hazırlanmayı severdi. Şimdiyse -anladım! Bakışının umutsuz kurnazlığından anladım- kendinin sıradan oluşunu görmekten memnundu. Böylece Beyefendi'nin onu istemeyeceğini sanıyordu.

Ona ne olursa olsun Beyefendi'nin onu isteyeceğini söyleyebilirdim.

Şimdi ona ne yaptığını bilmiyorum. Beyefendi'yle asla konuşmam gerekenden fazla konuşmadım. Gereken her şeyi yaptım, ama hepsini yoğun, perişan bir tür trans halinde, düşünce

ve duygudan eksilerek yapıyordum – neredeyse Maud kadar cansızdım. Ve Beyefendi, onun da hakkını vermek gerekirse, kendi adına sıkıntılı görünüyordu. Her gün bir süre için yalnızca Maud'u öpmeye ya da zorbalık etmeye geliyordu, kalan zamanda Bayan Cream'in salonunda oturup sigara içiyordu – duman, yerin arasından yükselip geliyor, et, lazımlık ve yataktaki çarşafların kokusuna karışıyordu. Bir-iki kez atla gitti. Bay Lilly'den haber almaya gitti – ama sadece Briar'da garip bir karışıklık olduğunu ve kimsenin ne olduğunu bilmediğini duymuştu. Akşamları evin arkasında bir çitte durup, kara suratlı domuzlara bakıyor ya da keçi yolunda veya kilise bahçesinin etrafında biraz yürüyordu. Fakat, sanki bizim onu seyrettiğimizi bilir gibi yürüyordu – eskiden olduğu gibi gerinip, sigarasını içerek gösterişli şekilde değil, adımları seğirerek, sanki arkasında bizim gözlerimizin hissine dayanamıyormuş gibi.

Geceleri Maud'u soyardım, o gelirdi ve ben onları bırakıp, başım yastığımla hışırdayan şiltem arasında, yalnız yatardım.

Beyefendi'ye Maud'a bunu yalnızca bir kere yapması gerektiğini söylemeliydim. Onu hamile bırakmaktan korkabileceğini düşünmeliydim. Ama Maud'un yapmasını istediği başka şeyler olabileceğini düşündüm, şimdi artık onun ellerinin ne kadar düzgün, göğsünün ne kadar yumuşak, ağzının ne kadar sıcak ve kaygan olduğunu biliyordu.

Ve yanına gittiğim her sabah, Maud, bir önceki gece göründüğünden daha solgun, daha zayıf ve daha şaşkın görünüyordu; Beyefendi ise gözlerime daha az bakıyor, sakallarını yoluyordu, çalımı hepten gitmişti.

En azından ne kadar iğrenç bir işe giriştiğini biliyordu, lanet olası hain.

En sonunda doktoru çağırttı.

Beyefendi'nin, Bayan Cream'in salonunda mektubu yazdığını duydum. Doktor tanıdığı biriydi. Sanıyorum, kadın ilacı işin-

de bir kez namussuzluk yapmıştı ve daha güvenli olduğu için tımarhane işine başlamıştı. Ama namussuzluk, bizim için yalnızca bir güvenlikti. Doktor, Beyefendi'nin komplosunda yer alıyordu. Beyefendi parayı onunla kıtışmak istemezdi.

Ayrıca, hikâye kusursuzdu. Bir de destekleyecek Bayan Cream vardı. Maud gençti, tuhaftı ve dünyadan uzak tutulmuştu. Beyefendi'yi sever görünüyordu ve o da onu seviyordu, ama Maud tuhaflaşmaya başladığında evleneli henüz bir saat bile olmamıştı.

Sanırım hangi doktor olsa, Beyefendi'nin hikâyesini dinleyip, Muad'u ve beni o zaman olduğumuz halde gören bu doktorun yaptığını yapardı.

Doktor başka bir adamla birlikte geldi – başka bir doktor, asistanı. Bir hanımı kapatmak için iki doktorun sözüne ihtiyaç vardır. Evleri Reading yakınındaydı. Arabaları tuhaf görünüşlüydü, panjurlu kepenk gibi perdeleri, arkada sivri uçlu demirler vardı. Ama Maud'u götürmeye gelmemişlerdi – o zaman değil, sadece onu incelemeye gelmişlerdi. Götürme işi sonra oldu.

Beyefendi Maud'a, onların iki ressam arkadaşı olduğunu söyledi. İlgilenmemiş göründü. Onu yıkamama, mat saçlarını biraz daha güzelleştirmeme ve elbisesini düzeltmeme izin verdi, ama sonra hiçbir şey söylemeden sandalyesinden kalkmadı. Yalnızca arabalarının yanaştığını görünce dikkatli baktı ve biraz daha hızlı nefes aldı – o da benim gibi perdeleri ve demirleri fark etti mi merak ettim. Doktorlar arabadan indi. Beyefendi çabucak onlarla konuşmaya gitti, el sıkıştılar, kafa kafaya verdiler ve sinsice bizim pencereye baktılar.

Sonra Beyefendi geri geldi ve onları bekler bıraktı. Yukarı geldi. Ellerini ovuşturup gülümsüyordu.

"Şu işe bakın! Arkadaşlarım Graves ve Christie, Londra'dan bizi ziyarete gelmiş. Hatırlıyor musun Maud, sana onlardan söz etmiştim? Benim gerçekten evlendiğime inanıp inanmadıklarını sanmıyorum! Bu olağanüstü olayı kendi gözleriyle görmeye gelmişler."

Hâlâ gülümsüyordu. Maud ona bakmıyordu.

"Sence sakıncası var mı canım," dedi, "onları sana getirsem? Şimdi Bayan Cream'in yanındalar."

Onları duyabiliyordum, salonda alçak, ciddi sesle konuşuyorlardı. Ne sorular sorduklarını ve Bayan Cream'in ne yanıtlar vereceğini biliyordum. Beyefendi Maud'un konuşmasını bekledi ve hiçbir şey demeyince bana baktı.

"Sue, bir saniye benimle gelir misin?" dedi.

Gözleriyle bir işaret yaptı. Maud gözlerini kırparak arkamızdan baktı. Onunla eğri sahanlığa gittim ve arkamdan kapıyı kapadı.

"Bence onlar yanına gelince," dedi sessizce, "onu benle bırakmalısın. O zaman onu seyredeceğim, belki bu onun gerilmesine sebep olur. Senin hep yanında olman onu sakinleştiriyor," dedi.

"Onu incitmelerine izin vermeyin," dedim.

"İncitmek mi?" Neredeyse güldü. "Bu adamlar alçak heriflerdir. Delilerini güvende tutmak isterler. Yapabilseler, onları altın külçeler gibi ateşe dayanıklı kasalarda tutup geliriyle yaşarlar. Onu incitmezler. Ama işlerini de bilirler ve bir skandal sonları olur. Benim sözüm güvenilirdir, ama ona bakıp konuşmaları gerek ve ayrıca seninle de konuşmaları gerekecek. Tabii nasıl yanıtlayacağını bilirsin."

Suratımı buruşturdum. "Bilir miyim?" dedim.

Gözlerini kıstı. "Benimle oynama, Sue. Şimdi bu kadar yaklaşmışken. Ne diyeceğini bilirsin, değil mi?"

Omuz silktim, hâlâ somurtarak. "Sanırım."

"Aferin. Onları ilk sana getireceğim."

Elini üzerime koymaya yeltendi. Kenara çekilip uzaklaştım. Küçük odama gittim ve bekledim. Biraz sonra doktorlar geldi. Beyefendi de onlarla geldi, sonra kapıyı kapadı ve gözleri yüzümde önünde durdu.

Beyefendi gibi uzun boylu adamlardı, birisi tombuldu. Siyah ceketler ve lastik çizmeler giymişlerdi. Hareket ettiklerinde, yer,

duvarlar ve pencere titriyordu. Sadece bir tanesi -zayıf olanı- konuştu, öteki yalnız seyretti. Bana eğilerek selam verdiler ve ben de reverans yaptım.

"Ah," dedi konuşan doktor sessizce, ben bunu yapınca. Adı Doktor Christie'ydi. "Evet, kim olduğumuzu biliyorsunuz, sanırım? Sakıncası yoksa, size belki münasebetsiz görünebilecek bazı sorular sorabilir miyiz? Bay Rivers'ın arkadaşlarıyız ve evliliği ve yeni karısı hakkında pek çok şeyi merak ediyoruz."

"Evet," dedim. "Yani, küçükhanımı kastediyorsunuz."

"Ah," dedi tekrar. "Hanımınız. Şimdi bana hatırlatır mısınız? Kimdir o?"

"Bayan Rivers," dedim. "Evlenmeden önce Bayan Lilly idi."

"Bayan Rivers, evlenmeden önce Bayan Lilly idi. Ah."

Başıyla onayladı. Sessiz doktor -Doktor Graves- bir kalem ve kitap çıkardı. İlki devam etti:

"Hanımınız. Peki siz?.."

"Hizmetçisiyim, efendim."

"Tabii. Peki sizin adınız ne?"

Doktor Graves kalemini yazmaya hazır tuttu. Beyefendi gözlerimi yakaladı ve başıyla işaret etti. "Susan Smith, efendim," dedim.

Doktor Christie bana daha dikkatli baktı. "Biraz duraladınız gibi geldi," dedi. "Adınız bu, eminsiniz?"

"Kendi adımı bildiğimi söyleyebilirim!" dedim.

"Tabii."

Gülümsedi. Kalbim hâlâ çok hızlı çarpıyordu. Belki de anlamıştı. Nazikleşmiş göründü.

"Peki, Bayan Smith, bize şimdi, hanımınızı ne kadar zamandır tanıdığınızı söyleyebilir misiniz?.."

Lant Sokağı'nda, Beyefendi'nin önünde durduğum ve bana rolümü öğrettiği zaman gibiydi. Onlara Mayfair'li Leydi Alice'i, Beyefendi'nin yaşlı dadısını ve ölü annemi, sonra Maud'u anlattım. Bay Rivers'dan hoşlanır göründüğünü, ama düğün gece-

sinden sonra çok üzgün olduğunu ve kendine bakmadığını, beni korkuttuğunu söyledim.

Doktor Graves hepsini yazdı. Doktor Christie,

"Korkuyor musunuz? Yani kendiniz için mi?" dedi.

"Kendim için değil, efendim. Onun için. Sanıyorum kendine zarar verebilir, o kadar perişan görünüyor."

"Anlıyorum," dedi. "Hanımınıza düşkünsünüz. Onun hakkında çok nazik konuştunuz. Şimdi bana şunu söyleyin. Sizce, hanınınızın daha iyi olması için ne gibi bir bakım gerekli?"

"Sanırım..." dedim.

"Evet?"

"Dilerdim ki..."

Başıyla onayladı. "Devam edin."

"Onu almanızı, efendim ve ona bakmanızı dilerdim," dedim aceleyle. "Onu kimsenin dokunamayacağı veya zarar veremeyeceği bir yerde tutmanızı dilerdim..."

Yüreğim birden boğazıma gelmiş gibi oldu ve sesim gözyaşlarından bozuldu. Beyefendi'nin gözleri hâlâ üzerimdeydi. Doktor, samimi bir şekilde, bileğime yakın bir yerden elimi alıp tuttu.

"Peki, peki," dedi. "Bu kadar sıkılmamalısınız. Harumınız onun için dilediğiniz her şeye sahip olacak. Gerçekten de sizin gibi böyle iyi ve sadık bir hizmetçisi olduğu için şanslıymış!"

Elimi sıvazlayarak okşadı. Saatine baktı. Beyefendi'yle göz göze geldi ve başıyla onayladı. "Pekâlâ," dedi. "Pekâlâ. Şimdi bize gösterirseniz..."

"Tabii," dedi Beyefendi çabucak. "Tabii. Bu taraftan." Kapıyı açtı ve siyah sırtlarını bana dönüp gittiler. Onları giderken seyrettim ve birden bir hisse kapıldım – bu ıstırap mıydı korku muydu bilemedim. Bir adım attım ve arkalarından seslendim.

"Yumurta sevmez, efendim!" diye bağırdım. Doktor Christie yan döndü. Elimi kaldırmıştım. Şimdi bıraktım. "Yumurta sevmez," dedim daha zayıf bir şekilde, "hiçbir yemeğin içinde."

Bütün düşünebildiğim buydu. Gülümsedi ve eğilerek selam verdi, ama alaycı bir şekilde. Doktor Graves defterine yazdı ya da yazar gibi yaptı: *Yumurta sevmez.* Beyefendi ikisini de Maud'un odasına götürdü. Sonra tekrar bana geldi.

"Onlar onu görünceye kadar sen burada kal, olur mu?" dedi.

Yanıtlamadım. Kapımı kapadı. Ama duvarlar kâğıt gibiydi: Onların hareket ettiğini duydum, doktorun sorularının homurtusunu yakaladım, derken bir-iki dakika sonra Maud'un gözyaşlarının kabarıp dökülmesi geldi.

Onunla uzun kalmadılar. Sanırım bütün istediklerini benden ve Bayan Cream'den almışlardı. Gittiklerinde Maud'a gittim, Beyefendi, sandalyesinin arkasında duruyor, solgun başını ellerinin arasında tutuyordu. Ona bakmak için eğiliyor, belki fısıldayıp şaka yapıyordu. Benim geldiğimi görünce doğruldu ve,

"Hanımına bak, Sue. Sence de gözleri daha parlak değil mi?"

Parlaktılar, gözyaşlarının sonuncusu hâlâ içlerindeydi ve kenarları kırmızıydı.

"İyi misiniz, küçükhanım?" dedim.

"İyi," dedi Beyefendi. "Sanırım arkadaşların ziyareti onu neşelendirdi. Sanırım sevgili dostlar, Christie ve Graves ondan oldukça hoşlandılar ve sen söyle Sue, bir hanım, bir beyefendinin hoşlanması karşısında gelişmeye başlamaz mı?"

Maud başını çevirerek elini kaldırdı ve Beyefendi'nin bastıran ellerini zayıfça itti. Beyefendi bir an daha yüzünü tutup sonra uzaklaştı.

"Ne aptalmışım," dedi bana. "Bayan Rivers'ın bu sessiz yerde güçlenmesini istedim, sandım ki sessizlik ona iyi gelir. Şimdi anlıyorum ki onun ihtiyacı olan şey şehrin hareketi. Graves ve Christie de bunu gördü. Onlara Chelsea'de katılmamız için çok istekliler – üstelik, Christie bize kullanmamız için kendi araba-

sını ve sürücüsünü veriyor! Yarın gideceğiz. Maud buna ne diyorsun?"

Gözleri pencereye dönüktü. Şimdi başını ona doğru kaldırdı ve beyaz yanaklarına biraz kan geldi.

"Yarın mı?" dedi. "O kadar çabuk mu?"

Beyefendi başını salladı. "Yarın gidiyoruz. Büyük bir eve, güzel, sessiz odaları ve iyi hizmetçileri olan, orada sadece seni bekleyen eve."

Ertesi gün her zamanki gibi yumurta ve et tabağını kenara koydu, ama ben bile yiyemedim. Ona bakmadan giydirdim. Her yerini biliyordum. Hâlâ çamur lekeli eski elbiseyi giyiyordu, ben de güzel ipek olanı. Kırışacağını bilmeme rağmen, yolculuk için bile çıkarmama izin vermiyordu.

Onu Borough'da giymeyi düşündüm. Karanlık basmadan, tekrar evde, Bayan Sucksby'yle olacağıma inanamıyordum.

Çantalarını topladım. Bunu yavaş yavaş, dokunduğum şeyleri hissederek yaptım. Bir çantaya çamaşırları, terlikleri, uyku ilaçları, bir bone, bir fırça girdi – bu timarhaneye götürmesi içindi. Ötekine de geri kalan her şey girdi. Bu da benim içindi. Yalnızca daha önce söz ettiğim o beyaz eldiveni bir tarafa ayırdım ve çantalar dolunca onu düzgün bir şekilde kendi elbisemin içine, kalbimin üstüne koydum.

Araba geldiğinde biz hazırdık. Bayan Cream bizi kapıya kadar geçirdi. Maud bir peçe takıyordu. Onun yana yatmış turabzandan inmesine yardım ederken kolumu kavradı. Kulübeden çıktığımızda daha da sıkı kavradı. Bir haftadan fazladır odasından çıkmamıştı. Gökyüzünün ve siyah kilisenin görüntüsünden ürktü ve yumuşak havayı yanağında, peçesinin arkasmdan bile bir el onu tokatlamışcasına hisseder gibi göründü.

Parmaklarını onunkilerin üstüne koydum.

"Tanrı sizi korusun, bayan!" diye bağırdı Bayan Cream, Beyefendi ona ücreti öderken. Orada durup bizi seyretti. O ilk ge-

ce atımızı alan oğlan şimdi gidişimizi görmek için tekrar göründü. Başka bir-iki oğlan daha arabanın yanında durup bakmaya, eski altından bir semboliin siyaha boyandığı kapıları ellemeye geldiler. Sürücü onlara kamçısını salladı. Çantalarımızı çatıya bağladı, sonra merdiveni indirdi. Beyefendi Maud'un parmaklarını benimkinden çekerek, sürücüye teslim etti. Benimle göz göze geldi.

"Hadi, hadi," dedi uyarır bir şekilde. "Duygusallık zamanı değil."

Maud oturdu ve başını arkaya yasladı, Beyefendi de yanına oturdu. Ben karşıya oturdum. Kapıların tutacak yeri yoktu, yalnızca kasa anahtarı gibi bir anahtar vardı: Sürücü, kapıları kapayınca Beyefendi kilitledi, sonra anahtarı cebine koydu.

"Ne kadar gideceğiz?" dedi Maud.

"Bir saat," dedi Beyefendi.

Bir saatten uzun geldi. Sanki bir ömür gibi geldi. Ilık bir gündü. Güneşin cama vurduğu yerde araba çok sıcak oluyordu ve pencereler açılmamak üzere sabitlenmişti – sanıyorum, bir kaçık atlama şansı bulamasın diye. Sonunda Beyefendi perdeleri kapamak için bir kordonu çekince sıcakta ve karanlıkta konuşmadan, sarsılarak oturduk. Bir süre sonra midem bulanmaya başladı. Maud'un başının, koltuğun yumuşak yerinde ileri geri sallandığını görüyor, ama gözleri açık mı kapalı mı göremiyordum. Ellerini önünde kavuşturmuştu.

Ama Beyefendi yerinde duramıyordu, yakasını gevşetiyor, saatine bakıyor, manşetlerini çekiştiriyordu. İki-üç kez mendilini çıkardı ve alnını sildi. Araba her yavaşladığında, panjurlardan gözetlemek için pencereye eğiliyordu. Sonra öyle bir yavaşladı ki neredeyse duruyordu, sonra dönmeye başladı: Tekrar baktı, dik oturdu ve kravatını sıktı.

"Gelmek üzereyiz," dedi.

Maud başını ona çevirdi. Araba tekrar yavaşladı. Perdelerin kordonunu çektim. Yeşil bir patikanın başındaydık, karşısında

taş bir kemer ve altında demir kapılar vardı. Bir adam onları açıyordu. Araba sarsıldı ve sondaki eve varana kadar patikada ilerledik. Tıpkı Briar'daki gibiydi, yalnız bu ev daha küçük ve düzgündü. Pencerelerinde parmaklıklar vardı. Maud'un ne yapacağını görmek için ona baktım. Yeniden peçesini takmış, eski donuk haliyle penceresinden bakıyordu, ama o donukluğun ardında yükselen bir tür bilgi veya dehşet gördüğümü sandım.

"Korkma," dedi Beyefendi.

Bütün söylediği buydu. Bunu ona mı söylemişti bana mı bilmiyorum. Araba bir dönüş daha yaptı ve durdu. Doktor Graves ve Doktor Christie orada bizi bekliyorlardı. Yanlarında iriyarı bir kadın, kolları dirseklerine kadar sıvanmış, elbisesi bir kasabınki gibi çadır bezinden bir önlükle kaplanmıştı. Beyefendi'ninki gibi bir anahtarı vardı ve dış taraftan kilidi açtı. Maud sesten ürktü. Beyefendi elini eline koydu. Doktor Christie eğilerek selamladı.

"İyi günler," dedi. "Bay Rivers. Bayan Smith. Bayan Rivers, beni hatırlıyorsunuz elbette?"

Elini uzattı.

Bana uzattı.

Sanırım bir saniye tam bir sessizlik oldu. Ona baktım ve başını salladı. "Bayan Rivers?" dedi tekrar. Sonra Beyefendi eğildi ve benim kolumu tuttu. İlk başta beni yerimde tutmak istediğini sandım, sonra beni kaldırmaya çalıştığını anladım. Doktor öbür kolumu tuttu. Beni ayağa kaldırdılar. Ayakkabılarım basamaklara takıldı.

"Durun! Ne yapıyorsunuz? Ne?.."

"Direnmeyin, Bayan Rivers," dedi doktor. "Burada size bakacağız."

Elini salladığında Doktor Graves ve kadın öne çıktı.

"İstediğiniz ben değilim! Ne yapıyorsunuz? Bayan Rivers mı? Ben Susan Smith'im! Beyefendi! Beyefendi, onlara söyle!"

Doktor Christie başını salladı ama hiçbir şey söylemedi, sanki konuşamayacak kadar mutsuzdu. Umarım öyleydi! Döndü ve çantalardan birini indirdi – Maud'un annesinin çantalarından birini. Doktor Christie beni daha sıkı tuttu. "Şimdi," dedi, "nasıl Mayfair, Whelk Sokağı'ndan Susan Smith olabilirsiniz? Öyle bir yer olmadığını bilmiyor musunuz? Haydi, bunu biliyorsunuz. Ve biz bunu sizin kabul etmenizi sağlayacağız, bu bir yılımızı alsa da. Hadi, böyle kıvranmayın, Bayan Rivers! Güzel elbisenizi mahvediyorsunuz."

Onun kavramasına karşı direniyordum. Sözleriyle kendimi bıraktım. İpek koluma ve sağlıklı beslenmekten dolgun ve düzgünleşmiş koluma, sonra da ayağının dibindeki çantaya baktım -üzerindeki harflere- M ve L.

Beyefendi'nin bana oynadığı pis oyunu anlayışım işte o anda oldu.

Haykırdım.

"Seni lanet olası domuz!" diye bağırdım, tekrar kıvranıp ona doğru atılarak. "Seni kahrolası! Ah!"

Arabanın kapı girişinde duruyor, arabanın eğilmesine sebep oluyordu. Doktor beni daha da sıkı kavradı; yüzü sertleşmişti.

"Benim evimde böyle sözlere yer yok, Bayan Rivers," dedi.

"Seni hödük," dedim ona. "Ne yaptığını anlamıyor musun? Düzenbazlığını göremiyor musun? İstediğiniz ben değilim, o..."

Hâlâ gitmeye çalışıyordum ve o da hâlâ beni tutuyordu, ama ondan ileriye, sallanan arabaya baktım. Beyefendi tekrar yerine gitmişti, eli yüzündeydi. Arkasında, panjurlu perdelerin çizgileri yüzüne düşen Maud oturuyordu. Yüzü ince, saçı mattı. Elbisesi, bir hizmetçininki gibi, kullanılmaktan eskimişti. Gözleri dolan yaşlarla kontrolsüz, ama gözyaşlarının arkasında bakışı sertti. Mermer gibi sert, metal gibi sert.

İnci gibi ve içindeki kumtaşı gibi sert.

Doktor Christie baktığımı gördü.

"Neden bakıyorsunuz?" dedi. "Kendi hanımınızı tanıyorsunuz. Sanırım?"

Konuşamadım. Ama o konuştu. Titreyen, onun olmayan bir sesle,

"Zavallı küçükhanım. Ah! Kalbim parçalanıyor!" dedi.

Onu saf sandınız. Bok, saftı. O kaltak her şeyi biliyordu. Başından beri işin içindeydi.

İkinci Kısım

YEDİNCİ BÖLÜM

Başlangıcı çok iyi bildiğimi sanıyorum. Hatalarımın ilkidir.

Bir masa hayal ediyorum, kandan kaygan. Kan, annemin kanı. Çok fazla var. O kadar fazla var ki, sanırım akıyor, mürekkep gibi. Sanırım, altındaki tahta döşemeleri kurtarmak için, kadınlar porselen çanaklar koymuş ve böylece annemin çığlıkları arasındaki sessizlikler, saatlerin dereceli ritmi olabilecek bir şeyle - *pıt pıt! pıt pıt!*- doldurululuyor. Ritmin ötesinden, daha zayıf çığlıklar geliyor: Delilerin bağırışları, hemşirelerin bağırmaları ve azarları. Çünkü burası bir tımarhane. Annem deli. Masanın üzerinde onun yere düşmesini önlemek için kayışlar var; bir başka kayış, dilini ısırmasın diye çenelerini ayırıyor; bir başkası da bacaklarını ayırıyor ki aralarından ben çıkabileyim. Ben doğunca

kayışlar kalıyor: Kadınlar annemin beni ikiye ayırmasından korkuyor! Beni göğsüne koyuyorlar ve ağzım memesini buluyor. Emiyorum ve ev etrafımda sessizleşiyor. Orada yalnızca, hâlâ dökülen kan var -*pıt pıt! pıt pıt!*- benim hayatımın ilk, onunkinin son birkaç dakikasını belirleyen ritim. Çünkü saatler yavaş ilerler. Annemin göğsü kabarır, iner, tekrar kabarır, sonra sonsuza kadar iner.

Bunu hissederim ve daha hızlı emerim. Sonra kadınlar beni ondan koparır. Ve ağladığım zaman beni döverler.

Ilk on yılımı evin hemşirelerinin kızı olarak geçirdim. Beni sevdiklerine inanıyorum. Koğuşların üzerinde bir tekir kedi var ve sanırım beni de daha çok bir kediyi tuttukları gibi, sevip okşayacak ve kurdeleler takacakları bir şey olarak tutuyorlar. Onlarınki gibi kesimli kurşun mavisi bir elbise giyiyorum; bana üzerinde minik anahtarların olduğu halkalı bir kemer veriyorlar ve beni "küçük hemşire" diye çağırıyorlar. Sırayla her biriyle yatıyorum, kendi yataklarında ve timarhane koğuşlarındaki görevlerini yaparlarken onları izliyorum. Ev büyük bir ev -bana daha da büyük görünüyor sanırım- ve ikiye bölünmüş: Bir taraf kadın deliler, bir taraf erkek deliler için. Ben yalnız kadınları görüyorum. Onlardan hiç rahatsız olmuyorum. Bazıları beni öper, okşar, hemşirelerin yaptığı gibi. Bazıları da saçıma dokunur ve ağlar. Onlara kızlarını hatırlatırım. Diğerleri sorunludur; bunların önünde durup elime göre kesilmiş tahta bir değnekle onlara vurmaya teşvik edilirim, hemşireler gülüp hiç böyle komik bir şey görmediklerini söyleyinceye kadar.

Böylece disiplin ile düzenin esaslarını öğrenirim ve bu arada da delilik davranış biçimlerini kavrarım. Bütün bunlar sonra işe yarayacaktır.

Akıl yürütecek yaşa geldiğimde bana babamın olduğunu söyledikleri altın bir yüzükle annem denen bir hanımın resmini verirler; öksüz olduğumu anlarım, ama bir anne veya babanın sev-

gisini hiç bilmediğimden -daha doğrusu bir anneler grubunun iyiliklerini bildiğimden- bu haber beni çok üzmez. Sanıyorum hemşireler beni benim iyiliğim için giydirip besliyorlar. Sıradan yüzü olan bir çocuğum, ama o çocuksuz dünyada güzel biri olarak geçiyorum. Tatlı bir sesim ve harfleri iyi tanıyan gözlerim var. Sanırım bütün günlerimi bir hemşire olarak geçirip, ölene kadar memnuniyetle delilere sataşacağım.

Dokuz ve on yaşındayken, böyle olacağına inanıyoruz. On bir yaşında bir zaman, evin baş hemşiresi tarafından hemşirelerin salonuna çağrılıyorum. Bana iyi bir şey yapmaya niyetli olduğunu hayal ediyorum. Yanılıyorum. Bunun yerine, beni tuhaf bir şekilde karşılıyor ve gözüme baknuyor. Yanında birisi var - bir beyefendi olduğunu söylüyor- ama sonra, bu sözcük bana pek az şey ifade ediyor. Zamanla daha çok şey ifade edecek. "Yaklaş," diyor baş hemşire. Beyefendi seyrediyor. Siyah bir elbise ve siyah ipek eldivenler giymiş. Fildişi topuzu olan bir baston tutuyor, beni daha iyi incelemek için bastona yaslanıyor. Saçları beyaza çalan siyah, yanakları kadavra gibi, gözleri renkli camlı bir gözlüğün arkasında yarı saklı. Sıradan bir çocuk ona bakmaktan çekinebilir, ama ben sıradan çocuklar hakkında bir şey bilmem ve kimseden korkmam. Önünde duruncaya kadar yürüyorum. Dudaklarını, aralarından dilini geçirmek için aralıyor. Dilinin ucu kara.

"Cılız," diyor, "ama buna rağmen ayaklarıyla yeterince gürültü yapıyor. Sesi nasıl?"

Onun sesi alçak, titrek, sızlanır gibi; sanki titreyen bir adamın gölgesine benziyor.

"Beyefendiye bir söz söyle," diyor baş hemşire hemen. "Nasıl olduğunu söyle."

"Çok iyiyim," diyorum. Belki sert konuşuyorum. Beyefendi ürküyor.

"Kâfi," diyor, elini kaldırarak. "Umarım fısıldayabilirsin? Başınla onaylayabilirsin?"

Başımla onaylıyorum. "Ya evet."

"Umarım sessiz olabilirsin?"

"Olabilirim."

"Sessiz ol o zaman. Tamam, daha iyi." Baş hemşireye dönüyor. "Görüyorum ki annesine benziyor. Çok iyi. Bu ona annesinin kaderini hatırlatır ve aynı kaderi paylaşmaktan korumaya yarayabilir. Dudaklarını hiç beğenmedim ama. Çok dolgun. Kötü bir şey vaat ediyor. Aynı şekilde, sırtı yumuşak ve kambur. Ya bacakları? Kalın bacaklı bir kız istemem. Neden bacaklarını bu kadar uzun bir eteğin altında saklıyorsunuz? Ben böyle mi istedim?"

Baş hemşire kızarır. "Bu, kadınların zararsız bir eğlencesi, efendim, ona evin giysilerini giydirmek."

"Ben size hemşirelere eğlence sağlamanız için mi para verdim?"

Bastonunu halının üzerinde gezdirip çenelerini oynatıyor. Tekrar bana dönüyor, ama baş hemşireye söylüyor. "Ne kadar iyi okuyor? Elyazısı ne kadar okunaklı? Haydi, bir parça verin de göstersin."

Baş hemşire bana açık bir İncil uzatıyor, bir bölüm okuyorum ve beyefendi tekrar ürküyor. "Yavaşça!" diyor, ta ki ben mırıltıyla konuşana kadar. Sonra bana o bölümü yazdırıp seyrediyor.

"Bir kızın elyazısı," diyor ben bitirince, "ve uzatma çizgileriyle dolu." Yine de memnun görünüyor.

Ben de memnunum. Sözlerinden, kâğıdı melek izleriyle işaretlediğimi anlıyorum. Sonra, keşke kargacık burgacık yazıp sayfayı lekeleseydim diye düşüneceğim. Okunaklı karakterler benim mahvolma sebebimdir. Beyefendi bastonuna daha da yaslanıyor ve başını öyle aşağı eğiyor ki gözlüğünün telinin üzerinden gözlerinin kansız kenarını görebiliyorum.

"Peki, küçükhanım," diyor, "gelip benim evimde yaşamak ister misin? Sakın o arsız dudağını bana bükme! Bana gelip düz harfler ve güzel yollar öğrenmek ister misin?"

Beni çarpmış olabilir. "Hiç istemem," diyorum bir anda.

Baş hemşire, "Çok ayıp, Maud!" diyor.

Beyefendi homurdanıyor. "Belki," diyor, "o da annesinin uğursuz huyunu alıruştur. En azından onun narin ayağını almış. Demek tepinmeyi seviyorsun küçükhanım? Peki, benim evim büyük bir ev. Sana, benim hassas kulaklarımdan uzakta tepineceğin bir oda bulunur; orada kendini krizlere sokabilirsin, kimse seni önemsemez ve belki de seni o kadar az önemseriz ki beslemeyi unuturuz, sonra da ölürsün. Bunu ister misin – hımm?"

Doğrulur ve üzerinde hiç toz olmayan ceketinin tozunu silkeler. Baş hemşireye bazı talimatlar verir ve bir daha bana bakmaz. Gittiğinde, okuduğum İncil'i alıp yere atarım.

"Gitmeyeceğim!" diye bağırırım. "Beni götüremez!"

Baş hemşire beni kendine çeker. Onun huysuz delileri kamçıladığını görmüştüm, ama şimdi beni önlüğüne sarar ve bir kız gibi ağlayıp, ciddi bir şekilde dayımın evinde geleceğimin nasıl olacağını anlatır.

Bazı adamların onlara buzağı yetiştirmek için çiftçileri vardır. Annemin erkek kardeşinin beni yetiştirmek için hemşireler evi var. Şimdi beni eve götürüp, rosto için hazırlamak istiyor. Birdenbire, küçük tımarhane elbisemden, anahtar halkamdan, değneğimden vazgeçmem gerekir: Beni kendi istediği gibi giydirmesi için bir valiz elbiseyle birlikte kâhyasını gönderir. Bana çizmeler, yün eldivenler, deve tüyü rengi bir elbise getirmiştir – iğrenç, kız işi, baldırda kesilmiş ve omuzdan bele nervürlerle sertleştirilmiş bir elbise. Bağcıkları sıkı sıkı çeker ve ben söylenince daha da sıkı çeker. Hemşireler iç çekerek onu seyreder. Kâhyanın beni götürme zamanı gelince, beni öperler ve gözlerini gizlerler. Sonra içlerinden birisi bir anda başıma bir makas vurarak bir madalyonun içinde saklamak üzere bir tutam saç keser ve bunu yaptığını gören diğerleri ondan makası kapıp ya da kendi bıçak ve makaslarını alıp saçlarım kökünden yolunana kadar be-

ni yolup kapmaya çalışırlar. Düşen buklelere martılar gibi uzanıp çekişirler – sesleri kendi kapalı odalarındaki delileri uyarıp çığlıklar atmalarına neden olur. Dayımın hizmetçisi aceleyle beni onlardan uzaklaştırır. Sürücülü bir arabası vardır. Tımarhanenin kapısı arkamızdan sertçe kapanır.

"Bir kız yetiştirmek için ne yer!" der, dudaklarından bir mendil geçirirken.

Onunla konuşmam. Dar elbisem beni keserek nefesimi daraltır ve çizmelerim bileklerimi vurur. Yün eldivenlerim dalar – en sonunda onları elimden çıkarırım. Kendini beğenmiş bir şekilde bunu yapmamı seyreder. "Öfkelisin, öyle mi?" der. Bir örgü sepeti ve yiyecek paketi vardır. İçinde ekmekler, bir paket tuz ve üç tane beyaz katı yumurta vardır. Yumurtalardan ikisini, kabuklarını kırmak için eteğinde yuvarlar. İçindeki beyazı gri, sarısı pudra gibi kurudur. Bunun kokusunu hatırlayacağım. Üçüncü yumurtayı benim kucağıma koyar. Bunu yemeyeceğim, ama arabanın zeminine düşüp kirlenene kadar orada zıplatacağım. "Cık cık," der buna. Örgüsünü çıkarır, sonra başı düşer ve uyur. Yanında kaskatı, sefil bir öfke içinde otururum. At yavaş gider, yolculuk uzun gelir. Bazen ağaçların arasından geçeriz. Sonra pencere camında yüzüm kan gibi karanlık görünür.

Doğduğum tımarhaneden başka ev görmedim. Dehşete ve yalnızlığa, yüksek duvarlara ve kepenkli pencerelere alışığım. O ilk gün beni şaşırtan ve korkutan, dayımın evinin durgunluğudur. Araba, ortadan yüksek, çıkıntılı iki kanada ayrılan bir kapıda durur: Biz seyrederken, içerden çekilirler ve sanki titrer görünürler. Onları açan adam koyu renk külot pantolon ve pudralı bir şapka sandığım bir şey giyer. "Bu Bay Way, dayının uşağı," der kadın, yüzü benimkinin yanında. Bay Way beni inceler, sonra kadına bakar, sanırım o da gözleriyle bir işaret yapar. Sürücü basamakları indirir, ama onun, elimi tutmasına izin vermem ve Bay Way bana eğilerek selam verince bunu benimle dalga geçmek için yaptığını sanırım – çünkü pek çok kez hemşire-

lerin kadın delilere gülerek reverans yaptığını görmüştüm. Beni önüne geçirip, deve tüyü elbisemi sarar gibi görünen karanlığa doğru yol gösterir. Kapıyı kapayınca, karanlık birden daha derinleşir. Kulaklarım sanki suyla ya da kirle dolu gibi gelir. Bu, dayımın evinde, diğer adamların asma ya da çiçek açan sarmaşıklar büyüttüğü gibi yetiştirdiği sessizliktir.

Bay Way bakarken, kadın beni bir merdivenden çıkarır. Basamaklar pek düzgün değildir ve halı da yer yer yırtıktır: Yeni çizmelerim beni sakarlaştırmıştır ve bir kere düşerim. "Kalk, çocuğum," der kadın bunun üzerine. Şimdi elini üzerime koyunca orada kalmasına izin veririm. İki kat çıkarız. Daha yükseğe çıktıkça daha çok korkarım. Çünkü ev bana korkunç görünür – tavanlar yüksek, duvarlar timarhanenin bir şey asılmamış düzgün duvarları gibi değil, portreler, kalkanlar, paslı bıçaklar, çerçeveler ve camekânlarda yaratıklarla doludur. Merdiven kendi üzerinde döner ve koridorun orada bir sahanlık oluşturur, her dönüşte koridorlar vardır. Bunların gölgesinde, soluk ve yan gizli -sanki bir arı kovanının peteklerinde bekleyen larvalar gibi- benim evden geçişimi görmeye gelmiş hizmetçiler durur.

Ama onların hizmetçi olduğunu bilmem. Önlüklerini görüp onları hemşire sanarım. Gölgeli koridorlarda sessiz deliler olan odalar olduğunu düşünürüm.

"Niye seyrediyorlar?" derim kadına.

"Niye olacak, yüzünü görmek için," diye yanıtlar. "Annen gibi güzel misin diye görmek için."

"Benim yirmi annem var," derim buna karşılık, "ve ben hepsinden güzelim."

Kadın bir kapının önünde durmuştur. "Güzel olmaktan çok güzel davranmak önemli," der. "Yani esas annen, ölen. Bunlar onun odalarıydı ve şimdi senin olacak."

Beni ilerideki odaya ve sonra da ona bağlanan giyinme odasına götürür. Pencereler sanki yumruklanır gibi titrer. Bunlar yazın bile soğuk odalardır, üstelik şimdi kıştır. Küçük şömineye

giderim -yukandaki aynada kendimi görmek için çok küçüğüm- ve orada durup titrerim.

"Eldivenlerini çıkarmamalıydın," der kadın, ellerimin üstüne üflediğimi görünce. "Bay Inker'ın kızı onları alacak." Pelerinimi üstümden alır, sonra saçımdan kurdeleleri çıkarır ve kırık bir tarakla tarar. "İstediğin kadar çek," der ben geri çekince. "Yalnızca canını acıtır, bana zararı yok. Oo, o kadınlar kafana neler yapmış! Gören onların vahşi olduğunu sanırdı. Yaptıkları şeyden sonra seni nasıl düzgün hale getireceğim bilemiyorum. Şimdi bana bak." Yatağın altına uzanır. "Lazımlığı kullandığını görelim bakalım. Hadi gel, budalaca edeplilik etme. Sanki hiç küçük bir kızın eteğini kaldırıp işediğini görmedim mi sanıyorsun?"

Kollarını kavuşturur ve beni seyreder, sonra bir bezi suyla ıslatarak ve elimi yüzümü yıkar.

"Bunu, ben sofra hizmetçisiyken burada annene yaptıklarını gördüm," der, beni çekiştirerek. "O senden daha minnettardı. O evde sana hiç terbiye vermediler mi?"

Küçük tahta değneğimi ararım: Olsaydı ona öğrendiğim bütün terbiyeyi gösterirdim! Ama ben delileri de gözledim ve yalnızca yumuşak durur gibi görünerek nasıl direnileceğini bilirim. En sonunda benden uzaklaşır ve ellerini siler.

"Tanrım, ne çocuk! Umarım dayın seni buraya getirmekle ne yaptığını biliyordur. Seni bir hanım yapacağını düşünüyor."

"Ben hanım olmak istemiyorum!" diyorum. "Dayım beni hanım yapamaz."

"Kendi evinde ne isterse yapabilir, söyleyeyim," diye yanıtlar. "Hadi artık! Bak bizi ne kadar geciktirdin."

Bir çan boğuk boğuk üç kez çalar. Bu bir saattir, bunu anlarım, ama evde bir işaret olarak, çünkü delilere kalkmalarını, giyinmelerini, dualarını etmelerini, yemeklerini yemelerini işaret eden buna benzer çanların sesleriyle yetişmiştim. *İşte şimdi onları göreceğim!* diye düşünürüm, ama odadan çıkınca ev önceki gibi durgun ve sessizdir. Meraklı hizmetçiler bile çekilmiş. Tek-

rar çizmelerim halılara takılır. "Yavaş yürü!" der kadın fısıldayarak, kolumu çimdikleyip. "Burası dayının odası, bak."

Kapıyı çalar, sonra beni içeri sokar. Yıllar önce pencereleri boyatmış ve kış güneşi cama vurunca oda tuhaf bir şekilde aydınlanmıştır. Duvarlar kitap sırtlarından karanlık görünür. Onları bir tür freze veya oyma sanırım. Ben yalnızca iki kitap bilirim; biri siyah ve sırtı kirişiktir – o İncil'dir. Öbürüyse kaçıklar için uygun görülen bir ilahi kitabıdır, o pembedir. Bütün basılı sözcüklerin doğru olduğunu sanırım.

Kadın beni kapının çok yakınında tutar ve elleri pençe gibi omuzlarımda, arkamda durur. Dayım dedikleri adam masasından kalkar, masanın yüzeyi bir kâğıt karmaşasında gizlenmiştir. Başında yıpranmış bir ipliğin üzerinde sallanan püsküllü kadife bir kep vardır. Gözlerinin önünde bir başka, daha soluk bir renkli camlı gözlük vardır.

"Evet, küçükhanım," der, bana doğru adım atarak, çenesini oynatıp. Kadın bir reverans yapar. "Huyu nasıl, Bayan Stiles?" diye sorar.

"Çok fena, efendim."

"Gözünden anlayabiliyorum. Eldivenleri nerede?"

"Çıkarıp attı, efendim. Takmıyor."

Dayım yakınıma gelir. "Mutsuz bir başlangıç. Bana elini ver, Maud."

Vermem. Kadın bileğimden kolumu yakalayıp kaldırır. Elim küçüktür ve parmak eklemlerimde tombuldur. Pek yumuşak olmayan tımarhane sabunuyla yıkamaya alışığımdır. Tırnaklarım tımarhane kirinden koyu renktir. Dayım parmak uçlarımı tutar. Kendi elinde bir-iki mürekkep bulaşığı vardır. Başını sallar.

"Şimdi, ben kitaplarımın üstünde kaba eller isteseydim," der, "Bayan Stiles'tan bana bir hemşire getirmesini isterdim. Ona o kaba elleri yumuşak yapması için bir çift eldiven vermezdim. Ama *senin* ellerini yumuşak yapacağım. Bak, eldiven takmayan çocukların ellerini işte böyle yumuşak yaparız." Kendi

elini ceketinin cebine sokar ve oradan bir şey çıkarır -kitaplarla uğraşanların kullandığı o şeylerden biri-; kıvrılan sayfaları düz tutmak için, ipekle sıkı sıkı bağlanmış bir sıra metal boncuk. Bundan bir halka yapar, onu tartar gibi görünür, sonra şiddetli bir şekilde çukur eklemlerimin üzerine indirir. Sonra, Bayan Stiles'ın yardımıyla, öbür elimi alır ve ona da aynını yapar.

Boncuklar kırbaç gibi yakar, ama ipek, etin parçalanmasını önler. İlk vuruşta bir köpek gibi bağırırım – acıdan, öfkeden ve şaşkınlıktan. Sonra, Bayan Stiles, bileklerimi bırakınca, parmaklarımı ağzıma koyup ağlamaya başlarım.

Dayım sesten ürker. Boncukları cebine koyar ve elleri kulaklarına doğru çırpınır.

"Sussana, kız!" der. Titrerim ve susamam. Bayan Stiles omzumun etini çimdikler ve bu beni daha fazla ağlatır. Sonra dayım tekrar boncukları çıkarır; en sonunda sakinleşirim.

"Ya," der sessizce. "Gelecekte eldivenleri unutmazsın, hımm?"

Hayır anlamında başımı sallarım. Neredeyse gülümser. Bayan Stiles'a bakar. "Yeğenime yeni görevlerini hatırlatır mısınız? Onun ehlileştirilmesini istiyorum. Fırtınalar, krizler istemem burada. Pekâlâ." Elini sallar. "Şimdi onu benimle bırakın. Sakın çok uzağa gitmeyin! Vahşileşirse yakında olmalısınız."

Bayan Stiles reverans yapar ve -sanki titreyen omzumun kamburlaşmasını önlemek için çekiştiriyor gibi yapıp- beni bir kez daha çimdikler. Sarı pencere, rüzgârda bulutlar güneşin önünden geçtikçe parlar, sonra loşlaşır, sonra yine parlar.

"Şimdi," der dayım, kâhya gidince. "Seni buraya neden getirdiğimi biliyorsun, değil mi?"

Burnumu silmek için kırmızı parmaklarımı yüzüme koyarım.

"Beni bir hanım yapmak için."

Çabuk, kuru bir kahkaha atar.

"Seni bir sekreter yapmak için. Burada bütün bu duvarlarda ne görüyorsun?"

"Tahta, efendim."

"Kitaplar, kız," der. Gider, bir tanesini yerinden çeker ve çevirir. Kabı siyahtır, bu nedenle onu İncil sanırım. Diğerlerinin de içinde ilahiler olduğu çıkarımını yaparım. Sonuçta, ilahi kitapları, belki farklı tür deliliklere uygun olarak farklı renklerde ciltlenebilir diye varsayarım. Bunun düşüncede büyük bir aşama olduğunu hissederim.

Dayım kitabı elinde, göğsüne yakın tutar ve parmaklarıyla yavaş yavaş sırtına vurur.

"Bu başlığı görüyor musun, kız? Adını atma! Senden okumanı istedim, zıplamanı değil."

Ama kitap benden çok uzaktadır. Başımı sallarım ve gözyaşlarımın geri geldiğini hissederim.

"Hah!" diye bağırır dayım, sıkıntımı görünce. "Herhalde göremiyorsun! Aşağı bak, küçükhanım, yere. Aşağı! Daha! O eli görüyor musun, ayakkabının yanındaki? O el oraya benim isteğimle, bir göz doktoruna danışarak kondu. Bunlar az bulunan kitaplardır, Bayan Maud; sıradan gözler için değil. Eğer o işaret eden parmağı bir kez geçtiğini görürsem, bunu yapan bir hizmetçiyi yakaladığımda yaptığımı yaparım – gözlerini kanayıncaya kadar kırbaçlarım. O el burada masumiyetin sınırlarını belirler. Onu geçişin, zamanla, ancak benim sözümle ve hazır olduğun zaman olacaktır. Anlıyor musun beni, hımm?"

Anlamam. Nasıl anlayabilirim? Ama çoktan dikkatli olmaya başlamışımdır ve anlamış gibi başımı sallarım. Kitabı tekrar yerine koyar, rafta kitabın sırtını hizalamak için bir an oyalanarak.

Kitabın sırtı iyi cinstir ve -zamanla bunu çok iyi öğreneceğim- onun en sevdiğidir. Başlığı ise...

Ama şimdi bir süre için daha bana lütfedilmiş olan kendi masumiyetimin ilerisine geçiyorum.

Dayım konuştuktan sonra beni unutmuş görünür. Başını kaldırıp beni görüp de eliyle odadan çıkmamı işaret edene kadar bir çeyrek saat daha dururum. Kapının demir koluyla bir an uğraşırım, bu onun kolun gıcırtısından ürpermesine sebep olur ve ka-

padığımda Bayan Stiles beni yukarı geri götürmek için karanlıktan çıkar. "Herhalde açsındır," der yürürken. "Küçük kızlar hep açtır. Şimdi beyaz bir yumurtaya minnettar olursun sanırım."

Açım, ama bunu kabul etmem. Yine de o bir kızın gelmesi için zili çalar ve kız bir bisküvi ve bir bardak tatlı kırmızı şarap getirir. Önüme koyar ve gülümser; gülümsemeye dayanmak nedense bir tokada dayanmaktan daha zordur. Tekrar ağlayacağımdan korkarım. Ama kuru bisküvimle gözyaşlarımı yutarım ve kızla Bayan Stiles birlikte durup fısıldayarak seyrederler. Sonra beni yalnız bırakırlar. Oda karanlık olur. Kanepede başım bir minderde yatıp, küçük pelerinimi kendi küçük, kırbaçlanmış, kırmızı ellerimle üstüme çekerim. Şarap beni uyutur. Tekrar uyandığımda, hareket eden gölgelere ve bir lamba getiren kapıdaki Bayan Stiles'ı görürüm. Müthiş bir korkuyla ve çok saat geçtiği hissiyle uyanırım. Çan yakında çaldı sanırım. Saat yedi veya sekiz gibi gelir.

"Lütfen, artık evime götürülmek istiyorum," derim.

Bayan Stiles güler. "O kaba kadınlarla dolu eve mi demek istiyorsun? Evin demek için ne yer ama!"

"Sanırım beni özlemişlerdir."

"Bence senden kurtulduklarına memnunlardır – seni yaramaz, soluk suratlı küçük şey. Gel buraya. Yatma saatin." Beni kanepeden çekmiştir ve elbisemi çözmeye başlar. Ondan geri çekilip ona vururum. Kolumu tutar ve burkar.

"Canımı yakmaya hakkın yok! Sen benim hiçbir şeyim değilsin! Beni seven annelerimi istiyorum!" derim.

"İşte annen," der, boynumdaki resme asılarak. "Burada olacak tek annen bu. Şükret ki onun yüzünü biliyorsun. Şimdi dur ve kıpırdama. Bunu giyeceksin, sana bir hanım şekli verecek."

Üstümden sert deve tüyü elbiseyi ve altındaki bütün çamaşırları çıkarmıştır. Şimdi beni elbiseden de sıkı saran bir kız korsesine sıkı sıkı bağlıyor. Bunun üstüne bir gecelik giydiriyor. Ellerimin üstüne bir çift beyaz deri eldiven giydiriyor ve bilekten

dikiyor. Yalnızca ayaklarım çıplak kalıyor. Kanepenin üstüne düşüyorum ve tekmeler atıyorum. Beni yakalıyor ve sallıyor, sonra hareketsiz tutuyor.

"İşte burada," der, yüzü kırmızı beyaz; nefesi yanağımın üstüne gelir. "Bir zamanlar benim de küçük bir kızım vardı, öldü. Kıvırcık siyah güzel saçları ve kuzu gibi huyu vardı. Neden koyu saçlı, yumuşak huylu çocuklar ölür de, senin gibi huysuz soluk tenli kızlar büyür bilemem. Neden annen, bütün servetine rağmen bir süprüntü olup öldü de ben senin parmaklarını düzgün tutmak ve seni bir hanım yapmak için yaşamak zorundayım, bu bir bilmece. İstediğin kadar numaradan gözyaşı dök. Benim katı yüreğimi yumuşatamazsın."

Beni tutup kaldırır ve giyinme odasına götürür, büyük, yüksek, tozlu yatağa çıkarır, sonra perdeleri indirir. Baca çıkıntısının yanında bir kapı vardır: Bana bunun bir başka odaya açıldığını ve orada kötü huylu bir kızın uyuduğunu söyler. Kız geceleri dinler ve ben rahat ve iyi ve sesiz durmazsam duyar ve eli çok ağırdır.

"Duanı et," der, "ve Tanrı Baba'mızdan seni bağışlamasını iste."

Sonra lambayı alır çıkar ve ben berbat bir karanlığa dalarım.

Bunun bir çocuğa yapılacak en korkunç şey olduğunu düşünürüm, şimdi bile. Acı ve korku içinde kıvranarak, kulaklarımı sessizliğe kabartıp yatarım – gayet uyanık, hasta, üşümüş, aç, yalnız ve öyle koyu bir karanlıkta ki kendi gözkapaklarımın hareket eden karası bile daha aydınlık görünür. Korsem bir yumruk gibi beni tutar. Kalın deri eldivenlerin içine sıkıştırılmış parmaklarımın eklemleri çürümeye başlar. Ara sıra büyük saatin dişlileri hareket eder ve çalar, ben evde bir yerde delilerin dolaştığı ve yanlarında dikkatli hemşirelerin olduğu fikriyle kendimi rahatlatmaya çalışırım. Sonra buranın âdetlerini merak etmeye başlarım. Belki burada delilerin ortalıkta dolaşmasına izin veriliyordur, belki deli bir kadın başka bir oda yerine benim odama gelir? Belki yan odada uyuyan kötü huylu kızın kendi de kaçık-

tır ve gelip sert eliyle beni boğar! Gerçekten de bu fikir aklımda belirir belirmez boğuk kıpırtı sesleri duymaya başlarım, çok yakınımda – bana normal olamayacak derecede yakın gelir: Yüzleri perdede pusuya yatmış bin tane figür hayal ederim, bin tane yoklayan el. Ağlamaya başlarım. Giydiğim korse gözyaşlarımın tuhaf bir şekilde çıkmasına sebep olur. Kıpırtısız yatmak isterim ki gizlenmiş kadınlar burada olduğumu anlamasın, ama kıpırtısız olmaya çalıştıkça daha acınacak hale gelirim. Birazdan, bir örümceğin ya da bir güvenin yanağıma değmesiyle, en sonunda boğazlayan elin geldiğini hayal ederim, kasılmayla titrerim ve sanırım çığlık atarım.

Bir kapı açılma sesi gelir, perdelerin dikişleri arasından bir ışık. Bir yüz görünür, benimkine yakın – iyi bir yüz, bir deli yüzü değil, ama daha önce bana bisküvi ve tatlı şarap getiren kızın yüzü. Geceliğini giymiştir ve saçı açıktır.

"İşte, geçti," der yumuşakça. Eli sert değildir. Elini başıma koyar ve yüzümü okşar, sakinleşirim. Gözyaşlarım doğallıkla akar. Delilerden korktuğumu söylerim ve o güler.

"Burada deli yok," der. "Sen öbür tarafı düşünüyorsun. Şimdi orayı bıraktığına sevinmiyor musun?" Hayır anlamında başımı sallarım. "Peki, burası sana şimdilik yabancı. Yakında alışırsın," der.

Işığı alır. Bunu yaptığını görünce yine ağlamaya başlarım. "Ne oldu, ama hemen uyursun!" der.

Karanlığı sevmediğimi söylerim. Ona yalnız yatmaktan korktuğumu söylerim. Duralar, belki Bayan Stiles'ı düşünerek. Ama yatağının onunkinden yumuşak olduğunu sandığımı, ayrıca kış olduğunu ve korkunç soğuk olduğunu söylerim. Sonunda ben uyuyana kadar yanımda yatacağını söyler. Mumunu üfler, karanlıkta dumanın kokusunu alırım.

Adının Barbara olduğunu söyler. Başımı onunkine dayamama izin verir. "Söyle bakalım, burası eski evin kadar güzel değil mi? Burayı seveceksin değil mi?"

Biraz seveceğimi sandığını söylerim, eğer her gece benimle yatarsa. Buna yine güler ve sonra kuştüyü şilteye daha rahatça yerleşir.

Hemen uyur ve ağır uyur, hizmetçiler gibi. Menekşe yüz kremi kokar. Geceliğinin göğsünde kurdeleler vardır, onları eldivenli ellerimle bulur ve uykum gelene kadar onları tutarak beklerim – sanki tam karanlıkta düşüyormuşum da ipler beni kurtaracaknuş gibi.

Size bunları anlatıyorum ki üzerimde etkisi olan, beni ben yapan kuvvetleri anlayabilesiniz.

Ertesi gün, kasvetli iki odamda tutulup dikiş diktirilirim. O zaman gecenin karanlığıyla ilgili dehşetimi unuturum. Eldivenlerim beni beceriksizleştirir, iğne parmaklarıma batar. "Yapmayacağım!" diye bağırırım, kumaşı yırtarak. Sonra Bayan Stiles beni döver. Elbisem ve korsem öyle sıkıdır ki, sırtıma vururken avcu acır. Bulabileceğim bir avuntu varsa, bunda bulurum.

Sanıyorum, buradaki ilk günlerimde sık sık dayak yerim. Başka nasıl olabilirdi ki? Canlı alışkanlıklar, koğuşların patırtısı, yirmi kadının üzerime titremesine alışmıştım; şimdi dayımın evindeki derin sessizlik ve düzen krizler geçirmeme ve öfkemin kabarmasına yol açar. Sanırım ben yumuşak başlı bir çocukken yasaklarla dikkafalılaşırım. Masadan yerlere fincanlar ve tabaklar atarım. Yere yatıp çizmelerim topuklarımdan çıkana kadar tekmeler atarım. Boğazım kanayana kadar bağırırım. Öfkeli hallerim her seferinde bir öncekinden daha acımasız cezalara çarptırılır. Bileklerim ve ağzım bağlanır. Yalnız başıma odalara ya da dolaplara kapatılırım. Bir keresinde -bir mumu devirmiş ve alevini koltuğun saçaklarına duman çıkana kadar tutmuşken- Bay Way tarafından parka çıkarılır ve ıssız bir yolda buz evine kadar taşınırım. Şimdi oradaki soğuğu hatırlamıyorum; gri buz kalıplarının -onların kristal gibi şeffaf olduklarını sanırdım- kış sessiz-

liğinde bir sürü saat gibi tıkırdadıklarını hatırlıyorum. Üç saat boyunca tıkırdarlar. Bayan Stiles beni serbest bırakmaya geldiğinde kendime bir tür yuva yapmışımdır ve açılamam, sanki beni uyuşturmuşlar gibi güçsüzümdür.

Sanırım bu onu korkutur. Beni hizmetçi merdiveninden sessizce geri taşır ve Barbara'yla birlikte beni yıkar, sonra kollarımı alkolle ovar.

"Eğer ellerini kullanamazsa, Tanrım, Bay Lilly bonservisimizi sonsuza kadar tutar!"

Onun korktuğunu görmek harika bir şeydir. Bundan bir-iki gün sonra da parmaklarımdaki acılardan ve güçsüzlükten yakınıp çırpınmasını seyrederim, sonra unutup onu çimdiklerim – bununla tutuşumun güçlü olduğunu anlar ve çok geçmeden beni yine cezalandırır.

Bu belki bir ay sürer, ama benim çocuk aklımla bu daha uzun gibi gelir. Dayım bütün bu süre boyunca, bir atın terbiye olmasını bekler gibi bekler. Ara sıra Bayan Stiles'tan beni kütüphanesine getirmesini ister ve ona gelişimim hakkında sorular sorar.

"Nasıl gidiyor, Bayan Stiles?"

"Hâlâ kötü, efendim."

"Hâlâ vahşi mi?"

"Vahşi ve huysuz."

"Dövmeyi denediniz mi?"

Evet anlamında başını sallar. Dayım bizi yollar. Sonra daha da kızgınlık gösterileri, öfke ve gözyaşı gelir. Gece, Barbara başını sallar.

"Böyle nokta kadar bir kız bu kadar yaramaz olsun ha! Bayan Stiles hiç senin gibi küçük bir şirret görmediğini söylüyor. Neden uslu olmuyorsun?"

Son evimde usluydum – ve bak nasıl ödüllendirildim! Ertesi sabah lazımlığımı ters çeviririm ve pisliği ezip halıya bulaştırırım. Bayan Stiles ellerini kaldırıp bağırır ve yüzüme vurur. Son-

ra, beni yarı giyinmiş ve şaşkın halimle giyinme odamdan sürükleyerek dayımın odasına götürür.

Dayım bizi görünce ürker. "Tanrı aşkına, ne oldu?"

"Ah, korkunç bir şey, efendim!"

"Çok mu kötü? Ve onu buraya mı getiriyorsun, ya birden kitapların arasına kaçarsa?"

Ama Bayan Stiles'ın konuşmasına izin verir, bütün bu süre boyunca bana bakarak. Gayet dik dururum, bir elim yanan yüzümde, solgun saçlarım omuzlarımda.

En sonunda gözlüğünü çıkarır ve gözlerini kapar. Gözleri bana çıplak ve kenarları çok yumuşak görünür. Başparmağını ve lekeli işaretparmağını burun kemerine götürür ve çimdikler.

"Peki Maud," der bunu yaparken, "bu üzücü haber. İşte Bayan Stiles, işte ben ve işte bütün personelim, hepimiz senin terbiyeli olmanı bekliyoruz. Hemşirelerin seni bundan daha iyi yetiştireceğini ummuştum. Seni yumuşak başlı bulmayı ummuştum." Gözünü kırpıştırarak bana doğru gelir ve elini yüzüme koyar. "Böyle çekinme, kız! Sadece yanağını incelemek istiyorum. Yanıyor sanırım. Eh, Bayan Stiles'ın eli büyüktür." Etrafına bakar. "Gel, bakalım bu soğuk mu, hımm?"

Elinde, sayfaları kesmek için, kör uçlu ince bir pirinç bıçak vardır. Çömelir ve bıçağı yüzüme dayar. Tavrı yumuşaktır ve beni korkutur. Sesi bir kızınki kadar yumuşaktır. "Canının yandığını gördüğüme üzüldüm, Maud. Gerçekten de. Sanıyor musun ki senin canın yansın isterim? Bunu niye isteyeyim? Herhalde bunu sen istiyor olmalısın, bu kadar kışkırttığına göre. Sanırım dövülmeyi seviyor olmalısın. Bu daha soğuk, değil mi?" Bıçağı döndürmüştür. Titrerim. Çıplak kollarım soğukta ürperir. Ağzını oynatır. "Hepimiz," diye yineler, "senin terbiyeli olmanı bekliyoruz. Briar'da bunu iyi yaparız. Bekler, bekler ve yine bekleriz. Bayan Stiles ve personelim bunun için para alır; bense bir bilginim ve doğam gereği buna yatkınım. Etrafına bak, koleksiyonuma. Sanıyor musun ki bu sabırsız bir adamın işidir? Ki-

taplarım bana yavaş yavaş gelir, belirsiz kaynaklardan. Senden daha kötü ciltleri bekleyerek pek çok sıkıcı haftayı memnuniyetle geçirdim!" Bir zamanlar ıslak olmuş olabilecek kuru bir gülüşle güler; bıçağı çenemin altına bir noktaya getirir; yüzümü yukarı kaldırır ve inceler. Sonra bıçağı düşürür ve uzaklaşır. Gözlüğünün tellerini kulaklarının arkasına sıkıştırır.

"Eğer tekrar sorun çıkartırsa, Bayan Stiles," der, "onu kırbaçlamanızı öneririm."

Belki sonuçta çocuklar da atlar gibidir ve terbiye edilebilirler. Dayım kâğıt yığınlarına dönüp bizi yollar ve ben tekrar yumuşak başlılıkla dikişime dönerim. Beni uysallaştıran kırbaçlanma ihtimali değildir. Sabrın acımasızlığı hakkında bildiğim şeydir. Kaçakların sabrı kadar korkunç sabır yoktur. Delilerin sonsuz görevlerde çalıştığını gördüm – bir akan bardaktan ötekine kum koyarken, yıpranmış bir elbisenin dikişlerini sayarken, gün ışığındaki toz taneciklerini sayarken, görünmez hesap defterlerini yekûnlarla doldururken. Eğer erkek ve zengin olsalardı -kadın olmak yerine- o zaman belki de bilgin olarak geçerler ve personele emirler verebilirlerdi. Bilemem. Ve tabii, bu düşünceler aklıma sonradan gelir, dayımın özel manyaklığının tam ölçüsünü bilince. O gün, çocuksu halimle, yalnızca yüzeyine bir bakış atabilirim. Yine de, karanlık olduğunu görürüm ve sessiz olduğunu bilirim – gerçekte, manyaklığının özü, dayımın evini su ya da balmumu gibi dolduran karanlığın ve sessizliğin özüdür.

Direnirsem bu beni daha dibe çeker ve boğulurum.

Bunu yapmayı istemem, o zaman.

Direnmeyi tamamen bırakırım ve kendimi onun yapışkan, dairesel akıntısına bırakırım.

Bu, belki de eğitimimin ilk günüdür. Ama ertesi gün, saat sekizde, esas derslerim başlar. Hiçbir zaman bir mürebbiyem olmaz: Dayım beni kendisi eğitir, Bay Way'e benim için, kütüp-

hanesinde, işaretparmağına yakın bir yere bir masa ve tabure koydurur. Tabure yüksektir: Bacaklarım aşağı sallanır ve ayakkabılarımın ağırlığı onları karıncalandırıp en sonunda uyuşturur. Ama eğer kıpırdayacak olsam -öksürsem ya da aksırsam- dayım gelir ve ipek kaplı boncukların ipiyle parmaklarıma vurur. Sabrının garip sapmaları vardır sonuçta ve kendisini canımı yakmak arzusundan uzak olarak iddia etse de oldukça sık canımı yakar.

Yine de, kütüphane, kitapların küf olmasını engellemek için benim odamdan daha sıcak tutulur ve yazı yazmayı dikiş dikmeye tercih ederim. Bana kâğıt üstünde sessizce hareket eden yumuşak kurşun uçlu bir kalem ve gözlerimi korumak için yeşil şapkalı bir masa lambası verir.

Lamba ısınınca için için yanan toz kokar: Tuhaf bir kokudur bu -bundan nefret eder hale geleceğim!- kendi gençliğimin kavruluşunun kokusu.

Benim işimse, en sıkıcı iştir; yalnızca metin dolu sayfaları, antika ciltlerden deri ciltli bir deftere kopyalamaktır. Defter incedir ve dolunca, işim, bir parça doğal kauçukla yeniden boş hale getirmektir. Bu görevi, bana kopyalattırılan konulardan daha çok hatırlıyorum: Çünkü sayfalar, sonsuz sürtünmeden kirlenir, incelir ve yırtılmaya yüz tutar; bir sayfa üzerinde bir kir görüntüsü veya kâğıt yırtılma sesi, dayımın, bütün o hassasiyetiyle, dayanabileceğinden çok fazladır. Çocukların, kural olarak, ölülerin hayaletlerinden korktuğunu söylerler, benim ise çocuk olarak en korktuğum şey geçmiş derslerin mükemmel silinmemiş hortlaklarıdır.

Ben bunlara ders derim, ama bana diğer kızlara öğretilenler öğretilmez. Ben yumuşak sesle ve anlaşılır netlikte okumayı öğrenirim, bana şarkı söylemek asla öğretilmez. Çiçeklerin ve kuşların adını hiç öğrenmem, ama bunun yerine kitapların ciltlendiği deriler -örneğin maroken, Rus meşini, buzağı, sağrı- ve kâğıdar -Hollanda, Çin, ebruli, ipek- hakkında bilgilendirilirim. Mürekkepler, kalemlerin kesilişleri, mürekkep kurutma tozunun

kullanılışı, yazı tiplerinin boyutları: Düz harf, antik, Mısır, pika, 8 puntoluk, 6-7 punto arası olanlar zümrüt, 5,5 punto olanlar yakut, 5 punto olanlar inci... Bunlara cevher adları verilmiştir. Bu bir kandırmacadır. Çünkü harfler bir ocaktaki cüruf kadar katı ve donukturlar.

Ama çabuk öğrenirim. Mevsim değişir. Bana küçük ödüller verilir: Yeni eldivenler, yumuşak tabanlı terlikler, bir elbise – ilki kadar sert, ama kadifeden. Akşam yemeklerimi yemek odasında, gümüş takımlarla donatılmış büyük bir meşe masanın bir ucunda yememe izin verilir. Dayım öbür ucunda oturur. Sandalyesinin yanında bir okuma sehpası bulundurur ve çok az konuşur, ama eğer bir çatalı düşürme veya bıçağı tabağımda gıcırdatma şanssızlığına uğrarsam o zaman yüzünü kaldırarak ıslak ve korkunç bir gözle bana dik dik bakar. "Elinde, çatal bıçağını bu şekilde gıcırdatmana sebep olacak bir güçsüzlük mü var, Maud?"

"Bıçak çok büyük ve çok ağır, dayı," diye yanıtlarım bir kez ters bir şekilde.

O zaman bıçağımı aldırır ve ellerimle yemek zorunda kalırım. Yemeklerin hep kanlı et, yürek ve sığır paçası olmasını tercih ettiğinden, oğlak derisi eldivenlerim kırmızı olur – sanki yapıldıkları maddeye geri dönerlermiş gibi. İştahım kaçar. En çok şarabı severim. Bana üzerinde M harfi yazılı bir kristal bardakla verilir. Peçetemi tutan gümüş halka aynı kararmış siyah harfle işaretlidir. Bunlar bana kendi adımı değil, annemin Marianne olan adını hatırlatmak içindir.

Annem, ıssız parktaki en ıssız noktada gömülüdür – pek çok beyaz mezar taşının içinde onunki bir gri taştır. Onu görmeye ve mezarını düzgün tutmaya götürülürüm.

"Yapabildiğin için minnettar ol," der Bayan Stiles kollarını göğsünde kavuşturup, benim mezarlıkta çıkan çimeni kırptığımı görünce. "Benim mezarıma kim bakacak? Tamamen unutulacağım."

Kocası ölmüştür. Oğlu denizcidir. Küçük kızının kıvırcık siyah saçının hepsini alnuş, onunla süs eşyaları yapmıştır. Benim saçımı sanki bukleler dikenmiş de eline batacakmış gibi tarar; keşke öyle olsalardı. Sanıyorum beni kırbaçlayamamaktan dolayı üzgün. Hâlâ kollarımı çimdikleyip çürürür. Benim kurallara uyuşum, onu öfke krizlerimden daha çok kızdırır ve ben de bunu görünce daha da uysallaşırım; onun hüznünü bileyip keskinleştiren, tatsız, ustalıklı bir uysallık. Bu onu çimdik atmaya -yeterince fayda getirmez- ve azarlamaya kışkırtır, kendi kederlerini açığa çıkardığı için bu daha faydalıdır. Onu sık sık mezarlığa götürürüm ve annemin mezar taşının başında ciğerlerimin bütün gücüyle iç çekmeye özen gösteririm. Zamanla -ne kadar da kurnazım!- ölen kızının adını öğrenirim, sonra mutfak kedileri yavrulayınca, bir tanesini kendime alır ve onun adını veririm. Bayan Stiles yakındayken ona en yüksek sesimle bağırmaya dikkat ederim: "Gel, Polly! Ah, Polly! Ne güzel çocuksun sen! Siyah tüylerin ne kadar güzel! Gel annene bir öpücük ver!"

İşte şartların beni ne hale getirdiğini görüyor musunuz?

Bayan Stiles titrer ve bu sözlere gözlerini kırpıştırır.

Artık buna daha fazla dayanamadığı zaman, "Al o pis hayvanı Bay Inker'a ver de boğsun!" der Barbara'ya.

Ben kaçar ve yüzümü saklarım. Kaybettiğim evimi ve beni seven hemşireleri düşünürüm, bu düşünce sıcak gözyaşlarını soğuk bir şekilde gözlerime doldurur.

"Ay, Barbara!" diye bağırırım. "Yapma! N'olur yapma!"

Barbara asla yapmayacağını söyler. Bayan Stiles onu yollar.

"Sen sinsi, iğrenç bir çocuksun," der. "Barbara'nın bunu bilmediğini sanma. Senin içini ve kurnazlıklarını göremediğini sanma."

Ama o zaman büyük hıçkırıklarla ağlayan odur ve kendi gözlerim onunkileri incelerken hemen kurur. O benim için nedir ki? Artık kim benim için nedir? Annelerimin, hemşirelerin beni kurtarmak için birini yollayabileceğini düşünmüştüm, altı ay ge-

çer -bir altı, bir altı daha- ve hiç kimse gelmez. Beni unuttuklarına inandırırım. "Seni mi düşünecekler?" der Bayan Stiles gülerek. "Niye ki, tımarhanede senin yerine senden daha iyi huylu yeni bir kız bulmuşlardır nasılsa." Zamanla ona inanırım. Unutmaya başlarım. Eski hayatım yenisine göre belirsizleşir – veya bazen rüyalarda ve eksik anılarda ortaya çıkıp onu karartır, sıkıntıya sokar; tıpkı o unutulan derslerin bulaşmış çizgilerinin arada sırada kopya defterimde belirdiği gibi.

Gerçek annemden nefret ederim. Beni herkesten önce o terk etmedi mi? Onun bir resmini yatağımın yanındaki küçük bir tahta kutuda tutarım, ama tatlı beyaz yüzünde benim için hiçbir şey yoktur ve ondan tiksinmeye başlarım. Her keresinde, "Anneme iyi geceler öpücüğü vereyim," derim kutumu açarak. Bunu yalnızca Bayan Stiles'a işkence etmek için yaparım. Resmi dudaklarıma götürür ve o bana bakıp üzüldüğümü sanırken, "Senden nefret ediyorum," diye fısıldarım, nefesim altını kararırken. Bunu o gece ve ertesi gece ve ertesi gece yaparım; en sonunda nasıl bir saat düzenli bir ritmi vurmalıysa ben de bunu yapmazsam yatağımda sinirli bir şekilde yatarım. Ve sonra resim yavaşça konmalıdır, kurdelesi kırışmadan. Eğer çerçeve, tahta kutunun kadife astarına hızlı vurursa, onu tekrar çıkarır ve yeniden dikkatle koyarım.

Bayan Stiles bunu yaparken tuhaf bir ifadeyle beni seyreder. Barbara gelene kadar asla sakinleşmem.

Bu sırada dayım çalışmanı izler ve harflerimi, elyazımı, sesimi oldukça ilerlemiş bulur. Arada sırada Briar'da beyefendileri ağırlamaya alışıktır: Şimdi beni onların önüne çıkartıp okutur. Onlara yabancı metinler okurum, okutulduğum konuları anlamam ve beyefendiler -Bayan Stiles gibi- beni tuhaf bir şekilde seyrederler. Buna alışırım. Bitirdiğimde, dayımın talimatı üzerine reverans yaparım. İyi reverans yaparım. Beyefendiler alkışlar, sonra gelip elimi sıkar veya okşarlar. Bana sıklıkla ne kadar en-

der biri olduğumu söylerler. Ben bir dâhi olduğuma inanıp onların bakışlarından kızarırım.

Beyaz tomurcuklar da kıvrılıp düşmeden önce kızarır. Bir gün dayımın odasına gittiğimde, küçük masamı kaldırılmış ve bana kitapları arasında bir yer hazırlanmış bulurum. Bakışımı görür ve yanına gitmemi işaret eder.

"Eldivenlerini çıkar," der. Çıkarırım ve sıradan şeylerin yüzeyine dokununca titrerim. Soğuk, durgun, güneşsiz bir gündür. O zaman, Briar'a geleli iki yıl olmuştur. Yanaklarım bir çocuğunki kadar yuvarlak ve sesim incedir. Kadınların yaptığı gibi kanamaya henüz başlamamışımdır.

"Ya, Maud," der dayım. "En sonunda pirinçten parmağı geçtin ve kitaplarıma geldin. Mesleğinin gerçek niteliğini öğrenmek üzeresin. Korkuyor musun?"

"Biraz, efendim."

"Korkmanda fayda var. Çünkü bu korkunç bir konudur. Sen benim bilgin olduğumu saruyorsun, hımm?"

"Evet, efendim."

"Eh, ondan daha fazlasıyım. Ben zehir muhafızıyım. Bu kitaplar -bak, taru onları, iyi taru onları-, demek istediğim zehirler bunlar. Ve bu..." Burada elini saygıyla masasının üstünde karmakarışık duran mürekkep lekeli kâğıt yığını üzerine koyar, "bu Fihrist'tir. Bu, diğerlerine koleksiyonlarında ve doğru çalışmada rehberlik edecektir. Bu konu üzerine, bunun bitince olacağı kadar mükemmel bir çalışma yoktur. Bunun kurulmasına ve yeniden gözden geçirilmesine yıllarımı adadım, daha da adayacağım, çalışma bunu ister. Ben zehirler arasında o kadar uzun çalıştım ki artık onlara bağışıklığım var ve amacım sen bana yardımcılık yaparken seni de bağışık yapmak. Gözlerim – gözlerime bakar mısın Maud?" Gözlüğünü çıkararak yüzünü benimkine yaklaştırır ve daha önce bir kez olduğu gibi onun yumuşak ve çıplak yüzünün görüntüsünden ürkerim – ama şimdi, renkli camların sakladığı şeyi de görürüm: Gözünün yüzeyi üzerinde ince bir taba-

ka veya süt gibi bir şey. "Gözlerim zayıflıyor," der gözlüğünü takarak. "Senin gözün benimkini kurtaracak. Senin elin benim elim olacak. Sen buraya çıplak elle gelirken sıradan dünyada -bu odanın dışındaki basit dünyada- sülfürikasit ve arsenikle uğraşan insanların ciltlerini korumaları gerekir. Sen onlar gibi değilsin. Bu senin doğru alanın. Ben öyle yaptım. Seni zehirle besledim, gram ve zerreyle. Şimdi daha yüksek doz geliyor."

Arkasını döner ve raftan bir kitap alır, sonra bana uzatır; parmaklarımı üzerine bastırarak.

"Bunu diğerlerinden ayır. Çalışmamızın ne kadar ender olduğunu hatırla. Bu, eğitimsiz gözlere ve kulaklara tuhaf gelebilir. Söylersen senin ahlakının bozuk olduğunu düşünürler. Beni anlıyor musun? Dudağına zehirle değdim, Maud. Unutma."

Kitabın adı *Kalkan Perde veya Laura'nın Eğitimi*'dir. Oturup kapağı açarım ve sonunda okuduğum, beyefendilerden alkış kopartan konuyu anlarım.

Dünya buna zevk der. Dayım bunu biriktirir – korumalı raflarda düzgün tutar, düzenli tutar, ama tuhaf bir şekilde tutar. Zevkin kendi hatırına değil, hayır asla bunun için değil, daha çok, garip bir şehveti doyuracak yakıtı sağladığı için.

Yani, kitap meraklısının şehveti demek istiyorum.

"İşte bak, Maud," der bana yavaşça, dolaplarının cam kapaklarını açıp, gösterdiği metinlerin kapakları üzerinde parmaklarını gezdirerek. "Bu kâğıtların üzerindeki damarları, bu kitap sırtının marokenini, yaldızlı kenarını fark ettin mi? Şu süslemeleri incele, bak." Kitabı bana doğru eğer, ama kıskançlıkla, almama izin vermez. "Daha değil, daha değil! Ah, buna da bak. Siyah harfler, başlıklar, bak, kırmızı seçiliyor. Baş harfler çiçek bezeli, sayfa kenarı metin kadar geniş. Ne savurganlık! Ya bu! Düz sert kapak, ama bak burada süslü ön sayfa," resimde bir koltuğa uzanmış bir kadın, yanında bir beyefendi, organı çıplak ve ucu kırmızı, "Borel tarzında yapılmış, çok ender. Bunu gençken Li-

verpool'da bir tezgâhtan bir şiline alnıştım. Şimdi elli sterlin verseler bırakmam – gel, gel!" Kızardığımı görmüştür. "Burada okullu kız utangaçlığı yok! Seni evime getirip koleksiyonumu öğretiyorum, kızardığını görmek için mi? Evet, bunu istemem. Bu iş, eğlence değil. Yakında, biçimi incelerken içeriği unutacaksın."

Pek çok kez bana bunu söyler. Ona inanmam. On üç yaşındayımdır. Kitaplar ilk başta beni dehşet içinde bırakır: Çünkü çocukların kadın ve erkek olurken, anlatılanların yapılması -şehvet duymak, gizli uzantılar ve oyuntuların gelişmesi, ateşlere, krizlere yatkın olmak, yanan tenlerini sonsuz bir şekilde bir araya getirmekten başka bir şey aramamak- korkunç bir şey gibi görünür. Ağzımın öpmekle tıkandığını hayal ederim. Bacaklarının ayrıldığını hayal ederim. Kendimi parmaklanıp delinirken hayal ederim... On üç yaşındayımdır, dediğim gibi. Korku, yerini huzursuzluğa bırakır: Her gece Barbara'nın yanında yatmaya başlarım, o uyurken ben uyanık; bir keresinde göğsünün kıvrımını incelemek için battaniyeyi açarım. Sonra onu yıkanırken ve giyinirken seyretmeye başlarım. Bacakları -dayımın kitaplarından pürüzsüz olmaları gerektiğini bilirim- tüyden koyu renktir; aralarındaki yer -düzgün ve açık renk olması gerektiğini bilirim- hepsinden koyudur. Bu beni düşündürür. En sonunda bir gün ona bakarken beni yakalar.

"Neye bakıyorsun?" der.

"Amma," derim. "Niye o kadar siyah?"

Dehşete kapılmış gibi benden kaçar, eteğini indirir, ellerini göğsünün önüne koyar. Yanağı kızarır. "Ay!" diye bağırır. "Hiç duymadım! Böyle sözleri nereden öğrendin?"

"Dayımdan," derim.

"Ah, seni yalancı! Dayın bir beyefendidir. Bayan Stiles'a söyleyeceğim!"

Söyler. Bayan Stiles'ın bana vuracağını sanırım; ama bunun yerine Barbara gibi o da kaçar. Ama sonra, bir kalıp sabun alır

ve Barbara beni tutarken sabunu ağzıma sokar – sıkı sıkı bastırır, sonra dudaklarının ve dilimin üstünde ileri geri gezdirir.

"Şeytan gibi konuşacak musun?" der bunu yaparken. "Sürtük gibi ve pis bir hayvan gibi? Kendi süprüntü annen gibi? Konuşacak mısın? Konuşacak mısın?"

Sonra beni bırakır, düşerim ve orada durup hırsla ellerini önlüğüne siler. O geceden sonra Barbara'yı kendi yatağında tutar ve odalarımızın arasındaki kapıyı aralık bırakmasını ve bir lamba koymasını ister.

"Tanrı'ya şükür en azından eldiven giyiyor," dediğini duyarım. "Bu onun daha fazla yaramazlık etmesini önler..."

Dilim yarılıp kanayana kadar ağzımı yıkarım; ağlar ağlarım, ama hâlâ lavanta tadı alırım. Sarılırım, dudağımda zehir kalmıştır.

Ama yakında bunu umursamam. Benim de amım Barbara'nınki kadar siyahlaşır, dayımın kitaplarının yalanlarla dolu olduğunu anlarım ve bunları gerçek olarak düşündüğüm için kendimden nefret ederim. Sıcak yanaklarım soğur, rengim solar, sıcaklık uzuvlarımdan çekilir. Huzursuzluk, tamamen küçük görmeye dönüşür. Olmam istenen olurum. Bir kütüphaneci olurum.

"*Şehvetli Türk*," diyebilir dayım, kâğıtlardan kafasını kaldırıp. "Nerede tutuyoruz onu?"

"Burada, dayı," diye yanıtlarım. Bir yıl içinde raflarındaki her kitabın yerini bilirim. Büyük fihristinin planını bilirim – *Priapus ve Venüs'ün Evrensel Bibliyografyası.* Çünkü beni Priapus ve Venüs'e adanuştır, diğer kızların tığ işi veya dokumaya çırak verildiği gibi.

Arkadaşlarını tanırım -ziyarete gelen ve hâlâ beni okurken dinleyen o beyefendiler, kolekisyoncular, mezatçılar-, çalışmasının meraklıları. Onlara kitaplar yollar -her hafta daha çok kitap- ve mektuplar:

"'Bay Lilly: Cleland hakkında. Paris Afrika maymununun, kayıp sodomi malzemesi hakkında bilgisi yok. Peşine düşeyim mi?' "

Dayım, gözlüğünün arkasında gözlerini iyice kırıştırıp okuduğumu dinler.

"Ne dersin, Maud?" der. "... Neyse, bunu boşver şimdi. Cleland'ı sürünmeye bırakmalıyız, baharda belki daha iyi şeyler umabiliriz. Evet, evet. Bakayım..." Masasının üstündeki kâğıt koçanlarını böler. "Şimdi, *Tutkular Festivali*. Hâlâ Hawtrey'den ödünç aldığımız ikinci cilt duruyor mu? Onu kopya etmelisin, Maud..."

"Ederim," derim.

Benim fazla uysal olduğumu düşünmektesiniz. Başka nasıl yanıtlayabilirim? Bir keresinde, daha önceleri, kendimi unutup esnerim. Dayım beni inceler. Sayfasından kalemini kaldırmış, yavaşça ucunu yontmaktadır.

"Mesleğini sıkıcı buluyor gibi bir halin var," der en sonunda. "Belki odana dönmek istersin." Hiçbir şey söylemem. "İster misin?"

"Belki, efendim," derim, bir an sonra.

"Belki. Çok iyi. O zaman kitabını geri koy ve git. Ama Maud..." Tam kapıya geçerken. "Bayan Stiles'a ateşini yakmamasını söyle. Herhalde seni tembellik yaparken ısıtmak için para harcayacağını düşünmüyorsun, hımm?"

Duralarım, sonra giderim. Bu yine kışın olur – orada hep kış gibidir! Akşam yemeği için giydirilene kadar paltoma sarılı otururum. Ama masada, Bay Way tabağıma yemeğimi koyacakken, dayım onu durdurur. "Et yok," der, kucağına bir peçete yayarken, "tembel kızlara. Bu evde yok."

Sonra Bay Way tabağı alır. Yardımcısı Charles üzgün görünür. Ona vurmak isterim. Bunun yerine, oturmam gerekir, ellerimi eteğimin kumaşında döndürüp, bir kez gözyaşlarını yuttuğum gibi öfkemi çiğneyip, etin dayımın mürekkep lekeli dilinde kaydığını duyarak, ta ki sofradan azledilinceye kadar.

Ertesi gün saat sekizde, işime dönerim ve bir daha asla esnememeye dikkat ederim.

İzleyen aylarda boyum uzar. Daha incelir ve daha solgunlaşırım. Güzelleşirim. Eteklerim, eldivenlerim ve terliklerim küçülür. Dayım belirsiz bir şekilde bunu fark eder ve Bayan Stiles'a bana eski kalıba göre yeni elbiseler kesmesi talimatını verir. Keser ve bana diktirir. Sanırım beni dayımın zevkine uygun giydirmekten hainee bir zevk alır, ama aslında, belki de kızının kederinden, küçük kızların kadınlara dönüşmek üzere yaratıldıklarını unutmuştur. Zaten Briar'da çok uzun kalmışımdır ve artık düzenden rahatlık duyarım. Eldivenlerime ve sert iskeletli elbiselerime alışmışımdır; bağcıkların ilk gevşemesiyle irkilirim. Soyunukken, kendimi çıplak ve dayımın gözlüksüz gözlerinden biri gibi güvensiz hissederim.

Uyurken bazen rüyalarla sıkıntı çekerim. Bir keresinde ateşim çıkar ve bir cerrah beni görür. Dayının arkadaşıdır ve okuduğumu duymuştur. Çenelerimin altındaki yumuşak eti parmaklar, başparmaklarını yanaklarıma koyar, gözkapaklarımı kapatır. "Olağandışı düşüncelerle," der, "rahatsız mısın? Peki, bunu bekleriz. Sen zaten olağandışı bir kızsın." Elimi okşar ve bana bir ilaç yazar -bir bardak suyla içilecek tek bir damla- "huzursuzluk için." Bayan Stiles bakarken, Barbara karışımı hazırlar.

Sonra Barbara evlenmek üzere beni bırakır ve bana başka bir hizmetçi verilir. Adı Agnes'tir. Ufak tefek ve bir kuş kadar hafiftir – adamların ağlarla indirdikleri küçük, küçücük kuşlardan biri. Kızıl saçları ve çilli beyaz cildi vardır, sanki rutubetten sararmış kâğıt gibi. On beş yaşındadır, süt gibi masum. Dayımın iyi biri olduğunu sanır. Önce beni de iyi sanır. Bana bir zamanlarki halimi hatırlatır. Bana bir zamanlarki ve hâlâ olmam gereken, ama bir daha asla olmayacağım halimi hatırlatır. Bu yüzden ondan nefret ederim. Sakar olduğunda, ağır olduğunda ona vururum. Bu onu daha da sakarlaştırır. Sonra tekrar vururum. Bu onu ağlatır. Gözyaşlarının arkasında, yüzü hâlâ benimkine benzer. Benzerliği hayal ettikçe daha da sert vururum.

***

Hayatım böyle geçer. Hayatımın acayip olduğunu bilmem için, sıradan şeylerhakkında yeterince şey bilmediğimi düşünebilirsiniz. Ama dayımınkilerden başka kitaplar da okurum ve hizmetçilerin konuşmalarını duyar, bakışlarını yakalarım, bundan -sofra hizmetçilerinin, uşakların tuhaf ve acıyan bakışlarından!- acayipliğimi yeterince iyi anlarım.

Romanlardaki en iğrenç zamparalar kadar dünya zevklerine düşkünümdür, ama dayımın evine ilk geldiğimden beri parkının duvarlarından öteye hiç geçmedim. Her şeyi bilirim. Hiçbir şey bilmem. Bundan sonra olacaklarda bunu hatırlamalısınız. Yapamadıklarımı, görmediklerimi hatırlamalısınız. Örneğin, bir ata binemem veya dans edemem. Harcamak için hiç metal para ellemedim. Hiçbir tiyatro oyunu, demiryolu, dağ veya deniz görmedim.

Londra'yı hiç görmedim, ama yine de onu bildiğimi sanırım. Dayımın kitaplarından bilirim. Bir nehrin üzerinde uzandığını bilirim, çok genişleyen bu parkın ötesinde akan bir nehir. Bunu düşünerek suyun yanında yürümeyi severim. Orada çok eski, yarısı çürümüş, devrik bir sandal vardır – teknesindeki delikler bana tutsaklığımın ebedi alayı gibi görünür, ama üzerinde oturup suyun kenarındaki sazlara bakmayı severim. İncil'deki, bir sepete konup, sonra kralın kızı tarafından bulunan çocuğun hikâyesini hatırlarım. Bir çocuk bulmayı isterim. İsterim, ama çocuğu tutmak istemem! Onun sepetteki yerini alıp, onu Briar'da benim yerime büyümeye bırakmayı isterim. Sık sık Londra'da sürebileceğim hayatı ve bana kimin sahip çıkacağını düşünürüm.

Bu hâlâ genç olduğum ve hayallere kapıldığım zamandır. Daha büyüyünce nehir kıyısında o kadar çok yürümem ama evin camlarında durup suyun aktığını bildiğim yere bakarım. Kendi penceremde saatlerce dururum. Dayımın pencere camlarını örten sarı boyaya bir gün tırnağımla küçük mükemmel bir hilal yapar ve sonra arada bir eğilerek oraya gözümü dayarım –

sanki sır dolu bir dolabın anahtar deliğine gözünü dayayan meraklı bir eş gibi.

Ama ben dolabın içindeyimdir ve dışarı çıkmayı isterim...

Richard Rivers bir komplo, bir vaat ve benim dışarı çıkmama yardım etmeye kandırılacak enayi bir kızın hikâyesiyle Briar'a geldiğinde, on yedi yaşındayımdır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Daha önce, eve, ilgili beyefendileri bizimle yemek yemeye ve sonra beni okurken dinlemeye davet etmenin dayımın âdeti olduğunu söylemiştim. Şimdi de öyle yapıyor.

"Bu akşam derli toplu ol, Maud," der bana, kütüphanesinde durup eldivenlerimi düğmelerken. "Konuklarınız olacak. Hawtrey, Huss ve başka biri, bir yabancı. Resimlerimizin monte edilmesi işini ona vermeyi umuyorum."

Resimlerimiz. Ayrı bir çalışma odasında, dayımın kitaplarının yanı sıra, gelişigüzel biriktirdiği açık saçık gravürlerle dolu dolaplar vardır. Sık sık, bunları kesip düzeltip monte edecek birini almaktan söz etmiştir, ama bu işe uygun kimseyi bulamamıştır. Bu tip bir işi yapacak kişinin oldukça özel bir karaktere sahip olması gerekir.

Benimle göz göze gelir, dudaklarını ileri uzatır. "Ayrıca Hawtrey bize bir hediyesi olduğunu söylüyor. Fihriste koymadığımız bir metnin baskısı."

"Bu çok iyi haber, efendim."

Belki kuru konuşurum, ama kendisi de kuru bir adam olan dayım bunu dikkate almaz. Sadece ellerini önündeki kâğıt koçanlarına koyar ve yığını iki eşit olmayan kümeye ayırır. "Şöyle böyle. Bakayım..."

"Çıkabilir miyim, dayı?"

Başını kaldırır. "Saat çaldı mı?"

"Çaldı, sanırım."

Cebinden çalar saatini çıkarır ve kulağına tutar. Kütüphanesinin kapısının anahtarı -sapından soluk kadifeye dikili- yanında ses çıkarmadan sallanır. "Çık o zaman, çık. Yaşlı bir adamı kitaplarına bırak. Git ve oyna – ama yavaşça, Maud."

"Evet, dayı."

Arada sırada onunla olmadığım zaman saatlerimi nasıl geçirdiğimi düşünür diye merak ederim. Sanırım, zamanın tuhaf bir şekilde geçtiği veya hiç geçmediği kitaplarının özel dünyasına çok alışmıştır ve benim yaşsız bir çocuk olduğumu hayal eder. Bazen ben de kendimi öyle hayal ederim – sanki kısa, sıkı elbiselerim ve kadife kuşaklarım beni bir Çin terliği gibi, aksi halde dışına çıkacağım bir şekle sokar. Dayımın kendisinin -şu anda elli yaşının üstünde olmadığını düşünüyorum- her zaman mükemmel ve kalıcı bir şekilde yaşlandığını düşünmüşümdür; bulutlu kehribar çentiklerinde böceklerin yaşlanmış, ama sabit ve değişmez kaldıkları gibi.

Onu bir sayfaya gözlerini kısmış bakarken bırakırım. Yumuşak tabanlı ayakkabılarla çok sessiz yürürüm. Agnes'in olduğu odalarıma giderim.

Onu bir dikişle uğraşırken bulurum. Geldiğimi görür ve irkilir. Böyle bir irkilmenin benimki gibi bir huy için nasıl kışkırtıcı göründüğünü biliyor musunuz? Orada durur ve dikiş dik-

mesini seyrederim. Bakışlarını hisseder ve titremeye başlar. Dikişleri uzar ve eğrilir. En sonunda iğneyi ondan alır ve ucunu yavaşça etine batırırım, sonra çeker, sonra yeniden batırırım, sonra bunu altı-yedi kez daha yaparım, ta ki parmak eklemleri çillerin arasında iğne izlerinden kızarana kadar.

"Burada beyefendiler olacak," derim bunu yaparken. "Bir tanesi yabancı. Sence genç ve yakışıklı mıdır?"

Bunu, eğlenmek için, yeterince boş bir şekilde söylerim. Bana bir şey ifade etmez. Ama o beni duyar ve kızarır.

"Bilemem, küçükhanım," diye yanıtlar, gözlerini kırpıştırıp başını çevirerek, ama elini çekmeden. "Belki."

"Sence öyle mi?"

"Kimbilir? Olabilir."

Onu daha dikkatli inceler, yeni bir fikir bulurum.

"Olsun ister miydin?"

"İstemek mi, küçükhanım?"

"İstemek, Agnes. Şimdi bana öyle geliyor ki isterdin. Ona senin odanın yolunu söyleyeyim mi? Kapıyı dinlemem. Kilitlerim, oldukça gizli olur."

"Ay küçükhanım, ne saçmalık!"

"Öyle mi? Bak, elini çevir." Çevirir ve iğneyi daha sert batırırım. "Şimdi söyle istemediğini, avcunda bir delik varken!"

Elini çekip emer ve ağlamaya başlar. Gözyaşlarının görüntüsü -ve deldiğim hassas etinin üstünde hareket eden ağzı- önce beni heyecanlandırır, sonra sıkar, sonra bıktırır. Onu ağlamaya bırakıp tıkırdayan penceremde, gözlerim duvara, sazlara ve Thames'e doğru inen çimlerde, dururum.

"Sessiz olsana!" derim, nefesi hâlâ tıkanırken. "Şu haline bak! Bir beyefendi için gözyaşı! Bilmiyor musun ki yakışıklı, hatta genç bile olmayacak? Bilmiyor musun, hiç olmazlar?"

Ama elbette o ikisidir de.

"Bay Richard Rivers," der dayım. İsim bana uğurlu görünür. Sonra sahte olduğunu öğreneceğim – yüzükleri, gülümsemesi,

davranışı kadar sahte; ama şimdi oturma odasında dururken ve bana eğilip selam vermek üzere ayağa kalkarken ondan neden şüphe edeyim? Güzel hatları, hatta dişleri var ve dayımdan neredeyse otuz santim daha uzundur. Saçları taranmış ve yağlanmış, ama uzundur: Bir kıvrım yerinden firlamış ve alnına düşmüştür. Tekrar tekrar bir eliyle onu eller. Elleri ince, düzgün ve -sigaradan sararmış tek bir parmak dışında- oldukça beyazdır.

"Bayan Lilly," der, bana doğru eğilirken. Saç buklesi öne düşer, lekeli el onu geri itmek için kalkar. Sesi çok alçaktır sanırım, dayımın hatırına. Bay Hawtrey tarafından önceden uyarılmış olmalıdır.

Bay Hawtrey, Londra'da bir kitapçı ve yayıncıdır, Briar'a pek çok kereler gelmiştir. Elimi tutar ve öper. Arkasından Bay Huss gelir. Dayımın gençliğinden beri arkadaşı, koleksiyoncu bir beyefendidir. O da elimi tutar, ama yalnızca kendisine daha yakına çekmek için, sonra yanağımı öper. "Sevgili çocuk," der.

Bay Huss tarafından merdivenlerde birkaç kez şaşırtılmışımdır. Orada durup, çıkarken beni seyretmeyi sever.

"Nasılsınız, Bay Huss?" derim şimdi, bir reverans yaparak.

Ama baktığım Bay Rivers'dır. Ve bir-iki kez, başımı ondan yana çevirince, onun da gözlerinin benim üzerimde olduğunu fark ederim, bakışı düşüncelidir. Beni ölçüp biçer. Belki de benim bu kadar güzel olacağımı düşünmemiştir. Belki de söylentilerden duyduğu kadar güzel değilimdir. Bilemiyorum. Ama yemek çanı çalınca ve masaya yürümek için dayımın yanına geçince onun duraladığını görürüm, sonra yanımdaki yeri seçer. Keşke seçmemiş olsaydı. Sanıyorum beni seyretmeye devam edecek, ben yemek yerken seyredilmekten hoşlanmam. Bay Way ve Charles etrafımızda yumuşak bir şekilde dönüp, bardaklarımızı doldururlar – benimki M işli o kristal bardak. Yemek, tabaklarımıza konur, sonra hizmetçiler gider: Konuklarımız varken asla bizimle durmazlar, ama yemek aralarında gelirler. Briar'da yemeği de her şeyi yaptığımız gibi yeriz, sa-

atin çalmasıyla. Beyefendilerin bir akşam yemeği bir buçuk saat sürer.

Bu akşam tavşan çorbası ikram edilir, sonra derisi çıtır, kemikleri pembe, iç organları kızartılmış kaz masada dolaştırılır. Bay Hawtrey zarif bir böbrek alır, Bay Rivers da kalbi. Bana tuttuğu tabağı başımı sallayıp reddederim.

"Korkarım aç değilsiniz," der sessizce yüzümü seyrederek.

"Kaz sevmez misiniz, Bayan Lilly?" diye sorar Bay Hawtrey. "En büyük kızım da öyle. Kaz yavrularını düşünüp gözleri dolar."

"Umarım gözyaşlarını yakalayıp saklarsınız," der Bay Huss. "Ben sık sık bir kızın gözyaşlarından mürekkep yapıldığını görmek istediğimi düşünürüm."

"Mürekkep mi? Bunu kızlarıma söylemeyin, yalvarırım. Onların şikâyetlerini duymak zorunda oluşum bir yana. Ama onları kâğıda basmak fikrini bir kez edinirlerse ve bana okuturlarsa, sizi temin ederim, yaşamım yaşanmaya değmez olur."

"Gözyaşından mürekkep mi?" der dayım. "Bu ne saçmalık?"

"Kızların gözyaşları," der Bay Huss.

"Oldukça renksizdir."

"Sanmam. Gerçekten beyim, sanmam. Onların hassas bir şekilde renkli olduklarını hayal ederim – belki pembe, belki mor."

"Belki," der Bay Hawtrey, "onları kışkırtan duyguya bağlı olarak?"

"Kesinlikle. Tam üstüne bastınız işte, Hawtrey. Mor gözyaşları melankolik bir kitaba, pembe neşeli birine. Kitap, bir kızın kafasından saçlarla da dikilebilir..." Bana bakar ve bakışı değişir. Peçetesini ağzına götürür.

"Şimdi," der Bay Hawtrey, "gerçekten buna hiç teşebbüs edilmedi mi diye merak ediyorum. Bay Lilly! Deriler ve ciltlemelerle ilgili barbarca hikâyeler duyuluyor..."

Bir süre bunu tartışırlar. Bay Rivers dinler, ama bir şey söylemez. Tabii bütün dikkati bendedir. Belki konuşacak diye düşünürüm, onların konuşmasının altından gizlice. Umarım ko-

nuşur. Umarım konuşmaz. Şarabımı yudumlarım ve birden yorgun düşerim. Dayımın arkadaşlarının ufak, dar çemberlerde sıkıcı konuları kovaladıkları bunun gibi yemeklerde pek çok kez oturmuşumdur. Umulmadık bir şekilde Agnes'i düşünürüm. Agnes'in ağzını delinmiş avcundan bir kan damlasını emerken düşünürüm. Dayım boğazını temizler ve ben gözümü kırparım.

"Evet, Rivers," der. "Hawtrey bana onun için Fransızca konuları İngilizceye tercüme ettiğinizi söyledi. Eğer onun matbaası bu işin içindeyse, kalitesiz şeyler demektir."

"Kalitesiz şeyler gerçekten de," diye yanıtlar Bay Rivers, "yoksa buna girişmezdim. Pek benim alanım değil. İnsan Paris'te gerekli terimleri öğrenir, ama ben yakında orada güzel sanatlar öğrencisi olarak bulundum. Yeteneklerim için, kötü İngilizceyi daha kötü Fransızcadan çıkartmaktan daha iyi bir uygulama bulmayı umuyorum, efendim."

"Peki, peki. Göreceğiz." Dayım gülümser. "Resimlerimi görmek istersiniz."

"Çok isterim tabii."

"Peki, bunu başka bir gün yaparız. Onları yeterince güzel bulursunuz sanırım. Ama onlara kitaplarımdan daha az önem veririm. Belki duymuşsunuzdur," durur, "Fihrist'imi?"

Bay Rivers başını eğer. "Olağanüstü bir şeye benziyor."

"Oldukça olağanüstü, değil mi Maud? Ama alçakgönüllü müyüz? Kızarıyor muyuz?"

Kendi yanağımın soğuk olduğunu bilirim ama onunki de balmumu kadar soluktur. Bay Rivers döner ve düşünceli bakışıyla yüzümü inceler.

"Büyük çalışma nasıl gidiyor?" diye sorar Bay Hawtrey neşeyle.

"Yaklaştık," diye yanıtlar dayım. "Çok yaklaştık. Matbaayla konsültasyon halindeyim."

"Ya uzunluk?"

"Bin sayfa."

Bay Hawtrey kaşını kaldırır. Eğer dayımın mizacı izin verse ıslık çalabilir. Bir dilim daha kaz eti almak için uzanır.

"İki yüz daha fazla," der bunu yaparken, "sizinle en son konuştuğumdan bu yana."

"İlk cilt için tabii. İkinci cilt daha büyük olacak. Buna ne diyorsunuz, Bay Rivers?"

"Şaşılacak şey, efendim."

"Hiç böylesi görülmüş mü? Evrensel bir bibliyografya ve böyle bir konu hakkında? İngilizler arasında bilimin öldüğünü söylüyorlar."

"Öyleyse siz onu dirilttiniz. Müthiş bir başarı."

"Müthiş, gerçekten de – konumun saklandığı gizliliğin derecelerini bilince daha da müthiş. Düşünün: Biriktirdiğim metinlerin yazarları kimliklerini ya farklı isim kullanarak ya da hiç isim kullanmayarak saklamak zorunda. Metinler, yayın ve baskı yeri ve tarihiyle ilgili her tür yanlış ve yanıltıcı detayla damgalı. Hımm? Gizli başlıklarla yüklüler. Karanlık bir şekilde, gizli kanallardan veya söylenti ve varsayımların kanatlarında geçmek zorundalar. Bibliyografyacının ilerlemesine yapılan denetimleri düşünün. Sonra, beyim, bana müthiş çalışmadan söz edin!" Neşesiz bir kahkahayla titrer.

"Tasavvur edemiyorum," der Bay Rivers. "Peki Fihrist nasıl düzenleniyor?.."

"Başlığına, yazarına, bize geliş tarihine göre ve şunu dikkate alın efendim: Zevk türüne göre. Bunları bir çizelge haline getirdik, tam olarak."

"Kitapları mı?"

"Zevkleri! Şimdi nereye geldik, Maud?"

Beyefendiler bana döner. Şarabımı yudumlarım. "Erkeklerin," derim, "Göğüslere Olan Şehveti'ndeyiz."

Dayım başıyla onaylar. "Evet, evet," der. "Görüyor musunuz, Rivers, bibliyografyamız bu alandaki öğrencilere neler sağlayacak? Gerçek bir İncil olacak."

"Bedenin yarattığı söz," der Bay Hawtrey gülümseyip, deyimin sadını çıkararak. Gözlerime bakar ve göz kırpar. Bay Rivers ise hâlâ içtenlikle dayıma bakmaktadır.

"Büyük bir tutku," der şimdi.

"Büyük bir emek," der Bay Huss.

"Gerçekten de," der Bay Hawtrey tekrar bana dönerek. "Korkarım, Bayan Lilly, dayınız sizi acımasızca çalıştırmaya devam ediyor."

Omuz silkerim. "Bu görev için eğitildim," derim, "hizmetçiler gibi."

"Hizmetçiler ve genç hanımlar," der Bay Huss, "farklı türden yaratıklardır. Birçok kez bunu söylemedim mi? Kızların gözleri okumayla yıpranmamalıdır, ne de küçük elleri kalem tutmaktan sertleşmelidir."

"Dayım da buna inanır," derim eldivenlerimi göstererek; aslında tabii korumaya meraklı olduğu ellerim değil kitapları olsa da.

"Peki," der şimdi, "günde beş saat çalışırsa ne olmuş? Ben on saat çalışıyorum! Kitaplar için değilse ne için çalışacağız? Hımm? Smart'ı ve Bury'i düşünün. Veya Tinius'u, o kadar kendini adamış bir koleksiyoncuydu ki kütüphanesi uğruna iki adam öldürdü."

"Frère Vincente'i düşünün, kendininki uğruna on iki kişiyi öldürdü!" Bay Hawtrey başını sallar. "Hayır, hayır, Bay Lilly. Gerekirse yeğeninizi çalıştırın. Ama eğer onu edebiyat uğruna şiddete yönlendirirseniz, sizi asla bağışlamayız."

Beyefendiler güler.

"Peki, peki," der dayım.

Hiçbir şey söylemeden kendi elimi incelerim. Parmaklarım kırmızı şarap bardağının arkasından yakut gibi kırmızı görünür, annemin adının baş harfi kristali döndürünceye kadar görünmez, sonra kesmeler göze çarpar.

***

Benim sofradan kalkmama izin verilmesine kadar iki yemek servisi daha ve sonra beyefendilerin oturma odasında bana katılmasına kadar tek başıma oturacağım iki saat vuruşu daha vardır. Seslerin mırıltısını duyar ve yokluğumda ne konuştuklarını merak ederim. En sonunda geldiklerinde yüzleri biraz pembeleşmiştir ve sigaradan nefesleri ekşimiştir. Bay Hawtrey kâğıt ve iple sarılı bir paket çıkarır. Dayıma uzatır, o da paketi açmakla uğraşır.

"Evet, evet," der ve sonra kitap çıplakken gözlerine yaklaştırıp: "İşte!" Dudaklarını oynatır. "Buraya bak, Maud, bak küçük kazıcımız bize ne getirmiş." Bana kitabı gösterir. "Evet, buna ne diyorsun?"

Adi ciltli, sıradan bir romandır, ama onu ender kılan ön sayfasıdır. Bakarım ve kuru bir heyecan kıpırtısı hissedişime engel olamam. Bu duygu beni rahatsız eder. "Bizim için çok değerli bir şey bu, dayı, şüphesiz."

"Şuradaki çiçekli süslemeyi gördün mü? Görüyor musun?"

"Görüyorum."

"Böyle bir şeyin ihtimalini bile düşündüğümüzü sanmıyorum. Eminim ki düşünmedik. Geri dönmeliyiz. Bir de o bölümün tamamlandığını düşünmüştük. Oraya yarın dönmeliyiz." Boynunu uzatır. Zevkin beklentisini sever. "Şimdilik – ama eldivenlerini çıkar. Hawtrey bize, kitaplarını kabına et suyu bulaştırman için mi getiriyor sanıyorsun? Tamam şimdi oldu. Şimdi biraz dinleyelim. Otur ve bize oku. Huss, siz de oturmalısınız. Rivers, yeğenimin sesine dikkat edin, ne kadar yumuşak ve net okur. Onu ben kendim eğittim. Evet, evet. Kitabın sırtını buruşturuyorsun, Maud!"

"Aslında buruşturmuyor, Bay Lilly," der Bay Huss, çıplak ellerime bakarak.

Kitabı bir sehpaya dayarım ve dikkatle sayfalarına bir ağırlık koyarım. Bir lambayı, ışığı yazıların üstüne düşecek şekilde çeviririm.

"Ne kadar okuyayım, dayı?"

Saatini kulağına dayar. "Bir sonraki saate kadar. Şimdi, Rivers, bunu izleyin ve bunun benzerine başka bir İngiliz oturma odasında rastlanıp rastlanmayacağını söyleyin bana!"

Kitap, dediğim gibi yeterince sıradan müstehcenlikle doludur, ama dayım haklıdır, o kadar iyi eğitimliyimdir ki sesim net ve durudur, kelimeleri neredeyse tatlandırır. Bitirdiğimde, Bay Hawtrey ellerini çırpar ve Bay Huss'un pembe yüzü daha da pembe, bakışı oldukça sıkıntılıdır. Dayım gözlüğünü çıkarmış, başı eğik, gözleri sımsıkı kapalı oturmaktadır.

"Sözler pek zayıf," der. "Ama senin için rafimda bir ev var. Bir ev ve kardeşler. Yarın seni oraya yerleşmiş göreceğiz. Çiçekli süsleme: Onu düşünmediğimize eminim. Maud, kapağı kapalı ve bükülmemiş, değil mi?"

"Evet, efendim."

Gözlüğünü takıp tellerini kulaklarının arkasına yerleştirir. Bay Huss brendi koyar. Ben eldivenlerimi düğmeler, eteğimin kırışıklıklarını düzeltirim. Lambayı çevirip kısarım. Ama kendime dair tedirginimdir. Bay Rivers'dan tedirginimdir. Okuduğumu dinlemiştir, görünüşte heyecanlanmadan, gözleri yerde, ama elleri kilitlidir; bir başparmağı biraz sinirli bir şekilde ötekine vurmaktadır. Şu anda kalkar. Şöminenin sıcak olduğunu ve onu yaktığını söyler. Odada bir dakika kadar yürür, dayımın kitap dolaplarına bakmak için sert bir şekilde eğilir – şimdi elleri arkasındadır; ama başparmağı hâlâ seğirmektedir. Sanırım seyrettiğimin farkındadır. Bir süre sonra yaklaşır, gözlerimi yakalar, dikkatlice önümde eğilip selam verir. "Ateşten bu kadar uzakta oldukça soğuk oluyor. Alevlere daha yakın oturmak istemez misiniz Bayan Lilly?"

"Teşekkür ederim, Bay Rivers, burayı tercih ederim," diye yanıtlarım.

"Üşümeyi seviyorsunuz," der.

"Gölgeyi seviyorum."

Tekrar gülümsediğimde bunu bir tür davetiye olarak kabul eder, ceketini kaldırır, pantolonunu çeker ve yanıma oturur, ama çok yakına değil, gözleri hâlâ dayımın raflarındadır, sanki kitaplara dikkati çekilmiş gibi. Ama konuşurken mırıldanarak konuşur. "Görüyorsunuz, ben de gölgeyi seviyorum."

Bay Huss bizim tarafa bir bakış atar. Bay Hawtrey ateşin yanında durur ve bardağını kaldırır. Dayım koltuğuna gömülmüştür, koltuğun kulakları gözlerini gizlemektedir; yalnızca sarkmış dudaklı kuru ağzını görürüm. "Erotik arzuların en büyük dönemine mi?" der. "Onu kaçırdık, efendim, yetmiş yıl farkla! Bugünlerde şehvet edebiyatı diye geçen olumsuz ve inanılmaz kurguları, atımın nallarını çakan adama bile göstermeye utanıyorum..."

Esnememi bastırırım ve Bay Rivers bana döner. "Bağışlayın Bay Rivers," derim.

Başını eğer. "Belki de dayınızın konusuyla ilgilenmiyorsunuz."

Hâlâ mırıldanarak konuşur ve ben de yanıtlamak için sesimi oldukça kısık tutmak zorunda kalırım. "Ben dayımın sekreteriyim," derim. "Konunun çekiciliği bana bir şey ifade etmez."

Tekrar başını eğer. "Eh, belki de," der, dayım hâlâ konuşurken. "Hararet ve hareketi kışkırtmak üzere tasarlanmış bir şey karşısında, bir hanımın soğuk ve hareketsiz durmasını görmek sadece şaşırtıcı."

"Ama, sanırım konuştuğunuz şeyden etkilenmeyen pek çok hanım vardır, ayrıca bir konuyu en iyi bilenler en az etkilenmez mi?" Gözlerini yakalarım. "Elbette bu dünyayı deneyimlemiş olarak değil, yalnızca okumalarıma dayanarak konuşuyorum. Ama şunu da söylemeliyim – ah, bir rahip bile, çok sık mayasız ekmek ve şarap incelemeye tabi tutulursa, kendi kilisesinin gizemine olan tutkusunda bir bıkkınlık hisseder."

Gözünü kırpmaz. En sonunda neredeyse güler.

"Çok farklısınız Bayan Lilly."

Bakışlarımı çeviririm. "Anlaşılan öyle."

"Ah. Şimdi tonunuzda acılık var. Belki eğitiminizin bir talihsizlik olduğunu düşünüyorsunuz."

"Tam tersi. Bilge olmak nasıl talihsizlik olabilir? Örneğin bir beyefendinin ilgisiyle asla kandınlamam. Ben bir beyefendinin bir hanıma iltifat etmek için başvuracağı bütün yöntemlerin uzmanıyım."

Beyaz elini göğsüne koyar. "O zaman gerçekten de gözüm korkmalı," der, "size yalnızca iltifat etmek isteseydim."

"Beyefendilerin bundan başka arzuları olduğundan haberim yoktu."

"Belki sizin alıştığınız kitaplarda değil. Ama hayatta pek çok vardır ve bir tanesi en başta gelir."

"Onun," derim, "kitapların konusu olan şey olduğunu sanırdım."

"Yo, hayır." Gülümser. Sesi daha da alçalır. "Bunun için okunurlar, ama daha güçlü bir şey için yazılırlar. Yani tabii ki, para arzusu demek istiyorum. Her beyefendi bunu önemser. Ve aramızda, olmalarını istediğimiz kadar centilmen olmayanlar bunu en çok önemseyenlerdir. Sizi utandırdığım için özür dilerim."

Kızarmış ya da türkmüşümdür. Şimdi toparlanarak, "Unutuyorsunuz ki ben utanmanın ötesinde olmak için yetiştirildim. Yalnızca şaşırdım," derim.

"O zaman sizi şaşırtmış olduğum bilgisiyle tatmin olmalıyım." Elini sakalına götürür. "Benim için," diye devam eder, "günlerinizin aynılığı ve düzenliliği içinde küçük bir etki yaratmış olmak olağanüstü bir şey."

Öyle imalı konuşur ki yanaklarıma daha da ateş basar.

"Ne biliyorsunuz," derim, "günlerim hakkında?"

"Eh, yalnızca evi gözlemlediğimden kanaat ettiğim kadarını..."

Şimdi sesi ve yüzü tekrar naziktir. Bay Huss'un başını eğip onu gözlediğini görürüm. Sonra anlamlı bir şekilde seslenir: "Rivers, bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Ne hakkında, efendim?"

"Hawtrey'in fotoğrafi savunması."

"Fotoğraf mı?"

"Rivers," der Bay Hawtrey. "Siz genç bir adamsınız. Size danışıyorum. Amatör sanatın daha mükemmel kaydı olabilir mi"

"Kayıt!" der dayım sinirli bir şekilde. "Belgesel! Çağın laneti!"

"... Bir fotoğraftan başka? Bay Lilly, fotoğraf biliminin erotik hayatın ruhuna ters düştüğünü düşünür. Ben bunun hayatın bir görüntüsü olduğunu söylerim, şöyle bir avantajı da vardır: Dayanıklıdır, oysa hayat -erotik hayat, özellikle de erotik an- bitip solmak durumundadır."

"Ama bir kitap kalmaz mı?" diye sorar dayım, koltuğunun kolunu yolarak.

"Sözlerin kaldığı kadar kalır. Ama bir fotoğrafta sözlerin ötesinde ve onları söyleyen ağızların ötesinde bir şey vardır. Bir fotoğraf bir İngiliz'i, bir Fransız'ı, bir vahşiyi ateşlendirir. Hepimizden uzun yaşar ve torunlarımızı da ateşlendirir. Tarihten ayrı bir şeydir."

"Tarihten etkilenir!" der dayım. "Onunla yozlaşır! Fotoğrafın tarihi duman kadar kalır! Onu bir terlik, bir elbise provasında, bir saç tuvaletinde görebilirsiniz. Fotoğrafları torununuza verin: Onlara bakacak ve ilginç bulacaktır. Bıyıklarınızın balmumuna batırılmış ucuna gülecektir! Ama sözler, Hawtrey, sözler – hımm? Onlar bizi karanlıkta baştan çıkarır, beyin onları kendi tarzına göre giydirir ve canlandırır. Sizce de öyle değil mi, Rivers?"

"Evet, efendim."

"Biliyorsunuz, koleksiyonumda öyle dagerreyotip gibi saçmalıklara izin vermem?"

"Sanırım vermemekte haklısınız, efendim."

Bay Hawtrey onaylamayarak başını sallar. Dayıma, "Hâlâ fotoğrafın geçecek bir moda olduğuna mı inanıyorsunuz? Holy-

well Caddesi'ne gelip, dükkânımda bir saat geçirmelisiniz. Şimdi beylerin seçmesi için yapılmış albümlerimiz var. Müşteriler yalnız bunun için geliyor."

"Sizin müşterileriniz vahşiler. Onlarla benim ne işim olur? Rivers, siz onları gördünüz. Hawtrey'in ticaretinin kalitesi nedir sizce?.."

Tartışma sürer, Bay Rivers kaçamaz. Yanıtlar, sonra sanki özür diler gibi gözlerime bakar, kalkar, dayımın yanına gider. Saat onu vuruncaya kadar konuşurlar – ben o zaman yanlarından ayrılırım.

Bu, perşembe gecesidir. Bay Rivers pazar gecesine kadar Briar'da kalacaktır. Ertesi gün beyler kitapları incelerken ben kütüphaneden uzak tutulurum; akşam yemeğinde beni seyreder ve sonra okumamı dinler, ama sonra tekrar dayımla oturmak zorunda kalır ve benim yanıma gelemez. Cumartesi Agnes'le birlikte parkta yürürüm ve onu görmem; ama cumartesi gecesi dayım bana antika bir kitaptan parçalar okutur, en değerlilerinden birisi – bitirdiğimde Bay Rivers, ender kabını incelemek için gelip yanıma oturur.

"Beğendiniz mi, Bay Rivers?" der dayım bunu yaparken. "Çok nadir olduğunu biliyorsunuz ya?"

"Öyle olmalı, efendim."

"Bunu söylerken yalnızca birkaç kopyasının bulunduğunu mu demek istediğimi sanıyorsunuz?"

"Öyle varsaydım, evet."

"Aynen öyle düşünebilirsiniz. Ama biz koleksiyoncular, az bulunurluğu başka şekillerde ölçeriz. Benzersiz bir taneyi, başka kimse istemezse nadir sayabilirsiniz. Biz ona ölü kitap deriz. Ama diyelim ki yirmi tipatip kopyayı bin kişi arıyor: O her bir kitap, diğer benzersiz olandan daha nadirdir. Anlıyor musunuz?"

Bay Rivers başıyla onaylar. "Anlıyorum. Kitabın az bulunurluğu onu arayan yüreğin tutkusuyla orantılıdır." Bana bir bakış

atar. "Bu çok ilginç. Peki şimdi dinlediğimiz bu kitabı kaç kişi aramakta?"

Dayım cilvelenir, "Kaç kişi mi, beyim? Size şöyle yanıt vereyim: Açık artırma yapın ve görün! Ha?"

Bay Rivers güler. "Emin olmak için, evet..."

Fakat nezaketinin örtüsü altında düşünceli görünür. Dudağını ısırır – koyu renk sakalının arkasında dişleri sarı, kurt gibi, ama ağzı yumuşak ve şaşırtıcı derecede pembe gözükür. Dayım içkisini yudumlarken ve Bay Hawtrey ateşle uğraşırken Rivers bir şey demez. Sonra yeniden devam eder.

"Peki Bay Lilly, ya tek bir alıcı tarafından aranan," der, "bir çift kitap? Onlara nasıl değer biçilir?"

"Bir çift mi?" dayım gözlüğünü koyar. "İki ciltlik bir set mi?"

"Birbirini tamamlayan başlıkları olan bir çift. Bir adamda biri var ve diğerini de temin etmek istiyor. İkincisi ilkinin değerini çok artıracak."

"Elbette, efendim!"

"Bunu düşündüm."

"İnsanlar böyle şeylere feci paralar ödüyorlar," der Bay Huss.

"Doğru," der dayım. "Ödüyorlar. Böyle konulara, elbette Fihrist'imde referans bulabilirsiniz..."

"Fihrist," der Bay Rivers yavaşça; diğerleri konuşmaya devam eder. Oturup dinleriz -ya da öyle görünürüz- ve çok geçmeden dönüp yüzümü inceler. "Size bir şey sorabilir miyim Bayan Lilly?" der. Ben başımla onaylayınca devam eder: "Dayınızın çalışmasını tamamladıktan sonra kendiniz için ne görüyorsunuz? Yani neden bunu yapıyorsunuz?"

Sanırım ona acı bir gülümsemeyle yanıt vermiş olmalıyım. "Sorunuzun hiçbir anlamı yok, buna güçlükle yanıt verebilirim. Dayımın çalışması asla bitmeyecek. Eskiye eklenmesi gereken pek çok yeni kitap yazılıyor, keşfedilecek pek çok kayıp kitap ve pek çok belirsizlik var. Dayım ve Bay Hawtrey bu konuda son-

suza kadar tartışacaklar. Onlara bir bakın şimdi. Fihrist'i istediği gibi yayımlarsa, hemen eklerine başlayacak."

"Yani, o zaman hep onun yanında mı olmaya niyetlisiniz?" Yanıtlamam. "Siz de kendinizi bu işe onun kadar adadınız mı?"

"Başka seçeneğim yok," derim sonunda. "Yeteneklerim azdır ve sizin de belirttiğiniz gibi oldukça sıradışıdır."

"Siz bir hanımefendisiniz," der yavaşça, "genç ve güzelsiniz. Centilmenlik olsun diye bunları söylemiyorum, bunu biliyorsunuz. Yalnızca doğru olanı söylüyorum. Her şeyi yapabilirsiniz."

"Siz bir erkeksiniz," diye yanıtlarım. "Erkeklerin gerçekleri kadınlarınkinden farklıdır. Sizi temin ederim ki hiçbir şey yapamam."

Duraksar – belki nefesini tutar. Sonra: "Siz... evlenebilirsiniz," der. "İşte bu bir şey."

Bunu söylerken gözleri okuduğum kitaptadır, onu duyunca yüksek sesle gülerim. Dayım, onun kuru bir şakasına güldüğümü sanır, bana bakar ve başıyla işaret eder. "Öyle mi düşünüyorsun, Maud? Gördünüz mü, Huss, yeğenim bile öyle olduğuna inanıyor..."

Yüzünü tekrar öteki tarafa çevirinceye, dikkati başka şeye çekilinceye kadar beklerim. Sonra sehpasındaki kitaba uzanıp yavaşça kapağını kaldırırım. "Bakın, Bay Rivers," derim. "Bu dayımın bütün kitaplarına konan bir plaka. Ustalığını görüyor musunuz?"

Plakada amblemi vardır, kendi tasarımı olan zekice bir şey – tuhaf bir şekilde erkeklik organına benzetilerek çizilmiş bir zambak ve kökünün etrafına dolanmış bir yabangülü sapı.* Bay Rivers incelemek için eğilir ve başını sallar. Kapağı kapatırım.

"Bazen," derim, başımı kaldırmadan, "böyle bir plaka benim de etime yapıştırılmış -ben de etiketlenmiş, kaydedilmiş ve rafa kaldırılmışım- sanırım, böylece neredeyse dayımın kitaplarından

* Zambak (lily) Bay Lilly'yi, yabangülü ise Briar'ı sembolize etmektedir. (ç.n.)

birine benzerim." Gözlerimi gözlerine kaldırırım. Yüzüm sıcaktır, ama hâlâ serinkanlılıkla konuşurum. "İki gece önce bu evin âdetlerini incelediğinizi söylediniz. O zaman kesinlikle anlamışsınızdır. Biz, kitap arkadaşlarım ve ben, genel kullanım için yaratılmamışızdır. Dayım bizi dünyadan ayrı tutar. Bize zehir der, eğitimsiz gözleri acıtacağımızı söyler. Sonra da bize çocukları der, buluntu çocukları, dünyanın her köşesinden ona gelmiş – bazıları zengin ve güzel bakılmış, bazıları hırpani, bazıları yaralı, bazıları sırtından kırık, bazıları cafcaflı, bazıları iğrenç. Her ne kadar aleyhlerine de konuşsa, en çok iğrenç olanları sevdiğini düşünürüm, çünkü onlar diğer ebeveynlerin -yani diğer kitap meraklıları ve koleksiyoncular demek istiyorum- kovduklarıdır. Ben de onlar gibiydim, bir evim vardı ve kaybettim..."

Artık soğukkanlılıkla konuşurum. Kendi sözlerim tarafından ele geçirilmişimdir. Bay Rivers seyreder, sonra çok yavaşça dayımın kitabını sehpasından almak için eğilir.

"Eviniz," diye mırıldanır yüzünü benimkine yaklaştırarak. "Tımarhane. Oradaki günlerinizi çok sık düşünüyor musunuz? Annenizi düşünüp deliliğini içinizde hissediyor musunuz? Bay Lilly, kitabınız." Dayım bu tarafa bakmıştır. "Kitabınızı elime almamda sakınca var mı? Bana onu nadir kılan özellikleri gösterir misiniz?.."

Çok hızlı konuşmuştur ve beni dehşete düşürecek şekilde irkiltmiştir. İrkilmeyi sevmem. Yerimi kaybetmeyi sevmem. Ama şimdi, kitapla kalkıp ateşe doğru dönünce açıklayamadığım birkaç saniye geçer. En sonunda elimi göğsüme koymuş olduğumu fark ederim. Hızlı nefes aldığımı. Oturduğum gölgenin birdenbire öncekinden daha koyu olduğunu – öyle koyu ki eteğim kanepenin kumaşına karışıyor gibi görünür ve elim, kalbimin üstünde yükselip alçalırken, kabaran bir karanlık gölü üzerindeki bir yaprak kadar soluktur.

Bayılmayacağım. Yalnızca kitaplardaki kızlar bunu yapar, beyefendilerin yararına. Ama sarırım rengim beyazlamıştır ve tu-

haf görünürüm, çünkü Bay Hawtrey benim tarafıma gülümseyerek bakınca gülümsemesi düşer. "Bayan Lilly!" der. Gelir ve elimi tutar.

Bay Huss da gelir. "Sevgili çocuğum, ne oldu?" Beni koltukaltımdan yakalayarak kendine yakın tutar.

Bay Rivers geride kalır. Dayım sinirli görünür. "Peki, peki," der. "Şimdi ne var?" Kitabını kapar, ama parmağını dikkatli bir şekilde sayfaların arasında tutar.

Agnes'i çağırırlar. Gelir, beyefendilere gözlerini kırpıştırıp, dayıma reverans yaparak, yüzünde kokuyla. Daha saat on olmamıştır. "Gayet iyiyim," derim. "Merak etmeyin. Yalnızca birden yoruldum. Özür dilerim."

"Özür mü? Hah!" der Bay Hawtrey. "Özür dilemesi gereken biziz. Bay Lilly, siz bir zorbasınız ve yeğeninizi en sefil şekilde çalıştırıyorsunuz. Bunu hep söyledim ve işte kanıtı. Agnes, hanımının koluna gir. Şimdi sarsmadan git."

"Merdivenleri çıkabilecek misiniz?" der Bay Huss endişeyle. Biz dışarı çıkmaya hazırlanırken koridorda durur. Arkasında Bay Rivers'ı görürüm, ama göz göze gelmem.

Sonra oturma odası kapanınca Agnes'i kenara iterim ve kendi odamda yüzüme koyacağım soğuk bir şey aranırım. En sonunda şöminenin rafına giderim ve yanağımı aynaya yaslarım.

"Eteğiniz, küçükhanım!" der Agnes. Eteğimi ateşten çeker.

Kendimi tuhaf, şaşkın hissederim. Evin saati çalmamıştır. Çaldığında daha iyi hissederim. Bay Rivers'ı düşünmem – benim hakkımda bildiklerini, nasıl bildiğini, beni kazanmaya çalışmakla ne istediğini. Agnes yan beceriksiz, yan çökmüş halde, eteklerim hâlâ elinde toplu olarak durur.

Saat çalar. Geri adım atarım, sonra beni soymasına izin veririm. Kalbim daha düzenli atar. Beni yatağıma koyar, perdeleri gevşetir – artık gece herhangi bir gecedir, tamamen herhangi biri. Onun kendi odasında elbisesini çözdüğünü duyarım: Eğer başımı kaldırıp perdelerin arasından baksam onu dizlerinin üs-

tünde, gözleri sımsıkı kapalı, elleri bir çocuğunki gibi kavuşmuş, dudakları oynarken göreceğim. Her gece eve götürülmek için ve uyurken güvende olmak için dua eder.

O bunu yaparken, küçük tahta kutumu açar ve annemin resmine acımasız sözler fısıldarım. Gözlerimi kaparım, *Senin yüzünü incelemeyeceğim!* diye düşünürüm – fakat bir kez düşününce bunu yapmam gerektiğini yoksa uyuyamadan yatıp fenalaşacağımı bilirim. Solgun gözlerine dikkatle bakarım. *Annenizi düşünüyor musunuz,* demişti, *onun deliliğini hissediyor musunuz?*

Hissediyor muyum?

Resmi uzağa koyarım ve Agnes'i çağırıp bana bir bardak su getirmesini isterim. Eski ilacımdan bir damla alırım – sonra bunun beni yatıştıracağından emin olamayıp bir damla daha alırım. Sonra saçım arkama toplanmış, hareketsiz yatarım. Ellerim, eldivenlerin içinde karıncalanmaya başlar. Agnes durur ve bekler. Kendi saçını açmıştır – kalın telli saç, kızıl saç, geceliğinin ince beyaz kumaşı üzerinde her zamankinden daha da kalın telli, daha da kızıldır. Bir ince köprücükkemiği, belki yalnızca bir gölge olan hafif bir maviyle lekelidir, ama -hatırlayamıyorum- bir çürük de olabilir.

En sonunda damlaları midemde, ekşi ekşi hissederim.

"Bu kadar," derim. "Git."

Onun yatağına çıkıp battaniyesini çektiğini görürüm. Sessizlik olur. Kısa bir süre sonra bir gıcırtı gelir, bir fısıltı, mekanizmanın cılız homurtusu: Dayımın saati dişlilerini değiştirir. Yatar ve uykuyu beklerim. Gelmez. Bunun yerine uzuvların kıpırdanıp seğirmeye başlar. Kanımı çok şiddetli hissederim – el ve ayak parmaklarımın ölü noktalarında boşuna bocaladığını hissederim. Başımı kaldırır, yavaşça seslenirim: "Agnes!" Duymaz ya da duyar ama yanıtlamaya korkar. "*Agnes!*" En sonunda kendi sesim sinirimi bozar. Vazgeçer, hareketsiz yatarım. Saat tekrar homurdanır, sonra çalar. Sonra uzaktan başka sesler gelir. Dayım erken yatıp erken kalkar. Kapanan kapılar, kısık sesler, merdi-

venlerde ayak sesleri: Beyefendiler oturma odasından çıkıp ayrı odalarına giderler.

Belki o zaman uyurum – ama uyusam da yalnız bir an içindir. Çünkü birden irkilirim, tamamen uyanığımdır; beni uyandıranın ses değil hareket olduğunu bilirim. Hareket ve ışık. Yatağın perdesinin ötesinde saz mumunun fitili birden parlamıştır ve kapılarla pencere camları çerçevelerinde gerilmiştir.

Ev, ağzını açmış nefes almaktadır.

Sonra bunun aslında diğer gecelere benzemediğini bilirim. Sanki çağıran bir sese çekiliyormuşum gibi kalkarım. Agnes'in odasına açılan kapı ağzında, nefeslerinin düzenliliğinden uyuduğuna emin olana kadar dururum; sonra lambamı alıp çıplak ayakla oturma odama giderim. Pencereye gidip camda durur, ellerimi kendi zayıf yansımalarının üzerine dayar, karanlığın içinden dikkatle aşağıda olduğunu bildiğim, uzanan çakıla, çimenin kıyısına bakarım. Bir süre hiçbir şey görmem. Sonra bir ayakkabının yumuşak basışını, sonra yine yumuşak bir tane daha duyarım. Sonra ince parmakların arasından bir kibritin sessiz tek alevi gelir ve aleve eğilirken çöküк gözlü, parlak görünen bir yüz.

Richard Rivers da benim gibi huzursuzdur ve belki uykuyu bekleyerek Briar'ın çimenlerinde yürümektedir.

Yürümek için hava soğuktur. Sigarasının ucunda nefesi, tütünün dumanından daha beyaz görünür. Yakasıyla boğazını kapatır. Sonra yukarı bakar. Sanki ne göreceğini bilir. Başını sallamaz ya da herhangi bir işaret yapmaz, sadece bakışlarımı yakalar. Sigara solar, parlar, tekrar solar. Duruşu daha dikkatlidir.

Başını oynatır ve birdenbire ne yaptığını anlarım. Evin cephesini incelemektedir. Pencereleri saymaktadır.

Odama gelen yolu hesaplıyor! Yoldan emin olunca sigarasını atar ve parlak ucunu topuğuyla ezer. Çakıl yürüme yolundan geri gelir ve birisi -sanırım Bay Way- onu içeri alır. Bunu göre-

mem. Sadece ön kapının açıldığını duyar, havanın hareket ettiğini hissederim. Tekrar lambam alevlenir ve pencere camı esner. Fakat bu kez ev nefesini tutuyor gibi görünür.

Ellerim ağzımda, gözlerim kendi yumuşak yüzümde geri adım atarım: Yüzüm pencerenin ötesindeki karanlığa geri döner ve sanki uzayda yüzer veya sallanır gibi görünür. *Bunu yapamaz! Cesaret edemez!* diye düşünürüm. Sonra, *Yapar,* diye düşünürüm. Kapıya gider ve ahşaba kulağımı dayarım. Bir ses, sonra bir ayak sesi duyarım. Ayak sesi yavaşlar, başka bir kapı kapanır – tabii ki Bay Way'in yatmasını bekleyecektir. Bunu bekleyecektir.

Lambamı alır çabucak giderim, çabucak: Lambanın siperi duvarlara ışıktan hilaller düşürür. Giyinmeye zamanım yok -Agnes'in yardımı olmadan giyinemem- ama onu geceliğimle görmemem gerektiğini bilirim. Çorapları, jartiyerleri, terlikleri ve bir pelerin bulurum. Açık olan saçımı tutturmaya çalışırım, ama tokalar konusunda beceriksizimdir ve eldivenlerim -ve içtiğim ilaç- beni daha da beceriksizleştirir. Korkarım. Kalbim yine hızlı çarpar, ama şimdi damlalara karşı çarpar, sanki ağır kanlı bir nehrin çekimine karşı hızla vuran bir tekne gibi. Elimi ona koyarım ve göğsümün ona teslim oluşunu hissederim – bağı çözülmüş, korumasız, güvensiz gibi gelir.

Ama damlaların çekimi korkumun direnişinden daha güçlüdür. Ne de olsa onların amacı budur. *Huzursuzluk giderici.* Uzun bir süre sonra, tırnağıyla kapımı tıklatarak geldiğinde, sarıyorum ona sakin görünürüm. Hemen, "Biliyorsunuz hizmetçim çok yakında – uyuyor ama yakında. Bir çığlık onu uyandırır." Önümde eğilir ve hiçbir şey söylemez.

Beni öpmeye çalışacağını mı sanıyorum? Bunu yapmaz. Sadece çok gizlice odaya girer ve onu evin ölçüsünü alırken gördüğüm aynı soğukkanlı, düşünceli haliyle etrafına bakınır. "Pencereden uzak duralım, ışık bahçeden açıkça görünüyor,"

der. Sonra iç kapıyı işaret eder: "Burada mı yatıyor? Bizi duymaz mı? Emin misiniz?"

Bana sarılacağını mı düşünüyorum? Bir kez bile daha fazla yaklaşmaz. Ama gecenin hâlâ paltosuna tutunmuş soğuğunu hissederim. Saçındaki, sakalındaki, ağzındaki tütün kokusunu duyarım. Onun bu kadar uzun boylu olduğunu hatırlamam. Kanepenin bir kenarına gider ve arkasına tutunarak, gergin bir şekilde dururum. O diğer ucunda durur, aramızdaki boşluğa eğilir ve fısıltıyla konuşur.

"Beni bağışlayın, Bayan Lilly. Sizinle böyle buluşmak istemezdim. Ama Briar'a çok dikkatli çabalardan sonra geldim ve yarın sizi görmeden gitmek zorunda kalacağım. Beni anlayın. Beni bu şekilde kabul edişiniz konusunda sizi yargılamıyorum. Eğer hizmetçiniz uyanırsa, uyanık olduğunuzu ve benim odanızı bulup davetsiz olarak geldiğimi söylersiniz. Başka adamların evlerinde de böyle suçlarım oldu. Benim ne tip bir adam olduğumu hemen bilmeniz daha iyi. Ama burada, Bayan Lilly, bu gece, size zarar vermek niyetinde değilim. Sanıyorum beni anlıyorsunuz? Sanıyorum gelmemi istediniz?"

"Görüyorum ki, belki bir sır olduğunu sandığınız bir şey keşfetmişsiniz: Annemin bir deli olduğunu, dayımın beni onun öldüğü yerde bir koğuştan aldığını. Ama bu sır değil, bunu herkes bilir, buradaki hizmetçiler bile bilir. Bunu unutmam yasaklanmıştır. Eğer bundan kazanç umduysanız sizin için üzüldüm," derim.

"Özür dilerim," der, "size bunu tekrar hatırlatmak durumunda kaldığım için. Bunun benim için hiçbir önemi yok, sizin Briar'a gelişinize yol açması ve dayınız tarafından böyle garip bir şekilde burada tutulmanız dışında. Sanırım, annenizin talihsizliğinden kazanç sağlayan birisi varsa o dayınızdır. Böyle açık konuştuğum için bağışlayın. Ben bir tür hainim ve en iyi diğer hainleri tanırım. Dayınız en kötü türüdür, çünkü kendi evinden çıkmaz ve burada hainliği, yaşlı bir adamın acayipliği olarak gö-

rülür. Bana sakın onu sevdiğinizi söylemeyin," diye ekler çabucak, yüzüme bakarak. "Görgü kuralları adına... Sizin bunun üstünde olduğunuzu biliyorum. Onun için böyle geldim. Biz kendi görgü kurallarımızı kendimiz koyarız, siz ve ben; ya da bize uyan kuralları uygularız. Ama şimdilik, benimle oturup sizinle bir beyefendinin bir hanımefendiyle konuştuğu gibi konuşmama izin verir misiniz?"

Eliyle işaret eder ve biraz sonra -sanki hizmetçiyi ve çay tepsisini bekliyormuşuz gibi- kanepede yerlerimizi alırız. Siyah pelerinim açılır ve geceliğim görünür. Ben katlarını kapatırken o bakışlarını çevirir.

"Şimdi bildiklerimi size söyleyeceğim," der.

"Evlenmediğiniz sürece hiçbir şey elde edemeyeceğinizi biliyorum. Bunu ilk kez Hawtrey'den duydum. Sizin hakkınızda konuşuyorlar -belki biliyorsunuz- karanlık kitapçılarda, Londra ve Paris'in yayınevlerinde. Sizin hakkınızda sanki bir tür efsanevi yaratıkmışsınız gibi konuşuyorlar: Briar'daki Lilly'nin, beylere şehvetli metinler okutmak -belki de daha kötü şeyler- için geveze bir maymun gibi eğittiği güzel kız. Bütün söylediklerini size anlatmama gerek yok, sanırım tahmin edebilirsiniz. Bunların benim için hiçbir anlamı yok." Bakışlarını yakalar, sonra başka yere bakar. "Hawtrey, en azından, biraz daha iyidir ve benim dürüst olduğumu düşünür; konumuz da bu. Bana, biraz acır bir şekilde sizin hayatınızdan -talihsiz annenizden-, beklentilerinizden, konan şartlardan söz etti. Eh, bekâr birisi böyle kızlar hakkında çok şey duyar, ama yüzde biri bile peşine düşmeye değmez... Ama Hawtrey haklıydı. Annenizin servetini soruşturdum ve değeriniz – eh, değerinizin ne kadar olduğunu biliyor musunuz Bayan Lilly?"

Duralarım, sonra hayır anlamında başımı sallarım. Miktarı söyler. Dayımın raflarındaki en pahalı kitabın değerinin birkaç yüz katı ve en ucuzunun fiyatının pek çok bin katıdır. Bildiğim tek değer ölçüsü budur.

"Bu büyük bir miktar," der Bay Rivers yüzüme bakarak.

Başımla onaylarım.

"Bizim olacak," der, "evlenirsek."

Hiçbir şey söylemem.

"Dürüst olmama izin verin," diye sürdürür. "Briar'a, sizi sıradan şekilde elde etmek için geldim – yani sizi baştan çıkarıp, servetinizi garantilemek, sonra da sizden kurtulmak. Fakat on dakikada, hayatınızın sizi ne hale getirdiğini gördüm ve bunu asla başaramayacağımı anladım. Dahası, sizi baştan çıkarmanın sizi aşağılamak -sizi yalnızca başka türbir tutsak yapmak- olduğunu anladım. Sizi özgür bırakmayı daha çok isterim."

"Çok kahramansınız," derim. "Ya ben özgür bırakılmak istemiyorsam?"

Basit bir şekilde yanıtlar: "Sanırım bunu arzuluyorsunuz."

Sonra yüzümü çeviririm – yanaklarıma akan kanın beni ele vereceğinden korkarım. Sesimi düzeltirim. Şöyle derim: "Unutuyorsunuz ki, benim arzularım burada bir hiçtir. Dayımın kitaplarının dolaplarından sıçramayı arzulamasıyla eş. O beni onlar gibi yapmıştır..."

"Evet, evet," der sabırsızlıkla. "Bunu bana zaten söylediniz. Sanırım belki de bunu çok sık söylüyorsunuz. Ama böyle bir değişme ne ifade eder? On yedi yaşındasınız. Bense yirmi sekiz ve pek çok yıl boyunca şimdi zengin ve tembel olacağıma inandım. Oysa ben gördüğünüz şeyim: Bir dolandırıcı, meteliksiz değilim, ama yakın zaman için cebimi doldurmaya çabalamayacak kadar da refah içinde değilim. Kendinizi bıkkın mı görüyorsunuz? Bir de benim ne kadar bıkkın olduğumu düşünün! Pek çok iğrenç iş yaptım ve her seferinde bu son dedim. İnanın bana: Doğru sanarak yalanlara tutunup yanlış geçirilen zaman hakkında epey bilgim var."

Elini başına kaldırıp saçını alnından geri çeker; benzinin sarılığı ve gözlerinin etrafındaki karalık birden onu yaşlandırmış gibidir. Yakası yumuşak ve kravatının tuttuğu yerden kırışıktır. Sakalında tek bir ak tel vardır. Boğazı, erkeklerin boğazlarının

yaptığı gibi garip bir çıkıntı yapar: Sanki onu ezecek hamleyi davet eder gibi.

"Bu delilik. Sanırım siz delisiniz – buraya gelip bir hain olduğunuzu itiraf etmekle ve benim sizi kabul edeceğimi sanmakla," derim.

"Ama işte kabul ettiniz beni. Hâlâ da kabul etmektesiniz. Hizmetçinizi çağırmadınız."

"Merakımı uyandırdınız. Buradaki günlerimin aynılığını kendiniz gördünüz."

"Dikkatinizi bunlardan başka şeye çekmek mi istiyorsunuz? Neden hepsinden vazgeçmiyorsunuz, sonsuza kadar? Böyle olacak -hemen, bir anda, bitecek!- benimle evlenince."

Hayır anlamında başımı sallarım. "Ciddi olamayacağınızı düşünüyorum."

"Fakat ciddiyim."

"Yaşımı biliyorsunuz. Biliyorsunuz ki dayım asla beni almanıza izin vermez."

Omuz silker, ciddiyetsizce konuşur. "Tabii ki, hilekâr yöntemlere başvuracağız."

"Beni de mi bir hain yapmak istiyorsunuz?"

Başıyla onaylar. "Evet. Ama aslında zaten sizin yarı hain olduğunuzu düşünüyorum. Öyle bakmayın. Şaka yaptığımı düşünmeyin. Her şeyi bilmiyorsunuz." Ciddileşir. "Size çok büyük ve garip bir şey öneriyorum. Bir kadının bir kocaya sıradan boyun eğmesini -dünyanın ***nikâh*** adını verdiği kölelik, meşru ırza tecavüz ve hırsızlığı- değil. Sizden bunu istemeyeceğim, niyetim bu değil. Ben daha çok özgürlükten söz ediyorum. Sizin cinsiyetinizden olanlara pek tanınmayan türden bir özgürlük."

"Ama yine de," neredeyse gülüyorum, "evlilikle elde edilecek?"

"Bir evlilik töreniyle elde edilecek, belli olağandışı koşullarda gerçekleştirilecek." Tekrar saçını düzeltir ve yutkunur,

en sonunda gergin olduğunu görürüm – benden daha gergin. Daha yakına eğilir. "Sanıyorum siz, başka bir kızın olacağı gibi midesi hemen bulanan ya da kalbi yumuşak birisi değilsiniz? Sanırım hizmetçiniz gerçekten de uyuyor ve kapıyı dinlemiyor?"

Agnes'i düşünürüm, Agnes'in çürüklerini, ama hiçbir şey söylemem, sadece ona bakarım. Elini ağzına götürür.

"Eğer sizi yanlış yargıladıysam Tanrı yardımcım olsun, Bayan Lilly!" der. "Şimdi dinleyin."

Planı şudur: Briar'a Londra'dan bir kız getirmeye ve hizmetçim olarak yerleştirmeye niyetlidir. Onu kullanıp sonra aldatmak ister. Aklında bir kız olduğunu, benim yaşlarımda ve rengimde bir kız olduğunu söyler. Bir tür hırsız – fazla dürüst olmayan, kendi halinde, çok zeki olmayan birisi der; onu servetten küçük bir pay verme vaadiyle bağlayacağını düşünür... "İki ya da üç bin diyelim. Daha fazlasını isteyecek hırsı olduğunu sanmam. Dolandırıcıların nezdinde onun takımı küçük bir takımdır, ama her yerde olduğu gibi kendilerini daha büyük görürler." Omuz silker. Sonuçta bu miktar bir şey demek değildir: çünkü kız ne isterse verecektir, çünkü nasılsa kız bir şilinini bile görmeyecektir. Benim bir masum olduğumu düşünecek ve benim baştan çıkarılmama yardım ettiğime inanacaktır. Önce beni Rivers'la evlenmeye kandırmaya çalışacak, sonra bir -burada sözcüğü söylemeden önce duralar- tımarhaneye. Ama orada benim yerime o geçecektir. Karşı çıkacak -karşı çıkacağını umar!- ve böyle yaptıkça tımarhane gardiyanları bunu deliliğe işaret sayıp onu daha da sıkı alıkoyacaklardır.

"Ve onunla birlikte, Bayan Lilly," der en sonunda, "sizin adınızı, annenizin kızı ve dayınızın yeğeni olarak geçen tarihinizi -kısacası sizi siz olarak belirleyen her şeyi- alıkoyacaklar. Bunu bir düşünün! Omuzlarınızdan hayatınızın yükünü, bir hizmetçinin pelerininizi kaldırdığı gibi alacaklar ve çıplak, görünmez yolunuzu dünyanın kendi seçtiğiniz herhangi bir yerine çi-

zeceksiniz -herhangi bir yeni hayata- ve orada kendinizi hayallerinize göre yeniden giydireceksiniz."

Briar'a önermeye geldiği özgürlük -az bulunur ve uğursuz özgürlük- budur. Karşılığında da güvenimi, sözümü, gelecekteki sessizliğimi ve servetimin yarısını ister.

Bitirdiğinde, konuşmadan, yüzüm onunkinden çevrilmiş, neredeyse bir dakika otururum. En sonunda şöyle söylerim:

"Bunu asla başaramayız."

Hemen yanıtlar: "Ben başaracağımızı düşünüyorum."

"Kız bizden şüphelenir."

"Onu içine çekeceğim komploya dikkatini verecektir. Herkes gibi o da, orada bulmayı umduğu kurgulamaları, gördüğü şeyleri alacaktır. Size burada, dayınız hakkında hiçbir şey bilmeden bakacak – onun yerinde kim olsa inanmaz mı masum olduğunuza?"

"Peki ya yakınları, hırsızlar: Onu aramayacaklar mı?"

"Arayacaklar – tıpkı kendilerini kandıran ve soyan arkadaşlarını arayan bin hırsızın her gün aradığı gibi ve hiçbir şey bulamayıp kaçtığını varsayacaklar; bir süre küfredip sonra onu unutacaklar."

"Unutmak mı? Emin misiniz? Annesi – yok mu?"

Omuz silker. "Bir tür anne. Bir koruyucu, bir teyze. Her zaman çocuk kaybeder. Bir tane daha çocukla kendini çok üzeceğini sanmam. Özellikle eğer çocuğun bir dolandırıcı olduğunu sanırsa – yani sanacak demek istiyorum. Görüyor musunuz? Kendi ünü onu gömmesine yarayacak. Dolandırıcı kızların, dürüst kızlar gibi ilgi görmesi beklenemez." Susar. "Ama onu koyacağımız yerde onu daha yakın denetim altında tutacaklar."

Bakışlarımı ondan uzaklaştırırım. "Bir tımarhane..."

"Bunun için özür dilerim," der çabucak. "Ama sizin ününüz -kendi annenizin ünü- burada işimize yarayacak, tıpkı dolandı-

ıncı kızınkinin olduğu gibi. Bunun nasıl işe yarayacağını anlamalısınız. Bunca yıl boyunca ona esir edildiniz. İşte şimdi bundan yararlanma şansınız, bir kez olsun; sonra sonsuza kadar ondan kurtulacaksınız."

Hâlâ başka yere bakarım. Tekrar, sözlerinin beni ne kadar heyecanlandırdığını göreceğinden korkarım. Beni ne kadar derinden heyecanlandırdıklarından neredeyse kendim korkarım. "Sanki benim özgürlüğüm sizin için önemliymiş gibi konuşuyorsunuz. Sizin önemsediğiniz para," derim.

"Böyle olduğunu kabul ettim, etmedim mi? Ama sizin özgürlüğünüzle benim param aynı şey. Servetimiz garantilenene kadar bu sizin teminatınız, sigortanız olacak. O zamana kadar benim onuruma değil -çünkü bende yoktur- ama diyelim ki açgözlülüğüme güvenebilirsiniz ki zaten bu, bu duvarların dışındaki dünyada onurdan daha büyük bir şeydir. Bunu keşfedeceksiniz. Size bundan nasıl yararlanacağınızı öğreteceğim. Londra'da karı-koca olarak bir ev tutabiliriz. Tabii ki ayrı yaşayarak," diye ekler gülümseyerek. "Evin kapısı kapanınca... Bir kez paramızı alınca geleceğiniz sizindir, o zaman yalnızca onu elde ettiğiniz şekilde sessiz olmanız gerekmektedir. Beni anlıyor musunuz? Bir kez bu işe baş koyunca, birbirimize samimi olmalıyız, yoksa batarız. Konuyu hafife almıyorum. Size teklif ettiğim işin doğası konusunda sizi yanıltmak istemem. Belki dayınızın gözetimi sizi kanun bilgisinden uzak tutmuştur..."

"Dayımın gözetimi," derim, "beni kanunun yükünden kurtaracak her stratejiyi göz önüne almaya hazırlanıştır. Ama..."

Bekler ve ben bir şey söylemeyince, "Peki, bana kararınızı şimdi bildirmenizi beklemiyorum. Dayınızın beni burada o resimler üzerinde çalışmam için tutmasını amaçlıyorum – onları yarın göreceğim. Eğer tutmazsa, zaten yeniden değerlendirmek zorunda kalacağız. Ama her şeyde olduğu gibi, bunda da başka yollar vardır," diye devam eder.

Elini tekrar gözlerinin önünden geçirir ve tekrar daha yaşlı görünür. Saat on ikiyi çalmıştır, ateş bir saat önce sönmüştür ve oda korkunç soğuktur. Birdenbire bunu hissederim. Titrediğimi görür. Sanırım bunu korku ya da şüphe olarak alır. Eğilir ve en sonunda elimi eline alır. "Bayan Lilly, sizin özgürlüğünüzün benim için hiçbir şey olmadığını söylüyorsunuz, ama sizin hayatınızı görüp de sizi bundan kurtarmak istemem... Nasıl herhangi bir dürüst adam sizin buraya kapatılıp, müstehcenliğe tutsak edilmenizi, Huss gibi adamlar tarafından pis pis sırıtılıp aşağılanmanızı görür de bunu istemez? Teklifimi düşünün. Sonra seçeneklerinizi düşünün. Bir başka talibi bekleyebilirsiniz: Dayınızın işi için buraya gelen adamlar arasından birini bulabilir misiniz? Ve eğer bulursanız, o, servetinizi kullanmak konusunda -ya da sizin kişiliğiniz konusunda- benim kadar vicdanlı olur mu? Ya da diyelim ki dayınızın ölmesini beklediniz ve o şekilde bir özgürlüğe kavuştunuz, ama bu arada gözleri bozulur, kolları bacakları titrer ve gücünü kaybettikçe sizi daha da çok çalıştırır. O zamana kadar siz kaç yaşında olursunuz? Diyelim otuz beş ya da kırk. Gençliğinizi, Hawtrey'in bir şiline manifaturacının oğluna ve kâtiplere sattığı cinsten kitaplarla uğraşarak geçirmiş olursunuz. Servetiniz bir banka kasasında dokunulmamış olarak durur. Teselliniz Briar'ın hanımı olmak olur – saatin size bırakılan bütün hayat boyunca boş yarım saatlerde tek tek çalacağı yerde."

O konuşurken yüzüne değil, terliğinin içindeki kendi ayağıma bakarım. Bazen gördüğüm hayali tekrar düşünürüm – kendimi, bir şekle sıkıca bağlanmış, büyümeyi özleyen bir uzuv olarak. İçimdeki damlalar yüzünden bu hayal daha güçlüdür, uzvun yamultulduğunu, etin ekşiyip yoğunlaştığını görürüm. Oldukça sakin otururum, sonra gözlerimi onunkilere kaldırırım. Beni seyretmektedir, beni kazanıp kazanmadığını bilmeyi bekleyerek. Kazanmıştır. Bana Briar'daki geleceğimle ilgili söyledikleriyle değil – çünkü benim yıllar önce kendi başıma çıkardı-

ğım şeylerden farklı bir şey söylememiştir, ama burada olup bütün bunları söylüyor olduğu gerçeğiyle -bunları planlayıp kırk mil seyahat edişiyle- uyuyan evin kalbine, karanlık odama, *banu* olan yolu gizlice bulmuş olmasıyla.

Londra'daki kız -Rivers'ın, bir aydan az bir sürede benzer bir yöntemle kendi korkunç sonuna kandıracağı ve bir süre sonra yanaklarımda gözyaşlarımla benim Rivers'm savlarını ona tekrarlayacağım kız- hakkında hiçbir şey, ama hiçbir şey düşünmem.

***

"Yarın dayımın resimlerini gördüğünüzde: Caracci daha ender olmasına rağmen Romano'yu övün. Morland'ı Rowlandson'dan fazla övün. Rowlandson'un çok kalitesiz olduğunu düşünür."

Sadece bunları söylerim. Sanırım yeterlidir. Gözlerime bakar, başıyla onaylar, gülümsemez – sanırım böyle bir anda onun gülümsediğini görmekten hoşlanmayacağımı bilir. Parmaklarımdaki elini gevşetir ve paltosunu düzelterek kalkar. Bu bizim gizli ittifakımızın büyüsünü bozar: Artık büyük, karanlık, uygunsuz görünür. Gitmesini umarım. Sonra yine titrerim ve bunu görünce, "Sanırım sizi çok geç bıraktım. Üşümüş ve yorulmuş olmalısınız," der.

Beni seyreder. Belki gücümü ölçüp kuşku duymaya başlar. Daha da çok titrerim. "Sıkılmayacaksınız -çok sıkılmayacaksınız- değil mi, bütün dediklerimle?"

Hayır anlamında başımı sallarım. Ama kanepeden kalkmaya korkarım, bacaklarım titrerse ve ona zayıf görünürsem diye. "Gider misiniz?" derim.

"Emin misiniz?"

"Oldukça eminim. Eğer beni bırakırsanız daha iyi olurum."

"Tabii."

Daha çok şey söylemek ister. Ama yüzümü çeviririm ve söylemesine izin vermem; bir süre sonra halıda dikkatli adımlarını, kapının yavaşça açılıp kapandığını duyarım. Bir an oturur, sonra ayaklarımı kaldırır, pelerinimin eteklerini bacaklarımın etrafına sarar, kapüşonumu kaldırır, başım sert ve tozlu kanepenin minderine dayalı yatarım.

Bu benim yatağım değildir ve yatma saati çalıp geçmiştir; etrafımda, yatarken yanımda olmasını sevdiğim hiçbir şey -annemin resmi, kutum, hizmetçim- yoktur. Ama bu gece, her şeyin düzeni şaşmış, alışkanlıklarım bozulmuştur. Özgürlüğüm çağırır: Ölüm kadar ölçüsüz, korkunç, kaçınılmaz.

Uyurum ve rüyamda karanlık, sessiz bir suda, yüksek pruvalı bir teknede, hızla hareket ettiğimi görürüm.

DOKUZUNCU BÖLÜM

O zaman bile -ya da aslında, özellikle o zaman, anlaşmamız çok yeni, çok dayanaksızken, lifleri henüz ince ve zayıfken- onun hırsının çekiminden kendimi geri çekip kurtarabileceğimi sanırım. Bunu yapacağını düşünerek uyandığımı sanıyorum, çünkü oda -onun, gecenin sessizliğinde, fısıltılar içinde, bir zehiri hışırtılı ambalaj kâğıdına geri saran bir adam gibi elimi tutup, tehlikeli planını anlattığı oda- kendini şafağa yarım saat kala, soğukta tekrar bütün bildik kan çizgilerine büründürür. Yatar ve bunu seyrederim. Her kıvrımı ve açıyı bilirim. Bunları fazla iyi bilirim. On bir yaşındayken, Briar'ın tuhaflığına -sessizliğe, durgunluğa, dönen koridorlara ve karışık duvarlara- ağladığımı hatırlarım. O zaman bu şeylerin bana sonsuza kadar tuhaf

görüneceğini sanırdım, tuhaflıklarının beni tuhaflaştırdığını - beni evin boğazında noktalar ve kancalar, bir çapak, bir kıymık gibi bir şey yaptığını- hissederdim. Ama Briar benim üzerime sarılıp büyüdü. Briar beni içine çekti. Şimdi üstüme örttüğüm yün pelerinin basit ağırlığını hisseder ve, *Asla kurtulamayacağım! Kurtulmak için yaratılmadım! Briar beni asla bırakmayacak!* diye düşünürüm.

Ama yanılırım. Richard Rivers, Briar'a, mayanın hamurun içine geldiği gibi gelmiş ve onu tamamen değiştirmektedir. Saat sekizde kütüphaneye gittiğimde, geri gönderilirim: Orada dayımın yanında resimleri incelerler. Birlikte üç saat geçirirler. Ve öğleden sonra beyefendilere güle güle demek için aşağı çağrıldığımda, elimi uzatmam gereken yalnızca Bay Hawtrey ve Bay Huss'dur. Onları girişte, paltolarını ilikleyip, eldivenlerini giyerken bulurum, bu arada dayım bastonuna eğilmiştir ve Richard biraz ileride, elleri cebinde, bakarak durmaktadır. Beni ilk o görür. Bakışlarımı yakalar, ama hiçbir hareket yapmaz. Sonra diğerleri ayak seslerimi duyar ve bana bakmak için kafalarını kaldırırlar. Bay Hawtrey gülümser.

"İşte güzel Galatea geliyor," der.

Bay Huss şapkasını takmıştır. Şimdi çıkarır. "Peri kızı mı," diye sorar gözleri yüzümde, "yoksa heykel mi?"

"Ah, ikisi de," der Bay Hawtrey, "ama ben heykeli kastetmiştim. Bayan Lilly de o kadar solgun, sizce de öyle değil mi?" Elimi tutar. "Kızlarım size ne kadar gıpta ederdi! Ciltlerinin rengini açmak için kil yiyorlar, biliyor musunuz? Düpedüz kil." Başını iki yana sallar. "Bu soluk benizlilik modasının çok sağlıksız olduğunu düşünüyorum. Ve siz Bayan Lilly, tekrar çarpıldım -sizden ayrıldığım her zaman olduğu gibi!- dayınızın sizi burada böyle perişan, mantar gibi bir halde tutmasının adaletsizliğinden."

"Buna oldukça alışkınım," derim sessizce. "Ayrıca sanıyorum ki karanlık beni olduğumdan daha soluk gösteriyor. Bay Rivers sizinle gitmiyor mu?"

"Suçlu karanlıktır. Gerçekten, Bay Lilly, paltomdaki düğmeleri güçlükle seçebiliyorum. Uygar topluma katılıp Briar'a gaz getirmeyi hiç düşünmüyor musunuz?"

"Kitapları burada tutarken, hayır," der dayım.

"O zaman asla yani. Rivers, gaz kitapları zehirler. Biliyor muydunuz?"

"Bilmiyordum," der Richard. Sonra bana döner ve daha alçak bir sesle ekler: "Hayır Bayan Lilly, ben henüz Londra'ya gitmiyorum. Dayınız bana resimler üzerinde biraz çalışmamı önerme nezaketinde bulundu. Öyle görünüyor ki Morland konusunda ortak bir tutkumuz var."

Gözleri karanlıktır – eğer mavi bir göz karanlık olabilirse. Bay Hawtrey, "Ah, Bay Lilly, bir fikrim var: Resimlerin montajı yapılırken, yeğeninizin Holywell Sokağı'na bir ziyaret yapmasına ne dersiniz? Londra'da bir tatil istemez misiniz Bayan Lilly? İşte, bakışınızdan istediğinizi anlıyorum," der.

"İstemez," der dayım.

Bay Huss yaklaşır. Paltosu kalındır ve terler. Parmak uçlarını tutar. "Bayan Lilly," der. "Eğer hiç..."

"Hadi hadi," der dayım. "Şimdi can sıkıcı olmaya başladınız. Bakın arabacım geliyor. Maud, kapıdan geri çekil..."

"Budalalar," der beyefendiler gidince. "Ha, Rivers? Ama hadi, başlamak için sabırsızlanıyorum. Araçlarınız yanınızda mı?"

"Hemen alabilirim, efendim."

Eğilip selam verir ve gider. Dayım peşinden gitmeye yeltenir. Sonra dönüp bana bakar. Düşünceli bir şekilde bakar, sonra yanına gitmemi işaret eder. "Bana elini ver, Maud," der. Onu merdivenlerde desteklememi istediğini düşünürüm. Ama ona kolumu verince alır, tutar, bileğimi yüzüne kaldırır, elbisemin kolunu sıyırır ve görünen et parçasına gözünü kısıp bakar. Yanağıma dikkatle bakar. "Solgun mu diyorlar? Mantar gibi solgun? Hımm?" Ağzını oynatır. "Mantarın nasıl bir malzemeden çıktığını biliyor musun? Ya!" Güler. "Artık solgun değilsin!"

Kızarmış ve geri çekilmiştim. Hâlâ gülerek elimi bırakır, bana arkasını döner, yalnız başına merdivenlerden çıkmaya başlar. Çoraplı topuklarını gösteren, yumuşak kumaş terlikler giyer ve ona olan kinimin ayaklarına vurabileceğim bir kırbaç, bir sopa olduğunu ve onu sendelettiğimi hayal ederek tırmanışını seyrederim.

Orada durup bunu düşünür, adımlarının uzaklaştığını duyarım, o sırada Richard yukarıdaki kattan sahanlığa gelir. Beni aramaz, orada, hâlâ orada, kilitli ön kapının gölgesinde olduğumu bilmez. Yalnızca yürür, ama canlı bir şekilde, parmakları sahanlığın korkuluğunda tempo tutarak. Sanırım ıslık bile çalmaktadır ya da mırıldanmaktadır. Briar'da böyle seslere alışık değilizdir, öfkem kabarmış ve dayımın sözleriyle canım yanmışken, bu sesler bana, sanki kalas ve kirişler yer değiştiriyor gibi korkutucu ve tehlikeli gelir. Sanırım ayakkabılarının altındaki antika halılardan bulut şeklinde toz kalkıyor olmalıdır ve gözlerimi onun yürüyüşünü izlemek için kaldırdığımda tavandan ince boya kırıntılarının dökülüp düştüğünü görebileceğimden eminimdir. Bu görüntü beni sersemletir. Evin duvarlarının çatladığını -açıldığını- onun varlığının sarsıntısından çöktüğünü hayal ederim. Sadece, ben kaçma şansı bulamadan böyle olacağından korkarım.

Ama kaçmaktan da korkarım. Sanırım o bunu bilir. Bay Huss ve Bay Hawtrey gittikten sonra benimle özel olarak konuşamaz ve odama ikinci bir kez daha gizlice gelmeye cesaret edemez. Ama beni planına bağlaması gerektiğini bilir. Bekler ve seyreder. Yemeğini hâlâ bizimle yer, ama benim değil dayımın yanında oturur. Fakat bir gece, konuşmalarını keser ve şöyle der:

"Bayan Lilly, şimdi benim gelip dayınızın dikkatini Fihrist'inden çekmiş olmamla ne kadar sıkılıyor olmalısınız, bunu düşünmek beni endişelendiriyor. Sanırım kitaplar arasındaki işinize dönmeyi özlüyorsunuz."

"Kitaplar mı?" derim. Sonra, bakışlarımı parçalanmış et tabağıma indirip: "Çok, elbette."

"O zaman ben de sizin günlerinizin yükünü biraz hafifletmek için bir şey yapmak isterim. Boş zamanımda sizin için değerlendirebileceğim bir çalışmanız -resim, çizgi türünden bir şey- yok mu? Muhakkak vardır. Çünkü evin pencerelerinden pek çok güzel manzara görünüyor."

Bir orkestra şefinin batonunu kaldırdığı gibi bir kaşını kaldırır. Tabii, ben de çok iyi söz dinlerim. "Ben resim boyayamam ya da çizemem. Bana hiç öğretilmedi," derim.

"Ne, hiç mi? Affedersiniz Bay Lilly. Şunu söylemeliyim ki, yeğeniniz kadın sanatlarının genel akışında yetenekli bir hanım gibi göze çarpıyor. Ama, biliyorsunuz buna pek bir sıkıntıya girmeden çare bulabiliriz. Bayan Lilly benden ders alabilir, efendim. Öğleden sonraları ona ders veremez miyim? Bu alanda biraz deneyimim var: Paris'te bütün bir sömestr boyunca bir kontun kızlarına resim çizmeyi öğrettim."

Dayım gözlerini kısar. "Çizmek mi?" der. "Yeğenim neden bunu istesin? Maud, bize albümlerin yapımında yardım etmeye mi niyetlisin?"

"Ben yalnızca çizmek için çizmekten söz ediyorum, efendim," der Richard yumuşaklıkla, ben yanıt veremeden.

"Çizmek için çizmek mi?" Dayım bana gözünü kırpar. "Maud, ne diyorsun?"

"Korkarım buna yeteneğim yok."

"Yeteneğin yok mu? Eh, bu doğru olabilir. Seni buraya ilk getirdiğimde elyazın kesinlikle biçimsizdi ve şimdi bile yamulmaya eğimli. Söyleyin bana Rivers: Resim dersi yeğenimin elyazısının sabitleşmesine yarar mı?"

"Öyle olacağını söylemeliyim, efendim, çok büyük olasılıkla."

"O zaman, Maud, Bay Rivers'ın sana ders vermesine izin ver. Zaten senin boş durduğunu düşünmek istemem. Hımm?"

"Evet, efendim," derim.

Richard seyreder; bakışında, uyuyan bir kedinin gözünü koruyan zarımsı kapağa benzeyen bir donukluk vardır. Ama dayım tabağına eğilince, çabucak benim bakışımı yakalar: O zaman zar geri çekilir, göz çıplak kalır ve ifadesinin ani samimiyeti beni ürpertir.

Beni yanlış anlamayın. Beni olduğumdan daha vicdanlı sanmayın. Korkudan -komplosunun korkusundan- yenilgisinin olduğu kadar başarısının korkusundan ürperdiğim doğrudur. Ama onun cüretinden de titrerim – ya da aslında onun cüreti beni titretir, titreşen bir ip aylak bedenlerin dokusunda akla gelmez etkiler yapar dedikleri gibi. *On dakikada, hayatınızın sizi ne hale getirdiğini gördüm*, demişti bana o ilk gece. Ve sonra: *Sizin zaten yarı hain olduğunuzu düşünüyorum.* Haklıydı. Eğer o hainliği önceden bilmeseydim -ya da bilsem de hiç adını koymamış olsaydım- bile, şimdi bilir, adını koyarım.

Her gün odama geldiğinde, elimi ağzına götürdüğünde, dudaklarını parmaklarıma değdirdiğinde, soğuk, mavi, şeytansı gözlerini devirdiğinde bunu bilirim. Agnes görse de anlamaz. Bunun nezaketten olduğunu sanır. Nezakettir! Dolandırıcıların nezaketi. Kâğıt, kurşunkalem ve boya çıkarırken bizi seyreder. Onun yanımda yerini alıp, kıvrımlar ve eğri çizgiler yapan parmaklarıma rehberlik ettiğini görür. Richard sesini alçaltır. Erkeklerin sesleri mırıldanırken kural olarak kötü çıkar -çatlar, tırmalar, yükselmeyi ister- ama onunki alçalabilir, yavaş yavaş içe işleyebilir ve yine de bir müzik notası gibi berrak kalabilir; Agnes odanın yan uzaklığında oturup dikiş dikerken, gizlice beni planında nokta nokta ilerletir, plan mükemmel oluncaya kadar.

"Çok iyi," diyecektir – tam bir resim ustasının yetenekli bir kıza diyeceği gibi. "Çok iyi. Çabuk öğreniyorsunuz."

Gülümseyecektir. Doğrulup saçını geri atacaktır. Agnes'e bakıp gözlerini üzerinde bulacaktır. Agnes'in bakışı uzaklara uçacaktır.

"Ee, Agnes," diyecektir, onun gerginliğini bir avcının kuşunu bellediği gibi belleyerek, "hanımının sanatçı olarak yeteneğine ne diyorsun?"

"Ah, efendim! Ben yargıda bulunamam."

Bir kalem alıp ona yaklaşabilir. "Görüyor musun Bayan Lilly'ye kalemi nasıl tutturdum? Ama onun tutuşu bir hanım tutuşu; sertleşmesi gerek. Ama Agnes, sanırım senin elin bir kalemi daha iyi tutar. Hadi, denemeyecek misin?"

Bir kez parmaklarını tutar. Agnes, dokunmasıyla kıpkırmızı olur.

"Kızardın mı?" der o zaman şaşkınlıkla. "Seni aşağılamak istediğimi düşünmüyorsun, değil mi?"

"Hayır, efendim!"

"Peki neden kızardın?"

"Yalnızca biraz sıcak, efendim."

"Sıcak mı, aralık ayında mı?"

Ve böyle sürer. İşkence etmek için benimki kadar cilalanmış bir yeteneği vardır ve bunu gözlemleyerek benim de dikkat etmem gerekir. Ama etmem. Ona daha çok sataştıkça, Agnes daha çok şaşırır ve ben de ona daha çok hakaret ederim – bir kamçının vuruşuyla daha hızlı dönen bir topaç gibi!

"Agnes," derim, beni soyarken ya da saçımı fırçalarken, "ne düşünüyorsun? Bay Rivers hakkında?" Bileğinden tutup içindeki kemiklerin gıcırdamasını hissederim. "Onu yakışıklı buluyor musun, Agnes? Buluyorsun, gözlerinde görüyorum! Hem genç kızlar yakışıklı erkekler istemez mi?"

"Gerçekten, küçükhanım, bilmiyorum!"

"Öyle mi diyorsun? O zaman sen bir yalancısın." Onu etinin yumuşak bir yerinden -tabii ki şimdiye kadar bütün her yerini öğrenmişimdir- çimdiklerim. "Sen bir yalancı ve hoppasın. Yatağının yanında diz çöküp Tanrı Baba'dan seni bağışlamasını dilerken bu suçları listene ekleyecek misin? O seni affeder mi sanıyorsun Agnes? Bence O, kızıl saçlı bir kızı affetmeli, çünkü

kötü ruhlu olması elinde değil, böyle olmak tabiatında var. Gerçekten de bu kıza tutku verip sonra da onu hissettiği için cezalandırırsa O acımasız olur. Sence de öyle değil mi? Bay Rivers sana baktığında tutkunu hissetmiyor musun? Hızlı adımlarının sesini beklemiyor musun?"

Beklemediğini söyler. Buna kendi annesinin hayatı üzerine yemin eder! Gerçekten ne düşündüğünü Tanrı bilir. Sadece böyle söylemelidir, yoksa oyun bozulur. Söylemeli, etleri çürütülmeli ve masumiyet düşkünlüğünü tam tutmalıdır; ben onu çürütmeliyimdir. Richard'a olan basit arzusu yüzünden onu çürütmeliyimdir – ben de basit kalpli basit bir kız olsaydım aynı öyle hissederdim.

Ama asla hissetmem. Hissettiğimi hayal etmeyin. De Merteuil, Valmont'a hisseder mi? Hissetmek istemem. Eğer hissetseydim, kendimden nefret ederdim! Çünkü dayımın kitaplarından onun pespaye bir şey -iltihaplanmış bir cildin kaşınması gibi, dolaplarda ve perde arkalarında telaşlı, ıslak bir şekilde tatmin edilmesi gereken bir kaşıntı- olduğunu bilirim. Bende ortaya çıkarttığı, göğsümde harekete geçirdiği -o karanlık benzerlik- daha ender bir şeydir. Bunun, evin içinde bir gölge gibi yükseldiğini ya da duvarlar boyunca bir çiçek gibi sarıldığını söyleyebilirim. Ama ev zaten gölgeler ve lekelerle doludur, bunu kimse fark etmez.

Belki Bayan Stiles'tan başka hiç kimse. Çünkü oradakilerden yalnızca onun Richard'a baktığını ve olduğunu iddia ettiği o beyefendi olup olmadığını merak ettiğini düşünürüm. Bazen ona baktığını yakalarım. Sarırım onun içini görür. Sanırım beni kandırmaya ve bana zarar vermeye geldiğini düşünür. Ama bunu düşünerek -ve benden nefret ederek- düşüncesini kendine saklar ve mahvoluşuma dair umudunu bir zamanlar ölen çocuğunu beslediği gibi gülümseyerek besler.

O zaman bunlar kapanımızın yapıldığı metallerdir, onu hazırlayan ve dişlerini bileyen kuvvetler. Ve her şey tamamlanınca, "Şimdi," der, Richard, "işimiz başlıyor."

"Agnes'ten kurtulmalıyız."

Bunu, Agnes pencerede oturmuş işinin üstüne eğilmişken, gözleri onun üstünde, fısıldayarak söyler. Öyle soğukkanlılıkla ve öyle sabit bir bakışla söyler ki neredeyse ondan korkarım. Sanırım geri çekilirim. Sonra bana bakar.

"Kurtulmalıyız, biliyorsunuz," der.

"Elbette."

"Peki nasıl olacağını anlıyor musunuz?"

Bu âna kadar anlamamışımdır. Şimdi yüzünü görürüm.

"Bu tek yol," diye devam eder, "bunun gibi namuslu kızlarla. Bu bir ağzı tehditten ve paradan bile daha iyi kapar..." Bir boya fırçası almıştır, kıllarını dudaklarına koyup ileri geri sürmeye başlar. "Detayları merak etmeyin," der yumuşakça. "Çok fazla detay yok. Hiç yok." Gülümser. İşinden başını kaldırmış ve Agnes'in bakışlarını yakalamıştır. "Günün nasıl geçiyor, Agnes?" diye seslenir. "Hâlâ iyi mi?"

"Oldukça iyi, efendim."

"İyi. Çok iyi..." Sonra sanırım başını eğmiştir, çünkü Richard'ın yüzündeki kibarlık silinir. Fırçayı diline koyar ve kıllarını emip sivrileştirir. "Bu akşam yapacağım," der düşünceli bir şekilde. "Yapayım mı? Yapacağım. Sizin odanıza geldiğim gibi, onun odasına geleceğim. Bütün yapmanız gereken beni on beş dakika boyunca onunla yalnız bırakmanız," tekrar bana bakar, "ve bağırırsa gelmemeniz."

Bu noktaya kadar her şey bir tür oyun gibi görünmüştür. Kır evlerinde beyefendiler ve genç hanımlar oyunlar oynamaz mı – birbirlerine kur yapıp gizli işler çevirmezler mi? İşte şimdi kalbimin ilk yenilgisi veya geri çekilmesi. O gece Agnes beni soyarken, ona bakamam. Başımı çeviririm. "Bu sefer odanın kapısını kapayabilirsin," derim ve duraladığını hissederim – belki sesimdeki güçsüzlüğü yakalayıp şaşırmıştır. Benden ayrılışım seyretmem. Kilidin tıkırtısını, dualarının mırıltısını duyarım; o, kapısı-

na geldiğinde mırıltının kesildiğini duyarım. Ama sonuçta bağırmaz. Bağırsaydı ona gitmekten kendimi alıkoyabilir miydim gerçekten? Bilmiyorum. Ama bağırmaz, sadece sesi şaşkınlıkla ve kızgınlıkla, sonra sanırım bir tür panikle yükselir, ama sonra alçalır, bastırılır ya da sakinleştirilir, bir anda fısıltılara, çarşafların veya uzuvların sürtünmesine döner... Sonra sürtünme, sessizlik olur. Ve sessizlik en kötüsüdür: Bir ses yokluğu değil, ama kaynama -duru suyun bir lensle bakılınca kaynadığını söyledikleri gibi- tekmeler ve kıvranma hareketleriyle. Onun titrediğini, ağladığını, elbiselerinin geri sıyrıldığını hayal ederim – ama çilli kollarının kendine engel olamayıp, onun üzerine çökmüş sırtı etrafında kapandığını, beyaz ağzının onunkini aradığını...

Ellerimi kendi ağzıma koyarım ve eldivenlerimin kuru sürtüşünü hissederim. Sonra kulaklarımı tıkarım. Gittiğini duymam. O gidince Agnes ne yapar bilmem. Kapıyı kapalı tutarım: En sonunda uyumama yardımcı olması için damlalarımı içerim ve sonra, ertesi gün geç uyanırım. Onun yatağından güçsüzce seslendiğini duyarım. Hasta olduğunu söyler. Bana ağzının içini göstermek için dudaklarını aralar. Kırmızıdır, kabarmıştır ve şişmiştir.

"Kızıl," diye fısıldar, gözlerime bakmadan.

Sonra hastalığın bulaşmasından korkulur. Korkulan şey budur! Bir çatı odasına taşınır ve odasında tabaklar dolusu sirke yakılır – koku beni hasta eder. Onu tekrar görürüm, sadece bir kez, bana veda etmeye geldiği gün. Zayıf ve gözlerinin etrafı kara görünür, saçı kesilmiştir. Eline uzanırım ve ürker, belki vuracağımı sanır; sadece bileğinden hafifçe öperim.

Sonra bana hor görerek bakar.

"Şimdi bana yumuşak davranıyorsunuz," der, kolunu geri çekip, elbisesinin kolunu indirerek, "şimdi sert davranacağınız bir başkası var. Size bunun için iyi şanslar. O sizi çürütmeden onu çürüttüğünüzü görmek isterim."

***

Sözleri beni biraz sarsar -ama sadece biraz ve gittiğinde onu unuturum gibi gelir. Richard da gitmiştir- üç gün önce, dayımın işi için ve bizimki için. Hep onu düşünürüm, onu ve Londra'yı. Londra! Hiç gitmediğim, ama o kadar ateşli ve o kadar sık hayal ettiğim için bildiğimden emin olduğum yer. Londra, özgürlüğümü bulacağım, kendimden kurtulup bir başka düzende yaşayacağım yer – düzensiz, derisiz ve ciltsiz -kitapsız- yaşayacağım yer. Evimde kâğıdı yasaklayacağım!

Yatağımda yatıp Londra'da alacağım evi hayal etmeye çalışırım. Yapamam. Yalnızca bir şehvet odaları dizisi görürüm – loş odalar, kapalı odalar, oda içinde odalar, zindanlar ve hücreler, Priapus ve Venüs'ün odaları. Bu düşünce sinirimi bozar. Vazgeçerim. Ev zamanla kafamda daha net belirecektir, buna eminim. Kalkar, yürür ve yine Richard'ı düşünürüm, şehirden geçişini, gecenin ortasında karanlık lursızların nehre yakın inlerine yolunu buluşunu. Onun dolandırıcılar tarafından kabaca selamlandığını düşünürüm, paltosunu ve şapkasını çıkarıp, etrafına bakınarak ellerini ateşte ısıttığını düşünürüm. Onu *Dilenci Operası*'nın Macheath'i gibi bir seri hain yüzü sayarken düşünürüm -*Bayan Vixen, Betty Doxy, Jenny Diver, Molly Brazen*- ta ki aradığı yüzü bulana kadar...

Suky Tawdry.

O. Onu düşünürüm. Onu o kadar çok düşünürüm ki onun rengini bildiğimi sanırım – sarışın, vücudu -tombul- yürüyüşü, gözünün rengi. Eminim mavidir. Onu rüyamda görmeye başlarım. Rüyalarımda konuşur ve sesini duyarım. Adımı söyler ve güler.

Sarunm Margaret odama Richard'dan bir mektupla geldiğinde onu rüyamda görmekteyimdir.

Kız bizimdir, yazar.

Bunu okur, sonra kendimi tekrar yastığıma bırakır ve mektubu ağzıma tutarım. Dudaklarımı kâğıda koyarım. Richard sonunda benim âşığım olabilir – veya o kız. Çünkü onu şimdi bir âşığı isteyebileceğimden daha çok isteyemezdim.

Ama bir âşığı, özgürlüğü istediğimden daha çok isteyemezdim.

Mektubunu ateşe atar, sonra cevabımı kaleme alırım: *Bir an önce onu gönderin. Eminim onu seveceğim. Sizin bulunduğunuz yerden, Londra'dan geleceği için benim için daha da değerli olacaktır!* Gitmeden önce ifadeleri hazırlamıştık.

Bu yapılınca, yalnızca bir gün ve bir gün daha beklemem gerekir. Ondan bir sonraki gün gelir.

Saat üçte Marlow'da olması gerekmektedir. William Inker'ı zamanında onu karşılamaya gönderirim. Ama oturup, yaklaştığını hisseder gibi olmama rağmen, araba onsuz geri gelir: Trenler gecikir, sis basar. Bir aşağı bir yukarı yürür, yerimde duramam. Saat beşte William'ı tekrar gönderirim – tekrar geri gelir. O zaman dayımla yemek yemem gerekir. Charles şarabımı koyarken sorarım, "Bayan Smith'den haber var mı?" Fakat fısıldadığımı duyan dayım Charles'ı yollar.

"Maud, benden çok uşaklarla mı konuşmayı tercih ediyorsun?" der. Richard bizi bıraktığından beri hırçındır.

Yemekten sonra, okumam için küçük cezalar hakkında bir kitap seçer: Zulümün düzenli olarak anılması beni sakinleştirir. Ama soğuk ve sessiz odama çıktığımda, tekrar aksileşirim ve Margaret beni soyup yatağıma yatırdıktan sonra kalkar yürürüm -bir ateşin önünde, bir kapıda, bir pencerede, arabanın ışığını arayarak dururum. Sonra onu görürüm. Siste belli belirsiz görünür- parlamaktan çok kızarır gibi görünür – ve atın hareketleriyle, arabanın ağaçların arkasından geçişiyle çakar gibi, sanki bir uyarı gibi. Işığın geldiğini, elim kalbimde seyrederim. Yaklaşır -yavaşlar, incelir, silinir- sonra ötesini görürüm, atı, arabayı, William'ı, daha belirsiz bir fügürü. Evin arkasına ilerlerler ve ben Agnes'in odasına -artık Susan'ın odası olacaktır- koşarım; orada pencerede durur, en sonunda onu görürüm.

Başını kaldırıp alıra, saate bakar. William yerinden atlar ve onun yere inmesine yardım eder. Yüzünde bir kapüşon vardır. Koyu renk giyinmiştir ve küçük görünür.

Ama gerçektir. Komplo gerçektir – bir anda etkisini hisseder ve titrerim.

Onu kabul etmek için şimdi çok geçtir. Bunun yerine, ona yemek verilip, odasına getirilmesini beklemem gerekir; sonra onun adımlarını ve mırıltısını duyarak, gözlerim onun odasıyla benimki arasında duran kapıda -üç-beş santimlik kuru tahta!- yatmam gerekir.

Bir kez kalkıp, gizlice oraya gidip, kanatlara kulağımı dayarım, ama hiçbir şey duymam.

Ertesi sabah Margaret'in dikkatle beni giydirmesini isterim ve bağcıklarımı çekerken. "Bayan Smith'in geldiğini sanıyorum. Onu gördün mü Margaret?" derim.

"Evet, küçükhanım."

"Sence olur mu?"

"Ne olur mu, küçükhanım?"

"Bana uygun bir kız."

Başını geri atar. "Görgüsü oldukça eksik gibi geldi," der. "Altı kez Fransa'ya gitmiş, ama nereye bilmiyorum. Bay Inker'ın bunu öğrenmesini sağladı."

"Ya, ama ona burada iyi davranmalıyız. Belki Londra'dan sonra burası ona sıkıcı gelebilir." Bir şey söylemez. "Bayan Stiles'a, kahvaltısını eder etmez onu bana getirmesini söyler misin?"

Bütün gece bazen uyuyup, bazen uyanarak, onun bu kadar yakınlığı ve belirsizliğiyle sıkıntılı yatmıştım. Şimdi, dayıma gitmeden önce onu görmeliyim, yoksa korkarım hasta olacağım. En sonunda, saat yedi buçuk civarında hizmetçi merdivenine açılan koridordan tanımadığım bir yürüme sesi duyarım, sonra da Bayan Stiles'ın mırıldanmasını: "İşte geldik." Kapım çalınır.

Nasıl durmalıyım? Ateşin önünde dururum. Seslendiğimde sesim tuhaf mı çıkar? Bunu fark eder mi? Nefesini tutar mı? Ben benimkini tutarım onu biliyorum, sonra kızardığını hissederim ve karın yanağımdan çekilmesini isterim. Kapı açılmıştır. Önce Bayan Stiles gelir ve bir anlık duraksamadan sonra önümdedir: Susan -Susan Smith, Suky Tawdry- hayatımı benden alıp bana özgürlük verecek enayi kız.

Dehşet, beklediğimden daha şiddetli gelir. Bana benzeyeceğini sanmıştım, güzel olacağını sanmıştım: Ama küçük, hafif, toz rengi saçlı, benekli bir şeydir. Çenesi neredeyse bir nokta kadardır. Gözleri kahverengi, benimkinden koyudur. Bakışı bir çok dürüst, bir sinsidir: Tek bir dikkatli bakışla elbisemi, eldivenlerimi, terliklerimi, çoraplarımın üstündeki desenleri dahi anlar. Sonra gözlerini kırpar -sanırım dersini hatırlar- ve acele bir reverans yapar. Reveranstan memnun olduğunu anlarım. Beni bir budala sanır. Bu fikir beni sandığımdan daha çok üzer. *Briar'a beni mahvetmeye geldin*, diye düşünürüm. Elini tutmak için bir adım atarım. *Kızarmayacak veya titremeyecek, gözlerini saklamayacak mısın?* Ama bakışlarıma karşılık verir ve parmakları -tırnaklarının etrafı yenmiştir- soğuk, sert ve benimkinin içinde tamamen sabittir.

Bayan Stiles bizi seyreder. Bakışı açıkça şöyle der: "İşte Londra'dan istettiğin kız. Herhalde senin için yeterince iyidir."

"Kalmanıza gerek yok, Bayan Stiles," derim. O gitmek için dönerken: "Fakat Bayan Smith'e nazik davranacağınızı biliyorum." Tekrar Susan'a bakarım. "Belki duymuşsundur Susan, ben de senin gibi öksüzüm. Briar'a çocukken geldim ve bana bakacak kimse yoktu. O zamandan beri Bayan Stiles'ın bana anne sevgisinin ne olduğunu göstermek için yaptıklarını sana anlatamam..."

Bunu gülümseyerek söylerim. Fakat dayımın kâhyasına işkence etmek, beni durdurmak için çok alışılmış bir uğraştır. İstediğim Susan'dır ve Bayan Stiles seğirip, kızarıp bizi yalnız bı-

rakınca, onu kendime çekip ateşin yanına götürürüm. Yürür. Oturur. Sıcak ve hızlıdır. Koluna dokunurum. Agnes'inki kadar ince, ama serttir. Nefesinde bira kokusunu alırım. Konuşur. Sesi hiç rüyamdaki gibi değil, hafif ve şımarıktır; ama daha tatlı çıkmasına çalışır. Bana yolculuğunu, Londra'dan gelen treni anlatır – *Londra* kelimesini söylerken sesine dikkat eder. Sanırım onu adlandırmaya, bir istikamet veya arzu yeri olarak düşünmeye alışık değildir. Onun gibi böyle küçük, böyle önemsiz birisi hayatını Londra'da yaşarken benimkinin yalnız Briar'dan ibaret olması benim için bir merak ve işkence konusu, ama aynı zamanda avuntudur – çünkü eğer o orada başarabilmişse, ben bütün yeteneklerimle daha iyi başarmaz mıyım?

Kendime böyle söylerim, ona görevlerini anlatırken. Tekrar elbisemi ve terliklerimi incelediğini görürüm ve şimdi, bakışındaki küçümsemeyle birlikte acımayı fark edince sanırım kızarırım. "Son hanımın, mutlaka asil bir hanımefendiydi? Herhalde bana bakıp gülerdi!" derim.

Sesim pek düzgün çıkmaz. Ama eğer tonumda bir acılık varsa da bunu yakalamaz. Bunun yerine, "Yo, hayır, küçükhanım," der. "O çok çok iyi bir hanımdı. Ve hep gösterişli elbiselerin hiçbir değeri olmadığını, ama içlerindeki kalbin önemli olduğunu söylerdi."

Buna öyle kapılmış -kendi hikâyesine öyle *kapılmış*, öyle masum, sinsi değil- görünür ki bir an oturup sessizce ona bakarım. Sonra tekrar elini tutarım. "Sanırım, sen iyi bir kızsın Susan," derim. Gülümser ve utanmış görünür. Parmakları benimkilerin içinde oynar.

"Leydi Alice de hep öyle derdi, küçükhanım," der.

"Öyle mi?"

"Evet, küçükhanım."

Sonra bir şey hatırlar. Benden geri çekilir, cebine uzanır ve bir mektup çıkarır. Katlı, mühürlü, sahte bir kadın elyazısıyla yazılmıştır ve tabii ki Richard'dan gelmektedir. Duralar, son-

ra alırım – ayağa kalkar ve yürürüm, onun bakışından uzakta açarım.

İsimsiz! der, *fakat sanırım beni tanıyorsunuz. İşte bizi zengin edecek kız – o taze, küçük ustaparmak, geçmişte onun becerilerinden faydalanma fırsatını oldu ve kendisini tavsiye ederim. Bunu yazarken beni seyrediyor ve hiç okuma yazma bilmez. Şimdi size baktığını hayal ediyorum. O zevki tadana kadar iki berbat hafta geçirmek zorunda olan benden daha şanslı. Bunu yakın, olur mu?*

Kendimi Richard kadar soğukkanlı sanıyordum. Değilim, değilim, onun seyrettiğini hissediyorum -tıpkı yazdığı gibi!- ve korkuyorum. Elimde mektup duruyor, sonra birden çok uzun durduğumu fark ediyorum. Ya görürse! Kâğıdı bir, iki, üçe katlıyorum – sonunda artık katlanamaz oluyor. Henüz kendi adını dahi okuyamadığını ve yazamadığını bilmem; öğrenince korkunç bir rahatlamayla gülerim. Ama ona inanmam: "Okumamak mı?" derim. "Bir harf, bir kelime de mi?" Ona bir kitap veririm. Almak istemez ve alınca kapağını açar, bir sayfa çevirir, bir metin parçasına uzun uzun bakar – ama hep yanlış, tanımlanamaz bir şekilde tedirgin, yanlış ve numara olamayacak kadar ince bir şekilde. En sonunda kızarır.

Sonra kitabı geri alırım. "Üzüldüm," derim. Ama üzgün değil, sadece şaşkınımdır. Okumamak! Bu bana muhteşem bir yetersizlik türü gibi gelir – bir şehidin ya da ermişin acı duyma kapasitesinin olmaması gibi.

Saat sekizi çalar, beni dayımın yanına çağırır. Kapıda dururum. Sonuçta, Richard'a dair utandırıcı bir şey söylemem gerekir; demem gerekeni derim ve bakışı birden olması gerektiği gibi şeytani olur, sonra netleşir. Bana onun ne kadar iyi olduğunu söyler. Buna inanırmış gibi -tekrar- söyler. Belki de inanır. Belki onun geldiği yerde iyilik başka bir standartta ölçülür. Ete-

ğimin cebinde, Richard'ın onun eliyle yolladığı katlı notun uçlarını ve kenarlarını hissederim.

Benim odalarımda yalnızken ne yaptığını bilemem, ama elbiselerimin ipeklerine dokunup, çizmelerimi, eldivenlerimi, kuşaklarımı denediğini hayal ederim. Mücevherlerime gözlük camıyla mı bakıyordur? Belki şimdiden onlar onun olunca ne yapacağını planlıyordur: Bu broşu saklayacak, şundan taşları çıkartıp satacak, babamın olan altın yüzüğü kendi genç erkeğine verecek...

"Dikkatin dağınık, Maud," der dayım. "Yapmayı tercih ettiğin başka bir işin mi var?"

"Hayır, efendim," derim.

"Belki küçük emeğini bana çok görüyorsun. Belki onca yıl önce seni o tımarhanede bırakmış olmamı diliyorsun. Bağışla beni: Seni oradan alarak kendimi sana bir hizmet yapıyorum sanmıştım. Ama belki de kitaplar arasında yaşamaktansa deliler arasında olmayı tercih ederdin? Hımm?"

"Hayır, dayı."

Susar. Notlarına geri döneceğini sanırım. Ama devam eder.

"Bayan Stiles'ı çağırıp seni geri götürmesini istemek yeterince basit bir iş. Bunu yapmamı istemediğinden emin misin? William Inker'ı ve arabayı çağırtmamı?" Konuşurken, beni incelemek için eğilir, zayıf bakışı onu saklayan gözlüğün arkasından ateşlidir. Sonra tekrar susar ve neredeyse gülümser. "Seni koğuşlarda ne sanırlardı, merak ediyorum," der farklı bir sesle, "şimdi bütün bildiklerinle?"

Bunu yavaşça söyler, sonra soruyu tekrar homurdanır, sanki bu bir bisküvidir de kırıntıları dilinin altında kalmıştır. Yanıtlamam ama o şakasını bitirene kadar gözlerimi indiririm. Şu anda boynunu döndürüp tekrar masasındaki sayfalara bakmaktadır.

"Evet, evet. *Kırbaçlı Kadın Şapkacıları.* Bana ikinci bölümü oku, bütün noktalama işaretleri tam olarak ve dikkat et – sayfa sayısı düzensizdir. Ben sırayı buraya not alacağım."

***

Bunu okurken, Susan beni oturma odama götürmek için almaya gelir. Kitaplardan duvarlara, boyalı pencerelere bakarak kapıda durur. Dayımın Briar'da masumiyetin sınırlarını işaretlemek için tuttuğu, işaret eden parmağın etrafında dolaşır, tıpkı benim de bir kere yaptığım gibi -ve yine benim gibi- saflığından onu görmez ve geçmeye kalkışır. Onu bundan uzak tutmalıyım – dayımın tıtması gerekenden bile fazla! Dayım aniden kasılıp bağırırken ben yavaşça ona gider ve dokunurum. Parmaklarımın değmesiyle irkilir.

"Korkma, Susan," derim. Ona yerdeki pirinçten eli gösteririm.

Tabii ki, onun oradaki her şeye, ama her şeye bakabileceğini, çünkü bunların ona kâğıt üzerinde mürekkepten öte bir şey ifade etmeyeceğini unutmuşumdur. Hatırlayınca tekrar şaşkınlık duyarım – ve sonra bir tür kinci gıpta. Elimi kolundan çekmem gerekir, çünkü onu çimdikleyeceğimden korkarım.

Odama yürürken ona dayım hakkında ne düşündüğünü soranım.

Onun bir sözlük derlediğine inanır.

Öğle yemeğinde otururuz. İştahım yoktur ve tabağımı ona iterim. Koltuğumda geri yaslanır ve başparmağıyla tabağın kenarında gezdirirp, dizine yaydığı peçetenin dokumasına hayranlıkla bakarken onu izlerim. Bir açık artırmacı, bir emlakçı olabilir: Sofra takımındaki her bir parçayı, sanki dökküldükleri metalin değerini ölçermiş gibi tutar. Üç yumurtayı, çabucak kaşıklayıp düzgün bir şekilde ağzına götürerek yer – sarısının yumuşaklığına titremeden, yutarken kendi boğazının et etrafında kapanışını düşünmeden. Parmaklarıyla ağzını siler, dilini parmaklarının üstünde bir yere değdirir, sonra tekrar yutkunur.

Briar'a, diye düşünürüm, *beni yutmaya geldin*.

Ama tabii onun bunu yapmasını isterim. Ve zaten kendimi hayatımdan vazgeçmeye başlamış hissederim. Bunu kolaylıkla

yaparım, yanan fitillerin onlara siper olan camı karartması için duman çıkartması, örümceklerin titreyen güveleri bağlamak için gümüş iplikler örmesi gibi. Bunun onun etrafında sıkı sıkı yerleştiğini hayal ederim. O bunu bilmez. Çok geç oluncaya kadar bilmeyecektir, bakacak ve onu nasıl örtüp değiştirdiğini, benim gibi yaptığını görecektir. Şimdilik, yalnızca yorgun, huzursuz, sıkılmıştır. Onu parkta yürümeye götürürüm, ağırkanlı bir şekilde beni takip eder; otururuz, dikiş dikeriz, esner, hiçbir şeye bakmadan gözlerini ovuşturur. Tırnaklarını yer – benim baktığımı görünce durur; bir dakika sonra saçını alır ve ucunu ısırır.

"Londra'yı düşünüyorsun," derim.

Başını kaldırır. "Londra mı, küçükhanım?"

Başımla onaylarım. "Orada hanımlar günün bu saatinde ne yapar?"

"Hanımlar mı, küçükhanım?"

"Hanımlar, benim gibi."

Etrafına bakınır. Bir saniye sonra: "Ziyaretler yaparlar, küçükhanım?"

"Ziyaretler mi?"

"Diğer hanımlara?"

"Aa."

Bilmez. Uydurur. Uydurduğundan eminim! Öyle bile olsa, sözlerini düşünürüm ve kalbim birden hızla çarpar. *Hanımlar*, dedim, *benim gibi*. Ama benim gibi hanım yoktur ve bir an için Londra'da kendi net ve korkutucu resmimi görürüm – yalnız ve ziyaret edilmeyen...

Ama şimdi de yalnızım ve ziyaret edilmiyorum. Ve orada Richard olacak, Richard bana rehberlik edip akıl verecek. Richard bize kapıları kapanacak odaları olan bir ev tutacak...

"Üşüdünüz mü, küçükhanım?" der. Belki ürpermişimdir. Bana bir şal getirmek için kalkar. Yürüyüşünü seyrederim. Halının üstünde çaprazlama gider – ayağının altındaki desene, çizgilere, baklavalara ve karelere dikkat etmeden.

Onu seyreder, seyrederim. Onun sıradan şeyleri kolayca yapmasına ne kadar uzun, ne kadar dikkatli baksam yetmez. Saat yedide beni dayımla akşam yemeğine hazırlar. Saat onda beni yatırır. Bundan sonra, odasında durur ve onun iç çekişini duyar, kafamı kaldırdığımda onun gerindiğini, çöktüğünü görürüm. Mumu onu çok açıkça aydınlatır, bense karanlıkta saklanarak yatarım. Kapı aralığında sessizce ileri geri geçer – şimdi düşmüş bir bağcığı almak için eğilir; şimdi pelerinini alıp eteğindeki çamuru temizler. Agnes gibi diz çöküp dua etmez. Benim görüş alanımın dışında, yatağına oturur, ama ayağını kaldırır: Bir ayakkabı ucunun öbürünün topuğuna konduğunu ve oynadığını görürüm. Şimdi geceliğinin düğmelerini çözmek için kalkar, şimdi onu üzerinden düşürür, eteğinin içinden garip bir şekilde dışarı çıkar, korsesini çözer, belini ovar, yeniden iç çeker. Şimdi uzaklaşır. İzlemek için başımı kaldırırım. Geceliğiyle geri gelir – titreyerek. Ben de onun etkisiyle titrerim. Esner. Ben de esnerim. Gerinir -gerinmenin tadına vararak- yaklaşan uykudan hoşlanarak! Şimdi yer değiştirir – ışığını söndürür, yatağına tırmanır, sarınır ısınır ve uyur...

Bir tür masumiyet içinde uyur. Ben de bir zamanlar öyle uyurdum. Bir an bekler, sonra annemin resmini çıkarıp ağzıma yakın tutarım.

İşte o, derim. *O. Şimdi senin kızın o!*

Her şey ne kadar kolay görünür! Ama annemin yüzünü kilitlediğimde rahatsız bir şekilde yatarım. Dayımın saati titrer ve çalar. Bazı hayvanlar, parktaki çocuklar gibi çığlık atar. Gözlerimi kapar ve düşünürüm – yıllardır bu kadar canlı olarak düşünmediğim ilk evimi, tımarhaneyi, çılgın gözlü kadınları, delileri ve hemşireleri düşünürüm. Birden hemşirelerin odalarını, hindistancevizi liflerinden yapılmış hasırları, kireç badanalı duvardaki yazıyı hatırlarım: *Özüm beni yollayan O'nun isteğini yerine getirmektir.* Bir çatı katı merdiveni hatırlarım, çatının üstünde

bir yürüyüş, tırnağımın altında kurşunun yumuşaklığı, yere korkulu düşüş...

Bunu düşünerek uyumuş olmalıyım. Gecenin en derin katmanlarına dalmış olmalıyım. Ama sonra uyanırım – ya da pek uyanmış değilimdir, karanlığın çekiminden pek kurtulmamışımdır. Çünkü gözlerimi açınca şaşırırım -tam olarak şaşırırım- ve dehşete kapılırım. Yatakta bedenime bakarım, yer değiştirir ve garip görünür – bir an büyük, bir an küçük, bir an boşluklarla ayrılmıştır ve hangi yaşta olduğumu bilemem. Titremeye başlarım. Seslenirim. Agnes'e seslenirim. Gittiğini unutmuşumdur. Richard Rivers'ı ve komplomuzu unutmuşumdur. Agnes'e seslenirim ve bana gelmiş gibi gelir, ama lambamı almaya gelir. Sanırım beni cezalandırmak için bunu yapar. "Işığı alma!" derim, ama alır, beni korkunç karanlıkta bırakır ve perdenin arkasından kapıların iç çekişini, ayakların geçişini duyarım. O zaman bana, ışık geri gelmeden önce çok zaman geçmiş gibi gelir. Ama Agnes lambayı kaldırıp da yüzümü görünce çığlık atar.

"Bakma bana!" diye bağırırım. Ve sonra: "Bırakma beni!" Çünkü öyle bir duyguya kapılırım ki, yalnızca yarımda kalırsa, bir felaket, korkunç bir şey -ne olduğunu bilmiyor, adlandıramıyorum- önlenecek ve ben -veya o- kurtulacağım. Yüzümü saklar ve elini tutarım. Ama eli çilli olacağı yerde soluktur. Ona bakarım ve tanımam.

Bana yabancı bir sesle şöyle der: "Ben Sue'yum, küçükhanım. Sadece Sue. Beni görüyor musunuz? Rüya görüyorsunuz."

"Rüya mı?"

Yanağıma dokunur. Saçımı okşar – sonuçta Agnes gibi değil, ama sanki hiç kimse gibi. Tekrar, "Ben Sue'yum," der. "Agnes kızıl oldu ve evine döndü. Şimdi yatmalısınız yoksa soğuktan hasta olacaksınız. Hasta olmamalısınız."

Bir an daha kara bir karmaşanın içinde yüzerim, sonra birdenbire rüya üzerimden sıyrılır ve onu tanırım, kendimi tanırım

– geçmişimi, şimdimi, ölçülemez geleceğimi. O bana yabancıdır, ama bütün hepsinin parçasıdır.

"Bırakma beni, Sue!" derim.

Duraladığını hissederim. Geri çekilince, onu daha sıkı kavrarım. Ama o sadece karşıma tırmanmak için hareket eder ve çarşafın altına girip koluyla beni sarmalayıp, ağzı saçımda yatar.

Teni soğuktur ve beni de üşütür. Titrerim, ama çok geçmeden kıpırtısız yatarım. "İşte," der o zaman. Bunu mırıldanır. Nefesinin hareketini ve yanağının kemiğinin derinlerinde sesinin yumuşak gümbürtüsünü hissederim. "İşte. Artık uyuyacaksın, değil mi? Aferin, iyi kız."

Aferin, iyi kız, der. Briar'da benim iyi olduğuma inanan biri olduğundan bu yana ne kadar uzun zaman olmuştur? Ama o inanır. İnanmalıdır, komplomuzun işlemesi için. Ben iyi, nazik ve sade olmalıyımdır. Altının iyi olduğu söylenmez mi? Sonunda, ben de onun için altın gibiyim. Beni mahvetmeye gelmiştir, ama henüz değil. Şimdi beni korumalı, en sonunda saçıp savurmayı istediği paraların istifi gibi beni sağlam ve güvende tutmalıdır...

Bunu bilirim, ama gerektiği gibi hissedemem. Kollarında uyurum, rüya görmeden, kıpırtısız, onun sıcaklığına ve yakınlığına uyanırım. Hareket ettiğimi hissedince uzağa gider. Gözlerini ovuşturur. Saçı açıktır ve benimkine değer. Yüzü, uyurken, keskinliğinden birazını yitirmiştir. Alnı düzgün, kirpikleri toz gibi, bakışı benimkiyle karşılaşınca oldukça net, alay ya da kötü niyet bulaşmamıştır... Gülümser. Esner. Kalkar. Battaniye yükselir, alçalır ve dışarı ekşi hava çıkar. Yatar ve geceyi hatırlarım. Bir duygu -utanç veya panik- kalbimin üstünde çırpınır. Elimi yattığı yere koyar ve serin hissederim.

Benimle değişmiştir. Kesinlikle daha naziktir. Margaret su getirir ve Sue bana bir kâse doldurur. "Hazır mısınız, küçükhanım?" der. "Çabuk kullansanız daha iyi." Bir bez ısla-

tır, sıkar ve kalkıp soyunduğumda sonradan bezi yüzüme ve koltukaltlarıma bastırır. Onun için bir çocuk olmuşumdur. Saçlarımı fırçalamak için beni oturtur. Söylenir: "Ne dolaşık saç! Bu dolaşıklıklarla baş etmenin yolu alttan başlamaktır..."

Agnes beni çabuk ve sinirli parmaklarla yıkayıp giydirirdi, tarağın her takılışında irkilerek. Bir keresinde ona terlikle vurmuştum – o kadar sert ki, kanamıştı. Şimdi Susan'ın -*Sue* demişti gece- önünde otururum, şimdi Sue saçlarımdaki düğümleri açarken, gözlerim aynadaki kendi yüzümde, sabırla otururum...

Aferin, iyi kız.

Sonra, "Teşekkür ederim, Sue," derim.

İzleyen gecelerde bunu sık sık söylerim. Agnes'e hiç söylememiştim. "Teşekkür ederim, Sue." Bana oturmamı veya kalkmamı, kolumu ya da ayağımı kaldırmamı buyurduğunda, "Evet, Sue." Elbisemin etimi kıstırdığından korktuğunda, "Hayır, Sue."

Hayır, üşümüyorum. Ama yürürken, emin olmak için beni incelemeyi sever, pelerinimi, hava girmesini önlemek için boğazıma doğru biraz daha kaldırır. Hayır, çizmelerim çiği içine almıyor. Ama kesin olması için, çoraplı bileğimle ayakkabımın derisi arasına bir parmak sokar. Hiçbir şekilde soğuk almamalıyım. Yorulmamalıyım. "Yeterince yürümediniz mi sizce, küçükhanım?" Hasta olmamalıyım. "İşte bütün kahvaltınız, bakın, dokunulmamış. Biraz daha almaz mısınız?" Zayıflamamalıyım. Ben, kesilmesine değecek, tombul olması gereken bir kazım.

Tabii, bilmemesine rağmen, tombul olması gereken odur – zamanla uyumayı, uyanmayı, giyinmeyi, yürümeyi bir şablona, işaretlere ve zillere göre öğrenecek olan odur. Beni eğlendirdiğini sanır. Bana acıdığını sanır! Evin âdetlerini öğrenir, beni saran alışkanlıkların ve dokuların yakında onu da saracağını anlamadan. Maroken ya da buzağı derisi gibi saracağını... Ben kendimi bir tür kitap olarak düşünmeye alışmıştım. Şimdi ona kitaplar nasıl görünüyor olmalıysa kendimi öyle bir kitap gibi hissediyorum: Bana okumayan gözleriyle bakar, metnin şeklini gö-

rür, ama anlamını görmez. Beyaz eti fark eder. "Ne kadar soluk renklisiniz!" der – ama altındaki hızlı, bozuk kanı fark etmez.

Bunu yapmamalıyım. Ama elimde değil. Onun düşüncesinin çok fazla etkisindeyim – onun beni şartların sömürdüğü, kâbuslara yatkın, basit bir kız olarak görmesi düşüncesinin. O yatımda yatarken kâbus görmem ve böylece onu ikinci, üçüncü gece de yatağıma getirmek için yollar bulurum. En sonunda düzenli olarak gelir. Onun ilk başta temkinli olduğunu düşünürüm, ama onu sıkan yalnızca yatağın tentesi ve perdelerdir: Her seferinde kaldırdığı bir mumla durup kumaş katlarının arasına dikkatle bakar. "Sizce," der, "yukarıda, düşmeyi bekleyen güveler ve örümcekler olamaz mı, küçükhanım?" Bir direği yakalar ve sallar; toz yağmurunun içinde bir tek böcek düşer.

Ama buna bir alışınca, yeterince rahat yatar ve uzuvlarını düzgün ve rahat tutuşundan, biriyle uyumaya alışık olduğunu düşünür, kim olduğunu merak ederim.

"Kız kardeşin var mı, Sue?" diye soranım bir kez, belki gelişinden bir hafta sonra. Nehir kıyısında yürümekteyiz.

"Hayır, küçükhanım."

"Erkek kardeşin?"

"Bildiğim kadarıyla hayır," der.

"Sen de -benim gibi- oldukça yalnız mı büyüdün?"

"Yani, küçükhanım, buna pek yalnız denmez... Her tarafta kuzenlerle diyelim."

"Kuzenler. Yani teyzenin çocukları mı?"

"Teyzem mi?" Boş bakar.

"Teyzeniz, Bay Rivers'ın dadısı."

"Ah!" Gözünü kırpar. "Evet, küçükhanım. Emin olmak için..."

Başını çevirir ve bakışı belirsizleşir. Evini düşünür. Bunu hayal etmeye çalışırım, yapamam. Kuzenlerini hayal etmeye çalışırım: Kaba oğlanlar ve kızlar, onun gibi keskin suratlı, keskin dil-

li, keskin parmaklı – ama onun parmakları küttür: Fakat dilinin -çünkü bazen, saçıma toka takarken veya kayıp giden bağcıklara kaşını çatarken gösterir- ucu sivridir. İç çekişini seyrederim.

"Önemli değil," derim – mutsuz bir hizmetçisi olan herhangi bir nazik hanım gibi. "Bak, burada bir mavna var. Onunla dileklerini yollayabilirsin. İkimiz de dileklerimizi Londra'ya yollayalım." *Londra'ya* diye düşünürüm tekrar, daha üzgün biçimde. Richard oradadır. Ben de bir ay sonra orada olacağım. "Tekne almasa da Thames dileklerimizi alır," derim.

Fakat o, mavnaya değil bana bakar.

"Thames mi?" der.

"Nehir," diye yanıtlarım. "Bu nehir, buradaki."

"Bu küçücük su parçası Thames mi? Ah, hayır, küçükhanım." Emin olamadan güler. "Nasıl olur? Thames çok geniştir," ellerini açar, "ama bu dar. Görüyor musunuz?"

Bir an sonra nehirlerin aktıkça genişlediğini sandığımı söylerim. Başını sallar.

"Bu küçücük su parçası mı?" der tekrar. "Vay, evde musluktan akan su bundan daha canlı. İşte küçükhanım! Bakın orada." Mavna bizi geçmiştir. Kıçında on beş santimlik harflerle, ROTHERHITHE yazmaktadır, ama o onları değil, su sıçratan motordan yayılan yağın izini göstermektedir. "Gördünüz mü?" der heyecanla. "İşte Thames öyle görünür. Bütün o renklere bakın. Bin tane renk..."

Gülümser. Gülümserken neredeyse güzeldir. Sonra yağ izi incelir, su kahverengileşir, gülümsemesi yüzünden düşer ve tekrar bir hırsız gibi görünür.

Anlamalısınız, onu küçük görmeye kararlıyımdır. Çünkü yoksa, yapmam gerekeni nasıl yapabilirim? Başka nasıl onu kandırıp zarar verebilirim? Sadece bu kadar inzivada bu kadar uzun süre bir araya getirilmişizdir. Yakın olmaya mecburuzdur. Ve onun yakınlık kavramı Agnes'inki gibi değildir -Barbara'nınki

gibi değil-; hiçbir hanımın hizmetçisi gibi değil. Çok açık sözlü, çok rahat, çok serbesttir. Esner, yaslanır. Lekeleri ovalar ve sürter. Ben dikiş dikerken, elinin üstünde eski kuru bir kesiği yolarak oturur. Sonra, "İğneniz var mı, küçükhanım?" diye sorar ve ona kutumdan bir iğne verince onunla elinin derisini deşerek dakikalar geçirir. Sonra iğneyi bana geri verir.

Ama ucunu benim yumuşak parmaklarımdan uzak tutmaya dikkat ederek verir. "Canınızı acıtmayın," der – o kadar basit, o kadar nazik ki beni yalnızca Richard'ın uğruna güvende tuttuğunu unuturum. Sanırım o da unutur.

Bir gün yürürken koluma girer. Bu onun için hiçbir şey demek değildir, ama ben bir tokat gibi bunun şokunu hissederim. Bir başka seferinde, oturduktan sonra, ayaklarının üşüdüğünden yakınırım; önümde diz çöker, terliklerimi çözer, ayaklarımı ellerine alır, tutar ve ovar – en sonunda başını eğer ve umursamadan parmaklarının üstüne hohlar. Beni canı istediği gibi giydirmeye başlar, elbiselerimde, saçımda, odalarımda küçük değişiklikler yapar. Çiçekler getirir: Oturma odamın masalarında her zaman durmakta olan vazolar dolusu kuvrak yaprakları atar ve yerine dayımın parkının çalılıklarında bulduğu çuhaçiçeklerini koyar. "Tabii, taşrada Londra'da bulduğunuz çiçekleri bulamazsınız," der onları vazoya yerleştirirken, "ama bunlar da yeterince güzel, öyle değil mi?"

Margaret'in Bay Way'den ateş için daha çok kömür getirmesini ister. Yapması bu kadar basit bir şey! Kimse bunu benim için yapmayı daha önce düşünmemiştir; ben bile düşünmemişimdir ve böylece yedi kışı soğuk geçirmişimdir. Sıcaklık pencerelerin buğulanmasına sebep olur. O zaman orada durup, cama halkalar, kalpler ve spiraller çizmeyi sever.

Bir kez beni dayımın odasından geri getirir ve yemek masasında iskambil kâğıtları serili bulurum. Annemin kartlarıdır sanırım; çünkü bunlar annemin odalarıdır ve onun eşyalarıyla doludur, ama bir an için annemi -gerçekten burada- *burada* yürür-

ken, *burada* otururken, renkli kartları örtünün üstüne yerleştirirken hayal etmek oldukça huzurumu kaçırır. Annem, evlenmemişken, hâlâ aklı yerindeyken, belki tembel tembel yanağını eline dayarken, belki iç çekerken ve beklerken, beklerken...

Bir kart alırım. Eldivenimden kayar. Ama Sue'nun ellerinde deste değişir: Onları düzgün ve çevik bir şekilde alır, ayırır, karıştırır ve dağıtır; parmakları arasında altınlar ve kırmızılar pek çok mücevher gibi canlıdır. Tabii benim oynayamadığımı öğrenince hayrete düşer ve hemen öğretmek için beni oturtur. Oyunlar şans ve tahmin işidir, ama o samimiyetle, neredeyse hırsla oynar – başını eğerek, kart yelpazesini incelerken gözünü kısarak. Ben yorulunca yalnız oynar -veya kartları kenarları üstünde dikip, uçlarını bir araya getirir ve bunu pek çok kez yaparak yükselen bir yapı yapar, bir tür kart piramidi- hep en tepe noktaya bir papaz ve bir kız bırakarak.

"Buraya bakın," der bitirince. "Buraya bakın, küçükhanım. Görüyor musunuz?" Sonra piramidin temelinden bir kart çeker ve yapı devrilirken güler.

Güler. Bu ses Briar'a yabancıdır, sanırım bir kilisede ya da mahkemede olduğu gibi. Bazen şarkı söyler. Bir kez danstan konuşuruz. Bana bir adım göstermek için kalkar ve eteğini kaldırır. Sonra beni ayağa kaldırır ve beni döndürür, döndürür; beni kendine bastırdığı zaman kalbinin hızlanışını hissederim – kalbinin ondan bana geçip benim olduğunu hissederim.

En sonunda onun gümüş bir yüksükle sivri bir dişimi törpülemesine izin veririm.

"Bakayım," der. Yanağımı ovduğumu görmüştür. "Işığa gelin."

Pencerede, başımı arkaya atıp dururum. Eli sıcaktır, nefesi de -içinde bira mayasıyla- sıcaktır. Uzanır ve diş etime dokunur.

"Oo, bu şeyden bile keskin," der elini geri çekerek.

"Bir yılan dişinden mi, Sue?"

"Bir iğneden diyecektim, küçükhanım." Etrafına bakınır. "Yılanların dişi var mıdır, küçükhanım?"

"Sanırım vardır, ısırdıkları söylendiğine göre."

"Doğru," der dikkati dağılmış bir şekilde. "Sadece ben onları daha yumuşak hayal etmiştim..."

Giyinme odama gitmiştir. Açık kapıdan yatağı ve altına iyice itilmiş lazımlığı görebilirim: Beni birçok kez porselen lazımlıkların, dikkatsiz kalkanların ayakları altında kırılabileceği ve onları topal edebileceği konusunda uyarmıştır. Benzer şekilde, çıplak ayakla saça basmaya (saçlar *-solucanlar gibi,* der- etin içine doğru yollarını yapıp iltihaplandırırlar); katıksız olmayan hintyağıyla kirpiklerin koyulaştırılmasına; bacalara dikkatsizce -gizlenmek ya da uçmak amaçlı- tırmanmaya karşı da uyarmıştır. Şimdi tuvalet masamın üstündeki şeylere bakarken başka bir şey söylemez. Bekler, sonra seslenirim.

"Hiç yılan ısırığından ölen birini tanımıyor musun, Sue?"

"Yılan ısırığı mı, küçükhanım?" Tekrar görünür, hâlâ kaşları çatık. "Londra'da mı? Yani hayvanat bahçesinde mi demek istiyorsunuz?"

"Ee, belki hayvanat bahçesinde."

"Evet diyemem."

"İlginç. Tanıdığından emindim."

Gülümserim, o gülümsemese de. Sonra bana yüksüklü elini gösterir; ilk kez ne yapmak istediğini anlar ve belki garip bakarım. "Canınızı acıtmaz," der, değişen yüzümü görünce.

"Emin misin?"

"Evet, küçükhanım. Eğer acıtırsam, bağırabilirsiniz ve dururum."

Acımaz, bağırmam. Ama bende garip bir duygu karışımına sebep olur: Metalin sürtünmesi, çenemi tutan elinin baskısı, nefesinin yumuşaklığı. Törpülediği dişi incelerken ben onun yüzünden başka yere bakamam ve böylece gözlerine bakarım: Birisi, şimdi görürüm, daha koyu kahverengi, neredeyse siyah bir

benekle işaretlidir. Yanağının çizgisine bakarım, düzgündür ve kulağına bakarım, güzeldir, memesi halka ve sallantılı küpe takmak için deliktir. "Nasıl delik?" diye sormuştum ona bir kez yaklaşıp, parmak uçlarımı kıvrımlı etin içindeki küçük çukurlara koyarak. "Ya, küçükhanım, bir iğneyle," demişti ve, "bir parça buzla..." Yüksük sürtmeye devam eder. Gülümser. "Teyzem bunu yapar," der çalışırken, "bebeklere. Herhalde bana da yapmıştır. Neredeyse oldu! Hah!" Daha yavaş sürter, sonra dişi kontrol etmek için durur. Sonra tekrar sürter. "Bir bebeğe yapmak için ustalık isteyen bir iş tabii. Eğer yüksüğü kaydırırsanız – neyse. Öyle birkaç tanesinin kaybedildiğini biliyorum."

Yüksükleri mi bebekleri mi kastettiğini bilmiyorum. Parmakları ve benim dudaklarım ıslanır. Yutkunur, tekrar yutkunurum. Dilim yükselir ve onun eline karşı hareket eder. Eli birden çok büyük, çok tuhaf görünür ve gümüşün üstündeki karayı düşünürüm – sanırım nefesimden ıslanmış ve akmıştır. Tadını aldığımı sanırım. Belki dişin üstünde biraz daha uzun uğraşsaydı, bir tür paniğe kapılacaktım, ama şimdi yüksük yine yavaş sürter ve çok geçmeden durur. Tekrar başparmağıyla kontrol eder, elini bir saniye daha çenemde tutar ve geri çeker.

Onun kavramasından biraz sarsılarak çıkarım. Beni o kadar sıkı ve o kadar uzun tutmuştur ki, uzaklaşınca yüzüme soğuk hava çarpar. Yutkunurum ve sonra dilimi körleşmiş dişimde gezdiririm. Dudaklarımı silerim. Elini görürüm: Parmak eklemleri ağzımın baskısından kırmızı beyaz lekelenmiştir, parmağı da lekelidir ve yüksük hâlâ üzerindedir. Gümüş parlaktır – kararmamış, hiç kararmamış. Tattığım ya da tattığımı hayal ettiğim Sue'nun tadıdır; yalnızca o.

Bir hanım, hizmetçisinin parmaklarını tadabilir mi? Dayımın kitaplarında tadabilir. Bu düşünceyle kızarırım.

Ve ben kanın tuhaf bir şekilde yanaklarıma aktığını hissederek orada dururken, bir kız kapıma Richard'dan bir mektupla gelir. Onu beklediğimi unutmuşumdur. Planımızı, kaçışımızı,

evlenişimizi, uzakta beliren tımarhane kapısını düşünmeyi unutmuşumdur. Richard'ı düşünmeyi unutmuşumdur. Ama şimdi düşünmeliyim. Mektubu alır ve titreyerek mührünü kırarım.

Siz de benim kadar sabırsızlanıyor musunuz? diye yazar. *Öyle olduğunu biliyorum. Şimdi yanınızda mı? Yüzünüzü görebiliyor mu? Memnun görünün. Gülümseyin, sırıtın; hepsi. Bekleyişimiz bitti. Londra'da işim bitti ve geliyorum!*

ONUNCU BÖLÜM

Mektup üzerimde, bir hipnotizmacının parmağını şaklatması gibi etki yapar: Gözlerimi kırparım, sanki bir transtan çıkıyormuşum gibi sersemlemiş bir halde etrafıma bakarım. Sue'ya bakarım: Eline, ağzımın üzerinde bıraktığı ize. Yatağımın üstündeki yastıklarda ikimizin başının bıraktığı çukurlara bakarım. Masanın üzerindeki vazolarında çiçeklere, şöminedeki ateşe bakarım. Oda çok sıcaktır. Oda çok sıcaktır ve ben yine de üşüyormuşum gibi titrerim. Bunu görür. Gözlerime bakar ve başıyla elimdeki kâğıda işaret eder. "İyi haber mi, küçükhanım?" diye sorar; sanki mektup onda da bir etki yapmış gibidir: Çünkü sesi bana hafif gelir -dehşet verecek şekilde hafif- ve yüzü keskin görünür. Yüksüğü kenara koyar, ama seyreder, seyreder. Onunla göz göze gelemem.

Richard geliyor. O da bunu benim gibi hissediyor mu? Hiçbir şey belli etmez. Önceki gibi rahatlıkla yürür, oturur. Öğle yemeğini yer. Annemin iskambil kâğıtlarını alır, yalnız oyunların sabırlı dağıtımına başlar. Ben camda durur ve yansımasından onun uzanıp bir kart aldığını, yerleştirdiğini, çevirdiğini, bir başkasının üstüne koyduğunu, kralları kaldırıp, asları çektiğini görürüm... Yüzüme bakarım ve onu benim yaparın ne olduğunu düşünürüm: Yanağın belli bir şekilde kıvrılması, çok dolgun, çok pembe dudak.

En sonunda desteyi toplar; eğer ben karıştırıp tutarsam ve bir dilek tutarsam, kartların açılışına bakıp geleceğimi söyleyeceğini söyler. Bunu görünüşte oldukça ciddi söyler ve kendime engel olamadan onun yanına çekilirim, oturup kartları becerik-sizce karıştırırım; o da alır ve yayar. "Bunlar geçmişinizi gösterir," der, "bunlar da şimdiyi." Gözleri büyür. Birden bana genç görünür: Bir an başlarımızı eğer ve sanırım sıradan salonlarda veya okullarda veya bulaşıkhanedeki sıradan kızların fısıldayacağı gibi fısıldarız: ***Bakın burada at sırtında bir genç adam var. Burada bir yolculuk var. Burada Karo Kızı var, zenginlik demek...***

Pırlantalarla kaplı bir iğnem vardır. Şimdi onu düşünürüm. Sue'nun taşların üzerine, değerini ölçerek onların sahibiymiş gibi üflediğini düşünürüm – daha önce olduğu gibi, ama pek çok gündür olmadığı gibi...

Sonunda biz sıradan bir salonda bulunan sıradan kızlar değilizdir ve benim servetimle sadece onun olduğunu düşünerek ilgilenir. Gözü tekrar kısılır. Sesi fısıltısından sıyrılır; yalnızca cilvelidir. O desteyi toplarken, kartları elinde çevirip kaşını çatarken ondan uzaklaşırım. Bir tanesini düşürür ve görmez: Kupa İkilisi. Topuğumu üzerine koyarım, kırmızı boyalı kalplerden birinin benim olduğunu hayal ederek halının üstünde ezerim.

Ben kalkınca onu bulur ve kirişiğini düzeltmeye çalışır, sonra daha önceki gibi inatla Sabır oynar.

Tekrar ellerine bakarım. Daha da beyazlaşmışlardır ve tırnaklarının etrafı iyileşmiştir. Küçüktürler, eldivenle daha da küçük görünecekler ve benimkine benzeyecekler.

Bunun yapılması gerekir. Bunun daha önce yapılması gerekirdi. Richard geliyor ve ben, yerine getirilmemiş bir görev duygusuna kapılırım: Saatlerin, günlerin -zamanın karanlık, aldatıcı balığı- yakalanmadan kayıp gittiği panik duygusu. Sinirli bir gece geçiririm. Sonra kalkarız ve beni giydirmeye gelir, elbisesinin kolundaki firfırı yolarım.

"Başka elbisen yok mu senin," derim, "hep bu kahverengi düz şeyi giyiyorsun?"

Olmadığını söyler. Dolabımdan kadife bir elbise çıkarırım ve ona denetirim. İsteksizce kollarını çıkarır, biraz utanarak, gözlerimden uzakta eteğini çıkarır. Elbise dardır. Kancaları çekerim. Kalçalarındaki kumaş kadarını yerleştiririm, sonra bir broş -o pırlantalı broşu- almak için kutuma giderim ve dikkatlice kalbinin üstüne iğnelerim.

Sonra onu aynanın önüne götürürüm.

Margaret gelir ve onu benim için alır.

Ona alışmışımdır, ondaki hayata, sıcaklığa, kendine özgülüğüne; hain bir komplonun enayi kızı değil -Suky Tawdry değil- ama nefretleri ve sevdikleriyle, tarihi olan bir kız olmuştur. Şimdi birden onun yüzünün ve vücudunun ne kadar bana yakın geleceğini görür ve sanki ilk kezmiş gibi Richard'la yapmaya niyetlendiğimiz şeyin ne olduğunu anlarım. Yüzümü yatağın direğine dayar onu seyrederim – bir sola bir sağa dönerek, eteğinin kırışıklıklarını düzelterek, etini elbisenin dikişleri arasına daha rahat yerleştirerek kendine yükselen bir tatminle bakışını. "Ah, teyzeciğim beni görebilseydi!" der, rengi pembeleşerek ve o zaman onu Londra'daki o karanlık hırsız ininde kimin bekleyebileceğini düşünürüm: Teyze, anne ya da büyükanne. Küçük ustaparmağını tehlikeli bir işte evden uzakta rutan uzun günleri

sayarken ne kadar huzursuz olmalı diye düşünürüm. Onu, beklerken, Sue'nun küçük bir şeyini -bir kuşak, bir kolye, zevksiz süsleri olan bir bilezik- çıkarırken ve ellerinde tekrar tekrar döndürürken hayal ederim...

Onu sonsuza kadar döndürecektir, ama henüz bunu bilmez. Ne de Sue teyzesinin sert yanağını hayatı boyunca son kez öpmüş olduğunu tahmin etmez.

Bunu düşünürüm ve acıma olarak algıladığım bir şeye kapılırım. Zor, acı verici, şaşırtıcıdır: Bunu hisseder ve korkarım. Geleceğimin bana neye mal olacağından. O geleceğin kendisinden ve içine dolabilecek tanımadık, önüne geçilemez duygulardan.

O bilmez. Richard da bilmemelidir. O öğleden sonra gelir – Agnes'in günlerinde geldiği gibi gelir: Elimi tutar, bakışlarıyla bakışlarımı yakalar, parmaklarımı öpmek için eğilir. "Bayan Lilly," der okşayıcı bir tonla. Koyu renk ve düzgün giyinmiştir, ama gözüpekliğini, güvenini üzerinde şatafatlı ve yakın bir şekilde taşır, sanki parfüm veya renk girdapları gibi. Eldivenlerimin içinden bile ağzının sıcaklığını hissederim. Sonra Sue'ya döner ve o da bir reverans yapar. Ama katı korsajlı elbise reverans yapmak için uygun değildir: Eğilişi kesik kesiktir, eteğindeki püsküller birbirine dolanır ve sallanır gibi görünür. Rengi kızarır. Richard'ın da bunu fark edince gülümsediğini görürüm. Ama onun elbiseyi ve belki parmaklarının beyazlığını da fark ettiğini de görürüm.

"Onun bir hanımefendi olduğunu sanırdım kuşkusuz," der bana. Onun yanına gider. Orada bir ayı gibi, her zamankinden daha uzun, daha esmer görünür; Sue'ysa ince görünür. Sue'nun elini alır, parmakları onunkinin etrafında oynar: Onlar da büyük görünür – başparmağı neredeyse Sue'nun bilek kemiğine uzanır. "Umarım hanımına iyi bir kız olduğunu gösterdin, Sue," der.

Sue yere bakar. "Ben de öyle olduğunu umuyorum, efendim."

Bir adım atarım. "Çok iyi bir kız o," derim. "Gerçekten de çok iyi bir kız."

Ama sözler aceleci, kusurludur. Gözlerime bakar, başparmağını geri çeker.

"Tabii," der yumuşakça, "iyi olmaması mümkün değil. Bayan Lilly, hiçbir kızın iyi olmaması mümkün değil, önündeki örnek sizin gibi biri olunca."

"Çok naziksiniz," derim.

"Hiçbir beyefendinin, *sizin* yanınızda nazik olmaması mümkün değil."

Bakışlarını benimkinden ayırmaz. Beni seçmiş, bende kendine benzerlik bulmuş, beni Briar'ın kalbinden çiziksiz koparmayı istemektedir ve eğer şimdi bana bakışına, kendi göğsümde karanlık, berbat bir heyecan kıpırtısı hissetmeden karşılık verebilseydim ben kendim, dayımın yeğeni olmayacaktım. Ama bunu çok şiddetli hissederim ve neredeyse midem bulanır. Gülümserim, ama gülümseme zorlukla yayılır.

Sue başını eğer. Benim, aşkıma gülümsediğimi mi sanıyor? Bu düşünce beni daha da zorlukla gülümsetir, bunu boğazımda bir ağrı gibi hissetmeye başlarım. Onun ve Richard'ın gözlerinden kaçınırım. Richard gider, ama Sue'nun ona yaklaşmasını ister ve bir an kapıda mırıldanarak dururlar. Ona bir bozukluk verir -sarı pırıltısını görebilirim- eline koyar, kendi parmaklarıyla parmaklarını üzerine kapatır. Tırnağı onun pembe avcuna karşılık kahverengi görünür. Sue garip bir reverans daha yapar.

Şimdi gülümsemem bir cesedin yüzündeki çarpıklık gibi sabittir. Sue geri dönünce ona bakamam. Giyinme odama gider, yatağımda yüzüstü yatarım ve gülmeye kapılıp sarsılırım -korkunç bir gülmedir, pis bir su gibi sessizce içimden akar- titrer, titrer, sonunda sakinleşirim.

"Yeni hizmetçinizi nasıl buluyorsunuz, Bayan Lilly?" diye sorar Richard bana yemekte, gözleri tabağında. Bir balığın etini

kılçığından dikkatle ayırmaktadır – kılçık o kadar soluk ve incedir ki neredeyse yarı saydamdır, etse koyulaşan bir tereyağı ve sosla kaplıdır. Yemeğimiz kışın masaya soğuk gelir. Yazın çok sıcak gelir.

"Çok yumuşak başlı, Bay Rivers," derim.

"Sizce buraya uyacak mı?"

"Evet, sanırım."

"Benim tavsiyemden şikâyet etmeyeceksiniz ya?"

"Hayır."

"Oh, bunu duyduğuma sevindim."

Her zaman çok fazla konuşacaktır, işin eğlencesi için. Dayım seyreder. "Bu nedir?" der şimdi.

Ağzımı silerim. "Yeni hizmetçim, dayı," diye yanıtlarım. "Bayan Fee'nin yerine geçen Bayan Smith. Onu pek çok kez gördünüz."

"Duydum, daha çok çizmeleriyle kütüphanemin kapısını tekmeler gibi. Ne olmuş ona?"

"Bana Bay Rivers'ın tavsiyesiyle geldi. Bay Rivers onu Londra'da bir yer ararken bulmuş ve beni hatırlayacak kadar nazik davrandı."

Dayım dilini oynatır. "Öyle mi?" der yavaşça. Benden Richard'a döner, Richard'dan bana, çenesi sanki karanlık akımlar hisseder gibi biraz kalkıktır. "Bayan Smith, diyorsun?"

"Bayan Smith," derim sabit bir şekilde, "Bayan Fee'nin yerine geçen." Çatal bıçağımı düzeltirim. "Bayan Fee, Katolik olan."

"Katolik olan! Hah!" Heyecanla erine döner. "Şimdi, Rivers," der bunu yaparken.

"Efendim?"

"Size, bana Roma Katolik Kilisesi gibi şehvet düşkünlüğünün aşağılık eylemlerini besleyen herhangi bir kuruluş söylemeniz için meydan okuyorum – size kesinlikle meydan okuyorum, bayım!.."

Yemek bitinceye kadar bir daha bana bakmaz. Sonra bana *Nunn'ların Fryar'lardan Şikâyeti* adlı eski bir metinden bir saat okutur.

Richard tamamen kıpırtısız bir halde oturur ve beni dinler. Ama bitirip gitmek için kalktığımda o da kalkar: "İzin verin," der. Kapıya kadar olan kısa yolu birlikte yürürüz. Dayım kafasını kaldırmaz, kendi bulaşık ellerine bakar. Elinde küçük sedef saplı bir bıçak vardır, neredeyse bir hilal şeklinde bilenmiş antika bıçakla bir elmanın -Briar'ın meyve bahçesinde yetişen küçük, kuru, acı elmalardan biri- kabuğunu soymaktadır.

Richard bakışlarını çevirip çevirmediğini kontrol eder, sonra açıkça bana bakar. Ama ses tonunu nazik tutar. "Size sormalıyım," der, "artık döndüğüme göre, resim derslerine devam etmek istiyor musunuz? Umarım istiyorsunuz." Bekler. Yanıtlamam. "Yarın, her zamanki gibi geleyim mi?" Tekrar bekler. Eli kapıdadır ve geri çekmiştir ama adım atabilmeme izin verecek kadar değil; benim geçmek istediğimi görünce de daha fazla çekmez. Bunun yerine, şaşırmış bakar. "Alçakgönüllülük etmemelisiniz," der. Aslında, *Zayıflık göstermemelisiniz*, demek ister. "Etmiyorsunuz, değil mi?"

Hayır anlamında başımı sallarım.

"İyi o zaman. Her zamanki saatte gelirim. Ben yokken yaptığınız çalışmaları göstermelisiniz bana. Biraz da fazla çalışmayla diyorum – eh, kimbilir? Dayınızı derslerin meyvesiyle şaşırtmaya hazır olabiliriz. Ne dersiniz? İki hafta daha devam edelim mi? İki ya da en fazla üç?"

Yine onun küstahlığı ve cüretini hissederim, kendi kanımın da buna eş yükseldiğini hissederim. Ama, bunun altından veya ötesinden, çöken, çırpınan -belirsiz ve adsız bir hareket- bir tür panik gelir. Cevabımı bekler ve çırpınma daha da artar. Çok dikkatle komployu hazırlamışızdır. Zaten bir korkunç eylemi gerçekleştirmiş ve bir başkasını sıraya koymuşuzdur. Şimdi bütün

hepsinin yapılması gerektiğini bilirim. Onu sever görünmem gerektiğini bilirim, onun beni kazanmış görünmesine izin verip, sonra kazandığını Sue'ya itiraf etmem gerektiğini. Ne kadar kolay olmalı bu! Bunun için ne kadar bekledim! Dayımın malikânesinin duvarlarına ne kadar çok bakıp, yarılıp beni salmalarını diledim! Ama şimdi kaçış günümüz yaklaştıkça duraksarım ve neden olduğunu söylemeye korkarım. Tekrar dayımın ellerine bakarım, sedefe, elmanın kabuğunu bıçağa teslim edişine.

"Üç hafta diyelim – belki daha da uzun," derim sonunda. "Belki daha uzun, eğer ihtiyaç duyarsam."

Bir tedirgin veya kızgın bakış yüzünü karıştırır, ama konuştuğunda sesini yumuşatır. "Gerçekten de alçakgönüllüsünüz. Ama yeteneğiniz bundan iyi. Emin olun üç hafta yetecektir."

En sonunda kapıyı açar ve ben çıkarken eğilerek selam verir. Geri dönmesem de onun benim merdivenleri çıkışımı seyretmek için oyalandığını bilirim – dayımın beyefendi arkadaşlarından herhangi biri kadar benim güvenliğimden endişeli olarak.

Yakında daha da endişelenecektir, ama şimdilik en azından günler bildik düzenleri gibi bir şeye geri döner. Sabahlarını baskılar üzerinde çalışarak geçirir, sonra bana çizmeyi öğretmek için odama gelir – yani beni yanında tutmak için, ben kartona boya sürerken bakmak ve mırıldanmak, sıkıcı ve gösterişli bir şekilde âşık olmak için.

Günler düzenlerine geri döner – yalnız eskiden içlerinde Agnes varken şimdi Sue vardır.

Sue, Agnes'e benzemez. Daha çok bilir. Kendi değerini ve amacını bilir. Bay Rivers'ın fazla yakına gelmediğini veya çok gizli konuşmadığını görmek için dinlemesi ve seyretmesi gerektiğini bilir, ama ayrıca yakına gelse de kafasını çevirip fısıltıları duymaması gerektiğini de bilir. Kafasını çevirir, bunu yaptığını görürüm, ama gözünün ucuyla gizlice bize bakışlar attığım şömine aynasında ve pencerelerdeki yansımalarımızı incelediğini-

gölgelerimizi izlediğini görürüm! Oda -içinde o kadar çok tutsak saatler geçirip, bir tutsağın hücresini tanıdığı gibi tanıdığım oda- şimdi bana değişmiş görünür. Parıldayan yüzeylerle dolu görünür, her biri onun bir gözüdür.

O gözler benimkilerle karşılaşınca örtülü ve suçsuzdur. Ama Richard'ınkilerle karşılaşınca, aralarında geçen bilgi veya anlayışın sıçramasını görürüm; ona bakamam.

Tabii ki çok şey bilmesine rağmen, sahip olduğu bilgi sahte ve değersizdir, bunu saklamasındaki -sırrı sandığı şeyi beslemesindeki- tatmin benim için korkunçtur. Bütün entrikamızın dayanak noktası olduğunu, komplomuzun etrafında döndüğü nokta olduğunu bilmez, o noktanın ben olduğumu sanır. Richard'ın benimle alay eder gibi görünürken, aslında onunla alay ettiğinden şüphelenmez: Richard'ın belki gülümseyip belki suratını buruşturmak için özel olarak ona döndükten sonra bana dönüp açıkça gülümsediğinden ve suratını buruşturduğundan.

Richard'ın Agnes'e işkence etmesi beni kendi zalimliklerime iterken, şimdi sadece cesaretim kırılır. Sue'nun farkında oluşum, beni kendimin çok fazla farkında yapar – yapmacık tutkumuzun iğrenç gösterisinde beni, Richard'ın bazen olduğu gibi, bir an huzursuz, bir an korunaklı ve dikkatli, tereddütlü yapar. Bir saatliğine cesur -veya uysal veya utangaç olurum- ve sonra Richard'ın son dakikasında titrerim. Kendi uzuvlarımın, kanımın, nefesimin hareketiyle kandırılırım. Sanırım Sue bunları aşk olarak algılar.

En azından Richard bunun zayıflık olduğunu bilir. Günler geçer: İlk hafta geçer ve ikincisine başlarız. Onun kafasının karıştığını sezerim, beklentisinin ağırlığını hissederim: Biriktiğini, döndüğünü, ekşidiğini hissederim. Çalışmalarıma bakar ve kafasını sallamaya başlar.

"Korkarım, Bayan Lilly," der birden fazla kez, "daha disiplin istiyorsunuz. Fırça darbelerinizin daha sabit olduğunu düşünüyordum. Eminim bir ay önce daha sabitti. Kısa süreli yoklu-

ğumda derslerinizi unuttuğunuzu söylemeyin bana. Bütün emeklerimizden sonra! Bir sanatçının eserini yaparken her zaman kaçınması gereken bir şey vardır: Tereddüt. Çünkü bu, zayıflığa yol açar ve zayıflıkla bundan daha büyük tasarılar batmıştır. Anlıyor musunuz? Beni anlıyorsunuz, değil mi?"

Yanıtlamam. Odadan çıkar ve ben yerimde kalırım. Sue yanıma gelir.

"Üzülmeyin, küçükhanım," der yavaşça, "eğer Bay Rivers resimleriniz hakkında sert sözler ediyorsa. Ah, şu armutları oldukça canlı yapmışsınız."

"Öyle mi düşünüyorsun, Sue?"

Başıyla onaylar. Yüzüne bakarım – koyu kahverengi tek benekli gözüne. Sonra kartona sürdüğüm şekilsiz renk bulaşıklarına bakarım.

"Bu rezalet bir resim, Sue," derim.

Elini benimkinin üstüne koyar. "Eh," der, "ama öğrenmiyor musunuz?"

Öğreniyorum, ama yeterince çabuk değil. Richard zamanla parkta yürüyüşe çıkmamızı önerir.

"Doğa çalışmalıyız artık," der.

"Yapmasak daha iyi," derim. Yanımda Sue'yla yürümeyi sevdiğim, kendi yollarım vardır. Richard'la yürümek oraları bozar diye düşünürüm. "Yapmasak daha iyi," derim tekrar.

Kaşını çatar, sonra gülümser. "Öğretmeniniz olarak," der, "ısrar etmeliyim."

Yağmur yağmasını umarım. Ama Briar'ın üstündeki gökyüzü bütün o kış boyunca gri olmasına rağmen -bana yedi yıldır gri gelmiştir!- şimdi onun için açılır. Sadece hızlı, yumuşak bir rüzgâr vardır. Bay Way kapıyı çekip açarken, eteğimin dışında kalan bileklerimin etrafında eser... "Teşekkürler, Bay Way," der Richard, kolunu benim girmem için bükerek. Kısa siyah bir şapka, koyu renk yün bir palto ve eflatun eldivenler giymiştir. Bay

Way eldivenleri görür, sonra bana bir tür tatmin, bir tür küçümsemeyle bakar.

Kendini bir hanımefendi mi sanıyorsun, sen? demişti, beni buz evine tekmeleyerek taşıdığı gün. *Peki bakalım, göreceğiz.*

Bugün Richard'la buz evine yürümeyeceğim, ama başka bir yol seçeceğim – daha uzun, daha yumuşak, dayımın malikânesinin etrafında daire çizen, yükselip evin arkasını, ahırları, ormanları ve şapeli gören bir yol. Manzarayı ona bakmayı istemeyecek kadar iyi bilirim ve gözlerim yerde yürürüm. Kolumu kolunda tutar ve Sue arkamızdan bizi izler – önce yakın, sonra Richard hızımızı çabuklaştırınca, geride kalarak. Konuşmayız, ama yürürken yavaşça beni kendine çeker. Eteğim uygunsuz bir şekilde kalkar.

Ama uzaklaşmaya çalışınca beni bırakmaz. En sonunda, "Beni bu kadar yakın tutmana gerek yok," derim.

Gülümser. "İkna edici görünmeliyiz."

"Beni bu kadar sıkı tutmana gerek yok. Fısıldayacağın, zaten bilmediğim bir şey mi var?"

Çabucak omzunun üstünden bakar. "Eğer ben senin yanında olmak için bu fırsatları kaçırırsam," der, "bunun tuhaf olduğunu düşünür. Kim olsa bunun tuhaf olduğunu düşünür."

"Senin beni sevmediğini biliyor. Üzerime düşmene gerek yok."

"Ama bir beyefendinin baharda, şansı olunca bir hanımın üstüne düşmesi gerekmez mi?" Başını arkaya atar. "Şu gökyüzüne bak Maud. Bak ne kadar iğrenç bir şekilde mavi görünüyor. Öyle mavi ki," ellerini kaldırmıştır, "eldivenlerimle uymuyor. İşte doğa böyledir. Moda anlayışı yoktur. En azından Londra gökleri daha görgülüdür: Terzilerin duvarları gibidir, sonsuz bir kasvet." Tekrar gülümser ve beni daha yakına çeker. "Ama tabii bunu yakında kendin göreceksin."

Kendimi bir terzi dükkânında hayal etmeye çalışırım. *Kırbaçlı Kadın Şapkacıları*'ndan sahneler hatırlarım. Döner ve

onun gibi Sue'ya çabuk bir göz atarım. Eteğimin Richard'ın bacağına sürtünmesini, tatminden olduğunu sandığım bir kaş çatışla seyretmektedir. Tekrar ondan uzaklaşmaya çalışırım ve tekrar beni yakınında tutar. "Beni bırakır mısın?" derim. Hiçbir şey yapmayınca da, "Benim bunaltılmaktan hoşlanmadığımı bildiğine göre bana işkence etmekten zevk alıyor olmalısın," derim.

Gözlerime bakar. "Ben de herhangi bir adam gibiyim," der, "kafam, sahip olamadığımla meşgul. Birleşme günümüzü çabuklaştır. Sanırım, ondan sonra ilgimin luzla azaldığını görürsün."

Sonra ben bir şey demem. Yürürüz ve bir süre sonra bir sigara yakmak için ellerini benden çeker. Tekrar Sue'ya bakarım. Yer yükselmiş, rüzgâr artmıştır ve bonesinin altından iki-üç saç teli çıkmış, yüzünü kamçılamaktadır. Çantalarımızı ve sepetlerimizi taşır; saçını tutturmak için boşta eli yoktur. Arkasında, pelerini bir yelken gibi dalgalanır.

"Sue iyi mi?" diye sorar Richard, sigarasından nefes çekerken.

Döner ve ileri bakarım. "Oldukça iyi."

"Agnes'ten daha güçlü zaten. Zavallı Agnes! Nasıl acaba, ha?" Tekrar koluma girer ve güler. Yanıtlamam ve gülüşü solar. "Gel, Maud," der daha soğuk bir tonla, "böyle kız kurusu gibi davranma. Ne oldu sana?"

"Bana bir şey olmadı."

Profilimi inceler. "O zaman neden bizi bekletiyorsun? Her şey yolunda. Her şey hazır. Londra'da bizim için bir ev tuttum. Orada evler ucuz değil, Maud..."

Sessizce yürürüm, bakışının farkında olarak. Beni tekrar yanına çeker. "Herhalde," der, "fikrini değiştirmedin? Değiştirdin mi?"

"Hayır."

"Emin misin?"

"Oldukça eminim."

"Ama yine de geciktiriyorsun. Neden?" Yanıtlamam. "Maud, sana tekrar soruyorum. Seni son gördüğümden beri bir şey olmuş. Nedir?"

"Hiçbir şey olmadı," derim.

"Hiçbir şey mi?"

"Planladığımızın dışında hiçbir şey."

"Ve şimdi ne yapılması gerektiğini biliyorsun?"

"Elbette."

"Yap o zaman, olur mu? Bir âşık gibi davran. Gülümse, kızar, budalalaş."

"Bunları yapmıyor muyum?"

"Yapıyorsun ama sonra suratını buruşturup veya ürküp işi bozuyorsun. Şimdi şu haline bak. Koluma yaslan, kahrolası. Elimi seninkinin üstünde hissetsen ölür müsün? Özür dilerim." Sözleriyle kaskatı kesilirim. "Özür dilerim, Maud."

"Bırak kolumu," derim.

Biraz daha ileri gideriz, yan yana ama sessiz. Sue arkada zorlanarak yürür – onun nefeslerini, iç çekiş gibi duyarım. Richard sigara izmaritini atar, bir çimen filizini koparır ve çizmelerine vurmaya başlar. "Bu toprak ne kadar pis bir kırmızı!" der. "Ama küçük Charles için bunu temizlemek zevk olur..." Kendi kendine gülümser. Sonra ayağı bir taşa takılır ve neredeyse sendeler. Buna küfreder. Düzelir ve beni süzer. "Görüyorum ki daha çevik yürüyorsun. Hoşuna mı gidiyor, hımm? Londra'da böyle yürüyebilirsin, biliyorsun. Parklarda ve kırlarda. Biliyor muydun? Ya da bir daha asla yürümemeyi seçebilirsin – arabalar, tahtırevanlar, sana şoförlük yapacak ya da etrafta taşıyacak adamlar tutabilirsin..."

"Ne yapabileceğimi biliyorum."

"Öyle mi? Gerçekten mi?" Çimenin sapını ağzına koyar ve düşünceli görünür. "Merak ediyorum. Sanırım korkuyorsun. Neden? Yalnızlıktan mı? Ondan mı? Yalnız kalmaktan asla korkmana gerek yok, Maud, zengin olunca."

"Yalnızlıktan mı korktuğumu sanıyorsun?" derim. Dayımın parkının duvarına yakınızdır. Duvar yüksek, gri, pudra gibi kurudur. "Ondan mı korktuğumu sanıyorsun? Ben hiçbir şeyden korkmam, hiçbir şeyden."

Çimeni kenara atar, kolumu tutar. "Neden o zaman," der, "bizi böyle korkunç bir gerilimin içinde tutuyorsun?"

Yanıtlamam. Adımlarımızı yavaşlatmışızdır. Şimdi Sue'nun hâlâ arkamızda nefes nefese olduğunu duyar ve daha çabuk yürürüz. Tekrar konuştuğunda, tonu değişmiştir.

"Bir dakika önce işkenceden bahsettin. Gerçekte, sen kendin işkence etmeyi seviyorsun, zamanı uzatarak."

Omuz silkerim, umursamaz gibi; oysa umursamaz hissetmem. "Dayım da benzer bir şey söylemişti bir kez," derim. "Bu, ben onun gibi olmadan önceydi. Artık beklemek benim için pek işkence değildir. Buna alışkınım."

"Ama ben değilim," diye yanıtlar. "Ve de bu meziyet üstüne senden ya da başkasından ders almak istemiyorum. Geçmişte, ***beklemek*** yüzünden çok kaybettim. Şimdi olayları kendi ihtiyacıma göre kontrol etmekte daha akıllıyım. Sen sabrı öğrenirken ben bunu öğrendim. Beni anlıyor musun, Maud?"

Başımı çevirip gözlerimi yan kaparım. "Seni anlamak istemiyorum," derim yorgun bir şekilde. "Keşke hiç konuşmasan."

"Beni duyana kadar konuşacağım."

"Neyi duyana kadar?"

"Bunu." Ağzını yüzüme yaklaştırır. Sakalı, dudakları, nefesi bir şeytan gibi dumanla lekelidir. Şöyle der: "***Anlaşmamızı hatırla.*** Nasıl yaptığınızı hatırla. Sana ilk geldiğimde, pek bir beyefendi gibi gelmedim ve kaybedecek çok az şeyim vardı – oysa senin öyle değildi, Bayan Lilly, beni kendi odanda gece yarısı yalnız gördüğünde..." Geri çekilir. "Sanırım senin itibarının burada bile bir önemi olmalıdır ve korkarım hanımların itibarı için bu hep böyledir. Ama tabii sen beni kabul ettiğinde bunu biliyordun."

Tonunda yeni bir çalım vardır, daha önce hiç duymadığım bir nitelik. Ama rotamızı değiştirmişizdir: Onun yüzüne baktığımda bütün ışık arkasındadır ve ifadesini okumayı güçleştirir.

Dikkatle, "Bana hanım diyorsun, ama ben pek hanım sayılmam," derim.

"Yine de, sanırım amcan seni öyle görüyor olmalı. Senin yozlaşmış olduğunu düşünmek ister mi?"

"Beni kendisi yozlaştırmıştır!"

"O zaman, eserinin bir başka adamın elleriyle alınmasını ister mi? Tabii yalnızca, onun durumu böyle sanmasından söz ediyorum."

Uzağa giderim. "Onu tamamen yanlış anlamışsın. O, beni okumak ve metinleri kopyalamak için bir motor gibi görür."

"Daha da kötü. Motor teklediğinde bu hoşuna gitmez. Ya onu atıp kendine yenisini yaparsa?"

Şimdi alnımda kanın akışını hissedebilirim. Parmaklarımı gözlerime koyarım. "Yorma beni Richard. Nasıl atsın ki?"

"Eh, eve geri yollayarak..."

Kan akışı tökezler, sonra hızlanır. Parmaklarımı geri çekerim, ama ışık yine onun arkasındadır ve yüzünü pek seçemem. Çok yavaşça, "Bir timarhanede senin işine yaramam," derim.

"Şimdi böyle geciktirirken de işime yaramıyorsun! Bu numaradan bıktırma beni, dikkatli ol. O zaman sana karşı nazik olmam."

"Peki *bu* nezaket mi?" derim.

En sonunda gölgeye geliriz ve bakışını görürüm: Açık, eğlenmiş, şaşkındır. "Bu korkunç bir hainlik, Maud. Ben buna ne zaman başka bir şey dedim ki?"

Dururuz, sevgililer gibi yakın. Tonu tekrar hafiflemiştir, ama bakışı serttir – oldukça sert. İlk kez ondan korkmanın ne olacağını anlarım.

Döner ve Sue'yu çağırır. "Az kaldı Suky! Neredeyse geldik, sanırım." Bana mırıldanır: "Onunla birkaç dakika yalnız kalmalıyım."

"Onu garantilemek için," derim. "Beni yaptığın gibi."

"O iş bitti," der kendini beğenmiş bir şekilde, "ve en azından, o, rolünü daha iyi yapıyor. Ne?" Titremişimdir ya da bakışım değişmiştir. "Onun pişmanlık duyduğunu düşünmüyorsun ya? Maud? Onun zayıf düştüğünü veya bizi kandırdığını düşünmüyorsun ya? Bundan mı tereddüt ediyorsun?" Hayır anlamında başımı sallarım. "Eh," diye devam eder, "o zaman, onu görmem, nasıl olduğumuzu düşündüğünü öğrenmem daha da gerekli. Onun bugün veya yarın bana gelmesini sağla. Bir yolunu bul, tamam mı? Kurnaz ol."

Sigaradan sararmış parmağını ağzına götürür. O sırada Sue gelir ve benim yanımda dinlenir. Çantaların ağırlığından yanakları kızarmıştır. Pelerini hâlâ dalgalanır, saçı hâlâ yüzünü döver ve ben her şeyden çok onu kendime çekip, ona dokunmak ve onu düzeltmek isterim. Sanırım buna başlarım, sanırım yarı uzanırım, sonra Richard'dan ve keskin düşünceli bakışlarından çekinirim. Kollarını önümde kavuşturur ve arkamı dönerim.

Ertesi sabah, Sue'ya Richard'ın sigarasını yakması için ateşten bir kömür aldırır ve giyinme odamın penceresine alnımı dayayıp durur, fısıldamalarını seyrederim. Sue bana arkasını dönük tutar, ama ondan ayrılınca Richard gözlerini bana kaldırır ve bakışlarımı yakalar, daha önce de bir kez karanlıkta yaptığı gibi. *Anlaşmamızı hatırla*, der gibidir yine. Sonra sigarasını atar ve ağırlığıyla üzerinde durur, sonra ayakkabılarına yapışan kırmızı toprağı silkeler.

Bundan sonra, komplomuzun artan baskısını hissederim, sanırım erkekler de birden durdurulan mekanizmaların, bağlanan hayvanların gerilimini, tropik fırtınaların toplanışını bu şekilde hisseder. Her gün uyanır ve düşünürüm: Bugün yapacağım! Bugün sürgüyü boşaltıp motorun çalışmasına izin vereceğim,

hayvanı salacağım, alçalan bulutları deleceğim! Bugün beni talep etmesine izin vereceğim!

Ama yapmam. Sue'ya bakarım ve her zaman o gölge, o karanlık gelir... bir panik olduğunu sanırım... bir sarsıntı, oyuluş... bir düşüş, sanki deliliğin ekşi ağzına.

Delilik, annemin hastalığı, belki yavaş yavaş bende de baş gösteriyor! Bu düşünce beni daha da korkutur. Bir-iki gün daha fazla damla içerim: Damlalar beni sakinleştirir ama değiştirir. Dayım bunu fark eder.

"Sakarlaştın," der bir sabah. Bir kitabı örselemişimdir. "Seni günbegün kütüphaneme onu hor kullanman için mi getirtiyorum sanıyorsun?"

"Hayır, dayı."

"Ne? Homurdanıyor musun?"

"Hayır, efendim."

Ağzını ıslatarak büzer ve beni daha dikkatle inceler. Tekrar konuştuğunda tonu bana yabancıdır.

"Kaç yaşındasın sen?" der. Şaşırır ve duraksarım. Bunu görür. "Bana nazlı davranışlarda bulunma, küçükhanım! Kaç yaşındasın? On altı mı? On yedi mi? Şaşırmış görünebilirsin. Benim, bir bilgin olduğum için yılların geçtiğinin farkında olmadığımı mı düşünüyorsun? Hımm?"

"On yedi yaşındayım, dayı."

"On yedi. Problemli bir yaş, eğer kendi kitaplarımıza inanacak olursak."

"Evet, efendim."

"Evet, Maud. Yalnız unutma: Senin işin inançla değil çalışmayla. Bunu da hatırla: Sen çok da büyük bir kız değilsin – ne de ben çok yaşlı bir bilginim; Bayan Stiles'ı çağırtıp, seni kırbaçlamam için tutmasını istemek için. Hımm? Bunları hatırlayacak mısın? Hatırlayacak mısın?"

"Evet, efendim," derim.

Ama bana şimdi hatırlamam gereken çok şey var gibi gelir. Yüzüm, eklemlerim güzel görünme ve durma çabasından ağrıyordur. Artık eylemlerimden -hatta duygularımdan- hangisinin gerçek, hangisinin sahte olduğunu kesin olarak bilemem. Richard hâlâ beni bakışları altında tutar. Onunla göz göze gelmem. Huzursuz, alaycı, tehditkârdır: Anlamamayı seçerim. Belki de aslında zayıfım. Belki onun ve dayımın inandığı gibi, işkenceden zevk alırım. Şimdi onunla bir derse oturmak, onunla yemek masasında oturmak, gece ona dayımın kitaplarından okumak kesinlikle bir işkencedir. Sue'yla zaman geçirmek de bir işkence olmaya başlar. Düzenimiz bozulmuştur. Onun da Richard gibi beklediğinin fazlasıyla farkındayım: Seyrettiğini, ölçtüğünü, beni yönlendirdiğini hissederim. Daha kötüsü, Richard'ın adına konuşmaya başlar – bana açıkça onun ne kadar akıllı, nazik ve ilginç olduğunu anlatmaya.

"Öyle mi düşünüyorsun, Sue?" diye sorarım ona, gözlerim yüzünde ve bakışı rahatsızca uzaklara uçsa da her zaman yanıtlayacaktır: "Evet, küçükhanım. Ah, evet küçükhanım. Kim olsa bunu söyler, öyle değil mi?"

Sonra benim düzgün görünmemi sağlayacaktır -her zaman düzgün, güzel ve düzgün- saçımı açacak ve süsleyecek, dikişleri düzeltecek, elbiselerimin kumaşından tüyleri toplayacaktır. Sanırım bunu beni olduğu kadar kendini de sakinleştirmek için yapar. "İşte," diyecektir bitirince. "İşte şimdi daha iyisiniz." Şimdi *o* daha iyidir demek ister. "Şimdi alnınız düzgün. Daha önce ne kadar kırışıktı! Kırışmamalı!"

Bay Rivers'ın uğruna kırışmamalı: Söylenmemiş sözleri duyarım ve kanım yeniden kabarır, kolunu koluma alır ve çimdiklerim.

"Ay!"

Kim bağırır bilemem, o mu ben mi: Cesaretim kırılmış, yalpalayarak uzaklaşırım. Ama onun derisinin parmaklarım arasında olduğu anda, kendi etlm bir tür rahatlamaya uğrar. Neredeyse bir saat boyunca korkunç bir şekilde titrerim.

"Ah Tanrım!" derim, yüzümü saklayarak. "Kendi aklımdan korkuyorum! Sence ben deli miyim? Sence ben kötü ruhlu muyum, Sue?"

"Kötü ruhlu mu?" diye yanıtlar ellerini ovuşturarak. Ve onun, *Senin gibi aptal bir kız mı?* diye düşündüğünü görebilirim.

Beni yatağıma yatırır ve kolu benimkinin üstünde yatar, ama çok geçmeden uyur ve ileri gider. Ben içinde yattığım evi düşünürüm. Yatağın ötesindeki odayı -kenarlarını, yüzeylerini- düşünürüm. Onlara dokunmazsam uyuyamayacağımı düşünürüm. Kalkarım, oda soğuktur, ama sessizce bir şeyden öbürüne giderim – şömine süsü, tuvalet masası, halı, dolap. Sonra Sue'ya gelirim. Orada olduğundan emin olmak için ona dokunmak isterim. Cesaret edemem. Ama ondan ayrılamam. O uyurken, ellerimi kaldırır, ve onun üç santim, sadece üç santim üzerinde -kalçasının, göğsünün, kıvrımlı elinin, yastıktaki saçının, yüzünün üzerinde- tutar ve gezdiririm.

Bunu belki üç gece peş peşe yaparım. Sonra bu olur:

Richard bizi nehre götürür. Sue'yu benden uzakta, ters dönmüş kayığa dayanarak oturtur ve kendisi her zamanki gibi yakınımda, resim yapmamı seyreder gibi yapar. Aynı noktayı o kadar çok kez boyarım ki, karton kabarıp firçamın altında ufalanmaya başlar, ama inatla boyamaya devam ederim ve o da arada sırada fısıldamak için, tembelce ama ateşli bir şekilde eğilir:

"Lanet olsun sana, Maud, nasıl bu kadar soğukkanlı ve sabit oturabiliyorsun? Ha? Şu çam duyuyor musun?" Briar saati orada, suyun kenarında açıkça duyulur. "Özgürlük içinde geçmiş olabilecek bir saat daha geçti. Ama onun yerine sen bizi burada tutuyorsun."

"Çekilir misin?" derim. "Işığımı kapıyorsun."

"Sen benimkini kapıyorsun, Maud. Bak o gölgeyi kaldırmak ne kadar kolay, görüyor musun? Bütün yapılması gereken bir adım atmak. Görüyor musun? Bakacak mısın? Hayır bakmaya-

cak. Boyasını tercih ediyor. O boktan... Ah! Bir kibrit bulayım da yakayım onu!"

Sue'ya bir bakış atarım. "Sessiz ol, Richard."

Ama hava ısıiur, en sonunda -bir gün öyle kapalı ve havasızdır ki- sıcak Richard'ı bunaltır. Ceketini yere yayar ve üstüne serilir, gözlerini gölgelemek için şapkasını eğer. O zaman bir süre için, öğleden sonra durgun ve neredeyse hoştur: Yalnızca sazlıklardan gelen kurbağaların sesi, suyun şıpırtısı, kuşların ötüşü, arada bir teknelerin geçişi vardır. Kartonun üstünde en ince, en yavaş fırça darbeleriyle resmi çizerim ve neredeyse uyuyakalırım.

Sonra Richard güler ve elim sıçrar. Dönüp ona bakarım. Parmağını dudağına götürür. "Bak," der yavaşça. Ve Sue'yu işaret eder.

Sue hâlâ ters dönmüş kayığın önünde oturmaktadır, ama kafası çürük tahtaya düşmüş ve uzuvları yayılmış, gevşektir. Bir saç tutamı, ısırdığı ucu koyu renk, ağzının köşesinde kıvrılır. Gözleri kapalı, nefesi düzenlidir. Uyumuştur. Güneş yüzüne eğik gelmiş ve çenesinin ucunu, kirpiklerini, koyulaşan çillerini göstermektedir. Eldivenlerinin kenarları ve paltosunun manşetleri arasından iki ince pembe et şeridi görünür.

Tekrar Richard'a bakarım -gözlerini yakalarım- sonra tekrar resmime dönerim. Yavaşça, "Yanağı yanacak. Onu uyandırmayacak mısın?" derim.

"Uyandırayım mı?" Burnunu çeker. "Onun geldiği yerde güneş ışığına çok alışık değillerdir." Neredeyse şefkatle konuşur, ama sözlerine güler, sonra fısıltıyla ekler: "Ne de gideceği yerde, sanırım. Zavallı kaltak – uyuyabilir. Onu alıp buraya getirdiğim ilk andan beri uyuyor da farkında değil."

Bunu, zevk alarak değil, ama sanki bu fikir ilgisini çeker gibi söyler. Sonra gerinerek esner ve ayağa kalkıp aksırır. Güzel hava onu sıkar. Parmaklarını burnuna götürür ve şiddetle burnunu çeker. "Afedersin," der mendilini çıkarırken.

Sue uyanmaz, ama kaşını çatar ve başını çevirir. Altdudağı hafifçe sarkar. Saç şeridi yanağından düşer, ama kıvrımı ve ucu durur. Fırçamı kaldırıp, bir kez ufalanan resmime değdirmişimdir, şimdi onu kartondan üç santim uzakta tutar ve uyurken onu seyrederim. Sadece onu. Richard tekrar burnunu çeker, yavaşça sıcağa, mevsime küfreder. Sonra, önceden olduğu gibi, sarınım kıpırtısız durur. Sarınım beni inceler. Sarınım parmaklarımdaki fırçadan boya damlar – çünkü sonradan mavi elbisemde siyah boya bulurum. Ama düşerken fark etmem ve belki beni ele veren bunu fark etmeyişimdir. Ya bu ya da bakışım. Sue tekrar kaşını çatar. Biraz daha seyrederim. Sonra dönerim ve Richard'ın gözlerini üzerimde bulurum.

"Ah, Maud," der.

Bütün söylediği budur. Ama yüzünde, en sonunda Sue'yu ne kadar istediğimi görürüm.

Bir an hiçbir şey yapmayız. Sonra bana yaklaşır ve bileğimi tutar. Fırça düşer.

"Çabuk gel," der. "Çabuk gel, o uyanmadan."

Beni sazlar boyunca sendeleyerek götürür. Akan suyla birlikte yürürüz, nehrin kıvrımı boyunca, duvar kenarında. Durduğumuzda, ellerini omzuma koyar ve beni sıkıca tutar.

"Ah, Maud," der tekrar. "Ben de burada senin vicdan veya onun gibi bir zayıflığa kapıldığını sanıyordum. Ama bu!.."

Yüzümü ondan çevirmişimdir, ama güldüğünü hissederim. "Gülümseme," derim, titreyerek. "Gülme."

"Gülmek mi? Daha kötüsünü yapmadığıma sevinebilirsin. Bilirsin -eğer biri bilecekse sen bilirsin!- bunun gibi konularla beyefendilerin iştahları kabardığı söylenen eğlenceleri. Tanrı'ya şükür ben bir dolandırıcı olduğum kadar bile bir beyefendi değilim: Kurallarımız farklıdır. Sevebilir ve lanetlenebilirsin, umurumda değil. Kıvranma Maud!" Elinden kıvrılıp kaçmaya çalışmışımdır. Beni daha da sıkı tutar, sonra ondan biraz geri çekilmeme izin verir ama beliimi kavrar. "Sevebilir ve lanetlenebilir-

sin," der tekrar. "Ama beni paramdan uzak tutmak, bizi burada çürütmek: Komplomuzu, ümitlerimizi, kendi parlak geleceğini geride tutmak – bunu yapamazsın, hayır. Artık bizi burada böyle önemsiz bir şey için tuttuğunu öğrendikten sonra, hayır. Şimdi bırak uyansın. Emin ol ki, böyle kıvrandığın zaman, senin için olduğu kadar benim için de yorucu oluyor! Bırak uyansın ve bizi arasın. Bırak bizi böyle görsün. Bana gelmeyecek misin? Çok iyi. Seni burada tutar ve en sonunda bizim iki âşık olduğumuzu sanmasını sağlarım, böylece bu iş biter. Rahat dur artık."

Eğilir ve sözsüz bir çığlık atar. Ses yoğun havaya çarpar ve onu dalgalandırır, sonra sessizliğe dönüşür.

"Bu onu getirir," der.

Kollarımı oynatırım. "Canımı acıtıyorsun."

"Bir âşık gibi dur o zaman, ben de hiç olmadığım kadar yumuşak olurum." Tekrar gülümser. "Benim o olduğumu düşün... Ah!" Şimdi ona vurmaya çalışmışımdır. "Bir yerini çürütmemi mi istiyorsun?"

Beni daha sert tutar, ellerini üzerimde tutup kollarımı kendininkilerle sıkıştırarak. Uzundur, güçlüdür. Parmakları belimin etrafında birleşir – genç erkeklerin parmaklarının sevgililerinin bellerinde olması gerektiği gibi, sanırım. Bir süre baskıya karşı zorlanırım: Ringde bir çift güreşçi gibi birbirimize tutunup terleyerek dururuz. Ama sanırım uzaktan, bir tür aşk içinde sallanır gibi görünüyor olabiliriz.

Ama bence bu çok sıkıcıdır ve çok geçmeden yorulmaya başladığımı hissederim. Güneş hâlâ tepemizde sıcaktır. Kurbağalar hâlâ şakır, su hâlâ sazları yalar. Ama gün delinmiş ya da yırtılmıştır: Etrafımda boğucu katlar halinde kapanıp, güçten düşerek çöktüğünü hissederim.

"Özür dilerim," derim güçsüzce.

"Özür dilemene gerek yok."

"Sadece..."

"Güçlü olmalısın. Senin güçlü olduğunu daha önce gördüm."

"Sadece..."

Ama sadece ne? Nasıl söyleyebilirim? Sadece, şaşkın uyandığında onun başını göğsünde tuttuğunu. Bir kez ayağını nefesiyle ısıttığını. Bir kez sivri dişimi gümüş bir yüksükle törpülediğini. Bana yumurta yerine çorba -duru çorba- getirdiğini ve ben onu içerken gülümsediğini. Gözünde daha koyu kahverengi bir benek olduğunu. Beni iyi biri sandığını...

Richard yüzümü seyreder. "Dinle beni, Maud," der şimdi. Beni sıkıca çeker. Kollarından sarkarım. "Dinle! Ondan başka bir kız olsaydı, evet. Agnes olsaydı! Ha? Ama bu bizim özgür olmamız için kandırılması, özgürlüğünden soyulması gereken kız. Bu, biz ses çıkarmadan seyrederken, doktorların götüreceği kız. Planımızı hatırlıyor musun?"

Başımla onaylarım. "Ama..."

"Ne?"

"Sonunda bende o yürek olmadığından korkmaya başlıyorum..."

"Ama küçük ustaparmaklara açacak yüreğin var? Ah, Maud." Şimdi sesi alayla doludur. "Sana ne için geldiğini unuttun mu? Onun unuttuğunu mu sanıyorsun? Senin ona bundan başka bir şey ifade ettiğini mi sanıyorsun? Dayının kitapları arasında çok fazla kalmışsın. Orada kızlar kolay sever. Onların amacı budur. Eğer hayatta da öyle sevselerdi kitapların yazılması gerekmezdi."

Beni süzer. "Bilseydi yüzüne gülerdi senin." Tonu sinsileşir. "Eğer ona söyleseydim, benimkine de gülerdi..."

"Ona söylemeyeceksin!" derim, başımı kaldırıp kasılarak. Bu düşünce benim için berbattır. "Ona bir söylersen hepten Briar'da kalırım. Dayım beni kullandığını bilir – bana bunun için nasıl davranacağı umurumda değil."

"Ona söylemeyeceğim," diye yanıtlar yavaşça, "yalnızca yapman gerekeni yaparsan, daha geciktirmeden. Ona söylemeyeceğim, eğer beni sevdiğini ve karım olmayı kabul ettiğini düşün-

mesini sağlarsan, böylece söz verdiğin gibi kaçışımızı yerine getirirsen."

Yüzümü ondan çeviririm. Tekrar sessizlik olur. Sonra şöyle mırıldanırım – başka ne mırıldanacağım?.. "Yapacağım." Başıyla onaylar ve bir iç çeker. Beni hâlâ sıkıca tutmaktadır ve bir an sonra ağzını kulağıma dayar.

"İşte geliyor!" diye fısıldar. "Duvarın yanından sürünüyor. Seyretmek ve bizi rahatsız etmemek istiyor. Şimdi bırak seni elde ettiğimi düşünsün..."

Başımı öper. Onun kütlesi, sıcaklığı ve baskısı, günün sıcaklığı ve yoğunluğu, kendi karmaşam, zayıf bir şekilde durup ona izin vermeme sebep olur. Belimden bir elini çeker ve kolumu kaldırır. Kolumun kumaşını öper. Onun ağzını bileğimde hissedince irkilirim. "Haydi, haydi," der. "Bir an için uslu ol. Sakallarımı mazur gör. Ağzımın onun ağzı olduğunu hayal et." Sözler etimin üzerini ıslatır. Eldivenimi elim boyunca biraz iter, dudaklarını aralar, dilinin ucuyla avcuma değer ve titrerim, zayıflık, korku ve tiksinmeyle – Sue'nun durup benim kendimi ona verdiğimi sanıp, tatminle bizi seyrettiğini bilmenin dehşetiyle.

Çünkü Richard bana kendimi göstermiştir. Beni Sue'ya götürür, eve yürürüz. Sue pelerinimi alır, ayakkabılarımı alır; yanağı sonunda pembedir: Aynada kaşını çatıp durur, bir elini yüzünde hafifçe oynatır... Bütün yaptığı budur, ama bunu görünce kalbim hoplar – korku ya da delilik sandığım, içinde o kadar çok panik olan, o kadar çok karanlık olan o oyuluş, o düşüş. Dönüp gerinmesini, odanın etrafında gelişigüzel yürüyüşünü seyrederim – çok uzun zamandır gıptayla dikkatimi çeken bütün o kayıtsız, yapmacıksız hareketleri yapışını görürüm. Bu arzu mudur? Bütün insanların içinde benim bunu bilmemem ne garip! Ama arzunun daha küçük, basit bir şey olduğunu sanırdım, onun kendi organlarına, nasıl tat ağza, görüş göze bağlıysa öyle bağlı olduğunu sanırdım. Oysa bu duygu beni ra-

hat bırakmaz ve bir hastalık gibi bende yerleşir. Beni bir deri gibi örter.

Onun bunu anlamış olduğunu düşünürüm. Artık Richard adını koyduğundan, bu duygu beni kızartmış ya da işaretlemiş olmalıdır diye düşünürüm – sanırım bu beni, dayımın resimlerindeki boyanın sıcak kırmızı noktaları, dudakları, kesikleri ve kırbaçlanmış çıplak uzuvları lekelediği gibi kırmızı lekelemiş olmalıdır. O gece onun önünde soyunmaya korkarım. Yanında yatmaya korkarım. Uyumaya korkarım. Rüyamda onu göreceğimden korkarım. Rüya görürken, dönüp ona dokunacağımdan korkarım...

Ama sonuçta, Sue eğer bendeki değişikliği sezerse, Richard yüzünden değiştiğimi düşünür. Titrediğimi hissederse, kalbimin hızlı çarptığını hissederse, Richard için titriyorum sanır. Bekler, hâlâ bekler. Ertesi gün, onu annemin mezarına yürüyüşe götürürüm. Oturup, bu kadar temiz ve kusursuz tuttuğum mezar taşına bakarım. Onu bir çekiçle parçalamak isterim. Keşke -pek çok kereler dilediğim gibi- annem hayatta olsaydı da onu tekrar öldürebilseydim. Sue'ya, "Biliyor musun nasıl ölmüş? Benim doğumum yüzünden!" derim – ve sesimden zafer edasını uzak tutmak çaba gerektirir.

Bunu fark etmez. Ağlamaya başladığımda beni seyreder ve beni rahatlatmak için bir şey -herhangi bir şey- söyleyebileceği yerde söylediği şey, "Bay Rivers," olur.

O zaman ona küçümseyerek bakarım. Gelir ve beni şapelin kapısına götürür – belki düşüncelerimi evliliğe yöneltmek için. Kapı kapalıdır ve geçilemez. Konuşmam için bekler. En sonunda ona görev duygusuyla, "Bay Rivers bana evlenme teklif etti, Sue," derim.

Memnun olduğunu söyler. Ben tekrar ağlayınca -bu kez gerçeklerini silen sahte gözyaşları- ve ağlamaktan tıkanınca, sıkıntıyla ellerimi ovuşturup, "Ah! Ne yapacağım ben?" diye bağırdığımda, bana dokunur ve bakışlarını yakalayıp, "Sizi seviyor," der.

"Sence seviyor mu?"

Bundan emin olduğunu söyler. Geri çekilmez. "Kalbinizin sesini dinlemelisiniz," der.

"Emin değilim," derim. "Bir emin olabilsem!"

"Ama sevmek," der, "ve sonra onu kaybetmek!"

Bakışının yakınlığından fazla tedirgin olurum ve başımı çeviririm. Bana, çarpan kalpten, heyecanlı seslerden, rüyalardan bahseder. Richard'ın öpücüğünü avcumda bir yaşık gibi hissederim ve Sue birden onu sevdiğimi değil ondan ne kadar korkup nefret ettiğimi anlar.

Rengi beyaza döner. "Ne yapacaksınız?" der fısıldayarak.

"Ne yapabilirim?" derim. "Ne seçeneğim var ki?"

Yanıtlamaz. Sadece bir an, kapalı şapel kapısına bakmak için bana arkasını döner. Yanağının solgunluğuna, çenesine, kulak memesindeki iğne izine bakarım. Tekrar dönünce yüzü değişmiştir.

"Onunla evlenin," der bana. "Sizi seviyor. Evlenin ve dediği her şeyi yapın."

Briar'a beni mahvetmeye, aldatmaya ve bana zarar vermeye gelmiştir. *Şuna bak*, derim kendime. *Ne kadar hafif, kahverengi ve önemsiz! Bir hırsız, küçük bir ustaparmak!*.. Sanırım kederimi ve öfkemi yuttuğum gibi, arzumu da yutacağım. *Onun yüzünden engellenecek miyim, kontrol edilecek miyim – geçmişime mahkûm edilip geleceğimden mahrum edilecek miyim?* Sanırım, *edilmeyeceğim*. Kaçış günü yaklaşır. *Edilmeyeceğim*. Hava daha ısınır, geceler kısalır. *Edilmeyeceğim, edilmeyeceğim...*

"Zalimsin," der Richard. "Sanırım beni sevmen gerektiği gibi sevmiyorsun. Sanırım..." ve sinsice Sue'ya bir bakış atar... "sanırım ilgilendiğin bir başkası var..."

Bazen onun Sue'ya baktığını görüp, ona söylediğini düşünürüm. Bazen Sue bana öyle tuhaf bakar ki -ya da elleri bana dokunurken o kadar katı, sinirli ve acemidir ki- bildiğini sanırım.

Arada sırada onları kendi odamda yalnız bırakmak zorunda kalırım, o zaman ona söyleyebilir.

Buna ne dersin, Suky? Seni seviyor!

Beni mi seviyor? Bir hanımın hizmetçisini sevdiği gibi mi?

Belki, bazı hanımların hizmetçilerini sevdiği gibi. Seni yakınında tutmak için küçük yollar bulmadı mı? Öyle mi yaptım? *Birtakım sıkıntılı rüyalar uydurmadı mı?* Yaptığım bu muydu? *Kendini sana öptürdü mü? Dikkat et, Suky, karşılığında seni öpmeye kalkmasın...*

Richard'ın dediği gibi güler miydi? Ürperir miydi? Bana, artık yanımda daha dikkatli, bacakları ve kollarını çekerek yatıyor gibi gelir. Bana, genellikle temkinli, dikkatli gibi gelir. Ama bunu düşündükçe onu daha da isterim, arzum artar ve kabarır. Müthiş bir hayata uyanırım – ya da etrafımdaki şeyler canlanmıştır, renkleri çok canlı, yüzeyleri çok keskindir. Düşen gölgelerden irkilirim. Tozlu halılarda ve perdelerdeki solan desenlerden figürlerin sıçradığını veya tavanlarda ve duvarlarda rutubetin bulanık buğusuyla birlikte süründüğünü görür gibi olurum.

Dayımın kitapları bile değişmiştir benim için ve bu daha kötüdür, hepsinden kötüdür. Onların ölü olduğunu sanırdım. Şimdi kelimeler -duvarlardaki figürler gibi- fırlayıp anlam dolar. Sersemler, kekelerim. Yerimi kaybederim. Dayım bağırır – masasındaki pirinç kâğıt ağırlığını alır ve bana atar. Bu bir süre için beni sakinleştirir. Ama sonra bir gece, bana belli bir eserden okuma yaptırır... Richard, eli ağzında ve yüzünde bir tür eğlenceli bakış belirerek seyreder. Çünkü eser, bir erkeğin yokluğunda, bir kadının bir başka kadına zevk vermek için başvurabileceği bütün yolları anlatır.

"Ve dudaklarını ve dilini üstüne ve içine bastırdı..."

"Bunu sevdin mi, Rivers?" diye sorar dayım.

"İtiraf etmeliyim, evet, efendim."

"Eh, pek çok erkek gibi: Ama korkarım benim zevkime pek uygun değil. Yine de, sizin ilginizi fark ettiğime sevindim. Tabii

konuyu, Fihrist'imde tam olarak tanımlıyorum. Okumaya devam et, Maud. Devam et."

Ederim. Kendime rağmen -Richard'ın karanlık işkence eden bakışına rağmen- bayat sözlerin beni uyardığını hissederim. Rengim kızarır ve utanırım. Kalbimin gizli kitabı sandığım şeyin, sonunda bundan daha rezil olamayacak bir konu olarak etiketlenebildiğini -dayımın koleksiyonunda yerinin olduğunu- düşünmekten utanırım. Her gece oturma odasından ayrılıp yukarı çıkarım – her basamakta terlikli ayaklarımın parmak uçlarını vurarak, yavaşça giderim. Eğer onları eşit derecede basamağa vurursam güvende olacağım. Sonra karanlıkta dururum. Sue beni soymaya geldiğinde kendimi, onun soğukkanlı dokunuşlarının ıstırabını çekmeye bırakırım, sarırım balmumundan bir mankenin terzinin çabuk, kayıtsız dokunuşlarından ıstırap çekeceği gibi.

Ama yine de, balmumundan uzuvlar bile en sonunda onları kaldırıp yerleştiren ellerin sıcağına teslim olmalıdır. En sonunda benim onunkilere teslim olduğum bir gece gelir.

Uyurken, kelimelerle anlatılamayacak rüyalar görmeye başlamışımdır, her seferinde özlem ve korku karışımıyla uyanırım. Bazen kıpırdanır. Bazen kıpırdamaz. Eğer kıpırdarsa, "Uyuyun artık," diyecektir. Bazen ben kıpırdanırım. Bazen kıpırdamam. Bazen kalkar ve odanın içinde dolaşırım, bazen damlalarımı alırım. Bu gece damlalarımı alırım, sonra onun yanına dönerim, ama uykuya değil, sadece karmaşaya dalarım. Son zamanlarda Richard'a ve dayıma okuduğum kitapları düşünürüm: Şimdi bana cümleler, parçalar halinde geri gelirler – *dudaklarını ve dilini bastırdı... elimi tutar... kalça, dudak ve dil... yarı mücadele ederek onu zorladı... göğüslerimi tuttu... küçük dudaklarını açtı... küçük amının dudakları...*

Onları susturamam. Onları neredeyse görebilirim, kendi soluk sayfalarından yükselip, toplanıp, kaynaşıp, birleştiklerini. El-

lerimi yüzüme koyarım. O zaman ne kadar uzun yatarım bilmiyorum. Ama bir ses çıkarmış ya da hareket etmiş olmalıyımdır, çünkü ellerimi çektiğimde, uyanmış ve beni seyrediyordur. Yatak çok karanlık olsa da seyrettiğini bilirim.

"Hadi uyuyun," der. Sesi kalındır.

Kendi bacaklarımı geceliğimin içinde çok çıplak hissederim. Birleştikleri noktayı hissederim. Sözlerin hâlâ kaynaştığını hissederim. Onun uzuvlarının sıcaklığı, yatağın dokuları arasından yavaş yavaş gelir.

"Korkuyorum..." derim.

Sonra nefes alışı değişir. Sesi netleşir, yumuşar. Esner. "Ne oldu?" der. Gözlerini ovuşturur. Alnından saçını çeker. Keşke Sue'dan başka bir kız olsaydı! Agnes olsaydı! Bir kitaptaki bir kız olsaydı!..

Orada kızlar kolay sever. Onların amacı budur.

Kalça, dudak ve dil...

"Sence ben iyi biri miyim?" derim.

"İyi mi, küçükhanım?"

Öyle olduğumu düşünür. Bir zamanlar bu güvenlik gibi gelirdi. Şimdi bir tuzak gibi gelir. "Keşke, keşke bana söylesen..." derim.

"Ne söylesem, küçükhanım?"

Söyle bana. Seni kurtarabileceğim bir yol söyle. Kendimi kurtarabileceğim bir yol. Oda tamamen siyahtır. *Kalça, dudak...*

Orada kızlar kolay sever.

"Bana söylesen," derim. "Bana bir kadının evlilik gecesinde ne yapması gerektiğini söylesen..."

İlk başta kolaydır. Hem zaten, dayımın kitaplarında böyle yapılır: İki kız, biri akıllı, öbürü bilgisiz... "Sizi," der, "öpmek isteyecek. Size sarılmak isteyecek." Kolaydır. Ben repliğimi söylerim, o da -biraz kışkırtmayla- kendininkini. Sözler tekrar sayfalarına gömülürler. Kolaydır, kolaydır...

Sonra üstüme çıkar ve ağzını ağzıma koyar.

Daha önce, bir beyefendinin durgun, kuru dudaklarının baskısını eldivenli elimde, yanağımda hissetmişimdir. Avcumda Richard'ın ıslak, imalı öpücüklerinden sıkıntı duymuşumdur. Sue'nun dudakları serin, düzgün ve nemlidir: Kendilerini eksik bir şekilde benimkilere uydururlar, ama sonra daha ısınır, daha ıslanırlar. Saçı yüzüme düşer. Onu göremem, sadece hissedip dokunabilirim. Uyku tadındadır, hafif ekşi. Çok ekşi. Dudaklarını aralarım – nefes almak ya da yutkunmak için veya uzaklaşmak için, ama nefes alırken veya yutkunurken veya hareket ederken, sadece onu ağzıma çeker gibi olurum. Onun da dudakları aralanır. Aralarından dili çıkar ve benimkine değer.

Bundan titrer veya sarsılırım. Çünkü ham bir şeyi, bir yaranın, bir sinirin acısını bulmak gibi bir şeydir. Sıçradığımı hisseder ve geri çekilir – ama yavaşça, yavaşça ve isteksizce, öyle ki ıslak ağızlarımız birbirine yapışmış ve ayrılırlarken yırtılır gibi olur. Üzerimde kalır. Bir kalbin hızlı atışını duyarım ve kendiminki sanırım. Ama onunkidir. Nefesi hızlı çıkar. Hafifçe titremeye başlamıştır.

Sonra heyecanını, şaşkınlığını yakalarım.

"Hissediyor musunuz?" der. Sesi mutlak karanlıkta tuhaf çıkar. "Hissediyor musunuz?"

Hissederim. Bir düşüş, bir iniş, sanki cam bir fanustan kumun akışı gibi hissederim. Sonra hareket ederim, ama kum gibi kuru değilimdir. Islağımdır. Su gibi, mürekkep gibi akarım.

Onun gibi, titremeye başlarım.

"Korkmayın," der. Sesi kesik kesiktir. Tekrar hareket ederim ama o da hareket eder, daha yakınıma gelir ve tenim onunkine çekilir. O, şimdi daha kötü titremektedir. Bana yakın olmaktan titrer! "Bay Rivers'ı daha çok düşünün," der. Richard'ın seyrettiğini düşünürüm. "Korkmayın," der. Ama korkmuş görünen odur. Sesi hâlâ kesik kesiktir. Tekrar beni öper. Sonra elini kaldırır ve parmak uçlarının yüzümde çırpındığını hissederim.

"Görüyor musunuz?" der. "Kolaydır, kolay. Onu daha çok düşünün. Size dokunmayı isteyecek."

"Bana dokunmak mı?"

"Sadece dokunmak," der. Çırpınan el aşağılara iner. "Sadece size dokunmak. İşte böyle. İşte böyle."

Geceliğimi kaldırıp bacaklarımın arasına ulaştığımda ikimiz de hareketsiz dururuz. Eli tekrar hareket edince, parmakları artık çırpınmaz: Islanmışlardır, kayarlar ve kayarken, dudaklarımın üstünde sürtünen dudakları gibi, beni canlandırıp karanlıktan, kendi doğal şeklimden çekip çıkarır gibi olurlar. Daha önce onu arzuladığımı sanmıştım. Şimdi öyle büyük, öyle keskin bir arzu duymaya başlarım ki asla dindirilemeyeceğini düşünürüm. Tırmanacak, tırmanacak ve beni delirtecek ya da öldürecek diye düşünürüm. Ama eli hâlâ sakin ve yavaş hareket eder. Fısıldar. "Ne kadar yumuşaksın! Ne kadar sıcak! İstiyorum..." El daha da yavaşlar. Bastırmaya başlar. Nefesimi tutarım. Bu onu duraksatır ve sonra daha da sert bastırır. En sonunda o kadar sert bastırır ki kendi etimin eridiğini hissederim, onu içimde hissederim. Sarsılırım bağırırım. Ama şimdi duraksamaz, daha yakınıma gelir, kalçalarını uyluğuma koyar ve tekrar bastırır. Ne kadar hafiftir! Ama kalçası keskin, eli küttür, eğilir, iter, kalçalarını ve elini sanki bir ritme, bir zamana, hızlanan bir tempoya göre hareket ettirir. *Uzanır*. O kadar uzağa uzanır ki, hayatını, titreyen kalbimi yakalar: Çok geçmeden etimin onunkiyle kavrandığı noktalardan başka hiçbir yerde yokmuşum gibi gelir. Ve sonra, "Ah, orası!" der. "Tam orası! Ah, orası!" Kırılır, parçalanır, elinden dışarı patlarım. Ağlamaya başlar. Gözyaşları yüzüme akar. Ağzını onlara koyar. *Seni inci*, der bunu yaparken. Sesi kırıktır. *Seni inci*.

Sonra ne kadar yatarız bilmiyorum. Yatağa gömülür, yüzü saçıma dayalı. Yavaşça parmaklarını geri çeker. Uyluğumun, dayanıp üzerinde hareket ettiği kısmı ıslaktır. Şiltenin kuştüyleri

altımızda ezilmiştir, yatak kapalı, yüksek ve sıcaktır. Battaniyeyi geri koyar. Nefeslerimiz hâlâ hızlıdır, kalplerimiz yüksek sesle atar ve yatak, oda -ev!- seslerimizin, fısıltılarımız, bağırmalarımızın yankılarıyla dolu gibidir.

Onu göremem. Ama bir an sonra elimi bulur ve sıkı sıkı bastırır, sonra onu ağzına götürür, parmaklarını öper, avcum yanağının altında yatar. Yüzünün kemiklerinin ağırlığını ve şeklini hissederim. Göz kırpışını hissederim. Konuşmaz. Gözlerini kapar. Yüzü ağırlaşır. Bir kez ürperir. Üstünden bir koku gibi sıcaklık yükselir. Uzanır ve tekrar battaniyeyi çekerim, yavaşça üstünü örterim.

Her şey, derim kendime, *değişti*. Daha önce ölü olduğumu düşünürüm. Şimdi o bendeki yaşama dokunmuş, bendeki cana dokunmuş, bedenimi geri vermiş ve içimi açmıştır. *Her şey değişti*. Onu hâlâ içimde hissederim. Hâlâ uyluğumun üzerinde hareket ettiğini hissederim. Uyanıp gözlerime baktığını hayal ederim. "O zaman ona söyleyeceğim. 'Seni aldatmak istedim. Artık seni aldatamam. Bu Richard'ın komplosuydu. Bizim komplomuz yapabiliriz,' diyeceğim," diye düşünürüm. Bizim komplomuz yapabiliriz diye düşünürüm ya da tamamen vazgeçebiliriz. Sadece Briar'dan kaçmaya ihtiyacım var: O bunu yapmama yardım edebilir – o bir hırsız ve akıllı. Londra'ya kendi gizli yolumuzu bulabiliriz, kendimiz için para bulabiliriz...

O, yüzü elimin üstünde uyuyarak yatarken, böyle hesaplar ve planlarım. Kalbim yeniden hızlı çarpar. Sanki renkle ya da ışıkla dolu gibi, birlikte yaşayacağımız hayatın duygusuyla doluyumdur. Sonra ben de uyurum. Ve sanırım uyurken ondan uzaklaşmış olmalıyım -ya da o benden uzaklaşmış olmalı- ve o, gün doğunca uyanmış ve kalkmış olmalı: Çünkü gözlerimi açtığımda gitmiştir, yatak soğuktur. Onu kendi odasında su sıçratırken duyarım. Yastığımdan doğrulurum ve geceliğim göğsümde açılır: Karanlıkta bağcıkları çözmüştür. Bacaklarını oynatırım. Elinin kaymasından ve bastırmasından ıslak, hâlâ ıslağımdır.

Seni inci, demişti.

Sonra gelir ve gözlerime bakar. Kalbim içimde hoplar.

Bakışlarını kaçırır.

İlk başta onun sadece tuhaf hissettiğini düşünürüm. Utandığını ve kendine güvensiz olduğunu düşünürüm. Sessizce odada yürüyüp, jüponumu ve elbisemi alır. Beni yıkayıp giydirebilsin diye ayakta dururum. *Şimdi konuşacak*, diye düşünürüm. Ama konuşmaz. Ve göğsümdeki kırmızılığı, ağzının bıraktığı izleri, bacaklarımın arasındaki ıslaklığı görünce, bana titrer gibi gelir. Ancak o zaman korkmaya başlarım. Beni aynaya çağırır. Yüzünü seyrederim. Yansıması garip görünür, çarpık ve yanlış. Saçıma tokalar takar, ama gözlerini hep kendi emin olmayan ellerinde tutar. *Utanıyor*, diye düşünürüm.

O zaman ben konuşurum.

"Ne kadar derin uyudum," derim çok yumuşakça. "Değil mi?"

Gözkapakları pırpırlanır. "Evet," diye yanıtlar. "Rüya görmediniz."

"Rüya görmedim, bir tanesi dışında," derim. "Ama o tatlı bir taneydi. Sanırım sen içindeydin, Sue..."

Kızarır ve onun artan kızarmasını seyredip, tekrar ağzını benimkine bastırışını, ateşli, kusurlu öpücüklerimizin çekimini, elinin itişini hissederim. Onu aldatmak istemiştim. Artık onu aldatamam. "Ben düşündüğün gibi değilim," diyeceğim. "Beni iyi biri sanıyorsun. İyi biri değilim. Ama seninle, iyi olmayı denemeye başlayabilirim. Bu onun komplosuydu. Bizimki yapabiliriz..."

"Rüyanızda mı?" der en sonunda, benden uzaklaşarak. "Sanmıyorum, küçükhanım. Ben değildim. Bay Rivers olmalı. Bakın! İşte orada. Sigarası neredeyse bitmiş. Onu kaçıracaksınız." Bir kez duraksar, sonra devam eder: "Onu kaçıracaksınız, eğer beklerseniz."

***

Bir an şaşkınlık içinde otururum, sanki elinden tokat yemiş gibi; sonra kalkar cansız bir şekilde pencereye gider, Richard'ın yürüdüğünü, sigarasını içtiğini, alnından düşen saçı geri koyduğunu seyrederim. Ama o bahçeden ayrılıp, dayıma, içeri girdikten uzun süre sonra da camda dururum. Gün yeterince karanlık olsaydı yüzümü görürdüm; ama yine de görürüm: Çukurlaşan yanağım, dudaklarım, çok dolgun, çok pembe – şimdi Sue'nun ağzının basturmasından daha da tombul ve pembe. Dayımı hatırlarım -"*Dudağına zehir değdirdim, Maud*"- ve Barbara'nın ürküp uzaklaşmasını. Bayan Stiles'ın dilime lavanta sabunuyla sürtmesini, sonra ellerini önlüğüne tekrar tekrar silmesini hatırlarım.

Her şey değişmiştir. Hiçbir şey değişmemiştir. Derimi açmıştır, ama deri kapanacak, yapışacak, yara olup sertleşecektir. Onun giyinme odama gittiğini duyarım; oturduğunu, yüzünü kapadığını görürüm. Beklerim, ama bakmaz – bana bir daha asla dürüstçe bakmayacağını düşünürüm. Onu kurtarmak istemiştim. Şimdi bunu yaparsam -Richard'ın komplosundan geri çekilirsem- ne olacağını çok açıkça görüyorum. Richard Briar'dan yanında onunla gidecek. Sue niye kalsın ki? Gidecek ve ben kalacağım – dayıma, kitaplara, Bayan Stiles'a, uysal ve çürütülesi yeni bir kıza... Hayatını düşünürüm – onu oluşturan saatleri, dakikaları ve günleri, önümde uzanan daha yaşanacak saatleri, dakikaları ve günleri. Nasıl olacaklarını düşünürüm – Richard olmadan, para olmadan, Londra olmadan, özgürlük olmadan. Sue olmadan.

Ve işte görüyorsunuz, sonunda ona zarar vermeme sebep olan aşktır – küçük görme değil, kötülük değil, sadece aşk.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Planladığımız gibi nisanın son günü ayrılırız. Richard'ın süresi tamamlanır. Dayının resimleri monte edilmiş ve ciltlenmiştir: Bana, bir tür ikram gibi onları göstermek için çağırır.

"İyi bir eser," der. "Değil mi, Maud? Hımm?"

"Evet, efendim."

"Bakıyor musun?"

"Evet, dayı."

"Evet. İyi bir eser. Hawtrey ve Huss'u çağıracağım. Onları buraya çağıracağım – gelecek hafta? Ne dersin? Bir kutlama yapalım mı?"

Yanıtlamam. Yemek odasını, oturma odasını düşünürüm – ve uzaklarda, gölgeli bir yerde kendimi. Richard'a döner.

"Rivers," der, "siz de Hawtrey'le birlikte konuk olarak gelmek ister misiniz?"

Richard üzgün görünerek, eğilip selam verir. "Korkarım, efendim, başka bir yerde meşgul olacağım."

"Yazık. Duyuyor musun Maud? Çok yazık..."

Kapısının kilidini açar. Bay Way ve Charles, Richard'ın çantalarıyla sahanlıkta gitmektedir. Charles koluyla gözlerini siler... "Hadi yürü!" der Bay Way vahşice, ayağıyla tekmeleyerek. Charles başını kaldırır, bizim, dayımın odasından çıktığımızı görür -sanırım dayımı görür- ve bir tür nöbetle titreyerek kaçar. O zaman dayım da titrer.

"Görüyor musunuz Rivers, ne gibi işkencelere maruz kaldığımı? Bay Way, umarım o oğlanı yakalayıp kırbaçlarsınız!"

"Kırbaçlarım, efendim," der Bay Way.

Richard bana bakar ve gülümser. Ben gülümsemem. Merdivenlerde elimi tutar, parmaklarının onunkilerin üstünde oldukça cansız bir şekilde durur. "Hoşça kalın," der. Ben hiçbir şey söylemem. Dayıma döner: "Bay Lilly. Elveda efendim!"

"Yakışıklı bir adam," der dayım, araba gözden uzaklaşırken. "Hımm, Maud? Ne oldu, sessizsin? Yalnız günlerimize dönmeyi istemiyor musun?"

Eve döneriz. Bay Way şişmiş kapıyı çekip kapatır ve giriş kararır. Merdivenleri dayımın yanında çıkarım, küçük bir kızken Bayan Stiles'la çıktığım gibi. O zamandan beri, diye düşünürüm, kaç kez çıkmışımdır onları? Kaç kez topuğum *bu* noktaya, *şu* noktaya vurmuştur? Kaç terlik, kaç sıkı elbise, kaç eldiven küçültmüş ya da eskitmişimdir? Kaç şehvetli sözü sessizce okumuşumdur? Kaç tanesini beyefendiler için dillendirmişimdir?

Merdivenler, terlikler ve eldivenler, sözler, beyefendiler, hepsi kalacak, ama ben kaçacağım. Kalacaklar mı? Tekrar dayımın evinin odalarını düşünürüm: Yemek ve oturma odası, kütüphane. Bir kere kütüphanenin pencerelerini kaplayan boyaya kazıdığım küçük hilali düşünürüm: Onu üzerinde gözler olma-

dan hayal etmeye çalışırım. Bir kez nasıl uyanıp odamın kendini karanlıktan çıkarır gibi göründüğünü seyrettiğimi ve, *Asla kurtulamayacağım!* diye düşündüğümü hatırlarım. Şimdi kurtulacağımı bilirim. Ama Briar'ın peşimi bırakmayacağını da düşünürüm. Yoksa, duvarlarının ötesinde, loş ve eksik bir hayat yaşarken ben onu bırakmayacağım.

Olacağım hayaleti düşünürüm: Yumuşak tabanlı bir ayakla yıkık bir evin içinde, antika halıların desenlerinde sonsuza kadar yürüyen, düzenli, tekdüze bir hayalet.

Ama belki de, zaten bir hayaletim sonuçta. Çünkü Sue'ya giderim, bana almamızı istediği elbiseleri ve çamaşırları, parlatmayı istediği mücevherleri, dolduracağı çantaları gösterir; ben seyreder ve hiçbir şey söylemem. Aldığı eşyalardan çok ellerinin farkındayımdır, nefesinin kıpırtısını hisseder, dudağının hareketini görürüm, ama sözler söylediği anda hatırımdan çıkar. En sonunda gösterecek bir şeyi kalmaz. Yalnızca beklememiz gerekir. Öğle yemeğimizi yeriz. Annemin mezarına yürürüz. Taşa gözlerimi diker, hiçbir şey söylemem. Ilık ve ıslak bir gündür: Ayakkabılarımız yürüdükçe, canlanan yeşil topraktaki çiği ezer ve elbiselerimizi çamurdan çizgilerle lekeler.

Kendimi, Richard'ın planına, bir kez dayıma olduğu gibi teslim etmiştim. Komplo, kaçış – bunlar şimdi benden çok Richard'ın arzusuyla ateşlenmiş görünürler. Benim arzum yoktur. Akşam yemekte oturur, yer, okurum, Sue'ya döner ve beni istediği gibi giydirmesine izin veririm, o ikram edince şarap içer, yanında pencerede dururum. O sınırlı bir şekilde hareket eder. "Aya bakın," der yumuşakça, "ne kadar parlak! Çimendeki gölgelere bakın. Saat kaç? Daha on bir olmadı mı? Bay Rivers'ın şimdi suyun üzerinde bir yerde olduğunu düşünmek..."

Gitmeden önce yapmayı istediğim tek bir şey vardır: Bir eylem -korkunç bir eylem- Briar'daki hayatımın karanlık ve rahatsız uykularında, bastırılmış öfkelerin arasında yükselen hayaliyle beni güden ve yatıştıran eylem; ve şimdi kaçış saatimiz yaklaşır-

ken, ev sessizleşirken, sakinken ve şüphelenmezken bunu yapanım. Sue çantalara bakmak için beni yalnız bırakır. Onun kemerleri açtığını duyarım... Tek beklediğim budur.

Gizlice odadan çıkarım. Yolumu bilirim, lambaya ihtiyacım yoktur ve koyu renk elbisem beni saklar. Merdivenlerin başına giderim, oradaki pencerelerden yere düşen ay ışığının oluşturduğu halıları çabucak geçerim. Sonra durup dinlerim. Sessizlik. Sonra devam ederim, benimkine bakan koridora gelir, odalarımdan çıkan yolun aynası olan bir yol boyunca giderim. İlk kapıda, içeride her şeyin sakin olduğundan emin olmak için tekrar dururum ve tekrar dinlerim.

Bu dayımın odalarına açılan kapıdır. Daha önce hiç buraya girmemişimdir. Ama, tahmin ettiğim gibi, kapı kolu ve sürgüler yağlanmıştır ve sessizce döner. Halı kalındır ve adımımı fısıltıya dönüştürür.

Oturma odası benimkinden de karanlıktır ve daha küçük görünür: Duvarlarda asılı süsler ve kitap dolapları vardır. Onlara bakmam. Giyinme odasının kapısına giderim, kapıya kulağımı dayarım, kolu tutar ve çeviririm. Ses yoktur. Kapıyı daha ileri iter, durur ve tekrar dinlerim. Eğer kıpırdarsa dönüp gideceğim. Kıpırdar mı? İlk anda hiçbir şey yoktur. Yine de emin olamadan beklerim. Sonra nefesinin yumuşak, düzenli kulak tırmalayıcı sesi gelir.

Yatak perdelerini çekip kapatmıştır, ama benim gibi, bir masada bir ışık tutmaktadır: Bu bana garip gelir, onun karanlıktan tedirgin olacağını asla sanmazdım. Ama loş ışık bana yardım eder. Kapının yanındaki yerimden kıpırdamadan etrafıma bakınırım ve en sonunda almaya geldiğim iki şeyi görürüm. Tuvalet masasında, su sürahisinin yanında: Üzerinde, soluk kadifeye sarılı, kütüphanesinin anahtarı olan saat zinciri ve ustura.

Çabucak gidip onları alırım – zincir yumuşakça kıvrılır, onun eldivenimde kaydığını hissederim. Ya düşerse!.. Düşmez. Kapı anahtarı sarkaç gibi sallanır. Ustura sandığımdan daha ağırdır,

bıçak serbesttir ve bir açıdan kenarını gösterir. Biraz daha serbest bırakıp ışığa çeviririm: Onunla yapmayı istediğim şey için keskin olmalıdır. Yeterince keskin olduğunu düşünürüm. Başımı kaldırırım. Şöminenin üstündeki aynada, odanın gölgesine karşı seçilen kendimi görürüm – ellerimi: Birinde bir anahtar, ötekinde bir bıçak. Bir alegorideki bir kız olarak geçebilirim. *Güvenin Kötüye Kullanılışı.*

Arkamda, dayımın yatağının perdeleri tam kavuşmamıştır. Aralarındaki boşlukta bir ışık ışını -o kadar zayıftır ki pek ışık denemez, daha çok karanlığın azalışıdır- yüzüme vurur. Onun uyuduğunu daha önce hiç görmemişimdir. Şeklinden bir çocuk gibi hafif görünür. Battaniye, kırışıksız, sıkı sıkı çenesine çekilmiştir. Dudaklarından nefesi bir puflamayla çıkar. Rüya görmektedir – belki siyah harfli rüyalar, veya pika, maroken, buzağı derisi. Kitap sırtlarını saymaktadır. Başının yanındaki masada gözlüğü, sanki kavuşmuş kollar gibi düzgün durur. Yumuşak gözlerinin birinin kirpiklerinin altında nemin parlayan çizgisi vardır. Ustura elimde ısınır...

Ama bu o türden bir hikâye değil. Henüz değil. Neredeyse bir dakika boyunca durur, uyuyuşunu seyrederim ve sonra onu bırakırım. Geldiğimi gibi giderim – dikkatlice, sessizce. Merdivenlere, oradan da kütüphaneye giderim ve odaya girince arkamdan kapıyı kilitleyerek bir lamba yakarım. Şimdi kalbim en hızlı atar. Korku ve beklentiden midem bulanır. Ama zaman akmaktadır ve bekleyemem. Dayımın raflarına uzanır ve dolapların önündeki camı açarım. *Kalkan Perde* ile başlarım, bana ilk verdiği kitap: Onu alır, açar ve masasının üstüne koyarım. Sonra usturayı kaldırır, sıkıca kavrar ve tamamen açarım. Bıçak gergindir, ama son santime kadar açılır. Sonuçta, kesmek doğasındadır.

Yine de metali ilk kez düzgün ve çıplak kâğıda değdirmek zordur – korkunç zordur, neredeyse yapamam. Neredeyse kitabın çığlık atacağından ve böylece beni ele vereceğinden korkarım. Ama atmaz. Daha çok, *iç çeker*, sanki kendi yırtılmasını öz-

ler gibi, bunu duyduğum zaman kesişim daha hızlı ve daha gerçek olur.

Sue'ya döndüğüm zaman pencerede sinirli bir şekilde ellerini ovuşturmaktadır. Gece yarısını çalmıştır. Kaybolduğumu sanmıştır. Ama beni görünce, azarlayamayacak kadar rahatlamıştır. "İşte pelerininiz," der. "Hadi bağlaym, çabuk. Çantanızı alın. Yok onu değil, o sizin için çok ağır. Şimdi, gitmeliyiz." Benim gergin olduğumu düşünür. Parmağını ağzıma koyar. "Sakin olun." Sonra elimi tutar ve beni evin içinden geçirir.

Bir hırsız gibi yumuşak gider. Nereden yürüyeceğimi söyler. Az önce durup, bir gölge gibi hafif, dayımı uyurken seyrettiğimi bilmez. Ama sonra hizmetçi yolundan gideriz ve çıplak koridorlarla merdivenler bana yabancıdır, evin bütün bu bölümü bana yabancıdır. Bodrum kapısına gelene kadar elimi tutar. Sonra çantasını yere koyar, anahtarı ve sürgüleri kolay dönmeleri için yağa bular. Gözlerime bakar ve bir oğlan gibi göz kırpar. Kalbim göğsümde ağrır.

Sonra kapı açılır ve beni geceye çıkarır; park değişmiştir, ev garip görünür – çünkü tabii ki onu daha önce bu saatte hiç görmemişimdir, yalnızca pencerede durup dışarı bakmışımdır. Şimdi orada dursam, kendimi koşarken, Sue'yu elimi çekerken görür müydüm? Çimen, ağaçlar, taşlar ve sarmaşık kütükleri gibi derinliğimi ve rengimi kaybetmiş görünür müydüm? Bir an için tereddüt eder, döner ve pencereyi seyrederim; bir beklesem yüzümü göreceğimden eminim. Sonra diğer camlara bakarım. Kimse uyanıp, gelip beni çağırmayacak mı?

Kimse uyanmaz, kimse çağırmaz. Sue tekrar elimden çeker, dönüp izlerim. Duvardaki kapının anahtarı bendedir: Geçince kilit tekrar kapanınca onu sazların arasına düşürürüm. Gökyüzü açıktır. Gölgede hiçbir şey söylemeden dururuz – bir Pyramus'u bekleyen iki Thisbe. Ay, nehri yarı gümüş, yarı en koyu siyah gösterir.

Richard siyah kısımdadır. Kayık suyun üstünde batık durur – koyu renk tekneli, ince, pruvada yükselen bir kayık. Rüyalarımın karanlık kayığı. Onun geldiğini seyreder, Sue'nun elinin benimkinin içinde döndüğünü hissederim, sonra ondan uzaklaşır, Richard'ın attığı ipi tutar ve beni yerime oturtmasına direnmeden izin veririm. Sue sendeleyerek yanıma gelir, bütün dengesi kaybolmuştur. Richard kayığı tek bir kürekle kıyıya karşı destekler ve Sue oturunca döneriz, akıntı bizi alır.

Kimse konuşmaz. Richard'ın kürek çekmesi dışında kimse kıpırdamaz. Yavaşça kayarız, karanlıkta, karanlık ve ayrı cehennemlerimize.

Sonra ne olur? Nehirde yolculuğun yumuşak olduğunu biliyorum: Kayıkta kalmak isterim ama ondan inip bir ata bindirilirim. Başka bir zaman olsa attan korkarım, ama şimdi cansızca üzerinde otururum, beni taşımasına izin vererek – eğer isterse beni atmasına izin vereceğimi düşündüğüm gibi. Taştan kiliseyi, para çiçeği saplarını, kendi beyaz eldivenlerimi – çıplak bırakılıp, bir parmak setinden diğerine geçirilen, sonra bir yüzüğün itilmesiyle çürüyen elimi – hatırlıyorum. Bana şimdi unuttuğum belli bazı sözler söyletirler. Cüppesi gri duman lekesi olmuş rahibi hatırlıyorum. Yüzünü hatırlamıyorum. Richard'ın beni öptüğünü biliyorum. Bir kitap, bir kalemin uzatılışı, adımın yazılışını hatırlıyorum. Kiliseden yürüyüşü hatırlamıyorum: Sonra hatırladığım, bir odada Sue'nun elbisemi çözmesi ve sonra yanağımda kaba bir yastık, ondan da kaba bir battaniye ve ağlama. Elim çıplaktır ve üzerinde hâlâ o yüzük vardır. Sue'nun parmakları benimkilerden kayar.

"Şimdi farklı olmalısınız," der ve yüzümü çeviririm.

Tekrar baktığımda, beni bırakmıştır. Onun yerinde Richard durur. Kapının önünde bir saniye durur, gözleri gözlerimde; sonra nefesini verir, kahkahasını bastırmak için elinin tersini ağzına koyar.

"Ah, Maud," der sessizce başını iki yana sallayarak. Sakalını ve dudaklarını siler. "Düğün gecemiz," der ve tekrar güler.

Onu seyreder ve konuşmam, battaniyeler göğsüme kadar çekilmiştir. Şimdi ayığımdır. Oldukça uyanığım. O susunca, arkasındaki evi duyarım: Merdivenler onun adımlarının baskısından kurtulup genişler. Bir fare, bir kuş kirişlerin yukarısında kıpırdar. Sesler yanlıştır. Bu düşünce yüzümden okunuyor olmalıdır.

"Senin için acayip burası," der, bana yaklaşarak. "Ama canını sıkma. Yakında Londra'da olacaksın. Orada hayat var. Onu düşün." Hiçbir şey söylemem. "Konuşacak mısın? Hımm, Maud? Haydi, kaçık olmana gerek yok, şimdi benim yanımda değil. Düğün gecemiz Maud!" Yanıma gelmiştir. Elini kaldırır ve yastığımın üstündeki yatak başını tutar ve sallar, ta ki yatağın ayakları sallanıp yerin üstünde sürtünene kadar.

Gözlerimi kapatırım. Sarsıntı bir an daha devam eder, sonra yatak durur. Ama kollarını üzerimde tutar ve onun seyrettiğini hissederim. Onun kütlesini hissederim – gözkapaklarımın arasından bile onun karanlığını görürüm gibi gelir. Onun değiştiğini sezerim. Fare veya kuş hâlâ odanın tavanında hareket etmektedir ve sanırım sesin nereden geldiğini takip etmek için başını geri atar. Sonra ev sessizleşir ve tekrar beni inceler.

Sonra yanağıma hızlı nefesi gelir. Yüzüme üflemiştir. Gözlerimi açarım. "Hey," der yumuşakça. Bakışı gariptir. "Korktuğunu söyleme." Yutkunur. Sonra kolunu yatak başından yavaşça indirir. Bana vurabileceğini düşünerek irkilirim. Ama bunu yapmaz. Bakışları yüzümde dolaşır, sonra boğazımın çukurunda sabitlenir. Bakar, sanki büyülenmiş gibi. "Kalbin ne kadar hızlı atıyor," diye fısıldar. Elini indirir, sanki parmağıyla kanımın hızını ölçmek ister gibi.

"Dokun," derim. "Dokun ve öl. Bende zehir var."

Eli boğazımdan üç santim uzakta durur. Gözlerimi kırpmadan gözlerine bakarım. Doğrulur. Ağzı seğirir, sonra alayla kıvrılır.

"Seni istediğimi mi sandın?" der. "Öyle mi sandın?" Neredeyse kelimeleri tıslar – tabii ki Sue duyarsa diye fazla yüksek sesle konuşamaz. Saçlarını sinirli bir şekilde kulaklarının arkasına iterek uzaklaşır. Önüne bir çanta çıkar ve onu tekmeler. "Kahretsin," der. Paltosunu çıkarır, sonra bir manşetindeki düğmeyi çeker, bir koluyla vahşice uğraşmaya başlar. "Böyle bakmak zorunda mısın?" der kolunu sıyırırken. "Sana güvende olduğunu söylemedim mi? Eğer evli olmaktan senden daha memnun olduğumu düşünüyorsan..." Yatağa geri gelir. "Ama memnun davranmalıyım," der huysuz bir şekilde. "Ve bu, evlilikte memnuniyet olarak geçen şeyin bir parçasıdır. Unuttun mu?"

Battaniyeyi geri çekmiştir, şilteyi örten çarşafı kalçalarının orada ortaya çıkararak. "Kenara kay," der. Kayarım. Oturur ve acayip bir şekilde döner. Pantolonunun cebine uzanır ve bir şey çıkarır. Bir çakı.

Bunu görür ve hemen dayının usturasını düşünürüm. Ama o, o uyuyan evin içinden gizlice geçip kitap sayfalarını kestiğim başka bir hayattaydı. Şimdi Richard tırnağını çakının oyuğuna bastırıp bıçağı serbest bırakırken seyrederim. Bıçak siyah lekelidir. Tiksinerek bakar, sonra koluna dayar. Ama bunu tereddütle, metal değdiğinde irkilerek yapar. Sonra bıçağı indirir.

"Kahretsin," der tekrar. Sakallarını, saçını düzeltir. Gözlerime bakar. "Öyle işe yaramaz halde bakma. Sende beni acıdan kurtaracak kan yok mu? Onlardan -kadınların katlandığı- *âdetlerden*?" Hiçbir şey söylemem. Ağzı tekrar bükülür. "İşte senden bu beklenir. Bunu düşünmeliydim, kanamaya zorunlu olunca, bari bir fayda için kanasan, ama hayır..."

"Beni," derim, "olabilecek her şekilde aşağılamak mı istiyorsun?"

"Sessiz ol," diye yanıtlar. Hâlâ fısıldayarak konuşuruz. "Bu ikimizin de iyiliği için. Senin kolunu bıçağa koymayı teklif ettiğini görmüyorum." Hemen teklif ederim. Eliyle uzaklaştırır.

"Hayır, hayır," der. "Ben yaparım bir anda." Nefes alır, bıçağı kolunda daha aşağı indirir, etinin kılsız olduğu avcunun dibindeki kırışıklardan birine dayar. Tekrar durup bir nefes daha alır: Çabucak bıçağı kaydırır. "Aman Tanrım!" der geri kaçarak. Kesikten biraz kan gelir – mum ışığında elinin beyazında koyu renk görünür. Yatağa akıtır. Çok yoktur. Başparmağıyla bileğinin ve avcunun derisine bastırır; o zaman daha hızlı akar. Benimle göz göze gelmez.

Ama biraz sonra sessizce, "Sence bu yeter mi?" der.

Yüzünü incelerim. "Bilmiyor musun?"

"Hayır, bilmiyorum."

"Ama..."

"Ama ne?" Gözünü kırpar. "Herhalde Agnes'i kastediyorsun. Ona iltifat etme. Namuslu bir kızı lekelemenin daha başka yolları da vardır. Bunu biliyor olmalısın."

Kan hâlâ kuvvetsizce akar. Küfreder. Bana kırmızı ve şişmiş ağzını gösteren Agnes'i düşünürüm. Ona arkamı dönerim, kendimi hasta hissederek. "Hadi, Maud," der o zaman, "ben kendimden geçmeden söyle. Böyle şeyler okumuşsundur. Eminim dayının lanet olası Fihrist'inde böyle bir madde vardır – yok mu? Maud?"

Tekrar yayılan kan damlalarına isteksizce bakarım ve başımı evet anlamında sallarım. Son bir jest olarak bileğini kanın üstüne koyup bulaştırır. Sonra kesiğine kaşını çatar. Yanağı oldukça beyazdır. Yüzünü buruşturur.

"Bir erkek," der, "kendi kanından biraz dökülmesinin görüntüsüyle nasıl hasta oluyor. Siz dişiler aybeay buna dayandığınıza göre canavar olmalısınız. Boşuna deliliğe eğilimli değilsiniz. Et nasıl ayrılıyor görüyor musun?" Bana elini gösterir. "Galiba sonunda fazla derin kestim. Bu senin suçun, kışkırttın beni. Brendin var mı? Sanırım biraz brendi beni iyileştirir."

Mendilini çıkarmıştır ve koluna bastırır. "Brendim yok," derim.

"Brendi yok. Neyin var o zaman? Bira ya da başka bir şey? Hadi, yüzünden anlıyorum olduğunu." Etrafına bakınır. "Nerede saklı?"

Duraksarım, ama şimdi adını söyleyince, damlaların arzusu kalbimde ve uzuvlarımda sürünerek ilerler. "Deri çantamda," derim. Şişeyi bana getirir, tıpasını çeker, burnunu dayar, yüzünü ekşitir. "Bana bir de bardak getir," derim. Bir bardak bulur ve biraz tozlu su koyar.

"Bana öyle verme," der ben ilacı damlatırken. "O sana yarar. Ben daha çabuk istiyorum." Şişeyi benden alır, kesiğini açar, aynlmış ete tek bir damla akıtır. Yanar. Geri kaçar. Aktığı yeri yalar. Sonra gözlerini yan kapayarak içini çeker, beni içerken, sonra ürperirken, sonra bardak göğsümde yastığıma geri yatarken seyreder.

Uzun uzun gülümser. Güler. "Şık Çiftin Düğün Gecesi," der, "Londra gazetelerinde bizim hakkımızda sütun yazarlardı."

Tekrar ürperirim, battaniyeleri daha yukarı çekerim; çarşaf düşüp kan bulaşığını örter. Şişeye uzanırım. Ama o daha önce uzanır ve benden uzağa koyar.

"Hayır, hayır," der. "Sen bu kadar aksiyken olmaz. Bu gece ben içeceğim." Cebine koyar; ondan almaya çalışmak için çok yorgunumdur. Durur ve esner, yüzünü siler, gözlerini sertçe ovuşturur. "Ne kadar yorgunum!" der. "Saat üçü geçti, biliyor musun?" Bir şey söylemem, o da omuz silker. Ama yatağın ayakucunda oyalanıp, benim tarafıma tereddütlü bir şekilde aşağı bakar, sonra yüzümü görür ve titremiş gibi yapar.

"Aslında şaşırmamalıyım," der, "parmakların boğazımı sarmış uyanırsam. Yo, bunu göze alamam."

Ateşin yanına gider, başparmağını ve parmağını diliyle ıslatır, mumu söndürür; sonra koltuğa yumulup oturur ve paltosundan battaniye yapar. Soğuğa, duruşuna, koltuğun açılarına belki bir dakika kadar küfreder. Ama benden daha çabuk uyur.

O uyuyunca, kalkar pencereye gider, perdeyi açarım. Ay hâlâ parlaktır ve karanlıkta yatmak istemem. Gümüş ışığı alan her yüzey bana yabancıdır ve bir kez parmaklarımı duvardaki bir lekeye koymak için uzanınca leke ve duvar dokunuşumla daha da yabancılaşmış görünür. Pelerinim, elbisem ve çamaşırlarım dolapta kapalıdır. Çantalarım kapalıdır. Bakar ve bakarım, benim olan bir şey ararım ve en sonunda el yıkama leğeninin durduğu sehpanın gölgesinde ayakkabılarımı görürüm. Onlara gider, çömelir, ellerimi üstlerine koyarım. Sonra geri çekilir ve neredeyse doğrulurum; sonra tekrar dokunurum.

Sonra yatakta yatar ve dikkatle alıştığım sesleri -ziller ve gıcırdayan manivelaları- duymak için dinlerim. Sadece anlamsız gürültüler vardır – esneyen tahtalar, sürünen kuş ya da fare. Başımı geri koyar ve arkamdaki duvara bakarım. Onun ötesinde Sue yatmaktadır. Eğer yatağında dönseydi, adını söyleseydi, sanırım duyardım. Herhangi bir ses, herhangi bir ses çıkarabilirdi – yakalardım, eminim yakalardım.

Hiç ses çıkarmaz. Richard koltuğunda kıpırdanır. Ay ışığı yerin üstünde sürünür. Zamanla uyurum. Uyur ve rüyamda Briar'ı görürüm. Ama evin koridorları hatırladığım gibi değildir. Dayıma geç kalmış ve kaybolmuşumdur.

Bundan sonra Sue her sabah beni yıkamaya, giydirmeye, önüme yemek koymaya, dokunulmamış tabağımı almaya gelir; ama Briar'daki son günlerimizde olduğu gibi asla gözlerime bakmaz. Oda küçüktür. Yanımda oturur, ama çok seyrek konuşuruz. Dikiş diker. Ben kartlarla oynarım – üzerini topuğumun kırıştırdığı Kupa İkilisi, çıplak parmağımın altında serttir. Richard bütün gün odadan uzak durur. Geceleri küfreder. Taşranın çizmelerini çamurlayan pis patikalarına küfreder. Sessizliğime, tuhaflığıma küfreder. Bekleyişe küfreder. Hepsinden çok, köşeli koltuğa küfreder.

"Bak buraya," der, "omzuma bak. Görüyor musun? Yerinden çıkıyor – oldukça oynamış. Bir haftada deforme olacağım. Bu kınşıklıklara gelince..." Kızgınlıkla pantolonunu düzeltir. "Charles'ı getirmeliydim aslında. Bu şartlar altında, Londra'ya sadece sokaklarında gülünmeye gideceğim."

Londra, diye düşünürüm. Bu kelime artık bana bir şey ifade etmez.

Günaşın, dayımdan haber almak için ada çıkar. Öyle çok sigara içer ki, yanık işaretparmağındaki leke yanındaki parmağa yayılır. Arada sırada benim, içkimden bir doz almama izin verir, ama her zaman şişeyi kendinde tutar.

"Çok iyi," der içtiğimi seyrederken. "Artık az kaldı. Ya, ne kadar soldun ve zayıfladın! Sue da her saat daha da semiriyor, Bayan Cream'in kara suratlı dişi domuzları gibi. Yarın ona en iyi elbiseni giydir, olur mu?"

Giydiririm. Artık uzun bekleyişimizi sona erdirmek için her şeyi yaparım. Richard beni okşamak veya azarlamak için eğildiğinde korku, sinirlilik ve ağlama rolleri yaparım. Bunları Sue'ya bakmadan yaparım – ya da rengi kızarıyor mu veya utanıyor mu diye ona gizlice, çaresizce bakarım. Üzerimde kayan, basturan, dönen, beni açan ellerini hatırlarım – elleri şimdi bana dokunduğu zaman tamamen cansız ve beyazdır. Yüzü asıktır. Sadece doktorların gelmesini bekler, bizim gibi.

Bekleriz – ne kadar uzun, söyleyemem. İki ya da üç hafta. En sonunda: "Yarın geliyorlar," der Richard bana bir gece ve sonra ertesi sabah: "Bugün geliyorlar. Hatırlıyor musun?"

Korkunç rüyalardan uyanmışımdır.

"Onları göremem," derim. "Onları geri göndermelisin. Başka bir zaman gelmeliler."

"Yorma beni, Maud."

Durur ve giyinir, yakasını, kravatını bağlayarak. Ceketi düzgün bir şekilde yatağın üzerinde yatmaktadır.

"Onları görmeyeceğim!" derim.

"Göreceksin," diye cevaplar, "çünkü onları görerek bu işi tamamlayacaksın. Buradan nefret ediyorsun. Şimdi gitme zamanımız."

"Çok sinirliyim."

Yanıtlamaz. Döner, başına bir fırça kaldırır. Eğilir ve ceketini alırım -cebini, damlaların şişesini bulurum- ama görür, çabucak bana gelir ve elimden kapar.

"Yo, hayır," der bunu yaparken. "Seni yan rüyada istemiyorum – ne de dozu karıştırıp her şeyi berbat ederken! Yo, hayır. Aklın açık olmalı."

Şişeyi cebe koyar. Tekrar uzandığımda kaçırır.

"Bırak içeyim," derim. "Richard, bırak içeyim. Yalnız bir damla, yemin ederim." Dudaklarım sözlerin etrafında zonklar. Hayır anlamında başını sallar, parmak izlerimi temizlemek için ceketinin tüylerini siler.

"Henüz değil," der. "Uslu ol. Kazan onu."

"Yapamam! Bir doz almadan sakin olamam."

"Deneyeceksin, benim hatırım için. Bizim hatırımız için, Maud."

"Lanet olsun sana!"

"Evet, evet, hepimize lanet olsun." İç çeker; sonra saçını fırçalamaya döner. Bir an sonra geriye çökerim, gözümü yakalar.

"Niye böyle tutturuyorsun, ha?" der, neredeyse nazikçe. Ve sonra: "Şimdi daha sakin misin? Çok iyi. Ne yapacağını biliyorsun değil mi, seni gördüklerinde? Sue'nun sana çekidüzen vermesini sağla, daha fazlasını değil. Alçakgönüllü ol. Eğer gerekirse biraz ağla. Ne söyleyeceğinden emin misin?"

Eminim, kendime rağmen; çünkü bunu pek çok kereler planlamışızdır. Bekler, sonra başımla onaylarım. "Tabii," der. Cebine vurur, damla şişesine. "Londra'yı düşün," der. "Orada her sokak köşesinde uyuşturucu satanlar var."

Ağzım aşağılamayla titrer. "Londra'da hâlâ ilacımı mı isteyeceğimi sanıyorsun?" derim.

Sözler kendi kulaklarıma bile güçsüz gelir. Bir şey söylemeden, belki bir gülümsemeyi bastırarak başını çevirir. Sonra çakısını alır ve ateşte durup tırnaklarını temizler – arada sırada, kir parçalarını titizlikle alevlere atmak için bıçağa bir fiske vurur.

Onları ilk Sue'yla konuşmaya götürür. Tabii onun, deliren, kendini bir hizmetçi sanan, bir hizmetçi davranışlarıyla konuşan, bir hizmetçi odasında kalan karısı olduğunu sanırlar. Çizmelerinin altında merdivenlerin ve tahtaların gıcırdadığını duyarım. Seslerini -alçak, tekdüze- duyarım, ama sözlerini duymam. Sue'nun sesini hiç duymam. Gelmelerine kadar yatağın üzerinde oturur ve sonra kalkıp reverans yaparım.

"Susan," der Richard sessizce. "Karının hizmetçisi."

Başlarını sallarlar. Ben henüz bir şey söylemem. Ama sanırım bakışım gariptir. Beni incelediklerini görürüm. Richard da seyreder. Sonra yakına gelir.

"Sadık bir kız," der doktorlara. "Bu iki haftadır gücü, üzücü şekilde tükendi." Beni yataktan koltuğa yürütüp pencerenin ışığına götürür. "Buraya otur," der yavaşça, "hanımının koltuğuna. Şimdi sakin ol. Bu beyefendiler sadece birkaç önemsiz soru sormak istiyorlar. Onları dürüstlükle cevaplamalısın."

Elime bastırır. Sanırım bunu bana güven vermek veya uyarmak için yapar; sonra parmaklarının benim bir parmağımın üstüne kapandığını hissederim. Hâlâ evlilik yüzüğümü takarım. Onu çekip çıkarır ve avcunda gizler.

"Çok iyi," der doktorlardan biri tatmin olmuş bir şekilde. Diğeri bir deftere not alır. Onun bir sayfayı çevirdiğini seyrederim ve birden kâğıt özlerim. "Çok iyi. Hanımınızı gördük. Onun rahatını ve sağlığını düşünmekle iyi yapıyorsunuz. Size bunu söylediğim için üzülüyorum ama korkarız hasta. Aslında

çok hasta. Biliyorsunuz sizin adınızı kendi adı, geçmişini sizinkine benzer sanıyor? Bunu biliyor musunuz?"

Richard seyreder.

"Evet, efendim," derim fısıldayarak.

"Ve sizin adınız Susan Smith mi?"

"Evet, efendim."

"Ve Bayan Rivers'a -Bayan Lilly idi- Briar'da dayısının evinde evlenmeden önce hizmetçilik ediyordunuz?"

Başımla doğrularım.

"Ve ondan önce – yeriniz neresiydi? Mayfair'de Whelk Sokağı'nda olduğu söylenilen adreste, Dunraven ailesiyle değil ya?"

"Hayır, efendim. Onları hiç duymadım. Bütün bunlar Bayan Rivers'ın hayali."

Bir hizmetçinin konuşabileceği gibi konuşurum. Ve istemsizce başka bir evin ve ailenin adını veririm – eğer doktorlar araştıracak olursa, ihtiyacımız olan geçmişi sağlayacaklarına güvenilir, Richard'ın tanıdığı bir ailedir. Ama araştıracaklarını sanmayız.

Yutkunurum. "Bayan Rivers sık sık tuhaf görünürdü," derim sessizce. "Briar'daki hizmetçiler, onun hakkında beyni tam yerinde olmayan bir hanım olarak konuşurlardı. Sanırım annesi deliydi, efendim."

"Yo, yo," der Richard yumuşakça keserek. "Doktorlar hizmetçilerin dedikodularını duymak istemezler. Sadece gözlemlerini anlat."

"Evet, efendim," derim. Yere bakarım. Kaplama aşınmıştır, tahtalardan iğne gibi kalın kıymıklar yükselir.

"Bayan Rivers'ın evliliği," der doktor. "Bu onu nasıl etkiledi?"

"Onu değiştiren, efendim," derim, "buydu. Önceleri Bay Rivers'ı seviyor görünüyordu ve Briar'da hepimiz Bay Rivers'ın ilgisinin," Richard'ın gözüne bakarım, "çok ilgiliydi, efendim! Hepimiz bunun ona iyi geleceğini sanıyorduk. Sonra düğün gecesinden beri, çok tuhaf olmaya başladı..."

Doktor meslektaşına bakar. "Duyuyor musun," der, "bu ifade Bay Rivers'ınkine ne kadar uyuyor? Çok etkileyici! Sanki hayatını bir yük haline getirerek, dayanabilmek için o yükü bir başkasına devretmek arayışında. Kendini bir hayal ürününe dönüştürmüş!" Bana döner. "Gerçekten de bir hayal ürünü," der düşünceli bir şekilde. "Söyleyin, Bayan Smith: Hanımınız kitapları sever mi? Okumayı?"

Gözüne bakarım, ama boğazım kapanıyor gibi ya da yer kaplamaları gibi kıymıklı görünür. Yanıtlayamam. Richard benim adıma konuşur. "Karım," der, "edebi bir hayatın içine doğmuştur. Onu büyüten dayısı kendini öğrenme uğraşına adamıştır ve onun eğitimini, bir oğlu olsa olacağı gibi görmüştür. Bayan Rivers'ın ilk tutkusu kitaplardı."

"İşte buyrun!" der doktor. "Dayısı, eminim takdir edilecek bir beyefendidir. Ama kızların edebiyata fazla maruz bırakılması... Kadın üniversiteleri kurulması..." Alnı terden parlaktır. "Beyni ıslah edilmiş kadınlar ulusu yetiştiriyoruz. Eşinizin sıkıntısı, korkarım ki daha büyük bir *rahatsızlığın* parçasıdır. Irkımızın geleceği için korkuyorum, Bay Rivers, size şimdi söyleyebilirim. Ve düğün gecesinin, bu en son delilik krizinin başlangıcı olduğunu mu söylüyorsunuz? Bundan daha," sesini anlamlı bir şekilde alçaltır ve not alan doktorla bakışır, "açık olabilir mi?" Parmaklarıyla dudağına vurur. "Nabzını ölçmek için dokunuşumdan nasıl ürktüğünü gördüm. Evlilik yüzüğü takmadığını da fark ettim."

Richard bu sözlerle canlanır ve cebinden bir şey çıkarır gibi yapar. Derler ki şans hainlerden yanadır.

"İşte burada," der ciddi bir şekilde sarı halkayı tutarken. "Küfrederek çıkardı... Çünkü şimdi bir hizmetçi gibi konuşuyor ve ayıp sözler söylemekten çekinmiyor. Tanrı bilir bunları nereden öğrendiğini!" Dudağını ısırır. "Göğsümde uyanan duyguları tahmin edebilirsiniz, efendim." Elini gözlerine koyar ve ağır bir şekilde yatağa oturur, sonra sanki dehşete kapılmış gibi kal-

kar. "Bu yatak!" der boğuk bir şekilde. "Bunu düğün yatağımız sandım. Karımın, bir hizmetçi odasını, hasırdan bir minderi tercih ettiğini düşünmek!.." Titrer. *Bu kadar yeter*, diye düşünürüm. *Yeter*. Kendi dolandırıcılığına âşık bir adamdır o.

"Berbat bir vaka," der doktor. "Ama eşinizi bu anormal hayalden kurtarmak için çalışacağız, emin olabilirsiniz..."

"Anormal mi?" der Richard. Tekrar titrer. Bakışı garipleşir. "Ah, efendim," der, "hepsini bilmiyorsunuz. Bir şey daha var. Bunu sizden saklamayı ummuştum. Ama şimdi yapamayacağımı hissediyorum."

"Öyle mi?" der doktor. Diğeri, kalemini kaldırmış durur.

Richard ağzını ıslatır, birden ne söylemek istediğini anlar ve yüzümü ona çeviririm. Bunu fark eder. Ben konuşamadan konuşur.

"Susan," der, "harunun adına utanmakta haklısın. Ama kendi adına utanmana gerek yok. Senin hiç suçun yok. Sen karımın iğrenç ilgisini çekmek ya da cesaretlendirmek için hiçbir şey yapmadın, deliliği sırasında sana zorla kabul ettirmeye kalkıştığı..."

Elini ısırır. Doktorlar gözlerini dikerler ve sonra dönüp bana bakarlar.

"Bayan Smith," der ilki, daha yakına eğilerek, "bu doğru mu?"

Sue'yu düşünürüm. Onu düşünürüm, şimdi duvarın arkasındaki odada olduğu gibi değil – beni aldatmış olmaktan tatmin olmuşken, kendini en sonunda Londra'daki karanlık hırsızlar inine, evine dönmek üzere sandığı için memnunken değil. Onu benim üzerimde, saçı açıkken düşünürüm, *Seni inci*...

"Bayan Smith?"

Ağlamaya başlanışımdır.

"Elbette," der Richard, bana gelip, elini ağır bir şekilde omzuma koyarak, "elbette bu gözyaşları her şeyi söylemiyor mu? Şanssız tutkuyu adlandırmanız gerekiyor mu? Bayan Smith'i, kafası karışmış karımın onu maruz bıraktığı sözleri, ustalıklı du-

ruşları -okşamaları- anlatmaya mecbur etmeli miyiz? Biz beyefendi değil miyiz?"

"Elbette," der doktor, geri çekilerek. "Elbette, Bayan Smith, kederiniz size güvenmemizi sağlar. Artık güvenliğinizden endişe duymanıza gerek yok. Hanımınızın güvenliğinden endişe duymanıza gerek yok. Onun bakımı yakında bizim işimiz olacak, sizin değil. Onu bizimle tutacak ve bütün hastalıklarını iyileştireceğiz. Bay Rivers, anlıyor olmalısınız ki -bunun gibi bir vakada- tedavi uzun sürebilir..."

Kalkarlar. Kâğıtlar getirmişlerdir ve onları koyacak bir yer ararlar. Richard fırçaların, tokaların durduğu tuvalet masasında yer açar ve oraya yayar, sonra imzalar: Her birine bir kâğıt. Onların bunu yaptığını seyretmem, ama kalemin kâğıda sürtmesini duyarım. Onların birlikte hareket edip el sıkıştıklarını duyarım. İnerlerken merdiven gümbürder. Pencerenin yanında koltuğumda kalırım. Richard, onlar arabalarıyla giderken evin yolunda durur.

Sonra geri gelir. Kapıyı kapar. Bana yaklaşır ve evlilik yüzüğünü kucağıma atar. Ellerini ovuşturur ve neredeyse hoplayıp zıplar.

"Seni şeytan," derim, cansızlıkla, yanağımdaki gözyaşlarını silerek.

Homurdanır. Koltuğumun arkasına gelir ve ellerini başıma koyar, her birini yüzümün bir tarafına; sonra geriye eğer, ta ki bakışlarımız buluşana kadar. "Bana bak," der, "ve bana hayran olmadığını söyle, dürüstlükle."

"Senden nefret ediyorum."

"O zaman kendinden nefret et. Biz birbirimize benziyoruz, sen ve ben. Bildiğinden daha çok benziyoruz. Dünyanın, kalbimizin dokularındaki düğümler yüzünden bizi sevmesi gerektiğini mi düşünüyorsun? Dünya bizi aşağılıyor. İyi ki öyle! Asla sevgiden edinilecek bir kazanç olmadı; ama aşağılamaktan bir servet çıkarabilirsin, bir bezden kirli su sıkılabileceği gibi. Bu-

nun doğru olduğunu biliyorsun. Sen bana benziyorsun. Tekrar söylüyorum: Benden nefret etmek, kendinden nefret etmektir."

Elleri yüzümde sıcaktır en azından. Gözlerimi kaparım.

"Ediyorum," derim.

Sonra Sue odasından gelip bizim kapıyı çalar. Richard pozunu bozmaz, ama ona girmesi için seslenir.

"Buraya bak," der girince, sesi oldukça değişmiş, "hanımına. Gözleri daha parlak değil mi?.."

Ertesi gün, tımarhane için yola çıkarız.

Sue beni giydirmek için son kez gelir.

Bir düğmeyi iliklediği veya bağcığı çektiği her seferinde, "Teşekkür ederim, Sue," derim, eski yumuşak halimle. Hâlâ Briar'dan ayrılırken giydiğim çamur ve nehir suyuyla lekeli elbiseyi giyerim. O benim ipek elbisemi giyer – bileklerinin ve boynunun beyazını krem rengine dönüştüren, saçlarının ve gözlerinin kahverengisini zenginleştiren mavi ipek. Onu güzelleştirmiştir. Odanın etrafında dolaşıp, çamaşırlarımı, ayakkabılarımı, fırçalarımı, tokalarımı toplar ve dikkatle çantalara yerleştirir. İki çanta vardır: Biri Londra için, diğeri tımarhane – ilki kendisi için, ikincisi benim için sanır. Onu seçimlerini yaparken seyretmek zordur – bir jüpon, bir çift çorap veya ayakkabıya kaşlarını çattığını görmek, ***Bunlar*** deliler ve doktorlara yetecek kadar iyidir, ***Bunu*** alması gerek, geceleri soğuk olursa. Şimdi, ***Şunu*** ve ***Şunları*** (damla şişesi, eldivenlerim) alması gerek, diye düşündüğünü bilerek... Beni bıraktığında onları çıkarır ve öbür çantanın dibine koyarım.

Ve onlarla birlikte onun sakladığımı bilmediği bir şeyi daha koyarım: Briar'daki dikiş kutusundan, sivri dişimi düzleştirdiği gümüş yüksük.

At arabası düşündüğümden daha erken gelir. "Çok şükür," der Richard. Şapkasını elinde taşır. Bu alçak ve eğimli ev için çok

uzun boyludur: Dışarı çıktığımızda gerilir. Odamda o kadar uzun kalmışımdır ki, gün bana çok büyük gelir. Sue'nun kolu kolumda yürürüm ve arabanın kapısında, onu bırakmam -sonsuza kadar bırakmam- gerektiğinde, sanırım duralarım.

"Hadi, hadi," der Richard, elimi ondan alarak. "Duygusallık zamanı değil."

Sonra gideriz. Bunu dörtnala giden atlar ve dönen tekerleklerin ötesinde hissederim. Bu, Bayan Stiles'la tımarhaneden Briar'a ilk yolculuğumun baştan alınışı gibidir: Araba yavaşlarken yüzümü pencereye dayar ve neredeyse evi ve ellerinden kaçırıldığım anneleri görmeyi beklerim. Onları hâlâ hatırlarım, bunu bilirim. Ama o ev büyüktü. Bu daha küçük ve açık renk. Yalnızca kadın deliler için odaları var. O ev çıplak toprak üstüne kurulmuştu. Bunun kapısının yanında çiçek yatağı var – uzun çiçekler, uçları başak gibi.

Koltuğuma geri düşerim. Richard gözlerime bakar.

"Korkma," der.

Sonra onu alırlar. Richard onu almalarına yardım eder ve kapıda önümde durup dışarı bakar.

"Durun," dediğini duyarım Sue'nun. "Ne yapıyorsunuz?" Sonra: "Beyefendi! Beyefendi!" Tuhaf ve resmi bir tabir.

Doktorlar yatıştırıcı tonda konuşurlar, ta ki o küfretmeye başlayıncaya kadar, sonra sesleri sertleşir. Richard geri çekilir. Arabanın yeri eğimlenir, kapı girişi yükselir ve onu görürüm – kollarının üstünde iki adamın elleri, belinden kavrayan bir hemşire. Pelerini omuzlarından düşmektedir, şapkası eğilmiştir, saçları tokalarından çıkmıştır. Yüzü kırmızı ve beyazdır. Bakışı şimdiden çılgıncadır.

Gözleri benimkine sabitlenmiştir. Ben taş gibi otururum, ta ki Richard kolumu tutup bileğime sertçe basıncına kadar.

"Konuş," der, "kahrolası." Sonra seslenirim, net ve mekanik bir şekilde:

"Ah! Zavallı küçükhanım!" Kahverengi gözleri -sonuna kadar açık- o daha koyu benekli. Karışık saçları. "Ah! Ah! Kalbim parçalanıyor!"

Çığlık, arabanın etrafında çınlar gibi olur, Richard kapıyı kapattıktan ve sürücü atları kırbaçlayıp bizi döndürdükten sonra bile. Konuşmayız. Richard'ın yanında buğulu camdan baklava dilimi şeklinde bir pencere vardır ve bir an onu tekrar görürüm: Hâlâ direnerek, işaret etmek ya da uzanmak için kolunu kaldırırken... Sonra yol aşağıya meyil eder. Ağaçlar görünür. Evlilik yüzüğümü çıkarır ve yere atarım. Çantamda bir çift eldiven bulurum ve giyerim. Richard titreyen ellerimi seyreder.

"Ya..." der.

"Konuşma benimle," derim neredeyse sözcükleri tükürerek. "Eğer benimle konuşursan, seni öldürürüm."

Gözünü kırpar ve gülümsemeye kalkışır. Ama ağzı tuhaf bir şekilde oynar ve sakalının arkasında yüzü tamamen beyazdır. Kollarını kavuşturur ve bacağını bacağından indirir. Uzun uzun cebinden bir sigara ve bir kibrit çıkarır, arabanın penceresini aşağı indirmeye çalışır. Olmaz. Elleri nemlidir, daha da nemlenir ve en sonunda camın üstünde kayar. "Kahretsin!" diye bağırır o zaman. Kalkar, sendeler, sürücünün atı durdurması için tavana vurur, sonra anahtarla uğraşır. Bir-iki milden fazla gitmemişizdir, ama yere atlar ve bir aşağı bir yukarı yürüyüp öksürür. Birçok kez elini alnına düşen saç buklesine koyar. Onu seyrederim.

"Tam da bir hain gibisin," derim tekrar yerine oturunca, "sen şimdi."

"Ve sen de tam bir hanımefendi!" diye yanıtlar alay ederek.

Sonra yüzünü benden çevirir, başını sarsılan mindere koyar ve seğiren gözkapaklarıyla uyuyormuş gibi yapar.

Benim gözlerim açık kalır. Baklava biçimindeki camdan, ilerlediğimiz yola bakarım – sanki kalbimden kurtulan kandan bir şerit gibi, tozdan bulanmış, kıvrımlı, kırmızı bir yol.

Yolculuğumuzun bir kısmını bu şekilde yaparız, ama sonra akıl hastanesinin arabasını bırakıp trene binmemiz gerekir. Daha önce hiç trene binmemişimdir. Bir taşra istasyonunda bekleriz. Bir handa bekleriz, çünkü Richard hâlâ dayımın bizi gözetlemek için adamlar yollamış olmasından korkmaktadır. Hanın sahibinden bizi özel bir odaya koymasını ve bana çayla tereyağı ve ekmek getirmesini ister. Tepsiye bakmam. Çay kahverengileşir ve soğur, ekmek kıvrılır. O, ateşin yanında durup cebindeki paraları şıngırdatır, sonra patlar: "Kahrolası, sana yemeği bedava mı alıyorum sanıyorsun?" Ekmek ve tereyağını kendi yer. "Umarım paramı yakında görürüm," der. "Tanrı biliyor ki, seninle ve dayınla, bir beyefendinin uğraşı dediği şeyi yapıp, gerçek bir beyefendiyi güçlükle ayakta tutacak ücretler alarak geçen üç aydan sonra buna ihtiyacım var. Nerede o lanet olası kapıcı? Bakalım beni biletler için ne kadar dolandırmak isteyecekler?"

En sonunda bizi ve çantalarımızı almak için bir oğlan görünür. İstasyon peronunda durup rayları inceleriz. Sanki cilalanmış gibi parlarlar. Zamanla hırıldamaya ve sonra -çürüyen dişlerdeki sinirler gibi tatsızca- vınlamaya başlarlar. Vınlama bir çığlık olur. Sonra tren hızla rayına gelir, başında bir duman bulutu, sayıca çok kapıları açılarak. Peçemi yüzümde tutarım. Richard, bekçiye bir bozukluk uzatarak rahatça, "Belki benim ve karımın Londra'ya kadar yalnız bırakılmamızı sağlarsınız?" der. Bekçi bunu yapacağını söyler ve Richard gelip vagonda karşımdaki yerini aldığında her zamankinden daha huysuzdur.

"Bir adama şehvet düşkünü olduğumu düşünmesi için para ödüyorum ki, kendi küçük bakire karımla namuslu bir şekilde oturabileyim! Şimdi sana söylemeliyim ki, bu yolculuğun ayrı bir hesabını tutup senin payından düşeceğim."

Hiçbir şey söylemem. Tren sanki çekiçle vurulmuş gibi titremiştir ve şimdi raylarının üzerinde yuvarlanmaya başlar. Hızlanışını hisseder ve elime kramp girip eldivenin içinde su toplayana kadar, sallanan deri kayışı kavrarım.

Yolculuk böyle sürer. Bana çok geniş boşluklar geçiyormuşuz gibi gelir... Çünkü anlamalısınız ki, benim uzaklık ve boşluk anlayışım oldukça gariptir. Kırmızı tuğladan evleri olan bir köyde, sonra çok benzer bir tanesinde daha, sonra oldukça büyük bir üçüncüsünde dururuz. Bana, her durakta, binmek için paturu koparan bir insan kalabalığı, çarpan kapıların gümbürtüsü ve sarsıntısı vardır gibi görünür. Kalabalığın trene ağır geleceğinden -belki de devireceğinden- korkarım.

Sanırım ben bir tren kazasında ezilmeyi hak ediyorum ve neredeyse kalabalığın bunu yapmasını isterim.

Yapmazlar. Motor bizi ileri doğru hızlandırır, sonra yavaşlar; tekrar sokaklar ve kilise tepeleri – şimdiye kadar gördüğümden daha çok sokak ve kilise tepesi; daha çok ev ve aralarında istikrarlı bir sığır, taşıt ve insan trafiği. *Londra!* diye düşünürüm kalbim hoplayarak. Ama ben bakarken Richard beni inceler ve sevimsiz bir şekilde gülümser. "Doğal evin," der. "İstasyonda dururuz ve adını görürüm: MAIDENHEAD.

Bu kadar hızlı gelmiş olmamıza rağmen yirmi milden fazla gitmemişizdir ve daha otuz mil vardır. Hâlâ kayışı tutarak, cama yakın yaslanıp otururum; istasyon kadınlarla ve erkeklerle doludur – kadınlar gruplar halinde ve erkekler boş boş yürür, onlardan ürkerim. Çok geçmeden tren tıslar, gövdesini toplar ve titreyerek tekrar hayata döner. Maidenhead caddelerinden ayrılırız. Ağaçlar arasından geçeriz. Ağaçların ötesinde açık park alanları ve evler vardır – bazıları dayımınki kadar büyük, bazıları daha da büyük. Orada burada domuz ağılları, fasulyeler için kırık sırıkları olan bahçelerin ve çamaşır iplerinin asılı olduğu kulübeler vardır. İplerin dolu olduğu yerlerde çamaşırlar pencerelere, ağaçlara, çalılara, sandalyelere, kırık arabaların okları arasına asılmıştır – her yerde sarkan sarı çamaşırlar.

Pozumu korur ve hepsini seyrederim. *Bak, Maud*, diye düşünürüm. *İşte geleceğin. İşte bütün özgürlüğün bir kumaş rulosu gibi açılıyor...*

Sue çok yaralanmış mıdır diye merak ederim. Onu şimdi nasıl bir yere koyduklarını merak ederim.

Richard peçemin arkasını görmeye çalışır. "Ağlamıyorsun, değil mi?" der. "Haydi, artık üzülme."

"Bakma bana," derim.

"Briar'da mı olmayı tercih ederdin, kitaplarla? Biliyorsun ki etmezdin. Biliyorsun ki bunu istedin. Her şeyi yakında unutursun. İnan bana, ben bu işleri bilirim. Sadece sabırlı olmalısın. İkimiz de sabırlı olmalıyız şimdi. Servet bizim olmadan önce beraber geçireceğimiz pek çok haftamız var. Daha önce sert konuştuğum için özür dilerim. Haydi, Maud. Yakında Londra'da olacağız. Orada her şey değişik görünecek sana, emin ol..."

Yanıtlamam. En sonunda, küfrederek vazgeçer. Gün şimdi kararmaktadır – daha doğrusu gökyüzü kararmaktadır, biz şehre yaklaştıkça. Camın üstünde kurum izleri oluşur. Manzara yavaş yavaş çirkinleşir. Kulübelerin yerini, bazıları kınk camlı ve tahtalı ahşap evler almaya başlar. Bahçeler, yabani ot kaplı arazilere, çok geçmeden otlar hendeklere, hendekler karanlık kanallara, kasvetli yol viranelerine, taş veya toprak veya kül yığınlarına yol verir. Yine de, *Küller bile*, diye düşünürüm, ***senin özgürlüğünün bir parçasıdır*** – ve kendime rağmen, içimde bir tür heyecanın uyandığını hissederim. Ama sonra, heyecan huzursuzluk olur. Her zaman Londra'yı, parkta, duvarları olan bir ev gibi bir yer olarak düşünmüşümdür: Onun yüksek, düzgün, temiz ve sağlam olduğunu hayal etmişimdir. Onun böyle kesik kesik, köyler ve banliyöler arasında yayılmış olduğunu hiç düşünmemişimdir: Ama şimdi, ben seyrederken, kırmızı ıslak toprak uzantıları, açık hendekler gelir, şimdi camsız pencereleri, taşsız çatıları ve tahta direk çıkıntılarıyla, kemik gibi çıplak, yarı yapılmış evler ve yarı yapılmış kiliseler gelir.

Şimdi camın üstünde o kadar çok kurum vardır ki peçemin kumaşındaki hatalar gibi görünür. Tren yükselmeye başlar. Bu duyguyu sevmem. Caddelerden -gri caddeler, siyah caddeler-

pek çok tekdüze caddeden geçmeye başlarız. Onları asla ayırt edemeyeceğimi düşünürüm! Kapılarla pencereler, damlarla bacalar, atlarla arabalar ve erkeklerle kadınların böyle bir karmaşası! İlan tahtaları ve cafcaflı levhaların böyle bir düzensizliği: İSPANYOL PERDESİ... KURŞUN TABUTLAR... YAĞ DONYAĞI ve PAMUKATIĞI. Sözcükler, her yerde. Sözcükler, iki metre yüksekte. Sözcükler, çığlık atıp böğürerek: DERİ ve İŞLEMECİ... KİRALIK DÜKKÂN... KUPA ARABASI ve ŞIK ARABALAR... DUVAR KÂĞIDI USTALARI... TAMAMEN DESTEKLİ... KİRALIK!.. KİRALIK!.. GÖNÜLLÜ ÜYELİKLE...

Bütün Londra'nın yüzünde sözcükler vardır. Onları görür ve gözlerimi kaparım. Tekrar baktığımda alçalmışızdır: Kurumla kalınlaşmış tuğla duvarlar trenin etrafında yükselmiş ve vagonu kasvete boğmuştur. Sonra etrafında duman, buhar ve kanat çırpan kuşların dolaştığı, büyük, geniş, kararmış camlı bir tonoz çatı gelir. Korkunç bir duruşla sarsılırız. Diğer motorların çığlığı, kapıların gümbürtüsü, bin kişinin -bana öyle gelir- ezip geçişi.

"Paddington Terminali," der Richard. "Haydi."

Burada daha çabuk hareket eder ve konuşur. Değişmiştir. Bana bakmaz – şimdi baksın isterim. Çantalarımızı alacak bir adam bulur. Bir insan sırasında dururuz – bir *kuyruk*. Kelimeyi bilirim -ve bir araba bekleriz- bir *kiralık araba*, bu kelimeyi de bilirim, dayımın kitaplarından. İnsan bir kiralık arabada öpüşebilir, âşığıyla herhangi bir özgürlüğü yaşayabilir, sürücüye Regent Parkı'nın etrafından gitmesini söyleyebilir. Londra'yı bilirim. Londra fırsatların değerlendirildiği bir şehirdir. Bu itiş kakış ve patırtılı yeriyse bilmiyorum. Anlamadığım amaçlarla doludur. Kelimelerle işaretlidir, ama okuyamam. Tuğlanın, evin, caddenin, insanın -elbisenin, yüz hatlarının ve ifadesinin- düzenliliği, sayısız tekrarı beni hayrete düşürür ve yorar. Richard'ın yanında durur ve kolumu kolunda tutarım. Ya beni bırakırsa!..

Bir düdük çalar ve koyu renk elbiseli adamlar -sıradan adamlar, beyefendiler- *koşarak* yanımızdan geçer.

En sonunda kiralık arabada yerimizi alınız ve sarsılarak, terminalden boğucu ve pis yollara çıkarız. Richard gerildiğimi hisseder. "Caddelerden ürktün mü?" der. "Korkarım daha kötülerinden geçmemiz gerekecek. Ne bekliyordun? Burası şehir, saygın adamların pisliklerle yan yana yaşadığı yer. Endişelenme. Hiç endişelenme. Yeni evine gidiyoruz."

"Evimize," derim. Orada, kapalı kapılar ve pencerelerle sakinleşirim diye düşünürüm. Banyo yapar, dinlenir, uyurum.

"Evimize," diye yanıtlar. Bir an daha beni inceler, sonra bana doğru uzanır. "Dur, eğer manzara seni rahatsız ediyorsa..." Perdeyi indirir.

Böylece bir kez daha oturur ve bir arabanın hareketiyle, bir tür alacakaranlıkta sallanırız, ama bu kez etrafımız Londra'nın bütün gürlemesiyle bastırılır. Parkın etrafından geçtiğimizi görmem. Sürücünün hangi yoldan gittiğini hiç görmem. Belki görsem de tanımam, şehrin haritalarını çalışmış ve Thames'in yerini biliyor olmama rağmen. Ne zaman durduğumuzu, ne kadar gittiğimizi söyleyemem – kendi duygularımın ve kalbimin çaresiz kıpırtılarına o kadar dalmışımdır. *Cesur ol*, diye düşünürüm. *Kahrolası, Maud! Bunu bekledin. Sue'dan, her şeyden bunun için vazgeçtin. Cesur ol!*

Richard adamın parasını öder, sonra çantalarımızı almak için döner. "Buradan yürümeliyiz," der. Yardımsız inerim ve ışığa gözümü kırparım -ama burada ışık yeterince loştur: Güneşi kaybetmişizdir ve gökyüzü zaten bulutludur- kahverengi bulut, bir koyunun kirli kürkü gibi. Kendimi Richard'ın evinin kapısında bulmayı ummuşumdur, ama burada ev yoktur: Bana anlatılamayacak kadar sefil ve adi görünen sokaklara girmişizdir – bir tarafı büyük, kör bir duvarla, öte tarafı bir köprünün kireç lekeli kemerleriyle çevrili. Richard hareket eder. Kolunu yakalarım.

"Bu doğru mu?" derim.

"Oldukça doğru," diye yanıtlar. "Gel, korkma. Henüz gösterişli yaşayamayız. Ve girişimizi sakin yoldan yapmamız gerekiyor, hepsi bu."

"Hâlâ dayımın bizi gözetlemek için adam yolladığından mı korkuyorsun?"

Tekrar hareket eder. "Gel. Yakında içeride konuşabiliriz. Burada değil. Gel, buradan. Eteklerini topla."

Şimdi her zamankinden hızlı yürür ve onu takip ederken yavaş kalırım. Benim arkada kaldığımı görünce, çantalarımızı bir eline alır ve öbür eliyle bileğimi tutar. "Az kaldı," der yeterince nazik; ama tutuşu sıkıdır. O yolu bırakır ve bir başkasına döneriz: Burada tek büyük bir ev olduğunu sandığım bir şeyin lekeli ve yıkık yüzünü görebilirim, ama aslında, dar evlerin terasının arkasıdır. Hava, nehir gibi ekşi kokar. İnsanlar merakla bizi seyreder. Bu, benim daha hızlı yürümemi sağlar. Çok geçmeden tekrar, çıtırdayan kömür artıklarıyla dolu bir yola döneriz. Burada bir grup çocuk vardır: Yalpalayıp hoplayan bir kuşun etrafında boş boş durmaktadırlar. Kanatlarını sicimle bağlamışlardır. Bizi görünce yakına gelip iterler. Para isterler veya kolumu, pelerinimi, peçemi çekiştirirler. Richard onları tekmeleyerek uzaklaştırır. Bir dakika kadar küfredip sora kuşa dönerler. Daha pis başka bir yola gireriz – Richard bütün bu süre boyunca beni daha da sıkı tutarak, yolundan emin hızlı hızlı yürür. "Çok yaklaştık," der. "Bu pisliğe boşver, bu hiçbir şey. Bütün Londra böyle pistir. Az ileride, söz veriyorum. Sonra dinlenebilirsin."

En sonunda yavaşlar. Kalın çamurdan yeri ve ısırgan otları olan bir avluya varmışızdır. Duvarlar yüksektir ve rutubet akar. Buradan açılan bir yol yoktur, sadece dar, karanlık, üstü kapalı iki veya üç geçit. Bunlardan birine beni çeker şimdi, ama o kadar karanlık ve iğrençtir ki birden duralar ve kendimi çekerim.

"Hadi," der, dönerek, gülümsemeden.

"Nereye?" diye soranım.

"Yeni hayatına, çok uzun zamandır senin başlatmanı bekleyen hayatına. Evimize. Kâhyamız bizi bekliyor. Hadi, gel... Yoksa seni burada mı bırakayım?"

Sesi yorgun, serttir. Arkama bakarım. Diğer geçitleri görürüm, ama beni getiren çamurlu yol saklıdır – sanki parlayan duvarlar bizim gelişimiz için ayrılmış, sonra beni tuzağa düşürmek için kapanmışlardır.

Ne yapabilirim? Tek başıma geri, çocuklara, patikalar labirentine, caddeye, şehre gidemem. Sue'ya geri gidemem. Gitmemem gerekir. Her şey beni buraya, bu kara noktaya sevk eder. İleri gitmeliyim ya da yok olmalıyım. Tekrar beni bekleyen odayı düşünürüm: Anahtarı dönecek kapıyı, üstünde yatıp uyuyacağım ve uyuyacağım yatağı...

Bir saniye daha duralarım, sonra beni geçide çekmesine izin veririm. Kısadır ve aşağı inen alçak basamaklardan bir katla biter, burası da bir kapıda biter ve Richard kapıyı çalar. Kapının arkasından hemen bir köpek havlaması, sonra yumuşak, hızlı ayak sesleri, gıcırdayan sürgü sesi gelir. Köpek susar. Kapı sarı saçlı bir oğlan tarafından açılır – sanırım kâhyanın oğludur. Richard'a bakar ve başını sallar.

"Tamam mı?" der.

"Tamam," diye yanıtlar Richard. "Teyzen evde mi? Bak burada kalmaya gelen bir hanımefendi var."

Oğlan beni inceler, onun peçemin arkasındaki hatlarımı seçebilmek için gözünü kıstığını görürüm. Sonra gülümser, tekrar başını sallar, geçmemiz için kapıyı açar, arkamızdan sıkıca kapar.

Ötedeki oda bir tür mutfaktır – sanırım bir hizmetçi mutfağı, çünkü küçüktür; penceresiz, karanlık, sağlıksız ve boğucu sıcak: İyi bir ateş yanmaktadır ve bir masanın üstünde bir-iki tüten lamba ve -belki, sonuçta bunlar damadın odalarıdır- kafesli bir mangal, yanında aletler. Mangalın yanında önlüklü, solgun bir adam vardır, geldiğimizi görünce bir çatal veya eğeyi yere koyar, ellerini siler ve açıkça beni süzer. Ateşin önünde genç bir

kadın ve oğlan oturmaktadır: Kız şişman suratlı, kızıl saçlıdır, o da beni açık açık seyretmektedir; oğlan soluk yüzlü ve çatık kaşlı, kırık dişleriyle bir kuru et parçasını çiğnemektedir, değişik bir palto giymiştir -kafamın karışıklığıyla bile bunu fark ederim- çok çeşitli kürklerden birleştirilmiş gibi görünen bir palto. Dizlerinin arasında, kıvranan bir köpek tutmaktadır, havlamasını önlemek için eli çenesindedir. Richard'a ve sonra bana bakar. Paltomu, eldivenlerimi ve bonemi inceler. Islık çalar.

"O kıyafetler kaç para," der.

Sonra irkilir, çünkü bir başka sandalyeden -eğildikçe gıcırdayan, sallanan bir sandalye- beyaz saçlı bir kadın ona vurmak için eğilir. Onun kâhya olduğunu sanırım. Beni diğerlerinin hepsinden daha yakından, daha istekli seyretmiştir. Bir bohça tutar: Şimdi onu yere koyar ve yerinden kalkmaya uğraşır, bohça sarsılır. Bu, ışıklı mangaldan, kürk paltodan daha şaşırtıcıdır – uyuyan, şiş başlı, bir battaniyeye sarılı bir bebektir.

Richard'a bakarım. Konuşacağını veya bana yol göstereceğini düşünürüm. Ama elini benden çekmiş ve kollarını kavuşturmuştur, gayet rahat durmaktadır. Gülümser, ama tuhaf bir şekilde. Herkes sessizdir. Beyaz saçlı kadın dışında kimse kıpırdamaz. Sandalyesini bırakmış ve masanın yanına gelmiştir. Hışırdayan bir tafta elbise giymiştir. Yüzünde kırmızılık vardır ve parlar. Bana gelir, önümde durur, yüz hatlarımı yakalamaya çalışırken başı gider gelir. Ağzını oynatır, dudaklarını ıslatır. Bakışı hâlâ yakın ve korkunç meraklıdır. Küt kırmızı ellerini bana kaldırdığında irkilirim... "Richard," derim. Ama o hâlâ bir şey yapmaz ve kadının bakışı o kadar berbat ve tuhaftır ki beni etkisiz bırakır. Durup, peçemi yoklamasına izin veririm. Açar. Sonra bakışı değişir, yüzümü görünce daha da tuhaflaşır. Yanağıma dokunur, sanki parmaklarının altında kalacağından emin olamadan.

Gözlerini gözlerimden ayırmaz, ama Richard'a konuşur. Sesi yaşlılık ya da duygu gözyaşlarından kalındır.

"Aferin oğlum," der.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Sonra bir tür karmaşa olur.

Köpek havlar ve sıçrar, battaniyedeki bebek ağlar; fark ettiğim başka bir bebek de -masanın altında bir teneke kutuda yatar- ağlamaya başlar. Richard şapkasını ve paltosunu çıkarır, çantalarımızı yere koyar ve gerinir. Çatık kaşlı oğlan ağzını açar ve içindeki eti gösterir.

"Bu Sue değil," der.

"Bayan Lilly," der önümdeki kadın bana sessizce. "Ne sevimli şeysiniz. Çok mu yorgunsunuz, canım? Oldukça uzun yoldan geldiniz."

"Bu Sue değil," der oğlan tekrar, biraz daha yüksek sesle.

"Plan değişti," der Richard, bana bakmadan. "Sue arkada kaldı, son birkaç noktayı halletmek için. Bay Ibbs, nasılsınız, efendim?"

"İyiyim, oğlum," diye yanıtlar solgun adam. Önlüğünü çıkarmıştır ve köpeği susturmaktadır. Bize kapıyı açan oğlan gitmiştir. Küçük mangal soğumakta, tıkırdayıp, grileşmektedir. Kızıl saçlı kız bir şişe ve bir kaşıkla bağıran bebeklere eğilir, ama hâlâ gizlice bana bakar.

Çatık kaşlı oğlan, "Plan mı değişti? Anlamadım," der.

"Anlayacaksın," diye yanıtlar Richard. "Ancak..." Parmağına ağzına koyar ve göz kırpar.

Bu arada kadın hâlâ önümde, hâlâ elleriyle yüzümü yoklayıp, yüz hatlarımı sanki ipe dizili boncuklarınış gibi anlatır. "Kahverengi gözler," der kısık sesle; nefesi şeker gibi tatlıdır. "İki somurtkan pembe dudak. Çenesi güzel ve zarif. Dişler porselen gibi beyaz. Yanaklar, oldukça yumuşak galiba? Alı!"

Orada sanki transta gibi durmuş, onun mırıldanmasına izin veririm, şimdi parmaklarının yüzümde çırpındığını hissedince ondan geri çekilirim.

"Bu ne cüret?" derim. "Benimle konuşmaya nasıl cüret edersiniz? Bana bakmaya nasıl cüret edersiniz, hepiniz? Ve sen..." Richard'a gider ve yeleğini kavrarım. "Nedir bu? Beni nereye getirdin? Burada Sue hakkında ne biliyorlar?"

"Hey, hey," diye seslenir solgun adam yumuşakça. Oğlan güler. Kadın hüzünlü görünür.

"Sesi de çıkıyormuş, ha?" der kız.

"Bıçak ağzı gibi," der adam. "O kadar temiz."

Richard gözlerime bakar, sonra bakışlarını çevirir. "Ne diyebilirim?" Omuz silker. "Ben bir hainim."

"Lanet olsun tavırlarına!" derim. "Bu ne demek söyle bana. Bu kimin evi? Senin mi?"

"Onun mu!" oğlan daha da çok güler ve et boğazına takılır.

"John, sessiz ol, yoksa seni çöpe atacağım," der kadın. "Ona aldırma Bayan Lilly, yalvarırım aldırma!"

Onun ellerini ovuşturduğunu hissedebilirim, ama ona bakmam. Gözlerimi Richard'ın üstünde tutarım. "Söyle bana," derim.

"Benim değil," der en sonunda.

"Bizim değil mi?" Hayır anlamında başını sallar. "Kimin o zaman? Nerede o zaman?"

Gözünü ovuşturur. Yorgundur. "Onların," der, kadınla adamı işaret ederek. "Onların evi, Borough'da."

Borough... Onun bu adı daha önce bir-iki kez söylediğini duymuştum. Bir an sessiz durup, sözlerini hatırlarım, sonra kalbim sızlar. "Sue'nun evi," derim. "Sue'nun hırsızlar evi."

"Dürüst hırsızlar," der kadın daha yakına sürünerek, "bizi tanıyanlara!"

Sue'nun teyzesi! diye düşünürüm. Bir zamanlar onun için üzülmüştüm. Şimdi neredeyse dönüp ona tükürürüm. "Benden uzak durur musun, seni cadı?" Mutfak sessizleşir. Daha karanlık ve kapalı görünür. Hâlâ Richard'ı yeleğinden tutmaktayımdır. Çekilmeye çalıştığında, onu daha sıkı tutarım. Düşüncelerim bir tavşan kadar hızlıdır. *Benimle evlendi ve beni buraya benden kurtulmak için getirdi. Paramı kendine saklayacak. Onlara beni öldürmeleri için az bir miktar verecek ve Sue*, diye düşünürüm, *şokunun ve karmaşamın içinde bile bunu düşününce kalbim yeniden sızlar. Sue'yu serbest bırakacaklar. Sue her şeyi biliyor.*

"Yapamazsın!" derim, sesimi yükselterek. "Ne yapmak istediğini bilmiyor muyum sanıyorsunuz? Hepiniz? Numaranızı?"

"Hiçbir şey bilmiyorsun, Maud," diye yanıtlar. Ellerimi ceketinden çekmeye çalışır. Bırakmam. Eğer bunu yaparsa, diye düşünürüm, kesinlikle beni öldürecekler. Bir saniye mücadele ederiz. Sonra, "Dikişler, Maud!" der. Parmaklarını asılarak çeker. Bu sefer kolunu yakalarım.

"Beni geri götür," derim. Bunu, kendi kendime, *Korktuğunu görmelerine izin verme!* diye düşünerek söylerim. Ama sesim

daha yükselmiştir ve titremesine engel olamam. "Beni hemen caddelere ve kiralık arabalara geri götür."

Başını sallar, uzağa bakar. "Yapamam."

"Şimdi götür beni. Yoksa yalnız giderim. Kendim yolumu bulurum -gelirken gördüm! Çok iyi inceledim!- ve bir polis bulurum!"

Oğlan, solgun adam, kadın ve kız hepsi birden irkilir ya da geri kaçarlar. Köpek havlar.

"Yo, yo," der adam, bıyığını okşayarak. "Böyle bir evde nasıl konuştuğuna dikkat etmelisin, canım."

"Dikkat etmesi gereken sizsiniz!" derim. Bir yüzden öbürüne bakarım. "Bundan ne elde edeceğinizi sanıyorsunuz? Para mı? Yo, hayır. Dikkat etmesi gereken sizsiniz. Hepiniz! Ve sen, Richard -sen- sen hepsinden daha dikkatli olmalısın, bir polis bulup her şeyi anlatırsam."

Fakat Richard bakar ve hiçbir şey söylemez.

"Beni duyuyor musun?" diye bağırırım.

Adam tekrar geri kaçar ve parmağını kulağına, sanki kirini temizlemek için koyarmış gibi koyar. "Bıçak gibi," der, hiç kimseye, herkese. "Değil mi?"

"Lanet olsun size!" derim. Bir an etrafıma vahşice bakarım, sonra birden çantama atılırım. Ama Richard daha önce uzanır, uzun bacağıyla yakalar ve neredeyse oyuncu bir şekilde yer boyunca tekmeler. Oğlan alır ve kucağında tutar. Bir bıçak çıkarır ve kilidi kurcalamaya başlar. Bıçak parlar.

Richard kollarını kavuşturur. "Görüyorsun ki gidemezsin Maud," der açıkça. "Hiçbir şeysiz gidemezsin."

Kapıya gitmiş, önünde durmaktadır. Başka kapılar da vardır, belki bir sokağa, belki sadece başka karanlık odalara açılan. Asla doğru olanı seçemeyeceğim.

"Üzgünüm," der.

Oğlanın bıçağı tekrar parlar. *Şimdi*, diye düşünürüm, ***beni öldürecekler***. Düşüncenin kendisi bıçak gibi ve hayret verici şe-

kilde keskindir. Çünkü kendi hayatımdan Briar'da vazgeçmemiş miydim? Benden çıktığını hissedip sevinmemiş miydim? Şimdi beni öldürmek istediklerini düşünürüm ve olabileceğini düşündüğüm her şeyden, her şeyden daha çok korkarım.

Seni budala, derim kendime. Ama onlara, "Yapamazsınız! Yapamazsınız!" derim. Bir o yana bir bu yana koşar, en sonunda Richard'ın arkasındaki kapıya değil, ama uyuyan, şiş başlı bebeğe atılırım. Onu kapar ve sallar, elimi boynuna koyarım. "Yapamazsınız!" derim tekrar. "Lanet olası, bu kadar yolu bunun için mi geldim sanıyorsunuz?" Kadına bakarım. "Önce senin bebeğini öldüreceğim!" Bunu yapacağımı düşünürüm. "İşte bak! Boğacağım onu!"

Kadın, kız, oğlan merakla bakarlar. Kadın üzgün görünür. "Canım," der, "burada sadece şu anda yedi bebek var. İstersen altıya indir. İndir..." masanın altındaki teneke kutuyu göstererek, "beşe indir. Benim için fark etmez. Zaten bu işi bırakmak üzere olduğumu hayal ediyorum."

Kolumdaki yaratık uyumaya devam eder, ama tekmeler. Kalbinin hızlı atışlarını parmaklarımın altında hissederim ve şiş başının tepesinde bir titreme vardır. Kadın hâlâ seyreder. Kız elini boynuna götürüp ovar. Richard cebinde bir sigara arar. Bunu yaparken, "Kahrolası çocuğu bırak, Maud, olmaz mı?" der.

Bunu yumuşakça söyler ve kendimin, bir bebeğin boğazındaki ellerimin farkına varırım. Çocuğu dikkatle masanın üstüne, tabakların ve porselen fincanların arasına koyarım. Birden oğlan çantamın kilidinden bıçağı çeker ve başının üstünde sallar.

"Ha ha!" diye bağırır. "Hanımefendi yapamadı. John Vroom onu alacak – dudaklar, burun ve kulaklar!"

Kız, sanki gıdıklanmış gibi cırlar. Kadın kesin bir şekilde, "Yeter. Yoksa bütün bebeklerim beşiklerinden mezarlarına gidecekler diye endişeleneyim mi? O zaman ne iyi bir yurt olur burası. Dainty, küçük Sidney'e kendini haşlamadan önce bak, hadi. Bayan Lilly kendini vahşilerin arasına gelmiş sanacak. Ba-

yan Lilly, sizin ateşli bir kız olduğunuzu görebiliyorum. Daha azını ummazdım. Ama size zarar vereceğimizi düşünmüyorsunuz, değil mi?" Tekrar bana gelir. Bana dokunmadan duramaz – şimdi elini üzerime koyar ve kolumu okşar. "Burada herhangi birinden daha iyi karşılanmadığınızı düşünmüyorsunuz değil mi?"

Hâlâ biraz titrerim. "Düşünemiyorum," derim kendimi ellerinden çekerek, "bana herhangi bir iyilik yapacağınızı, çünkü bu kadar açıkça buradan gitmek isterken beni burada tutmakta ısrar ediyorsunuz."

Başını eğer. "Grameri duydunuz mu, Bay Ibbs?" der. Adam duyduğunu söyler. Tekrar beni okşar. "Otur, canım. Bu sandalyeye bak: Çok büyük bir yerden alındı, seni bekliyor olabilir. Pelerinini ve boneni çıkarmayacak mısın? Terlersin, mutfağı çok sıcak tutarız. Eldivenlerini çıkarmayacak mısın?.. Peki, sen bilirsin."

Ellerimi çekmişimdir. Richard kadının gözlerine bakar. "Bayan Lilly," der sessizce, "parmaklar konusunda oldukça titizdir. Küçük yaştan beri eldiven giydirilmiştir," sesini daha da alçaltır ve son birkaç kelimeyi abartılı şekilde söyler, "dayısı tarafından."

Kadın bilgece bakar.

"Dayın," der. "Ya, onun hakkında her şeyi biliyorum. Seni pek çok müstehcen Fransız kitabına baktırdı. Peki canım, sana, dokunmaması gereken yerlerine dokundu mu? Neyse boşver şimdi bunu. Burada boşver. Bir yabancıdansa kendi dayın iyidir, derim her zaman... Ah, ne ayıp değil mi?"

Bacaklarımın titremesini saklamak için oturmuş, ama onu kendimden itmişimdir. Sandalyem ateşe yakındır ve doğru söylemiştir, sıcaktır, çok sıcak, korkunç sıcak, yanağım yanar, ama hareket etmemeliyim, düşünmeliyim. Oğlan hâlâ kilitle uğraşır. "Fransız kitapları," der kıs kis gülerek. Kızıl saçlı kız, bir bebeğin parmaklarını ağzına almış, boş boş onları emer. Adam daha yakına gelmiştir. Kadın hâlâ benim yanımdadır. Ateşin aydınlığı

çenesini, yanağını, bir gözünü, bir dudağını ortaya çıkarır. Dudağı yumuşaktır. Onu ıslatır.

Başımı çeviririm, ama bakışlarımı değil. "Richard," derim. Yanıtlamaz. "Richard!" Kadın bana uzanır ve bonemin ipini çözüp başımdan çıkarır. Saçımı okşar, sonra bir bukleyi alır ve parmaklarının arasında ovalar.

"Oldukça açık," der bir tür şaşkınlıkla. "Oldukça sarı, neredeyse altın gibi."

"Satmaya mı niyetlisiniz?" derim. "İşte, alın!" Tuttuğu bukleyi kapar ve tokalarından koparırım. "İşte," derim, geri kaçınca, "benim kendime zarar verebileceğimden daha çok zarar veremezsiniz bana. Şimdi bırakın gideyim."

Başını sallar. "Vahşileşiyorsun, canım ve güzel saçlarını bozuyorsun. Demedim mi? Sana zarar vermek istemiyoruz. Bak bu John Vroom ve bu Delia Warren, Dainty dediğimiz: Umarım zamanla onları kuzenlerin gibi göreceksin. Ve Bay Humphry Ibbs: Seni bekliyordu – değil mi, Bay Ibbs? Ve işte ben. En çok ben seni bekliyordum. Zavallı ben, ne kadar zor geçti."

İç çeker. Oğlan ona bakar ve kaşını çatar.

"Ne olayım," der, "eğer şimdi rüzgârın nerden estiğini biliyorsam." Başıyla beni gösterir. "Onun," kollarını kendi etrafında sarar, dilini çıkarır, gözlerini döndürür "zorlu bir koğuşta olması gerekmiyor mu?"

Kadın kolunu kaldırır ve oğlan göz kırpıp geri çekilir.

"Suratına dikkat et," der vahşice. Ve sonra, yumuşaklıkla bana bakarak: "Bayan Lilly kendi servetini bizimkine katıyor. Bayan Lilly henüz aklını toparlamamış – onun yerinde olan kim yapabilirdi? Bayan Lilly, herhalde saatlerdir bir lokma yemek yememişsinizdir. Size çekici gelecek neyimiz var?" Ellerini birbirine sürter. "Kuzu pirzola ister misiniz? Bir parça Hollanda peyniri? Bir balık yemeği? Köşede her türlü balık satan bir tezgâh vardır – bana cinsini söyleyin, Dainty göz açıp kapayana kadar sıvışıp, getirip, kızartır. Ne olsun? Bakın, porselen tabaklarımız

var, kralara layık. Gümüş çatallarımız var... Bay Ibbs, bana çatallardan birini uzatın. Bak işte, canım. Sapı biraz pürüzlü, değil mi? Aldırma, tatlım. Orası damgayı çıkardığımız yeridir. Ağırlığını hissedin ama. Uçları çok şekilli, değil mi? Bunların üstüne bir Parlamento Üyesi'nin ağzı değmiştir. Balık mı olsun, canım? Yoksa pirzola mı?"

Ayakta durur, bana eğilerek, çatal yüzüme yakın. Onu kenara iterim.

"Saruyor musunuz ki," derim, "sizinle oturup yemek yiyeceğim? Herhangi birinizle? Ah, size hizmetçi demeye bile utanırım! Servetimi sizinkine katmak mı? Dilenmeyi tercih ederim! Ölmeyi tercih ederim!"

O zaman bir saniye sessizlik olur: "Amma öfke var bunda," der oğlan. "Değil mi?"

Ama kadın neredeyse hayran bakarak başını sallar. "Dainty'de öfke vardır," diye yanıtlar. "Eh, bende öfke var. Herhangi bir sıradan kızda öfke var. Ama bir hanımefendininkine başka şey denir. Ne derler ona, Beyefendi?" Bunu, salyaları akan köpeğin kulaklarını çekmek için yorgunlukla eğilen Richard'a söyler.

"*Azamet*," diye yanıtlar Richard, başını kaldırmadan.

"*Azamet*," diye tekrarlar kadın.

"*Meersi*," der oğlan pis pis suratıma bakarak. "Sonuçta onu sıradan bir kötü davranış sanıp yumruklasaydım çok kötü olurdu."

Tekrar çantanın tokasına döner. Adam seyreder ve geri çekilir. "Hâlâ öğrenmedin mi," der, "bir kilidi n'apacağını? Zorlama, oğlum ve levyeleri ez. Bu küçük tatlı bir işler. Neredeyse becereceksin."

Oğlan bıçağıyla son bir saplama yapar, yüzü asılarak. "Siktir!" der... Bu kelimeyi bir küfür olarak ilk duyuşumdur. Bıçağın ucunu kilitten çekerek altındaki deriye koyar ve ben bağırıp onu durduramadan, hızlıca uzun bir kesik atar.

"İşte, tam senin yapacağın şey," der adam kendini beğenmiş bir şekilde.

Bir pipo çıkarmıştır ve yakar. Oğlan ellerini derinin yanığından sokar. Onun bunu yaptığını seyrederim ve yanağım hâlâ ateşin sıcaklığından yansa da üşürüm. Çantanın kesilişi beni anlatılmaz biçimde şoka sokmuştur. Titremeye başlarım.

"Lütfen," derim. "Lütfen bana eşyalarımı verin. Sadece benim olanı bana verirseniz ve gitmeme izin verirseniz, polise söylemem."

Sanırım sesimde yeni, acıklı bir ton vardır, çünkü şimdi hepsi başlarını döndürüp beni incelerler; kadın tekrar yanıma gelir ve tekrar saçımı okşar.

"Hâlâ korkmadın mı?" der şaşkın bir şekilde. "John Vroom'dan korkmadın mı? Ya, sadece oyun oynuyor... John, nasıl cüret edersin? Bıçağını kenara koy ve bana Bayan Lilly'nin çantasını getir... İşte. Bunun için mi üzüldün, canım? Ya, kırışık eski bir şey, sanki elli yıldır kullanılmamış gibi duruyor. Sana iyisini alırız. Değil mi ama!"

Oğlan bir homurdanma gösterisi yapar, ama çantayı bırakır ve kadın bana uzatınca çantayı alıp kucaklarım. Gözyaşları boğazımda düğümlenir.

"Üü-hüü," der oğlan iğrenerek, yutkunduğumu görünce. Eğilir ve tekrar pis pis bakar. "Seni daha çok sevmiştim," der, "bir sandalyeyken."

Bunu söylediğine eminim. Sözler beni şaşırtır ve geri kaçarım. Richard'a bakmak için dönerim. "Lütfen, Richard," derim. "Tanrı aşkına, beni kandırdığın yetmedi mi? Onlar bana işkence ederken nasıl böyle soğukkanlı durabiliyorsun?"

Sakalını sıvazlayarak gözlerime bakar. Sonra kadına, "Onun oturabileceği daha sessiz bir yeriniz yok mu?" der.

"Daha sessiz bir yer mi?" diye yanıtlar kadın. "Ya, bir oda hazırlattım. Yalnızca Bayan Lilly'nin önce burada ısınmak isteyeceğini sanmıştım. Şimdi yukarı çıkmak ister misin, canım? Saçını düzeltmek? Ellerini yıkamak?"

"Caddenin ve bir kiralık arabanın gösterilmesini isterim," diye yanıtlarım. "Sadece bu, sadece bu."

"Peki, seni pencereye koyarız ve oradan caddeyi görürsün. Gel yukarı, tatlım. O eski çantayı alayım... Tutmak mı istiyorsun? Peki. Ah elin ne güçlüymüş! Beyefendi, sen de gel, olmaz mı? Sen de yukarıdaki eski odana mı geçeceksin?"

"Evet," diye yanıtlar, "eğer izin verirseniz. Beklerken."

Birbirlerine bir bakış atarlar. Kadın ellerini üstüme koymuştur, onun elinden çekilirken ayağa kalkarım. Richard gelir ve yanımda durur. Ondan da kaçarım ve beni aralarında -bir çift köpeğin bir koyunun gözünü korkutup ağıla soktuğu gibi- mutfaktan, kapıların birinden bir merdivene doğru götürürler. Burası daha karanlık ve soğuktur, belki bir sokak kapısından gelen bir cereyan hisseder ve adımlarımı yavaşlatırım, ama kadının pencere hakkında söylediğini de düşünürüm: Beni incitirlerse, kendimi oradan seslenirken veya atlarken -ya da kendimi atarken- düşünürüm. Merdivenler dardır ve halısızdır, orada burada, basamakların üstünde, yarısı suyla dolu, içlerinde yüzen mumların olduğu, gölgeler düşüren çatlak porselen kaplar vardır.

"Alevlerin üzerinde eteklerini topla, canım," der kadın önümden çıkarak. Richard, arkadan, çok çok yakından gelir.

Yukarıda hepsi kapalı kapılar vardır: Kadın ilkini açar ve buradan bana küçük kare bir odayı gösterir. Bir yatak, bir yıkanma leğeni sehpası, bir sandık, bir şifonyer, at kılından bir paravan – ve hemen yanıma geçtiğim bir pencere. Dardır ve önünde ağartılmış ağdan bir perde asılıdır. Sürgü çok uzun zaman önce kırılmıştır, çerçeveler çivilerle tutturulmuştur. Görüntü, çamurlu bir sokak şeridi, krem renkli panjurlarında kalp şeklinde delikler olan bir ev, üzerine sarı tebeşirle halkalar, spiraller çizilmiş bir tuğla duvardan ibarettir.

Orada durup her şeyi incelerim, çantamı hâlâ sıkı sıkı tutarım, ama kollarım ağırlaşır. Richard'ın durduğunu, sonra ikinci

bir set basamağı tırmandığını duyarım, sonra başımın üstündeki odada yürür. Kadın yıkanma yerine gider ve sürahiden tabağa biraz su döker. Şimdi pencereye bu kadar çabuk gelmekteki hatamı görürüm: Çünkü benimle kapı arasında durur. Tıknazdır ve kolları kalındır. Ama eğer onu şaşırtmak istesem sanırım onu kenara itebilirim. •

Belki o da aynı şeyi düşünmektedir. Elleri yıkanma yerinin etrafında dolaşıp durur, başı eğiktir, ama beni daha önceki aynı yakın, meraklı, yarı dehşetle, yarı hayranlıkla seyreder.

"Burda kokulu sabun var," der. "Burda da tarak. Bir saç fırçası." Hiçbir şey söylemem. "Yüz havlusu. Kolonya." Şişeden tıpayı çıkarır ve sıvı taşar. Bana gelir, bileğini açnuştur; mide bulandırıcı parfümle ıslaktır. "İstemez misin," der, "lavanta?"

Ondan uzaklaşmışımdır ve kapıya bakarım. Mutfaktan oğlanın sesi açıkça gelir: "*Seni orospu!*"

"Kandırılmayı," derim bir adım daha atarak, "sevmem."

O da adım atar. "Ne kandırması, tatlım?"

"Buraya gelmek istediğimi mi düşünüyorsunuz? Kalmayı istediğimi mi düşünüyorsunuz?"

"Sanırım yalnızca korkmuşsun. Sanırım pek kendinde değilsin."

"Kendimde değil miyim? Benim kendimden size ne? Siz kimsiniz ki benim ne olup ne olamayacağımı söylüyorsunuz?"

Bunu duyunca bakışlarını indirir. Kolunu bileğinin üstüne çeker, yıkanma yerine döner, tekrar sabuna, tarağa, fırçaya ve havluya dokunur. Aşağıda, yerin üstünde bir sandalye çekilir, bir şey atılır veya düşer, köpek havlar. Yukarıda, Richard yürür, öksürür, homurdanır. Eğer kaçacaksam şimdi kaçmalıyım. Ne taraftan gitmeliyim? Aşağı, aşağı, geldiğim yola. Aşağıda beni geçirdikleri kapı hangisiydi?.. İkinci mi birinci mi? Emin değilim. *Neyse*, diye düşünürüm. *Git şimdi!* Ama gitmem. Kadın yüzünü kaldırır, gözlerime bakar, duralarım ve bu duralama anında Richard katını geçerek ağır bir şekilde aşağı iner. Odaya gelir. Ku-

lağının arkasında bir sigara vardır. Kollarını dirseklerine sıvamıştır ve sakalı suyla koyulaşmıştır.

Kapıyı kapar ve kilitler.

"Pelerinini çıkar, Maud," der.

Beni boğacak, diye düşünürüm.

Pelerinimi oldukça sıkı bağlı tutarak yavaşça ondan ve kadından uzağa geri geri, pencereye doğru ilerlerim. Gerekirse camı dirseğimle kıracağım. Sokağa çığlık atacağım. Richard beni seyreder ve iç çeker. Gözlerini açar. "Gerek yok," der, "böyle bir tavşan gibi görünmene. Seni bu kadar yoldan zarar vermek için mi getirdim sanıyorsun?"

"Ya sen," derim, "bunu yapmayacağına güveneceğimi mi sanıyorsun? Bana Briar'da kendin söyledin para için ne kadar ileri gideceğini. Keşke o zaman daha iyi dinleseymişim! Şimdi söyle bana bütün servetimi almaya niyetlenmediğini. Söyle bana Sue yoluyla almayacağını. Sanırım az bir gecikmeden sonra onu çıkaracaksın. Sanırım *iyileşecek*." Kalbim sıkışır. "Akıllı Sue. İyi kız."

"Sus, Maud."

"Neden? Beni sessizlikte öldürebilesin diye mi? Hadi durma yap. Sonra vicdanının azabıyla yaşa. Herhalde vardır sende ondan?"

"Senin," der çabucak ve alayla, "öldürülmenden azap duyacak vicdanım yok, emin ol," der. Parmaklarını gözlerine bastırır. "Ama Bayan Sucksby bunu istemez."

"*O*," derim kadına bir bakıp. Hâlâ konuşmadan sabuna, fırçaya bakmaktadır. "Her şeyi *onun* sözüyle mi yapıyorsun?"

"Bu durumdaki her şeyi." Bunu anlamlı bir şekilde söyler ve ben anlamadan duraladığımda, devam eder: "Dinle beni, Maud. Komplo onundu, hepsi. Baştan sona, onun. Ve ben ne kadar hainsem de, onu dolandıracak kadar iyi bir dolandırıcı değilim."

Yüzü dürüst görünür – ama tabii daha önce de bana dürüst görünmüştü. "Yalan söylüyorsun," derim.

"Hayır. Gerçek bu."

"Onun komplosu." Buna inanamam. "Seni Briar'a, dayıma o mu gönderdi? Ve ondan önce Paris'e? Bay Hawtrey'e?"

"Evet o gönderdi. Sana ulaşmak için girdiğim dolambaçlı yollar önemli değil. Onlara nasılsa girerdim, sonunda ne olduğunu bilmeden. Senin yanından geçip giderdim! Belki pek çok erkek geçmiştir. Onların adımlarını yönetecek bir Bayan Sucksby yoktu."

İkisi arasına bir bakış atarım. "O zaman benim servetimden haberi vardı," derim bir an sonra. "Herhangi birinin olabilir öyleyse. Kimi tanıyordu? Dayımı mı? Evden bir hizmetçiyi mi?"

"Seni tanıyordu, Maud, neredeyse herkesten önce."

En sonunda kadın gözlerini gözlerime kaldırır ve başıyla onaylar.

"Anneni tanıyordum," der.

Annem! Elim boğazıma gider – bu şaşırtıcıdır, çünkü annemin portresi mücevherlerimle durur, kurdelesi yıpranmıştır, onu yıllardır takmamışımdır. *Annem!* Londra'ya ondan kurtulmak için geldim. Şimdi birden onun Briar'da parktaki mezarını düşünürüm – bakımsız, otları temizlenmemiş, beyaz taşı griye bulanmış.

Kadın hâlâ seyreder. Elimi indiririm.

"Size inanmıyorum," derim. "Annem mi? Adı neydi?.. Bana bunu söyleyin."

Kadın kurnaz görünmeye başlar. "Biliyorum," der, "ama henüz söylemeyeceğim. Ama baş harfini söyleyeceğim sana. *M*, senin baş harfin gibi. İkinci harfi de söyleyeceğim. *A*... Ya, o da senin adın gibi! Ama sonraki harf farklı. *R*..."

Bilir, bildiğini bilirim. Nasıl bilebilir? Yüzünü incelerim – gözünü, dudağını. Bana tanıdık görünürler. Nedir bu? Kimdir o?

"Bir hemşire," derim. "Bir hemşireydiniz..."

Ama hayır anlamında başını sallar, neredeyse gülümseyerek. "Ya, neden hemşire olayım?"

"O zaman her şeyi bilmiyorsunuz!" derim. "Benim bir tımarhanede doğduğumu bilmiyorsunuz!"

"Öyle mi?" der. "Niye böyle söylüyorsun?"

"Kendi evimi hatırlamadığımı mı sanıyorsunuz?"

"Sen küçükken yaşadığın yeri hatırlıyorsun. Eh, hepimiz bunu hatırlarız. Ama orada doğduk demek değildir."

"Ben doğdum, biliyorum," derim.

"Sana öyle söylenmiş, herhalde."

"Dayımın hizmetçilerinin her biri bilir bunu!"

"Onlara da öyle söylenmiş, belki. Bu onu doğru mu yapar? Belki. Belki de değil."

Konuştukça, yıkanma yerinden yatağa doğru ilerleyerek yavaşça ve ağır bir şekilde üzerine oturur. Richard'a bakar. Elini kulağına koyar ve memesini okşar. Bir neşe belirtisiyle, "Odan iyi mi, Beyefendi?" der... En sonunda bunun, hırsızların arasında kullanılan bir isim olduğunu anlarım. "Odan iyi mi?" Richard başıyla onaylar. Kadın tekrar bana bakar. "O odayı," diye devam eder aynı neşeli, arkadaşça, tehlikeli tonda, "geldiği zaman Beyefendi'nin kalması için tutarız. Çok yüksek, gözden uzak bir odadır, söyleyeyim. Orada her türlü iş olmuştur, her türlü numara. İnsanlar buraya oldukça sessiz gelir," şaşırmış gibi yapar, "ya, tıpkı senin geldiğin gibi!.. Bir gün, iki gün, iki hafta, kimbilir ne kadar uzun zaman geçirmeye? Orada saklanmaya. Adamlar, belki polisin bir-iki laf edeceği. Bulunanmazlar -anlıyor musun?- buraya gelince. Adamlar, kızlar, çocuklar, hanımefendiler..."

Bu son sözden sonra susar. Yanındaki yere vurur. "Oturmaz mısın, sevgili kızım? İstemez misin? Hımm? Belki bir dakika sonra, o zaman." Yatağın üstünde bir battaniye vardır – kabaca örülmüş ve kabaca bir araya dikilmiş renkli karelerden bir battaniye. Sanki dalmış gibi, onun dikişlerinden birini yolmaya başlar. "Sahi, ne anlatıyordum?" der, gözleri benimkinde.

"Hanımları," der Richard.

Elini oynatır, parmağını kaldırır. "Hanımefendiler," der. "Doğru. Tabii, çok az gerçek hanımefendi gelir, onlar akılda kalır. Gelen bir tanesini özellikle hatırlıyorum – aa, ne kadar önceydi? On altı yıl? On yedi? On sekiz?.." Yüzümü seyreder. "Herhalde bu sana çok uzun bir zaman gibi gelir, tatlım. Bir yaşam boyu gibi, değil mi? Ama benim yaşıma gelinceye kadar bekle, canım kızım. Yıllar hep beraber akar o zaman. Hep beraber, pek çok gözyaşı gibi..." Başını sarsar, çabuk ve üzüntülü bir şekilde, tersine bir iç çekmeyle nefes alır. Bekler. Ama ben sakinleşmiş, üşümüş ve dikkat kesilmişimdir, bir şey söylemem. Sonra devam eder.

"İşte, bu özel hanımefendi," der, "senin şimdi olduğundan çok daha büyük değildi. Ama güç durumda değil miymiş? Adını Borough'da bir kadından almış, kızları ve şikâyetlerini halleden. Ne dediğimi anlıyor musun, canım? Kızların hastalıkları durduğunda, tekrar normal şeklinde hasta yapılmaları?" Elini oynatır, yüzünü buruşturur. "Ben asla bunla uğraşmadım. O benim işimin dışındaydı. Benim fikrim, eğer seni çıkarken öldürmeyecekse, o zaman doğur ve sat; ya da daha iyisi bana ver, ben senin için satayım!.. Yani bebek isteyen insanlara, hizmetçi veya çırak diye veya normal kızlar oğullar olarak. Bilir miydin, canım kızım, dünyada böyle insanlar olduğunu?.. Benim gibi bebek sağlayan insanlar? Hayır mı?" Yine cevap vermem. Yine elini oynatır. "Ya, şimdi anlattığım bu hanımefendi de bana gelene kadar bilmiyordu. Zavallıcık. Borough kadını ona yardım etmeye çalışmıştı, ama haftası çok ileriydi, sadece hastalanmıştı. 'Kocanız nerde?' demiştim onu içeri almadan önce. 'Annen nerde? İnsanların nerde? Seni buraya takip etmezler, değil mi?' Etmeyeceklerini söyledi. Kocası yoktu – tabii derdi buydu. Annesi ölmüştü. Londra'dan kırk mil uzakta, büyük, görkemli bir evden kaçmıştı – nehrin yukarısında demişti..." Başını sallar, hâlâ gözleri gözlerimde. Her zamankinden de fazla üşümüşümdür. "Babası ve erkek kardeşi onu arıyordu ve onu öldürmek üzere

gibi görünüyorlardı, ama Borough'ya yollarını asla bulamazlardı, buna yemin etti. Onu sevdiğini söyleyerek bütün dertlerini başlatan beyefendiyse – eh, kendi karısı ve çocuğu vardı, onu kirletip bırakmış ve ellerini yıkamıştı... Tabii beyefendilerin yapacağı gibi.

"Benimki gibi bir meslekte, buna şükredersin!" Gülümser, neredeyse göz kırpar. "Bu hanımefendinin parası vardı. Onu aldım ve yukarıya yerleştirdim. Belki yapmamalıydım. Bay Ibbs yapmamam gerektiğini söyledi. Zaten evde altı-yedi bebek vardı, yıpranmış ve sinirliydim – ölen kendi minik bebeğimi henüz doğurduğumdakinden bile sinirli..." Burada bakışı değişir ve bir elini gözlerinin önünde sallar. "Ama onun hakkında konuşmayacağım. Ondan konuşmayacağım."

Yutkunur ve bir an etrafına bakınır, sanki hikâyesinin düşen parçalarını arar gibi. Sonra bulmuş gibi görünür. Yüzünden karmaşa geçer, tekrar gözlerimi yakalar, sonra yukarı işaret eder. Onunla birlikte tavana bakarım. Lambaların dumanından gri lekeli, kirli bir sarıdır.

"Oraya koyduk onu," der, "Beyefendi'nin odasına. Bütün gün boyunca yanında oturup elini tutardım ve her gece yatağında dönüp ağladığını duyardım. Neredeyse insanın kalbini parçalardı. İçinde sütün yapacağından fazla kötülük yoktu. Ölebileceğini düşündüm. Bay Ibbs de böyle düşündü. Sanırım, kendisi bile bunu düşündü, çünkü daha iki ayı vardı ve bunun yarısı için bile yeterli gücü olmadığını herkes görebilirdi. Ama belki bebek de bunu biliyordu – bazen bilirler. Çünkü burada sadece bir hafta kalmıştı ki suyu geldi ve bebek gelmeye başladı. Bir gün ve bir gece sürer. Gelmeye niyetlidir, kesin! Öyle bile olsa, karides gibi bir şeydir, ama hanımefendinin -zaten bu kadar hastayken- iyice paçavrası çıkar. Sonra bebeğin ağladığını duyar ve başını yastıktan kaldırır. 'O ne, Bayan Sucksby?' der. 'Senin bebeğin, canım!' derim ona. 'Benim bebeğim mi?' der. 'Bebeğim kız mı oğlan mı?' 'Kız,' derim. Bunu duyunca avazı çıktığı ka-

dar bağırır: 'Öyleyse Tanrım yardım et ona! Çünkü dünya kızlara acımasızdır. Keşke ölseydi, ben de onunla ölseydim!'"

Başını sallar, ellerini kaldırır, sonra dizlerine bırakır. Richard kapıya yaslanır. Kapının üstünde bir kanca vardır, ipek bir sabahlık asılıdır: Richard sabahlığın kemerini almıştır ve boş boş ağzına sürmektedir. Gözleri gözlerimdedir, kapakları biraz inmiş, bakışı anlaşılmaz. Altımızdaki mutfaktan kahkaha ve cırlak bir çığlık gelir. Kadın dinler, o tersine, hüzünlü iç çekişlerinden birini daha yapar.

"İşte Dainty yine bağırıyor..." Gözlerini yuvarlar. "Ama nasıl da devamlı konuştum!.. Değil mi, Bayan Lilly? Beni yorucu bulmadın ya, canım? Bu eski masallara çok ilgi duymuyorsundur belki..."

"Devam edin," derim. Ağzım kurudur ve yapışır. "Kadını anlatmaya devam edin."

"Küçük kızı doğuran hanımefendi mi? Küçücük, hafif bir kız parçasıydı, sarı saçlı, mavi gözlü – eh tabii hepsi mavi gözlü gelir ve sonra kahverengiye döner..."

Anlamlı bir şekilde benim kahverengi gözlerime bakar. Gözümü kırparım ve kızarırım. Ama sesimi düzleştiririm. "Devam edin," derim. "Bana anlatmak istediğinizi biliyorum. Şimdi bana anlatın. Kadın kızının ölmüş olmasını diledi. Sonra?"

"Onun ölmüş olmasını mı?" Başını oynatır. "Böyle dedi. Bazen kadınlar böyle söyler. Bazen de bunu gerçekten isterler. Ama o değil. O çocuk onun her şeyiydi ve onu tutmaktansa bana vermesinin daha iyi olacağını söylediğimde, çıldırdı. 'Ne yani, onu kendiniz büyütmeyi düşünmüyorsunuz herhalde?' dedim. 'Siz, kocasız bir hanımefendi?' Kendini dul göstereceğini söyledi – yurtdışında onu kimsenin tanımadığı bir yere gidip terzi olarak yaşamını kazanacağını. 'Kızımı, benim ayıbımı öğrenmeden fakir bir adamla evlendireceğim,' dedi. 'Kaliteli hayat benim için bitti.' Zavallıcık bundan başka bir şey düşünmüyordu, ona ne kadar mantıklı şey söylesem de değişmedi: Kızını kendi

geldiği paralı dünyaya vermektense fakir ama dürüst bir şekilde yaşadığını görmeyi tercih ederdi. Gücünü geri kazanır kazanmaz Fransa'ya gitmeye niyetleniyordu – ve bunu şimdi sana söyleyeyim, onun bir budala olduğunu düşünmüştüm, ama ona yardım etmek için kendi kolumu keserdim, o kadar saf ve iyiydi."

İç çeker. "Ama bu dünyada acı çekmesi istenenler saf ve iyilerdir – değil mi ama! Çok güçsüzdü ve bebeği çok az büyüdü. Yine de devamlı Fransa'dan söz etti, bütün düşündüğü buydu; ta ki bir gece onu yatağına koyarken mutfak kapımız çalınana kadar. Borough'da onu bana ilk yollayan kadındı: Yüzünü görür görmez bir bela olduğunu anlarım. Vardır ya. Ne sanıyorsun? Hanımefendinin babası ve kardeşi izini bulmuştu sonunda. 'Geliyorlar,' der kadın. 'Tanrım yardım et, onlara senin nerede olduğunu söylemek istemedim, ama kardeşinin bastonu vardı ve beni dövdü.' Bana sırtını gösterir, siyahtır. 'Bir araba bulmaya gittiler,' der, 've onlara yardım edecek bir kabadayı. Bir saatin var. Gitmek istiyorsa hanımefendiyi şimdi çıkar burdan. Eğer onu saklamaya kalkarsan evini yıkarlar!'

"Ya! Zavallı hanımefendi beni takip etmiş ve her şeyi duyup bağırmaya başlamıştı. 'Ah, ben bittim!' dedi. 'Ah bir Fransa'ya gidebilseydim!' Ama aşağı inmek bile onu neredeyse yarı öldürmüştü, o kadar güçsüzdü. 'Bebeğimi alacaklar!' dedi. 'Onu alacaklar ve vermeyecekler! Onu o büyük evlerine götürecekler, ah bir mezara koysalar daha iyi! Onu alıp bana karşı çevirecekler – ah! Daha adını bile koymadım! Daha adını bile koymadım!' Bütün söyleyeceği bu oldu. 'Daha adını bile koymadım!' 'Şimdi koy öyleyse!' dedim, sadece onu susturmak için. 'Çabuk koy adını, hâlâ şansın varken.' 'Koyacağım!' dedi. 'Ama ne koyacağım?' 'Eh,' dedim, 'düşünün: Sonuçta bir hanımefendi olacak, buna engel olamayız artık. Ona uyacak bir isim verin. Kendi adınız ne? Onu verin.' Sonra üzüntüyle baktı. Şöyle dedi: 'Benim adım nefret dolu bir ad, birinin ona Marianne demesindense onu lanetlerim daha iyi...'"

Yüzümü görünce durur. Yüzüm irkilmiş veya buruşmuş olmalı – hikâyenin bu noktaya gelmesi gerektiğini bildiğim halde, hikâye ilerledikçe nefesimin kesildiğini, midemin ekşidiğini hissederek durmuşumdur. Nefesimi içime çekerim. "Doğru değil," derim. "Annem buraya kocasız gelsin? Annem deliydi. Babam askerdi. Babamın yüzüğü bende. Bakın, bakın!"

Çantama gider, çömelir ve yırtık deriyi çekip, mücevherlerimi tutan küçük kumaş parçasını bulurum. Bana timarhanede verdikleri yüzük oradadır: Yukarı kaldırırım. Elim titrer. Bayan Sucksby inceler ve omuz silker.

"Yüzükler," der, "herhangi bir yerden bulunabilir."

"Ondan," derim.

"Herhangi bir yerden. Sana onun gibi on tane bulup *V.R.* diye damgalatabilirim... Bu onları Kraliçe'nin yapar mı?"

Yanıtlayamam. Çünkü yüzüklerin nereden geldiği ve nasıl damgalandığı hakkında ne bilirim? Tekrar, güçsüzce, "Annemin buraya kocası olmadan gelmesi. Hasta olması ve buraya gelmesi. Babam, dayım..." Başımı kaldırırım. "Dayım. Dayım neden yalan söylesin?"

"Neden doğru söylesin?" der Richard, öne gelip, en sonunda konuşarak. "Yemin ederim, kız kardeşi, kirletilmeden önce yeterince dürüsttü ve yalnızca talihsizdi, ama bu öyle bir talihsizlik ki – yani, bir erkeğin serbestçe konuşmak istemeyeceği türden..."

Tekrar yüzüğe bakarım. Üzerinde küçük bir kızken, bir süngüden olduğunu düşünmekten hoşlandığım bir kesik vardır. Şimdi altın, sanki delinmiş ve içi boşaltılmış gibi hafif gelir.

"Annem," derim inatla, "deliydi. Beni bir masaya bağlı doğurdu... Hayır." Ellerimi gözlerime koyarım. "Bu bölüm belki benim hayalimdi. Ama gerisi değil. Annem deliydi – bir timarhane hücresinde tutulmuştu ve bana da o örnek gösterilmişti ki onu izlemeyeyim diye."

"Tabii ele geçirince onu bir hücreye kapattılar," der Richard, "kızların beyefendilerin tatmini için zaman zaman kapatıldığını bildiğimiz gibi... Ama, henüz bundan bahsetmiyoruz." Bayan Sucksby'nin gözlerini yakalamıştır. "Seni de tabii onun gibi olma korkusuyla tuttular, Maud. Peki bu sana ne yaptı?.. Seni tedirgin, uyumlu, kendi rahatını düşünmeyen – ya da başka deyişle dayının isteklerine tamamen uygun birinden başka? Sana daha önce onun ne düzenbaz olduğunu söylememiş miydim?"

"Yanılıyorsun," derim. "Yanılıyorsun ya da yanlış biliyorsun."

"Yanılgı yok," diye yanıtlar Bayan Sucksby.

"Şimdi bile yalan söylüyor olabilirsiniz. İkiniz de!"

"Olabiliriz." Ağzını siler. "Ama görüyorsun, canım kızım, söylemiyoruz."

"Dayım," derim tekrar. "Dayımın hizmetçileri. Bay Way, Bayan Stiles..."

Bunu söyler ve Bay Way'in omzunu kaburgalarında, parmağını dizimin arkasında -bir kuvvetin hayaleti- hissederim: *Kendini bir hanımefendi mi sanıyorsun, sen?..* Ve sonra, ve sonra, Bayan Stiles'ın sert elleri kollarımda ve nefesi yanağımdayken:

Neden annen, bütün servetine rağmen bir süprüntü oldu!..

Bilirim, bilirim. Hâlâ yüzüğü tutarım. Şimdi, ağlayarak yere atarım – bir keresinde, öfkeli bir çocukken fincanları, tabakları attığım gibi.

"Lanet olsun ona!" derim. Dayımın yatağının ayakucunda kendimi, elimdeki usturayı, onun korumasız gözünü düşünürüm. *Güvenin Kötüye Kullanılışı.* "Lanet olsun ona!" derim. Richard başıyla onaylar. Sonra ona dönerim. "Sana da onunla birlikte lanet olsun! Başından beri bunları biliyor muydun? Neden bana Briar'da söylemedin? Seninle gitmemi daha kolaylaştıracağını düşünmedin mi? Neden bekledin ve beni buraya -bu iğrenç yere- getirdin, beni kandırıp şaşırtmak için mi?"

"Şaşırtmak mı?" der, tuhaf bir kahkahayla. "Ah, Maud, tatlı Maud, daha bunu yapmaya başlamadık bile."

Onu anlamam. Buna pek de uğraşmam. Hâlâ dayımı, annemi düşünürüm – annemi, hasta, kirletilmiş, buraya gelirken... Richard elini çenesine koyar, dudaklarını oynatır. "Bayan Sucksby," der, "burada içecek bir şeyiniz var mı? Ağzım çok kurudu. Sanırım heyecanın beklentisinden. Aynı kumarhanede çark dönerken ve pantomimde perileri uçurmak üzere olduklarında böyle olurum."

Bayan Sucksby duralar, sonra bir rafa gider, bir kutu açar, bir şişe çıkarır. Kenarları altın yaldızlı üç kısa bardak çıkarır. Eteğine siler.

"Umarım, Bayan Lilly, bu şerinin," der dökerken. İçkinin kokusu odanın kapalı havası üzerinde keskin ve tiksindirici bir şekilde yayılır. "Bir hanımefendinin odasında şeriye asla izin vermezdim, ama arada sırada canlandırıcı olsun diye bir parça sağlam brendi – yani, söyleyin bana, bunun ne zararı olur?"

"Hiçbir zararı olmaz," der Richard. Bana bir bardak uzatır ve kafam öyle karışıktır -öyle sersem ve öfkelidir- ki hemen alırım ve sanki şarap gibi içerim. Bayan Sucksby beni seyreder.

"Ağzı içkiye alışık," der onaylayarak.

"Ağzı içkiye alışıktır," der Richard, "*İlaç* diye etiketlenmişse. Ha, Maud?"

Yanıtlamam. Brendi sıcaktır. En sonunda yatağın ucuna oturur ve pelerinimin ipini çözerim. Oda öncekinden karanlıktır: Gün geceye dönmektedir. At kılından paravan siyah bir hayal gibi görünür ve gölgeler düşürür. Duvarlar -şurada çiçekli, burada çamurlu baklava desenli kâğıtla kaplanmış- kasvetli ve bunaltıcıdır. Perde pencerede göze çarpar: Arkasında bir sinek sıkışmıştır ve cama karşı çaresiz bir öfkeyle vızıldar.

Başım ellerimin arasında otururum. Beynim, oda gibi, etrafı karanlıkla çevrili görünür; düşüncelerim akar, ama yararsızca akar. Sormam -sanırım, bu başka bir kızın hikâyesi olsaydı ve sadece okuyor ya da dinliyor olsaydım yapacağım gibi- beni buraya neden getirdiklerini, şimdi benimle ne yapmak istediklerini,

beni kandırmaktan ve sersemletmekten nasıl kazanç elde etmeyi plandıklarını; sormam. Yalnızca, hâlâ dayıma öfkelenirim. Yalnızca düşünürüm, bir daha, bir daha: *Annem, kirletilmiş, küçük düşürülmüş, buraya geliyor, bir hırsız evinde kanayarak yatıyor. Deli değil, deli değil...*

Sanırım yüzümdeki ifade gariptir. Richard, "Maud, bana bak. Şimdi dayıyı ve dayının evini düşünme. O kadını, Marianne'i düşünme."

"Onu düşüneceğim," diye yanıtlarım, "her zamanki gibi, onu düşüneceğim: Bir budala olarak! Ama, babam – bir beyefendi olduğunu mu söylediniz? Bunca yıl beni öksüz yaptılar. Babam hâlâ yaşıyor mu? Hiç?.."

"Maud, Maud," der Richard, iç çekip, kapıdaki yerine geri giderek. "Etrafına bak. Buraya nasıl geldiğini düşün. Seni Briar'dan kaçırdım, bu sabahki işi yaptım -girdiğim risklere girdimsen aile sırlarını öğrenesin diye mi sanıyorsun?"

"Bilmiyorum!" derim. "Ne biliyorum ki şimdi? Sadece bana düşünmem için biraz zaman verirsen. Sadece bana söylersen"

Ama Bayan Sucksby yanıma gelmiştir ve yavaşça koluma dokunur.

"Bekle, canım kızım," der çok yavaşça. Bir parmağını dudağına koyar, bir gözünü yan kapar. "Bekle ve dinle. Daha bütün hikâyemi duymadın. İyi kısmı daha gelecek. Çünkü hatırlarsan, paçavraya döndürülen hanımefendi var. Bir saate kadar gelecek baba, erkek kardeş ve kabadayı var. Bebek var ve ben diyorum ki, 'Ona ne ad koyacağız? Kendi adın Marianne'e ne dersin?' ve hanımefendi de ona o adı vermektense lanetlemeyi tercih edeceğini söylüyor. Hatırlıyor musun, canım? 'Ve bir hanımefendinin kızı olmaksa,' der zavallı kız, 'bana şunu söyleyin: Sizin için, bir hanımefendi olmak kirletilmekten başka ne işe yarar? Onun adının basit olmasını istiyorum.' 'O zaman basit bir isim koyun,' derim – hâlâ sanki onu eğlendirmek istermiş gibi. 'Koyacağım,' der. 'Koyacağım. Bir zamanlar bana iyi davranan bir

hizmetçi vardı – babamdan ya da kardeşimden daha iyi. Ona onun adını koyacağım. Onun adını vereceğim. Onun adı..'"

"*Maud*," derim perişan bir halde. Tekrar başımı indirmişimdir. Ama Bayan Sucksby susunca, kaldırırım. Bakışı tuhaftır. Sessizliği tuhaftır. Yavaşça başını sallar. Nefesini içine çeker -bir saniye daha duralar- ve sonra şöyle der:

"*Susan*."

Richard, eli ağzının önünde seyreder. Oda ve ev sessizdir. Gıcırdayan tekerlekler gibi döner görünen düşüncelerim şimdi durur. Susan. Susan. Bu kelimenin beni nasıl kahrettiğini görmelerine izin vermeyeceğim. *Susan*. Konuşmayacağım. Sendelerim veya sallanırım korkusuyla, hareket etmeyeceğim. Sadece gözlerimi Bayan Sucksby'nin yüzünden ayırmam. Brendisinden bir tane daha, daha uzun bir yudum alır, sonra ağzını siler. Gelir ve tekrar yatağın üzerine, yanıma oturur.

"*Susan*," der tekrar. "Hanımefendinin verdiği isim bu. O bebeğe bir hizmetçinin adını vermesi yazık gibi gelir, değil mi? Yani ben öyle düşündüm. Ama ne diyebilirdim? Zavallı kız, aklı başında değildi – hâlâ ağlıyor, çığlık atıyor, hâlâ babasının gelip çocuğu alacağını, kendi annesinin adından nefret ettireceğini söylüyordu. 'Ah, onu nasıl kurtarabilirim?' dedi. 'Babam ve kardeşimdense, herhangi birinin onu almasını tercih ederim! Ah, ne yapabilirim? Onu nasıl kurtarabilirim? Ah, Bayan Sucksby, size yemin ederim, benimkinin yerine başka zavallı bir kadının bebeğini almalarını tercih ederim!'"

"İşte böyle söyledi," der, daha yavaşça. "İşte böyle söyledi. Ve bunu söylerken, evin etrafında yatan bütün bebekler onu duyar gibi görünür ve hepsi birden ağlamaya başlar. Anneleri değilsen, hepsinin sesi aynı gelir. Ona da aynı geldi, nasılsa. Onu tam kapının dışındaki merdivenlere getirmiştim," başını eğer, Richard pozunu değiştirir ve kapı gıcırdar, "ve orada durur. Bana bakar, ne düşündüğünü bilirim ve kalbim soğur. 'Yapamayız!' derim. 'Neden yapamayız?' diye yanıtlar. 'Siz kendi-

niz söylediniz, kızımın bir hanımefendi gibi yetiştirileceğini. Neden onun yerine, başka bir annesiz kız geçmesin – zavallıcık, bunun kederini de yaşayacak! Ama yemin ederim, servetimin yarısını ona vereceğim ve Susan da kalanını alacak. O parayı alacak, ama ancak onu şimdi benden alırsanız, dürüst yetiştirirseniz ve yoksul büyüyüp de değerini anlayıncaya kadar mirasımdan habersiz tutarsanız! Sizin elinizde,' der, 'annesiz bir bebek yok mu, Susan'ın yerine babama verebileceğimiz? Yok mu? Yok mu? Tanrı aşkına, olduğunu söyleyin! Elbisemin cebinde elli sterlin var. Size vereceğim onu! Daha da yollayacağım! Bunu benim için yaparsanız ve bunu yaptığınızı bir kula söylemezseniz.'"

Belki odanın altında, sokakta hareket vardır – bilmem, varsa da duymam. Bakışlarımı Bayan Sucksby'nin kızarmış yüzünden, gözlerinden, dudaklarından ayırmam... "Şimdi, burada bir şey vardı," der, "istenmesi gereken. Öyle değil mi, canım kızım? Burada bir şey vardı, elbette. Bunu hayatımda hiç daha çabuk veya daha zor düşündüğümü sanmıyorum. Ve en sonunda derim ki: 'Paranız sizde kalsın. Elli sterlininiz. Bunu istemiyorum. İstediğim şu: Babanız bir beyefendi ve beyefendiler kumazdır. Bebeğinizi tutarım, ama bana bir kâğıt yazmanızı istiyorum, bütün yapmayı istediklerinizi söyleyen; onu imzalayıp mühürleyeceksiniz ve bu onu bağlayıcı yapacak.' 'Yaparım!' der hemen. 'Yaparım!' Buraya geliriz, ona bir parça kâğıt ve mürekkep getiririm ve hepsini yazar -aynen sana anlattığım gibi, Susan Lilly'nin kendi çocuğu olduğunu, ama bana bıraktığını, servetinin bölüneceğini ve devamını- sonra katlar ve parmağından çıkardığı yüzükle mühürler, kızının on sekiz yaşına geldiği güne kadar açılmayacağını yazar. Yirmi bir yapmak istiyordu, ama benim aklım daha onu yazarken bile ileri gidiyordu ve on sekiz olması gerektiğini söyledim – çünkü kızların neyin ne olduğunu öğrenmeden önce evlenmeleri riskini almamalıydık." Gülümser. "Bu hoşuna gitti. Bana teşekkür etti."

"Bunu mühürler mühürlemez Bay Ibbs yukarı seslenir: Bir araba, dükkânının kapısında durmuştur, iki bey -bir yaşlı bir de daha genç- inmektedir ve yanlarında sopalı bir kabadayı vardır. Ya! Hanımefendi çığlık atarak odasına koşar ve ben kafamdaki saçları yolarak dururum. Sonra beşiklere gider ve oradaki bu özel bebeği kaparım -öbürüyle aynı büyüklükte, onun gibi açık renk olacak gibi görünen bir kız- ve onu yukarı taşırım. 'İşte! Çabuk al onu ve ona iyi davran! Adı Maud ve sonuçta bu da bir hanımefendi adı. Sözünüzü unutmayın.' 'Siz sizinkini unutmayın!' diye bağırır zavallı kız ve kendi bebeğini öper ve ben onu alıp aşağı götürüp boş beşiğe yatırırım."

"Başını sallar. 'Yapılacak bu kadar küçük bir şeydi!' der. 'Bir dakikada yapıldı.' Beyefendiler hâlâ kapıyı vururlarken yapıldı. 'Nerede o?' diye bağırırlar. 'Biliyoruz burada saklıyorsunuz!' O zaman onları durdurmak mümkün değildir. Bay Ibbs onları içeri alır, evin içinde hiddetle koşuşurlar, beni görüp devirirler, bir de bakarım ki, zavallı hanımefendi babası tarafından merdivenlerden aşağı sürüklenmekte - elbisesi dalgalanır, ayakkabıları çözülmüş, yüzünde kardeşinin sopasının izi -ve işte canım kızımkollarında sen ve hiç kimse senin ondan başkasının olduğunu düşünmez. Niye düşünsünler ki? O zaman bunu değiştirmek için çok geçtir. Babası onu aşağı indirirken bana hızlı bir bakış atar ve hepsi bu; ama beni arabanın penceresinden seyrettiğini hayal ederim. Ama bunu yaptığına hiç pişman oldu mu, bunu sana söyleyemem. Herhalde Sue'yu sık sık düşünmüştür, ama... Yani, düşünmesi gerektiğinden daha çok değil."

Gözünü kırpar ve başını çevirir. Brendi bardağını aramıza, yatağın üstüne koymuştur; battaniyenin dikişleri, dökülmesini önler. Ellerini kenetlemiştir: Birinin parmak eklemlerini diğerinin küt kırmızı başparmağıyla sıvazlar. Terliğin içinde ayağını yere vurur. Konuştuğu sürece, şimdiye kadar gözlerini yüzümden ayırmamıştır.

Ben gözlerimi kaparım. Ellerimi önüne koyarım ve avuçlarının karanlığına bakarım. Sessizlik olur. Uzar. Bayan Sucksby daha yakına eğilir.

"Canım kızım," diye mırıldanır. "Bize bir şey söylemeyecek misin?" Saçıma dokunur. Ben hâlâ konuşmam ve kıpırdamam. Elleri düşer. "Bu haberin ruhunu çarptığını anlıyorum," der. Belki sonra Richard'a işaret eder, çünkü o gelip önümde çömelir.

"Anlıyor musun, Maud," der parmaklarımın etrafından görmeye çalışarak, "Bayan Sucksby'nin anlattıklarını? Bir bebek diğeri oluyor. Annen senin annen değildi, dayın dayın değil. Hayatın senin değil, Sue'nun yaşaması gereken hayattı ve Sue da seninkini yaşadı..."

Derler ki ölen insanların gözlerinin önünden hızla hayatlarının resmi geçermiş. Richard konuşurken, ben de benimkini görürüm: Tımarhane, tahta sopam, Briar'm sıkı elbiseleri, boncuklu ip, dayımın çıplak gözleri, kitaplar, kitaplar... Resim yanıp söner ve gider, bir bozuk paranın bulanık sudaki pırıltısı gibi kayıp ve yararsızdır. Titrerim ve Richard iç çeker. Bayan Sucksby başını sallar ve cık cıklar. Ama onlara yüzümü gösterdiğimde ikisi de geri kaçar. Sandıkları gibi ağlamam. Gülerim -korkunç bir kahkahaya tutulmuşumdur- ve görüntüm dehşet verici olmalıdır.

"Ah, ama bu," dediğimi sanıyorum, "mükemmel! Bütün istediğim buydu! Neden bakıyorsunuz öyle? Neye bakıyorsunuz? Burada bir kızın oturduğunu mu sanıyorsunuz? O kız yok oldu! Boğuldu! Kulaçlarca dipte yatıyor. Kolları, bacakları, üzerinde elbise olan eti mi var sanıyorsunuz? Saçı mı var sanıyorsunuz? Sadece kemikleri var, çıplak beyaz! Bir kâğıt kadar beyaz! Sözlerin içinden dökülüp dağıldığı bir kitap o!.."

Bir nefes almaya çalışırım ve sanki ağzımda su vardır: Havayı çekerim ve gelmez. Nefesim kesilir, sarsılırım, yeniden nefesim kesilir. Richard durur ve seyreder.

"Delilik yok, Maud," der, tiksinmiş bir bakışla. "Unutma. Artık buna sebebin yok."

"Sebebim var," derim, "her şey için! Her şey için!"

"Canım kızım..." der Bayan Sucksby. İçki bardağını yakalamış, yüzüme yakın sallamaktadır. "Canım kızım..." Ama ben hâlâ kahkahayla titrerim -iğrenç bir kahkaha- ve sarsılırım, oltanın ucundaki bir balığın sarsılacağı gibi. Richard'ın küfrettiğini duyarım, sonra onun çantama gittiğini ve içini yokladığını, ilaç şişemi çıkardığını görürüm: Brendi bardağına üç damla damlatır, sonra başımı tutar ve bardağı dudaklarıma bastırır. Tadarım, yutar ve sonra öksürürüm. Ellerimi ağzıma koyarım. Ağzım uyuşur. Tekrar gözlerimi kaparım. Ne kadar uzun oturduğumu bilmiyorum, ama yatağı örten battaniyenin omzuma ve yanağıma geldiğini uzun uzun hissederim. Üstüne gömülmüşümdür. Yatarım – hâlâ zaman zaman seğirerek, kahkaha gibi gelen bir şeyle ve Richard'la Bayan Sucksby sessizlikte durup beni seyrederler.

Ama şimdi biraz daha yaklaşırlar. "Şimdi," der Bayan Sucksbyyumuşakça, "daha iyi misin, canım?" Yanıtlamam. Richard'a bakar. "Çıksak ve onu uyumaya bıraksak?"

"Uykusu batsın," diye yanıtlar. "Hâlâ onu buraya onun kendi rahatı için getirdiğimizi düşünüyor." Gelir ve yavaşça yüzüme vurur. "Gözlerini aç," der.

"Gözlerim yok benim. Nasıl olsun? Onları aldın benden," derim.

Gözkapaklarımdan birini tutar ve sertçe çimdikler. "Kahrolası gözlerini aç!" der. "İşte böyle. Şimdi daha bilmen gereken şeyler var – sadece biraz daha, sonra uyuyabilirsin. Dinle beni. Dinle! Bana nasıl yapacağını sorma. Eğer sorarsan lanet olası kulaklarını başından keserim. Evet görüyorum ki bunu duyuyorsun. Bunu da hissediyor musun?" Bana vurur. "Çok iyi."

Vuruşu olabileceği kadar sert değildir. Bayan Sucksby kolunu kaldırdığını görmüş ve onu kontrol etmeye çalışmıştır.

"Beyefendi!" der, yanağı koyulaşarak. "Buna gerek yok. Hiç gerek yok. Kendine hâkim ol, olmaz mı? Onu çürüttün galiba. Ah, canım kızım."

Yüzüme doğru uzanır. Richard kaşını çatar. "Minnettar olması lazım," der doğrulup saçını geriye atarak, "geçen üç ayda ona daha kötü şeyler yapmadığım için. Bilmesi lazım ki yine yaparım ve hiçbir şey sayarım. Duyuyor musun beni, Maud? Briar'da beni gördün, bir tür beyefendiydim. Fakat buraya gelince, nezakete ara veririm. Anladın mı?"

Yanağımı ovuşturarak, gözlerim onunkilerde, hiçbir şey söylemeden yatarım. Bayan Sucksby ellerini ovuşturur. Richard kulağının arkasından sigarasını çıkarıp ağzına koyar, bir kibrit arar.

"Devam edin Bayan Sucksby," der bunu yaparken. "Devamını anlatın. Sana gelince Maud: İyi dinle ve en sonunda hayatının ne için yaşandığını bil."

"Benim hayatım yaşanmadı," derim fısıldayarak. Ama sözleri beni meraklandırmıştır. Başım içkiden, ilaçtan, şoktan ağırdır, ama bana şimdi anlatacaklarından, beni nasıl tutmayı planladıklarından, beni ne için tutmak istediklerinden korkmaya başlamayacak kadar ağır değil...

Bayan Sucksby benim düşüncelere daldığımı görür ve başını salar. "Şimdi anlamaya başladın," der. "Görmeye başlıyorsun. Hanımefendinin bebeğini aldım ve daha da iyisi hanımefendinin sözünü aldım... Söz esas şeydir tabii ki. Söz içinde para olan şeydir – öyle değil mi?" Gülümser, burnuna dokunur. Sonra biraz daha yakına eğilir. "Görmek ister misin?" der farklı bir tür sesle. "Hanımefendinin sözünü görmek ister misin?"

Bekler. Yanıtlamam, ama tekrar gülümser, benden uzaklaşır, Richard'a göz atar, sonra ona arkasını döner ve kısa bir an elbisesinin düğmeleriyle uğraşır. Tafta hışırdar. Sonra korsajı kısmen açılınca içeri uzanır -bana sanki ta göğsünün içine, ta kalbine uzanmış gibi gelir- ve sonra katlı bir kâğıt çıkarır. "Bunu

kendime yakın tuttum," der bana getirirken, "bütün bunca yıl. Altından daha yakın tuttum! Bak, burada."

Kâğıt, bir mektup gibi kapalıdır ve üzerinde eğik bir talimat vardır: *Kızım Susan Lilly'nin On Sekizinci Doğum Gününde Açılacaktır*... O ismi görünce titrerim ve uzanırım, ama kıskanç bir şekilde tutar ve dayımın -artık dayım değil!- antika bir kitabı yapuğu gibi almama izin vermez, ama dokunmama izin verir. Kâğıt, göğsünün sıcaklığından ılıktır. Mürekkep kahverengi, katlar tüylenmiş ve rengi atmıştır. Mühür oldukça kırıktır. Damga annemindir – Sue'nun annesinin yani; benim değil, benim değil...

M.L.

"Görüyor musun, canım kızım?" der Bayan Sucksby. Kâğıt titrer. Onu kendine çeker, bir para canlısının hareket ve bakışıyla – yüzüne kaldırır ve dudaklarını üstüne koyar, sonra arkasını döner ve elbisenin içindeki yerine geri koyar. Elbisesini düğmelerken, tekrar Richard'a göz atar. Yakından, merakla, ama bir şey söylemeden seyretmektedir.

Onun yerine ben konuşurum. "O yazdı," derim. Sesim kalındır, sersemlemişimdir. "O yazdı. Onu götürdüler. Sonra ne oldu?"

Bayan Sucksby döner. Elbisesi kapalı ve tekrar tamamen düzgündür, ama eli korsajının üstündedir, sanki altındaki sözleri okşuyormuş gibi. "Hanımefendi mi?" der, dikkati dağılmış bir şekilde. "Hanımefendi öldü, canım kızım." Burnunu çeker ve ses tonu değişir. "Ama ölmeden önce bir ay daha can çekişmediyse, ne olayım! Kim düşünürdü ki? O bir ay bize karşı oldu. Çünkü babası ve kardeşi, onu eve götürünce ona vasiyetini değiştirttiler... Neye olduğunu tahmin edebilirsin. Kıza bir kuruş yok -yani sana, bildikleri kadarıyla, canım kızım- kız evleninceye kadar. İşte size beyefendiler – değil mi? Bana bunu söylemek için bir hemşireyle bir not yolladı. O zaman onu bir tımarhaneye kapatmışlardı ve sen de yanındaydın – eh, bu çok geçmeden onun işini bitirdi. Onun için şimdi işlerin nasıl olacağı-

nın bir bilmece olduğunu söylemişti, ama benim dürüstlüğümden avuntu buluyordu. Zavallı kız!" Neredeyse üzgün görünür. "... Bu onun hatası oldu."

Richard güler. Bayan Sucksby ağzını düzeltir ve kurnaz görünmeye başlar. "Bense," der, "... eh, en başından beri benim gördüğüm tek bilmece, servetin sadece yarısına hakkım varken tamamına nasıl sahip olacağımdı. Bunu çözmek için on sekiz yılım vardı, bu da benim rahatlığımdı. Çok kereler seni düşündüm."

Yüzümü çeviririm. "Sizin düşüncelerinizi istemedim hiç," derim. "Şimdi de istemiyorum."

"Nankör Maud!" der Richard. "Bayan Sucksby burada senin adına bu kadar uzun zamandır bu kadar uğraşıp plan yapıyor. Başka bir kız -kızlar yalnızca aşk kahramanı olmayı istemezler mi?- olsa kendini ayrıcalıklı görürdü."

Hiçbir şey söylemeden tekrar Bayan Sucksby'ye dönerim. Başını sallar. "Seni sık sık düşündüm," der tekrar, "ve nasıl olduğunu merak ettim. Güzel olduğunu tahmin ettim. Canım kızım, öylesin!" Yutkunur. "Yalnız iki korkum vardı. İlki ölebileceğin. İkincisi, büyükbabanın ve dayının seni İngiltere'den götürüp, hanımefendinin sırrı ortaya çıkmadan evlendirebilecekleri. Sonra gazetede büyükbabanın öldüğünü okudum. Sonra dayının, taşrada nasıl sessiz yaşadığını ve seni de yanında sessiz bir şekilde tuttuğunu öğrendim. İşte iki korkum da gitmişti!" Gülümser. "Bu arada," der, şimdi gözkapakları titrer. "Bu arada, Sue buradadır. Gördün, canım kızım, hanımefendinin sözünü ne kadar iyi ve sessiz tuttuğumu." Yavaşça elbisesine vurur. "Peki, Sue'yu buna iliştiremezsem bu sözün bana ne yararı vardı? Onu ne kadar yakın ve sessiz tuttuğumu düşün. Ne kadar emin. Öyle bir kızın bizimki gibi bir sokakta, bunun gibi bir evde ne kadar keskin büyüyebileceğini düşün, sonra Bay Ibbs'le benim onu kör bırakmak için ne kadar çok uğraştığımızı düşün. Üzerinde ne kadar derin düşündüğümü düşün – en sonunda onu kullanmam gerektiğini bilerek, ama nasıl olacağını pek bilmeye-

rek. Beyefendi'yle tanışınca her şeyin ne kadar açıklığa kavuştuğunu düşün – senin gizlice evleneceğine dair korkumun ne kadar çabuk bunun seninle gizlice evlenmesi gereken erkek olduğunu bilmeme dönüştüğünü düşün... Sonra Sue'ya bakıp, onunla ne yapılması gerektiğini bilmek bir dakikalık iştir." Omuz silker. "Eh, işte şimdi yaptık. Sue sensin, canım kızım. Ve seni buraya getirme sebebimiz..."

"Dinle, Maud!" der Richard. Gözlerimi kapamış ve başımı çevirmişimdir. Bayan Sucksby bana gelir, elini kaldırır ve saçımı okşamaya başlar.

"Seni buraya getirme sebebimiz," diye devam eder, daha yumuşak bir şekilde, "senin Sue olmaya başlaman. Sadece bu, canım kızım! Sadece bu."

Gözlerimi açarım ve herhalde aptal görünürüm.

"Anlıyor musun?" der Richard. "Sue'yu tımarhanede kanım olarak tutuyoruz ve annesinin bildirisini açınca, onun servet payı -yani *Maud*'un payı demek istiyorum- bana geçecek. Her sentini saklamak istediğimi söylemeliyim, ama sonuçta bütün komplo Bayan Sucksby'nindi ve yarısı ona gidecek." Eğilip selam verir.

"Bu adil, değil mi?" der Bayan Sucksby, hâlâ saçımı okşayarak.

"Ama diğer payı," diye devam eder Richard, "Sue'nun *gerçek* payını yani – onu da Bayan Sucksby almaya hazırdır. Bildiri onu Sue'nun vasisi olarak gösterir ve vasiler, korkarım, vesayetleri altındaki kişilerin servetlerinin idaresi konusunda genellikle çok titiz davranmazlar... Tabii Sue'nun kendisi yok olmuşsa, bütün bunlar hiçbir şey demek değildir. Ama aslında yok olan Maud Lilly'dir – gerçek Maud Lilly." Göz kırpar. "Tabii bununla sahte Maud Lilly'yi kastediyorum. İstediğin bu değil miydi? Yok olmak? Kendin dedin, bir dakika önce, her şey için sebebin olduğunu. O zaman Sue'nun yerine geçmek ve Bayan Sucksby'yi zengin etmek sana ne zarar verir?"

"İkimizi de zengin etmek, tatlım," der Bayan Sucksby hemen. "O kadar kalpsiz değilim, canım, senin her şeyini soyacak kadar! Sen bir hanımefendisin değil mi ve güzelsin? Eh, benim de servetime kavuşunca bana neyin ne olduğunu gösterecek güzel bir hanımefendiye ihtiyacım olacak. İkimiz için de müthiş planlarım var, tatlım!" Yavaşça burnuna vurur.

Kendimi yukarı, ondan uzağa çekerim. "Delisiniz siz!" derim ikisine de. "Ben Sue'nun yerine mi geçeceğim?"

"Niye olmasın?" der Richard. "Sadece bir avukatı ikna etmemiz gerekecek. Sanırım yapabiliriz."

"İkna etmek mi, nasıl?"

"Nasıl mı? İşte, Bayan Sucksby ve Bay Ibbs burada – sana anne-baba gibi olmuşlar ve sanırım seni tanıyacak biri varsa onlar varsayılacaktır. Ve John'la Dainty de var – içinde para olursa, her türlü kötülüğe yemin edeceklerine emin olabilirsin. Ve ben – seni Briar'da tanıdım, sonradan karım olan Bayan Maud Lilly'nin hizmetçisiyken. Gördün, değil mi beyefendilerin sözlerinin değerini?" Bu düşünceyle çarpılmış gibi yapar. "Ama tabii ki gördün! Taşrada bir tımarhanede bir çift doktor vardı – sanırım onlar seni hatırlarlar. Çünkü daha dün onlara elini uzatıp reverans yapmış ve önlerinde aydınlıkta durmamış mıydım, şöyle bir yirmi dakika boyunca, Susan adına soruları cevaplayarak?"

Bunu düşünmeme izin verir. Sonra, "Bütün istediğimiz, zamanı gelince, aynı gösteriyi bir avukat önünde tekrarlaman. Kaybedecek neyin var? Sevgili Maud, hiçbir şeyin yok: Londra'da bir arkadaşın, kendi adına paran – ya, bir adın bile yok!"

Parmaklarımı ağzıma koymuşumdur. "Diyelim ki," derim, "bunu yapmayacağım? Diyelim ki, avukatınız geldiğinde, ona anlatacağım..."

"Neyi anlatacaksın? Masum bir kızı nasıl dolandırdığını mı?.. Doktorlar ona ilaç verip alıp götürdüklerinde arkasından baktığını mı? Hımm? Sence bundan ne çıkarır avukat?"

Oturur ve konuşmasını seyrederim. En sonunda, fısıldayarak şöyle derim: "Gerçekten bu kadar kötü müsün?" Omuz silker. Bayan Sucksby'ye dönerim. "Ve siz," derim. "Siz bu kadar kötü müsünüz? Sue'yu böyle düşünerek... Bu kadar alçak mısınız?"

Elini yüzünün önünde sallar, hiçbir şey söylemez. Richard homurdanır. "*Kötülük*," der. "*Alçaklık*. Ne terimler! Hikâye terimleri. Sanıyor musun ki kadınlar çocuklarını değiş tokuş ettiklerinde bunu operetlerde hemşirelerin yaptığı gibi komedi olsun diye yaparlar? Etrafına bak, Maud. Pencereye git, sokağa bak. Orada hayat var, hikâye değil. Zor, sefil. Bu senin hayatın olabilirdi, eğer Bayan Sucksby seni bundan uzak tutma iyiliğini yapmasaydı... Tanrım!" Kapıdan uzaklaşır, kollarını başının üstüne koyar ve gerinir. "Ne kadar yorgunum! Bugün ne çok iş yaptım – değil mi? Bir kız tımarhaneye kapatıldı, diğeri... neyse." Beni süzer, ayağımı ayağıyla ittirir. "İddia yok mu?" der. "Atıp tutma? Bu sonra gelecek sanırım. Gelse de fark etmez. Sue'nun doğum günü ağustosun başında. Seni komplomuza ikna etmek için üç aydan fazla zamanımız var." Sanırım üç gün -yani üç günlük Borough yaşamı- bunu halleder."

Ona bakarım, ama konuşamam. Hâlâ Sue'yu düşünürüm. Başını eğer. "Sakın senin şevkini kırdığımızı söyleme, Maud," der, "bu kadar çabuk? Bunu düşünmekten üzüntü duyarım." Susar. Sonra, "Annen," diye ekler, "o da üzülürdü."

"Annem," diye başlarım... Gözünde delilik olan Marianne'i düşünürüm. Sonra nefesimi tutarım. Bütün bunların içinde, bunu düşünmemişimdir. Richard seyreder, sinsi görünür. Elini yakasına götürür ve boğazını çekiştirir ve güçsüz, kız gibi, ama hesaplamış bir şekilde öksürür.

"Beyefendi," der Bayan Sucksby, Richard bunu yaparken tedirgindir. "Onunla alay etme."

"Alay etmek mi?" der. Hâlâ yakasını çekiştirir, sanki boğazını acıtıyormuş gibi. "Yalnızca konuşmaktan boğazım kurudu."

"Çok fazla şey söyledin de ondan," diye yanıtlar. "Bayan Lilly – sana böyle diyeceğim, olur mu, canım? Doğal görünüyor, değil mi?.. Bayan Lilly, ona aldırma. Bunu konuşmak için çok zamanımız var."

"Annem hakkında, yani," derim. "Gerçek annem, Sue'nun annesi yaptığınız. Hani boğulan -işte görüyorsunuz, bir şey biliyorum!- bir iğne yutup boğulan."

"İğne yutan-mı!" der Richard gülerek. "Sue mu söyledi bunu?" Bayan Sucksby ağzını ısırır. Birinden öbürüne bakarım.

"Neydi o?" derim bezgin bir şekilde. "Tanrı aşkına, söyleyin. Sanıyor musunuz artık şaşırmaya halim kaldı? Umurumda mı sanıyorsunuz? Neydi o? Sizin gibi bir hırsız mı? Peki, eğer deli kadını unutacaksam, bir hırsız da olur..."

Richard tekrar öksürür. Bayan Sucksby benden uzağa bakar ve ellerini birleştirip onlarla oynar. Konuşunca sesi alçak, ciddidir. "Beyefendi," der, "Bayan Lilly'ye söyleyecek bir şeyin kalmadı artık. Ama benim söyleyeceklerim var. Bir hanımın bir kıza özel olarak söyleyeceği türden şeyler."

Başıyla onaylar. "Biliyorum," der. Kollarını kavuşturur. "Ve duymak için sabırsızlanıyorum."

Bayan Sucksby bekler, ama Richard çıkmaz. Gelir ve tekrar yanıma oturur, ben tekrar geri kaçarım.

"Canım kızım," der. "Gerçekte bunu söylemenin hoş bir yolu yok ve eğer bunu bilen biri varsa o da benim!.. Çünkü bir kez Sue'ya söyledim zaten. Annen..." Dudaklarını ıslatır, sonra Richard'a bakar.

"Söyle," der. "Yoksa ben söyleyeceğim."

Böylece tekrar konuşur, daha hızlı. "Annen," der, "mahkemelere çıkarıldı, sadece hırsız olduğu için değil, ama bir de adam öldürdüğü için... Canım, onu bunun için astılar!"

"Astılar mı?"

"O bir katil, Maud," der Richard, zevkle. "Onu astıkları yeri benim odamın penceresinden görebilirsin..."

"Beyefendi, lütfen!"

Richard susar. Tekrar, "*Astılar!*" derim.

"Cesurca asıldı," der Bayan Sucksby – bu ne demekse, sanki benim dayanmamı daha kolaylaştıracakmış gibi. Sonra yüzümü inceler. "Canım kızım, sen bunu düşünme," der. "Artık ne fark eder? Sen bir hanımefendisin, değil misin? Senin nereden geldiğin kimi ilgilendirir? Burada etrafına bir bak."

Kalkmıştır ve bir lamba yakar: Çok sayıda zevksiz cicili bicili yüzey -ipek sabahlık, karyolanın dalgalı pirinci, şömine rafının üstündeki porselen süsler- karanlıkta seçilir. Tekrar yıkanma yerine gider ve tekrar: "Sabun burada. Ne sabun ama! Batı'da bir dükkândan aldım. Bir yıl önce geldi – geldiğini görünce, 'Bayan Lilly bunu sevmez mi!' diye düşündüm. Bunca zaman kâğıdında sarılı tuttum. Ve işte burada bir havlu, bak – şeftali gibi havı var. Ve kokusu! Eğer lavanta sevmezsen, sana güllü bir tane buluruz. Bakıyor musun, canım?" Şifonyere gider, en derin çekmeceyi açar. "Ya, burada ne varmış bakalım!" Richard görmek için eğilir. Ben de bir tür dehşetli merakla bakarım. "Jüponlar, çoraplar ve korseler! Ah, bir hanımefendinin saçı için tokalar var. İşte bir hanımefendinin yanağına allık. İşte kristal damla küpeler, bir çift mavi, bir çift kırmızı. Bu benim bunları uyduracağım gözlerin rengini bilemediğimden oldu, canım! Eh o zaman, Dainty mavi olanı alacak..."

Süslü boncukları tellerinden tutar ve kristallerin dönüşünü seyrederim. Renk bulanıklaşır. Çaresizlikten ağlamaya başlamışımdır.

Sanki ağlamak beni kurtaracakmış gibi.

Bayan Sucksby beni görür ve cık cıklar. "Ah, hadi," der, "yazık değil mi! Ağlamak mı? Ve bütün bu güzel şeyler? Beyefendi, görüyor musun onu? Ağlıyor, hem de ne için?"

"Ağlıyorum," derim acı bir şekilde, titreyerek, "kendimi burada buluşuma, böyle! Annemin sadece bir budala olduğunu sa-

narak yaşadığım hayali düşünüp ağlıyorum! Sizin pintiliğinize ve iğrençliğinize dehşetimden ağlıyorum!"

Bayan Sucksby geri adım atmıştır. "Canım kızım," der, sesini alçaltıp, hızlıca Richard'a göz atarak. "Beni onların seni almasına izin verdiğim için mi böyle aşağılıyorsun?"

"Sizi aşağılıyorum," derim, "beni geri getirdiğiniz için!"

Gözünü dikip bakar, sonra neredeyse gülümser. Odanın etrafına işaret eder. "Sanma ki," der bir tür hayretle bakarak, "seni Lant Sokağı'nda tutmaya niyetim var! Canım kızım, canım kızım, buradan alındın ki senden bir hanımefendi yapsınlar diye. Ve seni bir hanımefendi yaptılar – mükemmel bir cevher! Sanma ki senin pırıltını bu adi yerde harcatırım sana. Demedim mi? Seni, zengin olunca yanımda istiyorum, canım. Hanımefendiler kendine refakatçi almaz mı? Bir bekle, servetin elime geçsin, eğer ki Londra'daki en şahane evi almazsak! O zaman ne arabalarımız, ne uşaklarımız olacak gör bak!.. Ne inciler, ne elbiseler!"

Ellerini tekrar üzerime koyar. Beni öpmek, yemek ister. Kalkar ve onu üzerimden silkelerim. "İğrenç komplonuz gerçekleşince," derim, "sizinle kalacağımı sanmıyorsunuz ya?"

"Ya ne yapacaksın?" der. "Seni benden başka kim alır? Seni alan servetti, geri alan benim. Bunun için on yedi yıldan fazladır çalışıyorum. Seni o zavallı hanımefendinin kollarına verdiğim ilk günden beri her dakika bunu planlayıp düşünüyorum. Sue'ya bakıp..."

Yutkunur. Bense hâlâ daha da çok ağlarım. "Sue," derim. "Ah, Sue..."

"Ya, niye öyle bakıyorsun? Onun için her şeyi yapmadım mı, tam annesinin istediği gibi?.. Onu güvende tuttum, temiz tuttum, ondan sıradan bir kız yaptım. Ne yaptım ki, senin ondan aldığın hayatı ona geri vermekten başka?"

"Onu öldürdün!" derim.

"Öldürmek mi? Etrafında o kadar doktor, hepsi onu bir hanımefendi sanırken mi?.. Hem bu da ucuz değil, sana söyleyeyim."

"Kesinlikle ucuz değil," der Richard. "Bunu ödüyorsunuz, unutmayın. Onu ilçe akıl hastanesine yatırmalıydım, bana kalsaydı."

"Görüyor musun, canım kızım? Onu öldürmek! Ya, ben olmasaydım yaşamının herhangi bir gününde öldürülebilirdi! Hasta olunca ona kim baktı? Oğlanları kim ondan uzak tuttu? Ellerimi, bacaklarımı, ciğerlerimi verirdim onunkileri kurtarmak için. Ama sanıyor musun ki bunları yaparken onun için yapıyordum? Ben zengin olunca öyle sıradan bir kızın bana ne faydası var? Bunları senin için yapıyordum! Onu düşünme. O suydu, kömürdü, tozdu, senden yapılan şeyin yanında."

Ona dik dik bakarım. "Tanrım!" derim. "Nasıl yapabildiniz? Nasıl yapabildiniz?"

Tekrar hayrete düşmüş gibi bakar. Nasıl yapmasaydım?"

"Ama, onu aldatmak! Onu bırakmak, orada!.."

Uzanır ve kolumu sıvazlar. "Onu almalarına izin verdin," der. Sonra bakışı değişir. Neredeyse göz kırpar. "Ve, ah, canım kızım, o zaman annenin kızı olduğunu düşünmüyor musun?"

Aşağıdaki odalardan tekrar çığlıklar, vuruşlar ve gülüşler gelir. Richard kollarını kavuşturmuş, seyrederek durur. Penceredeki sinek hâlâ vızıldar, hâlâ cama vurur. Sonra vızıltı durur. Sanki bir işaretmiş gibi dönerim ve Bayan Sucksby'nin elinden kurtulup çökerim. Yatağın kenarına dizlerimin üstüne çöker ve yüzümü battaniyenin dikişleri arasına saklarım. Cesur ve kararlı olmuşumdur. Özgürlük uğruna öfkeyi, çılgınlığı, arzuyu, sevgiyi bastırmışımdır. Şimdi özgürlük benden tamamen alınınca, kendimi yenik görecek miyim acaba?

Kendimi karanlığa teslim ederim ve dilerim ki başımı bir daha asla ışığa çevirmem istenmesin.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bunu izleyen geceyi kesik kesik hatırlıyorum. Yatağın kenarında gözlerimi saklayarak durduğumu ve Bayan Sucksby'nin istediği gibi kalkıp aşağı mutfağa gitmediğimi hatırlıyorum. Richard'ın bana geldiğini ve ayak başparmağını eteğime koyup beni dürttüğünü, sonra ben kıpırdamayınca durup güldüğünü, sonra beni bıraktığını hatırlıyorum. Birinin bana çorba getirdiğini ve yemediğimi hatırlıyorum. Lambanın alındığını, odanın kararduğunu. En sonunda tuvalete gitmek için kalkmam gerektiğini ve o kızıl saçlı, şişman suratlı kızın -Dainty- bana tuvaleti göstermesinin istendiğini, sonra gecenin içine kaçmayayım diye kapıda beklediğini. Tekrar ağladığımı ve brendinin içinde daha fazla ilaç verildiğini hatırlıyorum. Soyulduğumu ve benim olmayan bir gece-

lik giydirildiğimi. Belki bir saatliğine uyuduğumu -tafta hışırtısıyla uyandığımı- dehşet içinde Bayan Sucksby'nin saçını açmış, elbisesini çıkarıp, etini ve kirli çamaşırlarını ortaya çıkarışını, mumunu üfleyişini, sonra yatağa yanıma tırmanışını seyrettiğimi. Benim uyuduğumu sanıp yattığını -ellerini üzerime koyup çektiğini- sonunda, bir parça altın bulmuş bir paragöz gibi saçımdan bir bukle yakalayıp ağzına bastırdığını hatırlıyorum.

Onun sıcaklığının, tanımadığım kütlesinin ve ekşi kokularının farkında olduğumu biliyorum. Çabucak kesintisiz bir uykuya daldığını ve horladığını, benimse uyur uyanık halde olduğumu biliyorum. Kesik kesik uyumak saatleri yavaşlatır, bana öyle gelir ki gecenin içinde pek çok gece -yıllar süren geceler!- vardır, bunların içinde, sanki duman kümeleri içindeymişim gibi sendelemeye zorlanırım. Uyanıp, bir Briar'daki giyinme odamda, bir Bayan Cream'in evindeki odamda, bir yatımda kocaman ve rahat bir hemşireyle bir tımarhane yatağında olduğuma inanırım. Yüz kere uyanırım. Uyanıp inler ve uyumayı arzularım – çünkü her zaman, en sonunda, gerçekten nerede yattığımı, oraya nasıl geldiğimi, kim ve ne olduğumu keskin ve korkunç bir şekilde hatırlarım.

En sonunda uyanırım ve bir daha uyumam. Karanlık biraz azalmıştır. Pencerede asılı ağartılmış ağ perdenin ipliklerini aydınlatan, yanan bir sokak lambası vardır; şimdi söndürülmüştür. Işık kirli pembeye döner. Zamanla pembe, solgun bir sarıya dönüşür. Sürünür ve onunla birlikte ses sürünür – ilk başta yavaşça, sonra sersemletici bir kreşendoya yükselerek: Öten horozlar, düdükler ve çanlar, köpekler, bağıran bebekler, şiddet çığlıkları, öksürük, tükürük, ayak vurmaları, toynakların sonsuz yankılanan vuruşu ve tekerlek gıcırtıları. Londra'nın boğazından yukarı, yukarı gelir. Saat altı veya yedidir. Bayan Sucksby yanımda uyur, bense şimdi tamamen uyanık, sefil haldeyimdir ve midem bulanır. Kalkarım ve -mayıs olmasına ve burası Briar'dan daha ılık olmasına rağmen- ürperirim. Hâlâ eldivenlerim ellerimde-

dir, ama elbiselerimi, ayakkabılarımı ve deri çantamı Bayan Sucksby bir sandığa kilitlemiştir... "Olur da şaşkın uyanırsan, canım, evde olduğunu sanıp, giyinip, dışarı çıkar ve kaybolursan diye." Şimdi, bunu önünde ilaçlı ve sersem dururken söylediğini hatırlarım. Anahtarı nereye koydu?.. Odanın kapısının anahtarını! Tekrar, daha şiddetli bir şekilde ürperirim ve kendimi hiç olmadığım kadar hasta hissederim, ama düşüncelerim korkunç nettir. Dışarı çıkmalıyım. Dışarı çıkmalıyım! Londra'dan çıkmalıyım -herhangi bir yere- Briar'a geri gitmeliyim. Para bulmalıyım. *Onu*, sanırım -bu hepsinden net düşüncedir- *Sue'yu bulmalıyım!* Bayan Sucksby ağır ve düzenli nefes alır. Anahtarları nereye koymuş olabilir? Tafta elbisesi at kılı paravandan sarkmaktadır: Sessizce oraya gider ve eteğinin ceplerini yoklarım. Boştur. Durup raflan, şifonyeri, şömine rafını incelerim – anahtarlar yok, ama saklanabileceği pek çok yer var sanırım.

Sonra kıpırdanır -uyanmaz, ama başını oynatır ve sanırım bilirim- galiba hatırlamaya başlarım... Anahtarları yastığının altına koymuştur: Elinin usta hareketini, metalin bastırılmış şıngırtısını hatırlarım. Bir adım atarım. Dudakları aralanmıştır, beyaz saçı yanağının üzerine düşmüştür. Tekrar adım atarım ve tahtalar gıcırdar. Yanında dururum – bir an emin olamadan beklerim; sonra parmaklarımı yastığın ucunun altına sokarım ve yavaş yavaş uzanırım.

Gözlerini açar. Bileğimi tutar ve gülümser. Öksürür.

"Canım, denediğin için seni seviyorum," der ağzını silerek. "Ama ben akhma bir şey koyduğum zaman, beni geçecek beceride bir kız daha anasından doğmamıştır." Kolumu sıkı sıkı tutmaktadır, ama bu bir okşayışa döner. Ürperirim. "Tanrım, üşümüşsün sen!" der o zaman. "Gel, tatlım, gel örtelim seni." Örgü battaniyeyi yataktan alır ve üzerime koyar. "Daha iyi misin, canım kızım?"

Saçım karışmıştır ve yüzümün önüne düşmüştür. Onu arasından görürüm.

"Keşke ölmüş olsaydım," derim.

"Ah, hadi," diye yanıtlar kalkarak. "O nasıl konuşma öyle?"

"O zaman keşke siz ölmüş olsaydınız."

Başını sallar, hâlâ gülümseyerek. "Çılgın sözler bunlar, canım kızım!" Burnunu çeker. Mutfaktan korkunç bir koku gelmiştir. "Duyuyor musun? Bay Ibbs bize kahvaltı hazırlıyor. Şimdi görelim bakalım kim ölmüş olmayı ister, önünde tütsülenmiş ringa balığı tabağıyla!"

Tekrar ellerini ovuşturur. Elleri kırmızıdır, ama kollarının üzerindeki sarkık et, fildişi renginde ve parlaklığındadır. İç gömleği ve jüponuyla uyumuştur; şimdi bir korse giyip, tafta elbisesinin içine girer, sonra tarağını suya batırır ve saçını tarar. Bunu yaparken, "Tra la, hey hey," diye şarkı söyler kesik kesik. Ben kendi karışık saçlarımı gözlerimin önünde tutar ve onu seyrederim. Çıplak ayakları çatlamıştır ve başparmağı çıkıktır. Bacakları neredeyse tüysüzdür. Çoraplarına eğildiği zaman, inler. Uylukları şişmandır ve jartiyerinin baskısından iz olmuştur.

"Al işte," der giyininceye. Bir bebek ağlamaya başlamıştır. "Bu bütün diğerlerini de ağlatır. Gel aşağı, canım kızım – olur mu?.. Ben onlara mamalarını verirken."

"Aşağı mı geleyim?" derim. Eğer kaçacaksam aşağı inmeliyim. Ama kendime bakarım. "Böyle mi? Bana elbisemi, ayakkabılarımı geri vermeyecek misiniz?"

Bunu belki çok istekli söylerim ya da bakışımda hileli bir şey ya da çaresizlik vardır. Duralar, sonra, "O tozlu eski elbiseyi mi? O çizmeleri mi? Ama, onlar yürümek için. Bak bu ipek sabahlığa." Kapının arkasındaki askıdan sabahlığı alır. "İşte hanımefendiler sabahları evde bunu giyer. İpek terlikler de var. Bunların içinde güzel görünmez misin? Geçir üstüne, canım kızım ve aşağı gel kahvaltı için. Utanmaya gerek yok. John Vroom on ikiden önce kalkmaz, sadece ben ve Beyefendi varız -o da seni ev kılığıyla görmüştür herhalde!- bir de Bay Ibbs. Ve o, canım kızım, onu şimdi bir, ee, diyelim ki bir dayı gibi görebilirsin. Ha?"

Arkamı dönerim. Oda benim için iğrençtir, ama onunla o karanlık mutfağa giyinmeden gitmem. Biraz daha rica minnet eder, sonra vazgeçer ve gider. Anahtar kilitte döner.

Hemen elbiselerimin olduğu sandığa gidip kapağı zorlarım. Sıkı sıkı kapanmıştır ve sağlamdır.

O zaman pencereye gider, çerçeveleri iterim. Üç-beş santim kalkarlar ve onları tutan paslı çivileri daha hızlı itersem gevşeyeceklerini düşünürüm. Ama pencere çerçevesi dar, aşağı mesafe büyüktür ve ben hâlâ giyinik değilimdir. Bundan da kötüsü, sokakta insanlar vardır; önce onlara seslenmeyi düşünürüm -camı kırıp, işaret edip bağırmayı- ama bir saniye sonraonlara daha yakından bakıp yüzlerini, tozlu elbiselerini, taşıdıkları paketleri, çocukları ve yanlarında koşup yuvarlanan köpekleri görürüm. *Orada hayat var*, demişti Richard on iki saat önce. *Zor, sefil. Bu senin hayatın olacaktı, eğer Bayan Sucksby seni bundan uzak tutma iyiliğini yapmasaydı...*

Üzerinde kalp şekilli delikli panjurları olan evin kapısında, kirli sargılı bir kız oturur ve bebeğini besler. Başını kaldırıp bakışlarımı yakalar ve bana yumruğunu sallar.

Camdan geri çekilirim ve yüzümü ellerimle örterim.

Ama Bayan Sucksby tekrar gelince hazırımdır.

"Dinleyin beni," derim yanına giderek. "Richard'ın beni dayımın evinden uzaklaştırdığını biliyorsunuz değil mi? Dayımın zengin olduğunu ve beni aratacağını da biliyorsunuz değil mi?"

"Dayın mı?" der. Bana bir tepsi getirmiştir, ama ben geri çekilene kadar kapının ağzında durur.

"Bay Lilly," derim geri çekilirken. "Kimi kastettiğimi biliyorsunuz. En azından benim hâlâ yeğeni olduğumu düşünüyor. Bir adam gönderip beni bulduracağını düşünmüyor musunuz? Sanıyor musunuz ki size beni böyle tuttuğunuz için teşekkür edecektir?"

"Edeceğini söylemeliyim – eğer bu konuyu o kadar umursuyorsa. Seni rahat ettirmedik mi, canım?"

"Ettirmediğinizi biliyorsunuz. Beni burada isteğim dışında tuttuğunuzu biliyorsunuz. Tanrı aşkına, elbiseni verin, olmaz mı?"

"İyi misiniz, Bayan Sucksby?" diye Bay Ibbs sorar. Sesimin yükseldiğini duyunca mutfaktan merdivenlerin altına gelmiştir. Richard da yatağında kıpırdanmıştır: Onun yürüdüğünü, kapısını açıp dinlediğini duyarım.

"İyiyim!" siye seslenir Bayan Sucksby hafifçe. "Hadi," der bana. "Bak kahvaltın soğuyor."

Tepsiyi yatağın üzerine koyar. Kapı açıktır, ama Bay Ibbs'in hâlâ merdivenlerin altında durduğunu, Richard'ın yukarıda bekleyip dinlediğini bilirim. "Hadi," der tekrar. Tepside bir tabak, içinde bir çatal ve keten peçete vardır. Tabakta tereyağlı su içinde iki ya da üç kehribar renkli balık vardır. Yüzgeçleri ve yüzleri vardır. Peçetenin etrafında, biraz Briar'da benim özel kullanımım için tutulan bir tanesine benzeyen, ama üzerinde isimimin baş harfleri olmayan, cilalı gümüşten bir halka vardır.

"Lütfen bırakın gideyim," derim.

Bayan Sucksby başını sallar. "Canım kızım," der, "nereye gideceksin?"

Bekler ve ben yanıt vermeyince gider. Richard kapısını kapar ve yatağına döner. Mırıldandığını duyarım.

Tabağı alıp tavana, pencereye, duvara fırlatmayı düşünürüm. Sonra düşünürüm: Güçlü olmalısın. Güçlü ve kaçmaya hazır olmalısın. Böylece oturur ve yemeğimi yerim – yavaş yavaş, bezgin bir halde, kehribar etten, kılçıkları dikkatle ayıklayarak. Eldivenlerim ıslanır, lekelenir; değiştireceğim bir tane daha yoktur.

Bir saat sonra Bayan Sucksby boş tabağı almak için geri gelir. Bir saat daha geçer ve kahve getirir. O gittiğinde tekrar pen-

cerede dururum veya kulağımı kapıya dayarım. Aşağı yukarı yürür, oturur, tekrar yürürüm. Hiddetim aşırı duygusal kedere, sonra sersemlemeye döner. Ama sonra Richard gelir. Bütün söylediği, "Ee, Maud..." olur. Onu görünce öfkem kabarır. Yüzüne vurmak için ona doğru koşarım: Vuruşlarımdan korunup beni yere devirir ve ben yerde yatar, tekmeler, tekmelerim...

Sonra tekrar ilaç ve brendiyle beni uyuştururlar ve bir veya iki gün karanlıkta geçer.

Sonra uyandığımda, yine erkendir. Odada küçük bir hasır sandalye görünür, altın rengi boyalıdır ve üzerinde kırmızı bir minder vardır. Onu pencereye götürür ve üzerimde sabahlıkla otururum, ta ki Bayan Sucksby esneyip gözlerini açıncaya kadar.

"Canım kızım, iyi misin?" der, her gün, her gün söyleyeceği gibi ve bu sorunun aptallığı veya sapıklığı -her şey iyilikten ve doğruluktan bu kadar uzakken, bu kadar yanılmış olmaya dayanmaktansa neredeyse ölmeyi tercih ederim- beni dişlerimi gıcırdatmaya veya saçlarımı yolmaya ve ona tiksintiyle bakmaya iter. "İyi kız," der sonra ve, "Sandalyeni sevdin mi, canım? Seveceğini düşünmüştüm." Tekrar esner ve etrafına bakınır. "Çanağı aldın mı?" der. Utangaçlığımdan lazımlığı at kılı paravanın arkasına götürmeye alışmışımdır. "Uzatıver bana, tatlım. Patlamak üzereyim."

Kıpırdamam. Bir saniye sonra kalkar ve kendi alır. Beyaz porselenden bir şeydir, içi karadır, sabahın yarı aydınlığında ilk gördüğümde midemi bulanarak saç yumakları olduğunu sandığım şeyler sadece süstür – kirpikleri olan büyük bir göz ve etrafında düz siyah fontla yazılmış bir slogan:

BENİ İYİ KULLANIP TEMİZ TUTARSAN
NE GÖRDÜĞÜMÜ SÖYLEMEM!

GALLER'DEN BİR HEDİYE

Göz, beni her zaman bir-iki saniye rahatsız eder, ama Bayan Sucksby lazımlığı yerleştirir ve umursamadan eteğini kaldırıp çömelir. Ben ürperince suratını buruşturur.

"Hoşuna gitmedi, değil mi canım? Boşver. Büyük evimizde sana bir hela yaparız."

Doğrulur, jüponunu bacaklarının arasına iter. Sonra ellerini ovuşturur.

"Hadi bakalım," der. Beni süzer ve gözleri parlar. "Buna ne dersin? Bugün seni giydirsek ve güzelleştirsek nasıl olur? Sandıkta kendi elbisen var. Ama o sıkıcı, eski bir şey, değil mi? Ve tuhaf ve eski moda? Daha güzel bir tane deneyelim. Senin için elbiseler sakladım -yaldızlı kâğıtlara sardırdım- o kadar iyi ki inanamazsın. Dainty'yi getirsek ve onları üstüne uydurtsak? Dainty eline iğneyi alınca akıllıdır, görünüşü çok kaba olsa da – değil mi? O öyledir işte. Yetiştirilmemiş, gelişigüzel büyümüş biri. Ama kalbi iyidir."

Şimdi onu dinlemeye başlarım. *Elbiseler*, diye düşünürüm. Giyinirsem kaçabilirim.

Bendeki değişikliği görünce memnun olur. Bana bir balık kahvaltısı daha getirir ve tekrar yerim. Bana şerbet gibi tatlı kahve getirir: Bu, kalbimin daha hızlı çarpmasına sebep olur. Sonra bana bir teneke sıcak su getirir. Bir havlu ıslatır ve beni yıkamaya kalkışır. Ona izin vermem, havluyu alır, yüzüme, kollarımın altına, bacaklarımın arasına bastırırım... Hayatım boyunca kendimi ilk yıkayışım.

Sonra çıkıp gider -tabii kapıyı arkasından kilitler- ve Dainty'yle geri gelir. Karton kutular taşımaktadırlar. Onları yatağın üstüne koyup, iplerini çözerler ve elbiseleri çıkarırlar. Dainty bunları görünce bağırır. Elbiseler tamamen ipektendir: Biri mor, kenarları sarı kurdeleli, diğeri gümüş rengi çizgili, yeşil ve üçüncüsü de kırmızı. Dainty kumaşın ucunu tutar ve okşar.

"Ham ipek mi?" der sanki hayret içinde.

"Ham ipek, ince ipekten kırma dantelalı," der Bayan Sucksby – sözler ağzından yakışıksız ve maddesel çıkar, sanki kiraz çekirdekleri gibi. Kırmızı eteği kaldırır, ipeğin yansıyan ışığından çenesi ve yanakları sanki kırmızı boyaya bulanmış gibi al görünür.

Gözlerimi yakalar. "Ne diyorsun canım bunlara?"

Böyle renklerin, böyle kumaşların, böyle elbiselerin olduğunu bilmezdim. Kendimi onların içinde Londra caddelerinde hayal ederim. Kalbim sızlar. "İğrençler, iğrenç."

Gözünü kırpıştırır, sonra toparlanır. "Şimdi böyle söylüyorsun. Ama dayının o kasvetli büyük evinde çok uzun kaldın. Moda hakkında bir yarasadan daha fazla fikrin olmamasına şaşmamalı. Şehirde, sosyete önüne ilk çıkışını yaptığında, canım kızım, öyle canlı elbiselerin olacak ki bunlara dönüp baktığında bunların parlak olduğunu düşünmüş olmana kahkahalarla güleceksin." Ellerini ovuşturur. "Şimdi en çok hangisi hoşuna gitti? Arsenik yeşili ve gümüş olan mı?"

"Gri yok mu," derim, "veya kahverengi veya siyah?"

Dainty iğrenerek bana bakar.

"Gri, kahverengi veya siyah mı?" der Bayan Sucksby. "Gümüş ve mor varken mi?"

"Mor olsun o zaman," derim en sonunda. Çizgili olan beni kör edecek, kırmızı hasta edecek sanırım, gerçi zaten hastayımdır ama. Bayan Sucksby şifonyere gidip açar. Çoraplar, korseler ve renkli jüponlar çıkarır. Jüponlar beni hayrete düşürür: çünkü her zaman çamaşırların beyaz olmasını gerektiğini düşünmüşümdür – tıpkı çocukken bütün siyah kitapların İncil olduğunu düşündüğüm gibi.

Ama şimdi ya renkli ya da çıplak olmam gerekmektedir. Beni sanki iki kızın bir bebeği giydirdiği gibi giydirirler.

"Şimdi nereye kıstıracağız bunu?" der Bayan Sucksby elbiseyi inceleyerek. "Dainty ölçünü alırken kıpırdama, canım. Tanrım şu beline bak... Düz dur! Dainty'nin elinde iğne varken ki-

pırdanmasan iyi edersin, söyleyeyim sana... Tamam, daha iyi. Çok mu bol? Eh, bedenler hakkında çok seçici olamıyoruz -ha ha!- bunları nasıl aldığımızı düşünürsen."

Eldivenlerimi alırlar, ama yenilerini getirirler. Ayağıma beyaz ipek terlikler giydirirler. "Ayakkabı giyemez miyim?" derim. Bayan Sucksby yanıtlar: "Ayakkabı mı? Canım kızım, ayakkabılar yürümek içindir. Senin yürüyeceğin neresi var ki?.."

Bunu dikkati dağılmış bir halde söyler. Büyük ahşap sandığı açmış ve deri çantamı çıkarmıştır. Şimdi, ben seyrederken ve Dainty dikişini dikerken, onu alıp pencerenin ışığına gider, gıcırdayan hasır sandalyeye yerleşir ve içindeki eşyaları ayırmaya başlar. Terlikleri, iskambil kâğıtlarını, tarakları ellerken onu seyrederim. Ama istediği mücevherlerimdir. Zamanla küçük çamaşır paketini bulur, açar ve içindekileri kucağına döker.

"Bakalım ne var burda? Bir yüzük. Bir bilezik. Bir hatıra resmi." Buna değerini ölçer bir şekilde bakar, sonra birden ifadesi değişir. Orada, bir zamanlar bakıp kendi hatlarımı aradığım yüz üzerinde kimin yüz hatlarını gördüğünü bilirim. Hemen kenara koyar. "Zümrüt bir bilezik," der sonra, "Kral George zamanının modasından, ama güzel taşlı. Bunlar için sana iyi bir fiyat alınız. Zincirde bir inci. Yakut bir kolye – senin görünüşünde bir kız için bu çok ağır. Sana daha yakışacak güzel bir boncuk kolye var bende – cam boncuklu, ama öyle parlak ki safir olduklarına yemin edersin! Ah! Bu ne? Ne güzel bir şey! Bak, Dainty şundaki harika büyük taşlara bak!"

Dainty bakar. "Amma kocaman!" der.

Bu, bir keresinde Sue'nun üzerine hohlayıp parlattığını ve gözünü kısıp baktığını hayal ettiğim pırlantalı broştur. Şimdi Bayan Sucksby onu yukarı kaldırıp kendi gözünü kısıp bakarak inceler. Pırıldar. Burada bile pırıldar.

"Bunun için bir yer biliyorum," der. "Canım kızım, mahsuru yok ya?" Tokasını açar ve elbisesinin göğsüne iğneler. Dainty iğnesini ipliğini bırakıp onu seyreder.

"Ah Bayan S!" der. "Tam bir kraliçe gibi oldunuz."

Kalbim tekrar hızlı atmaya başlar. "Karo Kızı," derim.

Bana emin olamadan bakar – ona iltifat mı ediyorum yoksa alay mı bilemeden. Ben kendim de bilmem.

Sonra bir süre bir şey söylemeyiz. Dainty işini bitirir, sonra saçımı tarar, büküp düğüm yapar ve tokalar. Sonra beni durdurup incelerler. Beklentiyle bakarlar, başlarını eğerek; ama suratları asılır. Dainty burnunu ovar. Bayan Sucksby parmaklarını dudaklarına vurup kaşını çatar.

Şömine rafının üstünde, etrafı plaster kalplerle çevrili kare bir ayna vardır: Döner ve yüzümle vücudumun görebildiğim kadarına bakarım. Kendimi güçlükle tanırım. Ağzım beyazdır. Gözlerim şiş ve kırmızı, yanaklarım sararmış pazen dokusu rengindedir. Yıkanmamış saçımın dipleri yağdan koyu renktir. Elbisenin boynu açıktır ve boynumun çizgilerini ve kemiklerin uçlarını gösterir.

"Belki de aslında," der Bayan Sucksby, "mor senin rengin değil, canım kızım. Gözlerinin altındaki gölgeleri ortaya çıkarıp onları çürük gibi gösteriyor. Ve yanakların – ne dersin onları biraz çimdikleyip gülleri oraya geri koysak? Hayır mı? O zaman Dainty senin için yapsın. Gök gürültüsü gibi kavrayışı vardır."

Dainty gelir ve yanağımı tutar, bağırıp kıvranırım.

"Tamam, seni kedi!" der başını savurup tepinerek. "Al o zaman sarı yüzünü sakla!"

"Yo! Yo!" der Bayan Sucksby. "Bayan Lilly bir hanımefendi! Onunla hanımefendi gibi konuşacaksın. Sok o dudağı yerine." Dainty somurtmaya başlamıştır. "Şimdi oldu. Bayan Lilly, ne dersin elbiseyi çıkarsak ve yeşil-gümüş olanı denesek? O yeşilde sadece birazcık arsenik var – sana hiç zarar vermez, korsajına çok terlemediğin sürece."

Ama tekrar ellenmeye dayanamam ve mor elbiseyi çözmesine izin vermem. "Sevdin mi, canım kızım?" der o zaman yüzü ve sesi yumuşamış. "Ya! İpeklerin en sonunda fikrini değiştire-

ceğini biliyordum. Şimdi ne dersiniz aşağı insek ve beyleri şaşırtsak? Bayan Lilly?.. Dainty sen önden git. Bu merdivenler ustalık ister, Bayan Lilly'nin yuvarlanmasını istemem."

Kapıyı açmıştır. Dainty benden önce geçer ve sonra ben arkasından giderim. Hâlâ ayakkabılarım, şapkam, pelerinim olsaydı diye içimden geçiririm, ama gerekirse çıplak kafayla, ipek terliklerle de koşarım. Briar'a kadar bütün yolu koşarım. Merdivenlerin dibinde, çıkmam gereken hangi kapıydı? Emin değilim. Göremem. Dainty önümden yürür ve Bayan Sucksby endişeli bir şekilde arkadan izler. "Basamakları bulabiliyor musun, canım kızım?" der. Yanıtlamam. Çünkü yakındaki bir odadan değişik bir ses gelmiştir – sanki bir tavus kuşu sesi gibi, yükselip, titreyip, sonra sessizliğe gömülen bir ses. İrkilir ve dönerim. Bayan Sucksby de dönmüştür. "Hadi, seni yaşlı tavuk!" der önce onu sarsarak. Ve sonra bana, daha tatlı bir şekilde: "Korkmadın ya, canım? Ya, sadece Bay Ibbs'in yaşlı ablası, yatağa bağlı zavallıcık ve sık sık korku nöbetlerine kapılır."

Gülümser. Çığlık tekrar gelir, bunu duyar ve gölgeli merdivenlerden aşağı fırlarım – bunu yaparken uzuvlarım ağrır, çırpınırdar ve nefesim hızlı çıkar. Dainty aşağıda bekler. Küçük girişi doldurur gibi görünür. "Burası," der. Mutfak kapısını açmıştır. Arkasında bir sokak kapısı vardır, sanırım, üstünde sürgüler olan. Adımımı yavaşlatırım. Ama sonra Bayan Sucksby gelir ve omzuma dokunur. "Doğru, canım kızım. Bu taraftan." Tekrar adım atarım ve neredeyse tökezlerim.

Mutfak, hatırladığımdan daha sıcak ve karanlıktır. Richard ve oğlan, John Vroom, masada oturmuş zar atmaktadırlar. Ben göründüğünce ikisi de yukarı bakarlar ve gülerler. John, "Şunun üstündeki surata bak! Gözlerini kim morarttı? Dainty senin yaptığını söylersen seni öpeceğim," der.

"Şimdi ben senin gözünü morartıp göstereceğim," der Bayan Sucksby. "Bayan Lilly yalnızca yorgun. O sandalyeden kalk da o otursun, seni küçük hovarda."

Bunu söyleyip, arkasındaki kapıyı kilitler, anahtarı cebine koyar, sonra mutfağı geçer ve diğer iki kapıyı da yoklayıp kilitli olduklarından emin olur... "Cereyan girmesin," der onu seyrettiğimi görünce.

John tekrar zar atar ve kalkmadan önce kaç sayı yaptığını hesaplar. Richard boş sandalyeye vurur. "Gel Maud," der. "Gel, yanıma otur. Ve eğer gözlerime saldırmayacağına söz verirsen - hani çarşamba günü yaptığın gibi- o zaman Johnny'nin hayatı üzerine yemin ederim ki seni bir daha yere devirmeyeceğim!"

John kaşını çatar. "Benim hayatımı bu kadar ucuz kullanma," der, "yoksa ben de seninkini kullanırım – beni duyuyor musun?"

Richard yanıt vermez. Gözlerime bakar ve gülümser. "Gel, tekrar arkadaş olalım, lumm?"

Elini üzerime koyar ve ben eteklerimi çekerek yana kaçarım. Kapıların kilitlenişi, mutfağın havasızlığı beni bir tür açık kabadayılığa sevk etmiştir. "Umrumda değil," derim, "senin arkadaşın olmak. Hiçbirinizle arkadaş olmak umurumda değil. Aranıza geliyorum, çünkü gelmek zorundayım, çünkü Bayan Sucksby böyle istiyor ve ona karşı gelmek için gücüm kalmadı. Gerisiyse, şunu unutmayın: Hepinizden nefret ediyorum."

Ve otururum, Richard'ın yanındaki boş yere değil, masanın başındaki büyük sallanan sandalyeye. Otururken gıcırdar. John ve Dainty, hemen, bana iki-üç kez gözlerini kırpan Bayan Sucksby'ye bakarlar.

"Neden olmasın?" der en sonunda, bir kahkaha zorlayarak. "Rahatına bak, canım. Bu eski sert sandalyeyi alırım ben de, bana iyi gelir." Oturup ağzını siler. "Bay Ibbs yok mu?"

"Bir işe çıktı," der John. "Charley Wag'i de götürdü."

Başıyla onaylar. "Bütün bebeklerim uyuyor mu peki?"

"Beyefendi yarım saat önce onlara bir doz verdi."

"Aferin, aferin. Güzel ve sessiz tutun burayı." Bana bakar. "İyi misin Bayan Lilly? Biraz çay ister misin?" Yanıtlamam, ama sandal-

yemde çok yavaş sallanırım. "Ya da kahve?" Dudaklarını ıslatır. "Kahve olsun, o zaman. Dainty biraz su ısıt... Bir de kek ister misin yanında, canım kızım? John çıkıp alsın mı? Kek sevmez misin?"

"Burada," derim yavaşça, "ikram edilecek hiçbir şey bana külden farklı gelemez."

Başını sallar. "Ya, ne kadar da şiire yatkın dilin varmış! Keke gelince, şimdi?.." Başımı çeviririm.

Dainty kahve yapmaya başlar. Süslü bir saat tıklar ve saati vurur. Richard bir sigara sarar. Tütün dumanıyla lambaların ve mumların dumanı duvardan duvara sürüklenmeye başlamıştır bile. Duvarlar kahverengidir ve hafifçe parıldar, sanki et suyuna boyanmış gibi, oraya buraya renkli resimler iğnelenmiştir -melek çocuklar, güller, salıncakta kızlar- ve kıvrımlı kâğıt küpürleri, sporcu gravürleri, atlar, eşekler ve hırsızlar. Bay Ibbs'in mangalının yanında üç portre vardır -BAY CHUBB, BAY YALE ve BAY BRAMAH. Mantar bir panoya yapıştırılmıştır ve ok delikleriyle iz olmuştur.

Eğer bir okum olsaydı diye düşünürüm, onları tehdit edebilir, Bayan Sucksby'nin anahtarları vermesini sağlayabilirdim. Kırık bir şişem olsaydı. Bir bıçağım olsaydı.

Richard sigarasını yakar, dumana karşı gözlerini kısar ve beni süzer. "Güzel elbise," der. "Tam senin rengin." Sarı kurdele biyelerden birine uzanınca eline vururum. "Cık cık," der o zaman. "Korkarım, huyun pek düzelmemiş. Kapalı kalınca tatlanırsın diye umuyorduk. Elmalar gibi. Buzağılar gibi."

"Cehenneme git!" derim.

Gülümser. Bayan Sucksby kızarır, sonra güler. "Dikkat edin bakın," der. "Bunu sıradan bir kız söylerse, kulağa korkunç adi gelir. Ama bir hanımefendi söyleyince neredeyse tatlı gelir. Yine de canım," burada masanın karşısına eğilir, sesini alçaltır, "böyle terbiyesiz konuşmamanı dilerdim."

Gözlerine bakarım. "Ve sanıyor musunuz ki," derim düz bir şekilde, "sizin dileklerinizin benim için bir önemi var?"

Geri çekilir ve daha da kızarır; gözkapakları kıpırdanır ve uzağa bakar.

Sonra kahvemi içerim ve bir daha konuşmam. Bayan Sucksby yavaşça ellerini masanın üzerine vurarak oturur, çatık kaşları birbirine yaklaşmıştır. John ve Richard tekrar zar atar ve oyun üstüne kavga ederler. Dainty kahverengi bir su kâsesinde bebek bezlerini yıkar, sonra onları ateşin önüne koyar; kötü kokarlar. Gözlerimi kapatırım. Midem ağrır... Eğer bir bıçağım olsaydı, diye düşünürüm tekrar. Ya da bir baltam...

Ama oda o kadar boğucu sıcaktır ve ben o kadar bezgin ve hastayımdır ki, başım geri düşer, uyurum. Uyandığımda saat beştir. Zarlar kaldırılmıştır. Bay Ibbs dönmüştür. Bayan Sucksby bebeklerini besler ve Dainty akşam yemeğini pişirir. Domuz pastırması, lahana, ufalanmış patates ve ekmek: Bana bir tabak verirler ve sefil bir şekilde, balık kahvaltısından kılçıkları ayıkladığım gibi, pastırmadan yağ şeritlerini, ekmekten kabuğu ayıklayarak yerim. Sonra bardak çıkarırlar. "Biraz içki alır mısın, Bayan Lilly?" diye sorar Bayan Sucksby. "Siyah bira veya şeri?"

"Cin?" der Richard, gözünde bir tür şeytanlıkla.

Bir cin alırım. Tadı acı gelir, ama gümüş kaşığın, karıştırırken bardağa vuruş sesi belirsiz ve tanımsız bir rahatlık sağlar.

O gün böyle geçer. Sonraki günler böyle geçer. Erken yatarım – her seferinde Bayan Sucksby tarafından soyulurum; elbisemi ve jüponumu çıkarır, kilitler, sonra da beni kilitler. Kötü uyurum. Her sabah hasta ve açık zihinle, korkuyla uyanırım ve altın renkli küçük sandalyede oturup, tutsaklığımın ayrıntıları üzerinden geçer, kaçış planımı hazırlarım. Çünkü kaçmalıyım. Kaçacağım. Kaçıp Sue'ya gideceğim. Onu götüren adamların adları neydi? Hatırlayamam. Tımarhane nerede? Bilmiyorum. Olsun, olsun. Bulacağım. Ama önce Briar'a gideceğim, dayımdan para isteyeceğim -tabii hâlâ dayım olduğuna inanacak- ve

vermezse, hizmetçilere yalvaracağım! Bayan Stiles'a yalvaracağım! Veya çalacağım! Kütüphaneden bir kitap çalacağım, en kıymetlisini ve satacağım!..

Veya hayır, bunu yapmayacağım... Çünkü Briar'a dönmek düşüncesi beni şimdi bile ürpertir ve zamanla aklıma gelir ki, sonuçta Londra'da arkadaşlarım vardır. Bay Huss ve Bay Hawtrey. Bay Huss – benim merdivenlerden çıkışımı seyretmeyi seven. Gidip kendimi ona teslim edebilir miyim? Sanırım yapabilirim, yeterince çaresizim... Ama Bay Hawtrey daha nazikti ve beni evine, Holywell Caddesi'ndeki dükkânına davet etmişti. Sanırım o bana yardım eder. Eminim eder. Ve sanırım Holywell Caddesi çok uzak olamaz – olabilir mi? Bilmiyorum, burada harita yok. Ama yolu bulacağım. Bay Hawtrey bana yardım eder o zaman. Bayan Hawtrey, Sue'yu bulmama yardım eder...

Düşüncelerim böylece akar. Londra'nın şafağı etrafımda dağınık bir şekilde atarken, Bay Ibbs ringa balığı pişirirken, ablası bağırırken, Beyefendi yatağında öksürürken, Bayan Sucksby kendi yatağında dönerken ve horlayıp iç çekerken.

Ah beni bu kadar kapalı tutmasalar! *Bir gün*, diye düşünürüm, arkamdan her kapı kapatıldığında, *bir gün kilitlemeyi unutacaklar. Sonra kaçacağım. Devamlı izlemekten yorulacaklar.* Ama yorulmazlar. Ağır, pis havadan yakınırım. Artan sıcaktan yakınırım. Gerektiğinden daha sık tuvalete götürülmeyi isterim: Çünkü tuvalet evin arkasındaki o karanlık ve tozlu geçidin öbür ucundadır ve gün ışığını görebilirim. Fırsatım olsa oradan özgürlüğüme kaçabileceğimi bilirim, ama fırsat olmaz: Dainty her seferinde oraya benimle yürür ve çıkana kadar bekler. Bir keresinde koşmayı denerim, ama beni kolayca yakalayıp geri getirir ve Bayan Sucksby, beni bıraktığı için ona vurur.

Richard beni yukarı götürür ve bana vurur.

"Özür dilerim," der bunu yaparken. "Ama bunun için ne kadar uğraştığımızı biliyorsun. Bütün yapman gereken avukatın

gelmesini beklemek. Bana bir kere beklemekte iyi olduğunu söylemiştin. Neden bize lütfetmiyorsun?"

Vuruşu etimi çürütür. Her gün nasıl renginin açıldığını görüp, *Bir çürük tamamen geçmeden kaçacağım!* diye düşünürüm.

Bununla ilgili düşüncelere dalarak, sessizlik içinde saatler geçiririm. Mutfakta lamba ışığının kenarında gölgede otururum – *Belki beni unuturlar*, diye düşünürüm. Bazen neredeyse unutmuş gibi görünürler: Evdeki hareket devam eder, Dainty ile John öpüşürler ve kavga ederler, bebekler bağırır, erkekler kâğıt oynayıp zar atarlar. Arada sırada başka adamlar -veya oğlanlar, ya da çok nadir kadınlar ve kızlar- gelir, Bay Ibbs'e satacakları, sonra onun da satacağı yağmalarla. Günün herhangi bir saatinde, şaşırtıcı şeylerle -iğrenç şeyler, zevksiz şatafatlı şeyler- bana hepsi zavallı şeyler gibi görünen şeylerle gelirler: Şapkalar, mendiller, ucuz mücevherler, metrelerce dantel – bir keresinde hâlâ bir kurdeleyle bağlı sarı bir saç buklesi. Yuvarlanan bir nesneler seli -yapışkan bir deniz yatağının üstünde dinlenmeye çöker gibi loş ve sessiz kulaçlarla Briar'a gelen kitaplar gibi değil, ya da kitapların anlattığı şeyler gibi değil, kullanışı ve amacı olan şeyler-, sandalyeler, yastıklar, yataklar, perdeler, ipler, çubuklar...

Burada kitap yoktur. Sadece berbat karmaşasıyla hayat vardır. Ve nesnelerin tek hizmet ettiği amaç para kazanmaktır.

Ve her şeyden çok para kazandıran şey, benimdir.

"Üşümedin ya, canım kızım?" der Bayan Sucksby. "Acıktın mı? Ah, alnın ne kadar sıcak! Umarım ateşin çıkmıyor? Hasta olmana izin veremeyiz." Yanıtlamam. Hepsini daha önce duymuşumdur. Onun, etrafıma battaniyeler sarmasına izin veririm, oturup parmaklarımı ve yanaklarımı ovmasına izin veririm. "Çok mu üzgünsün?" der. "Ah şu dudaklara bak. Bir gülümsesen ne güzel görünürler. Gülümsemeyecek misin? Hiç," yutkunur, "benim için bile mi? Sadece bak, canım kızım, takvime." Günleri siyah çarpılarla işaretlemiştir. "Şimdiden neredeyse bir

ay geçti bile, sadece iki ay kaldı. Sonra peşinden ne gelecek biliyoruz! Çok uzun değil, değil mi?"

Bunu neredeyse yalvararak söyler, ama ben sabit bir şekilde yüzüne bakarım – sanki onunla geçen bir gün, bir saat, bir saniye çok uzun sürer demek ister gibi.

"Ah, hadi!" Parmakları elimin etrafında kilitlenir, sonra gevşer, sonra hafifçe vurur. "Sana hâlâ garip geliyor değil mi, tatlım?" der. "Olsun. Seni neşelendirecek ne getirebiliriz sana? Ha? Bir çiçek demeti? Güzel saçların için bir kurdele? Bir incik boncuk kutusu? Kafeste öten bir kuş?" Belki birazkıpırdanırım. "Ah! John nerede? John, al sana bir şilin -sahte bir tanedir, onun için çabuk ver- fırla ve Bayan Lilly'ye kafeste bir kuş getir. Sarı kuş mu istersin, mavi mi? Fark etmez, John, güzel olsun yeter..."

Göz kırpar. John gider ve hasır bir sepette bir ispinozla gelir. Sonra bununla uğraşırlar. Bir kirişe asarlar, kanat çırpsın diye sallarlar; köpek Charley Wag sıçrar ve altında inilder. Ama kuş ötmez -oda çok karanlıktır- sadece çırpınır, kanatlarını gagalar ve kafesinin çubuklarını ısırır. En sonunda onu unuturlar. John onu mavi kibrit başlarıyla beslemeye alıştırır – zamanla uzun bir fitil yutturup sonra yakmayı planladığım söyler.

Hiç kimse Sue'dan söz etmez. Bir kere Dainty yemeklerimizi koyarken bana bakar ve kulağını kaşır.

"Komik şey," der, "Sue'nun hâlâ taşradan gelmemesi. Değil mi?"

Bayan Sucksby Richard'a, Bay Ibbs'e, sonra bana bakar. Ağzını ıslatır. "Buraya bak," der Dainty'ye, "bunun hakkında konuşmak istemiyordum, ama bilmen daha iyi. Gerçek şu ki, Sue geri gelmeyecek, asla. Beyefendi'nin onun icabına bakması için bıraktığı son işin içinde para vardı. Sue'nun payından daha fazla para. Parayı alıp kaçtı o, Dainty."

Dainty'nin ağzı açık kalır. "Hayır! Sue Trinder mı? Senin kendi kızın gibi olan? Johnny!" John yemeğe gelmek için o anı

seçer. "Johnny, ne olduğunu asla tahmin edemezsin! Sue Bayan Sucksby'nin bütün parasını almış ve bunun için geri gelmiyormuş. Kaçıp gitmiş. Bayan Sucksby'nin kalbini kırıp. Onu görürsek, öldürmemiz lazım."

"Kaçmış mı? Sue Trinder mi?" Homurdanır. "Buna cesaret edemez."

"Ama, yapmış."

"Yaptı," der Bayan Sucksby bana bir bakış daha atarak. "Bir daha onun adını bu evde duymak istemiyorum. Hepsi bu."

"Sue Trinder üçkâğıtçı çıktı!" der John.

"İşte bozuk kan," der Richard. Ayrıca bana bakar. "Acayip şekillerde ortaya çıkar."

"Ben şimdi ne dedim?" der Bayan Sucksby boğuk sesle. "Adını duymayacağım." Kolunu kaldırır ve John susar. Ama başını sallayıp ıslık çalar. Bir an sonra güler.

"Ama bizim için daha çok et demektir bu, değil mi?" der tabağını doldururken. "Daha doğrusu şuradaki hanımefendi olmasaydı, öyle olurdu."

Bayan Sucksby onun bana kaş çattığını görür ve eğilip ona vurur.

Bundan sonra, eğer eve gelen erkekler ve kadınlar Sue'yu soracak olursa, kenara çekilip, Dainty ile John'a olduğu gibi, sahtekâr çıktığı, Bayan Sucksby'ye kazık attığı ve kalbini kırdığı anlatılır. Hepsi de aynı şeyi söyler: "Sue Trinder mi? Onun böyle bir açıkgöz olduğu kimin aklına gelirdi? İşte çocukta ortaya çıkan annedir..." Başlarını sallayıp üzgün görünürler. Ama bana da onu yeterince çabuk unutacaklar gibi gelir. John ve Dainty bile onu unutur gibi gelir. Sonuçta burası kısa süreli hafızası olan bir evdir. Kısa süreli hafızası olan bir bölgedir. Pek çok kereler gece yarısı ayak seslerine, tekerlek gıcırtılarına uyanırım – karanlıkta, sessizce bir adam koşar, bir aile kaçar. Kalp şeklinde delikleri olan panjurlu evin merdivenlerinde oturup bebeğini

besleyen yüzü sargılı kadın gözden kaybolur; yerine bir başkası geçer – sonra o da içki içen bir başkası tarafından yeri alınmak üzere taşınır. Sue onlar için nedir ki?

Sue benim için nedir? Burada onun basturan ağzını, kayan elini hatırlamaya korkarım. Ama unutmaktan da korkarım. Onu rüyamda görebilmeyi dilerim. Hiç görmem. Bazen güya annem olan kadının resmini çıkarıp orada Sue'nun yüz hatlarını ararım – gözleri, sivri çenesi. Bayan Sucksby bunu yaptığımı görür. Öfkeyle seyreder. En sonunda resmi benden alır.

"Düşünme," der, "olmuş olan ve değişmeyecek şeyler üzerine. Tamam mı, canım kızım? Gelecek zamanı düşün."

Geçmişim üzerine düşüncelere daldığımı sanır. Ama ben hâlâ geleceğim üzerine düşünürüm. Hâlâ anahtarların dönüşünü seyrederim – yakında bir tanesi kilitte bırakılacak, bilirim. Dainty ve John'u, Bay Ibbs'i seyrederim – bana çok alışmışlardır. Umursamayacaklar, unutacaklar. *Yakında*, diye düşünürüm. *Yakında, Maud.*

Böyle düşünürüm, şu olana kadar:

Richard her gün evden çıkmaya alışır, nereye gittiğini söylemez. Parası yoktur ve avukat gelene kadar da olmayacaktır. Sanırım sadece tozlu caddelerde yürürmeye ya da parklarda oturmaya gider, Borough mutfağının sıcağı ve havasızlığı beni olduğu kadar onu da boğar diye düşünürüm. Ama bir gün gider ve bir saat sonra döner. Ev ilk kez sessizdir: Bay Ibbs ile John dışarıdadır ve Dainty sandalyede uyumaktadır. Bayan Sucksby onu mutfağa alır ve o da şapkasını çıkarıp atar, Bayan Sucksby'nin yanaklarını öper. Yüzü kızarmıştır ve gözleri parlar.

"Ee, ne düşünüyorsunuz?" der.

"Sevgili oğlum, inanamıyorum! Bütün atların kazandı mı?"

"Daha bile iyi," der. Bana uzanır. "Maud? Ne düşünüyorsun? Gölgeden çık. O kadar kızgın bakma! Bunu haberimi duymana sakla. Daha çok seni ilgilendiriyor."

Sandalyemi kapmış ve beni masaya daha yakına çekmeye başlamıştır. Onu silkelerim. "Beni nasıl ilgilendiriyor?" derim karamsar bir şekilde. Oturmuş, hayatımın şekli hakkında düşünüyorumdur.

"Göreceksin. Bak buraya." Ellerini yeleğinin cebine koyar ve bir şey çıkarır. Bir kâğıt. Sallar.

"Bir senet mi, sevgili oğlum?" der Bayan Sucksby, yanına giderek.

"Bir mektup," der, "bilin bakalım kimden? Tahmin edebilecek misin Maud?" Bir şey söylemem. Suratını asar. "Oynamayacak mısın? Bir ipucu vereyim mi? Tanıdığın birisi. Bir arkadaş, çok sevgili."

Kalbim hoplar. "Sue!" derim birden. Ama başını sallar ve horuldar.

"*O* değil. Ona bulunduğu yerde kâğıt verirler mi sanıyorsun?" Gözlerini kapayıp açan ve sonra uyumaya devam eden Dainty'ye göz atar. "*O* değil," der tekrar daha sessizce. "Başka bir arkadaşını kastediyorum. Tahmin etmeyecek misin?"

Yüzümü çeviririm. "Niye edeyim ki? Bana söylemek istiyorsun, öyle değil mi?"

Bir an daha bekler; sonra, "Bay Lilly," der. "Dayın idi. Ah işte!" İrkilmişimdir. "İlgileniyorsun!"

"Bakayım," derim. Belki sonunda dayım beni anıyordur.

"Yo, yo." Mektubu yukarıda tutar. "Üstünde benim adım var, senin değil."

"Bakayım!"

Kalkarım, kolunu çeker, bir sıra mürekkep görürüm, sonra onu iterim.

"Bu dayımın elyazısı değil," derim – o kadar hayal kırıklığına uğramışımdır ki ona vurabilirim.

"Zaten onun demedim," der Richard. "Mektup ondan geliyor, ama başkası tarafından yollanmış: Uşağı Bay Way."

"Bay Way mi?"

"Daha tuhaf, hımm? Eh, okuduğun zaman anlayacaksın. İşte." Kâğıdı açar ve bana uzatır. "Önce bu tarafını oku. Bir dipnot, en azından açıklıyor -hep çok garip olduğunu düşündüğüm şeyi- neden şimdiye kadar Briar'dan hiçbir şey duymadığımızı..."

Elyazısı okunaksızdır. Mürekkep bulaşmıştır. Kâğıdı eğip olabildiğince ışığa tutarım, sonra okurum:

Sayın Bayım. Bugün efendimin özel evrakları içinde bu mektubu buldum ve sanıyorum gönderilmesini istiyordu, ancak bunu yazdıktan kısa bir süre sonra rahatsızlandı, bayım ve bugüne kadar da rahatsızlığı devam etti. Bayan Stiles ve ben ilk önce bunun yeğeninin utanç verici bir şekilde kaçmış olmasından dolayı olduğunu düşündük; fakat izninizle bayım, buradaki sözlerinden bu eylemle aşırı şaşırmamış olduğunu fark ettik; ayrıca tekrar izninizle bayım, biz de şaşırmamıştık. Bayım, bunu saygıyla yolluyor ve sizi keyiflendirmesini umuyoruz. Bay Martin Way, Briar Uşağı.

Başımı kaldırır, ama bir şey söylemem. Richard ifademi görür ve gülümser. "Devamını oku," der. Kâğıdı çeviririm. Mektup kısadır ve 3 Mayıs tarihlidir – yedi hafta önce. Şöyle der:

Bay Richard Rivers'a, Bay Christopher Lilly'den. Bayım, yeğenim Maud Lilly'yi almış olduğunuzu sanıyorum. Size onun tadını çıkarmanızı dilerim! Annesi bir fahişeydi ve o da annesinin yüzünü değilse bile bütün eğilimlerini taşır. Çalışmamın ilerlemesi ciddi ölçüde duracaktır, ama kaybımdan şöyle teselli buluyorum: Sizi bayım, bir orospuya yerinde muamele etmeyi bilen bir adam olarak hayal ediyorum. C.L.

Mektubu iki veya üç kez okurum: Sonra tekrar okurum, sonra elimden bırakırım. Bayan Sucksby hemen alıp kendisi okur. Sözler üzerinde uğraşırken rengi kızarır. Bitirdiğinde bağırır:

"Ah o alçak! Ah!"

Bağırışı Dainty'yi uyandırır. "Kim, Bayan Sucksby? Kim?" der.

"Kötü bir adam, hepsi bu. Kötü bir adam, hasta, olması gerektiği gibi. Senin tanıdığın birisi değil. Hadi uyumaya devam et." Bana uzanır. "Ah, canım."

"Beni rahat bırakın," derim.

Mektup beni sandığımdan daha çok üzmüştür. Beni en çok yaralayanın sözler mi yoksa Bayan Sucksby'nin hikâyesinin son kanıtı oluşu mudur bilmem. Ama onun ve Richard'ın, duygularım böylesine karışmışken beni seyretmesine dayanamam. Onlardan olabildiğince uzağa -iki veya üç adım- giderim, kahverengi mutfak duvarına; sonra oradan başka bir duvara ve oradan da bir kapıya; kolu tutar ve boşuna çeviririm.

"Bırakın beni," derim.

Bayan Sucksby bana gelir. Kapıya değil, ama yüzüme uzanmaya çalışır. Onu iterim – çabucak ikinci kapıya, sonra üçüncüye giderim. "Bırakın beni! Bırakın beni!" Bayan Sucksby peşimden gelir.

"Canım kızım," der, "o yaşlı hainin seni üzmesine izin verme. Ya, o senin gözyaşlarına değmez!"

"Beni bırakacak mısınız?"

"Seni bırakmak mı, nereye? Buradaki her şey senin ihtiyacın olan şeyler değil mi? Her şey burada ya da buraya gelmiyor mu? Mücevherleri düşün, elbiseleri düşün."

Tekrar yaklaşmıştır. Tekrar onu iterim. Et suyu renkli duvara geri gider ve elimi -bir yumruk- koyarım ve vurur, vururum. Sonra yukarı bakarım. Gözlerimin önünde takvim, sayfaları siyah çarpılarla doludur. Onu tutar ve iğnesinden sökerim. "Canım kızım," der Bayan Sucksby tekrar. Döner ve takvimi ona atarım.

Ama sonra, ağlamaya başlarım ve gözyaşı nöbeti geçince, değiştiğimi düşünürüm. Ruhum gitmiştir. Mektup onu benden

almıştır. Takvim tekrar duvara asılır ve orada bırakırım. Biz kaderlerimize yaklaştıkça, takvim düzenli olarak daha siyahlaşır. Mevsim ilerler. Haziran ısınır, daha da ısınır. Ev sineklerle dolmaya başlar. Richard'ı hiddetlendirirler: Yüzü kıpkırmızı ve ter içinde onları bir terlikle kovalar. "Biliyor musunuz ben bir beyefendinin oğluyum?" der. "Şimdi bana bakınca böyle olduğumu söyleyebilir misiniz? Söyleyebilir misiniz?"

Yanıtlamam. Onun gibi, ben de ağustosta Sue'nun doğum gününün gelmesini beklerim. Herhangi bir hukuk danışmanına ya da avukata istedikleri her şeyi söyleyeceğim sanırım. Ama günlerimi huzursuz bir tür atalet içinde geçiririm ve geceleri -çünkü uyumak için çok sıcaktır- Bayan Sucksby'nin odasındaki dar pencerede durup boş boş sokağa bakarım.

"Gel oradan, tatlım," diye mırıldanır Bayan Sucksby uyanırsa. Borough'da kolera olduğu söylenmektedir. "Cereyandan ateşlenmeyeceğini kimbilir?"

İnsan cereyandan veya kokuşmuş havadan ateşlenir mi? O uyuyana kadar yanında yatarım, sonra pencereye geri gider, yüzümü çerçevenin aralıklarına dayar, daha derin nefes alırım.

Kaçmayı istediğimi neredeyse unuturum. Belki bunu sezerler. Çünkü en sonunda bir öğleden sonra -sanırım temmuz başında- beni sadece Dainty'yle bırakırlar.

"Onu yakından izle," der ona Bayan Sucksby, eldivenlerini giyerken. "Ona bir şey olursa seni öldürürüm." Beniyse öper. "İyi misin, canım? Bir saat olmadan dönerim. Sana hediye getireyim mi?"

Yanıtlamam. Dainty onu çıkarır, sonra anahtarı cebine koyar. Oturur, masanın karşısındaki bir lambayı çeker ve işe başlar. Bez yıkamaz -çünkü şimdi daha az bebek vardır: Bayan Sucksby onlara ev bulmaya başlamıştır ve ev her geçen gün sakinleşir- ama çalıntı mendillerden ipek nakışları söker. Fakat bunu kayıtsızca yapar. "Sıkıcı iş," der baktığımı görünce. "Bunu Sue yapardı. Denemek ister misiniz?"

Hayır anlamında başımı sallarım, gözkapaklarım düşer ve çok geçmeden o da esner. Bunu duyarım ve birden uyanırım. Eğer uyursa, diye düşünürüm, kapıları deneyebilirim – anahtarı cebinden çalabilirim! Tekrar esner. Terlemeye başlarım. Saat dakikaları tıklar – on beş, yirmi, yirmi beş. Yarım saat. Üzerimde mor elbise ve beyaz ipek terlikler vardır. Şapkam yok, param yok – ama olsun, olsun. Bay Hawtrey sana bunu verir.

Uyu Dainty. Dainty uyu. Uyu, uyu... *Uyu, seni kahrolası!*

Ama sadece esner ve başını sallar. Saat neredeyse dolmuştur.

"Dainty," derim.

Sıçrar. "Ne oldu?"

"Korkarım tuvalete gitmem lazım."

İşini bırakır, suratını asar. "Lazım mı? Şimdi, şu dakika mı?"

"Evet." Elimi karnıma koyarım. "Sanırım hastayım."

Gözlerini yuvarlar. "Sizin kadar hasta olan bir kız görmedim. Harumefendi bünyesi dedikleri bu mu?"

"Sanırım. Affedersin Dainty. Kapıyı açar mısın?"

"Ben de sizinle geleceğim, ama."

"Gerek yok. İstersen dikişine devam et..."

"Bayan Sucksby der ki her seferinde sizinle gitmem gerekir, yoksa günümü gösterir. Hadi."

İç çeker ve gerinir. Elbisesinin ipeği kollarının altından lekelenmiştir, kenarı beyaz bir leke. Anahtarı çıkarır, kapıyı açar, beni geçide çıkarır. Yavaş yavaş giderim, sırtının yalpalarışını seyrederek. Daha önce ondan kaçtığını ve beni nasıl yakaladığını hatırlarım: Onu şimdi devirsem bile tekrar hemen kalkıp beni kovalayacağını bilirim. Başını tuğlalara vursam... Ama bunu yaptığını hayal edince bileklerim güçsüzleşir, yapabileceğimi sanmam.

"Hadi," der ben duralaymca. "Nedir, ne oldu?"

"Hiç." Tuvalet kapısını tutar ve yavaşça kendime çekerim. "Beklemene gerek yok," derim.

"Yok, beklerim." Duvara yaslanır. "Bana iyi gelir, hava alıyorum."

Hava ılık ve pistir. Tuvaletteyse daha sıcak ve daha pistir. İçeri adım atar, kapıyı kapayıp sürgüler, sonra etrafıma bakarım. Kafamdan daha büyük olmayan bir pencere vardır, kırık camı paçavrayla tıkanmıştır. Örümcekler ve sinekler vardır. Tuvalet oturağı çatlak ve bulaşıktır. Belki bir dakika boyunca ayakta durup düşünürüm. "İyi misin?" diye seslenir Dainty. Yanıtlamam. Yer topraktır, çok ezilmiştir. Duvarlar pudra beyazıdır. Bir tele gazete kâğıdı şeritleri asılıdır. İYİ VEYA KÖTÜ DURUMDA BAY VE BAYAN KULLANILMIŞ GİYSİLERİ ARANIYOR... GALLER KOYUNU VE TAZE YUMURTA...

Düşün, Maud.

Kapıya doğru döner, tahtadaki bir aralığa ağzımı koyarım.

"Dainty," derim sesssizce.

"Ne oldu?"

"Dainty, iyi değilim. Bana bir şey getirmelisin."

"Ne?" Kapıyı dener. "Dışarı gelin, küçükhanım."

"Gelemem. Cesaret edemem. Dainty, yukarıda benim odamdaki şifonyerin çekmecesine gider misin? Orada bir şey var. Gider misin? Ah, n'olur acele et. Oh, nasıl da akıyor! Erkeklerin geri gelmesinden korkuyorum..."

"Aa," der en sonunda beni anlayarak. Sesini alçaltır. "Gafil avlandınız, ha?"

"Gider misin benim için, Dainty?"

"Ama sizi bırakamam, küçükhanım!"

"O zaman Bayan Sucksby gelene kadar burada kalırım! Ama ya John veya Bay Ibbs daha önce gelirse! Veya ya bayılırsam? Kapı da sürgülü! O zaman Bayan Sucksby ne düşünür?"

"Ah Tanrım," diye mırıldanır. Ve sonra: "Şifonyerin çekmecesinde mi dediniz?"

"En üst çekmece, sağdaki. Acele eder misin? Ah bir kendimi düzeltip yatsam. Hep böyle çok zor geçiririm..."

"Tamam."

"Çabuk ol!"

"Tamam!"

Sesi uzaklaşır. Kulağımı tahtaya bastırır, ayak seslerini, mutfak kapısının açılıp geri kapanışını duyarım... Sürgüyü açar ve koşarım. Geçitten avluya – bunu hatırlarım, ısırgan otlarını, tuğlaları hatırlarım. Buradan hangi tarafa? Her yerimde yüksek duvarlar var. Tozlu bir patika var -daha önce geldiğimde çamurla kaygandı, ama şimdi görüyorum ve biliyorum- biliyorum! Burası dar bir sokağa çıkar ve bu da başka bir patikaya, bir sokağı geçer ve beni nereye götürür? Bir köprünün altından geçen tanımadığım bir yola. Köprüyü hatırlarım, ama onu daha yakın, daha alçak hatırlarım. Yüksek, bir kör duvar hatırlarım. Burada duvar yoktur.

Önemli değil. Gitmeye devam et. Evi arkana al ve koş. Şimdi daha geniş yollara çık: Patikalar ve dar sokaklar kıvrımlı ve karanlıktır, yakalanmamalısın. Koş, koş. Gökyüzü sana geniş ve korkunç görünse de önemli değil. Londra gürültülü olsa da önemli değil. Burada insanlar olsa da önemli değil -gözlerini dikip baksalar da önemli değil-; onların giysileri yırtık ve soluk, seninki parlak olsa da önemli değil; onların başları örtülü, seninki çıplak olsa da. Terliklerin ipek olsa da, ayakların her taş ve cürufla kesilse de önemli değil.

Böylece kendimi kamçılarım. Sadece trafik beni durdurur, koşan atlar ve tekerlekler: Her kavşakta dururum, sonra kendimi binek arabaları ve yük arabaları kalabalığına atarım; sadece telaşımın, dalgınlığımın -bu ve belki bir de elbisemin canlılığının- sürücülerin dizginlere asılmasına ve beni ezmekten korunmasına sebep olduğunu düşünürüm. Durmadan, durmadan, giderim. Bir kez bir köpek bana havlar ve eteğime saldırır sanırım. Sanırım bir süre yanım sıra oğlanlar -iki oğlan veya üç- koşar, sendelediğimi görmek için bağırarak. "Bana," derim, elimi yanıma dayayıp, "söyler misiniz, Holywell Caddesi nerede? Ne tarafta Holywell Caddesi?" Ama sesimi duyunca geri çekilirler.

O zaman daha yavaş giderim. Daha işlek bir yolu geçerim. Burada binalar daha büyüktür – yine de, iki sokak ilerilerinde evler eski püsküdür. Hangi tarafa gitmeliyim? Tekrar soracağım, biraz sonra soracağım; şimdilik sadece yürüyeceğim, benimle Bayan Sucksby, Richard, Bay Ibbs arasına caddeler, caddeler koyacağım. Kaybolsam da ne fark eder? Zaten kaybolmuşum...

Sonra sarı tuğladan, yükselen bir geçitin ağzını geçerim ve ucunda, kırık damların tepesinde, karanlık ve tümsekli, altın haçı parlayan St. Paul Kilisesi'ni görürüm. Onu resimlerinden tanırım ve sanırım Holywell Caddesi de yakınındadır. Döner, eteklerimi toplar, oraya yönelirim. Geçit kötü kokar, ama kilise yakın görünür. Ne kadar yakın görünür! Tuğla yeşile döner, koku daha kötüleşir. Tırmanırım ve birden alçalıp açık havaya çıkarım ve neredeyse sendelerim. Bir cadde, bir alan ummuşumdur. Bunun yerine, pis bir suya inen bir dizi çarpık merdivenin tepesindeyimdir. Nehrin kıyısına gelmişimdir. St. Paul sonuçta yakındır, ama aramızda bütün genişliğiyle Thames akmaktadır.

Durup, bir tür dehşet, bir tür hayranlık içinde ona bakarım. Briar'da Thames'in yanından yürüyüşlerimi hatırlarım. Onun kıyılarda kızıp endişelenmiş gibi göründüğünü görüşümü hatırlarım: Onun -benim gibi- hızlanmaya, yayılmaya özlem duyduğunu sanırdım. Yayıldığını bilmiyordum. Zehir gibi akmaktadır. Yüzeyi kırık nesnelerle -saman, tahta, ot, kâğıt, kumaş parçaları, mantar ve eğik şişelerle- pistir. Bir nehrin hareket ettiği gibi değil, bir deniz gibi hareket eder: Kabarır. Ve gemilerin teknelerine çarptığı yerde, kıyıya vurduğu yerde, merdivenlerin ve yükselen duvarların ve ahşap iskelelerin etrafında ekşimiş süt gibi köpürür.

Bu, suyun ve atıkların can çekişmesidir; ama üzerinde sıçan gibi cesur adamlar vardır – kayıkların küreklerini çekip, yelkenlere asılan. Ve orada burada, nehrin kıyısında -çıplak bacaklı, bükük sırtlı- kadınlar, kızlar ve oğlanlar sanki bir tarlada üzüm toplayanlar gibi çalkalanan çöplerin arasından yollarını bulurlar.

Orada bir dakika boyunca durup onların suda yürüyüşünü seyretmeme rağmen, yukarı bakıp beni görmezler. Geldiğim kıyı boyunca hep ambarlar vardır, adamlar çalışmaktadır ve çok geçmeden ben onları fark ettikçe onlar da beni seçerler – sanırım elbisemi seçerler. Önce gözlerini dikip, sonra işaret edip seslenirler. Bu beni şaşkınlığımdan ayıltır. Dönerim – sarı geçit boyunca geri gidip yeniden yola çıkarım. St. Paul'a erişmek için geçmem gereken köprüyü görmüşümdür, ama bana olmam gerekenden daha aşağıdayım gibi gelir ve beni oraya çıkaracak yolu bulamam: Şimdi yürüdüğüm sokaklar dar, döşenmemiş, hâlâ pis suyun kokusunu yaymaktadır. Oralarda da erkekler vardır – gemici ve ambarcılar, bunlar da ötekiler gibi benimle göz göze gelmeye çalışır, ıslık çalıp bazen seslenirler; ama bana dokunmazlar. Elimi yüzüme koyarım ve daha hızlı giderim. En sonunda uşak gibi giyinmiş bir oğlan bulurum. "Köprü ne tarafta," derim, "öbür kıyıya?" Bana bir dizi merdiven gösterir ve ben çıkarken gözünü dikip bakar.

Herkes gözünü dikip bakar – erkekler, kadınlar, çocuklar... Yolun tekrar işlek olduğu burada bile gözlerini dikip bakarlar. Eteğimden bir parça kopanıp çıplak başımı örtmeyi düşünürüm. Para için dilenmeyi düşünürüm. Kaç para için dileneceğimi, bir şapkanın ne kadar edeceğini, nereden alınacağını bilseydim yapardım. Ama hiçbir şey, hiçbir şey bilmem ve böylece sadece yürürüm. Sanırım terliklerimin tabanları yırtılmaya başlar. *Aldırma, Maud. Eğer aldırmaya başlarsan ağlarsın.* Sonra ilerimdeki yol yükselmeye başlar ve tekrar suyun pırıltısını görürüm. Köprü, en sonunda! Daha hızlı yürürüm. Ama daha hızlı yürümek terliklerin daha da yırtılmasına sebep olur ve biraz sonra durmak zorunda kalırım. Köprünün başında, duvarda bir aralık vardır ve içine taştan alçak bir bank yerleştirilmiştir. Yanında da mantardan bir can simidi asılıdır – bir levhada, nehirde güç durumda kalanlara atılmak içindir, yazar.

Otururum. Köprü hayal ettiğimden daha yüksektir. Hiç bu kadar yükseğe çıkmamışımdır! Bu düşünce başımı döndürür. Parçalanmış terliğimi ellerim. Bir kadın, ayağına genel bir köprü üstünde bakım yapabilir mi? Bilmiyorum. Trafik hızlı ve kesikli olarak akar, uğuldayan su gibi. Ya Richard gelirse? Tekrar yüzümü kaparım. Bir an; sonra devam edeceğim. Güneş kızgındır. Bir an, soluklanmak için. Gözlerimi kaparım. Şimdi, insanlar bakarsa onları göremem.

Sonra birisi gelip önümde durur ve konuşur.

"Korkarım iyi değilsiniz."

Gözlerimi açarım. Oldukça yaşlı bir adamdır. Bir yabancı. Elimi indiririm.

"Korkmayın," der. Belki şaşkın bakmışımdır. "Sizi şaşırtmak istemedim."

Şapkasını eller, bir tür eğilerek selam verir. Dayımın bir arkadaşı olabilir. Sesi bir beyefendinin sesidir ve yakası beyazdır. Gülümser, sonra beni yakından inceler. Yüzü yumuşaktır. "Hasta mısınız?"

"Bana yardım eder misiniz?" derim. Sesimi duyunca bakışı değişir.

"Elbette," der. "Ne oldu? Yaralandınız mı?"

"Hayır," derim. "Ama korkunç bir şekilde eziyet edildi bana. Ben..." Köprünün üstündeki arabalara ve yük arabalarına bir bakış atarım. "Bazı insanlardan," derim, "korkuyorum. Bana yardım eder misiniz? Ah, keşke edeceğinizi söyleseniz!"

"Söyledim zaten. Ama bu inanılmaz! Ve siz, bir hanımefendi... Benimle gelir misiniz? Bana bütün hikâyenizi anlatmalısınız, hepsini dinlerim. Ama henüz konuşmaya çalışmayın. Kalkabiliyor musunuz? Korkarım ayağınız yaralanmış. Canım, canım! Bir araba bulayım. Evet."

Bana kolunu verir ve alıp kalkarım. Rahatlayınca gücümü kaybetmişimdir. "Şükürler olsun!" derim. "Ah, şükürler olsun!

Ama dinleyin beni." Onu daha sıkı yakalarım. "Hiçbir şeyim yok – size ödeyecek param."

"Para mı?" Elini elimin üstüne koyar. "Almam. Düşünmeyin bunu!"

"Ama bir arkadaşım var, sanırım bana yardım eder. Eğer beni ona götürürseniz?"

"Tabii, tabii. Ya ne yapacağım? Gelin, bakın, işte bize gereken bu." Yola eğilir, kolunu kaldırır: Trafik selinden bir araba kenara çeker ve önümüzde durur. Beyefendi kapıyı tutar ve geri açar. Araba kapalı ve karanlıktır. "Dikkat edin," der. "Yapabiliyor musunuz? Dikkat edin. Basamak oldukça yüksek."

"Şükürler olsun!" derim tekrar, ayağımı kaldırırken. Ben bunu yaparken arkamdan gelir.

"Tamam," der. Ve sonra: "Ah işte, bakın ne güzel durmanıyorsunuz!"

Dururum, ayağım basamağın üstünde. Elini belime koyar. "Devam edin," der beni arabaya iterek.

Geri adım atarım.

"Aslında," derim hemen, "sanırım yürüsem daha iyi olacak. Bana yolu söyler misiniz?"

"Yürümek için çok sıcak. Çok bitkinsiniz. Hadi gelin."

Eli hâlâ üzerimdedir. Daha sıkı bastırır. Kıvrılıp uzaklaşırım ve neredeyse itişiriz.

"Hadi ama!" der gülümseyerek.

"Fikrimi değiştirdim."

"Gel hadi."

"Bırakın beni."

"Gürültü mü çıkarmak istiyorsun? Gel hadi, bildiğim bir ev var."

"Bir ev mi? Size demedim mi ben yalnızca arkadaşımı görmek istiyorum diye?"

"İyi ya, bence, ellerinizi yıkayıp, çoraplarınızı çıkardıktan ve çayınızı içtikten sonra sizi daha çok beğenecektir. Ya da -kimbi-

lir?- bütün bunları yaptıktan sonra belki siz *beni* daha çok beğenirsiniz. Hımm?"

Yüzü hâlâ yumuşaktır, hâlâ gülümsemektedir, ama bileğimi tutar ve başparmağını üzerinde gezdirir, tekrar beni faytona bindirmeyi dener. Şimdi tam olarak itişiriz. Kimse araya girmeye kalkışmaz. Sanırım yoldaki diğer araçlardan oldukça gizli kalırız. Köprüden geçen erkekler ve kadınlar bir kez bakıp başlarını çevirirler.

Ama sürücü vardır. Ona seslenirim. "Görmüyor musunuz?" diye bağırırım. "Burada bir yanlışlık var. Bu adam bana saldırıyor." O zaman adam beni bırakır. Faytonun yanında daha ileri giderim, hâlâ bağırarak. "Beni alır mısınız? Beni yalnız alır mısınız? Size ödeyecek birini bulurum, varınca, söz veriyorum."

Ben konuşurken sürücü bana boş boş bakar. Param olmadığını öğrenince başını çevirir ve tükürür.

"Ücret yoksa yolculuk yok," der.

Adam tekrar yanıma gelmiştir. "Hadi gel," der – artık gülümsemeden. "Buna gerek yok. Ne oyunu oynuyorsun? Belli ki başın zorda. Çorapları, çayı istemez misin?"

Ama ben hâlâ sürücüye seslenirim. "O zaman bana söyler misiniz," derim, "hangi yöne yürümeliyim? Holywell Caddesi'ne gitmeliyim. Oraya gitmek için hangi yoldan gitmeliyim, söyler misiniz?"

İsmi duyar ve horuldar – küçümseyerek veya kahkahayla; bilemem. Ama kırbacını kaldırır. "Şuradan," der, köprünün üstünü göstererek, sonra batıya doğru, Fleet Caddesi'nden."

"Teşekkür ederim." Yürümeye başlarım. Adam bana uzanır. "Bırak beni," derim.

"Bunu istemiyorsun."

"Bırak!"

Neredeyse çığlık atarım. Geri çekilir. "Git o zaman!" der. "Seni lanet olası küçük orospu."

Olabildiğince hızlı yürürüm. Neredeyse koşarım. Ama sonra, bir dakika sonra, araba yanıma gelir ve hızıma uymak için yavaşlar. Beyefendi dışarı bakar. Yüzü yine değişmiştir.

"Affedersin," der tatlı dillilikle. "Hadi gel, affedersin. Gelir misin? Seni arkadaşına götüreceğim, yemin ederim. Bak buraya. Bak buraya." Bana bir bozukluk gösterir. "Sana bunu vereceğim. Hadi gel. Holywell Caddesi'ne gitmemelisin, orada kötü adamlar vardır – benim gibi hiç değillerdir. Hadi gel, bir hanımefendi olduğunu biliyorum. Gel, sana iyi davranacağım..."

Köprünün yarısı boyunca böylece seslenir ve bir şeyler geveler, ta ki en sonunda ağır ağır sürünen faytonun arkasında arabalar sıra oluncaya ve sürücü gitmesi gerektiğini bağırıncaya kadar. Sonra adam geri çekilir, yumruğunu vurarak camını kaldırır ve fayton gider. Bir nefes veririm. Titremeye başlamışımdır. Durmak, dinlenmek isterim, ama şimdi cesaret edemem. Köprüden ayrılırım: Burada yol, güney kıyısındakinden daha işlek, ama sanırım daha özelliksiz bir başka yolla kesişir. Buna minnettarımdır, kalabalıklar – kalabalıklar korkunç olsa da. Olsun, olsun, aralarından geç. Devam et. Batıya doğru, sürücünün dediği gibi.

Şimdi sokak tekrar değişir. Çıkıntılı pencereleri olan evlerle sıralıdır – en sonunda onların ***dükkân*** olduğunu anlarım: Çünkü vitrinde üzerlerinde fiyatlar olan kartlarla işaretli eşyalar vardır. Ekmekler, ilaçlar vardır. Eldivenler vardır. Ayakkabılar ve şapkalar vardır. Ah, biraz param olsaydı! Beyefendinin faytonun penceresinden teklif ettiği bozukluğu düşünürüm: Onu alıp kaçsa mıydım? Bunu düşünmek için şimdi çok geç. Önemli değil. Devam et. Burada bir kilise var, yolu, bir köprünün kolonunun suyu böldüğü gibi bölmüş. Ne tarafa gitmeliyim? Benim gibi başı açık bir kadın geçer: Kolunu yakalar, yolu sorarım. Gösterir ve sonra herkes gibi gözünü dikip bakar.

Ama en sonunda işte Holywell Caddesi! Ama şimdi durulanırım. Nasıl hayal etmiştim? Böyle değil, belki – bu kadar dar, çarpık, bu kadar karanlık değil. Londra'da gün hâlâ sıcak, hâlâ par-

laktır; ama Holywell Caddesi'ne dönünce alacakaranlığa adım atıtıış gibi olurum. Ama sonuçta alacakaranlık iyidir: Yüzümü saklar ve elbisemi renklerinden soyar. Daha ileri yürürüm. Yol daralır. Yer tozlu, çatlak, asfaltsızdır. İki tarafımda ışıklı dükkânlar vardır: Bazılarının önünde paçavra giysiler asılı ipler vardır, bazılarından kırık sandalye ve yığın yığın boş resim çerçeveleri ve renkli camlar taşar; ama en çok kitap satıcıları. Bunu görünce tekrar duralarım. Briar'dan ayrıldığımdan beri hiçbir kitap ellememişimdir ve şimdi birdenbire böyle çok sayıda kitapla karşılaşmak, onları yayılmış, tepsilerde ekmek somunları gibi yüzleri yukarı dönük veya gelişigüzel sepetlere yığılmış görmek, onları yırtılmış, sararmış ve ağartılmış -*2 peni, 3 peni, BU KUTUDAKİLER 1 şilin diye işaretlenmiş*- görmek cesaretimi kırar. Durur ve bir adamın kapaksız ciltler arasında boş boş seçip bir tane alışını seyrederim. *Aşkın Fare Kapanı*. Bunu bilirim, bu kitabı dayıma o kadar çok kez okumuşumdur ki neredeyse ezbere bilirim!

Sonra adam kafasını kaldırır ve beni seyrederken görür; yürümeye devam ederim. Daha çok dükkân, daha kitap, daha erkekler; en sonunda diğerlerinden biraz daha parlak bir pencere. Vitrinde iplere asılı baskılar vardır. Camda Bay Hawtrey'in adı, pul pul dökülen altın yaldızlı harflerle yazılıdır. Bunu görünce öyle çok titrerim ki, neredeyse sendelerim.

Dükkânın içerisi küçük ve sıkışıktır. Bunu beklememişimdir. Bütün duvarlar, kitaplar ve basmalarla kaplıdır, yanlarında dolaplar vardır. Üç veya dört adam durmuş, her biri bir albüm veya kitabı luzlı ve dikkatli bir şekilde karıştırırlar: Kapı açılınca başlarını kaldırıp bakmazlar, ama ben adım atınca ve eteklerim hışırdayınca, hepsi başını çevirir, beni görür ve açıkça gözlerini dikip bakarlar. Ama şimdiye kadar bu bakışlara alışmışımdır. Dükkânın arkasında küçük bir yazı masası vardır, başında bir yelek ve kolluk takmış genç birisi oturur. O da diğerleri gibi bakar – sonra benim yaklaştığımı görünce ayağa kalkar.

"Ne arıyorsunuz?" der.

Yutkunurum. Ağzım kurudur.

Sessizce, "Bay Hawtrey'i arıyorum. Bay Hawtrey'le konuşmak istiyorum," derim.

Sesimi duyunca gözlerini kırpar; müşteriler biraz kıpırdanır ve tekrar beni süzerler. "Bay Hawtrey," der, ses tonu biraz değişmiş. "Bay Hawtrey dükkânda çalışmaz. Dükkâna gelmemeliydiniz. Randevunuz var mı?"

"Bay Hawtrey beni tanır," derim. "Randevuya gerek yok."

Müşterilere göz atar. "Onunla ne işiniz var?" der.

"Özel," derim. "Beni ona götürür müsünüz? Onu bana getirir misiniz?"

Fakat görüntümde ya da sesimde bir şey olmalıdır. Daha da korunmaya geçer, geri adım atar.

"Zaten bilmiyorum içeride mi," der. "Gerçekten dükkâna gelmemeliydiniz. Dükkân kitap ve resim satmak içindir – ne tür olduğunu biliyor musunuz? Bay Hawtrey'in odaları yukarıdadır."

Arkasında bir kapı vardır. "Ona gitmeme izin verir misiniz?" derim.

"Hayır" anlamında başını sallar. "Bir kart ya da onun gibi bir şey yollayabilirsiniz yukarı."

"Kartım yok," derim. "Ama bana bir kâğıt verin ve ona adımı yazayım. Okuyunca gelecektir. Bana bir kâğıt verir misiniz?"

Kıpırdamaz. Tekrar, "Burada olduğunu sanmıyorum," der.

"O zaman gerekirse beklerim," derim.

"Burada bekleyemezsiniz!"

"O zaman, sanırım," diye yanıtlarım, "bir ofisiniz, onun gibi bir odanız olmalı, orada beklerim."

Tekrar müşterilere bakar, bir kurşunkalem alır ve bırakır.

"Mümkünse?" derim.

Yüzünü buruşturur. Sonra bana bir kâğıt parçası ve bir kalem bulur. "Ama eğer yoksa," der, "bekleyemezsiniz." Başımla onaylarım. "Adınızı yazın şuraya," der göstererek.

Yazmaya başlarım. Sonra Richard'ın bana bir kez söylediğini hatırlarım – kitapçıların Londra dükkânlarında benim hakkımda nasıl konuştuklarını. *Maud Lilly* yazmaya korkarım. Gencin görmesinden korkarım. En sonunda -başka bir şeyi hatırlayarak- şöyle yazarım: *Galatea.*

Katlatım ve uzatırım. Kapıyı açar, ötedeki koridora ıslık çalar. Dinler ve tekrar ıslık çalar. Ayak sesleri gelir. Eğilir ve mırıldanır, beni işaret eder. Beklerim.

Ve beklerken, müşterilerden biri, albümünü kapatır ve gözlerimi yakalar. "Ona aldırmayın," der yumuşakça, genci kastederek. "Sizi uygunsuz sanmıştır, hepsi bu. Ama bir hanımefendi olduğunuzu herkes görebilir..." Beni süzer, sonra kitap raflarını işaret eder. "Bunları sever misiniz, hımm?" der farklı bir tonda. "Tabii seversiniz. Neden sevmeyesiniz?"

Hiçbir şey söylemem, hiçbir şey yapmam. Genç geri gelir.

"Bakıyoruz," der, "içeride mi."

Başının arkasında, duvara iğnelenmiş mumlu kâğıtlarla kaplı resimler vardır: Salıncakta, bacakları görünen bir kız; bir kayıkta ayağı kaymak üzere olan bir kız; düşen, bir ağacın kırılan dalından düşen bir kız... Gözlerimi kaparım. Genç, adamlardan birine seslenir: "O kitabı almak istiyor musunuz, bayım?"

Fakat çok geçmeden, başka ayak sesleri gelir ve kapı tekrar açılır.

Bay Hawtrey'dir.

Onu hatırladığımdan daha kısa ve incedir. Ceketi ve pantolonu kırışıktır. Koridorda tedirgin bir şekilde durur, dükkânın içine girmez -gözlerime bakar, ama gülümsemez- etrafıma bakar, yalnız olduğumdan emin olmak ister gibi, sonra beni yanına çağırır. Genç, geçmem için geri çekilir. "Bay Hawtrey," derim. Fakat başını sallar, konuşmadan önce arkamdaki kapının kapanmasını bekler. O zaman söylediği -o kadar kısık bir fısıltı ki neredeyse bir tıslamadır- şu olur:

"Aman Tanrım! Bu sen misin? Gerçekten buraya, bana mı geldin?"

Hiçbir şey söylemem, sadece gözlerim gözlerinde dururum. Elini dalgın bir şekilde başına koyar. Sonra kolumu tutar. "Bu taraftan," der beni bir merdivene götürerek. Basamakların üstlerinde kutular vardır. "Dikkat et. Dikkat et," der çıkarken. Sonra yukarıda: "Buraya."

Orada kitapların basılması ve ciltlenmesi için hazırlanmış üç oda vardır. Birinde matbaa harflerini yükleyen iki adam çalışmaktadır, bir başkası, sanırım Bay Hawtrey'in kendi ofisidir. Üçüncüsü, küçüktür ve şiddetli tutkal kokmaktadır. Bana gösterdiği yer orasıdır. Masalar kâğıt yığılıdır – kenarları yırtık kâğıtlar: Bitmemiş kitapların sayfaları. Yer çıplak ve tozludur. Bir duvarda -dizgicinin odasının duvarında- buzlu cam paneller vardır. İşlerinin üzerine eğilen adamlar görülebilir.

Tek bir sandalye vardır, ama oturmamı istemez. Kapıyı kapar ve önünde durur. Bir mendil çıkarır ve yüzünü siler. Yüzü sanırsı beyazdır.

"Aman Tanrım," der tekrar. Ve sonra: "Affedersin. Affedersin. Sadece şaşkınlıktan."

Bunu daha nazikçe söyler ve onu duyunca yarı arkamı dönerim.

"Özür dilerim," derim. Sesim düz değildir. "Korkarım ağlayacağım. Size ağlamaya gelmedim."

"Ağlayabilirsin, istersen!" der buzlu cama bir göz atarak.

Ama ağlamam. Beni bir an gözyaşlarımla boğuşurken seyreder, sonra başını sallar.

"Canım," der yumuşakça en sonunda. "Sen ne yaptın?"

"Sormayın."

"Kaçtın."

"Dayımdan, evet."

"Kocandan, sanırım."

"Kocam mı?" Yutkunurum. "Öyleyse ondan haberiniz var?"

Omuz silker, kızarır, bakışlarını kaçırır.

"Benim hakkımda yanlış düşünüyorsunuz. Bana neler çektirdiklerini bilmiyorsunuz! Merak etmeyin," çünkü gözlerini tekrar cam panellere çevirmiştir, "merak etmeyin, bir çılgınlık etmeyeceğim. Benim hakkımda istediğinizi düşünebilirsiniz, umurumda değil. Ama bana yardım etmelisiniz. Edecek misiniz?"

"Canım..."

"Edeceksiniz. Etmelisiniz. Hiçbir şeyim yok. Paraya, kalacak bir eve ihtiyacım var. Beni ağırlamak istediğinizi söylerdiniz..."

Sesimin yükselmesine engel olamam.

"Sakin ol," der – sanki beni yatıştırmak istercesine ellerini kaldırır, ama kapıdaki yerinden kıpırdamadan. "Sakin ol. Bunun ne kadar garip görüneceğini biliyor musun? Biliyor musun? Elemanlarım ne düşünür? Bir kız gelip acil olarak beni arıyor, bilmece gibi bir isim yolluyor..." Güler, ama mutlulukla değil. "Kızlarım ne der, karım?"

"Özür dilerim."

Tekrar yüzünü siler. Bir nefes verir. "Söyler misin," der, "neden bana geldin? Dayına karşı senin tarafını tutacağını düşünmemelisin. Seni o kadar acımasızca tutmasından hiçbir zaman hoşlanmadım, ama buraya geldiğini bilmemeli. Ne de sen onun himayesine geri dönmene yardım edeceğimi düşünmemelisin – yoksa umduğun bu mu? Biliyorsun seni reddetti. Bunun yanında, hasta -ciddi hasta- bu işten dolayı. Bunu biliyor muydun?"

"Hayır" anlamında başımı sallarım. "Dayım artık benim için bir hiç."

"Ama benim için değil, anlamalısın. Eğer geldiğini duyarsa!"

"Duymayacak."

"Peki." İç çeker. Sonra yüzü tekrar endişelenir. "Ama bana gelmek! Buraya gelmek!" Ve beni süzer, şatafatlı elbiseme ve eldivenlerime -çok pistirler-; saçıma -sarılım dolaşmıştır-; yüzüme -tozlu, donuk, beyaz olmalı- dikkatle bakar. "Seni zor tanır-

dım," der hâlâ kaşları çatık, "çok değişmişsin. Palton ve şapkan nerede?"

"Zaman yoktu."

Afallamış görünür. "Böyle mi geldin?" Gözünü kısıp eteğimin ucuna bakar; sonra ayaklarımı görür ve irkilir. "Ay, terliklerine bak! Ayakların kanıyor! Ayakkabısız mı çıktın?"

"Öyle gerekti. Hiçbir şeyim yok."

"Ayakkabın da mı?"

"Hayır. O bile."

"Rivers seni ayakkabısız mı tutuyor?"

Buna inanmaz. "Keşke," derim, "size anlatabilsem." Ama dinlemez. Etrafına bakınır, sanki masaları, kâğıt yığınlarını ilk kez görüyormuş gibi. Birkaç boş sayfa alır, hızla çıplak resmi örtmeye başlar.

"Buraya gelmemeliydin," der bunu yaparken. "Şuna bak! Şuna bak!"

Baskıdaki bir satın gözümle yakalarım. "*Sana garanti ederim yetecek ve kırbaçlayacağım, kırbaçlayacağım...*" "Benden mi," derim, "saklamaya çalışıyorsunuz. Briar'da daha kötülerini gördüm. Unuttunuz mu?"

"Burası Briar değil. Anlamıyorsun. Nasıl anlayabilirdin ki? Orada beyefendilerin arasındaydın. Bu Rivers'ın suçu. O seni - almış madem- en azından daha yakınında tutmalıydı. Senin ne olduğunu gördü."

"Bilmiyorsunuz," derim. "Beni nasıl kullandığını bilmiyorsunuz!"

"Bilmek istemiyorum! Bu beni ilgilendirmez! Bana anlatma. Ah şu haline bak! Caddelerde nasıl görünmüş olacağını biliyor musun? Buraya fark edilmeden gelmiş olamazsın?"

Eteğime, terliklerime bakarım. "Bir adam vardı," derim, "köprünün üstünde. Bana yardım etmek istediğini sandım. Ama istediği sadece." Sesim titremeye başlar.

"Gördün mü?" der o zaman. "Gördün mü? Ya seni bir polis görseydi ve buraya kadar takip etseydi? Bana -elemanlarıma, stoğuma- ne olurdu biliyor musun, eğer polis ağır ceza verseydi? Bunun gibi bir konu için verebilirler. Ah Tanrım, şu ayaklarına bir bak! Gerçekten kanıyorlar mı?"

Beni sandalyeye oturtur, sonra etrafına göz atar. "Şurada bir lavabo var," der, "yan tarafta. Burada bekle, tamam mı?" Dizgicilerin olduğu odaya gider. Onların kafalarını kaldırdığını görür, sesini duyarım. Onlara ne anlattığını bilmem. Umurumda değildir. Otururken yorgunluğum çıkar ve şimdiye kadar neredeyse uyuşmuş olan ayaklarımın tabanları sızlamaya başlar. Odanın kendi penceresi ve bacası yoktur, tutkal kokusu daha da baskınlaşır. Masalardan birine yaklaşmışımdır: Üzerine yaslanırım ve bakarım – kesilmemiş, dikilmemiş, bazıları Bay Hawtrey tarafından karıştırılmış ve gizlenmiş sayfa yığınlarına. "*Ve kırbaçlayacağım, kırbaçlayacağım, kırbaçlayacağım arka tarafını, ta ki kan topuklarına akana kadar.*" Baskı yeni ve siyahtır, ama kâğıt adidir ve mürekkep dağılmıştır. Fontu nedir? Bilirim, ama adını söyleyemem – bu bana sıkıntı verir.

"*Peki, peki, peki, peki, peki, kamçılanmayı seviyorsun, öyle mi?*"

Bay Hawtrey geri gelir. Bir bez ve yarısı suyla dolu bir kap, ayrıca içmem için bir bardak su getirmiştir.

"İşte," der, kabı önüme koyup, bezi ıslatarak ve bana uzatarak, sonra gergin bir şekilde bakışlarını kaçırarak. "Yapabiliyor musun? Şimdilik yalnızca kanı temizlemek için yeter..."

Su soğuktur. Ayağımı silince, bezi tekrar ıslatırım ve bir an oturup yüzüme tutarım. Bay Hawtrey döner ve bunu yaptığımı görür. "Ateşin yok ya?" der. "Hasta değilsin ya?" "Yalnızca ısındım," derim. Başını sallar ve gelip kabı alır. Sonra bana bardağı verir ve biraz içerim. "Aferin," der.

Tekrar masanın üstündeki baskı sayfalarına bakarım, ama hâlâ fontun adını çıkaramam. Bay Hawtrey saatine bakar. Sonra elini ağzına götürür, başparmağının derisini ısırır ve kaşını çatar.

"Bana yardım ettiğiniz için iyisiniz. Sanırım başka adamlar beni suçlardı," derim.

"Hayır, hayır. Ben demedim mi? Rivers'ı suçluyorum ben. Neyse. Söyle bana şimdi. Bana dürüst ol. Üzerinde ne kadar para var?"

"Hiç yok."

"Hiç paran yok mu?"

"Sadece bu elbisem var. Ama satabiliriz, sanırım? Zaten yakında daha sade bir tane bulmalıyım."

"Elbiseni mi satacaksın?" Kaşlarını daha da çatar. "Böyle tuhaf konuşma, olur mu? Geri gittiğinde..."

"Geri gitmek mi? Birar'a mı?"

"Briar'a mı? Kocana demek istiyorum."

"Ona mı?" Şaşkınlık içinde ona bakarım. "Ona geri gidemem! Ondan kaçmam iki ayımı aldı!"

Başını sallar. "Bayan Rivers..." der. Titrerim.

"Bana öyle demeyin," derim, "yalvarırım size."

"Yine çok garip! Sana ne demeliyim peki?"

"Maud deyin. Şimdi bana neyim olduğunu sordunuz. Bu adım var ve başka hiçbir şeyim yok."

Eliyle bir hareketyapar. "Saçmalama," der. "Şimdi beni dinle. Senin adına üzüldüm. Kavga ettiniz, değil mi?.."

Gülerim – o kadar yüksek sesle gülerim ki, irkilir ve iki dizgici yukarı bakar. Onları görünce tekrar bana döner.

"Mantıklı olur musun?" der sessizce, uyararak.

Ama nasıl olabilirim?

"Kavga," derim. "Kavga olduğunu sanıyorsunuz. Kanayan ayaklarımla Londra'nın yarısını bunun için mi koştuğumu sanıyorsunuz? Hiçbir şey bilmiyorsunuz. Ne büyük bir tehlike, nasıl bir zorluk içinde olduğumu tahmin edemezsiniz!.. Ama size söyleyemem. Çok büyük bir şey."

"Ne?"

"Gizli bir şey. Bir entrika. Söyleyemem. Yapamam. Ah!" Gözlerimi indirince tekrar baskının sayfalarını görürüm. "*Kamçılanmayı seviyorsun, değil mi*?" "Bu hangi tip?" derim. "Bana söyler misiniz?"

Yutkunur. "Bu tip mi?" der, sesi oldukça değişmiş.

"Bu font."

Bir an yanıt vermez. Sonra: "Clarendon," der sessizce.

Clarendon. Clarendon. Biliyordum tabii. Kâğıda bakmaya devam ederim -sanırım parmaklarımı baskıya koyarım- ta ki Bay Hawtrey gelip, diğerlerine yaptığı gibi, üstüne boş bir kâğıt koyuncaya kadar.

"Oraya bakma," der. "Öyle dikme gözünü! Ne oluyor sana? Sarırım hastasın."

"Hasta değilim," diye yanıtlarım. "Sadece yorgunum." Gözlerimi kaparım. "Keşke burada kalıp uyuyabilsem."

"Burada kalmak mı?" der. "Burada, benim dükkânımda kalmak mı? *Deli* misin sen?"

Bu kelimenin sesine gözlerimi açarım ve gözlerine bakarım, kızarır, hemen bakışlarını kaçırır. Tekrar, daha düz bir şekilde, "Sadece yorgunum," derim. Ama yanıtlamaz. Elini ağzına koyar, tekrar başparmağının derisini ısırmaya başlar ve dikkatle, tedbirle gözünün ucuyla beni seyreder. "Bay Hawtrey," derim.

"Bana," der aniden o zaman. "Bana ne yapmak istediğini söylesen. Seni dükkândan nasıl çıkaracağımı bile bilmiyorum. Herhalde binanın arkasına bir araba getirmeliyim."

"Bunu yapar mısınız?"

"Gideceğin bir yer var mı, uyuyacağın? Yemek yiyeceğin?"

"Hiçbir yerim yok!"

"O zaman eve gitmelisin."

"Bunu yapamam. Evim yok! Sadece biraz para ve zamana ihtiyacım var. Bulmak, kurtarmak istediğim birisi var."

"*Kurtarmak mı*?"

"Bulmak. Bulmak. Ve onu bulunca, o zaman tekrar yardıma ihtiyacım olabilir. Sadece biraz yardım. Aldatıldım ben, Bay Hawtrey. Haksızlığa uğradım. Sanırım bir avukatla -eğer dürüst bir adam bulursak- zengin olduğumu biliyorsunuz, değil mi? Ya da olacağım.". Tekrar bakar, ama konuşmaz. "Biliyorsunuz zenginim. Eğer şimdi bana yardım ederseniz. Eğer beni saklarsanız..."

"Seni *saklamak* mı! Ne dediğini biliyor musun sen? Seni nerede saklayacağım?"

"Kendi evinizde?"

"Evimde mi?

"Sandım ki..."

"Evimde mi? Karım ve kızlarımla mı? Hayır, hayır." Aşağı yukarı yürümeye başlamıştır.

"Ama Briar'da pek çok kereler demiştiniz ki..."

"Sana demedim mi? Burası Briar değil. Dünya Briar gibi değil. Bunu öğrenmelisin. Kaç yaşındasın sen? Bir çocuksun. Bir kocayı, bir dayıyı bırakır gibi bırakamazsın. Londra'da hiçbir şeysiz yaşayamazsın. Nasıl yaşayacağını düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Sandım ki..." *Sandım ki bana para verirsiniz*, demek isterim. Etrafıma bakınırım. Sonra birden aklıma bir fikir gelir. "Yapamaz mıyım," derim, "yanınızda çalışamaz mıyım?"

Kıpırdamadan durur. "Benim yanımda mı?"

"Burada çalışamaz mıyım? Kitapların bir araya getirilmesinde – hatta yazılmasında? Bu işi biliyorum. Ne kadar iyi bildiğimi biliyorsunuz! Bana bir ücret ödersiniz. Bir oda tutarım – sadece bir oda, sessiz bir oda! Gizlice tutarım. Richard asla bilmez, sırrımı saklarsınız. Çalışır, biraz para kazanırım – bulmaya yetecek kadar, dürüst bir avukat bulmaya yetecek kadar ve sonra... Ne oldu?"

Bütün bu süre boyunca kıpırdamadan durmuştur, ama bakışı değişmiştir, tuhaftır.

"Hiç," der hareket ederek. "Ben... Hiç. Suyunu iç."

Sanırım rengim kızarmıştır. Hızlı konuşmuş ve ısınmışımdır. Yutkunurum ve suyun soğuk inişini göğsümün içinde kılıç gibi duyarım. Masaya ilerler ve üzerine eğilir, bana bakmadan, ama düşünerek, düşünerek. Bardağı koyduğumda geri döner. Benimle göz göze gelmez.

"Dinle beni," der. Sessizce konuşur. "Burada kalamazsın, bunu biliyorsun. Seni götürmesi için bir araba çağıracağım. Ben... Ben bir de kadın çağıracağım. O kadına seninle gitmesi için para vereceğim."

"Benimle nereye gitmesi için?"

"Bir, otele." Şimdi tekrar dönmüş, bir kalem almıştır – bir kitaba bakar, bir kâğıt parçasına bir talimat yazmaya koyulur. "Bir ev," der bunu yaparken, "dinlenip yemek yiyebileceğin bir yer."

"Nerede dinleneceğim?" derim. "Bir daha asla dinlenebileceğimi sanmıyorum! Ama bir oda! Bir oda! Ve siz de oraya bana gelecek misiniz? Bu gece?" Yanıtlamaz. "Bay Hawtrey?"

"Bu gece olmaz," der, hâlâ yazarak. "Bu gece gelemem."

"O zaman yarın."

Kurusun diye kâğıdı sallar, sonra katlar. "Yarın," der. "Gelebilirsem."

"Gelmelisiniz!"

"Evet, evet."

"Ve çalışmamı – sizin yanınızda çalışmamı. Bunu düşünecek misiniz? Düşüneceğinizi söyleyin!"

"Şişt. Evet, düşüneceğim. Evet."

"Şükürler olsun!"

Elimi gözlerimin önüne koyarım. "Burada kal," der. "Tamam mı? Buradan ayrılma."

Sonra yandaki odaya gittiğini duyarım ve baktığımda dizgicilerden biriyle sessizce konuştuğunu görürüm – adamın ceketini giyip gittiğini. Bay Hawtrey geri gelir. Başıyla ayaklarını işaret eder.

"Ayakkabılarını giy, şimdi," der arkasını dönerek. "Hazır olmalıyız."

"Çok iyisiniz Bay Hawtrey," derim parçalanmış terliklerimi ayağıma giyerken. "Tanrı biliyor ki kimse bana bu kadar iyi davranmadı." Sesim kısılmıştır.

"Hadi, hadi," der dalgın bir şekilde. "Bunu düşünme şimdi..."

Sonra sessizce otururum. Bekler, saatini çıkarır, arada bir merdivenlerin başına gidip durup dinler. En sonunda gider ve çabucak geri gelir.

"Geldiler," der. "Her şeyini aldın mı? Gel bu taraftan, dikkat et."

Beni aşağı götürür. Kasalar ve kutularla yığılı bir dizi odadan ve sonra bir tür bulaşıkhaneden geçirip bir kapıya getirir. Kapı küçük gri bir alana açılır: Buradan dar bir sokağa basamaklar vardır. Orada yanında bir kadın duran bir araba beklemektedir. Kadın bizi görür ve başıyla işaret eder.

"Ne yapacağını biliyor musun?" der Bay Hawtrey ona. Kadın tekrar başını sallar. Ona üstüne yazmış olduğu bir kâğıda sanlı para verir. "İşte harumefendi burada, bak. Adı Bayan Rivers. Ona nazik davran. Şalın var mı?"

Kareli yünlü bir şalı vardır, çıkarıp başımı örtmek için üzerime koyar. Yün, yanağımı ısıtır. Neredeyse alacakaranlık olmasına karşın hava hâlâ sıcaktır. Güneş gökyüzünden çekilmiştir. Lant Sokağı'ndan ayrılalı üç saat olmuştur.

Arabanın kapısında dönerim. Bay Hawtrey'in elini tutarım.

"Yarın," derim, "geleceksiniz?"

"Tabii."

"Bundan kimseye söz etmeyeceksiniz? Anlattığım tehlikeyi hatırlayacaksınız?"

Başıyla evet der. "Hadi," der sessizce. "Bu kadın sana benden daha iyi bakacak."

"Teşekkür ederim, Bay Hawtrey!"

Beni arabaya bindirir – parmaklarını ağzına götürmeden önce duralar. Sonra kadın gelir. Bay Hawtrey onun arkasından kapıyı kapar, sonra dönen tekerleğin yolundan çekilir. Cama yaslarım ve mendilini çıkarıp yüzünü ve boynunu sildiğini görürüm; sonra dönüp dar sokaktan çıkarız ve gözden kaybolmuştur. Holywell Caddesi'nden uzağa ilerleriz – bilebildiğim kadarıyla kuzeye doğru, çünkü biliyorum ki -neredeyse eminim- köprüyü geçmeyiz.

Fakat çok kesintili bir şekilde gideriz. Trafik yoğundur. Önce yüzümü pencerede tutup, caddelerdeki kalabalıkları ve dükkânları seyrederim. Sonra, Ya Richard'ı görürsem? diye düşünürüm – ve deri koltuğa geri yaslanıp, caddeleri oradan incelerim.

Bununla geçirdiğim bir süreden sonra kadına tekrar ancak bakarım. Elleri kucağındadır: Eldivensiz ve kabadır. Gözüme bakar.

"İyi misin, tatlım?" der, gülümsemeden. Sesi de parmakları gibi kabadır.

Şüphe hissetmeye o zaman mı başlarım? Emin değilim. Sonunda Bay Hawtrey'in bir kadın bulmakta titiz davranmak için zamanı olmadı diye düşünürüm. Kibar olmasa n'olur, dürüst olduğu sürece? Ona daha yakından bakarım. Eteği rengi atmış bir siyahtır. Ayakkabıları kızarmış et rengi ve dokusundadır. Araba titreyip sarsılırken, konuşmadan uysallıkla oturur.

"Uzağa mı gideceğiz?" diye sorarım ona en sonunda.

"Çok uzağa değil, cicim."

Sesi hâlâ kaba, yüzü ifadesizdir. Öfkeyle, "Bana böyle mi hitap ediyorsunuz? Etmemenizi tercih ederim," derim.

Omuz silker. Bu hareketi o kadar küstah ve o kadar umursamazdır ki, sanırım o zaman tedirgin olurum. Yüzümü tekrar pencereye koyar, havayı içime çekmeye çalışırım. Hava gelmez. Holywell Caddesi nerede kalmıştır? diye düşünürüm.

"Bundan hoşlanmıyorum," derim, tekrar kadına dönerek. "Yürüyemez miyiz?"

"Yürümek mi, o terliklerle mi?" Horuldar. Dışarı bakar. "İşte Camden Town," der. "Daha yolumuz var ama. Arkana yaslan ve uslu ol."

"Benimle böyle mi konuşacaksınız?" derim tekrar. "Ben çocuk değilim."

Tekrar omuz silker. Daha yumuşak bir şekilde ilerleriz. Belki yarım saat boyunca yokuş yukarı bir yolda gideriz. Gün artık daha karanlıktır. Ben daha gergin. Işıkları ve dükkânları geride bırakmış ve bir caddeye gelmişizdir – düz binaların olduğu bir cadde. Bir köşeyi döneriz ve binalar daha da düzleşir. Büyük, gri bir evin önüne geliriz. Merdivenlerin dibinde bir lamba vardır. Yırtık pırtık önlüklü bir kız, lambayı yakmak için elinde ince bir mumla uzanır. Lambanın camı çatlamıştır. Cadde tamamen sessizdir.

"Bu ne?" derim kadına araba durunca ve gitmeyeceğini anladığımda.

"İşte evin," der.

"Otel mi?"

"Otel?" Gülümser. "Öyle de diyebilirsin." Kapının sürgüsüne uzanır. Elimi bileğine koyarım.

"Bekle," derim, şimdi en sonunda gerçekten korkarak. "Ne demek istiyorsun? Bay Hawtrey seni nereye yolladı?"

"Ee, işte buraya!"

"Ve burası nedir?"

"Bir ev, öyle değil mi? Ne tip olduğundan sana ne? Yemeğini yiyeceksin aynı şekilde. Bana asılmayı bırakssana!"

"Bana nerede olduğumu söyleyince kadar bırakmayacağım."

Elini çekmeye çalışır, ama izin vermem. En sonunda dişlerini emer.

"Senin gibi," der "hanımefendiler için bir ev."

"Benim gibi?"

"Senin gibi. Fakir hanımefendiler, dul hanımefendiler – kötü ruhlu hanımefendiler, buna şaşmamalıyım. İşte!"

Bileğini kenara itmişimdir.

"Sana inanmıyorum," derim. "Ben bir otele gelecektim. Bay Hawtrey sana bunun için para verdi."

"Bana seni buraya getirmem ve bırakmam için para verdi. Çok açıkça. Eğer hoşuna gitmediyse." Cebine uzanır. "Al, kendi elyazısı."

Bir kâğıt parçası çıkarmıştır. Bay Hawtrey'in bozukluğun üstüne sardığı kâğıttır. Üzerinde evin adı vardır.

Muhtaç hanımefendiler için bir ev, der.

Bir an bir tür inanmazlıkla sözcüklere bakarım: Sanki benim onlara bakışım onları değiştirecektir, anlamlarını ya da şekillerini değiştirecektir. Sonra kadına bakarım. "Bir yanlışlık var," derim. "Bunu demek istemedi. Yanlış anladı ya da siz yanlış anladınız. Beni geri götürmelisiniz!"

"Seni getirip bırakmam söylendi, özellikle," der tekrar inatla. " 'Zavallı hanım, biraz kafadan hasta, bir hayır kurumuna götürülmeli.' Hayır kurumu işte, değil mi?"

Tekrar başıyla evi gösterir. Yanıtlamam. Bay Hawtrey'in bakışını, sözlerini, sesinin tuhaf tonunu hatırlarım. *Geri gitmeliyim! Holywell Caddesi'ne geri gitmeliyim!* diye düşünürüm, ama daha düşünürken, kalbimin korkunç soğuk sıkışmasıyla oraya gitsem ne bulacağımı bilirim: Dükkân, adamlar, genç delikanlı ve Bay Hawtrey kendi evine gitmiş – şehrin bir yerinde, herhangi bir yerinde olabilecek evine... Ve bundan sonra, cadde – karanlık cadde. Nasıl becereceğim? Londra'da bir geceyi kendi başıma nasıl geçireceğim?

Titremeye başlarım. "Ne yapacağım?" derim.

"Ne olacak, gideceksin," der kadın tekrar başıyla evi göstererek. Mumlu kız gitmiştir ve lamba zayıf bir şekilde yanmaktadır. Pencereler kapalıdır, üstlerindeki cam siyahtır ve odalar karanlıktır. Kapı yüksektir – Briar'daki büyük kapı gibi ikiye ayrılmıştır. Bunu görünce paniğe kapılırım.

"Yapamam," derim. "Yapamam!"

Kadın tekrar dişini emer. "Burası yoldan daha iyi, değil mi? Ya biri ya öbürü. Seni buraya getirip bırakmam için para verildi bana, hepsi bu. Hadi şimdi git ve ben de eve döneyim."

"Yapamam," derim tekrar. Koluna yapışırım. "Beni götürmelisin, başka bir yere."

"Götürmeli miyim?" Güler – ama beni silkelemez. Bunun yerine bakışı değişir. "Peki, yaparım," der, "eğer para verirsen."

"Para vermek mi? Sana vereceğim hiçbir şeyim yok!"

Tekrar güler. "Paran yok mu?" der. "Böyle bir elbisen var ama?"

Eteğime bakar.

"Of Tanrım," derim çaresizlikle eteğimi çekiştirerek. "Elbiseyi verirdim, verebilsem!"

"Verir miydin?"

"Şalı al!"

"Şal benim zaten!" Horuldar. Hâlâ eteğime bakmaktadır. Sonra başını eğer. "Neyin var?" der daha sessiz bir şekilde, "altında?"

Titrerim. Sonra yavaşça, utanarak, eteğimi kaldırıp jüponlarımı gösteririm – biri beyaz biri kırmızı iki jüponum vardır. Bunları görür ve başıyla onaylar.

"Bunlar olur. İpek mi? Olur."

"Ne, ikisi de mi?" derim. "İkisini de mi alacaksın?"

"Sürücüye parasını vermek lazım, öyle değil mi?" diye yanıtlar. "Bana ödemelisin, bir benim için, bir onun için."

Duralarım – ama ne yapabilirim ki? Eteğimi daha kaldırırım, belimdeki ipleri bulup gevşetirim; sonra, olabildiğince namuslu bir şekilde jüponları indiririm. Kadın bakışlarını kaçırmaz. Jüponları benden alır ve hızlıca paltosunun altına sokar.

"Beyefendinin bilmediği, ha?" der kıkırdayarak, sanki artık samimi komplocular olmuşuz gibi. Ellerini ovuşturur. "Nereye o zaman? Ha? Sürücüye ne diyeyim?"

Seslenmek için pencereyi açmıştır. Kollarımla kendimi sarmış, elbisemin kumaşının çıplak uyluklarımı dalamasını hissederek otururum. Sanırım yeterince enerjim olsaydı kızarırdım, ağlardım.

"Nereye?" diye sorar tekrar. Başının ilerisinde, cadde gölgelerle doludur. Ay yükselmiştir – ince, kirli kahverengi bir hilal.

Başımı eğerim. Ümitlerimin bu son, korkunç boşa çıkmasıyla gidecek tek bir yerim kalmıştır. Ona söylerim, sürücüye seslenir ve araba hareket eder. Koltuğuna daha rahat yerleşir, paltosunu düzeltir. Bana bakar.

"İyi misin, tatlım?" der. Yanıtlamam ve güler. Başını çevirir. "Artık umurunda değil, öyle mi?" der sanki kendi kendine. "Artık umurunda değil."

Lant Sokağı'na vardığımızda karanlıktır. Duracağımız evi, karşısındaki evden bilirim – Bayan Sucksby'nin penceresinden uzun uzun baktığım, krem renkli panjurları olan evden. Kapıyı çalarım, John açar. Yüzü beyazdır. Beni görünce dik dik bakar. "*Ha siktir*," der. Yanından yürüyüp geçerim. Kapı Bay Ibbs'in dükkânı olduğunu sandığım bir yere açılır ve oradan bir geçit beni doğrudan mutfağa çıkarır. Richard'dan başka herkes oradadır. O dışarıda beni aramaktadır. Dainty ağlamaktadır: Yanakları öncekinden de çürüktür, dudağı yarılmış kanar. Bay Ibbs üzerinde gömleği, aşağı yukarı yürüyüp, yer tahtalarını oynatıp gıcırdatır. Bayan Sucksby gözleri hiçbir yerde, yüzü John'unki gibi beyaz durur. Kıpırdamadan durur. Ama benim geldiğimi görünce irkilir – sanki vurulmuş gibi elini kalbine koyar.

"Ah kızım," der.

Bundan sonra ne yaptıklarını bilmiyorum. Dainty bağırır, sanırım. Bakmadan yanlarına giderim.. Yukarı, Bayan Sucksby'nin odasına -sanırım artık *benim* odama, *bizim* odamıza demeliyim- çıkarım ve yüzüm pencereye dönük yatağa otururum. Ellerim

kucağımda, başım eğik otururum. Parmaklarım kirlidir. Ayaklarım tekrar kanamaya başlamıştır.

Gelmeden önce bana bir dakika verir. Sessizce gelir. Kapıyı kapar ve arkasından kilitler – anahtarı yavaşça kilitte döndürür, sanki uyuduğumu düşünüp beni uyandırmaktan korkarcasına. Sonra yanımda durur. Bana dokunmaya çalışmaz. Fakat titrediğini bilirim.

"Canım kızım," der. "Kayboldun sandık. Boğuldun, öldürüldün sandık."

Sesi kesik kesiktir ama durmaz. Bekler ve ben hiçbir şey yapmayınca, "Ayağa kalk, tatlım," der.

Kalkarım. Elbiseyi ve korseyi çıkarır. Jüponlarıma ne olduğunu sormaz. Terliklerimi ve ayaklarımı görünce bağırmaz – fakat çoraplarımı çıkarırken ürperir. Beni çıplak olarak yatağa yatırır; battaniyeyi çeneme kadar çeker; sonra yanıma oturur. Saçımı okşar – tokaları çıkarır ve elleriyle saçımı karıştırır. Başım gevşektir ve o çektikçe sarsılır. "Geçti artık," der.

Ev sessizdir. Bay Ibbs ve John'un konuştuğunu, ama fısıldayarak konuştuğunu sanırım. Parmakları daha da yavaş hareket eder. "Geçti artık," der tekrar ve titrerim, çünkü sesi Sue'nun sesidir.

Sesi Sue'nun sesidir, ama yüzü... Oda karanlıktır, fakat mum getirmemiştir. Arkası pencereye dönük oturur. Fakat bakışını ve nefesini hissederim. Gözlerimi kaparım.

"Kayboldun sandık," diye mırıldanır tekrar. "Ama geri geldin. Canım kızım, geri geleceğini biliyordum!"

"Gidecek hiçbir yerim yok," diye yanıtlarım yavaşça ve umutsuzlukla. "Hiçbir yerim, hiçbir kimsem yok. Bunu bildiğimi sanıyordum; ama şimdiye kadar bilmemişim. Hiçbir şeyim yok. Evim yok."

"Senin evin ***burası***!" der.

"Arkadaşım yok."

"Arkadaşların ***burada***!"

"Sevenim yok."

"Canım kızım, bilmiyor musun? Yüz kere söylemedim mi?"

Ağlamaya başlarım – hayal kırıklığıyla, bitkinlikle. "Neden söyleyeceksiniz?" diye bağırırım gözyaşlarımın arasından. "Neden söyleyeceksiniz? Beni buraya getirmiş olmanız yetmez mi? Neden beni sevmeniz de gerek? Neden kalbimin peşine düşerek beni boğup işkence etmeniz gerek?"

Kendimi kaldırmışımdır ama bağırmak son gücümü de alır ve çok geçmeden geri düşerim. Bayan Sucksby konuşmaz. Seyreder. Ben sakinleşinceye kadar bekler. Sonra başını çevirir ve eğer. Yanağının kavisinden gülümsediğini düşünürüm.

"Ev ne kadar sessiz," der, "o kadar bebek gidince. Değil mi?" Bana geri döner. Yutkunduğunu duyarım. "Sana söyledim mi, canım kızım," der yavaşça, "bir zamanlar kendi bebeğimi doğurduğumu ve onun öldüğünü? O harumefendinin, Sue'nun annesinin geldiği zamanlarda?" Başını sallar. "Böyle dedim. Buralarda böyle söylerler, sorarsan. Bebekler ölür. Kim derdi ki o acayip..."

Sesinde bir şey vardır. Titremeye başlarım. Bunu hisseder ve tekrar karışık saçlarımı okşamaya uzanır. "Geçti artık. Şişşt, artık. Artık güvendesin..." Sonra okşama durur. Bir tutam saç almıştır. Tekrar gülümser. "Ne komik," der farklı bir tonda, "saçın açık. Gözünün kahverengi, teninin beyaz olduğunu sanıyordum, belinle ellerinin ince olacağını biliyordum. Sadece saçın hayal ettiğimden oldukça açık çıktı..."

Sözler tükenir. Uzanırken başını oynatmıştır: Sokak lambasının ve donuk ay diliminin ışığı üzerine düşer ve birdenbire yüzünü görürüm -gözünün kahverengisini ve soluk yanağını-, dudağı dolgundur ve bir zamanlar, birdenbire anlarım, bir zamanlar daha dolgun olmuş olmalı... Ağzını ıslatır. "Canım kızım," der. "Benim öz, benim öz canım kızım."

Bir an daha duralar; sonra en sonunda konuşur.

Üçüncü Kısım

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Haykırdım. Haykırdım ve haykırdım. Çılgınca çırpındım. Ama kıvrandıkça beni daha sıkı tuttular. Beyefendi'nin, koltuğunda geri yaslandığını ve arabanın harekete geçip dönmeye başladığını gördüm. Maud'un, yüzünü puslu camlı pencereye dayadığını gördüm. Gözlerini görünce tekrar haykırdım.

"İşte orada!" diye bağırdım elimi kaldırıp işaret ederek. "İşte orada! Bırakmayın onu! Lanet olası, bırakmayın onu!.."

Ama araba devam etti, at hızlandıkça tekerlekler toz ve çakıl kaldırdı, sanırım o hızlandıkça ben daha fazla savaştım. Şimdi Doktor Christie'ye yardım etmek için öbür doktor öne çıktı. Önlüklü kadın da geldi. Beni eve daha yakına çekmeye çalıştılar. Onlara izin vermedim. Araba uzlanıyor, küçülüyordu. "Uzak-

laşıyorlar!" diye bağırdım. Sonra kadın arkama geçti ve belimi kavradı. Bir erkek gibi kavrıyordu. Beni evin ön kapısına çıkan iki-üç basamakta, sanki bir çuval dolusu kuştüyüymüşüm gibi kaldırdı.

"Öyleyse," dedi beni taşırken. "Nedir bu? Tekmeleyip doktorların canını mı sıkmak istiyorsun?"

Ağzı kulağıma yakın, yüzü arkamdaydı. Ne yaptığımı bilmiyordum. Bütün bildiğim onun beni orada tuttuğu ve Beyefendi ile Maud'un kaçtığıydı. Konuştuğunu hissettim, başımı öne eğdim, sonra sertçe geri attım.

"Ah!" diye bağırdı. Kavrayışı gevşedi. "Ah! Ah!"

"Aklını kaçırıyor," dedi Doktor Christie. Kadın hakkında konuşuyor sandım. Sonra beni kastettiğini anladım. Cebinden bir düdük çıkararak çaldı.

"Tanrı aşkına," diye bağırdım, "beni duymuyor musunuz? Beni kandırdılar, beni kandırdılar!"

Kadın tekrar beni yakaladı – bu kez boğazımdan; ben kollarında döndükçe parmaklarının ucuyla sertçe karnıma vurdu. Sanırım bunu öyle bir şekilde yaptı ki, doktorlar görmedi. Sarsıldım ve nefesimi yuttum. Sonra tekrar yaptı. "İşte nöbet geldi!" dedi.

"Ellerinize dikkat edin!" diye seslendi Doktor Graves. "Isırabilir."

Bu sırada beni evin girişine sokmuşlardı ve düdük sesine iki adam daha gelmişti. Palto kollarının üzerine kahverengi kâğıt kolluklar takıyorlardı. Doktora benzemiyorlardı. Geldiler ve beni ayak bileklerimden tuttular.

"Sabit tutun onu," dedi Doktor Graves. "Spazm geçiriyor. Eklemleri yerinden çıkabilir."

Onlara nöbet geçirmediğimi, sadece nefessiz kaldığımı, kadının beni incittiğini, zaten deli olmadığımı, onlar kadar akıllı olduğumu anlatamadım. Soluklanmaya çalışırken hiçbir şey söyleyemedim. Yalnızca kurbağa gibi vıraklayabildim. Adamlar bacaklarımı düzleştirdi ve eteklerim dizlerime çıktı. Eteğimin da-

ha yukarı çıkmasından korkmaya başladım. Sanırım bu daha da kıvranmama yol açtı.

"Sıkı tut onu," dedi Doktor Christie. Boynuzdan yapılmış, büyük, düz, kaşık gibi bir şey çıkarmıştı. Yanıma geldi, başımı tuttu ve kaşığı ağzıma, dişlerimin arasına koydu. Düzgündü, ama sertçe itti ve canımı acıttı. Boğuluyorum sandım: Boğazımdan aşağı gitmesini önlemek için onu ısırdım. Kötü bir tadı vardı. Hâlâ, onun benimkinden önce girmiş olduğu insanların ağızlarını düşünürüm.

Çenelerimin kapandığını gördü. "İşte aldı şimdi!" dedi. "Tamam. Onu sabit tutun." Doktor Graves'e baktı. "Yumuşak odaya mı? Bence öyle. Hemşire Spiller?"

Bu beni boğazımdan tutan kadındı. Onun doktoru başıyla onayladığını gördüm, sonra da kolluklu adamlara benimle evin içine kadar yürümelerini işaret etti. Onların bunu yaptığını hissedince tekrar çırpınmaya başladım. Artık Beyefendi'yle Maud'u düşünmüyordum. Kendimi düşünüyordum. Müthiş korkmaya başlamıştım. Karnım hemşirenin parmaklarından ağrıyordu. Ağzım kaşıktan kesilmişti. Beni odaya koyunca öldürecekleri fikrine kapılmıştım.

"Sanki harman dövme makinesi,değil mi?" dedi adamlardan biri, ayak bileğimi daha iyi kavramaya çalışırken.

"Çok kötü bir vaka," dedi Doktor Christie. Yüzüme baktı. "En azından spazm geçiyor." Sesini yükseltti. "Korkmayın Bayan Rivers! Sizinle ilgili her şeyi biliyoruz. Biz sizin arkadaşınızız. Sizi buraya iyileştirmek için getirdik."

Konuşmaya çalıştım. "İmdat! İmdat!" demeye çalıştım. Ama kaşık, hindi gibi sesler çıkartmama sebep oldu. Bir de salyalarım akıttı ve ağzımdan biraz salya fırlayıp Doktor Christie'nin yanağına çarptı. Herhalde ona tükürdüğümü sandı. Her neyse, çabucak geri çekildi ve suratı asıldı. Mendilini çıkardı.

"Çok iyi," dedi adamlara ve hemşireye, yanağını silerken. "Bu kadar yeter. Artık onu götürebilirsiniz."

Beni bir koridor boyunca taşıyıp, bir dizi kapıdan bir odaya, sonra bir sahanlığa, bir başka koridora, bir başka odaya getirdiler – yolu öğrenmeye çalıştım, ama beni sırtüstü taşıyorlardı: Yalnızca bir sürü donuk kahverengi-gri renkli tavan ve duvar seçebildim. Bir dakika kadar sonra, beni evin içlerine getirdiklerini ve kaybolduğumu anladım. Bağıramadım. Hemşire kolunu boynumun çevresinde tutuyordu ve ağzımda hâlâ boynuzdan kaşık vardı. Bir merdivene geldiğimizde beni, "Tutun, Bay Bates," ve "Bu dönemece dikkat edin, dardır!" diyerek indirdiler – sanki ben artık kuştüyü dolu bir çuval değil de bir sandık veya piyanoymuşum gibi. Bir kere bile yüzüme bakmadılar. En sonunda, adamlardan birisi ıslığıyla bir melodi çalmaya ve tempoya ritim tutarak parmakuçlarıyla bacağıma vurmaya başladı.

Sonra kahverenginin daha soluk tonunda tavanı olan başka bir odaya geldik ve burada durdular.

"Dikkat edin şimdi," dediler.

Adamlar bacaklarımı yere koydu. Kadın kolunu boynumdan çekti ve beni itti. Sadece hafif bir itişti, ama beni o kadar çok çekip sallamışlardı ki, sendeledim ve düştüm. Ellerimin üstüne düştüm. Ağzımı açtım ve kaşık düştü. Adamlardan biri hemen uzanıp kaşığı aldı. Üzerindeki tükürüğü silkeledi.

"Lütfen," dedim.

"Şimdi lütfen diyebiliyorsun demek," dedi kadın. Sonra adamlarla konuştu. "Bana merdivenlerde kafa attı. Bakın şurası. Çürümüş mü?"

"Herhalde çürüyecek."

"Küçük şeytan!"

Ayağını üzerime koydu. "Doktor Christie seni buraya bizi çürüt diye mi getirdi? Ha, hanımefendi? Bayan Adın-her-neyse? Bayan Waters mı Rivers mı? Ha, ondan mı getirdi?"

"Lütfen," dedim tekrar. "Ben Bayan Rivers değilim."

"Bayan Rivers değil miymiş? Duydunuz mu, Bay Bates? Ben de herhalde Hemşire Spiller değilim. Bay Hedges de kendisi değil. Büyük ihtimal."

Kadın bana yaklaştı, belimden tutup kaldırdı ve bıraktı. Beni attı denemez, ama yukarı kaldırıp bıraktı; o kadar sersemlemiş ve güçsüz olduğumdan çok fena düştüm.

"Bu yüzüme kafa attığın için," dedi. "Şükret ki merdivenlerde ya da bir damın üstünde değiliz. Eğer bir daha kafa atarsan -kimbilir?- olabiliriz." Çadır bezi önlüğünü çekip düzeltti ve eğilip yakamı tuttu. "Tamam, bu elbiseyi çıkaralım. Çok kızgın da olabilirsin. Bu bana bir şey ifade etmez. Ah, ne küçük kopçalar! Elim sert, değil mi? Daha iyisine mi alışıksın? Duyduğuma göre öyle olmalısın." Güldü. "Ama biz burada hanımefendilere hizmetçi bulundurmayız. Bizde Bay Hedges ve Bay Bates vardır." Hâlâ kapıda durmuş bakıyorlardı. "Onları buraya çağırayım mı?"

Beni çırılçıplak soymak istediğini sandım, buna dayanmaktansa ölmeyi yeğlerdim. Dizlerimin üstüne çöktüm ve kıvrılıp ondan sıyrıldım.

"Kimi istersen çağır, seni koca kaltak," dedim bir nefeste. "Elbisemi alamazsın."

Yüzü asıldı. "Kaltak, ha?" diye yanıtladı. "Pekâlâ!"

Ve elini geri çekip, parmaklarını yumruk yaptı ve bana vurdu.

Borough'da, her türlü dolandırıcı ve hırsızla sarılı büyümüştüm; ama Bayan Sucksby annem gibiydi ve bana hiç vurulmamıştı. Yumruğu neredeyse kafamı koparıp beni devirdi. Ellerimi yüzüme koydum ve büzülüp yattım; ama yine de elbiseyi üzerimden çıkardı – sarılarım delilerin üzerinden elbiselerini çıkarmaya alışıktı ve bunda ustalaşmıştı, sonra da korsemi tutup çıkardı. Sonra jartiyerimi, sonra ayakkabılarımı ve çoraplarımı, en sonunda da tokalarımı çıkardı.

Sonra durdu, her zamankinden de asık yüzlüydü ve terliyordu.

"İşte!" dedi, beni jüponum ve iç gömleğimle dururken süzerek. "Bütün kurdelelerin ve bağcıkların gitti. Artık kendini boğarsan bizim işimiz değil. Duyuyor musun beni? Bayan Bayan-Rivers-Değil! Bir gece yastıklı odada otur da piş. Bak bakalım bunu istiyor musun. Spazm ha? Sanırım huysuzluğu nöbetten ayırabilirim. Burada istediğin kadar tekmele. Eklemlerini çıkar, dilini çiğneyerek kopar. Sesini kes. Burda sessiz olanları tercih ederiz, işimiz daha kolay olur."

Bütün bunları söyledi, elbiselerimden bir çıkın yapıp omzuna astı ve beni bırakıp çıktı. Adamlar onunla gittiler. Onun bana vurduğunu görmüşler, hiçbir şey yapmamışlardı. Çoraplarımı ve korsemi çıkarışını seyretmişlerdi. Onların kâğıt kolluklarını çıkardıklarını duydum. Birisi tekrar ıslık çalmaya başladı. Hemşire Spiller kapıyı kapayıp kilitledi ve ıslık sesi azaldı.

Onları daha fazla duyamayacak kadar azalınca ayağa kalktım. Sonra yine düştüm. Ayaklarım o kadar çok çekilmişti ki lastik nesneler gibi sallanıyordu ve başım yumruklanmaktan çınlıyordu. Ellerim titriyordu. Kelimenin tam anlamıyla korkutulmuştum. Dizlerimin üstünde, anahtar deliğine bakmaya kapıya gittim. Kapı kolu yoktu. Kapı, samanla beslenmiş kirli bir çadır beziyle kaplıydı; duvarlar da yumuşak beslenmiş çadır beziyle kaplıydı. Yerde muşamba vardı. Yırtık pırtık ve lekeli tek bir battaniye vardı. İşemem için konulmuş küçük bir teneke lazımlık vardı. Üzerinde parmaklıklar olan yüksek bir pencere vardı. Parmaklıkların arkasında kıvrımlı yapraklı sarmaşık vardı. Işık, göldeki su gibi yeşil ve koyu geliyordu.

Durdum, bir tür şaşkınlık içinde her şeye baktım – muşambadakinin benim soğuk ayaklarım olduğuna, yeşil ışık vuran şeyin ağrılı yüzüm ve kollarım olduğuna güçlükle inanarak. Sonra kapıya geri döndüm ve zorlayıp çekmek için parmaklarımı üzerine -anahtar deliğine, çadır bezine, kenarına, her yerine- koydum. Ama bir istiridye kadar sıkı kapalıydı. Daha da kötüsü, orada durup yoldukça, kirli çadır bezinde küçük çentikler ve yır-

tıklar seçmeye başladım -dokumanın yıprandığı yerlerde küçük hilaller- ve birden bunların o odaya benden önce konan diğer delilerin -yani gerçek delilerin demek istiyorum- tırnaklarının bıraktığı izler olduğunu anladım. Orada durup, onların yaptığını yapıyor olduğumu düşünmek korkunçtu. Kapıdan uzaklaştım, şaşkınlığım geçti ve korkudan çılgına döndüm. Kendimi geri attım ve yumuşak çadır bezine ellerimle vurmaya başladım. Her vuruş bir toz bulutu çıkardı.

"İmdat! İmdat!" diye bağırdım. Sesim garip çıktı. "Ay, imdat! Beni buraya deli diye koydular! Richard Rivers'ı çağırın!" Öksürdüm. "İmdat! Doktor! İmdat! Beni duyabiliyor musunuz?" Tekrar öksürdüm. "İmdat! Beni duyabiliyor musunuz?"

Ve böyle devam etti. Dikildim ve seslendim ve öksürdüm ve kapıya vurdum – sadece arada bir durup kulağımı dayayıp yakında birisi var mı anlamaya çalışarak. Ne kadar uzun sürdüğünü bilemiyorum, kimse gelmedi. Sanırım kapının yastıkları çok kalındı veya beni duyan insanlar delilerin seslenmesine alışmışlar ve umursamamayı öğrenmişlerdi. Böylece duvarları denedim. Onlar da kalındı. Vurup bağırmaktan vazgeçtiğimde, battaniyeyi ve küçük teneke lazımlığı pencerenin altında bir tümsek yapıp pencereye ulaşmaya çalışarak tırmandım, ama teneke lazımlık göçtü, battaniye kaydı ve düştüm.

En sonunda muşamba yere oturup ağladım. Ağladım ve kendi gözyaşlarım canımı yaktı. Tırnaklarımı yanağıma koydum ve şişen yüzüme dokundum. Saçıma dokundum. Kadın, tokaları çıkarmak için çekmişti ve saçlarım omuzlarımın üstüne düşmüştü; taramak için bir tutamını alınca birazı elime geldi. Bu beni daha da çok ağlattı. Çok güzel olduğumu söylemiyorum, ama saçını bir atölyede dişlilere kaptıran tanıdığım bir kızı düşündüm – saçı bir daha hiç uzamamıştı. Ya kel kalırsam? Başımın üzerinden kopan saçları aldım ve bunu sonra bir peruk yapmak için tutsam mı diye düşündüm; ama aslında o kadar da çok yoktu. En sonunda saçı yuvarladım ve bir köşeye koydum.

Bunu yaparken, yerde soluk bir şey gördüm. Beyaz, buruşuk bir el gibi görünüyordu ve ilk önce beni irkiltti, sonra ne olduğunu anladım. Hemşire üzerimden elbiseyi çıkarırken göğsümden düşmüş ve kenara tekmelenmişti. Üzerinde bir ayakkabı izi vardı ve düğmelerinden biri ezilmişti.

Bu, o sabah Maud'un eşyalarının arasından aldığım ve ondan bir hatıra olarak saklamaya niyetlendiğim eldiveniydi.

Eldiveni aldım ve ellerimde tekrar tekrar çevirdim. Eğer bir dakika önce korktuğumu sandıysam, o korku, şimdi o eldivene bakıp, Maud'u düşünüp, onun ve Beyefendi'nin bana oynadığı oyunu düşünüp hissettiğimin yanında hiçbir şey değildi. Utançla yüzümü kollarının arasına sakladım. Bir duvardan ötekine ve birinden öbürüne yürüdüm: Bir kez hareketsiz kalmaya çalışsam, sanki iğne üstünde duruyormuşum gibi oluyordu – hareket ettim, ağlayıp terleyerek. Briar'da, kendimi üçkâğıtçı sanıp aslında ne kadar saf olduğum zamanları, o iki hainle geçirdiğim günleri düşündüm – birinin diğerine bakışları, gülüşler. *Onu rahat bırak, olmaz mı?* demiştim Beyefendi'ye Maud için üzülerek. Sonra da Maud'a: *Ona aldırmayın, küçükhanım. Sizi seviyor, küçükhanım. Onunla evlenin. Sizi seviyor.*

Size böyle yapacak...

Ah! Ah! Acısını şimdi bile hissediyorum. O zaman gerçekten deli olabilirdim. Yürüdüm, çıplak ayaklarım muşambanın üstünde şlap şlap şlap diye ses çıkardı ve eldiveni ağzıma koyup ısırdım. Beyefendi'nin daha iyi olmasını beklemiyordum. En çok düşündüğüm Maud'du – o kaltak, o yılan, o... Ah! Ona bakıp da aptal olduğunu sandığımı düşünmek. Ona güldüğümü düşünmek. Onu sevdiğimi düşünmek! Onun beni sevdiğini düşünmek! Onu Beyefendi'nin adına öptüğümü düşünmek. Ona dokunduğumu düşünmek! Düşünmek, düşünmek!..

Onun düğün gecesinde, gözyaşlarının sesini duymayayım diye kafamın üstünde bir yastıkla yattığımı düşünmek. Dinlersem,

iç çekmelerinin sesini duyabilirim – duyar mıyım? Duyar mıyım, diye düşünmek.

Buna dayanamadım. Beni dolandırırken, benim hilemi nasıl tekrar bana çevirmiş olduğunun küçük detayını o an için unuttum. Yürüdüm ve inledim ve lanet okudum ve ona küfrettim; eldiveni aldım ve ısırdım ve büktüm, ta ki pencerenin ötesindeki ışık solup oda kararana kadar. Kimse bana bakmaya gelmedi. Kimse bana yemek, elbise veya çorap getirmedi. İlk başta o kadar yürümekten ısınmışken, en sonunda öyle yoruldum ki battaniyenin üzerine yatmak veya düşmek zorunluluğu duydum; düşüdüm ve bir daha ısınamadım.

Uyumadım. Evin kalanından, sık sık tuhaf sesler geliyordu – bağırışlar, koşan ayak sesleri ve bir kez doktorun düdük sesi. Gecenin bir saatinde, yağmur yağmaya başladı ve su pencereye damlalar halinde düştü. Bahçede bir köpek havladı: Bunu duydum ve Maud'u değil, ama Charley Wag'i, Bay Ibbs'i ve Bayan Sucksby'yi -Bayan Sucksby'yi yatağında, yanında boş yerle, beni beklerken- düşünmeye başladım. Daha ne kadar beklerdi?

Beyefendi ne kadar sonra ona giderdi? Ne derdi? Benim öldüğümü söyleyebilirdi. Ama sonra, bunu söylerse beni gömmek için cesedimi isterdi. Cenazeme ve en çok kimin ağlayacağını düşündüm. Benim boğulduğumu veya bataklıkta kaybolduğumu söyleyebilirdi. Bayan Sucksby bunu kanıtlayacak belgeleri isterdi. O belgeler taklit edilebilir miydi? Benim, paradan payımı aldığımı ve kaçtığımı söyleyebilirdi.

Her şeyi bildiğimi söyleyebilirdi. Ama Bayan Sucksby ona inanmazdı. Sanki camdan yapılmış gibi onun içini görebilirdi. Beni arardı. Beni on yedi yıl, bu şekilde kaybetmek için tutmanıştı! İngiltere'deki her eve bakardı, ta ki beni bulana kadar!

Sakinleştikçe böyle düşündüm. Sadece doktorlarla konuşmam gerektiğini ve hatalarını anlayıp beni bırakacaklarını, ama zaten Bayan Sucksby'nin gelip beni çıkaracağını düşündüm.

Ve sonra özgür kalınca, Maud Lilly neredeyse oraya gidecek ve -ne de olsa annemin kızı değil miydim?- onu öldürecektim.

Gerçekten içinde olduğum çıkmazın korkunçluğu hakkında ne kadar az fikrim vardı görebilirsiniz.

Ertesi sabah, beni oradan oraya savuran kadın geri geldi. Bay Bates ve Bay Hedges'le değil, ama başka bir kadınla geldi – burada onlara *hemşire* deniyordu, ama benim olduğumdan daha çok hemşire değillerdi, sadece güçlü olup, mengene gibi büyük elleri olduğu için bu işe alınmışlardı. Odaya geldiler ve durup beni süzdüler. Hemşire Spiller,

"İşte burada," dedi.

Esmer olan öteki,

"Delirmek için çok genç," dedi.

"Beni dinleyin," dedim çok dikkatlice. Bunu çalışmıştım. Onların geldiğini duymuş, ayağa kalkmış, jüponumu ve saçımı düzeltmiştim. "Beni dinleyin. Deli olduğumu düşünüyorsunuz. Değilim. Sizin ve doktorların sandığınız hanım ben değilim, hiç değilim. O hanım ve kocası -Richard Rivers- bir çift dolandırıcı; sizi de, beni de ve hemen hemen herkesi dolandırdılar; doktorların bunu bilmesi çok önemli ki beni serbest bıraksınlar ve o dolandırıcılar yakalansın. Ben..."

"Tam suratıma," dedi Hemşire Spiller, sözlerime karşılık. "İşte buraya, kafasıyla."

Elini yanağına koydu, burnuna yakın, küçücük, silik bir kırmızı izin olduğu yere. Tabii benim yüzüm muhallebi gibi şişmişti ve herhalde gözüm neredeyse siyahtı. Ama hâlâ dikkatlice,

"Yüzünüzü incittiğim için özür dilerim. Sadece bir deli gibi buraya getirildiğim için o kadar sinirlendim ki, aslında başından beri getirilmesi gereken o diğer hanım, Bayan Lilly -Bayan Rivers- idi."

Tekrar durup beni süzdüler.

"Bizimle konuşurken, *hemşire* diye hitap etmelisin," dedi esmer olanı en sonunda. "Ama aramızda kalsın, canım, aslında bizimle hiç konuşmamanı tercih ederiz. Bu saçmalıkları çok duyduk – yani. Gel benimle. Banyo yapmalısın ki Doktor Christie sana bakabilsin. Elbise giymelisin. Ah, ne küçük bir kız! On altıdan büyük değilsindir."

Yakına gelmişti ve kolumu yakalamaya yeltendi. Ondan geri kaçtım.

"Beni dinleyecek misiniz?" dedim.

"Seni dinlemek mi? Bak, eğer bu evde duyduğum bütün zırvaları dinleseydim kendim delirirdim. Gel hadi bakalım."

Yumuşak başlayan sesi sertleşmişti. Kolumu tuttu. Parmaklarının dokunuşundan irkildim. "Dikkat et ona," dedi Hemşire Spiller seğirdiğimi görünce.

"Eğer bana dokunmazsanız, sizinle istediğiniz yere gelirim," dedim.

"Ya!" dedi esmer hemşire o zaman. "Ne terbiye. Gel bizimle, olur mu? Çok minnettar olurum."

Beni çekti ve ona karşı kendimi çekince Hemşire Spiller yardıma geldi. Ellerini kollarımın altına koyup, beni neredeyse havaya kaldırdılar ve odadan dışarı sanki sürüdüler. Tekmeleyip yakındığımda -sarsıntıdan bunu yapmıştım- Hemşire Spiller o büyük sert parmaklarını koltukaltıma soktu ve dürttü. Sadece koltukaltındaki çürükler görünmez. Sanırım bunu biliyordu. "Kafadan çatlak!" dedi ben bağırınca.

"Şimdi bütün gün başım çınlayacak," dedi öteki. Ve beni daha sıkı tutup salladı.

Sonra sustum. Tekrar beni yumruklayacaklarından korktum. Aynı zamanda gittiğimiz yola da dikkatle bakıyordum – pencerelere ve kapılara. Bazı kapılarda kilit vardı. Bütün pencerelerde parmaklıklar vardı. Bir bahçeye bakıyorlardı. Bu, evin arka tarafıydı – Briar gibi bir evde hizmetçi bölümü olacak yer. Buradaysa hemşirelere ayrılmıştı. Yürürken iki veya

üçüne rastladık. Önlükler ve kepler giymiş, sepet, şişe veya çarşaf taşıyorlardı.

"Günaydın," diye seslendi diğerleri.

"Günaydın," diye yanıtladı benim hemşireler.

"Yeni mi?" diye sordu en sonunda birisi, başıyla beni işaret edip. "Yastıklıdan mı geliyor? Kötü mü?"

"Nancy'nin yanağına kafa attı."

Islık çaldı. "Bunları bağlı getirmeleri lazım. Genç ama, değil mi?"

"On altıdan fazla değildir."

"On yedi," dedim.

Yeni hemşire bana baktı, düşünceli bir şekilde.

"Keskin suratlı," dedi bir dakika sonra.

"Ah, değil mi ya?"

"Derdi ne? Kuruntu?"

"Ve kalan her şey," dedi esmer hemşire. Sesini alçalttı. "Bu o işte – biliyor musun?"

Yeni hemşire daha da merakla baktı. "Bu mu?" dedi. "Bunun için çok ince görünüyor."

"Eh, bunlar her bedende gelir..."

Ne demek istediklerini bilmiyordum. Ama yabancıların incelemesi, konuşup gülmesi için tutulmak beni utandırdı ve sessiz kaldım. Kadın yoluna gitti ve benim iki hemşire tekrar beni sıkıca tutup bir başka koridordan küçük bir odaya getirdiler. Burası bir zamanlar bir kiler olabilirmiş -Bayan Stiles'ın Briar'daki kilerine çok benziyordu- çünkü üzerlerinde kilitler olan dolaplar ve bir koltukla lavabo vardı. Hemşire Spiller koltuğa oturdu ve otururken de derin bir iç çekti. Diğer hemşire lavaboya su doldurdu. Bana sarı bir sabun parçası ve pis bir bez gösterdi.

"Al," dedi. Ben hiçbir şey yapmayınca da "Hadi. Ellerin var, değil mi? Yıkandığını görelim."

Su soğuktu. Yüzümü ve kollarımı ıslattım, sonra ayaklarımı yıkamaya yeltendim.

"Yeter," dedi benim bunu yaptığımı görünce. "Doktor Christie'nin, ayak parmaklarının ne kadar tozlu olduğunu umursayacağını mı sanıyorsun? Hadi bakalım. Çamaşırlarını görelim." İç gömleğimin kenarını tuttu, sonra başıyla onaylayan Hemşire Spiller'a döndü. "İyi, değil mi? Bu ev için fazla iyi." Çekiştirdi. "Bunu çıkar, tatlım. Sen buradan ayrılacağın güne kadar onu emniyette tutarız. Ne oldu, utandın mı?"

"Utanmak mı?" dedi Hemşire Spiller esneyerek. "Zamanımızı harcama. Hem de sen, evli bir hanım."

"Ben evli değilim," dedim. "Ve eğer ellerinizi çamaşırımdan çekerseniz ikinize de teşekkür ederim. Kendi elbisemi geri istiyorum ve çoraplarımı ve ayakkabılarımı. Sadece Doktor Christie'yle konuşmalıyım, o zaman pişman olacaksınız."

Bana baktılar ve güldüler.

"Oo hanımefendi!" diye bağırdı esmer hemşire. Gözlerini sildi. "Ay ilahi. Hadi artık. Surat asmanın faydası yok. Çamaşırlarını çıkarmalıyız – benim ve Hemşire Spiller için fark etmez, ama evin kuralları böyle. Bak burada yeni bir takım var, bir de elbise ve -bak- terlikler."

Dolaplardan birine gitmiş ve grimsi bir takım çamaşır getirmişti, bir de yün elbiseyle çizmeler. Onları tutarak bana geri geldi ve Hemşire Spiller da ona katıldı, artık ne kadar tartışsam, küfretsem de faydası yoktu, beni tutup çırılçıplak soydular. Jüponumu çıkardıklarında, Maud'un o eldiveni düştü. Bel lastiğinin altına sıkıştırmıştım. Eğildim ve eldiveni aldım. "O ne?" dediler bir ağızdan. Sonra sadece bir eldiven olduğunu gördüler. Bileğin içindeki dikişe baktılar.

"Burada kendi adın var, *Maud*," dediler. "Güzel işmiş."

"Onu alamazsınız!" diye bağırdım geri kapıp. Elbiselerimi ve ayakkabılarımı almışlardı, ama bütün gece yürümüş ve o eldiveni yırtıp ısırmıştım, sinirlerimi yatıştırmak için sahip olduğum tek şeydi. Eğer onu alırlarsa kırpılmış Samson gibi olurdum.

Belki de gözümde bir bakış fark ettiler.

"Bir eldiven zaten bir işe yaramaz," dedi esmer hemşire sessizce, Hemşire Spiller'a. "Bayan Taylor'u hatırlıyor musunuz, hani bir ipe dizdiği düğmelere bebeklerim diyen kadını? Ve o düğmelere el uzatanın elini koparırdı!"

Böylece eldiveni bıraktılar ve ben de ya fikirlerini değiştirirlerse korkusuyla, orada güçsüz bir halde durup beni giydirmelerine izin verdim. Elbiseler hep tımarhane şeyleriydi. Korsenin bağcık yerine kancaları vardı ve bana çok büyüktü. "Olsun," dediler gülerek. Gemi gibi göğüsleri vardı. "Büyümek için bol yerin olur." Elbise ekose olmalıydı, ama renkleri solmuştu. Çoraplar bir oğlanınki gibi kısaydı. Ayakkabılar lastiktendi.

"İşte oldu, Kül Kedisi," dedi esmer hemşire beni giydirirken. Sonra beni süzerek: "Tamam! Bunların içinde bir top gibi zıplarsın artık!"

Sonra tekrar, bir dakika kadar güldüler. Sonra şöyle yaptılar: Beni sandalyeye oturttular, saçımı tarayıp ördüler ve bir iğneyle pamuk ipliği alıp örgüleri kafama diktiler.

"Ya bu, ya da keseceğiz," dedi esmer hemşire ben direnince. "İki türlüsü de benim için bir."

"Bir ben bakayım," dedi Hemşire Spiller. Bitirdi – iki veya üç kez, sanki kazayımış gibi iğnenin ucunu kafa derime saplayarak. Burası da kesikleri ve çürükleri göstermeyen başka bir yerdir.

Ve böylece, ikisi kendi aralarında beni hazırladılar ve sonra beni benim olacak odaya götürdüler.

"Dikkat et, nezaket kurallarını unutma," dediler birlikte yürürken. "Yine kafayı bozarsan seni tekrar yastıklıya alırız veya suya daldırırız."

"Haksızlık bu!" dedim. "Haksızlık bu, gerçekten!"

Beni sarstılar ve yanıtlamadılar. Böylece sustum ve tekrar beni götürdükleri yolu dikkatle incelemeye çalıştım. Bir yandan da korkuyordum. Aklımda bir tımarhanenin nasıl olması gerektiğine dair bir fikir vardı -sanırım bir resimden ya da oyundan almıştım- ve şu âna kadar bu ev ona benzemiyordu. "Doktorların

ve hemşirelerin oturduğu yere getirdiler. Şimdi beni delilerin yerine götürecekler," diye düşündüm. Sanırım buranın bir zindan ya da cezaevi gibi olacağını sanmıştım. Ama sadece daha da donuk renkli koridorlardan yürüyüp, donuk renkli sıra sıra kapılardan geçtik. Etrafıma bakmaya başladığımda küçük şeyler görüyordum – sıradan pirinçten lambalar gibi, ama alevlerin etrafında güçlü tel muhafazlar vardı ve kapılarda süslü sürgüler, ama çirkin kilitler ve duvarlarda orada burada sanki çevirdiğinizde zil çalacak gibi duran tutamaçlar vardı. Ve en sonunda buranın tımarhane olduğunu, bir zamanlar sıradan bir beyefendinin evi olduğunu, eskiden duvarlarda resimler ve aynalar, yerlerde halılar bulunduğunu, ama şimdi hepsinin şeklinin deli kadınlara göre değiştirildiğini anladım – bu da, zeki ve yalnışıklı bir insanın, kendine özgü bir şekilde delirmesi gibi bir şeydi.

Ve neden olduğunu bilemiyorum, ama bir şekilde bu fikir daha kötü geldi ve beni bu yer zindana benzese olacağından daha da ürpertti.

Titredim ve adımlarımı yavaşlattım, sonra neredeyse tökezledim. Lastik çizmelerle yürümek zordu.

"Hadi," dedi Hemşire Spiller beni dürterek.

"Hangisini istiyoruz?" diye sordu diğer hemşire kapılara bakarak.

"On dört. İşte geldik."

Bütün kapıların üzerinde vidalanmış küçük plakalar vardi. Bunlardan birinde durduk ve Hemşire Spiller kapıyı çaldı, sonra kilide bir anahtar soktu ve çevirdi. Anahtar basit bir taneydi ve kullanılmaktan parlamıştı. Anahtarı cebinde bir zincire takılı tutuyordu.

Bizi getirdiği oda tam bir oda sayılmazdı, ama bir duvarın içine ahşaptan bir başka duvar inşa edilerek yapılmıştı. Çünkü, dediğim gibi, o ev tamamen doğranmış ve çıldırtılmıştı. Ahşap duvarın üstünde bir cam vardı, arkasındaki pencereden ışığı geçiriyordu, ama odanın kendi penceresi yoktu. Havasızdı. İçinde

bir hemşirenin uyuduğu karyolanın yanı sıra dört yatak vardı. Yataklardan üçünün yanında kadınlar giyinmekteydi. Bir yatak boştu.

"Bu senin olacak," dedi Hemşire Spiller beni oraya götürerek. Hemşirenin karyolasının çok yakınına yerleştirilmişti. "Şüphe altındaki hanımlarımızı buraya koyarız. Burada tuhaf bir numara denersen, Hemşire Bacon anlar, Değil mi, Hemşire Bacon?"

Bu, o odanın hemşiresiydi. "Ya, evet," dedi. Başını salladı ve ellerini ovuşturdu. Parmaklarını sosis gibi çok şişman ve pembe yapan bir tür hastalığı vardı -onunki gibi bir adı* olan birisi için şanssız bir hastalık bence- ve ellerini sık sık ovuşturmayı severdi. Diğer bütün hemşirelerin yaptığı gibi, o da beni aynı soğuk biçimde süzdü ve onlar gibi,

"Ne kadar gençsin!" dedi.

"On altı," dedi esmer hemşire.

"On yedi," dedim.

"On altı mı? Eğer Betty olmasaydı sana evin çocuğu derdik. Buraya bak, Betty! İşte yeni bir hanım, neredeyse senin yaşında. Herhalde merdivenlerden çok hızlı inip çıkabilir. Herhalde tertiplidir. Ha, Betty?"

Benimkinin karşısındaki yatakta duran, büyük şişman bir karnın üstüne elbisesini çeken bir kadına seslenmişti. Önce onu bir kız sanmıştım, ama dönüp yüzünü gösterince oldukça büyük, ama saf biri olduğunu anladım. Bana sıkıntılı bir şekilde baktı ve hemşireler güldü. Sonra öğrendim ki, onu az çok bir hizmetçi gibi kullanıyorlar ve her türlü işe koşturuyorlardı, oysa o -buna inanabilirseniz- çok önemli bir ailenin kızıydı.

Hemşireler gülerken başını eğdi ve ayaklanma birkaç sinsi bakış attı – sanki gerçekten ne kadar hızlı olabileceklerini kendi gözleriyle görmek ister gibi. En sonunda diğer iki kadından birisi sessizce.

---

* *Bacon:* Domuz pastırması. (ç.n.)

"Onlara aldırma, Betty. Sadece seni kışkırtmak istiyorlar," dedi.

"Sana konuşan oldu mu?" dedi Hemşire Spiller hemen.

Kadın dudaklarını oynattı. Yaşlı, zayıf ve yanakları çok solgundu. Gözlerime baktı, sonra utanmış gibi bakışlarını çevirdi.

Oldukça zararsız görünüyordu, ama ona, Betty'ye ve oradaki diğer kadına -orada durup gözlerini boşluğa dikmiş, saçını yüzünün önüne çeken bir kadına- baktım ve bunların hepsinin manyak olabileceğini düşündüm; ben de burada onların arasında yatağımı yapmaya zorlanıyordum. Hemşirelere gittim.

"Burada kalmayacağım. Beni buna zorlayamazsınız," dedim.

"Öyle mi?" dedi Hemşire Spiller. "Sarunm kanunları biz biliriz. Senin talimatın imzalandı, öyle değil mi?"

"Ama bütün bunlar bir hata!"

Hemşire Bacon esneyerek ve gözlerini devirdi. Esmer hemşire iç çekti. "Gel, Maud," dedi. "Yeter artık."

"Benim adım Maud değil," diye yanıtladım. "Size kaç kere söyleyeceğim? Adım Maud Rivers değil benim!"

Hemşire Bacon'ın gözüne baktı. "Duydun mu? Hep bunu söylüyor."

Hemşire Bacon ellerini kalçalarına koydu ve sürttü.

"Güzel konuşmayı istemiyor mu?" dedi. "Ne ayıp! Belki bir hemşirenin yerinde olmak isterdi. Bakalım bunu sever miydi? Ama o zaman da beyaz küçük elleri bozulurdu."

Hâlâ ellerini eteğine sürterek benimkilere bakıyordu. Ben de onunla birlikte bakıyordum. Parmaklarım Maud'unkine benziyordu. Onları arkama koydum.

"Bir hanımefendiye hizmetçilik ettiğim için ellerim bu kadar beyaz. Beni kandıran da o harumdı. Ben..."

"Bir hanımefendi hizmetçisi!" Hemşireler tekrar güldüler. "Aa, bu en kötüsü işte! Kendini düşes zannedenden çok kız gördük. Ama kendini bir düşesin hizmetçisi zannedeneni hiç gör-

memiştim! Ay ilahi, bu çok yeni, çok. Seni mutfağa koymalıyız, eline de cila ve bez verip."

Ayaklarımı yere vurdum.

"Siktir, lanet olası!" diye bağırdım.

Bunun üzerine gülmeleri kesildi. Beni tuttup sarstılar ve Hemşire Spiller tekrar yüzüme -önceki aynı yere- vurdu, ama daha hafifçe. Herhalde eski çürüğün yeniyi örteceğini düşündü. Soluk benizli yaşlı kadın onun bunu yaptığını görünce bağırdı. Geri zekâlı kız Betty inlemeye başladı.

"İşte, şimdi onları da başlattın!" dedi Hemşire Spiller. "Doktorlar da bir dakikaya kalmaz gelir."

Beni tekrar sarstı, sonra önlüğünü düzeltebilmek için, sendeleyerek uzaklaşmama izin verdi. Doktorlar onlar için kral gibiydi. Hemşire Bacon, gözyaşlarını kessin diye Betty'ye zorbalık etmeye gitti. Esmer hemşire yaşlı kadına koştu.

"Düğmelerini iliklemeyi bitir artık, seni yaratık!" dedi kollarını sallayarak. "Ve sen, Bayan Price, hemen şu anda saçını ağzından çek. Sana yüz kere demedim mi, bir saç topu yutacaksın ve boğulacaksın diye? Neden seni uyardığımı bilmiyorum, ama boğulsan hepimiz seviniriz..."

Kapıya baktım. Hemşire Spiller açık bırakmıştı ve koşsam oraya varabilir miyim diye düşündüm. Ama bizimkinin bitişiğindeki odadan -ve sonra koridorun en aşağısından, geçtiğimiz bütün odalardan- düşündüğüm gibi, kilideri açılan kapıların sesi geldi, sonra da hemşirelerin homurdanan sesi, tuhaf çığlık. Bir yerde bir çan çaldı. Bu, doktorların geldiğini bildiren işaretti.

Düşündüm ki, aslında durup Doktor Christie'yle sakince konuşmam, bir çift lastik çizmeyle ona koşmaktan çok daha iyi bir etki yapardı. Yatağıma yaklaşıp, titremesin diye dizimi yasladım ve düzeltmek için saçıma dokundum – bir an için saçımı kafama diktiklerini unutarak. Esmer hemşire koşarak gitti. Kalanımız doktorların ayak seslerini dinleyerek sessizlik içinde durduk. Hemşire Spiller bana parmağını salladı.

"O pis dilini tut, seni sürtük," dedi.

On dakika kadar bekledik, sonra koridorda bir kıpırtı oldu ve Doktor Christie ile Doktor Graves çok çabuk yürüyerek odaya girdiler, başlan Doktor Graves'in defterine eğik.

"Sevgili hanımlar, günaydın," dedi Doktor Christie başını kaldırarak. İlk önce Betty'ye gitti. "Nasılsın, Betty? Aferin iyi kız. Tabii ilacını istiyorsun."

Elini cebine soktu ve bir parça şeker çıkarttı. Betty aldı ve reverans yaptı.

"Aferin," dedi tekrar. Sonra onu geçip: "Bayan Price. Hemşireler bana sizin gözyaşlanna boğulduğunuzu söylüyor. Bu iyi değil. Kocanız ne der sonra? Sizin melankolik olduğunuzu düşünürse memnun olur mu? Hımm? Ya çocuklannız? Ne düşünürler?"

Fısıltıyla yanıtlar: "Bilmiyorum, efendim."

"Hımm?"

Doktor bileğini tuttu, bütün bu zaman boyunca en sonunda defterine bir not yazan Doktor Graves'e mırıldanarak. Sonra solgun yaşlı kadına yürüdüler.

"Bayan Wilson, bugün bize ne şikâyetiniz var?" diye sordu Doktor Christie.

"Her zamankilerden başka bir şey yok," diye yanıtladı.

"Bunları çok duyduk. Tekrar etmene gerek yok."

"Temiz hava ihtiyacı," dedi hemen kadın.

"Evet, evet." Doktor Graves'in defterine baktı.

"Ve sağlıklı yiyecek."

"Eğer bir tadına bakarsanız, Bayan Wilson, yemekleri yeterince sağlıklı bulacaksınız."

"Soğuk su."

"Bu bozuk sinirler için bir tonik. Bunu biliyorsunuz Bayan Wilson."

Dudaklarını oynattı ve ayaklarının üstünde sallandı. Sonra birden bağırdı: "Hırsızlar!"

Bu sese sıçradım. Doktor Christie ona baktı. "Bu kadar yeter," dedi. "Dilinizi hatırlayın. Üzerinde ne var?"

"Hırsızlar! Şeytanlar!"

"Diliniz, Bayan Wilson! Üzerinde ne tutuyoruz? Hımm?"

Kadın ağzını oynattı, bir dakika sonra:

"Bir gem."

"Doğru. Bir gem. Çok iyi. Sıkı çekin onu. Hemşire Spiller..." Döndü ve hemşireyi çağırdı; onunla sessizce konuştu. Bayan Wilson ellerini ağzına koydu, sanki bir zinciri hissetmek istercesine tekrar gözlerime baktı, parmakları çırpındı ve utanmış göründü.

Başka bir zaman olsa onun adına üzülürdüm, ama şimdi eğer onun gibi on hatunu yere yatırsalar ve sırtlarına basıp çıkabileceğimi söyleseler takunyalarla üzerlerinden koşardım. Yalnızca Doktor Christie'nin hemşireye talimatını vermesini bekledim, ağzımı yaladım ve eğilip:

"Doktor Christie, efendim!" dedim.

Döndü ve bana doğru geldi.

"Bayan Rivers." Elimi bileğimden tuttu, gülümsemeden. "Nasılsınız?"

"Efendim," dedim. "Efendim, ben..."

"Nabzı oldukça hızlı," dedi sessizce Doktor Graves'e. Doktor Graves not aldı. Tekrar bana döndü. "Yüzünüzü incitmişsiniz, üzüldüm."

Hemşire ben konuşamadan konuştu.

"Kendini yere attı, Doktor Christie," dedi, "nöbeti tuttuğu sırada."

"Aa, evet. Görüyor musunuz, Bayan Rivers, buraya geldiğinizdeki durumun vahşetini? Umarım uyudunuz?"

"Uyumak mı? Hayır, ben..."

"Canım, canım. Buna izin veremeyiz. Hemşirelerin size bir uyku ilacı vermesini söyleyeceğim. Uyumadan asla iyileşemezsiniz."

Hemşire Bacon'a başıyla işaret etti. O da aynı şekilde karşılık verdi.

"Doktor Christie," dedim, daha yüksek sesle.

"Nabız hızlanıyor şimdi," diye mırıldandı.

Elimi geri çektim. "Beni dinleyecek misiniz? Beni buraya yanlışlıkla getirdiniz."

"Öyle mi?" Gözlerini kısmıştı ve ağzıma bakıyordu. "Dişler yeterince sağlıklı sanırım. Ama diş etleri bozuk olabilir. Eğer sizi rahatsız ederse bize söylemelisiniz."

"Ben burada kalmıyorum," dedim.

"Kalmıyor musunuz, Bayan Rivers?"

"Bayan Rivers mı? Tanrı aşkına, ben nasıl o olabilirim? Durup onun evlendiğini seyrettim. Bana geldiniz ve beni dinlediniz. Ben..."

"Evet dinledim," dedi yavaşça. "Ve bana hanımınızın sağlığından ne kadar endişe ettiğinizi anlattınız, onun sakin bir yerde, zarar verilmeden tutulmasını dilediğinizi. Bazen bir başkasının adına yardım istemek kendimiz için istemekten daha kolaydır – değil mi? Sizi anlıyoruz, Bayan Rivers, çok iyi anlıyoruz."

"Ben Maud Rivers değilim!"

Bir parmağını kaldırdı ve neredeyse gülümsedi.

"Maud Rivers olduğunuzu kabul etmeye hazır değilsiniz. Hımm? Bu oldukça farklı bir şey. Ve siz bunu kabul etmeye hazır olduğunuzda işimiz bitecek. O zamana kadar..."

"Beni burada tutamazsınız. Tutamazsınız! Ben buradayken dolandırıcı hainler..."

Kollarını kavuşturdu. "Hangi dolandırıcı hainler, Bayan Rivers?"

"Ben Maud Rivers değilim! Benim adım Susan..."

"Evet?"

Fakat burada, ilk kez duraksadım.

"Susan Smith," dedim sonunda.

"Susan Smith. Nereden, neresiydi Doktor Graves? Mayfair, Whelk Caddesi mi?"

Yanıtlamadım.

"Hadi, hadi," diye devam etti. "Hepsi hayalinizde, değil mi?"

"Beyefendi'nin hayaliydi," dedim kızgınlıkla. "O şeytan!"

"Hangi beyefendi, Bayan Rivers?"

"Richard Rivers," diye yanıtladım.

"Kocanız."

"*Onun* kocası."

"Aa."

"*Onun* kocası diyorum size! Evlendiklerini gördüm. Bunu yapan papazı bulabilirsiniz. Bayan Cream'i getirebilirsiniz!"

"Bayan Cream, yanında kaldığınız hanım mı? Onunla uzun uzun konuştuk. Ne yazık ki, onun evindeyken sizi vuran keder halinden söz etti bize."

"Maud'dan bahsediyordu."

"Elbette."

"Maud'dan bahsediyordu, benden değil. Onu buraya getirin. Ona yüzümü gösterin, o zaman ne diyecek bakın. Buraya Maud Lilly'yi ve beni tanıyan herkesi getirin. Briar'daki kâhya Bayan Stiles'ı getirin. Yaşlı Bay Lilly'yi getirin!"

Başını salladı. "Ve sizce," dedi, "kendi kocanız sizi dayınız kadar iyi tanımaz mı? Ve hizmetçiniz? Önümüzde durup sizi anlattı ve ağladı." Sesini alçalttı. "Ona bunu yapması için ne yaptınız, hımm?"

"Ah!" dedim sıkıntıyla ellerimi ovuşturarak. ("Bakın Doktor Graves, rengi değişiyor," dedi yavaşça.) "Sizi kandırmak için ağladı! O bir oyuncudan başka bir şey değil!"

"Bir oyuncu mu? Hizmetçiniz mi?"

"Maud Lilly! Beni duymuyor musunuz? Maud Lilly ve Richard Rivers. Beni buraya koydular -beni aldattılar ve kandırdılar-, beni o, onu ben sanmanızı sağladılar!"

Tekrar başını salladı ve kaşlarını birbirine yaklaştırdı, neredeyse gülümsedi. Sonra yavaşça ve çok rahatlıkla,

"Ama, sevgili Bayan Rivers, neden bunu yapmak zahmetine girsinler?" dedi.

Ağzımı açtım. Sonra kapadım. Ne diyebilirdim ki? Hâlâ ona gerçeği söylesem inanacağını sanıyordum. Ama gerçek şuydu ki ben bir hanımefendinin servetini çalmak için komplo yapmış, aslında bir hırsızken kendimi hizmetçi haline getirmiştim. Eğer bu kadar korkmasaydım, yorgun olmasaydım ve yastıklı odadaki geceden bu kadar yara bere içinde olmasaydım, zekice bir hikâye düşünebilirdim. Ama şimdi hiçbir şey düşünemiyordum. Hemşire Bacon ellerini ovuşturdu ve esnedi. Doktor Christie, yüzünde alaycı bir ifadeyle hâlâ beni seyrediyordu.

"Bayan Rivers?" dedi.

"Bilmiyorum," dedim en sonunda.

"Aa."

Doktor Graves'e işaret etti ve gitmeye başladılar.

"Bekleyin! Bekleyin!" diye bağırdım.

Hemşire Spiller öne çıktı. "Yeter artık," dedi. "Doktorların zamanını harcıyorsun."

Ona bakmadım. Doktor Christie'nin bana arkasını dönüşünü seyrettim ve onun ilerisinde hâlâ parmaklarıyla ağzım ovalayan solgun yaşlı hanımı, saçlarının hepsi gözlerinin önündeki üzgün yüzlü kadını ve dudakları şekerle parlayan geri zekâlı kız Betty'yi gördüm ve tekrar çıldırdım. "Bunun için beni hapse atsalar da umurumda değil! Hırsızlar ve katillerle dolu bir hapishane, tımarhaneden daha iyidir!" diye düşündüm.

"Doktor Christie, efendim! Doktor Graves! Beni dinleyin!" dedim.

"Yeter," dedi Hemşire Spiller tekrar. "Doktorların ne kadar meşgul adamlar olduğunu bilmiyor musun? Senin bu saçmalıklarını dinlemekten başka yapacak şeyleri olmadığını mı sanıyorsun? Geri gel!"

Doktor Christie'nin arkasından çıkmıştım ve ceketine uzanıyordum.

"Lütfen efendim," dedim. "Dinleyin beni. Size tam olarak dürüst davranmadım. Benim adım Susan Smith değil aslında."

Beni silkelemeye kalkışmıştı. Şimdi biraz bana döndü.

"Bayan Rivers," diye başladı.

"Susan Trinder, efendim. Sue Trinder..." Lant Sokağı'ndan demek üzereydim ki bunu söylememem gerektiğini fark ettim, çünkü bu, polisi Bay Ibbs'in dükkânına yönlendirebilir diye korktum. Gözlerimi kapadım ve başımı salladım. Beynim ısınmıştı. Doktor Christie elimden kendini çekti.

"Ceketime dokunmamalısınız," dedi, sesi sertleşmişti.

Tekrar kavradım. "Sadece dinleyin beni, yalvarırım size! Sadece Richard Rivers tarafından dahil edildiğim korkunç komployu anlatmama izin verin. O bir şeytan! Size gülüyor şimdi, efendim! Hepimize gülüyor! Bir servet çaldı. On beş bin sterlin aldı!"

Ceketini bırakmıyordum. Sesim bir köpeğin acı acı havlayışı gibi tizdi. Hemşire Spiller kolunu boynuma doladı ve Doktor Christie ellerini ellerimin üzerine koyarak parmaklarımdan kurtuldu. Doktor Graves yardıma geldi. Ellerini hissettiğimde çığlık attım. Sanırım o zaman gerçekten deli göründüm, ama bu sadece doğrudan başka bir şey söylemememe rağmen hayal gördüğümün sanılmasındandı. Çığlık attım ve Doktor Christie düdüğünü çıkardı, tıpkı önceki gibi. Bir çan çalındı. Bay Bates ve Bay Hedges kahverengi kolluklarıyla koşarak geldiler. Betty feryat etti.

Beni tekrar yastıklı odaya koydular. Ama elbiseyi ve çizmeleri giymeme izin vererek bana bir çay çanağı verdiler.

"Çıktığımda pişman olacaksınız!" dedim kapıyı üzerime kapadıklarında. "Londra'da bir annem var. Ülkedeki her evde beni arıyor!"

Hemşire Spiller başıyla onayladı. "Öyle mi?" dedi. "O senin ve bütün diğer hanımlarımızın o zaman," ve güldü.

***

Sanırım çayın içinde -tadı acıydı- uyku ilacı vardı. Bir gün boyunca uyudum – veya iki gün de olabilir; en sonunda kendime geldiğimde, aptallaşmıştım. Beni almalarına, sendeleyerek, yatakları olan odaya götürmelerine izin verdim. Doktor Christie vizitini yaptı ve bileğimi tuttu.

"Bugün daha sakinsiniz, Bayan Rivers," dedi; ağzım ilaçtan ve uyumaktan kurumuydu, dilimi diş etlerimden ayırıp ancak şöyle yanıtlayabildim:

"Ben Bayan Rivers değilim!"

O, ben bunu söyleyene kadar gitmişti.

Ama gün ilerledikçe kafam daha netleşti. Yatağımda yatıp düşünmeye çalıştım. Sabahları bizi odalarımızda tutuyorlardı ve Hemşire Bacon seyrederken, oturup sessiz olmamız -veya istersek okumamız- gerekiyordu. Fakat sanırım evdeki kitapları hanımlar zaten okumuştu, çünkü onlar da benim gibi hiçbir şey yapmadan yataklarında yatıyordu ve Hemşire Bacon, ayakları bir taburenin üstünde, küçük bir derginin sayfalarına bakarak -ara sıra sayfayı çevirmek için şişman kırmızı parmaklarından birini yalayıp, arada bir de kükürdayarak- oturuyordu.

Sonra, saat on ikide dergiyi bırakarak kocaman esnedi ve yemek için bizi aşağı götürdü. Başka bir hemşire ona yardıma geldi. "Hadi, hadi," dediler. "Oyalanmak yok."

Sıra halinde yürüdük. Solgun yaşlı hanım -Bayan Wilson- arkama yanaştı.

"Korkma," dedi, "şeyden... Kafanı çevirme! Şişt! Şişt!" Nefesini boynumda hissettim. "Korkma," dedi, "çorbandan."

Sonra daha hızlı yürüdüm, Hemşire Bacon'a yakın olmak için.

Bizi yemek odasına götürdü. Orada bir çan çalıyorlardı ve ilerledikçe sıramıza diğer odalarda gözettikleri hanımlarıyla başka hemşireler katılıyordu. O evde altmış kadar hanım olduğunu söyleyeyim; yastıklı odadaki nöbetimden sonra bana ko-

caman korkunç bir kalabalık gibi görünüyorlardı. Benim gibi giyinmişlerdi -yani her türlü modaya göre kötü bir şekilde ve bu- ve bazılarının saçlarının kazındığı, bazılarının dişlerinin dökülüdüğü veya söküldüğü, bazılarının kesikler ve çürükler içinde olduğu ve diğerlerinin çadır bezinden kelepçeler veya manşonlar taktığı gerçeği – bu onların belki de olduklarından daha garip görünmelerine neden oluyordu. Hepsinin kendi türünde deli olmadığını söylemiyorum, o zaman bana atsinekleri gibi deli görünüyorlardı. Ama sonuçta sahtekâr olmak gibi, deli olmanın da değişik yolları vardır. Betty gibi iki veya üçü sadece saftı. Birisi kötü sözler bağırmayı seviyordu. Bir başkasını nöbet tutuyordu. Kalanlarsa sadece sefildi; gözleri yerde yürüyorlar ve oturup kucaklarında ellerini döndürüyorlar, homurdanıp iç çekiyorlardı.

Aralarında oturup, verilen yemeği yedim. Bayan Wilson'ın dediği gibi çorba vardı ve ben yudumladıkça bana bakıp başını salladığını gördüm, ama onunla göz göze gelmedim. Kimseyle göz göze gelmedim. Daha önce ilaçla uyuşturulmuştum, aptaldım; şimdiyse terleyerek, seğirerek ve çılgın bir halde bir tür korku -bir tür korku ateşi- durumuna geri dönmüştüm. Kapılara pencerelere baktım – sanıyorum, düz camlı bir pencere görsem atlamaya koşardım. Ama bütün pencerelerde parmaklıklar vardı. Bir yangın çıksa ne yapardık bilmiyorum. Kapıların sıradan kilitleri vardı ve sanırım doğru tipte aletlerle onları açabilirdim. Ama hiçbir aletim -bir toka bile- yoktu, ne de alet yapabileceğim herhangi bir şey. Çorbalarımızı içtiğimiz kaşıklar tenekeden yapılmıştı ve o kadar yumuşaklardı ki, neredeyse kauçuk olabilirlerdi. Onlarla insan burnunu bile karıştıramazdı.

Yemek yarım saat sürdü. Hemşireler ve birkaç iriyarı adam -Bay Bates ile Bay Hedges ve bir iki tane daha- tarafından gözetim altındaydık. Odanın kenarında durdular ve arada sırada masaların arasında yürüdüler. Bir tanesi yaklaşınca seğirdim ve elimi kaldırıp,

"Lütfen, efendim, doktorlar nerede söyler misiniz? Efendim? Doktor Christie'yi görebilir miyim, efendim?" dedim.

"Doktor Christie meşgul," dedi. "Sessiz ol." Yürüdü.

Bir hanım, "Doktorları şimdi göremezsin. Sadece sabahları gelirler. Bilmiyor musun?" dedi.

"O burada yeni," dedi bir başkası.

"Nerelisin?" diye sordu birincisi.

"Londra," dedim, hâlâ adamın arkasından bakarak. "Ama burada başka bir yerden geldiğimi sanıyorlar."

"Londra!" diye bağırdı. Diğer bazı hanımlar da böyle söyledi: "Londra!" "Ah, Londra! Ne kadar özledim!"

"Tam da sezon yeni başlıyor. Bu senin için çok zor. Hem de bu kadar genç! Sosyeteye çıktın mı?"

"Sosyete mi?" dedim.

"Kimlerdensin?"

"Ne?" İriyarı adam dönmüş ve bize doğru yürüyordu. Tekrar elimi kaldırdım ve salladım. "Söyler misiniz," dedim ona, "Doktor Christie'yi nerede bulabilirim? Efendim? Lütfen, efendim?"

"Sessiz ol!" dedi tekrar, yanımdan geçerken.

Yanımdaki hanım elini kolumun üstüne koydu. "Kensington Meydanı'nı," dedi, "biliyor olmalısın."

"Ne?" dedim. "Hayır."

"Herhalde ağaçlar yapraklanmıştır."

"Bilmiyorum. Bilmiyorum. Hiç görmedim."

"Kimlerdensin?"

İriyarı adam pencereye kadar yürüdü, sonra dönüp kollarını kavuşturdu. Ben tekrar elimi kaldırmıştım, ama şimdi bıraktım.

"Hırsızlardanım," dedim perişan bir halde.

"Aa!" Hanımlar yüzlerini buruşturdu. "Acayip kız..."

Ama yanımdaki kadın beni yakınına çağırdı.

"Malların gitti mi?" dedi fısıldayarak. "Benim de. Ama bak." Bana boynunda bir ipe asılı bir yüzük gösterdi. Yaldızlıydı ve

taşları eksikti. "İşte benim sermayem," dedi. "İşte güvencem." Yüzüğü yakasının altına soktu ve burnuna dokunup başını salladı. "Gerisini kız kardeşlerim aldı. Ama bunu alamayacaklar! Yo, hayır!"

Ondan sonra kimseyle konuşmadım. Yemek bitince hemşireler bizi bir bahçeye çıkardılar ve etrafında bir saat yürüttüler. Bahçenin her tarafında duvarlar ve bir kapı vardı: Kapı kilitliydi, ama parmaklıkların arasından evin konumlandığı parkın kalanı görünüyordu. Orada bazıları büyük park duvarına yakın pek çok ağaç vardı. Hayatımda hiç ağaca tırmanmamıştım, ama ne kadar zor olabilirdi ki? Eğer yeterince yüksek bir dala çıkabilirsem, bir atlamada iki bacağımı kırmayı da göze alırdım, eğer bu atlama özgürlük demek olacaksa.

Eğer Bayan Sucksby daha önce gelmezse.

Ama, hâlâ Doktor Christie'yle durumumu halledebileceğimi sanıyordum. Ona ne kadar aklımın başında olduğunu göstermeye kararlıydım. Bahçedeki bir saatimizin sonunda bir çan çaldı ve eve geri alınıp, gaz sızıntısı kokan, oturma odası dedikleri büyük gri bir odada çay saatine kadar oturtulduk, sonra tekrar yatak odalarımıza kilitlendik. Hâlâ seğirip, hâlâ terleyerek ve hiçbir şey söylemeden gittim. Bütün diğer hanımların - üzgün Bayan Price, solgun Bayan Wilson ve Betty- yaptıklarını yaptım: Onlar suyla işini bitirince lavaboda yüzümü ve ellerimi yıkadım, hepsi fırçayı kullandığında dişlerimi temizledim, iğrenç ekose elbisemi düzgün bir yığın halinde koydum, geceliğimi giydim ve Hemşire Bacon bir dua nurıldandığında amin dedim. Ama sonra, Hemşire Spiller bir maşrapa çayla kapıya gelip bana bir çanak verdiğinde aldım, ama içmedim. Kimsenin bakmadığını düşündüğüm bir anda yere döktüm. Bir an buharı çıktı, sonra tahtaların arasından sızdı. Onu döktüğüm yere ayağımı koydum. Başımı kaldırdığımda Betty'nin seyrettiğini gördüm.

"Pislik yaptı," dedi yüksek sesle. Erkek gibi sesi vardı. "Kötü kız."

"Kötü kız mı?" dedi Hemşire Bacon dönerek. "O kızlardan biri kim biliyorum. Yatağına. Çabuk! Çabuk! Hepiniz. Tanrım sen beni koru, bu ne hayat!"

Bir motor gibi horultular çıkarabiliyordu. Oradaki bütün hemşireler de. Ama bizim sessiz olmamız gerekiyordu. Kıpırdamadan yatmalıydık. Yoksa gelip, çimdik ya da şaplak atarlardı. "Sen, Maud," dedi Hemşire Bacon o ilk gece, ben dönüp titrerken. "Kıpırdama!"

Okuyarak oturdu ve lambasının ışığı gözümde parladı. Saatler sonra dergisini bırakıp, önlüğünü ve elbisesini çıkarıp yatağına yattığında bile bir ışığı hâlâ yanar bıraktı ki gece kıpırdanırsak görebilsin; sonra dosdoğru uykuya daldı ve horlamaya başladı. Horlaması demire sürten eğe sesi gibiydi ve bana her zamankinden de fazla evimi hatırlattı.

Boynunda anahtarlarının olduğu zincirle yatıyordu.

Ben Maud'un beyaz eldiveni avucumda yattım ve arada bir parmaklarından birini ağzıma koyup içinde Muad'un yumuşak elini hayal ettim ve ısırdım ve ısırdım.

Ama en sonunda uyudum ve ertesi sabah doktorlar Hemşire Spiller'la vizitelerine çıktıklarında hazırdım.

"Bayan Rivers, nasılsınız?" dedi Doktor Christie Betty'ye şekerini verdikten ve Bayan Price'la Bayan Wilson'ı bir dakika kadar süzdükten sonra.

"Kafam tamamen net," dedim.

Saatine baktı. "Harika!" dedi.

"Doktor Christie, yalvarırım..."

Başımı eğdim, gözlerini yakaladım ve ona hikâyemi ta başından tekrar anlattım – Maud Rivers olmadığımı, bu eve sadece korkunç bir oyun yüzünden getirildiğimi, Richard Rivers'ın beni Briar'a, Maud Lilly'ye hizmetçi olarak getirdiğini, benim onunla evlenmesine, sonra onu deli olarak gösterilmesine yar-

dım etmemi istediğini. Beni nasıl dolandırdıklarını ve Maud'un servetini kendilerine ayırdıklarını.

"Beni aldattılar," dedim. "Sizi aldattılar! Size gülüyorlar! Bana inanmıyor musunuz? Briar'dan birini getirin! Evlendikleri kilisenin papazını getirin! Büyük kilise defterini getirin – orada onların adını ve yanında benimkini göreceksiniz!"

Gözlerini ovuşturdu. "Adınız," dedi. "Susan – şimdi ne diyorsunuz ona? Trinder?"

"Susan. Hayır!" dedim. "O defterde değil. Orada Susan Smith."

"Susan Smith, yine!"

"Sadece orada. Bana öyle yaptırdılar. Richard Rivers nasıl yapacağımı gösterdi! Anlamıyor musunuz?"

Ama şimdi neredeyse ağlıyordum. Doktor Christie sert bakmaya başladı. "Çok konuşmanıza izin verdim," dedi. "Heyecanlanıyorsunuz. Buna izin veremeyiz. Her zaman sakin olmalıyız. Sizin bu kuruntularınız..."

"Kuruntu mu? Tanrım yardım et, bu düpedüz gerçek!"

"*Kuruntu*, Bayan Rivers. Kendinizi bir duysanız! Korkunç komplolar? Gülen hainler? Çalınan servetler ve deli gösterilen kızlar? Parlak hikâyelere malzeme! Hastalığınız için bir isim kullanırız. Buna hiperestezi deriz. Edebiyata aşırı düşkünlük göstermişsiniz ve kuruntu, organlarınızı alevlendirmişsiniz."

"Alevlendirmek mi?" dedim. "Aşırı düşkünlük mü? Edebiyat mı?"

"Çok okumuşsunuz."

Ona baktım ve konuşamadım.

"Tanrı bana yardım etsin," dedim en sonunda o arkasını dönerken, "eğer peş peşe iki kelimeyi okuyabilirsem! Yazmaksa – bana bir kalem verirseniz size adımı yazarım ve beni oturtup bir yıl boyunca denetleseniz de bütün yapabileceğim budur!"

Doktor Graves onun hemen arkasında, odanın kapısına doğru yürümeye başlamıştı. Hemşire Spiller peşinden gitmemi engellemek için beni kolumdan yakaladığından sesim kesik kesikti. "Nasıl cüret edersin," dedi, "doktorların arkasından konuşmaya! Çekme kendini! Sanırım yastıklıya konmak için yeterince vahşileştin. Doktor Christie?"

Ama Doktor Christie sözlerimi duymuş ve kapıda dönmüş, eli sakalında, farklı bir şekilde bana bakıyordu. Doktor Graves'e bir bakış attı. Yavaşça söyle dedi:

"Sonuçta bu bize kuruntunun derecesini gösterir ve hatta onu bu durumdan çıkarabilir. Ne dersiniz? Evet bana defterinizden bir sayfa verin. Hemşire Spiller, Bayan Rivers'ı bırakın. Bayan Rivers..." Bana geri geldi ve Doktor Graves'in defterinden yırttığı küçük kâğıt parçasını verdi. Sonra ellerini cebine koydu ve bir kalem çıkarıp bana vermek için davrandı.

"Dikkat edin ona, efendim!" dedi Hemşire Spiller kalemin ucunu görünce. "Çok kurnazdır, bu!"

"Çok iyi, onu görüyorum," diye yanıtladı doktor. "Ama bize bir zarar vermek istediğini sanmam. Değil mi, Bayan Rivers?"

"Hayır, efendim," dedim. Kalemi elime aldım. Kalem titredi. Doktor beni seyrediyordu.

"Sanırım bundan daha iyi tutabilirsiniz kalemi," dedi.

Parmaklarımın arasında hareket ettirdim ve kalem düştü. Aldım. "Dikkat edin ona! Dikkat edin!" dedi Hemşire Spiller tekrar, üzerime atılmaya hazır.

"Kalem tutmaya alışık değilim," dedim.

Doktor Christie başıyla onayladı. "Bence alışıksınız. Haydi, bana bu kâğıdın üzerine bir satır yazın."

"Yazamam," dedim.

"Tabii yazabilirsiniz. Yatağın üzerine düzgünce oturun ve kâğıdı dizinize koyun. Yazmak için böyle otururuz, değil mi? Bunu biliyorsunuz. Şimdi adınızı yazın. En azından bunu yapabilirsiniz. Bize böyle söylediniz. Haydi."

Duraksadım, sonra yazdım. Kâğıt, kurşunun altında yırtıldı. Doktor Christie seyretti ve bitirdiğimde kâğıdı benden alıp Doktor Graves'e gösterdi. Kaşlarını çattılar.

"*Susan* yazdınız," dedi Doktor Christie. "Neden?"

"Adım bu."

"Kötü yazdınız. Özellikle mi böyle yazdınız? Buyrun." Bana kâğıdı geri verdi. "Daha önce rica ettiğim gibi bana bir satır yazın."

"Yazamam. Yazamam!"

"Evet yazabilirsiniz. O zaman tek bir sözcük yazın. Bana bunu yazın: *Sabun*."

Başımı salladım.

"Haydi, haydi," dedi, "bu sözcük zor değildir. Ve ilk harfini biliyorsunuz, zaten yazdınız."

Tekrar duraksadım. Ve sonra o kadar yakından seyrettiği için -ve ötesinde Doktor Graves ve Hemşire Spiller ve Hemşire Bacon ve hatta Bayan Price ve Bayan Wilson da başlarını eğmiş beni seyrettikleri için- bir S yazdım. Sonra diğer harflerde şansımı denedim. Kelime uzadı da uzadı ve yazdıkça büyüdü.

"Hâlâ çok bastırıyorsunuz," dedi Doktor Christie.

"Öyle mi?"

"Öyle olduğunu biliyorsunuz. Harfleriniz karmaşık, çok biçimsiz. Bu hangi harf? Sanırım bu sizin kendi hayaliniz. Şimdi dayınız -bir bilgin sanıyorum?- asistanının böyle bir iş yapmasını onaylar mı, bunu mu anlamalıyım?"

İşte bu benim fırsatımdı. Baştan aşağı ürperdim. Sonra Doktor Christie'nin gözlerine bakıtım ve olabildiğince düz bir şekilde:

"Benim dayım yok. Yaşlı Bay Lilly'yi kastediyor olmalısınız. Sanırım yeğeni Maud yeterince düzgün yazar, ama görüyorsunuz ki ben o değilim."

Çenesini yokladı.

"Çünkü siz," dedi, "Susan Smith ya da Trinder'sınız."

Tekrar ürperdim. "Öyleyim, efendim!"

Sessizdi. *İşte oldu!* diye düşündüm ve neredeyse rahatlamayla kendimden geçtim. Sonra Doktor Graves'e döndü ve başını salladı.

"Oldukça tam," dedi. "Değil mi? Hiç bu kadar net bir vaka gördüğümü hatırlamıyorum. Kuruntu, motor yetilerinin kullanımım bile etkileyecek boyutta. Onu burada ehlileştireceğiz. Tedavi yöntemimize karar verinceye kadar bunun üzerine çalışmalıyız. Bayan Rivers, kalemimi verir misiniz lütfen? Hanımlar, iyi günler."

Parmaklarımm arasından kalemi çekti ve dönüp bizi bıraktı. Doktor Graves ile Hemşire Spiller onunla gittiler ve Hemşire Bacon arkalarından kapıyı kilitledi. Onun anahtarı çevirdiğini gördüm ve sanki bana vurmuş ya da yere devirmiş gibi geldi: Yatağımın üstüne düştüm ve ağlamaya başladım. Ah vah ettim – ama o evde gözyaşlarına çok alışıklardı, bir kadının yemekte oturmuş çorbasını yerken ağladığını veya bahçede yürürken çılgınca ağladığını görmek hiçbir şey sayılmazdı. Ah vah sesleri esnemeye dönüştü. Beni süzdü, sonra başını çevirdi. Sandalyesinde oturdu, ellerini ovuşturdu ve irkildi.

"İşkence çektiğinizi sanıyorsunuz," dedi bana ya da hepimize. "Bu parmak eklemleri bir saatliğine sizde olsa – bu başparmaklar sizde olsa. İşte işkence, üstünde hardalla. İşte işkence, kamçıyla. Ah! Ah! Tanrım beni koru, herhalde öleceğim! Gel, Betty, şu yaşlı hemşirene iyilik et. Merhemimi getir, olur mu?"

Hâlâ anahtarlarım zincirini tutuyordu. Onları görmek beni daha da ağlattı. Birini sallayıp çıkardı ve Betty alıp hemşire dolabına gitti, kapının kilidini açtı ve bir kavanoz yağ çıkardı. Yağ, domuz yağı gibi beyaz ve sertti. Betty oturdu, avuç dolusu aldıp Hemşire Bacon'un şişmiş parmaklarına sürmeye başladı. Hemşire Bacon tekrar irkildi. Sonra iç çekti ve yüzü yumuşadı.

"İşte yerini buldun!" dedi ve Betty kıkırdadı.

Başımı yastığıma döndürdüm ve gözlerimi kapadım. Eğer ev cehennem, Hemşire Bacon şeytan ve Betty de onun yanındaki

iblis olsaydı, bundan daha perişan bir halde olamazdım. Artık ağlayamayıncaya kadar ağladım.

Sonra yatağımın kenarında bir kıpırtı oldu, sonra da çok yumuşak bir ses.

"Hadi, canım. Gözyaşlarına teslim olmamalısın."

Solgun yaşlı hanım Bayan Wilson'dı. Elini bana uzatmıştı. Onu görünce irkildim.

"Aa," dedi o zaman. "Benden kaçıyorsun. Buna şaşırmadım. Aklım tam yerinde değil. Ama burada buna alışırsın. Şişt! Konuşma. Hemşire Bacon bakıyor. Şişt!"

Kolundan bir mendil çıkarmış, yüzümü kurulamam için işaret ediyordu. Mendil eskilikten sararmıştı, ama yumuşaktı, onun yumuşaklığı ve bakışının iyiliği -deli olmasına rağmen, eve geldiğimden beri bana birinin gösterdiği ilk iyilikti- tekrar ağlamama sebep oldu. Hemşire Bacon bize baktı. "Gözüm üzerinde," dedi bana. "Bakmıyorum sanma." Sonra sandalyesine geri yerleşti. Betty hâlâ parmaklarına yağ sürüyordu.

Sessizce,

"Benim, evde bu kadar kolay ağladığımı sanmayın," dedim.

"Eminim öyledir," diye yanıtladı Bayan Wilson.

"Sadece beni burada tutacaklar diye çok korkuyorum. Bana çok haksızlık edildi. Deli olduğumu söylüyorlar."

"Moralini bozma. Bu ev diğer bazıları kadar zor değildir. Ama tam olarak iyi de değildir. Örneğin solumamız gereken bu odanın havası ahırdaki öküze göredir. Akşam yemekleri. Bize hanım derler, ama yemekleri -düpedüz lapa!- bahçıvan oğlana vermelerine bile bakmaya utanırım."

Sesi yükselmişti. Hemşire Bacon tekrar baktı ve dudağını büktü.

"Senin utandığını görmek isterim, hayalet!" dedi.

"Soluk rengime," dedi bana, "bir referans. Sana buradaki suyun içinde tebeşirle ilintili bir madde olduğunu söylesem inanır mısın? Ama şişt! Bu kadar yeter!"

Elini salladı ve bir an için öyle deli bakıı ki yüreğim ezildi.

"Uzun zamandır nu buradasıruz?" diye sordum çırpınan eli düşünce.

"Sanırım -bakayım- geçen mevsimlerle ilgili çok az şey biliriz... Herhalde pek çok yıl oldu."

"Yirmi iki," dedi Hemşire Bacon hâlâ dinleyerek. "Ben gençken geldiğimde sen oldukça eskiydin – değil miydin? Ve bu sonbahar on dört yıl oldu. Ah, daha hızlı bastır Betty, işte oraya! Aferin."

Yüzünü astı, bir nefes verdi ve gözlerini kapadı. Dehşet içinde, *Yirmi iki sene!* diye düşündüm ve düşüncem yüzümden okunmuş olmalı ki Bayan Wilson,

"O kadar uzun kalacağını düşünme. Bayan Price her yıl gelir, ama nöbetlerinin en kötüsü geçince kocası onu yine eve götürür. Senin yatırılmanı imzalayan da kocan değil miydi? Beni burada tutansa erkek kardeşimdir. Ama erkekler kız kardeşleri olmadan yapabilseler de karılarını isterler." Elini kaldırdı. "Konuşabilsem daha açık konuşurdum. Dilim... Anlıyorsun."

"Beni buraya koyan adam," dedim, "korkunç bir haindir ve sadece kocammış gibi yapıyor."

"Senin için zor olmalı," dedi Bayan Wilson başını sallayarak ve iç çekerek. "En kötüsü budur."

Koluna dokundum. Ezilen yüreğim şimdi bir şamandıra gibi kabarmıştı – öyle çok ki, canım acıdı.

"Buna inanıyorsunuz," dedim. Hemşire Bacon'a baktım, beni duymuş ve gözlerini açmıştı.

"Bundan bir şey çıkarma," dedi rahat bir sesle. "Bayan Wilson her türlü saçmalığa inanır. Ona ayda hangi yaratıkların yaşadığıu bir sor."

"Lanet olsun sana!" dedi Bayan Wilson. "Sana bunu sır olarak söylemiştim! Görüyorsunuz Bayan Rivers benim saygınlığımı küçültmek için nasıl uğraşıyorlar. Kardeşim size beni sömürmeniz için mi ayda bir şilin ödüyor? Hırsızlar! Şeytanlar!"

Hemşire Bacon ellerini yumruk yapıp koltuğundan kalkar gibi yaptı ve Bayan Wilson tekrar sessizleşti. Bir an sonra,

"Ay hakkında ne isterseniz düşünebilirsiniz, Bayan Wilson. Neden düşünmeyeceksiniz? Ama ben size buraya dolandırıcılar tarafından konduğumu ve aklımın tamamen yerinde olduğunu söylediğimde sadece gerçeği söylüyorum. Doktor Christie zamanla bunu anlayacak," dedim.

"Umarım anlar," diye yanıtladı. "Eminim anlar. Ama biliyorsun, buradan çıkışını imzalaması gereken kocandır."

Ona gözümü dikip baktım. Sonra Hemşire Bacon'a baktım. "Bu doğru mu?" diye sordum. Hemşire Bacon başıyla onayladı. Tekrar ağlamaya başladım. "O zaman Tanrı yardımcım olsun, işim bitik!" diye bağırdım. "O sahtekâr asla, asla çıkarmaz beni!"

Bayan Wilson başını salladı. "Çok zor! Çok zor! Ama belki de ziyarete gelir ve fikrini değiştirir? Ziyaretçilerimizi görmemize izin vermeleri gerekir biliyorsun, kanun böyle."

Yüzümü sildim. "Gelmez," dedim. "Gelirse onu öldüreceğimi bilir!"

Bir tür korku içinde etrafına bakındı. "Burada böyle şeyler söylememelisin. Uslu olmalısın. Bilmiyor musun, seni almak için, bağlamak için yöntemleri vardır... Su vardır..."

"*Su*," diye mırıldandı Bayan Price titreyerek.

"Yeter!" dedi Hemşire Bacon. "Ve sen Bayan Muffet,"* beni kastetmişti, "hanımları kışkırtmaktan vazgeç."

Ve tekrar yumruğunu gösterdi.

Böylece hepimiz sustuk. Betty onu bir-iki dakika daha yağla ovdu, sonra kavanozu bıraktı ve yatağına geri döndü. Bayan Wilson başını eğdi ve bakışları kararttı. Bayan Price arada sırada saçtan peçesinin ardından bir mırıltı ya da inilti çıkarıyordu. Yanda-

* Burada "Little Miss Muffet" adında geleneksel bir çocuk şarkısına referans verilmiştir. Şarkıda örümcekten korkan küçük bir kız anlatılır. (ç.n.)

ki odadan kulakları tırmalayan bir çığlık geldi. Bayan Ibbs'in ablasını düşündüm. Evimi ve içindeki insanları düşündüm. Tekrar terlemeye başladım. Birdenbire bir sinek, bir örümceğin ağına düştüğünde nasıl hissediyor olmalıysa öyle hissettim. Ayağa kalktım, odanın bir duvarından öbürüne ve geri yürüdüm.

"Bir pencere olsaydı!" dedim. "Dışarıyı bir görebilseydik." Sonra: "Borough'yu hiç terk etmeseydim!"

"Oturur musun?" dedi Hemşire Bacon.

Sonra küfretti. Kapı çalınmıştı ve bakmak için kalkması gerekiyordu. Bir başka hemşire bir kâğıtla gelmişti. Kafaları birbirine yakın oluncaya kadar bekledim, sonra gizlice Bayan Wilson'a gittim. Çaresizlik beni kurnazlaştırmaya başlamıştı.

"Beni dinleyin," dedim sessizce. "Buradan çıkmalıyım, olabildiğince çabuk. Londra'da paralı yakınlarım var. Bir annem var. Siz burada bu kadar uzun kalmışsınız, bir yol bilmelisiniz. Nedir? Size karşılığını öderim, yemin ederim."

Bana baktı ve geri çekildi. "Umarım," dedi düz bir tonla, "umarım benim fısıldayarak konuşmak üzere yetiştirilmiş tipte bir kız olduğumu düşünmüyorsunuz?"

Hemşire Bacon etrafa bakındı ve gözünü dikti.

"Sen, Maud," dedi. "Şimdi n'apıyorsun?"

"Fısıldıyor," dedi Betty boğuk sesiyle.

"Fısıldamak mı? Ben ona fısıldamayı gösteririm! Yatağına geri dön ve Bayan Wilson'ı rahat bırak. Sen hanımları kandırmaya kalkışmadan bir dakika arkamı dönemeyecek miyim?"

Sarınım kaçmaya çalıştığımı anlamıştı. Yatağıma geri döndüm. Öbür hemşireyle kapıda durdu ve ona bir şeyler mırıldandı. Öbür hemşire burnunu kırıştırdı. Sonra daha önce diğer hemşirelerin bana baktıklarını gördüğüm aynı soğuk, pis şekilde bana baktılar.

Tabii o zaman hâlâ pis bakışın ne demek olduğunu bilmeyecek kadar cahildim. Ama Tanrı yardımcım olsun! Çünkü pek yakında öğrenecektim.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Fakat o zamana kadar bunu düşünmek zahmetinde bulunmamıştım, çünkü hâlâ çıkacağımı sanıyordum. Bir hafta geçtiğinde bile ve sonra bir hafta daha, böyle sanıyordum. En sonunda Doktor Christie'nin beni serbest bırakacak adam olduğu fikrinden vazgeçmem gerektiğini anladım – çünkü içeri girdiğimde deli olduğuma inanıyorsa, zaman geçtikçe söylediğim her şey, sadece benim daha da deli olduğumu düşünmesine yarıyordu. Bundan da kötüsü, yazmamı bir sağlarlarsa iyileşeceğim, tekrar kendimi bileceğim fikrine hâlâ sıkı sıkı tutunuyordu.

"Edebi çalışmalara fazla maruz bırakılmışsınız," dedi vizitelerinden birinde, "ve şikâyetinizin sebebi bu. Ama bazen biz doktorlar çelişkili yöntemlerle çalışmalıyız. Sizi iyileştirmek için,

tekrar edebi çalışmalara sokmak istiyorum. Bakın buraya." Bana kâğıda sarılı bir şey getirmişti. Yazı tahtası ve tebeşir. "Bu boş tahta önünde oturacaksınız," dedi, "ve bugün bitmeden bana adınızı -ama düzgün bir şekilde!- yazacaksınız. Gerçek adınızı demek istiyorum. Yarın bana hayat hikâyenizin başlangıcını yazacaksınız ve her gün buna ekleyeceksiniz. Kalemle olan yetinizi iyileştirdikçe akıl yetinizi de iyileştireceksiniz..."

Ve böylece Hemşire Bacon'ın beni, elimde tebeşirle bir seferde saatlerce oturtmasını istedi ve tabii ki hiçbir şey yazamıyordum, tebeşir ufalanıp toz oluyordu – ya da elimin terinden ıslak ve kaygan oluyordu. Sonra Doktor Christie geri gelip, boş tahtayı görüyor, kaşlarını çatıyor, başını sallıyordu. Bazen yanında Hemşire Spiller olurdu. "Bir kelime de mi yazmadın?" derdi. "Ve doktorlar burda seni iyileştirmek için bütün zamanlarını harcıyorlar. Seninkine nankörlük denir."

Doktor gittiğinde Hemşire Spiller beni tutup sallardı. Ve ben bağırıp küfredince daha da çok sallardı. Sizi öyle bir sallardı ki, dişlerinizin takırdadığını sanırdınız. Mideniz bulanıncaya kadar sallardı... "Kendine geldi," derdi sonra öteki hemşirelere göz kırparak ve hemşireler gülerdi. Hanımlardan nefret ediyorlardı. Benden nefret ediyorlardı. Benim için doğal olan şekilde konuştuğum zaman, bunu onlarla alay etmek için yaptığımı sanıyorlardı. Güçsüz görünerek Doktor Christie'nin özel ilgisini çektiğimi düşündüklerini biliyorum. Bu, hanımların da benden nefret etmesine yol açtı. Sadece deli Bayan Wilson ara sıra bana karşı iyi davranırdı. Bir keresinde tahtanın başında ağladığımı görmüştü ve Hemşire Bacon'ın sırtı dönükken gelip adımı yazmıştı – yani Maud'un adını. Ama iyi niyetle yapmış olsa da bunu yapmamış olmasını dilerdim, çünkü Doktor Christie gelip gördüğünde gülümsemiş ve, "Bravo Bayan Rivers! Artık yarı yolu aştık!" diye bağırmıştı. Ve ertesi gün tekrar çiziktirmek dışında bir şey yapamadığımda tabii ki numara yaptığımı düşünmüştü.

"Ona yemek vermeyin, Hemşire Bacon," dedi sertçe, "yeniden yazana kadar."

Böylece yazdım: *Susan, Susan* – elli kez yazdım. Hemşire Bacon bana vurdu. Hemşire Spiller de bana vurdu. Doktor Christie başını salladı. Benim vakanın düşündüğünden de kötü olduğunu ve başka bir yönteme gerek olduğunu söyledi. Bana katran ruhu içirdi – bunu ağzıma dökerken hemşirelere beni tutturdu. Kafamdan kan emmesi için bir sülükçü getirmekten söz etti. Sonra eve yeni bir hanım geldi, yılanlann dili dediği uydurma bir dilden başka bir şey konuşmuyordu ve bundan sonra Doktor Christie bütün zamanını onunla geçirdi; ona iğneler batırıp, kulağının arkasında kese kâğıtlan patlatarak, onu kaynar suyla haşlayarak – İngilizce konuşması için korkutacak yollar arayarak.

Sonsuza kadar onu iğneleyip haşlasın istedim. Katran ruhu beni neredeyse boğmuştu. Sülüklerden korkuyordum. Ve Doktor Christie'nin beni yalnız bırakması, bana oturup kaçışını planlamak için daha fazla zaman verecek gibi görünüyordu. Çünkü hâlâ bundan başka bir şey düşünmüyordum. Haziran geldi. Ben oraya mayısta bir zaman gitmiştim. Ama hâlâ evin konumunu öğrenip, pencereleri ve kapıları incelemek, zayıf olanlan saptamak için enerjim vardı ve Hemşire Bacon'ın anahtarlarını her çıkanşında onu seyredip neyin ne için olduğunu anlıyordum. Yatak odası ve koridordaki kapılarsa, tek bir anahtarın hepsini açtığını anladım. Eğer hemşirenin zincirinden o anahtarı aşırabilirsem kaçabileceğimden emindim. Ama o zincirler sağlamdı ve her hemşire anahtarlarını kendine yakın tutuyordu. Hemşire Bacon -hilekâr olabileceğim konusunda uyanmıştı- kendininkini herkesten daha fazla yakınında tutuyordu. Onlan sadece Betty'ye, dolaptan bir şey alınmasını istediğinde verirdi ve sonra hemen geri alıp cebine atardı.

Onun bunu ümitsiz bir öfkeyle, titremeden yaptığını hiç görmedim. Benim -dünyadaki bütün insanlar içinde benim!-

tek bir anahtarla benim olan her şeyden uzak, bu kadar sefil halde, bu kadar uzun tutulmam çok ağırıma gidiyordu – tek basit bir anahtar! karmaşık bir anahtar bile değil, sıradan bir tane, üzerinde dört düz kesiği olan, doğru cins ham anahtar ve eğeyle yarım dakikada kopyasını yapabileceğimi bildiğim bir tane. Günde yüz kere bunu düşünüyordum. Yüzümü yıkarken ve yemeğimi yerken düşünüyordum. Küçük bahçede yürürken, oturma odasında otururken, hanımların mırıldanıp ağladığını duyarken, yatağımda yatarken, hemşirelerin lambası gözümde parlarken düşünüyordum. Eğer düşünceler çekiç veya kazma olsaydı on bin kez özgür kalmıştım. Ama benim düşüncelerim daha çok zehir gibiydi. O kadar çoklardı ki beni hasta ettiler.

Sıkıcı bir tür hastalıktı, oradaki ilk günlerimdeki gibi beni sarsıp terleten keskin panik gibi değil. Gizlice sürünen bir tür ıstırap gibi, çok alçaktan sürünen ve evin âdetlerinin -duvarların rengi, yemeklerin kokusu, ağlama ve çığlık sesleri gibi- bir parçası olup, bana yaklaşmış olduğunu fark ettiğimde çok geçti. Yine de benimle konuşan herkese hâlâ aklımın yerinde olduğunu -burada bir yanlışlık yüzünden bulunduğumu-, Maud Rivers olmadığımı ve bir an önce serbest bırakılmam gerektiğini söylüyordum. Ama bunu o kadar sık söylüyordum ki sözler yumuşuyordu – çok fazla kullanılmaktan yüzleri silinen bozuk paralar gibi. En sonunda, bir gün bahçede bir hanımla yürürken bunu tekrar söyledim ve hanım bana acımayla baktı.

"Bir zamanlar ben de aynı şeyi düşünürdüm," dedi nazikçe. "Ama görüyorsun ki, burada olduğuna göre korkarım deli olmalısın. Hepimizde bir acayiplik var. Etrafına bir bakmalısın. Kendine bir bakmalısın."

Gülümsedi – ama daha önceki gibi, bir tür acımayla gülümsedi, sonra yürüdü. Ama ben durdum. Diğerlerine nasıl göründüğümü düşünmeyeli ne kadar uzun zaman olmuştu bilemedim. Doktor Christie kırılır korkusuyla ayna bulundurmuyordu ve bana öyle geliyordu ki kendi yüzüme en son Bayan Cream'in

yerinde -Bayan Cream'in yeri miydi?- Maud mavi ipek elbisesini -mavi miydi? yoksa gri mi?- giymemi istediğinde ve küçük aynayı tuttuğunda bakmıştım. Ellerimi gözlerime koydum. Elbise maviydi, buna emindim. Öyle ya, beni timarhaneye getirdiklerinde üzerimde o vardı! Onu benden almışlardı. Maud'un annesinin çantasını ve içindeki her şeyi de -fırçalar, taraklar, çamaşırlar, kırmızı karamandola terlikleri- almışlardı. Onları bir daha hiç görmedim. Onların yerine... Kendime baktım, ekose elbiseye ve lastik çizmelere. Neredeyse onlara alışmıştım. Şimdi onların olduklan gibi gördüm ve daha iyi görebilmeyi diledim. Bizi gözetmesi için konan hemşire gözleri kapalı oturuyor, güneşte kestiriyordu, ama onun biraz solunda oturma odasına bakan pencere vardı. Karanlıktı ve tur atan hanımların sırasını bir ayna gibi net gösteriyordu. Bir tanesi durmuştu ve eli yüzündeydi. Gözümü kırptım. O da gözünü kırptı. O bendim.

Yavaşça ona gittim ve dehşet içinde kendimi süzdüm.

Hanımın dediği gibi bir deli gibi görünüyordum. Saçım hâlâ kafama dikili, ama ya uzamış ya dikişlerinden gevşemiş, püsküller halinde duruyordu. Yüzüm beyazdı, ama orada burada lekeler, çizikler ve solan çürüklerle iz olmuştu. Gözlerim şişmişti -sanırım uykusuzluktan- ve kenarları kırmızıydı. Yüzüm her zamankinden daha keskin, boynum sopa gibiydi. Ekose elbise, üzerimde çamaşır torbası gibi duruyordu. Yakasının altından, hâlâ kalbime yakın tuttuğum, Maud'un eski eldiveninin kirli beyaz parmak uçları görünüyordu. Oğlak derisinin üzerinde diş izlerim hâlâ seçilebiliyordu.

Belki bir dakika kadar baktım. Baktım ve küçük bir kızken Bayan Sucksby'nin saçımı yıkayıp, tarayıp, fırçaladığı ve parlattığı zamanları düşündüm. Onun beni yatağa yatırmadan önce ben üşümeyeyim diye yatağı ısıtışını düşündüm. Etin en yumuşak tarafını benim için ayırışını, dişlerim keskinleştiğinde düzleştirişini ve ellerini düzgün uzadıklarından emin olmak için kollarımda ve bacaklarımda gezdirişini düşündüm. Hayatım boyun-

ca beni ne kadar yakın ve güvende tuttuğunu hatırladım. Briar'a servetimi elde etmek ve onunla paylaşabilmek için gitmiştim. Şimdi servetim gitmişti. Maud Lilly onu çalmış ve bana kendininkini vermişti. Burada olması gereken oydu. Beni o yapmış, kendisiyse serbestti ve baktığı her ayna -örneğin kadın şapkacılarının dükkânlarında elbise provaları yapılırken veya tiyatrolarda veya dansa gittiği salonlarda- ona benim olmadığım her şeyi gösteriyordu – güzel, neşeli, gururlu ve özgür olmayı...

Öfkelenmiş olabilirdim. Sanırım başlamıştım. Sonra gözümdeki bakışı gördüm ve yüzüm beni korkuttu. Ne yapacağımı bilmeden durdum, ta ki nöbetçi hemşire uyanıp, gelip beni dürtene kadar.

"Hadi, Bayan Kendini Beğenmiş," dedi esneyerek. "Herhalde topukların da bakmaya değer. Hadi görelim bakalım." Beni dönen sıranın ortasına geri itti ve başımı eğip yürüdüm, eteğimin ucunu, çizmelerimi, öndeki hanımın çizmelerini -her şeyi, beni bakışlarımı oturma odasının penceresine kaldırıp tekrar kendi deli gözümdeki bakışı görmekten koruyacak her şeyi- seyrederek.

Sanırım bu haziran sonuydu. Ama daha önce de olabilir. Hangi tarih hangisiydi bilmek zordu. Hangi gün olduğunu bilmek bile zordu – ancak, bütün sabalu yatağınızda geçirmek yerine, oturma odasında durup Doktor Christie'nin dua okumasını dinlemeye zorlandığınızda bir pazar günü olduğunu anlar ve bir haftanın geçmiş olduğunu bilirdiniz. Belki de tutuklular gibi her pazar geldiğinde bir işaret atmalıydım, ama tabii pek çok hafta boyunca bunun bir anlamı yoktu – her seferinde bir sonrakine oradan çıkacağımı düşünüyordum. Sonra kafam karışmaya başladı. Bazı haftalarda iki ya da üç pazar vardı gibi geliyordu. Bazılarındaysa hiç yoktu gibi. Kesin olduğunu bilebildiğimiz tek şey baharın yaza döndüğüydü: Çünkü günler uzamış, güneş kızgınlaşmış ve ev bir fırın gibi ısınmıştı.

Sıcağı, neredeyse her şeyden fazla hatırlıyorum. Tek başına, insanı delirtmeye yeterdi. Örneğin odalarımızdaki hava çorba gibi olmuştu. Sanırım bu havayı solumaktan bir veya iki hanım gerçekten ölmüştü – ama tabii, Doktor Graves ve Doktor Christie tıp adamları olduklarından, bu ölümleri kalpten diye geçirebildiler. Hemşirelerin bunu söylediğini duydum. Günler ısındıkça aksileşiyorlardı. Baş ağrısından ve terlemeden yakınıyorlardı. "Neden burda durmuş, yünler içinde size bakıyorum," derlerdi bizi çekiştirirken. "Hemşirelerin poplin giydiği Tunbridge Akıl Hastanesi'nde olmak varken!"

Ama gerçek, hepimizin bildiği gibi, başka hiçbir timarhane onları almazdı ve zaten onlar da gitmezdi. Burası çok kolaydı. Her zaman hanımlarının ne kadar sorunlu ve sinsi olduklarını konuşup, çürüklerini gösterirlerdi, ama tabii hanımlar sinsi olmak için fazla sersem, fazla sefildiler ve bütün sorunu, canı biraz eğlence isteyen hemşireler çıkarırdı. Kalan zamanda işleri, olabilecek en hafif işti, çünkü saat yedide bizi yatırırlardı -bizi uyutmak için o ilaçları verirlerdi- sonra gece yarısına kadar gazete ve kitap okuyarak, tost ve kakao yapıp, elişi yapıp, fısıldayıp, osurarak, kapıda durup koridordan aşağı birbirlerine bağırarak, hatta çok sıkıldıklarında birbirlerinin odalarına gizlice girip çıkarak, hanımlarını kilitli ve gözetimsiz bırakarak otururlardı.

Ve sabahları, Doktor Christie vizitesini yapınca, keplerini çıkarırlar, saçlarını açar, çoraplarını indirir ve eteklerini kaldırırlar, bize gazete verip yanlarında durdurur ve kocaman beyaz bacaklarını yelpazeletirlerdi.

Bunu, en azından Hemşire Bacon yapardı. Herkesten çok o, ellerindeki kaşıntı yüzünden sıcaktan yakınırdı. Betty'ye günde on kere parmaklarını yağla ovdurur du. Bazen bağırırdı. Ve hava en sıcak olduğunda yatağının yanına iki porselen çanak koyup elleri suda uyurdu. Bu ona rüyalar gördürürdü.

"O çok kaypak!" diye bağırdı bir akşam. Ve sonra homurdanarak: "İşte kaybettim onu..."

Ben de rüya görürdüm. Gözlerimi her kapadığımda rüya görüyor gibiydim. Tahmin edeceğiniz gibi, rüyamda Lant Sokağı'nı, Borough'yu, evi görüyordum. Bay Ibbs'i ve Bayan Sucksby'yi görüyordum. Ama bunlar sıkıntılı rüyalardı; çoğu zaman böyle rüyalardan ağlayarak uyanıyordum. Arada sırada yalnızca tımarhaneyi görüyordum: Uyanıp günümü geçirdiğimi görürdüm. Sonra gerçekten uyanırdım ve gün hâlâ önümde olurdu – yine de gün rüyamdaki güne o kadar benzerdi ki, ikisini de rüyamda görmüş olsam da olurdu. Bu rüyalar beni şaşkına çevirirdi.

En kötü rüyalarsa, haftalar geçmeye başlayıp geceler daha ısınınca ve kafam gitgide daha çok karışmaya başlayınca gördüklerimdi. Bunlar Briar ve Maud hakkındaki rüyalardı.

Çünkü onu gerçekte olduğu gibi -bir yılan ya da hırsız gibi- hiç görmüyordum. Beyefendi'yi hiç görmüyordum. Yalnızca dayısının evinde olduğumuzu ve onun hizmetçisi olduğumu görüyordum. Annesinin mezarına yürüdüğümüzü veya nehir kıyısında oturduğumuzu görüyordum. Onu giydirdiğimi ve saçını fırçaladığımı görüyordum. Onu -neyi düşlediğiniz hakkında suçlanamazsınız, öyle değil mi?- sevdiğimi düşlüyordum. Ondan nefret ettiğimi biliyordum. Onu öldürmek istediğimi biliyordum. Ama bazen geceleri bunu bilmeden uyanırdım. Gözlerimi açar, etrafıma bakınırdım ve oda o kadar sıcak olurdu ki herkes yatağında dönüp söylenirdi – Betty'nin kocaman çıplak bacağını, Hemşire Bacon'ın terleyen yüzünü, Bayan Wilson'ın kolunu görürdüm. Bayan Price uyurken saçını Maud'un yaptığı şekilde geriye atardı: Yarı uykumda ona bakar, nisan sonundan bu yana geçen haftaları unuturdum. Briar'dan kaçışı, siyah çakmaktaşı bezeli kilisedeki düğünü unuturdum; Bayan Cream'in yerindeki günleri, tımarhaneye gidişi, korkunç komployu unuturdum; kaçmak istediğimi ve kaçtığımda ne yapmayı planladığımı unuturdum. Sadece bir tür panik içinde, *Nerede o? Nerede o?* diye düşünürdüm – ve sonra birden bir rahatlamayla: *İşte ora-*

da... Tekrar gözlerimi kapar ve bir anda kendi yatağımda değil onunkinde olurdum. Perdeler aşağı indirilmiş olurdu ve o yanımda olurdu. Nefesini hissederdim. "Bu gece, gece ne kadar bunaltıcı!" derdi yumuşak sesiyle ve sonra: "Korkuyorum! Korkuyorum!"

"Korkma," diye yanıtlardım her zaman. "Ah, korkma." Ve o anda rüya benden kaçardı ve uyanırdım. Bir tür dehşet içinde uyanırdım, Hemşire Bacon gibi sözleri yüksek sesle söylemişsem -veya iç çekmiş veya ürpermişsem- diye. Ve sonra yatıp, korkunç bir utanca kapılırdım. Çünkü ondan nefret ediyordum! Ondan nefret ediyordum ama yine de gizlice her seferinde rüyanın, sonuna kadar sürmüş olmasını dilediğimi biliyordum.

Uykumda kalkacağımdan korkmaya başladım. Ya Bayan Price veya Betty'yi öpmeye kalkışsaydım? Ama uyanık kalmaya çalışırsam da şaşkına dönüyordum. Korkunç şeyler hayal ediyordum. O geceler acayip gecelerdi. Çünkü sıcak hepimizi aptallaştırsa da, şimdi arada sırada hanımlara -sessiz, uysal hanımlara bile- nöbetler geçirtiyordu. Gürültüsünü yatağınızda yakalardınız: Çığlıklar, zil sesleri, koşan ayakların vuruşu. Sıcak ve sessiz geceyi bir gök gürlemesi gibi delerdi ve her seferinde ne olduğunu bilmenize rağmen sesler hâlâ çok tuhaf gelirdi – ve bazen bir hanım ötekini başlatırdı ve sonra yatıp bunun *siz* başlatıp başlatmayacağını merak ederdiniz ve içinizdeki birikimi hissedip terlemeye, belki de seğirmeye başlardınız. Ah o korkunç geceler! Betty inleyebilirdi. Bayan Price ağlamaya başlardı. Hemşire Bacon kalkıp, "Şişt! Şişt!" derdi. Kapıyı açar, dışarı uzanır ve dinlerdi. Sonra çığlıklar durur, ayak sesleri azalmaya başlardı. "Bu onu halletti," derdi. "Şimdi onu yastıklıya mı koyarlar acaba yoksa suya mı daldırırlar?" Bu sözcük, *daldırma*, Betty'yi tekrar inletirdi, Bayan Price ve hatta yaşlı Bayan Wilson bile titrer ve kafalarını saklarlardı. Neden olduğunu bilmiyordum. Bu sözcük alışılmamış bir sözcüktü ve kimse açıklamazdı: Sadece bunun, siyah lastik bir pompayla açılan bir boru gibi, pompalan-

makla bir ilgisinin olduğunu tahmin edebiliyordum. Bu düşünce o kadar korkunçtu ki Hemşire Bacon söylediği zaman ben de hemen titremeye başlıyordum.

"Niye titriyorsunuz bilmiyorum," derdi hepimize pis pis, yatağma giderken. "Giden sizden biri değildi ki, değil mi?"

Ama bir seferinde bizden biriydi. Bir boğulma sesine uyandık ve üzgün Bayan Price'ı yerde, yatağının yanında bulduk; parmaklarını öyle bir ısırıyordu ki, kanatıyordu. Hemşire Bacon çanı çaldı ve adamlarla Doktor Christie koşarak geldiler: Bayan Price'ı bağlayarak aşağı taşıdılar ve bir saat sonra geri getirdiklerinde, elbisesinden ve saçından sular sızıyor, yarı boğulmuş görünüyordu. O zaman daldırılmanın bir banyoya sokulmak demek olduğunu öğrendim. En azından bu beni biraz rahatlattı, çünkü banyo yapmak bana asla vantuzlanmak ve pompalanmak kadar kötü olamaz gibi geliyordu...

Hâlâ hiçbir şey bilmiyordum, hiçbir şey, tek bir şey.

Sonra bir şey oldu. Bir gün -sanırım o boğucu yaz boyunca en sıcak gündü- Hemşire Bacon'ın doğum günü olduğu ortaya çıktı ve gecesinde parti vermek için, bazı diğer hemşireleri gizlice bizim odamıza getirtti. Sanıyorum ara sıra bunu yaptıklarını daha önce söylemiştim. Bunu yapmalarına izin verilmezdi ve konuşmaları, uyumamızı her zamankinden de zorlaştırırdı, ama asla bir doktora söylemeye cesaret edemezdik – çünkü o zaman hemşireler bunu kuruntu olarak gösterirler ve sonra bizi döverlerdi. Bu yüzden onlar iskambil ya da domino oynayıp, limonata, bazen de bira içerken biz hareketsiz yatardık.

Bu gece de Hemşire Bacon'ın doğum günü gecesi olması nedeniyle bira içtiler ve sıcak yüzünden çok içip sarhoş oldular. Yüzümde çarşafla yattım ama gözlerim yarı açıktı. Onlar oradayken, ya tekrar rüyamda Maud'u görürsem diye uyumaya cesaret edemiyordum, çünkü bu bende, marazi bir kendimi ele verme korkusu diyebileceğiniz -ya da sanırım Doktor Christie'nin diyebileceği- bir şey ortaya çıkarmıştı. Ve ayrıca, belki

çok içerler de sersemlerlerse diye uyanık kalmam gerektiğini düşünüyordum ki o zaman kalkıp anahtarlarını çalabileyim...

Fakat sersemlemediler. Bunun yerine daha da canlanıp gürültü yaptılar, yüzleri kızardı ve oda daha da ısındı. Arada sırada uykuya daldım sanırım: Seslerini rüyalarda duyulan uzak, boş sesler gibi duymaya başladım. Sonra sık sık, içlerinden biri bağırıyor veya gülerek homurtular çıkartıyor, diğerleri onu susturuyor, sonra kendileri kahkalarla homurtular çıkartıyorlardı – bu beni korkunç bir sarsıntıyla kendime getiriyordu. En sonunda, şişman kırmızı terleyen suratlarına ve büyük açık ağzılarına baktım ve bir tabancam olsa da onları vursam istedim. En son hangi hanımların canını yaktıklarını ve bunu nasıl yaptıklarını anlatıp böbürlenerek oturuyorlardı. Kimin daha sıkı kavradığını karşılaştırmaya başladılar. Ellerini birbirlerinin eline, avuçlarını avuçlarına koyup kiminkinin en büyük olduğuna baktılar. Sonra bir tanesi kolunu gösterdi.

"Seninkini görelim, Belinda," diye bağırdı biri sonra. Belinda, Hemşire Bacon'dı. Hepsinin böyle zarif isimleri vardı. Bebekken annelerinin onlara bakıp, büyüyünce balerin olacaklarını düşündüklerini hayal edebilirdiniz. "Hadi, görelim."

Hemşire Bacon alçakgönüllü görünür gibi yaptı, sonra kolunu sıvadı. Kolu bir kömürcününki kadar kalındı. Büktüğü zaman şişiyordu. "İşte size İrlanda kası," dedi, "büyükannemin tarafından gelir." Öteki hemşireler dokundu ve ıslık çaldı. Sonra birisi,

"Bunun gibi bir kolla neredeyse Hemşire Flew'e eşsin," dedi.

Hemşire Flew alt katta odası olan şaşı gözlü bir kadındı. Bir zamanlar bir cezaevinde yöneticiymiş. Şimdi Hemşire Bacon kızardı. "Eş mi?" dedi. "Onun kolunu benimkinin yanında görmek isterim, hepsi bu. O zaman kiminki büyük anlarız. Eş mi? Ona öyle bir eş olurum ki!"

Sesi Betty ve Bayan Price'ı uyandırdı. Baktı ve kıpırdandıklarını gördü. "Çabuk uyuyun," dedi. Benim, yarı kapalı gözlerimin

arasından ölmesini isteyerek onu seyrettiğimi görmedi. Tekrar kolunu gösterdi ve tekrar kasını şişirdi. "Bir eş, ya," diye homurdandı. Hemşirelerden birine başıyla işaret etti. "Hemşire Flew'ü buraya getir. O zaman görürüz. Margaretta, bir ip getir."

Hemşireler kalktı ve sallandı, kıkırdadı ve gittiler. Bir dakika sonra ilki, Hemşire Flew, Hemşire Spiller ve ilk günümde benim soyunmama yardım eden esmer hemşireyle geldi. Aşağıda hep birlikte içiyorlardı. Hemşire Spiller, elleri kalçasında etrafına bakındı ve,

"Ya Doktor Christie sizi görse!" dedi. Geğirdi. "Nedir bu kol meselesi?"

Kendi kolunu açtı. Hemşire Flew ve esmer hemşire kollarını açtı. Diğer hemşire bir kurdele şeridi ve bir cetvelle geri gelerek sırayla kaslarını ölçtü. Onları, karanlık ormandaki bir adamın gulyabanileri seyrettiği gibi gözlerime inanamadan seyrettim, çünkü bir halka şeklinde durmuşlar, lambayı koldan kola geçiriyorlardı ve tuhaf ışıklar yayılıp, garip gölgeler düşüyordu; bira, sıcak ve ölçme heyecanıyla yalpalayıp zıplıyorlardı.

"On beş!" diye bağırdılar, sesleri yükselerek. Sonra: "On altı!.. On yedi!.. On sekiz buçuk!.. On dokuz!.. Hemşire Flew kazandı!"

Sonra halkayı bozdular ve ışığı yere koyarak kavga etmeye başladılar – gulyabaniler gibi değil, birdenbire denizciler gibi. Neredeyse dövmeleri olmasını beklerdiniz. Hemşire Bacon'ın yüzü her zamankinden de karanlıktı. Somurtarak,

"Kol konusunda, eh, Hemşire Flew'ün bu seferlik kazanmasına izin vereceğim, aslında yağın kas sayılmaması gerektiğinden emin olsam da." Ellerini belinde ovuşturdu. "Peki, kilo konusuna ne dersiniz?" Çenesini yukarı kaldırdı. "Benden daha ağır olduğunu iddia eden var mı?"

Birden, iki ya da üçü yanma gidip daha ağır olduğunu söyledi. Ötekiler bunu kanıtlamak için onları kaldırmaya çalıştılar. Birisi düştü.

"Yararı yok," dediler. "Kıvranıp duruyorsun, anlayamıyoruz. Başka bir yöntem bulmalıyız. Bir sandalyenin üstüne çıkıp zıplamaya ne dersiniz? Kim yeri en çok gıcırdatıyor görürüz."

"Peki," dedi esmer hemşire kahkahayla, "Betty'nin üstünde zıplamaya ne dersiniz? *Onu* kim gıcırdatacak bakalım."

"Kim onu ciyaklatacak bakalım!"

Betty'nin yatağına baktılar. Betty adını duyunca gözlerini açmıştı – tekrar kapadı ve titremeye başladı.

Hemşire Spiller homurdandı. "O her seferinde," dedi, "Belinda'ya gıcırdar. Ona yapmayın, adil değil. Yaşlı Bayan Wilson'a yapın."

"O da gıcırdar yani!"

"Ya da Bayan Price."

"O ağlar! Ağlamak..."

"*Maud*'a yapın!"

İçlerinden biri -kim bilmiyorum- bunu söyledi ve hepsi gülüyor olmalarına rağmen şimdi kahkahaları söndü. Sanırım birbirlerine baktılar. Sonra Hemşire Spiller konuştu.

"Bir sandalye getirin," dediğini duydum, "üzerine çıkmak için..."

"Bekleyin! Bekleyin!" diye bağırdı başka bir hemşire. "Ne diyorsunuz? Onun üzerinde zıplayamazsınız, öldürürsünüz onu." Sustu sanki ağzını silmek ister gibi. "Bunun yerine, üzerine yatın."

Bunun üzerine, çarşafı yüzümden çektim ve gözlerimi sonuna kadar açtım. Belki bunu yapmamalıydım... Belki sonuçta, sadece eğleniyorlardı. Çarşafı geri örttüm ama baktığımı gördüler ve sonra tekrar hepsi gülmeye başladı, aceleyle bana geldiler. Üzerimden battaniyeleri çektiler ve başımın altından yastığı aldılar. İkisi ayaklarımın üzerine eğildi ve diğer ikisi kollarımı tuttu. Bunu bir anda yaptılar. Sanki elli başı, elli soluyan ağzı ve yüz eli olan, terleyen, kızgın, büyük bir canavar gibiydiler. Direndiğimde beni çimdiklediler.

"Beni rahat bırakın!" dedim.

"Sus," dediler. "Sana zarar vermeyeceğiz. Sadece Hemşire Bacon, Hemşire Spiller ve Hemşire Flew'den hangisi en ağır ona bakacağız. Sadece seni en çok hangisi ciyaklatacak ona bakacağız. Hazır mısın?"

"İnin üzerimden! İnin üzerimden! Doktor Christie'ye söylerim sizi!"

Birisi yüzüme vurdu. Bir başkası bacağımı sarstı. "Oyunbozan," dediler. "Hadi, kim ilk çıkıyor üstüne?"

"Ben," dedi Hemşire Flew ve diğerleri onun öne çıkması için biraz geri çekildiler. Elbisesini düzeltiyordu. "Tuttunuz mu onu?" dedi.

"Tuttuk."

"Tamam. Kıpırdatmadan tutun."

Sonra beni, sanki ıslak bir çarşafmışım da sıkmak istiyorlarmış gibi gere gere çektiler. O andaki düşüncelerim tanımlanamaz. Kollarını ve bacaklarını koparacaklarından emindim. Kemiklerimi çıtırdatacaklarından emindim. Bağırmaya başladım ve tekrar yüzüme vurup sarstılar, böylece sustum. Hemşire Flew yatağa çıktı ve eteğini kaldırarak diz çöküp ata biner gibi üzerime bindi. Yatak gıcırdadı. Ellerini ovuşturdu ve şaşı gözünü bana dikti. "İşte geliyorum!" dedi, üzerime düşmeye yeltenerek. Ama düşüş gerçekleşmedi, yüzümü buruşturdum ve karşılamak için nefesimi içime çekmiş olsam da. Hemşire Bacon onu durdurmuştu.

"Düşmek yok," dedi. "Düşmek adil olmaz. Yavaş yavaş in ya da hiç inme."

Böylece Hemşire Flew geri çekildi, sonra yavaşça ileri geldi, elleriyle ve dizleriyle bütün ağırlığı üzerimde oluncaya kadar kendini indirdi. İçime çektiğim nefes sıkışmıştı. Sanıyorum, eğer altımda bir yatak yerine yer olsaydı, beni öldürebilirdi. Gözlerim, burnum ve ağzım akmaya başladı. "Lütfen!" dedim.

"Lütfen diye bağırıyor!" dedi esmer hemşire. "Bu Hemşire Flew'e beş puan demektir!"

Sonra beni çekiştirmeyi azalttılar. Hemşire Flew yanağımı öperek üstümden kalktı ve onu sanki bir boks maçının galibi gibi elleri kafasının üstünde dururken gördüm. Nefesimi içime çektim, tükürdüm ve öksürdüm. Sonra Hemşire Spiller'm sırası için tekrar beni sıkı sıkı çektiler. O Hemşire Flew'den daha kötüydü – daha ağır değil, ama daha acayip, çünkü uzuvlarının uçları, dizleri, dirsekleri ve kalçaları benimkine sıkı sıkı bastırarak yattı, korsesi sertti ve beni sanki bir testere gibi kesecek kenarları vardı. Saçları ekşi bir yağ kokuyordu ve nefesinin sesi kulağımda gök gürültüsü gibi yüksekti. "Hadi küçük kaltak," dedi bana, "öt bakalım!" – ama o zaman bile biraz gururum vardı. Çenelerimi kapadım, bastırmasına ve daha bastırmasına rağmen sesimi çıkarmadım; en sonunda hemşireler, "Ah, yazık! Hemşire Spiller'a hiç puan yok!" diye bağırdılar – o da dizleriyle son bir sıkıştırıp, küfretti ve kalktı. Başını şilteden kaldırdım. Gözlerimden dere gibi yaş akıyordu, ama hemşirelerin halkasının ötesinde Betty'yi, Bayan Wilson'ı ve Bayan Price'ı bakıp titrerken, ama uyur gibi yaparken görebiliyordum. Onlara olabileceklerden korkuyorlardı. Başımı geri bıraktım ve tekrar çenelerimi sıkı sıkı kapadım. Şimdi Hemşire Bacon geldi. Yanakları hâlâ al aldı ve şiş elleri kollarının beyazına karşı o kadar kırmızıydı ki sanki eldiven giymiş gibiydi.

Hemşire Flew gibi bacaklarını açıp üzerime bindi ve parmaklarını esnetti.

"Evet, Maud," dedi. Geceliğimin eteğini tuttu ve çekip düzeltti. Hafifçe bacağıma vurdu. "Hadi bakalım Bayan Muffet. Kimmiş benim cici kızım?"

Sonra üzerime indi. Ötekilerden daha hızlı indi ve ağırlığı korkunçtu. Bağırdım ve hemşireler el çırptı. "On puan!" dediler. Hemşire Bacon güldü. Gülüşünün sarsıntısını merdane gibi hissettim ve bu, gözlerimi iyice kapatıp daha da yüksek sesle bağırmama yol açtı. Sonra tekrar, kasten titredi. Hemşireler te-

zahürat yaptı. Sonra şunu yaptı: Kendini ellerinin üstüne kaldırdı, yüzü hâlâ üzerimdeydi, ama göğsü, midesi ve bacakları hâlâ sıkı sıkıya benimkiler üzerindeydi ve kalçalarını oynattı. Onları belli bir şekilde oynattı. Gözlerim birden açıldı. Bana pis pis baktı.

"Hoşuna gitti, değil mi?" dedi, hâlâ kıpırdayarak. "Hayır mı? Aa, ama öyle olduğunu duyduk."

Ve bunun üzerine hemşireler gürledi. Gürlediler ve yüzlerinde daha önce gördüğüm, ama hiç anlamadığım o pis bakışı gördüm. Tabii şimdi anladım ve birdenbire Maud'un, Bayan Cream'in yerinde Doktor Christie'ye ne demiş olduğunu tahmin ettim. Bunu söylemiş olduğu -Beyefendi'nin yanında, beni deli göstermenin bir yolu olarak söylemiş olduğu- düşüncesi beni kalbe inen bir darbe gibi çarptı. Briar'dan ayrıldığımdan bu yana böyle çok darbe almıştım, ama o zaman bana en kötüsü bu gibi geldi. Sanki barutla doluymuşum da bir kibritle dokunulmuşum gibi oldu. Çırpınmaya ve çığlık atmaya başladım.

"İn üzerimden!" diye bağırdım. "İn üzerimden! İn üzerimden! İn!"

Hemşire Bacon benim kıvrandığımı hissetti ve gülüşü söndü. Tekrar, kalçalarıyla daha sert üzerime abandı. Kızgın al yüzünü benimkinin üzerinde gördüm ve kafamla tosladım. Burnu çıt etti. Bağırdı. Yanağıma kan geldi.

Sonra ne olduğunu pek bilemiyorum. Sanırım beni tutan hemşireler bıraktı, ama sanırım ben sanki hâlâ beni tutuyorlarmış gibi çırpınmaya ve bağırmaya devam ettim. Hemşire Bacon üzerimden yuvarlandı; sanırım birisi -herhalde Hemşire Spillerbana vurdu, ama hâlâ krizim devam ediyordu. Betty'nin böğürmeye başladığını -yakındaki odalardaki öbür hanımların da bizim bağırış ve çığlıklarımıza katıldığını- sanıyorum. Sanıyorum hemşireler kaçtı. "Şu şişeleri ve bardakları kapın!" dediğini duydum birinin ötekilerle kaçarken. Sonra birisi korkmuş ve kori-

dordaki kulplardan birini yakalamış olmalı ki çan çaldı. Çan sesine adamlar ve bir dakika sonra da Doktor Christie geldi. Paltosunu giyiyordu. Beni yatakta hâlâ tekmeler atarken ve kıvranırken ve üzerimde Hemşire Bacon'un burnundan gelen kanla gördü.

"Paroksizm geçiriyor," diye bağırdı. "Kötü bir tane. Aman Tanrım, ne sebep oldu buna?"

Hemşire Bacon hiçbir şey söylemedi. Eli yüzünde, ama gözleri gözlerimdeydi. "Ne oldu?" dedi Doktor Christie tekrar. "Rüya mı gördü?"

"Rüya gördü," diye yanıtladı. Sonra ona baktı ve canlandı. "Ah, Doktor Christie," dedi, "uyurken bir hanımın adını söylüyor ve kıpırdanıyordu!"

Bu beni tekrar bağırttı. Doktor Christie, "Peki. Paroksizm için tedavimizi biliyoruz. Siz erkekler ve Hemşire Spiller. Soğuk su daldırması. Otuz dakika."

Erkekler kollarımdan tutup beni kaldırdılar. Hemşireler tarafından o kadar fazla ezilmiştim ki, şimdi beni dik kaldırdıklarında uçmaya başlıyorum gibi geldi. Aslında beni sürüdüler: Ertesi gün ayak parmaklarının üzerinde sıyrıklar buldum. Ama şimdi o kattan evin bodrumuna indirilişimi hatırlamıyorum. Kapıdan yasaklı odaya geçişi -o karanlık koridordan banyonun olduğu odaya inişi- hatırlanuyorum. Muslukların gürleyişini, ayaklarımın altındaki fayansların soğukluğunu hatırlıyorum – ama sadece puslu bir şekilde. En çok hatırladığım, beni kollarımdan ve bacaklarımdan bağladıkları tahta çerçeve ve sonra onu makarayla yukarı çekip suyun üstünde salladıklarında gıcırdayışı, ben kayışlara asıldıkça sallanışı.

Sonra makarayı serbest bıraktıklarındaki düşüşü hatırlıyorum, durdurduklarındaki şoku -buzlu suyun yüzüme kapanışı, nefes almaya çahşıkça ağzıma ve burnuma doluşu- tükürüp öksürdüğümde emişi.

Beni astıklarını sandım.

Öldüğümü sandım. Sonra beni yukarı çektiler ve tekrar düşürdüler. Bir dakika yukarı çekiş, bir dakika daldırma. Toplam on beş daldırma. On beş şok. Hayatımın ipini on beş çekiş.

Bundan sonra hiçbir şey hatırlamıyorum.

Sonuçta, beni öldürmüş olabilirlerdi. Karanlıkta yattım. Rüya görmedim. Düşünmedim. Kendim olduğumu söyleyemezdiniz, hiç kimse değildim. Belki bir daha asla kendim olmayacaktım. Çünkü uyandığımda, her şey değişmişti. Tekrar eski elbisemi ve eski çizmelerimi giydirerek ve eski odama götürdüler; bir koyun gibi onlarla gittim. Her yerim çürük ve yanıklarla kaplıydı, ama pek hissetmiyordum. Ağlamadım. Oturdum ve diğer hanımlar gibi hiçbir şeye bakmadım. Olur da bir kriz daha geçirirsem diye bana çadır bezinden kelepçeler takmaktan söz ediyorlardı, ama o kadar sessiz yatıyordum ki bu fikirden vazgeçtiler. Hemşire Bacon benim adıma Doktor Christie'yle konuştu. Ona tosladığım yer kararmıştı ve beni yalnız yakalasa hırpalayacağını sanıyordum – sanırım bunu yapsa, darbeleri gözümü kırpmadan karşılardım. Ama bana, her şey gibi o da değişmiş gibi geldi. Bana garip bir şekilde baktı, o gece yatağa yattığımda ve diğer hanımlar gözlerini kapadığında gözlerime baktı. "İyi misin?" dedi yumuşakça. Diğer yataklara göz attı, sonra tekrar bana baktı. "Zararı yok – ha Maud? Hepsi eğlence, değil mi? Biraz eğlenmeliyiz, değil mi? Yoksa delirirız..."

Yüzümü çevirdim. Ama sanırım hâlâ beni seyrediyordu. Umurumda değildi. Artık hiçbir şey umurumda değildi. Bütün bu süre boyunca sinirlerimi ve moralimi sağlam tutmuştum. Kaçma şansımı beklemiştim ve hiçbir yere varamamıştım. Birdenbire, Bayan Sucksby, Bay Ibbs, Beyefendi ve hatta Maud'la ilgili anılarım silinir gibi oldu. Sanki kafam dumanla doluydu ya da üzerinde uçuşan bir perde vardı. Aklımda, Borough'nun caddelerinin üzerinden geçmeye çalıştığımda yolumu kaybettiğimi fark ettim. Bu evde o caddeleri başka kimse bilmezdi. Ha-

nımlar Londra'dan bahsettiklerinde, sadece küçük birer kızken bulunduklarını hatırladıkları Sosyete'de bir yerden söz ederlerdi – orası benim bildiğim şehirden o kadar farklı bir yerdi ki Bombay olsa aynı şeydi. Kimse beni kendi adımla çağırmıyordu. *Maud* ve *Bayan Rivers* denince cevap vermeye başladım; bazen bana, bu kadar çok insan öyle söylüyorsa o zaman Maud *olmalıydım* gibi geliyordu. Ve bazen rüya bile gördüğümü sanıyordum, kendi rüyalarım değil, ama onunkiler, bazen de Briar'dan şeyler, onun söylediği ve yaptığı şeyleri sanki ben söylemiş ve yapmışım gibi hatırlıyordum.

Hemşireler -Hemşire Bacon dışındaki- daldırıldığım geceden sonra bana her zamankinden de soğuk davranıyorlardı. Ama sarsılmaya, itilip kakılmaya ve tokatlanmaya alıştım. Diğer hanımların da itilip kakılmasını görmeye alıştım. Hepsine alıştım. Yatağıma, parlak lambaya, Bayan Wilson'a, Bayan Price'a, Betty'ye, Doktor Christie'ye alıştım. Artık bir sülüğe aldırmazdım. Ama Doktor Christie hiç getirmedi. Kendime Maud dememin, daha iyi olduğumu değil, ama sadece hastalığımın farklı bir yön aldığını ve geri geleceğini gösterdiğini söyledi. Geri gelene kadar da beni iyileştirmeye çalışmanın faydası yoktu, böylece denemeyi bıraktı. Fakat duyduğuma göre, gerçekte bütün tedavileri bitmişti: Çünkü yılan gibi konuşan hanımı iyileştirmişti ve bunu o kadar iyi yapmıştı ki annesi onu evine götürmüştü; bundan dolayı ve ölen hanımlardan dolayı ev para kaybetmişti. Artık her sabah kalp atışlarını dinliyor, ağzıma bakıyor ve gidiyordu. Yatak odalarında hava çok bunaltıcı ve iğrenç olunca hiç uzun kalmıyordu. Tabii biz zamanımızın çoğunu orada geçiriyorduk ve ben buna bile alıştım.

Tanrı bilir daha nelere alışacaktım. Tanrı bilir beni orada daha ne kadar tutacaklardı – belki yıllarca. Belki zavallı Bayan Wilson kadar: Belki o da -kimbilir?- kardeşi onu ilk getirdiğinde benim kadar aklı başındaydı. Bugün orada olabilirdim. Hâlâ bunu düşünür ve titrerim. Asla çıkamayabilirdim ve Ba-

yan Sucksby ve Bay Ibbs ve Beyefendi ve Maud, şimdi nerede olurlardı?

Bunu da düşünürüm.

Ama sonunda çıktım. Talih sayesinde. Talih kördür ve tuhaf biçimlerde işler. Yunanlılara Truvalı Helen'i talih gönderdi -değil mi?- ve Uyuyan Güzel'e prensi. Talih beni bütün bir yaz boyunca Doktor Christie'nin evinde tuttu: Sonra beni kime gönderdi dinleyin:

Bu sanırım beni daldırdıklarından beş ya da altı hafta sonraydı – temmuzda bir zaman. O zamana kadar ne kadar aptallaştığımı düşünün. Mevsim hâlâ ılıktı ve hepimiz bütün gün boyunca uyumaya başlamıştık. Sabahları yemek çanının çalmasını beklerken uyuyorduk; öğleden sonraları da hanımları oturma odasının her yerinde uyuklarken, kafalarını sallarken, yakalarına salyalarını akıtırken görebilirdiniz. Başka yapacak bir şey yoktu. Uyanık kalmak için hiçbir şey yoktu. Uyumakla zaman geçiyordu. Herkes kadar uyuyordum. O kadar çok uyuyordum ki, bir sabah Hemşire Spiller odamıza geldiğinde ve, "Maud Rivers, benimle gel, ziyaretçin var," dediğinde beni uyandırıp tekrar söylemeleri gerekti ve söylediklerinde ne demek istediklerini anlamadım.

"Ziyaretçi mi?" dedim.

Hemşire Spiller kollarını kavuşturdu. "Onu istemiyorsun o zaman? Eve mi yollayayım?" Hâlâ parmaklarını ovup yüzünü buruşturan Hemşire Bacon'a baktı. "Kötü mü?" dedi.

"Akrep sokması gibi, Hemşire Spiller."

Hemşire Spiller ahlayıp vahladı. Ben tekrar,

"Ziyaretçi mi? Bana mı?" dedim.

Esnedi. "Bayan Rivers'a yani. Bugün o musun, değil misin?"

Bilmiyordum. Ama kalktım, titreyen bacaklarımla, kalbimden akan kanı hissederek – ziyaretçi bir erkekse, Maud da olsam Sue da, ya da her kim olsam, Beyefendi olmalı diye düşünebil-

dım sadece. Dünyam o kadar küçülmüştü ki, sadece bana zarar verildiğini ve bunu yapanın o olduğunu biliyordum. Bayan Wilson'a baktım. Ona üç ay önce söylediğim fikir aklıma gelmişti, Beyefendi gelirse onu öldürecektim. O zaman bunu gerçekten kastetmiştim. Şimdi onun suratını görmek düşüncesi o kadar umulmadıktı ki beni hasta etti.

Hemşire Spiller duraksadığımı gördü. "Hadi gel," dedi, "eğer geliyorsan! Saçını boşver." Elimi başıma koymuştum. "Emlnim, seni ne kadar deli görse o kadar iyi. Hayal kırıklığı olmaz, değil mi?" Hemşire Bacon'a göz attı. Sonra, "Hadi!" dedi tekrar ve ben seğirdim, sonra onun arkasından koridora ve merdivenlerden aşağı giderken tökezledim.

Bir çarşamba günüydü – henüz bunu bilmiyor olsam da, çarşambaları Doktor Christie ve Doktor Graves'in arabalarıyla gezerek yeni deli hanım müşteriler bulmaya çıkmaları ve evin sessiz olması bir şanstı. Bazı hemşireler ve bir ya da iki erkek, koridorda durup açık kapıdan hava alıyorlardı; adamlardan biri bir sigara tutuyordu ama Hemşire Spiller'ı görünce sakladı. Ama bana bakmadılar ve ben de onlara pek bakmadım. Ne olacağını düşünüyor ve kendimi anbean daha da hasta hissediyordum.

"Buraya," dedi Hemşire Spiller, başını oturma odasına doğru sallayarak. Sonra kolumu yakaladı ve beni kendine çekti. "Unutma: Yalanlarını söylemek yok. Böyle bir günde yastıklı oda güzel ve serindir. Bir süredir kullanılmıyor. Doktorlar yokken benim sözüm bir erkeğinki kadar geçerlidir. Duyuyor musun beni?"

Beni sarstı. Sonra odaya itti. "İşte burada," dedi farklı bir sesle orada bekleyen kişiye.

Beyefendi'yi ummuştum. O değildi. Mavi bir gemici paltosu giymiş, sarı saçlı, mavi gözlü bir oğlandı ve onu gördüğüm ilk anda içimden bir rahatlama ve hayal kırıklığı karışımının aktığını öyle güçlü bir şekilde duydum ki neredeyse bayılıyordum; çünkü onu bir yabancı sandım ve başka birisi için gelen biri ol-

duğunu ve bir yanlışlık olduğunu sandım. Sonra onu benim hatlarımı şaşkın bir şekilde süzerken gördüm ve en sonunda, en sonunda -sanki yüzü ve adı buğuların veya bulanık suyun arasından yavaş yavaş beynimin yüzeyine yükseliyormuş gibi- en sonunda onu tanıdım, hizmetçi elbisesi yokken bile. Charles'tı, Briar'daki bıçakçı oğlan. Daha önce dediğim gibi, beni süzdü, sonra başını eğdi ve benden öteye, Hemşire Spiller'dan öteye, sanki arkadan Maud gelecekmiş gibi baktı. Sonra tekrar bana baktı ve gözleri büyüdü.

Beni kurtaran işte buydu. Bayan Cream'in yerinden ayrıldığımdan bu yana geçen bütün zaman boyunca bana bakıp Maud'u değil de Sue'yu gören ilk iki göz onunkilerdi. Bana geçmişimi geri verdiler. Geleceğimi de verdiler – çünkü kapı girişinde durup onun bakışlarıyla karşılaştığım, benden kayıp, sonra tekrar şaşırmış bir halde bana döndüğünü gördüğüm saniyede kendi karmaşam beni terk etmeye başladı ve bir plan yaptım. Her parçası bütün, tam bir şekilde yaptım.

Plan, çaresizlikten her şeyi göze almıştı.

"Charles!" dedim. Konuşmaya alışık değildim ve sesim viraklama gibi çıktı. "Charles, sen beni zor tanırsın. Sanırım... sanırım çok değişmiş olmalıyım. Ama, ah, ne iyi ettin de eski hanımımı ziyarete geldin!"

Sonra ona gidip elini tuttum, gözlerimi onunkinden ayırmadan ve onu kendime çektim, neredeyse ağlayarak kulağına fısıldadım:

"O olduğumu söyle, yoksa işim bitik! Sana ne istersen veririm! O olduğumu söyle! Ah, lütfen o olduğumu söyle!"

Elini tutmaya devam ettim ve burup sıktım. Geri adım attı. Alnı boyunca kırmızı bir iz bırakan bir kep takmıştı. Şimdi bütün yüzü kıpkırmızı olmuştu. Ağzım açtı.

"Küçükhanım, ben... Küçükhanım..."

Tabii Briar'da bana böyle derdi. Şükürler olsun ki öyle derdi! Hemşire Spiller onu duydu ve pis bir tür tatminle, "Ya, bir

hanımın aklı ne kadar da çabuk netleşirmiş evden sevgili bir yüz görünce? Doktor Christie buna ne kadar da memnun olacak!"

Döndüm ve gözlerine baktım. Tatsız görünüyordu. "Genç erkeği ayakta mı tutacaksın? Bu kadar yoldan gelmiş? Evet ya, sen otur. Ama genç bey, senin yerinde olsam çok yakınına oturmazdım. Ne zaman fırlayıp ırmık atacakları belli olmaz, uysal olanların bile. Tamam daha iyi. Şimdi, ben burada kapının yanında duracağım ve eğer tekmelemeye başlarsa seslen – tamam mı?"

Pencereye yakın iki sert sandalyeye oturmuştuk. Charles hâlâ şaşkın bakıyordu; şimdi bir de gözlerini kırpıp korkmuş görünmeye başlamıştı. Hemşire Spiller açık kapının girişinde duruyordu. Orası daha serindi. Kollarını kavuşturdu ve bizi seyretti, ama arada sırada da kafasını koridora döndürüp, ilerideki hemşirelere kafasını sallıyor veya mırıldanıyordu.

Charles'ın elini hâlâ iki elimin arasında tutuyordum. Bırakamıyordum. Titreyerek ona doğru eğildim ve fısıldadım.

"Charles, ben... Charles, hayatımda kimseyi gördüğüme bu kadar sevinmemiştim! Sen... Sen bana yardım etmelisin."

Yutkundu. Aynı alçak sesle,

"Siz Bayan Smith misiniz?"

"Şişt! Şişt! Evet. Ah, evet!" Gözlerim sulanmaya başladı. "Ama bunu burada söylememelisin. Demelisin ki..." Hemşire Spiller'a baktım, sonra daha da sessiz konuştum. "Bayan Lilly olduğumu söylemelisin. Nedenini sorma."

Ne düşünüyordum? Evet, bir yılan gibi konuşan hanımı ve ölen iki hanımı düşünüyordum. Doktor Christie'nin hastalığının farklı bir yön aldığını, ama zamanla geri döneceğinden emin olduğunu söylediğini düşünüyordum. Eğer Charles'ın Maud değil de Sue olduğumu söylediğini duysa, beni daha da kapalı tutacağını düşünüyordum – belki bağlar, yastıklar, daldırır, Charles'ı da daldırırdı. Başka bir deyişle, korku beynimi döndürmüştü. Ama ayrıca o planım da vardı. Anbean daha netleşiyordu.

"Nedenini sorma," dedim tekrar. "Ama, ah, bana nasıl bir oyun oynandı! Beni deli gösterdiler, Charles."

Etrafına bakındı. "Bu ev deliler için mi?" dedi. "Ben burayı büyük bir otel sanmıştım. Bayan Lilly'yi burada bulacağımı sanmıştım. Ve... ve Bay Rivers'ı."

"Bay Rivers," dedim. "Ah! Ah! O Şeytan! Beni kandırdı, Charles ve benim olacak parayla Londra'ya gitti. O ve Maud Lilly! Ah! Ne çift ama! Beni burada ölmeye bıraktılar!.."

Sesim yükselmişti, elimde değildi: Başka birisi -gerçekten deli başka birisi- benim ağzımdan konuşuyor gibiydi. Daha yüksek sesle konuşmamak için Charles'ın parmaklarını sıktım. Onları neredeyse kıracak kadar sıktım. Ve korkuyla kapıdaki Hemşire Spiller'a baktım. Başını çevirmişti. Arkası kapının dikmesine dönüktü; hemşireler ve adamlarla gülüyordu. Tekrar Charles'a baktım, tekrar konuşmak niyetiyle. Ama yüzü değişmişti ve beni durdurdu. Yanağı alevli kırmızıdan beyaza dönmüştü. Fısıldayarak,

"Bay Rivers Londra'ya mı gitti?" dedi.

"Londra'ya," dedim, "ya da Tanrı bilir nereye. Cehenneme gitse şaşmam!"

Yutkundu. Seğirdi. Sonra parmaklarını benden çekti ve yüzünü elleriyle kapadı.

"Ah! Ah!" dedi, titrek bir sesle – tıpkı benim gibi. "Ah, o zaman ben bittim!"

Ve beni müthiş derecede şaşırtarak ağlamaya başladı.

Sonra, gözyaşlarının arasında hikâyesi sızmaya başladı. Sonunda anlaşıldı ki -aylar önce tahmin ettiğim gibi- Briar'da bıçak bileyerek geçen bir hayat, Beyefendi gittikten sonra artık yaşamaya değecek bir hayat gibi görünmemişti ona. Charles bunu o kadar fazla hissediyordu ki, keder basmaya başlamıştı. O kadar uzun kederlenmişti ki, kâhya Bay Way onu kırbaçlamıştı.

"Beni çıplak kırbaçlayacağını söyledi," dedi, "ve yaptı. Tanrım, beni nasıl bağırttı! Ama o kırbaçlama hiçbir şeydi – ümidi kırılmış kalbimin elemi, boşluğu yanında."

Bunu öyle bir şekilde söyledi ki, bunu çalıştığını düşündüm; sonra sanki ona vuracağımı veya güleceğimi sanıp kendini bir darbeye hazırlar gibi kaskatı durdu. Ama ona tek söylediğim -acı bir şekilde- şu oldu: "Sana inanıyorum. Bay Rivers kalplere bunu yapar."

Maud'un kalbini düşünüyordum. Charles fark etmemiş gibiydi. "Yapar!" dedi. "Ne beyefendi ama! Ah, ama öyle, değil mi?"

Yüzü parladı. Burnunu sildi. Sonra tekrar ağlamaya başladı. Hemşire Spiller baktı ve dudağını büktü. Ama bütün yaptığı bu oldu. Belki, Doktor Christie'nin evinde hanım akrabalarını görmeye gelen insanlar çok ağlardı.

Tekrar koridora baktığında, Charles'a döndüm. Onu bu kadar perişan görmek kendi kafamı sakinleştirmişti. Biraz daha titremesine izin verdim ve bunu yaparken onu daha yakından inceledim. İlk başta görmediğimi gördüm – boynu kirli ve saçı tuhaftı: Bir tarafı soluk ve kuştüyü gibi kabarık, öbür tarafı düzgün dursun diye ıslattığı yerde karanlık ve katı. Paltosunun kolunun yününe bir dal takılmıştı. Pantolonu tozlanmıştı.

Gözlerini sildi ve benim baktığımı görünce her zamankinden de fazla kızardı. Sessizce,

"Şimdi iyi bir oğlan ol ve bana doğruyu söyle. Briar'dan kaçtın, değil mi?" dedim.

Dudağını ısırdı, sonra başıyla onayladı. "Ve hepsi Bay Rivers uğruna mı?" dedim. Tekrar başıyla onayladı. Sonra titrek bir nefes çekti.

"Bay Rivers bana derdi ki, küçükhanım," dedi, "beni ona uşak olarak alacaktı, bir uşağa verecek parası olunca. Briar'da kalmaktansa onun yanında bedava çalışmayı yeğleyeceğimi düşündüm. Ama onu Londra'da nasıl bulacaktım? Sonra o Bayan Lilly'yle kaçma kargaşası oldu. Ev o zamandan beri tepetaklak oldu. Bayan Lilly'nin onunla kaçtığını sanıyorduk, ama kimse emin değildi. Buna skandal diyorlar. Kızların yarısı gitti. Bayan

Cakebread başka bir adamın mutfağına gitti! Şimdi yemekleri Margaret yapıyor. Bay Lilly'nin aklı tam değil. Yemeklerini kaşık kaşık Bay Way'in yedirmesi gerekiyor!"

"Bayan Cakebread," dedim kaşlarımı çatarak. "Bay Way." İsimler pek çok ışık gibiydi: Her biri yandığında, beynimin bir tarafı aydınlanıyordu. "Margaret. Bay Lilly." Ve sonra: "Kaşık kaşık! Ve her şey... Ve bütün bunlar Maud, Bay Rivers'la kaçtığı için mi oldu?"

"Bilmiyorum, küçükhanım." Başını salladı. "Hissetmesi bir hafta aldı diyorlar. Çünkü başta sakindi, sonra bazı kitaplarına zarar verildiğini görmüş – ya da onun gibi bir şey. Sonra kütüphanesinin yerinde bir kriz geçirmiş. Şimdi ne kalem ne de başka bir şey tutamıyor ve sözlerini unutuyor. Bay Way bana onu büyük bir tekerlekli sandalyede ittirdi, ama on metre bile gidemedim – hiçbir şey yapamıyordum... -ağlamaya başlıyordum!.. En sonunda kara suratlı domuzlarına bakmam için teyzemin yanına gönderildim. Diyorlar ki," tekrar burnunu sildi, "domuzlara bakmak melankoliye iyi gelirmiş. Ama benimkine hiç iyi gelmedi..."

Artık dinlemiyordum. Kafamda hepsinden daha parlak bir ışık yanmıştı. Tekrar elini tuttum. "Kara suratlı domuzlar mı?" dedim gözlerimi kısarak. Başıyla onayladı.

Teyzesi Bayan Cream'di.

Sanırım taşrada böyledir. Ona soyadını sormayı hiç düşünmemiştim. Benimle aynı odada, böceklerle dolu aynı samandan şiltede uyumuştu. Teyzesi, gelip gizlice evlenen bey ve hanımdan söz edince, hemen onların kim olduğunu tahmin etmişti; kendi şansına inanamayarak hiçbir şey söylememişti. Birlikte bir at arabasıyla gittiklerini duymuş ve kuzeninden -arabacıyla konuşan, Bayan Cream'in en büyük oğlu- Doktor Christie'nin evinin adını ve yerini öğrenmişti.

"Buranın büyük bir otel olduğunu sandım," dedi tekrar – tekrar korkuyla etrafına bakarak, lambalardaki tellere, çıplak gri duvarlara, pencerelerdeki parmaklıklara. Üç gece önce Bayan

Cream'in evinden kaçmış ve o zamandan beri hendeklerde ve çalılıklarda uyumuştu... "Çok geç," dedi, "geri dönmek için, artık buraya geldim. Kapıda Bay Rivers'ı sordum. Bir deftere baktılar ve herhalde karısını demek istediğimi söylediler. Sonra Bayan Maud'un hep nasıl biri olduğunu hatırladım ve eğer Bay Rivers'ı beni yanına almaya ikna edecek biri varsa o olacaktı. Ama şimdi!.."

Dudağı tekrar titremeye başladı. Gerçekten de Bay Way haklıydı: Bu kadar gözü yaşlı olmak için çok büyük bir oğlandı ve başka sıradan bir yerde, başka bir zaman olsa ona kendim vururdum. Ama şimdilik onun gözyaşlarına baktığımda ve kendi çürük ve çaresiz gözlerime pek çok maymuncuk ve kilit gibi göründüler.

"Charles," dedim, ona daha eğilerek ve kendimi sakin göstermeye çalışarak. "Briar'a geri dönemezsin."

"Dönemem, küçükhanım," dedi. "Ah, dönemem! Bay Way benim derimi yüzer!"

"Ve herhalde teyzen de seni istemez."

Başını salladı. "Kaçtığım için bana aptal der."

"Peşinde olduğun Bay Rivers."

Dudağını ısırdı ve hâlâ ağlayarak başıyla onayladı.

"O zaman beni dinle," dedim – şimdi Hemşire Spiller duyacak korkusuyla, neredeyse konuşmadan, neredeyse fısıldamadan, sadece kelimeleri nefesimle çıkararak. "Dinle beni. Seni ona götürebilirim. Ama önce benim buradan çıkmama yardım etmelisin."

Beyefendi'nin nerede olduğunu bildiğim çok doğru olmasa da, yalan da sayılmazdı; çünkü bir kez Londra'ya varırsam ve Bayan Sucksby'den yardım alırsam onu bulurdum. Ama o zaman zaten yalan söylemiş olurdum. Herhalde siz de olsanız söylerdiniz. Charles gözünü bana dikti ve eliyle yüzünü sildi.

"Burdan çıkmanıza nasıl yardım edeceğim?" dedi. "Neden ne zaman isterseniz yürüyüp çıkamıyorsunuz, küçükhanım?"

Yutkundum. "Benim deli olduğumu düşünüyorlar, Charles. Girişim imzalandı -kimin yaptığını boşver- ve bu yüzden burada tutuluyorum. Kanun böyle. O hemşireyi görüyor musun? Kolunu görüyor musun? Öyle kollu yirmi hemşire var burada ve o kolları nasıl kullanacaklarını biliyorlar. Şimdi yüzüme bak. Ben deli miyim?"

Baktı ve gözünü kırptı. "Yani..."

"Tabii ki değilim. Ama burada öyle kurnaz bazı deliler var ki akıllı diye geçiyor ve doktorlarla hemşireler benimle onlar arasındaki farkı göremiyor."

Tekrar etrafına baktı. Sonra bana baktı -tıpkı biraz önce benim ona baktığım gibi- sanki beni ilk kez görüyormuşçasına. Saçıma, elbiseme, lastik çizmelerime. Ayaklarımı eteğimin altına çektim.

"Ben... ben emin değilim," dedi.

"Emin değil misin? Neden emin değilsin? Teyzenin yanına gidip domuzlarla yaşamak isteyip istemediğinden mi? Ya da Londra'ya -Londra'ya, dikkat et!- gidip Bay Rivers'ın yanında uşak olmak isteyip istemediğinden mi? Bir oğlanın bir şiline binebileceği filleri hatırlıyor musun? Buna zor seçim derim."

Gözlerini indirdi. Hemşire Spiller'a baktım. Bizim tarafa baknıştı, esniyordu ve bir saat çıkarmıştı.

"Domuzlar mı?" dedim çabucak. "Yoksa filler mi? Hangisi olacak? Tanrı aşkına, hangisi?"

Dudaklarını oynattı.

"Filler," dedi korkunç bir sessizlikten sonra.

"Aferin. Aferin. Şükürler olsun. Şimdi, dinle. Ne kadar paran var?"

Yutkundu. "Beş şilin ve altı peni," dedi.

"Tamam. Şimdi yapacağın şu. Herhangi bir kasabaya git, bir çilingir dükkânı bul ve bulunca onlardan..." Ellerimi gözlerime bastırdım. O bulanık suyun, o dalgalanan perdenin tekrar yük-

seldiğini hissettim. Neredeyse korkudan bağırıyordum. Sonra perde geri çekildi. "Bir anahtar iste," dedim, "iki buçuk santimlik ham anahtar. Efendinin istediğini söyle. Eğer adam satmazsa çalmalısın. Hayır, öyle bakma! Londra'ya gidince adama bir tane yollarız. Anahtarı alınca iyi sakla. Sonra bir demirciye git. Bir eğe al -parmaklarımı görüyor musun?- bunun genişliğinde. Dediğim genişliği göster bana. Tamam, aferin. Eğeyi de anahtar gibi sakla. Onları haftaya buraya getir -gelecek çarşamba, yalnızca çarşamba olur! Duydun mu beni?- ve gizlice bana ver. Anlıyor musun beni? Charles?"

Sabit gözlerle bakıyordu. Yine kızmaya başlamıştım. Ama sonra başıyla onayladı. Sonra bakışları beni geçti ve seğirdi. Hemşire Spiller kapıyı bırakmış ve bize doğru geliyordu.

"Süre doldu," dedi.

Kalktık. Düşmemek için sandalyemin arkasına tutunuyordum. Charles'a, sanki gözlerim onunkileri tutuşturabilirmiş gibi baktım. Elini bırakmıştım ama şimdi yine uzandım.

"Söylediklerimi hatırlayacaksın, değil mi?"

Korkulu bir şekilde başını salladı. Gözlerini indirdi. Elini çekip uzaklaşmak istedi. Sonra tuhaf bir şey oldu. Parmaklarının avcumda hareket ettiğini hissettim ve onları bırakamadım.

"Bırakma beni!" dedim. Sözlerin nereden geldiğini bilmiyorum. "Lütfen beni bırakma!"

Sıçradı.

"Hadi artık," dedi Hemşire Spiller. "Buna zamanımız yok. Hadi."

Parmaklarımı onunkinden ayırmaya başladı. Bu bir-iki saniye sürdü. Charles serbest kalan elini çabucak geri çekti ve parmaklarını ağzına koydu.

"Üzücü, değil mi?" dedi ona Hemşire Spiller, kolları benimkilerin etrafında. Omuzlarım titredi. "Ama aldırmayın. Hepsi böyle olur. Bizce en iyisi hiç gelmemek. Onlara evlerini hiç hatırlatmamak. Bu onları kamçılıyor." Beni daha sert çekti. Char-

les geri çekildi. "Şimdi insanlarınıza onu ne kadar üzücü bir halde bulduğunuzu söylediğinizde bunu da söyleyin – olmaz mı?"

Charles ondan bana baktı ve başıyla onayladı.

"Charles, affedersin," dedim. Dişlerim sözleri söylerken titriyordu. "Aldırma. Bir şey değil bu. Hiçbir şey değil."

Ama onun şimdi bana bakıp, aslında gerçekten de deli olduğumu düşündüğünü görebiliyordum ve böyle düşünüyorsa Bayan Sucksby'yi asla göremeyecektim ve Maud'dan intikamımı asla alamayacaktım. Bu düşünce korkumdan da şiddetliydi. Kendimi sakinleştirdim ve en sonunda Hemşire Spiller beni bıraktı. Charles'ı kapıya geçirmek için başka bir hemşire geldi: Onun gittiğini seyretmeme izin verdiler; arkasından koşmamak için yapabileceğim tek şey buydu. Giderken arkasını döndü, tökezledi ve gözlerime baktı. Sonra tekrar şaşkın göründü. Gülümsemeye çalışmıştım ve sanırım gülümsemem korkunçtu.

"Hatırla!" diye seslendim, sesim yüksek ve tuhaf çıktı. "Filleri hatırla!"

O zaman hemşireler kahkahayla bağırdılar. Biri beni itti. Bütün gücüm kesilmişti ve itişi beni yere devirdi. Bir yığın halinde yattım. "Filler!" dediler. Durdular ve ağlayana kadar bana güldüler.

O hafta korkunçtu. Aklım başıma gelmişti, ev her zamankinden de acımasız görünüyordu ve daha önce burayı karıksarken ne kadar çökmüş olduğumu gördüm. Ya yedi günde tekrar karıksarsam? Ya aptallaşırsam? Ya Charles geri geldiğinde onu tanımayacak kadar korkmuş olursam? Bu düşünce beni neredeyse öldürüyordu. Kendimi tekrar bir hayale kaptırmamak için her şeyi yaptım. Kendi kollarımı simsiyah çürüyene kadar çimdikledim. Kendi dilimi ısırdım. Her sabah korkunç günlerin geçtiği ve benim farkına varmadığım duygusuyla uyandım. "Bugün ne?" diye soruyordum Bayan Wilson ve Bayan Price'a. Tabii hiç

bilmezlerdi. Bayan Wilson her günü Kutsal Cuma sanırdı. Sonra Hemşire Bacon'a sorardım.

"Bugün günlerden ne, Hemşire Bacon?"

"Ceza Günü," diye yanıtlardı, acıdan yüzünü buruşturup ellerini ovarak.

Sonra, sonunda Charles'ın gelmeyeceği korkusu vardı -çok deli olduğumdan- ya da cesaret edemeyeceği veya bir felakete uğrayacağı için. Onu benden uzak tutabilecek mantıklı mantıksız her şeyi düşündüm – çingeneler ya da hırsızlar tarafından kaçırılması, boğalar tarafından ezilmesi, onu evine geri dönmeye ikna edecek dürüst insanlara kanması gibi. Bir gece yağmur yağdı ve uyuduğu hendeğin suyla dolup onu boğduğunu düşündüm. Sonra gök gürültüsü ve şimşek oldu, onun bir ağacın altına elinde bir eğeyle sığındığını hayal ettim...

Bütün hafta böyle geçti. Sonra çarşamba geldi. Doktor Graves ve Doktor Christie arabalarıyla çıktılar ve sabah geç bir saatte, Hemşire Spiller odamızın kapısına geldi, bana baktı ve, "Amma caziben varmış! Aşağıda o genç çocuk yine seni ziyarete gelmiş. Böyle giderse, evlilik ilanını asmalıyız..." Beni aşağı götürdü. Koridorda bana dirsek attı. "Yaramazlık yok," dedi.

Bu sefer Charles her zamankinden de korkmuş görünüyordu. Daha önce oturduğumuz sandalyelere oturduk ve tekrar Hemşire Spiller kapıda durup koridordaki hemşirelerle takıldı. Bir dakika sessizlik içinde oturduk. Fısıldayarak,

"Charles, yaptın mı?" dedim.

Başıyla onayladı.

"Ham anahtar?"

Tekrar başını salladı.

"Eğe?"

Bir baş sallama daha. Ellerimi gözlerimin önüne koydum.

"Ama ham anahtara," dedi yakınır bir tonla, "neredeyse bütün paramı verdim. Çilingir dedi ki bazı ham anahtarlar diğer-

lerinden daha hamdır. Bana bunu söylememiştiniz. Elindeki en ham olanı aldım."

Parmaklarımı araladım ve gözlerine baktım.

"Ona ne kadar verdin?" dedim.

"Üç şilin, küçükhanım."

Altı penilik bir ham anahtar için üç şilin! Tekrar gözlerimi kapadım. Sonra, "Olsun," dedim. "Olsun. Aferin..."

Sonra ona bir sonra ne yapması gerektiğini söyledim. O gece, Doktor Christie'nin parkının duvarının öbür tarafında beni beklemesini söyledim. En büyük ağacın büyüdüğü noktayı bulup beni orada beklemesini söyledim. Eğer gerekirse beni bütün gece beklemeliydi – çünkü kaçışımın ne kadar süreceğini kesin olarak bilemiyordum. Ve eğer hiç gelmezsem, beni durduracak bir şey olduğunu anlamalı ve ertesi gece tekrar gelip beklemeliydi – bunu üç gece boyunca yapmalıydı.

"Ve o zaman da gelmezseniz?" diye sordu, gözleri açık.

"O zaman da gelmezsem," dedim, "şunu yap: Londra'ya git ve Lant Sokağı adlı sokağı bul, orada Bayan Sucksby adında bir hanım yaşar, ona benim nerede olduğumu söyle. Tanrı biliyor ya, Charles, o hanım beni sever! Benim arkadaşım olduğun için seni de sevecektir. O ne yapılacağını bilir."

Başımı çevirdim. Gözlerim yaş dolmuştu. "Anladın mı?" dedim en sonunda. "Yemin eder misin?"

Ettiğini söyledi. "Bana elini göster," dedim o zaman ve nasıl titrediğini görünce, ham anahtarı ve eğeyi düşürür korkusuyla bana çaktırmadan vermeye çalışmasını göze almadım. Onları cebinde tuttu ve tam ondan ayrılmadan önce kaptım – Hemşire Spiller bakarken ve Charles'ın beni yanağımdan öptüğünü ve kızardığını görüp gülerken. Eğe kolumdan yukarı gitti. Anahtarı tuttum – sonra, yukarı çıkarken çorabımı çekermiş gibi durdum ve çizmelerimden birinin içine kaydırdım.

Sonra yatağımda yattım. Duymuş olduğum bütün hırsızları ve hırsız şişinmelerini düşündüm. Şimdi ben onlar gibiydim.

Eğem vardı, ham anahtarım vardı. Tımarhane duvarının öbür tarafında arkadaşım vardı. Şimdi bütün yapmam gereken, bir anahtar ele geçirip, kopyasını yapabilmem için yetecek kadar tutmaktı.

Şöyle yaptım:

O gece, Hemşire Bacon koltuğunda oturup parmaklarını esnetirken,

"Bu akşam parmaklarınızı Betty'nin yerine ben ovayım, Hemşire Bacon. Betty bundan hoşlanmıyor. Yağın onu pirzola gibi kokuttuğunu söylüyor."

Betty'nin ağzı açık kaldı. "Ah! Ah!" diye bağırdı.

"Tanrım sen bize yardım et," dedi Hemşire Bacon. "Bu sıcak yetmezmiş gibi. Sus Betty! Pirzola gibi mi dedin? Sana bütün iyiliklerimden sonra?"

"Asla demedim!" dedi Betty. "Asla!"

"Dedi," dedim. "Tavaya hazır pirzola gibi. Onun yerine bırakın ben yapayım. Bakın benim ellerim ne kadar temiz ve yumuşaktır."

Hemşire Bacon baktı, parmaklarına değil, ama yüzüme. Sonra gözlerini kıstı. "Betty, sus!" dedi. "Bu ne patırtı; ah etim yanıyor. Kimin yaptığı umurumda değil, ama gürültücü bir kızdansa sessiz bir kızı tercih ederim. İşte." Başparmağının ucunu eteğindeki cebin kenarına koydu ve geri çekti. "Çıkar onları," dedi bana.

Anahtarlarını kastediyordu. Duraksadım, sonra elimi soktum ve anahtarları çektim. Bacağının sıcaklığından ısınmışlardı. Bunu yapışımı seyretti. "O en küçük olan," dedi. Onu tuttum ve diğerlerini sallanmaya bıraktım, sonra dolaba gittim ve yağ kavanozunu çıkardım. Betty yatağında yüzüstü yatıyor, tekmeler atıyor, yastığına ağlıyordu. Hemşire Bacon arkasına yaslanmış, kollarını sıvamıştı. Yanına oturdum ve merhemi şişmiş ellerinin her yerine sürdüm, daha önce yapılışını yüz kere seyrettiğim gibi. Yarım saat kadar ovdum. Arada bir yüzünü buruşturuyordu.

Sonra gözleri yarı kapandı ve kapakların altından bana baktı. Sıcak ve düşünceli bir şekilde baktı, neredeyse gülümsedi.

"Çok kötü değilmiş, değil mi?" diye mırıldandı. "Ha?"

Yanıtlamadım. Onu değil, geceyi ve yapmam gerekenleri düşünüyordum. Eğer rengim değişmişse, bunu utandığıma verecekti. Eğer tuhaf görünüyorsam ve kendime güvensizsem, ona neydi? Orada hepimiz tuhaftık. En sonunda esneyip ellerini çektiğinde ve gerindiğinde, kalbim güm güm attı, ama o bunu görmedi. Yarından kalkıp merhemi dolaba götürmeye gittim. Kalbim tekrar gümbürdedi. Yapmam gereken şey için yalnızca bir saniyem vardı. Anahtar halkası kilitten sarkıyordu, istediğim -kapıları açan- en altta sallanıyordu. Onu çalmayı planlamamıştım, çalsam fark ederdi. Ama Lant Sokağı'na her zaman sabun parçaları, macun ve balmumuyla adamlar gelirdi... Anahtarı kaldırdım ve çabucak, ama çok dikkatlice kavanoza bastırdım.

Yağ, anahtarın ucunun şeklini çok iyi aldı. Ona bir kez baktım, sonra kapağı kapadım ve kavanozu tekrar rafına koydum. Dolabın kapağını kapadım, ama sadece kilitler gibi yaptım. Anahtarı koluma sildim. Hemşire Bacon'a geri verdim ve o da daha önceki gibi başparmağının ucuyla cebini açtı.

"İçeri," dedi, anahtarları koymaya yeltendiğimde. "En dibe. Tamam öyle."

Onunla göz göze gelmiyordum. Yatağıma gittim, o esnedi, sandalyesinde oturdu ve her zamanki gibi uyukladı, ta ki Hemşire Spiller ilaçlarımızı getirinceye kadar. Ben benimkini öbür hanımlarla birlikte almaya alışmıştım, ama bu gece döktüm -bu kez şilteye- sonra boş kâseyi geri verdim. Sonra heyecan içinde Hemşire Bacon'ın ne yapacağını seyrettim. Eğer dolaba gitseydi -diyelim bir kâğıt, kek ya da örgü parçası veya küçük bir şey için- ve açık bulsaydı ve kilitleseydi ve planımı bozsaydı ne yapardım bilemiyorum. Sanıyorum gerçekten onu öldürürdüm. Ama neyse ki gitmedi. Sadece uyuyarak sandalyesinde oturdu. O kadar uzun uyudu ki bir daha uyanacağından umudumu kes-

dım: Öksürdüm; çizmemi aldım ve düşürdüm; yatağımın ayaklarını yerde sürüdüm – ve o hâlâ uyudu. Sonra bir rüya onu uyandırdı. Kalktı ve geceliğini giydi. Parmaklarım yüzümdeydi ve aralarından onun bunu yaptığını gördüm: Ayakta durup, geceliğinin pamuklu kumaşından karnını ovduğunu gördüm ve bütün hanımlara, sonra bana baktığını, sanki bir şey düşünüp taşınıyormuş gibi göründüğünü gördüm...

Ama sonra fikrinden vazgeçti. Belki sıcaktandı. Tekrar esnedi, anahtar zincirini boynuna astı, yatağına yattı ve horlamaya başladı.

Horlamalarını saydım. Yirmi sayınca, bir hayalet gibi kalktım, dolaba süründüm ve yağ kavanozunu çıkardım.

Sonra kopyamı kestim. Ne kadar sürdüğünü bilmiyorum. Sadece saatler sürdüğünü biliyorum – çünkü tabii eğe iyi olsa da, sesi bastırmak için çarşafları ve battaniyeleri ellerimin üstüne kapasam da, demirin sürtünme sesi hâlâ yüksek gibi geliyordu ve ancak Hemşire Bacon'un horlamalarına denk gelecek şekilde kesmeye cesaret edebiliyordum. Ve o zaman da çok çabuk eğeleyemiyordum, çünkü ham anahtarla kalıbı eşleştirip, kesiklerin doğru olduğundan emin olmam gerekiyordu; sonra parmaklarım ağrıyor, durup onları esnetmem gerekiyordu; ya da ıslanıyorlardı, anahtar elimde kayıp dönüyordu. Böyle umutsuz bir haldeyken yapmak korkunç bir işti. Gecenin kum gibi kayıp gittiğini hisseder gibi oluyordum – ya da Hemşire Bacon sessizleşince, durup etrafıma bakıyor, kendime -yataklara ve uyuyan hanımlara- dönüyordum ve oda o kadar kıpırtısız görünüyordu ki zamanın duracağından ve sonsuza kadar içinde kalacağımdan korkuyordum. O gece kimse seslenmedi, kimse kötü rüya görmedi, çanlar çalmadı, herkes yatağında derin derin uyuyordu. Evdeki tek uyanık kul bendim – bütün dünyadaki tek uyanık kul da olabilirdim; Charles'ın dışında, onun da uyanık olduğunu biliyordum... Doktor Christie'nin duvarlarının öbür tarafında beklediğini -beni beklediğini ve onun ötesinde Bayan Sucksby'nin

de beklediğini- belki yatağında iç çektiğini veya yürüdüğünü, üzüntüyle ellerini ovuşturduğunu ve adımı çağırdığını... Bana cesaret veren ve eğeyi doğru kullanmamı sağlayan bu düşünce olmalıydı.

Çünkü en sonunda ham anahtarı kavanoza koyup, kanalların tamamen tuttuğunu gördüğüm bir an geldi. Anahtar bitmişti. Bir tür şaşkınlık içinde onu tuttum. Ellerim demirden lekelenmiş, eğenin kaymasından sıyrılmış ve tutmaktan neredeyse uyuşmuştu. Ama onları saracak kadar kalmaya cesaret edemedim. Çok dikkatle kalktım, ekose elbisemi giydim ve lastik çizmelerimi aldım. Hemşire Bacon'ın tarağını da aldım – hepsi bu, sadece bu. Masasından aldım ve ben bunu yaparken kafasını oynattı: Nefesimi tuttum, ama uyanmadı. Oldukça hareketsiz durup suratına bakıtım. Ve birden her yerimi bir suçluluk kapladı. "Onu nasıl kandırdığımı anlayınca ne kadar hayal kırıklığına uğrayacak!" Onun, ellerini ovacağımı söylediğimde ne kadar memnun olduğunu düşündüm.

Tuhaf, böyle zamanlarda aklınıza gelen şeyler. Onu bir dakika daha seyrettim, sonra kapıya gittim. Yavaş yavaş anahtarı kilide soktum. Yavaş yavaş döndürdüm. "Lütfen Tanrım," diye fısıldadım hareket ederken. "Sevgili Tanrım, yemin ederim hayatımın kalanında iyi olacağım, dürüst olacağım, yemin ederim." Anahtar takıldı ve içerde kaldı. "Ha siktir! Ha siktir!" dedim. Kilit dili sıkışmıştı, sonuçta doğru kesmemiştim: Şimdi ne ileri ne geri dönmeyecekti. "*Ha siktir*! Seni lanet olası! Ah!" Daha sert kavradım ve tekrar denedim -hâlâ bir şey olmuyordu- en sonunda bıraktım. Sessizce yatağıma döndüm, Hemşire Bacon'un merhem kavanozunu alıp, sessizce kapıya geri gittim, anahtar deliğine yağ sürdüm ve kilide doğru üfledim. Sonra neredeyse korkudan bayılarak, tekrar anahtarı tuttum ve bu kez döndü.

Bundan sonra geçilecek üç kapı daha vardı. Anahtar hepsinde aynı şeyi yaptı -sıkıştı ve yağlanması gerekti- ve her seferinde demirin kilitte gıcırdamasını duyunca titreyerek daha çabuk de-

vam ettim. Ama kimse uyanmadı. Koridorlar sıcak ve sessizdi, merdivenler ve giriş oldukça kıpırtısız. Ön kapı sürgülenmiş ve mandallanmıştı, bunun için anahtara ihtiyacım yoktu. Arkamdan açık bıraktım. Briar'dan Maud'la gittiğim zamanki kadar kolaydı: Sadece evin önünden yürüyüp, bir çakıllıktan geçerken bir adım ve bir ses duyunca korktum. Ses yavaşça, "Hey!" diye seslendi – bunu duyunca neredeyse ölüyordum. Beni çağırdığını sandım. Sonra bir kadın gülüşü geldi ve karaltılar gördüm: İki adam -sanırım Bay Bates ve bir başkası; bir de hemşire- şaşı gözlü Hemşire Flew. "Alacaksın..." dedi birisi, ama bütün duyduğum buydu. Sonra evin yanındaki çalıların arasına girdiler. Hemşire Flew tekrar güldü. Sonra gülüş bastırıldı ve sessizlik oldu.

Sessizliğin ne olacağını görmek için beklemedim. Koştum – önce çakıl şeridin üzerinde yavaşça, sonra çimenlik boyunca hızla. Dönüp eve bakmadım. Hâlâ içinde bulunan harumları düşünmedim. Gidip, birisi bulsun diye anahtarımı duvarla çevrili küçük bahçeye attığımı söylemek isterdim, ama yapmadım. Kendimden başka kimseyi kurtarmadım. Çok korkuyordum. En uzun ağacı buldum: Sonra gövdesindeki budaklardan yukarı tırmanmam, düşüp yeniden tırmanmam -ikinci kez düşmem, üçüncü kez, dördüncü kez-, en sonunda kendimi en alçak dalına kaldırmam -oradan bir üstteki dala tırmanmam-, çatırdayan bir dal boyunca ilerleyip duvara ulaşmam bir yarım saat daha sürdü. Bunu nasıl yaptığımı Tanrı bilir. Sadece yaptığımı söyleyebilirim. "Charles! Charles!" diye seslendim tuğlaların üstünden. Yanıt yoktu. Ama beklemedim. Atladım. Yere çarptım ve bir çığlık duydum. Oydu. O kadar uzun beklemişti ki uyuyakalmıştı ve neredeyse üzerine düşmüştüm.

Çığlık evde bir köpeği havlattı. O köpek bir başkasını başlattı. Charles elini ağzına koydu.

"Gel!" dedim.

Kolunu yakaladım. Arkamızı duvara döndük ve koştuk, koştuk.

***

Çimenlerin ve çalıların içinden koştuk. Gece hâlâ karanlıktı, patikalar gizliydi ve ilk başta onları bulmaya zaman ayıramayacak kadar çok korkuyordum. Arada sırada Charles tökezliyordu ya da elini yanına bastırmak ve soluklanmak için yavaşlıyordu, sonra ben başımı eğip dinliyordum, ama kuşlardan, rüzgârdan ve farelerden başka duyacak bir şey yoktu. Çok geçmeden gökyüzü aydınlandı ve soluk bir yol şeridi seçtik. "Hangi taraftan?" dedi Charles. Bilmiyordum. Herhangi bir yolda durup, gidilecek yolu seçmek durumunda kalmayalı aylar olmuştu. Etrafıma baktım, arazi ve aydınlanan gökyüzü birden çok geniş ve korkunç göründ. Sonra Charles'ın bakınıp beklediğini gördüm. Londra'yı düşündüm. "Bu taraftan," dedim yürümeye başlayarak ve korku beni terk etti.

Bütün yol boyunca böyle oldu: Her iki veya üç yol kavşağına geldiğimizde bir dakika duruyor ve yoğun bir şekilde Londra'yı düşünüyordum ve tıpkı Dick Whittington* gibi, hangi yola sapmamız gerektiği bana geliyordu. Sonra gökyüzü daha da soluklaştı ve atlarla tekerlekleri duymaya başladık. Biri bizi arabasına alabilir diye memnun olmamız gerekirdi, ama her araba veya fayton geçtiğinde, bizi aramak üzere tımarhaneden yollanmış olabilir diye korkuyordum. Ancak bir kapıdan bir eşek arabasıyla çıkan yaşlı çiftçiyi görünce, onun Doktor Christie'nin adamlarından biri olmadığına emin olabiliriz diye düşündüm: Onun yoluna çıktık, eşeği yavaşlattı ve bir saat boyunca yanında gitmemize izin verdi. Saçımdaki örgüleri ve dikişleri bozup ta-

* "Dick Whittington ve Kedisi" adlı bir İngiliz halk efsanesine göre, Dick adında yoksul bir çocuk, Londra'nın sokaklarının bile altınla kaplı olduğunu duyar ve yanında kedisiyle birlikte servet aramaya Londra'ya gider. Fakat orada aradığını bulamayınca evine geri dönmeye karar verir. Ancak şehirden çıktığında, Londra'nın Bow Kilisesi'nin çanlarını duyar ve bunu bir işaret olarak alır. Tekrar Londra'ya döner ve bir dizi maceradan sonra zengin olur, evlenir ve Londra'nın belediye başkanı olur. (ç.n.)

ramıştım; saçım hindistancevizinin lifleri gibi duruyordu, şapkam da yoktu, böylece Charles'ın mendilini kafama koymuştum. Kardeş olduğumuzu ve teyzemizin yanında kaldıktan sonra Londra'ya döndüğümüzü söyledim.

"Londra, ha?" dedi çiftçi. "Diyorlar ki orada bir adam kırk yıl yaşayıp da komşusuyla hiç tanışmayabilirmiş. Bu doğru mu?"

Bizi bir kasabanın kıyısında yol kenarında indirdi ve buradan gitmemiz gereken yolu gösterdi. Dokuz-on mil gittiğimizi tahmin ediyordum. Kırk milimiz daha vardı. Hâlâ sabah erkendi. Bir pastane bulduk ve ekmek aldık; ama dükkândaki kadın saçıma, elbiseme ve çizmelerime öyle tuhaf baktı ki ekmekten vazgeçip aç kalmayı istedim. Bir kilisenin bahçesinde, çimenin üzerinde, iki yatık taşa dayanıp oturduk. Kilise çanı çaldı ve ikimiz de irkildik.

"Saat yedi," dedim. Birden kederlendim. Hemşire Bacon'ın tarağına baktım. "Şimdi kalkacaklar ve boş yatağımı bulacaklar, eğer hâlâ bulmadılarsa."

"Bay Way ayakkabıları cilalayacak," dedi Charles. Dudağı titremeye başladı.

"Bay Rivers'ın çizmelerini düşün," dedim hemen. "Kesin onlar da cila ister. Londra bir beyefendinin ayakkabıları için çok zorludur."

"Öyle mi?"

Kendini daha iyi hissetmişti. Ekmeğimizi bitirdik, sonra kalkıp üstümüzdeki çimenleri silkeledik. Küreğiyle bir adam geçti. Bize daha çok pastanedeki kadın gibi baktı.

"Bizi tenekeci sanıyorlar," dedi Charles adamın geçişini seyrederken.

Ama tımarhaneden adamların gelip, ekose elbise ve lastik çizmeleri olan bir kızı sorduklarını hayal ettim. "Gidelim," dedim ve tekrar yoldan ayrılıp tarlalardan geçen sessiz bir patikaya girdik. Olabildiğince çalılıklara yakın yürüdük, oralarda çimen daha uzun olsa da, üzerinde yürümek daha zor ve yavaş olsa da.

Güneş havayı ısıttı. Kelebekler ve arılar çıktı. Arada sırada durdum ve başımdan mendili çıkarıp yüzümü sildim. Hayatım boyunca hiç bu kadar uzun ve zor yürümemiştim; üç aydır tımarhanedeki duvarlı küçük bahçenin etrafında dönüp durmaktan öteye gitmemiştim. Topuklarım şilin büyüklüğünde su toplamıştı. "Asla Londra'ya varamayacağız!" diye düşündüm.

Ama bunu her düşündüğümde Bayan Sucksby'yi düşünüp, Lant Sokağı'nın kapısında belirdiğimde suratındaki bakışı hayal ediyordum. Sonra Maud'u düşünüyordum, her neredeyse ve *onun* yüzünü hayal ediyordum.

Ama onun yüzü bana karanlık geliyordu. Karanlık beni rahatsız etti.

"Söyle, Charles, Bayan Lilly'nin gözleri ne renk? Kahverengi mi mavi mi?" dedim.

Bana tuhaf bir biçimde baktı.

"Sanıyorum kahverengi, küçükhanım."

"Emin misin?"

"Sanıyorum, küçükhanım."

"Ben de öyle sanıyorum."

Ama emin değildim. Biraz daha hızlı yürüdüm. Charles yanımda nefes nefese koşuyordu.

O gün öğleye yakın, bir köye giden bir patikanın kenarında bir dizi küçük ev gördük. Charles'ı durdurdum ve bir çalılığın arkasında durarak kapıları ve pencereleri seyrettim. Birinde bir kız durmuş elbiselerı silkeliyordu – bir dakika sonra içeri girdi ve pencere kapandı. Bir başkasında, elinde bir kovayla bir kadın etrafına bakmadan ileri geri geçti. Bir yandaki evin pencerelerinin hepsi kapalı ve karanlıktı, ama onların ardında çalmaya değecek bir şey olduğunu tahmin ettim: Kapıya gidip çalmayı düşündüm, kimse açmazsa, sürgüyü deneyecektim. Ama orada durup kendimi yüreklendirmeye çalışırken en sondaki evden sesler geldi: Baktık, bahçe kapısında bir kadınla iki

küçük çocuk vardı. Kadın bonesini bağlıyor ve çocukları öpüyordu.

"Bak Janet," diyordu en büyüğüne, "bebeğe iyi bak. Yumurtanı vermek için geri geleceğim. İstersen mendilinin kenarını bastırabilirsin, ama iğneye dikkat et."

"Evet, ana," dedi kız. Öptürmek için diye yüzünü uzattı, sonra bahçe kapısında durup salladı. Annesi çabucak evden uzaklaştı – beni ve Charles'ı geçti, ama hâlâ çalılığımızın arkasına saklandığımızdan orada olduğumuzu bilmiyordu.

Gidişini seyrettim. Sonra ondan küçük kıza baktım – şimdi kapıyı bırakmış, erkek kardeşini evin açık kapısına doğru götürerek patikadan yukarı yürüyordu. Sonra Charles'a baktım.

"Charles, en sonunda talih bizden yana döndü. Bana altı peni verir misin?" dedim. Cebini yokladı. "O değil, daha parlak bir tane yok mu?"

En parlağını aldım, elbisemin kolunda iyice parlattım.

"Ne yapacaksınız, küçükhanım?" dedi.

"Boşver. Burada kal. Ve biri gelirse ıslık çal."

Durup eteğimi düzelttim; sonra çalılığın arkasından çıktım ve canlı bir şekilde, sanki patikadan gelmişim gibi evin bahçe kapısına yürüdüm. Küçük kız başını çevirdi ve beni gördü.

"İyi misin?" dedim. "Janet olmalısın. Şimdi annenle karşılaştım. Bak bana ne verdi. Altı peni. Güzel değil mi? Dedi ki, 'Lütfen bu altı peniyi küçük kızım Janet'e verip, hemen dükkâna gidip un almasını söyler misiniz?' Ah. Şeker seversin, değil mi? Ben de. Güzeldir, değil mi? Ama dişlerine sert gelir. Olsun. Herhalde bütün dişlerin çıkmamıştır daha. Ah! Şu göz kamaştıran şeylere bak! İpe dizili inciler gibi! Herkes gelmeden acele dükkâna gitsen iyi olur. Ben burada durup eve bakayım, olur mu? Ah o altı peni nasıl da parlıyor! Bak küçük kardeşin de burada. Onu da yanında götürmez misin? Aferin cici kız..."

Bu, olabilecek en aşağılık numaraydı ve bunu yapmaktan nefret ettim, ama ne diyebilirim? Bana da aşağılık bir oyun oy-

nanmıştı. Konuşurken bir yandan da hızlıca etrafima, öbür evlerin pencerelerine ve patikaya bakıyordum, ama kimse gelmedi. Küçük kız parayı önlüğünün cebine koydu ve küçük kardeşini alıp sendeleyerek uzaklaştı; onun bunu yapışını seyrettim, sonra eve daldım. Oldukça fakir bir yerdi, ama yukarıda bir sandıkta az çok benim ayağıma göre bir çift siyah ayakkabı ve kâğıda sarılı basma bir elbise buldum. Elbisenin kadının evlenirken giymiş olduğu elbise olabileceğini düşündüm ve Tanrı'ya yemin ederim ki neredeyse almıyordum, ama sonunda aldım.

Ayrıca siyah hasır bir bone, bir şal, bir çift yün çorap, kilerden bir turta ve bir bıçak aldım.

Sonra Charles'ın saklandığı çalılığa geri koştum.

"Arkanı dön," dedim üstümü değiştirirken. "Arkanı dön! O kadar korkmuş bakma seni kahrolası koca kız. Lanet olsun ona! Lanet olsun ona!"

Maud'u kastediyordum. Küçük kız Janet'in unla ve şeker torbasıyla eve geri gelişini düşünüyordum. Annesinin çay saatinde eve gelip düğün elbisesinin gittiğini görüşünü düşünüyordum.

"Lanet olsun ona!"

Maud'un eldivenini tuttum ve dikişleri patlayana kadar yırttım. Sonra yere attım ve üzerinde zıpladım. Charles yüzünde bir dehşetle seyretti.

"Bakma bana seni bebek!" dedim. "Ah! Ah!"

Ama sonra birinin geleceğinden korktum. Tekrar eldiveni aldım, göğsüme geri soktum ve bonenin iplerini bağladım. Tımarhane elbisemi ve lastik çizmelerimi bir hendeğe attım. Ayaklarımdaki su topları patlamıştı ve gözler gibi ağlıyorlardı; ama çoraplar kalındı, siyah ayakkabılar eski ve yumuşaktı. Elbisenin üzerinde gül desenleri ve bonenin de kenarında papatyalar vardı. Nasıl göründüğümü hayal ettim – bir mandıra duvarındaki sütçü kız resmi gibi diye düşündüm.

Ama herhalde bu tam da taşraya göre bir şeydi. Tarlalardan ve gölgeli patikalardan ayrıldık ve yola geri çıktık; bir süre sonra bir başka çiftçi geldi, bizi birkaç mil daha götürdü ve sonra tekrar yürüdük.

Hâlâ hızlı yürüyorduk. Charles bütün yol boyunca sessizdi. En sonunda patladı:

"O ayakkabıları ve elbiseyi sormadan aldınız," dedi.

"Bu turtayı da aldım," dedim. "Ama eminim onu yersin."

Kadına elbiselerini geri yollayacağımızı ve Londra'da ona yepyeni bir turta alacağımızı söyledim. Charles şüpheyle baktı. Geceyi açık bir ahırın samanlığında geçirdik ve Charles bana sırtı dönük, kürekkemikleri titreyerek yattı. Ben uyurken Briar'a kaçıp kaçmayacağını merak ettim ve sessizleşene kadar bekledim, sonra çizmelerinden birinin bağcıklarını benimkine bağladım ki eğer kaçmaya kalkarsa uyanayım. Can sıkıcı bir oğlandı, ama onunla olmamın yalnız olmaktan daha iyi olduğunu biliyordum, şimdilik – çünkü Doktor Christie'nin adamları yalnız bir kız arayacaktı, bir kızla erkek kardeşini değil. Eğer gerekirse, Londra'ya varınca ondan kaçacağımı düşündüm.

Ama Londra hâlâ çok uzak görünüyordu. Hava hâlâ çok duru kokuyordu. Gecenin bir saatinde uyandığımda ahır ineklerle doluydu: Bir daire halinde durmuş bize bakıyorlardı ve birisi bir erkek gibi öksürdü. Bana bunun normal olduğunu söylemeyin. Charles'ı uyandırdım ve o da benim gibi korktu. Kalktı ve kaçmaya çalıştı – tabii ki düştü ve neredeyse ayağını kopardı. Bağcıklarımızı çözdüm. Ahırdan geri geri çıktık, sonra koştuk, sonra yürüdük. Bir tepenin üzerinde güneşin yükseldiğini gördük.

"Bu doğu demek," dedi Charles. Gece kış gibi soğuktu, ama tepe dikti ve tırmanırken ısındık. Tepeye geldiğimizde, güneş gökyüzünde biraz daha yükselmişti ve gün aydınlanıyordu. *Sabah oldu*, diye düşündüm. Sabahı, kırılıp ayrılan ve yayılan bir yumurta gibi düşündüm. Önümüzde nehirleri, yolları, çalılıkları, kiliseleri, bacaları, yükselen duman şeritleriyle, İngiltere'nin

bütün yeşil kırsalı uzanıyordu. Kırsal ilerilere yayıldıkça bacalar uzadı, yollar ve nehirler genişledi, duman şeritleri kalınlaştı, ta en sonunda en uzak noktada bir karaltı, bir leke, bir karanlık olana kadar – ateşte bir kömürün karanlığı gibi. Güneş orada burada cam pencerelere ve kubbelerin altın renkli uçlarına ve çan kulelerine vurdukça pırıltılı ışık noktalarıyla kesilen bir karanlık...

"Londra," dedim. "Ah, Londra!"

ON ALTINCI BÖLÜM

Yine de ona varmak bütün gün sürdü. Tren istasyonunu bulup bir trene binebilirdik: Ama kalan azıcık paramızı yemek almak için saklamamız gerektiğini düşündüm. Bir süre, sırtında içini soğanla doldurduğu büyük bir sepet taşıyan bir oğlanla birlikte yürüdük: Bize kent pazarları için sebze almaya gelen yük arabalarının geldiği yeri gösterdi. Seferin en iyi kısmını kaçırmıştık, ama sonda, yavaş bir atı olan Hammersmith'e yeşil fasulyesi götüren bir adamı yakaladık. Charles'ın ona oğlunu hatırlattığını -Charles'm öyle bir yüzü vardı- söyledi, böylece onların önde beraber oturmasına izin verdim ve ben arabanın arkasında fasulyelerle birlikte oturdum. Yanağımı bir sandığa dayayıp, gözlerim ilerideki yola dikili oturdum; arada sırada yol yükselip

daha yakınlaşan Londra'yı yeniden gösteriyordu. Uyuyabilirdim, ama seyretmekten kendimi alamıyordum. Yolların daha işlek oluşunu ve taşra çalılıklarının çitlere ve duvarlara açılışını seyrettim; yaprağın tuğlaya, çimenin cürufa ve toza, hendeklerin kaldırım taşına dönüşümünü seyrettim. Araba, beş santim kalınlığında uçuşan ilanların yapıştırıldığı bir evin yanına gelince, uzandım ve bir poster şeridini kopardım – bir an tuttum, sonra uçmaya bıraktım. Üzerinde tabanca tutan bir el resmi vardı. Parmaklarımda kurum lekesi bıraktı. O zaman eve geldiğimizi anladım.

Hammersmith'den yürüdük. Londra'nın bu kısmı bana yabancıydı, ama yolumu doğru bildiğimi gördüm – tıpkı taşrada bir çatala gelince hangi yola sapılacağını bildiğim gibi. Charles, gözünü kırpıştırıp, bazen de kolumun manşetini yakalayarak yanımda yürüyordu; sonunda bir caddeden karşıya geçirmek için elini tuttum; parmaklarını çekmedi. Büyük bir mağaza vitrininde yansımamızı gördüm -ben bonemle, o sade gemici paltosuyla- kahrolası Ormandaki Bebeklere* benziyorduk.

Sonra Westminster'a vardık ve nehri ilk kez tam olarak gördük; burada durmam gerekti.

"Bekle, Charles," dedim, elimi kalbime koyarak ve ona arkamı dönerek. Onun bu kadar heyecanlandığını görmesini istemedim. Ama sonra, duygularımın şiddeti azalınca, düşünmeye başladım.

"Suyu henüz geçmemeliyiz," dedim yürürken. Kiminle karşılaşabileceğimizi düşünüyordum. Ya Beyefendi'ye rastlasaydık? Veya o bize rastlasaydı? Bana kendisinin el süreceğini sanmıyordum, ama on beş bin sterlin iyi paradır ve onun kötü işlerini yaptırmak için kabadayılar tutacağını biliyordum. Bunu şimdiye

* "Ormandaki Bebekler" adındaki geleneksel masal, ormanda terk edildikten sonra ölen ve cesetleri bir kuş tarafından yapraklarla örtülen iki çocuğu anlatır. (ç.n.)

kadar düşünmemiştim. Yalnızca Londra'ya varmayı düşünmüştüm. Etrafıma yeni bir şekilde bakınmaya başladım. Charles bunu yaptığımı gördü.

"Ne oldu, küçükhanım?" dedi.

"Hiç," diye yanıtladım. "Yalnızca hâlâ Doktor Christie'nin yolladığı adamlar olabileceğinden korkuyorum. Şu kestirmeden gidelim."

Onu karanlık ve dar bir sokaktan geçirdim. Ama sonra karanlık ve dar bir sokağın yakalanmak için en kötü sokak olacağını düşündüm. Onun yerine Strand'e -şimdi Charing Cross yakınlarında bir yerdeydik- döndüm ve bir süre sonra ikinci el kıyafet satan bir-iki küçük tezgâhın olduğu bir yolun sonuna geldik. İlk karşımıza çıkana gittim ve Charles'a bir yün atkı aldım. Kendime de bir peçe. Satan adam bana takıldı.

"Onun yerine bir şapka istemez misin?" dedi. "Yüzün saklamak için çok güzel."

Yarım penilik para üstümü almak için elimi uzattım. "Elbette," dedim, sabırsızlıkla. "Kıçım da öyle."

Charles ürktü. Umursamadım. Peçeyi taktım ve kendimi daha iyi hissettim. Bonemin ve soluk basma elbisemin üzerinde çirkin duruyordu, ama yaralı ya da yüzünde bir tür hastalığı olan bir kız yerine geçebileceğimi düşündüm. Charles'a yün atkıyı ağzının üstüne çektirip, şapkasını indirttim. Havanın sıcak olduğundan yakınınca,

"Eğer seni Bay Rivers'a götürmeden önce Doktor Christie'nin casusları beni yakalarsa, o zaman ne kadar sıcak bulursun acaba?" dedim.

İleriye, Ludgate Tepesi'ndeki araba ve at izdihamına baktı. Saat altıydı ve trafiğin en kötü zamanıydı.

"Peki beni ona ne zaman götüreceksiniz?" dedi. "Ne kadar uzakta oturuyor?"

"Çok değil. Ama dikkatli olmalıyız. Düşünmem lazım. Sessiz bir yer bulalım..."

Kendimizi St. Paul Kilisesi'nde bulduk. İçeri girdik ve Charles etrafta dolaşıp heykellere bakarken ben sıralardan birinde oturdum. "Lant Sokağı'na bir varsam, kurtulacağım," diye düşündüm, ama beni endişelendiren Beyefendi'nin Borough'da yaymış olabileceği hikâyenin düşüncesiydi. Ya Bay Ibbs'in bütün yeğenleri aleyhime döndülerse? Ya Bayan Sucksby'ye ulaşamadan önce John Vroom'la karşılaşırsam? Onun aleyhime döndürülmeye ihtiyacı yoktu ve peçemin arkasından bile beni tanırdı. Dikkatli olmalıydım. Evi incelemeliydim – ancak durumdan emin olduğum zaman harekete geçmeliydim. Dikkatli ve yavaş olmak zordu, ama yeterince dikkatli davranmamış olan annemi düşündüm. Bakın ona ne oldu.

Ürperdim. St. Paul soğuktu, temmuzda bile. Öğleden sonra akşama dönerken, pencere camları renklerini yitiriyordu. Şimdi Doktor Christie'nin yerinde olsam bizi yemeğimizi yememiz için uyandırıp aşağı indirirlerdi. Ekmek ve tereyağıyla yarım litre çay içerdik... Charles gelip yanıma oturdu. İç çektiğini duydum. Şapkası elindeydi ve sarı saçları parlıyordu. Dudağı tam pembeydi. Beyaz elbiseli üç oğlan, pirinçten şamdanlar üzerinde alevlerle geçip daha çok lamba ve mum yaktılar. Charles'a bakıp, kendi elbisesini giyip onların arasına ne kadar yakışacağını düşündüm.

Sonra paltosuna baktım. İyi cinsti, tozla lekelenmiş olsa da.

"Şimdi ne kadar paramız var, Charles?" dedim.

Bir buçuk penimiz vardı. Onu Watling Sokağı'nda bir rehinci dükkânına götürdüm ve paltosunu iki şiline rehin verdik.

Paltoyu uzatırken ağladı.

"Ah, şimdi," dedi, "Bay Rivers'ı nasıl göreceğim? Gömlekli bir oğlanı asla istemez!"

Paltoyu bir-iki gün içinde geri alacağımızı söyledim. Ona karides, bir parça tereyağlı ekmek ve bir fincan çay aldım.

"Londra karidesi," dedim. "Hımmı, nefis değil mi?"

Yanıtlamadı. Yürürken, benim bir adım arkamda, kolları kendi etrafına sarılmış, gözleri yerde yürüdü. Gözleri kırmızıydı – ağlamaktan ve tozdan.

Blackfriars'da nehri geçtik ve zaten o kadar dikkatli gidiyor olmama karşın oradan daha da dikkatli geçtim. Arka yollar ve geçitlerden uzak durup açık yollarda kaldık ve alacakaranlık - sahte bir aydınlıktır ve gizli işler yapmak için her zaman iyidir, karanlıktan bile daha iyi- bizi gizlemeye yaradı. Bununla birlikte, attığımız her adım beni eve daha da yaklaştırıyordu: Belli bazı tanıdık şeyler görmeye başladım -hatta belli bazı tanıdık kişiler- ve yeniden kafamda ve kalbimde beni mahvedeceğini düşündüğüm bir kıpırtı hissettim. Sonra Gravel Yolu'na ve Southwark Köprü Yolu'na vardık, Lant Sokağı'nın batı ucuna döndük ve sokağa bakarak durduk; kanım öyle hızlı aktı ve kalbim öyle hopladı ki bayılacağımı sandım. Dayanıp dinlendiğimiz tuğla duvarı kavradım ve kan yavaşlayıncaya kadar başımı sarkıttım. Konuştuğumda sesim kalın çıkıyordu.

"Şu siyah kapıyı görüyor musun, Charles, üstünde pencere olan? O benim kendi evimin kapısı. Orada yaşayan hanım, benim annem gibidir. Şimdi o kapıya koşmayı her şeyden çok istiyorum, ama yapmayacağım. Güvenli değil," dedim.

"Güvenli değil mi?" dedi. Korkuyla etrafına baktı. Sanırım o sokaklar -bana o kadar sevgili görünüyorlardı ki, yere yatıp onları öpebilirdim- ona oldukça karamsar gelmiş olabilirdi.

"Güvenli değil," dedim tekrar, "Doktor Christie'nin adamları hâlâ peşimizdeyken."

Ama sokağa, Bay Ibbs'in kapısına ve sonra üzerindeki pencereye baktım. Bu, Bayan Sucksby'yle paylaştığım odanın penceresiydi, yakınına gitmek için beni çekiyordu. Charles'ı yakaladım, onu önüme ittim ve yürüdük, sonra iki şişkin kavisli cumbanın arasında, biraz gölge olan bir duvarda durduk. Bazı çocuklar geçti ve peçeme güldüler. Annelerini tanıyordum, komşularımızdı ve tekrar görülüp tanınmaktan korkmaya başladım. Sonunda,

sokakta bu kadar ileri gittiğim için bir aptal olduğumu düşündüm; sonra "Bayan Sucksby'nin adını bağırarak kapıya koşsam?" diye düşündüm. Belki yapacaktım. Bilemiyorum. Çünkü, bonemi düzeltmek ister gibi döndüm ve hâlâ karar vermeye çalışırken Charles elini ağzına koydu ve, "Ah!" diye bağırdı.

Peçeme gülen çocuklar sokaktan aşağı koşmuşlar ve sonra aralarından birinin geçmesi için ayrılmışlardı. Beyefendi'ydi. O eski geniş kenarlı fötr şapkayı takmıştı ve boynunda kırmızı bir fular vardı. Saçları ve sakalları her zamankinden uzundu. Aylak aylak gezinişini seyrettik. Sanırım ıslık çalıyordu. Sonra, Bay Ibbs'in dükkânının kapısında durdu. Elini paltosunun cebine soktu ve bir anahtar çıkardı. Ayaklarının tozunu silkelemek için merdivene vurdu -önce sağ, sonra sol- sonra anahtarı kilide soktu, boş boş etrafına bakındı ve içeri girdi. Bütün bunları tahmin edebileceğiniz en kolay ve bildik şekilde yaptı.

Onu görünce hemen ürperdim. Ama duygularım tuhaftı. "Şeytan!" dedim. Onu öldürmek, vurmak, koşup yüzüne patlatmak istiyordum. Ama onu görmek aynı zamanda beni korkutmuştu -korkmam gerekenden daha fazla korkutmuştu- sanki hâlâ Doktor Christie'nin yerindeymişim ve her an alınıp, sallanıp, bağlanıp, suya daldırılacakmışım gibi korkutmuştu. Nefesim küçük aralıklarla, garip bir biçimde çıktı. Charles'ın fark ettiğini sanmıyorum. O, gömleğini düşünüyordu. "Ah!" diyordu hâlâ. "Ah! Ah!" Tırnaklarına ve manşetindeki kir bulaşıklarına bakıyordu.

Kolunu tuttum. Kaçmak istedim – geri, geldiğimiz yöne. Kaçmayı her şeyden çok istedim. Neredeyse kaçtım da. "Hadi," dedim. "Hadi, çabuk." Sonra tekrar Bay Ibbs'in kapısına baktım -arkasındaki Bayan Sucksby'yi düşündüm- yanında soğukkanlı ve rahat Beyefendi'yi düşündüm. Lanet olsun ona, beni kendi evimden korkuttuğu için! "Beni kovalamalarına izin vermeyeceğim!" dedim. "Kalacağız, ama saklanacağız. Hadi, buraya." Ve Charles'ı daha sıkı kavrayıp itmeye başladım, ama Lant

Sokağı'ndan öteye değil, üzerinde daha ileri. O tarafta hep pansiyonlar vardı. Şimdi birine gelmiştik. "Yatağınız var mı?" dedim kapıdaki kıza. "Bir tane var," dedi. Yetmezdi. Yandaki eve gittik ve sonra yandakine. İkisi de doluydu. En sonunda Bay Ibbs'in tam karşısındaki eve vardık. Basamakta bebekli bir kadın vardı. Onu tanımıyordum. Bu iyiydi.

"Odanız var mı?" dedim hemen.

"Olabilir," diye yanıtladı, peçemin arkasını görmeye çalışarak.

"Önde mi?" Yukarı bakıp işaret ettim. "O mu?"

"O daha pahalıdır."

"Biz bir haftalığına tutacağız. Size şimdi bir şilin veririm ve gerisini de yarın öderim."

Yüzünü buruşturdu, ama cin istiyordu, biliyordum. "Pekâlâ," dedi. Ayağa kalktı, bebeği basamağa koydu ve bizi kaygan bir merdivenden çıkardı. Sahanlıkta zilzurna sarhoş bir adam vardı. Bizi getirdiği odanın kapısının kilidi yoktu, sadece bir taş kapalı durması için destek yapıyordu. Oda küçük ve karanlıktı, iki alçak yatak ve bir sandalye vardı. Sokak tarafındaki pencerenin önündeki kepenkler kapalıydı ve camın yarısında bir sopayla kanca asılıydı, açmak için.

"Böyle yapıyorsunuz," dedi kadın bize nasıl açıldığını göstermeye başladığında. Onu durdurdum. Gözümde bir zayıflık olduğunu ve güneş ışığı istemediğimi söyledim.

Çünkü hemen kepenklerin üzerinde küçük delikler olduğunu görmüştüm ve bu da az çok benim istediğime uygundu. Kadın şilinimizi alıp çıktığında arkasından kapıyı kapadım, peçemi ve bonemi çıkarttım, sonra cama gittim ve dışarı baktım.

Ama görecek hiçbir şey yoktu. Bay Ibbs'in dükkânının kapısı hâlâ kapalıydı ve Bayan Sucksby'nin penceresi karanlıktı. Charles'ı hatırlamadan, bir dakika kadar seyrettim. Duruyor, bana bakıyor, şapkasını ellerinin arasında sıkıştırıyordu. Başka bir odadan bir adam bağırdı ve Charles sıçradı.

"Otur," dedim. Yüzümü pencereye geri dayadım.

"Paltomu istiyorum," dedi.

"Alamazsın. Dükkân kapalı. Yarın alırız."

"Sana inanmıyorum. O hanıma zayıf gözün olduğuna dair yalan söyledin. O elbiseyi, ayakkabıları ve turtayı aldın. O turta beni hasta etti. Beni korkunç bir eve getirdin."

"Seni Londra'ya getirdim. İstediğin bu değil miydi?"

"Londra'nın farklı olacağını sanmıştım."

"Daha en iyi yerlerini görmedin. Hadi uyu. Yarın sabah paltonu geri alacağız. O zaman kendini yeni bir adam gibi hissedeceksin."

"Nasıl alacağız? Şilinimizi o hanıma verdin daha şimdi."

"Yarın bize bir şilin daha bulacağım."

"Nasıl?"

"Sorma. Uyu hadi. Yorgun değil misin?"

"Bu yatakta siyah saçlar var."

"O zaman ötekinde yat."

"Onda da kızıl saçlar var."

"Kızıl saçlar sana zarar vermez."

Onun, oturup yüzünü ovduğunu duydum. Tekrar ağlamak üzere olduğunu düşündüm. Ama bir dakika sonra konuştu ve sesi değişmişti.

"Bay Rivers'ın sakalları uzun değil miydi ama?" dedi.

"Ya, değil mi?" diye yanıtladım gözlerim hâlâ kepenkte. "Bence onları düzeltmek için bir oğlana ihtiyacı var."

"Evet ya, değil mi!"

Sonra iç çekti ve şapkasını gözlerinin üstüne koyarak tekrar yatağa yattı – ben de camı gözetledim. Kedilerin fare deliklerini gözetlediği gibi gözetledim – geçen saatlere aldırmadan, baktığım şeyden başka bir şey düşünmeden. Gece kararda ve sokak -yazın işlek bir sokaktı- boşaldı ve sakinleşti, bütün çocuklar yatağına yatmış, kadınlar ve erkekler barlardan geri dönmüş, köpekler uyumuştu. Evdeki diğer odalarda insanlar yürüdü, sandalyeleri çektiler, bir bebek ağladı. Bir kız -sarhoştu sa-

nırım- güldü de güldü. Yine de seyrettim. Bir saat çaldı. Artık çanları irkilmeden duyamıyordum ve her birini hissediyordum: en sonunda on iki çaldı, sonra yarım ve üç çeyrek için dinliyordum -hâlâ seyrediyor, hâlâ bekliyordum, ama belki de göreceğimi sandığım şeyin ne olduğunu merak etmeye başlıyordum- ki şöyle oldu:

Bayan Sucksby'nin odasında bir ışık ve bir gölge göründü, sonra bir figür – Bayan Sucksby'nin kendisi! Kalbim neredeyse parçalara ayrıldı. Saçı beyaz görünüyordu ve üzerinde eski siyah tafta elbisesi vardı. Elinde bir lambayla duruyordu, bana arkası dönük, çenesi oynuyordu – odada daha uzakta birisiyle konuşuyordu, şimdi o geri çekildikçe öne gelen birisi. Bir kız. Bir kız, beli çok ince... Onu gördüm ve titremeye başladım. Bayan Sucksby onun arkasında odada hareket ettikçe, broşlarını ve yüzüklerini çıkararak ilerledi. Tam cama geldi. Kolunu pencere pervazının metaline dayamak için kaldırdı ve sonra alnı bileğinin üstünde durdu, hareketsizleşti. Sadece parmakları penceredeki danteli boş boş çekerken kıpırdadı. Eli çıplaktı. Saçı kıvırcıktı. *Bu o olamaz*, diye düşündüm.

Sonra tekrar Bayan Sucksby konuştu, kız yüzünü kaldırdı, sokak lambasının ışığı tamamen üstüne düştü ve yüksek sesle bağırdım.

Beni duymuş olabilirdi -duymuş olabileceğini sanmasam da- çünkü başını çevirdi ve bana bakar gibi, tozlu sokağın ve karanlığın karşısından gözlerime bakar gibi göründü, neredeyse bir dakika kadar. Bütün bu süre boyunca gözümü kırptığımı sanmıyorum. Onun da kırptığını sanmıyorum, gözleri açık kaldı – onları gördüm ve en sonunda renklerini hatırladım. Sonra odaya geri döndü, bir adım attı, lambayı aldı ve alevi kısınca Bayan Sucksby ona yaklaştı, ellerini kaldırdı ve yakasının arkasındaki kancaları açmaya başladı.

Sonra karanlık oldu.

***

Pencereden geri çekildim. Sokak lambasının bir kalp şeklinde vurduğu kendi beyaz yüzüm -gözümün altında yanağım- pencereye yansımıştı. Cama arkamı döndüm. Bağırışım Charles'ı uyandırmıştı ve sanırım bakışım garipti.

"Küçükhanım, n'oldu?" dedi fısıltıyla.

Elimi ağzıma koydum.

"Ah, Charles!" dedim. Ona doğru sendeleyerek bir-iki adım attım. "Charles, bana bak! Bana kim olduğumu söyle!"

"Kim, küçükhanım?"

"*Küçükhanım* değil, bana *küçükhanım* deme! Ben asla hanım olmadım, bir kez beni yapsalar da. Ah! O her şeyi aldı benden, Charles. Her şeyi aldı ve kendinin yaptı. Bayan Sucksby'nin onu sevmesini sağladı, tıpkı... Ah! Onu öldüreceğim, bu gece!"

Heyecan içinde kepenge geri koştum, evin cephesine bakmak için. "Şimdi pencereye tırmanabilir miyim? Sürgüyü zorlar, içeri süzülür ve o uyurken bıçaklayabilirim. Nerede o bıçak?" dedim.

Tekrar koştum, bıçağı kaptım ve ağzını denedim. "Yeterince keskin değil," dedim. Etrafıma bakındım, sonra kapıyı tutsun diye konan taşı aldım ve bıçağı üstüne sürttüm. "Böyle mi?" dedim Charles. "Yoksa böyle mi? Hangisi en keskin yapar? Hadi, hadi. Kahrolası, sen bıçakçı oğlan değil misin?"

Beni dehşet içinde seyretti, sonra geldi ve titreyen parmaklarıyla nasıl yapılacağını gösterdi. Bıçağı biledim. "İyi," dedim. "Ucu göğsüne dayandığında iyi hissedeceğim kendimi." Sonra durdum. "Ama sence bıçaklayarak ölüm çok çabuk olmaz mı? Daha yavaş bir yol bulmam gerekmez mi?" Boğmayı, boğazlamayı, sopayla vurmayı düşünsüm. "Bir sopamız var mı, Charles? Bu daha uzun sürer ve ölürken beni tanımasını isterim. Benimle geleceksin Charles. Yardım edeceksin. Ne oldu?"

Duvara yürümüş ve arkasını yaslamış duruyordu; titremeye başladı.

"Sen... Sen Briar'da göründüğün hanım değilsin!" dedi.

"Şu haline bak. Sen de o oğlan değilsin. Cesareti olan o oğlan," dedim.

"Ben Bay Rivers'ı istiyorum!"

Güldüm, deli bir kahkahayla. "Sana bir haberim var. Bay Rivers da senin düşündüğün bey değil. Bay Rivers bir şeytan ve bir dolandırıcı."

İleri bir adım attı. "Hayır değil!"

"Tabii ki öyle. Bayan Maud'la kaçtı, herkese benim o olduğumu söyledi ve beni bir tımarhaneye kapattı. Beni oraya sokmak için imza atan kimdi sanıyorsun?"

"Eğer imzaladıysa doğrudur!"

"O bir hain."

"O bir cevher! Briar'daki herkes böyle söylerdi."

"Onlar asla onu benim kadar tanımadı. O kötü, kokuşmuş biridir."

Ellerini yumruk yaptı. "Umurumda değil!" diye bağırdı.

"Bir şeytana mı uşaklık etmek istiyorsun?"

"Öylesi daha iyi... Ah!" Yere oturdu ve yüzünü sakladı. "Ah! Ah! Hayatım boyunca bundan daha perişan olmadım. Senden nefret ediyorum!"

"Ben de senden," dedim. "Seni boktan nonoş."

Taş hâlâ elimdeydi. Ona attım.

Onu otuz santim kadar ıskaladı, ama duvara ve yere çarpma sesi korkunçtu. Şimdi neredeyse onun kadar kötü titriyordum. Tuttuğum bıçağa baktım, sonra kendimden uzaklaştırdım, yüzüme dokundum. Yanağım ve alnım korkunç bir terle ıslaktı. Charles'a gittim ve yanında diz çöktüm. Beni itmeye çalıştı.

"Çekil üstümden!" diye bağırdı. "Ya da öldür beni şimdi! Umurumda değil!"

"Charles, dinle beni," dedim daha düzgün bir sesle. "Senden gerçekte nefret etmiyorum. Ve sen de benden etmemelisin. Elinde benden başka bir şey yok. Briar'daki yerini kaybettin ve

teyzeciğin seni istemiyor. Artık taşraya geri dönemezsin. Ayrıca, Southwark'tan dışarı benim yardımım olmadan asla yolunu bulamazsın. Dolaşıp şaşkına dönersin ve Londra şaşkın, sarı saçlı oğlanlara ağza alınmaz şeyler yapan zalim sert adamlarla doludur. Bir gemi kaptanı tarafından alınıp kendini Jamaika'da bulabilirsin. Bunu ister misin? Ağlama, Tanrı aşkına!" Hıçkırmaya başlamıştı. "Ben de ağlamak istemez miyim sanıyorsun? Korkunç bir şekilde aldatıldım ve beni en kötü aldatan kişi şu anda benim yatağımda, benim annemin kolları boynunda yatıyor. Bu senin anlayabileceğinden daha büyük bir şey. Bu ölüm kalım meselesi. Onu bu gece öldüreceğimi söylemekle aptallık ettim. Ama bana bir-iki gün daha ver ve bırak düşüneyim. Orada para var ve -yemin ederim Charles!- orada bir kez bana nasıl haksızlık edildiğini öğrendiklerinde, benim onlara dönmem için yardım eden oğlana her türlü miktarı verecek insanlar da var..."

Başını salladı, hâlâ ağlayarak ve şimdi en sonunda ben de ağlamaya başladım. Ona sarıldım ve o da omzuma yaslandı, titredik ve ağladık, ta ki yandaki odadan birisi duvara vurup susmanız için seslenene kadar.

"Tamam hadi," dedim burnumu silerek. "Artık korkmuyorsun, değil mi? Uslu bir oğlan gibi uyuyacaksın, değil mi?"

Eğer yanında kalırsam uyuyacağını sandığını söyledi, böylece içinde kızıl saçlar olan yatakta birlikte yattık ve o pembe dudakları aralık, nefesi düzenli ve yumuşak çıkarak uyudu.

Ama ben bütün gece uyanık kaldım. Sokağın karşısında, Bayan Sucksby'nin kollarında, ağzı Charles'ınki gibi, bir çiçek gibi açık, boynu incecik, bembeyaz ve çıplak uyuyan Maud'u düşündüm.

Sabah olduğunda, bir planın başlangıcını yapmıştım. Pencerede durdum ve bir süre Bay Ibbs'in kapısını seyrettim, sonra kimsenin kıpırdamadığını görünce vazgeçtim. Bu bekleyebilirdi. Şimdi ihtiyacım olan şey paraydı. Nasıl bulacağımı biliyor-

dum. Charles'ın saçını taramasını ve ayırmasını istedim, sonra sessizce evin arka yolundan çıkardım. Onu Whitechapel'a -peçesiz dolaşma riskini alabileceğim kadar Borough'dan uzak olduğunu düşündüğüm bir yer- götürdüm. High Street'te bir yer buldum.

"Burada dur," dedim. Durdu. "Şimdi dün gece ne kadar çok ağladığını hatırlıyor musun? Hadi yine yap bakalım."

"Ne?"

Kolunu tuttum ve çimdik attım. Ciyakladı, sonra ağlamaya başladı. Elimi omzuna koydum ve tedirgin bir şekilde caddede aşağı yukarı baktım. Birkaç kişi merakla bize baktı. Onları baş işaretiyle çağırdım.

"Lütfen bayım, lütfen hanımefendi," dedim. "Bu zavallı oğlana şimdi rastladım, taşradan bu sabah gelmiş ve efendisini kaybetmiş. Tekrar yoluna devam etmesi için birkaç metelik bağışlayabilir misiniz? Yapayalnız ve kimseyi tanımıyor, Woolwich'le Chancery Sokağı'nı ayırt edemiyor. Paltosunu efendisinin arabasında bırakmış. Tanrı sizi korusun beyim! Ağlama, arkadaş! Bak bu beyefendi sana iki peni veriyor. İşte biraz daha! Ve bir de taşrada Londralıların kalbi katıdır derler, değil mi?.."

Tabii ki bir beyefendinin ona para vermesi fikri Charles'ı her zamankinden de çok ağlattı. Gözyaşları mıknatıs gibiydi. O ilk gün üç şilin kazandık – odamızın parasını ödedik, sonraki gün de başka bir caddede aynı numarayı deneyip dört şilin kazandık. Bununla da yemeğimizi aldık. Ondan sonra artan parayı, Charles'ın paltosunun makbuzuyla birlikte ayakkabımın içinde sakladım. Yatakta bile ayakkabılarımı giyiyordum. "Paltomu istiyorum," diyordu Charles saatte yüz kere ve ben de her seferinde, "Yarın. Yemin ederim. Söz veriyorum. Bir gün daha..." diyordum.

Ve sonra bütün gün kepenklerin önünde, gözüm kalp şeklindeki delikte duruyordum. Evi seyredip, âdetlerini öğreniyordum. Bir soyguncu gibi sabırla izliyordum. Bay Ibbs'e ganimet parçası getiren hırsızlar görüyordum: Onun, kapısının kilidini

çevirip, perdesini indirdiğini görüyordum. Ellerinin, dürüst yüzünün görüntüsü ağlamak istememe sebep oluyordu. "Neden ona gidemiyorum?" diye düşünüyordum. Sonra, biraz sonra, Beyefendi'yi görüyor ve tekrar korkuya kapılıyordum. Sonra Maud'u görüyordum. Onu pencerede görüyordum. Orada, yüzü pervaza dayalı durmayı seviyordu – sanki seyrettiğimi biliyor ve benimle alay ediyordu! Sabahları giyinmesine yardım eden, saçını toplayan Dainty'yi görüyordum. Ve geceleri onu açan Bayan Sucksby'yi görüyordum. Bir keresinde bir tutamını ağzına götürüp öptüğünü gördüm.

Her yeni şeyle, durduğum cama yüzümü öyle sert bastırıyordum ki, cam çerçevesinde inliyordu. Ve geceleri, ev karanlık olduğunda, mumumu alıyor, bir duvardan ötekine aşağı yukarı, aşağı yukarı yürüyordum.

"Hepsini etkileri altına almışlar," diyordum. "Dainty, Bay Ibbs ve Bayan Sucksby ve herhalde John, hatta Phil. İki büyük örümcek gibi ağlarını örmüşler. Dikkatli olmalıyız, Charles. Alı, değil mi! Çünkü ya Doktor Christie'den kaçtığımı öğrendilerse! Şimdiye kadar öğrenmiş *olmalılar*! Bekliyorlar, Charles. Beni bekliyorlar. *O* hiç evden çıkmıyor -bu akıllıca!- çünkü orada kalarak Bayan Sucksby'ye yakın duruyor. Ama *o* çıkıyor. Onu gördüm. Ben de bekliyorum. Bunu bilmiyorlar. *O* gidiyor. Bir daha çıktığında harekete geçeceğiz. İstedikleri sinek benim. Beni yakalayamayacaklar. Onlara *seni* göndereceğiz. Bunu düşünmüş olamazlar! Ha, Charles?"

Charles hiç yanıt vermedi. Onu o karanlık odada hiçbir şey yapmadan o kadar uzun tutmuştum ki, yüzü soldu ve gözleri bir oyuncak bebeğinki gibi camlaşmaya başladı. "Paltomu istiyorum," diyordu hâlâ arada sırada, cılız bir tür sızlanmayla, ama sanıyorum onu ne için istediğini neredeyse unutmuştu. En sonunda bir kez daha söylediğinde, "Tamam. Bugün alacaksın. Yeterince uzun süre bekledik. Bugün bizim günümüz," dedim. Memnun olacağına, korkmuş bir şekilde gözlerini dikip baktı.

Belki de gözümde ateşli bir şey gördüğünü sanmıştı. Bilmiyorum. Bana, hayatımda ilk kez bir dolandırıcı gibi düşünüyorum gibi geliyordu. Onu Watling Caddesi'ne geri götürdüm ve paltosunu rehinciden geri aldık. Ama paltoyu bende tuttum. Sonra onu otobüse bindirdim. "Sana ikramım," dedim. "Pencereden dışarı bak, dükkânlara."

Kucağında bir bebek tutan bir kadının yanında yer buldum. Kucağımda paltoyla oturdum. Sonra bebeğe baktım. Kadın gözlerime baktı ve gülümsedim.

"Güzel oğlan," dedi. "Değil mi? Ama uyumuyor bir türlü. Onu otobüslere bindiriyorum, sarsıntı onu uyutuyor. Fulham'dan Bow'a gittik, şimdi dönüş yolundayız."

"Çok güzel şey," dedim. Eğildim ve yanağını okşadım. "Şu kirpiklere bak! Ah ne kalpler kıracak o."

"Değil mi!"

Sonra geri yaslandım. Bir sonraki durak geldiğinde Charles'ı indirdim. Kadın hoşça kal dedi ve otobüs hareket ederken pencereden el salladi. Ama ben ona el sallamadım. Çünkü Charles'ın paltosunun altından, kadının kemerini yoklamış ve saatini yürütmüştüm. Güzel bir kadın saatiydi ve tam da ihtiyacım olan şeydi. Charles'a gösterdim. Saate sanki onu ısıracak bir yılanmış gibi baktı.

"Bunu nerden aldın?" dedi.

"Birisi verdi," dedim.

"Sana inanmıyorum. Paltomu ver."

"Bir dakika sonra."

"Paltomu ver!"

Londra Köprüsü'nde yürüyorduk. "Sus," dedim, "yoksa aşağı atarım... Tamam, daha iyi. Şimdi söyle bana: Yazabilir misin?"

Bana yanıt vermedi, ta ki köprünün duvarına gidip paltosunu aşağı sallandırıncaya kadar, sonra tekrar ağlamaya başladı, ama yazabildiğini söyledi. "Aferin," dedim. Sokakta kâğıt ve mürekkep satan bir adam bulunçaya kadar onu biraz daha ileri

yürüttüm. Düz beyaz bir kâğıtla bir kurşun kalem aldım ve Charles'ı odamıza geri götürüp oturttum ve bir mektup yazdırdım. Elim boynunun arkasında durup seyrettim.

"Yaz, *Bayan Sucksby*," dedim.

"Nasıl yazılıyor?" dedi.

"Bilmiyor musun?"

Kaşını çattı, sonra yazdı. Bana doğru göründü.

"Şimdi şunu yaz. Yaz: *O hain, senin arkadaşın -güya!- Beyefendi beni tımarhaneye kapattı...*"

"Çok luzlı gidiyorsun," dedi yazarken. Başını eğdi. "*O hain, senin arkadaşın...*"

"*Güya! Beyefendi ve o kaltak Maud Lilly.* Bu isimler göze çarpsın."

Kalem hareket etti, sonra durdu. Charles kızardı.

"O kelimeyi yazmam," dedi.

"Hangi kelimeyi?"

"O K'li kelimeyi."

"Ne?"

"Bayan Lilly'den önce gelen."

Boynuna bir çimdik attım. "Yazacaksın," dedim. "Duyuyor musun beni? Sonra bunu yazacaksın, güzel ve büyük: ENAYİ HA, BOK ENAYİ! O ÖTEKİNDEN DE KÖTÜ!"

Duraksadı, sonra dudağını ısırdı ve yazdı.

"Tamam. Şimdi. Yaz: *Bayan Sucksby, kaçtım ve yakınınızdayım. Bana bu oğlanla haber yollayın. Arkadaşımdır, bunu yazıyor, adı Charles'tır. Ona güvenin ve bana inanın* – ah! Eğer bu işe yaramazsa, ölürüm! *Kendi kızınız gibi iyi ve sadık olduğuma inanın...* İşte burada bir boşluk bırak."

Bıraktı. Ondan kâğıdı aldım ve altına adımı yazdım.

"Bana bakma," dedim yazarken, sonra yazdığım yeri öptüm ve kâğıdı katladım.

"İşte şimdi yapman gereken," dedim sonra. "Bu gece, Beyefendi -Bay Rivers- evden ayrılınca, oraya gideceksin, kapıyı çalıp

Bay Ibbs'i görmek istediğini söyleyeceksin. Ona satacağın bir şey olduğunu söyle. Onu hemen tanırsın: Uzundur ve sakallarının uçları düzgündür. Takip edilip edilmediğini soracaktır ve sorduğu zaman mutlaka temiz sıvıştığını söylemelisin. Sonra ona ne getirdiğini soracak. Phil'i tanıdığını söyle. Eğer onu nereden tanıdığını sorarsa, "George adında bir arkadaşımdan," de. Hangi George diye sorarsa, 'Collier's Rents'den George Joslin,' dersin. George kimmiş, neredenmiş?"

"George Joslin... Ah, küçükhanım! Bunun yerine başka her şeyi yeğlerim!"

"Zalim sert adamlar, ağza alınmaz şeyleri, Jamaika'yı yeğler misin?"

Yutkundu. "George Joslin, Collier's Rents'den," dedi.

"Aferin. Sonra ona saati verirsin. Sana bir fiyat biçer, ama ne fiyat biçerse biçsin -yüz sterlin de olsa, bin sterlin de- yetmez diyeceksin. Saatin Cenevre malı iyi bir saat olduğunu söyle. De ki -bilmiyorum- baban saat yapar ve saatleri tanırsın. Biraz daha dikkatli bakmasını sağla. Şanslıysan, arkasını açacaktır – bu da sana etrafa bakma fırsatı verir. İşte aradığın şu: Oldukça yaşlı, beyaz saçlı bir hanım – sallanan bir sandalyede, belki kucağında bir bebekle oturuyor olacak. O beni büyüten Bayan Sucksby'dir. Benim için her şeyi yapar. Onun tarafına ulaşmak için bir yol bul ve bu mektubu ona ver. Bunu yaparsan Charles, kurtuluruz. Ama dinle. Eğer orada karanlık suratlı, acımasız bakışlı bir oğlan varsa, ondan uzak dur, o bize karşıdır. Aynı şekilde kızıl saçlı kız da öyle. Eğer o yılan Bayan Maud Lilly yakında bir yerdeyse, yüzünü sakla. Anladın mı? Eğer seni görürse -oğlandan bile kötü- o zaman işimiz biter."

Tekrar yutkundu. Notu yatağın üstüne koydu ve oturup korku içinde ona baktı. Rolünü çalıştı. Ben pencerede durdum ve seyredip bekledim. Önce alacakaranlık oldu, sonra karanlık, karanlıkla da Beyefendi, şapkası hafif eğik ve boynunda o kırmızı fularla Bay Ibbs'in kapısından süzülerek çıktı. Onun gittiğini

gördüm, emin olmak için bir yarım saat daha bekledim, sonra Charles'a baktım.

"Paltonu giy," dedim. "Zamanı geldi."

Rengi attı. Şapkasını ve atkısını verdim, yakasını kaldırdım.

"Mektubu aldın mı? Çok iyi. Şimdi cesur ol. Saçmalık yapma. Seyrediyor olacağım, unutma."

Konuşmadı. Gitti ve biraz sonra onun caddeyi geçip Bay Ibbs'in kapısının önünde durduğunu gördüm. İpe giden bir adam gibi yürüyordu. Atkısını biraz daha yüzüne doğru kaldırdı, sonra etrafına baktı, benim kepengin arkasında durduğumu bildiği yere... "*Etrafına bakma, seni budala!*" diye düşündüm bunu yapınca. Sonra tekrar atkısını çekiştirdi ve kapıyı çaldı. Basamakta kaçacak mı diye merak ettim. Sanki kaçmak ister gibi görünüyordu. Ama bunu yapamadan önce kapı açıldı, Dainty tarafından. Konuştular ve Dainty onu kapıda bekler bırakıp Bay Ibbs'e gitti, sonra geri geldi. Sokakta aşağı yukarı göz attı. Bir aptal gibi Charles da onunla birlikte baktı, sanki kızın neye baktığını görmek ister gibi. Sonra Dainty başını sallayıp geri çekildi. Charles içeri girdi ve kapı kapandı. Dainty'nin düzgün beyaz eliyle sürgüyü çektiğini hayal ettim.

Sonra bekledim.

Diyelim beş dakika geçti. Diyelim on.

Ne olacağını sanıyordum? Belki, kapı açılacak, Bayan Sucksby arkasında Bay Ibbs'le uçarak çıkacak, belki sadece odasına gidecek -bir ışık gösterecek, bir işaret verecek- bilmiyorum. Ama ev sessiz kaldı ve en sonunda kapı açıldığında sadece yine Charles çıktı, Dainty hâlâ arkasındaydı ve sonra kapı kapandı. Charles durdu ve titredi. Şimdiye kadar titremelerine alışmıştım ve görünüşünden işlerin kötüye gittiğini anladım. Yukarı bizim pencereye baktığını ve kaçmayı düşündüğünü gördüm. "*Kaçma, seni kahrolası!*" dedim ve cama vurdum ve belki bunu duydu, çünkü başını indirdi ve caddeyi geçip merdivenlerden yuka-

n çıktı. Odaya vardığında yüzü kırmızı ve gözyaşlarıyla sümükten kaygandı.

"Tann yardımcım olsun, bunu yapmak istemedim!" dedi içeri dalarak. "Tann yardımcım olsun, beni buldu ve yaptırdı!"

"Ne yaptırdı?" dedim. "Ne oldu? Ne oldu seni küçük kene?"

Onu tuttum ve salladım. Ellerini yüzüne koydu.

"Mektubu benden aldı ve okudu!" dedi.

"Kim aldı?"

"Bayan Maud! Bayan Maud!"

Dehşet içinde ona baktım. "Beni gördü," dedi, "ve tanıdı. Bütün dediklerini yaptım. Saati verdim ve uzun boylu adam aldı, arkasını açtı. Atkımın tuhaf olduğunu söyledi ve dişim mi ağrıyor diye sordu. Evet dedim. Bana bir çift kıskaç gösterdi ve diş çekmek için iyi olduğunu söyledi. Sanırım benimle dalga geçiyordu. Esmer oğlan ordaydı, kâğıt yakıyordu. Bana... bana enayi dedi. Kızıl saçlı kız bana bakmadı. Ama hanım, annen uyuyordu, onun tarafına ulaşmaya çalıştım, ama Bayan Maud elimde mektubu gördü. Sonra bana baktı ve tanıdı. "Gel buraya oğlum, elini incitmişsin," dedi ve ötekiler görmeden beni yakaladı. Bir masada iskambil oynuyordu ve mektubu masanın altında tutup okudu, parmaklarını öyle sert büktü ki..."

Sözleri, gözyaşlarının suyundaki tuz gibi erimeye başladı.

"Ağlamayı kes!" dedim. "Hayatında bir kez olsun ağlamayı kes, yoksa yemin ederim vururum sana! Söyle bana, ne yaptı?"

Bir nefes aldı, elini cebine soktu ve bir şey çıkardı.

"Hiçbir şey yapmadı," dedi. "Ama bana bunu verdi. Oturduğu masadan aldı. Bunu sanki bir sırmış gibi bana verdi ve sonra uzun boylu adam saati kapadı ve Bayan Maud beni itti. Adam bana bir sterlin verdi, aldım ve kızıl saçlı kız beni çıkardı. Bayan Maud gidişimi seyretti ve gözleri sanki alev alev yanıyor gibiydi, ama hiçbir şey söylemedi. Sadece bana bunu verdi ve sanırım senin için verdi, ama ah küçükhanım! Bana aptal diyebilirsin, ama Tann yardımcım olsun ne olduğunu biliyorsam!"

Elindekini uzattı. Maud bunu küçücük yapmıştı ve açmam biraz zaman aldı ve ne olduğunu bildim. Açtığımda, tuttum ve çevirdim, sonra tekrar çevirdim, sonra aptal aptal buna bakarak durdum.

"Hepsi bu mu?" dedim. Charles başını salladı.

Bir iskambil kâğıdıydı. Briar'daki eski Fransız destesinin kartlarından biriydi. Kupa İkilisi. Yağlanmıştı ve katlardan iz olmuştu, ama kırmızı boyalı işaretlerinin birinin üzerinde hâlâ topuğunun şeklini alınış o kınşıklık duruyordu.

Kartı tuttum ve onunla salonunda oturup, geleceğini söylemek için kartları açışımı hatırladım. Mavi elbisesini giymişti. Elini ağzına koymuştu. *İşte şimdi beni korkutuyorsun!* demişti.

Sonradan buna ne çok gülmüş olmalı!

"Benimle alay ediyor," dedim, sesim çok düzgün değildi. "Bana bunu yolladı – emin misin, üzerinde bir mesaj, bir iz, işaret olmadığına?.. Bana bunu benimle alay etmek için yolladı. Başka neden olsun?"

"Küçükhanım, bilmiyorum. Masanın üstünden aldı. Çabucak aldı ve, ve gözünde bir tür çılgınlık vardı."

"Ne tür bir çılgınhk?"

"Bilemiyorum. Kendisi gibi görünmüyordu. Eldiveni yoktu. Saçı kıvırcık ve tuhaftı. Sandalyesinin yanında bir bardak vardı -söylemek istemem ama- sanının içinde cin vardı."

"*Cin mi?*"

Birbirimize baktık.

"Ne yapacağız?" diye sordu bana.

Bilmiyordum.

"Düşünmem lazım," dedim, etrafta yürümeye başlayarak. "*Onun* ne yapacağını düşünmem lazım. Beyefendi'ye söyleyecektir -değil mi?- ve ona mektubumuzu gösterecek. Sonra o da hemen bizi bulmak için harekete geçecek. Buraya geri geldiğini görmediler mi? Ama başka biri gönnüş olabilir. Emin olamayız. Şimdiye kadar şans bizden yanaydı, artık şansımız dönüyor. Ah,

o kadının düğün elbisesini hiç almasaydım! Uğursuzluk getireceğini biliyordum. Şans gelgit gibidir: Döner, sonra hızlanır ve artık durdurulamaz."

"Öyle deme!" dedi Charles. Ellerini ovuşturuyordu. "Hanıma elbisesini geri gönder, gönderemez misin?"

"Şansı öyle kandıramazsın. Yapabileceğin en iyi şey karşı durmaya çalışmaktır."

"Karşı durmak mı?"

Tekrar pencereye gittim ve eve baktım.

"Bayan Sucksby şimdi orada," dedim. "Benim bir sözüm bunu yapmaz mı? Ben ne zaman John Vroom'dan korktum ki? Dainty bana zarar vermez sanırım, ne de Bay Ibbs. Maud da cinden sersemlemişe benziyor. Charles, bu kadar beklemekle aptallık ettim. Bana bıçağımı ver. Oraya gidiyoruz."

Ağzı açık durdu ve hiçbir şey yapmadı. Bıçağı kendim aldım, sonra onu bileğinden tuttum ve odadan dışarı çıkarıp, kaygan merdivenlerden indirdim. Aşağıda bir adamla bir kız dövüşüyordu, ama biz geçerken sesleri kısıldı ve bizi seyretmek için başlarını çevirdiler. Belki bıçağımı görmüşlerdi. Saklayacak bir yerim yoktu. Sokak toz ve kâğıt akınıyla esiyordu, gece hâlâ sıcaktı. Başım açıktı. Beni gören herkes Susan Trinder olduğumu bilirdi, ama artık umursamak için çok geçti. Charles'la birlikte Bay Ibbs'in kapısına koştum, çaldım, sonra ben kenarda arkam duvara yaslanmış dururken onu basamakta bıraktım. Bir dakika sonra kapı, sadece beş santim açıldı.

"Çok geç kaldın." Dainty'nin sesiydi. "Bay Ibbs diyor ki... Ah! Yine mi sen! Şimdi n'oldu? Fikrini mi değiştirdin?"

Kapı biraz daha açıldı. Charles gözleri Dainty'nin gözlerinde durdu ve ağzını yaladı. Sonra bana baktı ve bunu yaptığını gören Dainty de başını çıkarıp baktı. Sonra bağırdı.

"Bayan Sucksby!" diye bağırdım. Kapıya bir hamle yaptım ve Dainty uçarak kaçtı. Charles'ın kolunu tuttum ve onu dükkânın içine çektim. "Bayan Sucksby!" diye bağırdım tekrar. Asılı çuha

perdeye koştum ve çektim. Arkadaki geçit karanlıktı; tökezledim ve Charles da benimle tökezledi. Sonra uçtaki kapıya ulaştım ve açtım. Sıcak, duman ve ışık beni irkiltti. Önce Bay Ibbs'i gördüm. Beni görünce durdu ve ellerini savurdu. Arkasında köpek derisi paltosuyla John Vroom vardı; John Vroom'un arkasında -onu gördüm ve küçük bir kız gibi ağlayabilirdim- Bayan Sucksby vardı. Masada, Bayan Sucsksby'nin büyük sandalyesindeyse Maud.

Sandalyenin altında Charley Wag vardı. Kargaşaya havlamaya başlamıştı. Şimdi beni görünce daha da çılgınca havladı ve kuyruğunu salladı, sonra geldi ve bana pençelerini geçirmek için önümde yükseldi. Gürültü berbattı. Bay Ibbs ileri atıldı, tasmasını yakaladı ve hemen geri çekti. Öyle sert çekti ki Charley neredeyse boğuluyordu. Ben geri kaçtım ve kollarımı kaldırdım. Ötekilerin hepsi beni seyretti. Eğer bıçağımı daha önce görmemişlerse de şimdi görmüşlerdi. Bayan Sucksby ağzını açtı.

"Sue, ben... Sue..." dedi.

Sonra arkamdan Bay Ibbs'in dükkânından koşarak Dainty geldi.

"Nerede o?" diye bağırdı. Ellerini yumruk yapmıştı. Charles'ı kenara itti, beni gördü ve ayağını yere vurdu. "Buraya geri gelmek için iyi cesaretin varmış. Seni kaltak! Bayan Sucksby'nin kalbini nasıl da kırdın!"

"Uzak dur benden," dedim bıçağımı sallayarak. Dehşet içinde bıçağa baktı, sonra geri çekildi. Keşke çekilmeseydi, çünkü bunda korkunç bir yan vardı. Sonuçta bu sadece Dainty'ydi. Bıçak titremeye başladı.

"Bayan Sucksby," dedim, ona dönerek. "Size yalan söylediler. Ben asla... Beni kapattılar – o ve o! Ve size geri gelmem bütün bunca zaman -mayıstan beri bu kadar zaman!- sürdü."

Bayan Sucksby'nin eli kalbindeydi. O kadar şaşkın ve korkmuş görünüyordu ki, bıçağı ona çevirdiğim sanılırdı. Bay Ibbs'e baktı ve sonra Maud'a baktı. Sonra kendine gelmiş göründü.

İki veya üç çevik adımla mutfağı geçti ve sıkı sıkı kollarını boynuma sardı.

"Canım kızım," dedi.

Yüzümü göğsüne bastırdı. Sert bir şey dişime çarptı. Maud'un elmas broşuydu.

"Ah!" diye bağırdım. Direnip kendimi geri çektim. "Sizi benden aldı, mücevherleriyle! Mücevherleri ve yalanlarıyla!"

"Canım kızım," dedi Bayan Sucksby tekrar.

Ama ben Maud'a baktım. O diğer herkesin yaptığı gibi, beni görünce irkilmemiş veya türkmemişti; o sadece -tıpkı Bayan Sucksby gibi- elini kaldırıp kalbine götürmüştü. Borough'lu kızlar gibi giyinmişti, ama yüzü ışığın gerisindeydi, gözleri gölgedeydi – güzel ve gururlu görünüyordu. Ama eli titriyordu.

"Doğru," dedim bunu görünce. "Titrersin."

Yutkundu. "Buraya gelmemeliydin, Sue," dedi. "Uzak durmalıydın."

"Sen öyle diyebilirsin!" diye bağırdım. Sesi berrak ve tatlıydı. Şimdi, onu timarhanedeki rüyalarımda duyuşumu hatırladım. "Sen öyle diyebilirsin, seni dolandırıcı, seni yılan, seni hain!"

"Kız kavgası!" diye bağırdı John ellerini çırparak.

"Hey! Hey!" dedi Bay Ibbs. Bir mendil çıkarmış, alnını siliyordu. Bayan Sucksby'ye baktı. Onun kolları hâlâ üzerimdeydi ve yüzünü göremiyordum. Ama elimden bıçağı almaya uzanırken kavrayışının gevşediğini hissettim. "Oo, bu da keskin bir tanesiymiş, değil mi?" dedi sinirli bir gülüşle. Bıçağı yavaşça masanın üstüne koydu. Eğildim ve tekrar kaptım.

"Bırakmayın," dedim, "*onun* alabileceği bir yere! Ah, Bayan Sucksby, onun ne şeytan olduğunu bilmiyorsunuz!"

"Sue, dinle beni," dedi Maud.

"Canım kızım," dedi tekrar Bayan Sucksby onun sözleri üstüne. "Bu inanılmaz garip. Bu inanılmaz... Şu haline bir bak! Tam bir -ha ha!- asker gibi." Ağzını sildi. "Şimdi oturup uslu

olmaya ne dersin? Eğer ona bakmak seni üzüyorsa Bayan Lilly'yi yukarı gönderelim mi? Ha? John'la Dainty burada: Onlara soralım, olmaz mı?" Başını salladı. "Yukarı gitsinler?"

"Hayır gitmesinler!" diye bağırdım Dainty hareket etmeye başlayınca. "O değil, onlar değil!" Bıçağı salladım. "Sen, John Vroom kal," dedim. Sonra Bayan Sucksby ve Bay Ibbs'e: "Onlar Beyefendi'ye gidecekler! Onlara güvenmem!"

"Aklını kaçırmış bu," dedi John sandalyesinden kalkarken. Paltosunun koluna bir vurdum.

"Sana kal dedim!" diye bağırdım.

Bayan Sucksby'ye baktı. O da Bay Ibbs'e baktı.

"Otur, oğlum," dedi Bay Ibbs sessizce. John oturdu. Charles'a başımla işaret ettim.

"Charles, arkamda dur, dükkânın kapısının yanında. Eğer denemeye kalkarlarsa kapıya koşmalarını önle."

Charles şapkasını çıkarmış, kenarını ısırıyordu. Kapıya gitti, yüzü o kadar solgundu ki gölgede parlıyor gibi görünüyordu.

John ona baktı ve güldü.

"Onu rahat bırak," dedim hemen. "O senin bana olduğundan daha arkadaş oldu. Bayan Sucksby, o olmasa asla size geri dönemezdim. Asla kurtulamazdım – timarhaneden."

Parmaklarını yanağına koydu. "Sana o kadar yardım etti, ha?" dedi gözleri hâlâ Charles'ın üzerinde. Gülümsedi. "O zaman o da kıymetli bir oğlan ve kesinlikle ona bunun bedelini öderiz. Değil mi Bay Ibbs?"

Bay Ibbs hiçbir şey söylemedi. Maud sandalyesinden eğildi.

"Gitmelisin Charles," dedi berrak alçak sesiyle. "Buradan gitmelisin." Bana baktı. Bakışı tuhaftı. "İkiniz de gitmelisiniz, Beyefendi geri gelmeden."

Ona dudağımı büktüm. "*Beyefendi*," dedim. "*Beyefendi*. Borough huylarını çok çabuk kapıyorsun."

Yanağına kan geldi. "Değiştim," diye mırıldandı. "Eskisi gibi değilim."

"Değilsin," dedim.

Gözlerini indirdi. Ellerine baktı. Ve sonra, sanki çıplak olduklarını görür gibi -ve sanki birisi öbürünün çıplaklığını örtebilir gibi- garip bir şekilde ellerini birleştirdi. Hafif bir metal şıkırtısı geldi: Bileğinde iki-üç ince gümüş bilezik vardı, benim takmayı sevdiğim cinsten. Onları hareket etmemeleri için tuttu, sonra tekrar başını kaldırdı ve bakışımı yakaladı. Sert, düzgün bir sesle,

"Senin için bir hanım olmak yetmedi mi ki Borough'ya gelip bizim olan şeyleri alman gerekti?" dedim.

Yanıtlamadı.

"Evet?" dedim.

Bilezikleri çıkartmaya çalıştı. "Al," dedi. "Bunları istemiyorum!"

"*Ben* istiyor muyum sanıyorsun?"

Bayan Sucksby öne çıktı, elleri Maud'unkilere doğru atılmıştı. "Bırak kalsınlar!" diye bağırdı.

Sesi kısıktı. Bana baktı, sonra garip bir kahkaha attı. "Canım kızım," dedi, geri çekilerek, "bu evde gümüş nedir ki? Senin yüzünü görmenin sevinci yanında gümüş nedir?" Bir elini boğazına koydu ve öbürüyle bir sandalyenin arkasına yaslandı. Ağır yüklenmişti, sandalyenin bacakları yerde gıcırdadı. "Dainty," dedi, "bana bir bardak brendi getirir misin? Bu işlerin değişimi beni tersyüz etti."

Bay Ibbs gibi, o da bir mendil çıkardı ve yüzünü sildi. Dainty içkisini verdi ve o da yudumlayıp oturdu.

"Yanıma gel," dedi bana. "O eski bıçağı bırak, olmaz mı?" Ve sonra ben duralayınca: "Ne, Bayan Lilly'den mi korkuyorsun? Seni koruyacak olan ben ve Bay Ibbs -ve eski arkadaşın Charles- varken? Gel, otur."

Tekrar Maud'a baktım. Onun bir yılan olduğunu düşünmüştüm, ama brendinin getirilip konuşu sırasında lamba hareket etmişti ve ışıkta onun ne kadar ince, solgun ve yorgun oldu-

ğunu gördüm. Bayan Sucksby'nin bağırmasıyla sessizleşmişti; ama elleri hâlâ titriyordu ve kafasını sandalyesinin yüksek sırtına dayanıştı, sanki ağırlığı canını acıtıyor gibi. Yüzü nemliydi. Birkaç saç teli yapışmıştı. Gözleri olması gerekenden koyu renkti ve sanki parlıyorlardı.

Oturdum ve bıçağı önüme koydum. Bayan Sucksby elimi aldı.

"Bana çok haksızlık edildi, Bayan Sucksby," dedim.

Bayan Sucksby yavaşça başını salladı. "Canım, bunu görmeye başlıyorum," dedi.

"Tanrı bilir size ne yalanlar söylediler! Gerçek şu ki, o başından beri Beyefendi'yle bu işin içindeydi. Beni onun yerini almam için aralarında kandırdılar ve beni tımarhaneye koydular herkesin beni o sandığı yere..."

John ıslık çaldı. "Kazığa gelmişsin," dedi. "İyi dolap, ama – ah!" Güldü. "Seni enayi!"

Başından beri bunu söyleyeceğini biliyordum, ama şimdi bir önemi yoktu. Bayan Sucksby baktı, bana değil, ama birleşmiş ellerimize. Kendi başparmağını benimki üzerinde gezdiriyordu. Bu haberin onu şaşkına çevirdiğini sandım.

"Kötü bir iş," dedi sessizce.

"Ondan da kötüsü!" diye bağırdım. "Ah, çok, çok daha kötüsü! Bir tımarhane, Bayan Sucksby! Canımı acıtan, beni aç bırakan hemşireler! Bir keresinde bana öyle kötü vurdular ki!.. Daldırdılar... bir banyoya daldırdılar beni!.."

Elini çekti ve yüzünün önüne kaldırdı.

"Yeter, canım kızım! Yeter. Duymaya dayanamıyorum."

"Sana maşayla işkence ettiler mi?" diye sordu John. "Seni deli gömleğine soktular mı?"

"Bana ekose bir elbise giydirdiler ve çizmeler de..."

"Demirden miydi?"

Duraksadım, sonra Charles'a bir göz attım.

"Çizmeler bağcıksızdı," dedim. "Eğer bana bağcık verirlerse kendimi asarım diye düşündüler. Ve saçım..."

"Kestiler mi?" dedi Dainty, oturup, elini ağzına koyarak. Ağzının yanında geçmekte olan bir çürük vardı – herhalde John yapmıştı. "Tıraş mı ettiler?"

Tekrar duraksadım, sonra, "Kafama diktiler," dedim.

Gözleri yaşlarla doldu. "Ah, Sue!" dedi. "Yemin ederim, sana kaltak dediğimde hiç öyle demek istemedim!"

"Önemli değil," dedim. "Bilmiyordun." Tekrar Bayan Sucksby'ye döndüm ve elbisemin eteğine dokundum. "Bu elbiseyi çaldım," dedim. "Ve bu ayakkabıları. Ve neredeyse Londra'ya bütün yolu yürüdüm. Tek düşüncem buraya size dönmekti. Bana tımarhanede yapılan zalim şeylerden daha kötüsü, Beyefendi'nin benim nereye gitmiş olduğum konusunda size söylemiş olacağı yalanların düşüncesiydi. İlk başta öldüğümü söyleyeceğini düşündüm."

Tekrar elimi aldı. "Bunu," dedi, "düşünmüş olabilir."

"Ama benim cesedimi isteyeceğinizi biliyordum."

"Değil mi! Tam isabet!"

"Sonra ne demiş olacağını düşündüm. Parayı çaldığımı ve hepinizi aldattığımı söyleyecekti."

"Söyledi," dedi John. Dişini emdi. "Ben hep senin buna cesaretin olmadığını söyledim."

Bayan Sucksby'nin yüzüne baktım. "Ama ona inanmayacağınızı biliyordum," dedim, "kendi kızımız hakkında." Elimi daha sıkı kavradı. "Beni bulana kadar arayacağınızı biliyordum."

"Canım kızım, ben... Ah, bir ay içinde seni de bulacaktım!.. Sadece, biliyorsun, arayışımı John ve Dainty'den gizli tuttum."

"Öyle mi Bayan Sucksby?" dedi Dainty.

"Canım, öyle. Gizlice bir adam yollattım."

Dudaklarını sildi. Maud'a baktı. Ama Maud'un gözleri benim üzerimdeydi. Sarının onun yüzünü aydınlatan lamba benimkini de aydınlatmıştı, çünkü yumuşak ve ani bir şekilde,

"Hasta görünüyorsun, Sue," dedi.

Adımı söylediği üçüncü kezdi. Bunu duydum ve -kendime rağmen- adımı bunun gibi yumuşak söylediği diğer zamanları düşündüm, rengimin kızardığını hissettim.

"Bitkin görünüyorsun," dedi Dainty. "Sanki bir haftadır uyumamış gibi görünüyorsun."

"Uyumadım," dedim.

"O zaman," dedi Bayan Sucksby ayağa kalkıp, "şimdi yukarı çıkıp yat. Yarın ben ve Dainty gelip sana eski elbiselerinden birini uydururuz ve saçını yaparız..."

"Burada uyuma, Sue!" dedi Maud, sandalyesinden eğilip elini bana uzatarak. "Burası tehlikeli."

Tekrar bıçağımı aldım ve elini geri ittim.

"Benim tehlikeyi bilmediğimi mi sanıyorsun? Sana bakarak, yüzü -sahte bir yüz, bir oyuncu ağzı- yalancı kızarmalarıyla ve hain iki kahverengi gözüyle tehlikeyi görmüyor muyum sanıyorsun?"

Sözler dilimde cüruf gibiydi: Berbattılar, ama ya onları tükürmeli ya da yutup boğulmalıydım. Gözlerime baktı ve gözleri hiç de hain görünmedi. Bıçağı çevirdim. Bıçağın ağzı lambanın ışığını aldı ve ok gibi onun yanağına fırlattı.

"Buraya seni öldürmeye geldim," dedim.

Bayan Sucksby yerinde kıpırdandı. Maud pırıltılı bakışını benimkinden ayırmadı.

"Sen bunu yapmaya," dedi, "Briar'a geldin..."

Sonra bakışlarımı kaçırdım ve bıçağı elimden düşürdüm. Birden yorgun ve hasta hissettim. Yaptığım bütün yürüyüşler ve dikkatli gözlemlerin acısı çıktı. Artık hiçbir şey, olacağını düşündüğüm gibi değildi. Bayan Sucksby'ye döndüm.

"Oturup da," dedim, "onun benimle alay ettiğini dinleyebilir misiniz? Bana oynadığı şeytanca oyunu bilip de onu burada boğmak istemez misiniz?" Bunu gerçekten hissederek söylemiştim, ama yine de bir atıp tutma gibi çıktı. Odada etrafa bakın-

dım. "Bay Ibbs, yapabilir misiniz?" dedim. "Dainty, sen benim yerime onu parçalara ayırmak istemez misin?"

"İstemez miyim!" dedi Dainty. Ona yumruğunu gösterdi. "En iyi arkadaşımı aldatmak, ha?" dedi Maud'a. "Onu bir tımarhaneye kapatıp saçını diktirmek ha?" Maud hiçbir şey söylemedi, ama hafifçe kafasını çevirdi. Dainty tekrar yumruğunu salladı, sonra bıraktı. Gözüme baktı. "Korkunç bir ayıp bu, Sue. Bayan Lilly'nin böyle bir oyun oynaması. Ve cesur. Geçen hafta kulaklarını yaptım, bir kez bile bağırmadı. Ve sonra dikişlerinin alınmasını o kadar doğal karşıladı ki..."

"Tamam, Dainty," dedi Bayan Sucksby hemen.

Tekrar Maud'a baktım – şimdi altın bir telden kristal bir damla sallandığını gördüğüm düzgün kulağına, sarı saçındaki buklelere ve koyu kaşlarına. İki güzel yay şeklinde alınmıştı. Sandalyesinin tepesinde -bunu da daha önce görmemiştim, ama damlalarla, buklelerle ve yaylarla, bileğindeki bileziklerin hepsi bir parça gibi görünmüştü- bir kirişten içinde sarı bir kuş olan hasırdan küçük bir kafes sallanıyordu.

Gözyaşlarım boğazımda düğüm düğüm oldu.

"Benim olan her şeyi almışsın," dedim. "Almışsın ve daha iyi yapmışsın."

"Aldım," diye yanıtladı, "Çünkü *senindi*. Çünkü almalıydım!"

"Neden almalıydın? Neden?"

Konuşmak üzere ağzını açtı. Sonra Bayan Sucksby'ye baktı ve yüzü değişti.

"Hainlik adına," dedi düz bir şekilde. "Hainlik adına. Çünkü daha önce haklıydın: Benim yüzüm sahtedir, ağzım bir oyuncu ağzıdır, kızarmalarım yalan söyler, gözlerim... Gözlerim..." Bakışlarını çevirdi. Sesi yükselmeye başlamıştı. Tekrar düzleştirdi. "Sonuçta, Richard paramızı almak için sandığınızdan daha uzun beklememiz gerektiğini öğrendi."

Bardağını iki eliyle aldı ve içinde ne kaldıysa yuttu.

"Parayı almadınız mı?"

Bardağı geri koydu. "Daha değil."

"Bu harika, o zaman," dedim. "Ondan payımı isterim. Yarısını isterim. Bayan Sucksby, duyuyor musunuz? En azından bana servetlerinin yarısını verecekler. Pis bir üç bin değil, ama yarısı. Bununla neler yaparız bir düşünün!"

Ama parayı istemiyordum ve konuştuğumda sesim bana iğrenç geldi. Bayan Sucksby hiçbir şey söylemedi. Maud,

"Ne istersen alacaksın. Sana her şeyi, her şeyi veririm, ancak şimdi buradan gidersen, Richard dönmeden önce."

"Buradan gitmek mi? Sen söylediğin için mi? Burası benim evim! Bayan Sucksby... Bayan Sucksby, ona söyler misiniz?"

Bayan Sucksby tekrar ağzından elini geçirdi.

"Ama aslında, Sue," dedi yavaşça, "Bayan Lilly haklı olabilir. Eğer ortada para yoksa, şimdilik Beyefendi'nin yolunda durmasan iyi olabilir. Bırak önce onunla ben konuşayım. Ama ona şiddetimden biraz göstereceğim!"

Bunu tuhaf, isteksiz bir şekilde, gülümsemeye çalışarak söyledi. Sanki Beyefendi'nin onu kâğıt oyununda iki-üç şilin dolandırdığını şimdi öğrenmiş olsa diyeceği gibi diye düşündüm. Herhalde Maud'un servetini ve nasıl pay edileceğini düşünüyor diye tahmin ettim. Keşke para ona bir şey ifade etmeseydi diye dilemekten kendimi alamadım.

"Beni gönderecek misiniz?" dedim. Sözler bir fısıltı gibi çıktı. Ondan uzağa, mutfağa doğru baktım – raftaki eski Hollanda saatine ve duvarlardaki resimlere. Kapıdan merdivenlere giden yerde benim odamdaki, içinde siyah göz olan beyaz porselen lazımlık vardı, aşağıya yıkanmaya getirilip unutulmuş olmalıydı. Ben olsam unutmazdım. Elimin altında masada bir kalp vardı: Onu önceki yaz tahtaya ben kazımıştım. O zaman hâlâ çocuk gibiydim. Bir bebek gibiydim... Tekrar etrafıma bakındım. Neden hiç bebek yoktu? Mutfak sessizdi. Herkes sessizdi ve beni seyrediyorlardı.

"Beni gönderecek misiniz," dedim tekrar Bayan Sucksby'ye, "ve onu tutacak mısınız?" Şimdi sesim bir oğlanınki gibi kesik kesikti. "Onların Doktor Christie'yi bana yollamayacaklarına güvenecek misiniz? Onun elbiselerini çıkarıp, saçından tokalarını alıp, onu öpecek, benim eski yerimde yanınızda yatmasına izin verecek misiniz, ben... ben içinde kızıl saçlar olan bir yatakta yatarken?"

"Benim yanımda yatmak mı?" dedi Bayan Sucksby hemen. "Sana bunu kim söyledi?"

"Kızıl saç mı?" dedi John.

Ama Maud başını kaldırdı, bakışı keskinleşti. "Bizi gözetledin!" dedi. Ve sonra bunu iyice düşündükten sonra: "Kepenkten!"

"Seni gözetledim," diye yanıtladım daha sert. "Seni gözetledim, seni örümcek! Her şeyimi alışını. Bunu yapmayı tercih edersin -lanet olsun sana!- kocanla yatmaktansa!"

"Yatmak... Richard'la mı?" Şaşırmış göründü. "Sanmıyorsun ya?.."

"Susie," dedi Bayan Sucksby, elini benimkinin üzerine koyarak.

"Sue," dedi Maud aynı zamanda, masanın üstüne eğilip bana uzanarak. "Onun benim için bir şey ifade ettiğini düşünmüyorsun ya? Onun bana adından başka kocalığı olduğunu düşünmüyorsun ya? Ondan nefret ettiğimi bilmiyor musun? Ondan Briar'da nefret ettiğimi bilmiyor musun?"

"Şimdi bu yaptıklarını," dedim titreyen bir hor görmeyle, "sadece sana yapurdığı için mi yaptığını uydurucaksın?"

"Yapurdı bana! Ama senin kastettiğin şekilde değil."

"Düzenbaz bir dolandırıcı değilmişsin gibi mi yapacaksın?" dedim.

"Ya sen?" dedi.

Ve tekrar gözlerime baktı ve tekrar neredeyse bundan utandım ve bakışlarını kaçırdım. Biraz sonra, daha sessizce,

"Bundan nefret ettim. Arkan dönükken onunla gülümsemedim!" dedim.

"Ben gülümsedim mi sanıyorsun?"

"Neden olmasın? Sen bir oyuncusun. Şimdi de oynuyorsun!"

"Oynuyor muyum?"

Bunu söylerken hâlâ gözleri yüzümde, hâlâ eli benimkine uzanıyor, ama yetişemiyordu. Işık hep üzerimizdeydi, mutfağın kalanı neredeyse karanlıktı. Parmaklarına baktım. Kirlenmiş ya da çürüktüler.

"Ondan nefret ettiysen, neden yaptın?" dedim.

"Başka yolu yoktu," dedi. "Hayatını gördün. Sana ihtiyacım vardı, ben olmana."

"Ki buraya gelip ben olabilesin!" Yanıtlamadı. "Onu aldatabilirdik. Eğer bana söyleseydin. Yapabilirdik..."

"Ne?"

"Her şey. Bir şey. Ne bilmiyorum..."

Başını salladı. "Ne kadarından," dedi, "vazgeçerdin?"

Bakışı öyle karanlık, ama o kadar sabit ve gerçekti ki, ama birden Bayan Sucksby'nin farkına vardım -John'un, Dainty'nin, Bay Ibbs'in- hepsinin seyredip, sessiz ve meraklı, ***Bu nedir?***.. diye düşündüklerinin. Ve o anda, kendi korkak kalbimin içini gördüm ve onun için hiçbir şeyden, ama hiçbir şeyden vazgeçmeyeceğimi, şimdi onun tarafından utandırılmaktansa ölmeyi tercih edeceğimi anladım.

Tekrar uzandı. Parmakları bileğime sürtündü. Bıçağı aldım ve eline sapladım.

"Dokunma bana!" dedim bunu yaparken. Ayağa kalktım. "Hiçbiriniz dokunmayın bana!" Sesim çılgın gibiydi. "Hiçbiriniz! Beni duyuyor musunuz? Buraya burasının evim olduğunu düşünerek geldim, şimdi beni tekrar uzaklaştırmak istiyorsunuz. Hepinizden nefret ediyorum! Keşke taşrada kalsaydım!"

Yüzden yüze baktım. Dainty ağlamaya başlamıştı. John, ağzı açık ve şaşkın oturuyordu. Bay Ibbs'in eli yanağındaydı. Ma-

ud kanayan parmaklarına bakıyordu. Charles titriyordu. Bayan Sucksby,

"Sue, bıçağı bırak. Seni uzaklaştırmak mı? Bu fikir! Ben..."

Sonra sustu. Charley Wag kafasını kaldırmıştı. Bay Ibbs'in dükkânından kilitte dönen bir anahtar sesi geldi. Sonra çizmelerin vuruşu, sonra ıslık sesi.

"Beyefendi!" dedi Bayan Sucksby. Maud'a, Bay Ibbs'e, bana baktı. Kalktı ve kolumu yakalamak üzere eğildi. "Sue," dedi bunu yaparken. Neredeyse fısıltıyla konuşuyordu. "Susie, tatlım, yukarı gelir misin?.."

Ama yanıtlamadım, sadece bıçağı daha sıkı kavradım. Charley Wag cılız bir şekilde havladı; Beyefendi onu duydu ve karşılık olarak o da havladı. Sonra tekrar ıslık çaldı, yavaş bir vals ezgisi; sonra onun geçitte sendelediğini duyduk ve kapıyı itişini seyrettik. Sarhoştu. Şapkası yamulmuştu, yanakları oldukça pembe, ağzı tam bir "o" şeklindeydi. Durdu, hafifçe sallandı ve gölgelere gözünü kısarak odaya bakındı. Islığı sustu. Dudakları düzleşti ve onları yaladı.

"Merhaba," dedi, "Charles burada." Gözünü kırptı. Sonra bana ve bıçağıma baktı. "Merhaba, Sue burada." Şapkasını çıkardı ve boynundaki kırmızı fuları çözmeye başladı. "Geleceğini umuyordum. Bir gün sonra ayrılsaydın, hazır olacaktım. Şimdi o aptal Christie'den bir mektup aldım. Senin kaçtığını bildirmekte ağırdan almış! Sanırım bunu yapmadan önce seni yakalamayı planladı. Birinin hanım delileri kaçınca kötü reklam olur."

Kırmızı fuları şapkanın içine koydu ve elinden düşürdü. Bir sigara çıkardı.

"Kahrolası, ne de soğukkanlısın," dedim. Titriyordum. "İşte Bayan Sucskby ve Bay Ibbs her şeyi biliyor."

Güldü. "Biliyorlardır eminim."

"Beyefendi!" dedi Bayan Sucksby. "Beni dinle. Sue bize korkunç şeyler söyledi. Gitmeni istiyorum."

"Bırakmayın onu!" dedim. "Doktor Christie'yi çağırtacak!" Bıçağımı salladım. "Charles, durdur onu!"

Beyefendi sigarasını yakmıştı, ama bundan başka hareket etmemişti. Ona doğru şüpheli bir-iki adım atmış olan Charles'a bakmak için döndü. Ellerini Charles'ın saçlarına koydu.

"Ee, Charley," dedi.

"Lütfen, efendim," dedi Charles.

"Benim bir hain olduğumu öğrendin."

Charles'ın dudakları titremeye başladı. "Tanrı biliyor ki, Bay Rivers, bunu yapmayı hiç istemedim!"

"Tamam, tamam," dedi Beyefendi. Charles'ın yanağını okşadı. Bay Ibbs dudaklarıyla bir püfleme sesi çıkardı. John ayağa kalktı, sonra sanki bunu neden yaptığını bilmezmiş gibi etrafına bakındı. Rengi kızardı.

"Otur, John," dedi Bayan Sucksby.

Kollarını kavuşturdu. "İstersem ayakta dururum."

"Otur, yoksa vururum sana."

"Bana vurmak mı?" Sesi kısıktı. "O ikisine vurun, onlara!" Beyefendi'ye ve Charles'a işaret etti. Bayan Sucksby hızlı iki adım attı ve ona vurdu. Sert vurdu. John iki kolunu birden kafasına koydu ve dirseklerinin arasından Bayan Sucksby'ye baktı.

"Seni yaşlı inek!" dedi. "Doğduğum günden beri bana kötü davranırsın. Eğer bana bir daha dokunursan görürsün!"

Bunu söylerken gözleri alev alevdi, ama sonra yaşlarla doldu ve ağlayıp sızlamaya başladı. Duvara yürüdü ve tekmeledi. Charles titredi ve daha da çok ağladı. Beyefendi birinden ötekine baktı, sonra sahte bir şaşkınlık içinde Maud'a baktı.

"Benim yüzümden mi," dedi, "küçük oğlanlar ağlıyor?"

"Siktir, ben küçük değilim!" dedi John.

"Susar mısın?" dedi Maud, alçak berrak sesiyle. "Charles, yeter."

Charles burnunu sildi. "Evet, küçükhanım."

Beyefendi kapının dikmesine yaslanmış, hâlâ sigara içiyordu. "Ee, Suky," dedi. "Artık her şeyi biliyorsun."

"Senin pis bir dolandırıcı olduğunu biliyorum," dedim. "Ama bunu altı ay önce de biliyordum. Sana güvendiğim için budalaydım, hepsi bu."

"Canım kızım," dedi Bayan Sucksby hemen, gözleri Beyefendi'nin gözlerinde. "Canım kızım, budala olan ben ve Bay Ibbs'tik, seni bıraktığımız için."

Beyefendi sigarasını ağzından almış ucuna üflüyordu. Şimdi Bayan Sucksby'yi duyup gözlerine bakınca, sigarayı dudaklarının önünde tutarak bir an oldukça sessiz durdu. Sonra bakışlarını kaçırdı, güldü -inanmaz bir tür gülüş- ve başını salladı.

"Hey Tanrım," dedi sessizce.

Bayan Sucksby'nin onu utandırdığını düşündüm.

"Tamam," dedi Bayan Sucksby. "Tamam." Ellerini kaldırdı. Bir salın üstündeki bir adam gibi durdu – sanki batma korkusuyla çok keskin bir hareket yapmaya korkar gibi. "Artık daha fazla çılgınlık yok. John, somurtmayı bırak. Sue, yalvarırım sana bırak o bıçağı. Kimseye zarar gelmeyecek. Bay Ibbs. Bayan Lilly. Charles -Sue'nun arkadaşı, sevgili oğlum- otur. Beyefendi. Beyefendi."

"Bayan Sucksby," dedi Beyefendi.

"Kimseye zarar gelmeyecek. Tamam mı?"

Beyefendi bana bir göz attı. "Bunu Sue'ya söyleyin," dedi. "Bana gözlerinde cinayetle bakıyor. Bu şartlar altında bunu pek istemem."

"Şartlar mı?" dedim. "Beni tımarhaneye kapatıp ölmeye bırakmandan mı söz ediyorsun? Senin lanet olası kafanı kesmeliyim!"

Gözlerini kıstı, yüzünü buruşturdu. "Biliyor musun," dedi, "zaman zaman sesinde çok sızıltılı bir ton var? Sana bunu söyleyen oldu mu hiç?"

Bıçakla üzerine bir hamle yaptım, ama gerçekte hâlâ şaşkın, hasta ve yorgundum; hamle cılız bir taneydi. Ben kalbinin

önünde bıçağın ucuyla dururken, irkilmeden seyretti. Sonra bıçağın titreyeceğinden ve onun bunu göreceğinden korktum. Bıraktım. Masaya -masanın ucuna, lambanın oraya düşürdüğü ışık çemberinin hemen ilerisine- bıraktım.

"İşte, bu daha iyi değil mi?" dedi Bayan Sucksby.

John'un gözyaşları kurumuştu, ama yüzü asıktı – Bayan Sucksby'nin vurduğu yerde bir yanağı öbüründen daha koyu renk. Beyefendi'ye baktı, ama başıyla beni işaret etti.

"Demin Bayan Lilly'ye gitti," dedi. "Onu öldürmeye geldiğini söyledi."

Beyefendi, kanayan parmaklarını bir mendile sarmış olan Maud'a baktı. "Bunu görmeyi isterdim," dedi.

John başıyla onayladı. "Servetinizin yarısını istiyor."

"Öyle mi?" dedi Beyefendi yavaşça.

"John, kapa çeneni," dedi Bayan Sucksby. "Beyefendi, ona bakma. O sadece bela çıkarır. Sue yarısı dedi, ama bunu söyleten öfkesiydi. Aklı başında değil. O..." Bir elini alnına koydu ve tuhaf bir şekilde odaya bakındı – bana ve Maud'a. Parmaklarını gözlerine bastırdı. "Yalnız bir dakikam olsa," dedi, "düşünmek için!"

"Düşünün," dedi Beyefendi rahatlıkla, huysuzca. "Ne bulacağınızı bilmeye can atıyorum."

"Ben de," dedi Bay Ibbs. Bunu sessizce dedi. Beyefendi onun gözüne baktı ve kaşını kaldırdı.

"Zor bir durum, değil mi efendim?"

"Çok zor," dedi Bay Ibbs.

"Öyle mi diyorsunuz?"

Bay Ibbs başıyla onayladi. Beyefendi,

"Belki de durumu kolaylaştırmak için gitmeliyim?" dedi.

"Deli misiniz?" dedim. "Görmüyor musunuz, para için her şeyi yapar o? Bırakmayın onu! Doktor Christie'yi çağırtacak."

"Bırakmayın onu," dedi Maud, Bayan Sucksby'ye.

"Hiçbir yere gidemezsin," dedi Bayan Sucksby, Beyefendi'ye.

Beyefendi omzunu silkti, rengi kızararak. "İki dakika önce gitmemi istiyordunuz!"

"Fikrimi değiştirdim."

Bayan Sucksby gözlerini kaçıran Bay Ibbs'e baktı.

Beyefendi paltosunu çıkardı. "Sıktır," dedi bunu yaparken ve hoş olmayan bir şekilde güldü. "Böyle çalışmak için çok sıcak."

"Siktir," dedim. "Seni kahrolası hain. Bayan Sucksby ne derse onu yapacaksın, tamam mı?"

"Senin gibi," diye yanıtladı paltosunu bir sandalyeye asarken.

"Evet."

Homurtu çıkardı. "Seni zavallı küçük kaltak."

"*Richard*," dedi Maud. Ayağa kalkmış ve masaya eğiliyordu. "Dinle beni. Yaptığın bütün pis işleri düşün. Bu en kötüsü olacak ve sana hiçbir şey kazandırmayacak," dedi.

"Ne kazandıracak?" dedi John.

Ama Beyefendi yine bir homurtu çıkardı. "Söyle bana," dedi Maud'a, "ilk ne zaman iyi olmayı öğrenmeye başladın. Sana ne Sue'nun ne bildiğinden? Ah canım, nasıl da kızarıyorsun! Hâlâ *o* şey mi yoksa? Ve Bayan Sucksby'ye bakar mısın? *Onun* ne düşündüğünü umursadığını söyleme sakın! Sen de Sue kadar kötüsün. Bak nasıl da titriyorsun! Cesur ol Maud. Anneni düşün."

Maud elini kalbine götürmüştü. Şimdi sanki onu çimdiklemiş gibi sıçradı. O da bunu gördü ve tekrar güldü. Sonra Bayan Sucksby'ye baktı. O da Beyefendi'nin sözleriyle irkilmişti ve Maud gibi eli göğsünde, o elmas broşun altında durdu. Sonra Beyefendi'nin baktığını hissetti, çabucak Maud'a bir bakış attı ve elini indirdi."

Beyefendi'nin gülüşü söndü. Kıpırtısız durdu.

"Bu ne?" dedi.

"Ne ne?" dedi John.

"Öyleyse," dedi Bayan Sucksby, hareket ederken. "Dainty"

"Ah!" dedi Beyefendi. "Ah!" Bayan Sucksby masanın etrafında adım atarken seyretti. Sonra ondan Maud'a baktı, heye-

canlı bir şekilde, rengi daha da kızararak. Elini saçma götürdü ve alnından geri çekti.

"Şimdi anlıyorum," dedi. Güldü, sonra gülüşü kesildi. "Ah, şimdi anlıyorum!"

"Hiçbir şey anlamıyorsun," dedi Maud, ona bir adım atarak, ama bana bakarak. "Richard, hiçbir şey anlamıyorsun."

Beyefendi ona başını salladı. "Ne aptalmışım bunu daha önce anlamadığım için! Ah, bu müthiş! Ne zamandır biliyordun? Boşuna değil tekmeleyip küfretmen! Boşuna değil surat asman! O boşuna izin vermedi sana! Her zaman bunu garipsedim. Zavallı Maud!" Tam gereği gibi güldü. "Ve ah Bayan Sucksby, zavallı siz!"

"Yeter!" dedi Bayan Sucksby. "Beni duyuyor musun? Bunu konuşmana izin vermeyeceğim!"

Beyefendi'ye doğru bir adım da o attı.

"Zavallı siz," dedi tekrar Beyefendi, hâlâ gülerek. Sonra seslendi: "Bay Ibbs, efendim, siz de bunu biliyor muydunuz?"

Bay Ibbs yanıtlamadı.

"Neyi biliyor muydu?" diye sordu John, gözleri iki karanlık nokta gibi. Bana baktı. "Neyi biliyor muydu?"

"Bilmiyorum," dedim.

"Hiçbir şey bilmiyorsun," dedi Maud. "Hiçbir şey, hiçbir şey bilmiyorsun!"

Hâlâ yavaş yavaş ilerliyordu, gözleri -şimdi neredeyse siyah görünüyordu ve her zamankinden de çok parlıyordu- bütün zaman boyunca Beyefendi'nin yüzündeydi. Elini, sanki kendine destek bulmak için masanın karanlık ucuna koyduğunu gördüm. Bayan Sucksby de bunu gördü sanırım. Belki o başka bir şey daha gördü. Çünkü irkildi ve aceleyle konuştu.

"Susie," dedi, "gitmeni istiyorum. Arkadaşını da al ve git."

"Hiçbir yere gitmiyorum," dedim.

"Hayır, Susie, sen kal," dedi Beyefendi gür bir sesle. "Bayan Sucksby'nin dileklerini önemseme. Onları çok uzun zamandır önemsedin. Zaten sana ne onlardan?"

"Richard," dedi Maud, neredeyse yalvararak.

"Beyefendi," dedi Bayan Sucksby, gözleri hâlâ Maud'un üzerinde. "Canım oğlum. Sessiz ol, olur mu? Korkuyorum."

"Korkuyor musunuz?" dedi. "Siz mi? Bütün hayatınız boyunca korku nedir bilmediğinizi sanırdım. Kayış gibi sert yaşlı kalbinizin kayış gibi sert yaşlı göğsünüzün altında çok sessiz attığını söylemeliyim."

Bu sözlerle Bayan Sucksby'nin yüzü seğirdi. Bir elini elbisesinin korsesine kaldırdı.

"Hisset!" dedi, parmaklarını oynatarak. "Buradaki hareketi hisset, o zaman söyle bana korkmadığımı!"

"Onu mu hissedeyim?" dedi Beyefendi göğsüne bir bakış atıp. "Yok kalsın." Sonra gülümsedi. "Ama kızına yaptırabilirsin bunu. Onun tecrübesi var."

Daha sonra ne olduğunu tam olarak söyleyemem. Onun sözlerini duyunca, ona vurmak ya da susturmak için bir adım attığımı biliyorum. Maud ve Bayan Sucksby'nin ona daha önce ulaştığını biliyorum. Bayan Sucksby'nin atıldığında onun üzerine mi atıldığını yoksa sadece -Maud'un firladığını görerek- Maud'un üzerine mi atıldığını bilmiyorum. Parlak bir şeyin ışıltısı, ayakkabı itişip kakışmaları, tafta ve ipek hışırtısı, birinin nefesinin hızlı hızlı çıkması gibi şeyler olduğunu biliyorum. Sanırım bir sandalye yerde süründü ya da devrildi. Bay Ibbs'in bağırdığını biliyorum. "Grace! Grace!"* diye bağırıyordu: Bütün karmaşanın ortasında bile bunun söylemek için tuhaf bir şey olduğunu düşündüm, ta ki bunun Bayan Sucksby'nin kullanıldığını hiç duymadığımız ilk adı olduğunu fark edene kadar.

Ben Bay Ibbs'i seyrediyordum. Beyefendi'nin sendelemeye başladığını görmedim. Ama inlediğini duydum. Yumuşak bir tür inlemeydi.

"Bana vurdunuz mu?" dedi. Sesi garipti.

---

* *Grace:* Şükran. (ç.n.)

Sonra baktım.

Sadece yumruklandığını sanmıştı. Sanıyorum ben de öyle sandım. Elleri karnındaydı ve sanki darbenin acısını bastırır gibi öne eğiliyordu. Maud bir süre önünde durdu, ama şimdi ileri hareket etti ve bunu yaparken bir şeyin düştüğünü duydum, ama bunun onun elinden mi, yoksa Beyefendi'den mi -ya da Bayan Sucksby'den mi- düştüğünü size söyleyemem. Bayan Sucksby ona daha yakındı. Kesinlikle daha yakındı. Kolunu ona sardı ve Beyefendi sarkarken kendini onun ağırlığına karşı destekleyip onu tuttu. "Bana vurdunuz mu?" dedi tekrar.

"Bilmiyorum," dedi Bayan Sucksby.

Kimsenin bildiğini sanmıyorum. Elbiseleri koyu renkti ve Bayan Sucksby'nin elbisesi siyahtı ve gölgede duruyorlardı, görmesi zordu. Ama en sonunda bir elini yeleğinden çekti ve yüzünün önüne tuttu, avcunun beyazının kanla kardığını gördük.

"Tanrım!" dedi o zaman.

Dainty çığlık attı.

"Işık getirin!" dedi Bayan Sucksby. "Işık getirin!"

John lambayı yakaladı ve sallanarak tuttu. Koyu renk kan birden kırmızıya döndü. Beyefendi'nin yeleği ve pantolonu kana bulanmıştı, Bayan Sucksby'nin tafta elbisesi kırmızıydı ve Beyefendi'yi tuttuğu yerden akıyordu.

Kanı hiç bu kadar serbest görmemiştim. Bir saat önce Maud'u öldürmekten söz ediyordum. Bıçağı ben bilemiştim. Masanın üzerine ben bırakmıştım. Şimdi orada değildi. Kanın böyle aktığını hiç görmemiştim. Midem bulandı.

"*Hayır*," dedim. "*Hayır, hayır!*"

Bayan Sucksby Beyefendi'nin kolunu yakaladı. "Elini çek," dedi. Hâlâ karnını sıkı sıkı tutuyordu.

"Çekemem."

"Elini çek!"

Yaranın ne kadar derin olduğunu görmek istiyordu. Beyefendi yüzünü buruşturdu, sonra parmaklarını çekti. Yeleğindeki

bir kesikten bir köpük -sanki sabun köpüğü gibi, ama kıvrılarak dönen kırmızı bir köpük- çıktı, sonra da bir kan oluğu fışkırdı ve sıçrayıp yere vurdu – suyun ya da çorbanın yapacağı bir sıçrama.

Dainty tekrar çığlık attı. Işık sallandı. "*Ha siktir! Ha siktir!*" dedi John.

"Bir sandalyeye oturtun," dedi Bayan Sucksby. "Yara için bir bez bulun. Bu kanı tutacak bir şey bulun. Bir şey bulun, herhangi bir şey..."

"Yardım et," dedi Beyefendi. "Yardım et. Of Tanrım!"

Onu acayip bir şekilde, inlemeler ve iç çekmelerle hareket ettirdiler. Sırtı sert bir sandalyeye oturttular. Onlar bunları yaparken, ben orada durup baktım – sanırım korkudan kıpırdamadan, şimdi hiçbir şey yapmamış olmamdan dolayı utansam da. Bay Ibbs duvardaki bir askıdan bir havlu kaptı ve Bayan Sucksby Beyefendi'nin yanında diz çöküp havluyu yarasına bastırdı. Beyefendi her kıpırdadığında ya da elini karnından çektiğinde kan fışkırıyordu. "Bir kova bulun ya da bir tencere," dedi Bayan Sucksby tekrar ve en sonunda Dainty kapıya koştu, orada bırakılan lazımlığı kaptı ve sandalyenin yanına koydu. Kanın porselene çarpışı -beyaza ve büyük siyah göze karşı kırmızının görüntüsü- her şeyden kötüydü. Beyefendi bunu duyunca korktu.

"Of Tanrım!" dedi tekrar. "Of Tanrım, ölüyorum!" sözlerinin arasında inledi – engel olamadığı, durduramadığı titreyen, dişleri takırdayan bir inleme. "Of, Tanrım kurtar beni!"

"Tamam tamam," dedi Bayan Sucksby yüzüne dokunarak. "Tamam artık. Cesur ol. Bebekleri doğarken böyle kan kaybeden kadınlar gördüm, sonra yaşayıp anlattılar."

"Böyle değil!" dedi. "Böyle değil! Kesiğim var. Ne kadar kötü kesiğim? Of Tanrım! Bana bir cerrah lazım. Değil mi?"

"İçki getir," dedi Bayan Sucksby Dainty'ye, ama Beyefendi başını salladı.

"İçki değil. Ama bir sigara. Cebimde, burda."

Çenesini yeleğine eğdi; John, katlarının arasında aradı ve bir paket sigara ile kibrit çıkardı. Sigaraların yarısı kana bulanmıştı, ama kuru olan bir tane buldu, kendi ağzında yaktı, sonra Beyefendi'ninkine koydu.

"Aferin," dedi Beyefendi, öksürerek. Ama irkildi ve sigara düştü. John titreyen parmaklarıyla sigarayı yakaladı ve tekrar dudaklarının arasına koydu. Beyefendi tekrar öksürdü. Ellerinin arasından daha da çok kan sızdı. Bayan Sucksby havluyu çekti ve sıktı – sanki su doluymuş gibi sıktı. Beyefendi titremeye başladı.

"Bu nasıl oldu?" dedi. Maud'a baktım. Beyefendi düşmeye başladığında, ondan geri adım attığından beri kıpırdamamıştı. Benim gibi kıpırtısız, gözleri yüzünde durmuştu. "Nasıl olabilir bu?" Çılgınca etrafına baktı – John'a, Bay Ibbs'e, bana. "Neden durup beni seyrediyorsunuz? Doktor getirin. Cerrah getirin!"

Sanırım Dainty bir adım attı. Bay Ibbs kolunu yakaladı.

"Burada cerrah olmaz," dedi sertçe. "Bu evde öyle bir adam olmaz."

"Öyle adam olmaz mı?" diye bağırdı Beyefendi. Sigara düştü. "Ne diyorsun? Bana bak! Ölüyorum! Bayan Sucksby siz beni seversiniz. Birini getirin, yalvarırım."

"Canım oğlum, kıpırdama," dedi hâlâ havluyu yaraya bastırarak. Acı ve korkuyla bağırdı.

"Lanet olsun size!" dedi. "Sizi kaltaklar! John..."

John lambayı bıraktı ve elini gözlerine kaldırdı. Ağlıyor ve bunu saklamaya çalışıyordu.

"John, bir cerrah bul! Johnny! Sana para verirm! *Ha siktir!*" Kan tekrar fışkırdı. Şimdi yüzü beyaz, sakalları siyah, ama orada burada kırmızıyla keçeleşmiş, yanağı domuz yağı gibi parlıyordu.

John başını salladı. "Yapamam! Benden isteme!"

Beyefendi bana döndü. "Suky!" dedi. "Suky, beni öldürdüler..."

"Cerrah yok," dedi Bay Ibbs tekrar ben ona bakınca. "Buraya öyle bir adam getirirseniz işimiz biter."

"Sokağa çıkarın," dedim. "Çıkaramaz mısınız? Sokağa bir doktor çağırın."

"Kesiği çok kötü. Baksana. Onları buraya getirir. Çok fazla kan var."

Öyleydi. Şimdi neredeyse porselen kabı doldurmuştu. Beyefendi'nin inlemeleri kısılmaya başladı.

"Lanet olsun size!" dedi yavaşça. Ağlamaya başlamıştı. "Bana yardım edecek kim var? Param var, yemin ederim. Kim var? Maud?"

Maud'un yanağı neredeyse onunki kadar solgun, dudağı oldukça beyazdı.

"Maud! Maud!" dedi.

Maud başını salladı. Sonra fısıltıyla, "Affedersin. Affedersin," dedi.

"Kahretsin! Yardım et bana! *Ah!*" Öksürdü. Ağzındaki tükürükte bir kırmızılık göründü, bir an sonra kan hücumu. Cılızca elini kaldırdı -parmaklan üzerindeki yeni kırmızılığı gördü- ve bakışı çılgınlaştı. Lamba ışığının dairesinde uzandı ve çırpınmaya başladı, sanki kendini sandalyeden kaldırmak ister gibi. Charles'a uzandı. "Charley?" dedi, kan sözün etrafında köpürürken ve fışkırırken. Charles'ın paltosunu yakaladı ve onu kendine çekti. Ama Charles gelmiyordu. Bütün bu zaman boyunca yüzünde sabitve berbat bir dehşetle gölgede durmuştu. Şimdi Beyefendi'nin dudağında ve sakallarındaki köpüğü, Beyefendi'nin kırmızı ve kaygan elinin paltosunun kaba mavi yakasını kavradığını görünce bir tavşan gibi seğirdi. Döndü ve kaçtı. Onu getirdiğim yoldan kaçtı – Bay Ibbs'in dükkânına giden geçit boyunca. Ve ona seslenip ya da arkasından koşup durdurana kadar, onun kapıyı açıp bir kız gibi Lant Sokağı'na ciyak ciyak bağırışını duyduk:

"Cinayet! Yardım edin! Yardım! Cinayet!"

Bunun üzerine, Bayan Sucksby ve Maud dışında hepimiz geri sıçradık. John dükkâna yöneldi... "Çok geç!" dedi Bay Ibbs.

"Çok geç." Elini kaldırdı. John durdu ve dinledi. Açık dükkân kapısından sıcak hava esintisi gelmiş ve kendiyle birlikte ilk başta Charles'ın bağırmasının yankısı olduğunu sandığım bir şey getirmişti; sonra ses daha güçlendi ve anladım ki bu belki yakındaki bir evden gelen yarıt bağırmasıydı. Bir saniyede bir başkası eklendi. Sonra da buna -bizim için bütün seslerin en kötüsü- bir zil sesi eklendi, esen rüzgârla yükselen, alçalan ve gitgide yaklaşan.

"Aynasızlar!" dedi John. Döndü ve Dainty'ye geldi. "Dainty, koş!" dedi. Dainty bir an durdu, sonra gitti -arka yoldan sürgüleri kızaklarından sökerek... "Devam et!" dedi John, Dainty geri bakınca. Ama onunla gitmedi. Bunun yerine Beyefendi'nin yanına gitti.

"Onu götürebiliriz," dedi Bayan Sucksby'ye. Bana ve sonra Maud'a baktı. "Eğer çabuk olursak, onu aramızda götürebiliriz."

Bayan Sucksby hayır anlamında başını salladı. Beyefendi'nin başı göğsüne düşmüştü. Kan hâlâ dudaklarında köpürüyor, fışkırıyor, tekrar köpürüyordu.

"Kendini kurtar," dedi John'a. "Sue'yu da al."

Ama John gitmedi ve biliyordum ki -ve hâlâ biliyorum- gitseydi de onu izlemezdim. Sanki büyülenmiş gibi orada duruyordum. Bay Ibbs'e baktım. Mangalının yanındaki duvara koşmuştu ve ben seyrederken, tuğlalardan birini çekti. Sonradan öğrendim ki, orada eski bir sigara kutusunun içinde parasını saklarmış. Kutuyu yeleğinin içine koydu. Sonra etrafına bakmaya başladı, tabaklara, bıçak ve çatallara, raflardaki süslere: Sonunu getirecek ne olabilir diye bakıyordu. Beyefendi'ye ya da Bayan Sucksby'ye bakmadı. Bana bakmadı – bir kez yanıma geldi ve bir porselen fincanı almak için beni kenara itti, alınca da yere fırlattı. Charley Wag kalkıp sanki boğazlanmış gibi havlayınca ona tekme attı.

Bu sırada, bağırmalar ve zil sesleri yaklaştı. Beyefendi başını kaldırdı. Sakalında, yanağında, gözünün kenarında kan vardı.

"Duyuyor musunuz?" dedi zayıfça.

"Canım oğlum, duyuyorum," dedi Bayan Sucksby. Hâlâ yanında diz çöküyordu.

"Ne sesi bu?"

Bayan Sucksby kırmızı ellerini onunkilerin üstüne koydu. "Servetin sesi," dedi.

Bana ve sonra Maud'a baktı. "Kaçabilirsiniz," dedi.

Bir şey söylemedim. Maud hayır anlamında başını salladı. "Bundan değil," dedi. "Şimdi değil."

"Peşine ne geliyor biliyor musun?"

Başını salladı. Bayan Sucksby tekrar bana baktı ve sonra tekrar Maud'a, sonra gözlerini kapadı. Sanki bitkinmiş gibi iç çekti.

"Seni bir kere kaybetmiş olmak, canım kızım," dedi. "Ve şimdi tekrar kaybetmek..."

"Beni kaybetmeyeceksiniz!" diye bağırdım ve gözleri birden açıldı ve bir an gözlerini gözümden ayırmadı, sanki anlamazmış gibi. Sonra John'a baktı. Başını eğmişti.

"İşte geliyorlar," dedi John.

Bay Ibbs onu duydu ve kostu, ama evin arkasındaki o karanlık küçük avludan ileri gidemedi, orada onu bir polis yakaladı ve geri getirdi. O zamana kadar iki polis daha dükkândan mutfağa yolu bulmuşlardı. Beyefendi'ye ve kan dolu lazımlığa ve -aramayı ya da saklamayı düşünmediğimiz- bıçağa baktılar, bıçak gölgeye atılmıştı ve üzerinde kan vardı; kafalarını salladılar... Polislerin Borough'da böyle şeyler görünce yaptıkları gibi.

"Bu kirli bir iş, değil mi?" dediler. "Bu çok kötü. Bakalım ne kadar kötü."

Beyefendi'nin saçını tutup başını geri çektiler ve boynundan nabzını yokladılar...

"Bu pis bir cinayet. Evet, kim yaptı?" dediler.

Maud hareket etti ya da bir adım attı. Ama John daha çabuk davrandı.

"O yaptı," dedi tereddüt etmeden. Yanağının daha önce vurulan yeri her zamankinden de koyu renkti. Kolunu kaldırdı ve işaret etti. "O yaptı. Gördüm."

Bayan Sucksby'yi işaret ediyordu.

Onu gördüm, duydum, ama hareket edemedim. Sadece, "Ne?.." dedim ve Maud da sanırım, "Ne?.." veya "Dur!.." diye bağırdı.

Ama Bayan Sucksby Beyefendi'nin yanından kalktı. Tafta elbisesi onun kanına bulanmıştı, göğsündeki elmas broş yakuta dönmüştü. Elleri parmak ucundan bileğine kadar kırmızıydı. Ucuz gazetelerdeki cani kadın resimlerine benziyordu.

"Ben yaptım," dedi. "Tanrı biliyor, şimdi pişmanım, ama ben yaptım. Bu kızlar masumdur; bu konuyla ilgili bir şey bilmiyorlar ve kimseye zarar vermediler."

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Adım o günlerde Susan Trinder'dı. Artık o günler geçti.

Polis, Dainty dışında hepimizi götürdü. Bizi hapse attılar ve ipucu, para, ganimet zulası ararken Lant Sokağı'nın mutfağını alt üst ettiler. Bizi ayrı hücrelerde tuttular ve her gün gelip aynı soruları sordular.

"Öldürülen adam neyiniz oluyordu?"

Bayan Sucksby'nin bir arkadaşı olduğunu söyledim.

"Lant Sokağı'nda uzun süredir mi oturuyorsunuz?"

Orada doğduğumu söyledim.

"Cinayet gecesi ne gördünüz?"

Fakat burada hep takılıyordum. Bazen Maud'un bıçağı aldığını gördüm gibi geliyordu, bazen bıçağı kullandığını bile hatırlar gibi oluyordum. Masanın üstüne dokunduğunu gördüğü-

mü biliyorum, bıçağın pırıltısını gördüğümü biliyorum. Beyefendi sendelemeye başladığında Maud'un geri adım attığını biliyorum. Ama Bayan Sucksby de oradaydı, herkesten daha çabuk hareket etmişti ve bazen, ileri atılıp parladığını gördüğümü hatırladığım şeyin *onun* eli olduğunu sanıyordum... En sonunda basit gerçeği söyledim: Ne gördüğümü bilmediğimi. Ama zaten bunun bir önemi yoktu. John Vroom'un sözleri ve Bayan Sucksby'nin itirafı ortadaydı. Bana ihtiyaçları yoktu. Bizi götürdüklerinin dördüncü gününde beni bıraktılar.

Diğerlerini daha uzun tuttular.

Sulh yargıcının önüne ilk Bay Ibbs getirildi. Mahkemesi yarım saat sürdü. Sonuçta onun sonunu getiren, mutfakta bırakılan herhangi bir ganimet yakalanması değil -mühürleri ve damgaları çıkarmakta çok ustaydı- ama sigara kutusundaki bazı kâğıt paralar oldu. Paraların üzeri işaretliydi. Anlaşıldı ki, polis bir aydan uzun bir zamandır Bay Ibbs'in dükkânındaki işleri izliyordu ve en sonunda Phil'i -hatırlarsanız, her ne pahasına olursa olsun asla bir daha hapse girmeyeceğine yemin etmişti- bulup, işaretli paraları ona vermişlerdi. Bay Ibbs'in bazı çalıntı eşyalarla ilgisi olduğuna karar verildi: Pentonville'e gönderildi. Tabii, oradaki pek çok adamı tanıyordu ve onların arasında zamanını kolay geçirmesi beklenebilirdi – yalnız, şöyle bir tuhaflık vardı: Dışarıdayken Bay Ibbs'ten fazladan bir şilin alabildikleri için ona o kadar minnettar olan ustaparmaklar ve hırsızlar şimdi ona karşı cephe almışlardı ve sanırım orada çok berbat günler geçirdi. İçeri girdikten bir hafta sonra onu ziyarete gittim. Beni gördü ve ellerini yüzüne koydu; her şeyiyle öyle değişmiş, öyle aşağılanmış görünüyordu ve bana öyle tuhaf baktı ki, dayanamadım. Bir daha gitmedim.

Ablası, o zavallıcık, Lant Sokağı'nda polis evi ararken, yatağında bulunmuştu. Onu hepimiz unutmuştuk. Bir semt hastanesinin koğuşuna kondu. Fakat taşınması onun için öyle büyük bir şok oldu ki öldü.

John Vroom hiçbir suçla ilişkilendirilemedi, o eski köpek çalma işi -paltosundan dolayı- dışında. Tothill Fields'da altı gece yattıktan ve dayak cezasından sonra bırakıldı. Söylediklerine göre, yattığı hapishanede hiç sevilmemiş, öyle ki gardiyanlar onu kim dövecek diye kâğıt oynamışlar, eğlence olsun diye her zamanki on ikinin üstüne bir-iki fazladan dayak caba etmişler ve bundan sonra o da bebek gibi ağlamış. Dainty onu hapishane kapısında karşıladığında, Dainty'yi yumruklamış ve gözünü morartmış. Ama Dainty'nin Lant Sokağı'ndan temiz çıkması John'un sayesinde olmuştu.

John'la bir daha hiç konuşmadım. Dainty'yle kendine başka bir evde bir oda tuttu ve benim yoluma çıkmadı. Onu yalnızca bir kez gördüm ve bu da Bayan Sucksby'nin duruşması sırasında mahkeme salonundaydı.

Mahkeme çok çabuk geldi. Ondan önceki geceleri Lant Sokağı'nda, eski yatağımda uyanık yatarak geçirdim, bazen Dainty yanımda uyuyup bana arkadaşlık etmeye geliyordu. Bütün eski arkadaşlarımın arasında yalnızca o bunu yaptı: Çünkü tabii diğerleri -daha önce etrafa yayılan hikâye yüzünden- benim bir dolandırıcı olduğumu sanıyordu. Bay Ibbs'in karşısındaki evde bir oda tuttuğum ve kaçak bir şekilde neredeyse bir hafta orada yaşadığım ortaya çıktı. Bunu neden yapmıştım? Sonra birisi, cinayet gecesi benim, gözümde çılgın bir ifadeyle koştuğumu gördüğünü söylemişti. Annem hakkında ve bende akan bozuk kan hakkında konuştular. Sonuçta, bıçağı saplayanın ben olduğum ve Bayan Sucksby'nin -ben kötü çıksam bile beni hâlâ kızı gibi sevdiğinden- öne çıkıp suçu üstlendiği anlaşılırsa şaşırmayacaklarını söylediler.

Borough'da yürüdüğümde, insanlar bana küfretti. Bir keresinde bir kız bana taş attı.

Başka zaman olsa bu kalbimi kırardı. Şimdi umurumda değildi. Yalnızca tek bir düşüncem vardı ve bu da olabildiğince sık Bayan Sucksby'yi görmekti. Onu Horsemonger Sokağı Ceza-

evi'ne koymuşlardı: Bütün günlerimi orada geçirdim – içeri girmek için çok erkense kapının dışındaki basamakta oturup, gardiyanlarıyla ya da mahkemede onun davasını savunacak adamla konuşuyordum. Onu bize Bay Ibbs'in bir arkadaşı bulmuştu; en kötü hainleri bile ipten kurtardığı söylenmişti. Ama bana, dürüst bir şekilde, bizimkinin kötü bir dava olduğunu söyledi. "En çok umabileceğimiz," dedi, "yaşından dolayı hâkimin ona acıması olur."

Ben birden çok kez, "Ya bunu yapmadığı kanıtlanabilirse?" dedim.

Başını sallardı. "Kanıt nerede?" derdi. "Hem kendisi kabul etti. Bunu neden yapsın?"

Bilmiyordum ve yanıtlayamıyordum. O zaman beni cezaevinin kapısında bırakırdı – çabucak gidip sokağa adım atar ve bir arabacı çağırırdı, ben de onun gidişini başım ellerimin arasında seyrederdim, çünkü onun bağırışı, toynakların ve tekerleklerin gıcırtısı, insanların hareketi, ayaklarımın altındaki taşların ta kendisi bana zalim görünürdü. Her şey zalim, yüksek sesli ve olması gerektiğinden daha katı ve hızlı görünüyordu o zaman. Pek çok kez durup, karnındaki yarayı tutan, bizim inanmaz yüzlerimize inanmaz bir halde bakan Beyefendi'yi hatırlıyordum. "Bu nasıl oldu?" demişti. Şimdi gördüğüm herkese bunu söylemek istiyordum: *Bu nasıl oldu? Bu nasıl olabilir? Neden sadece durup beni seyrediyorsunuz?..*

Nasıl yazılacağını ve kime gönderileceğini bilsem mektuplar yazardım. Nasıl bulunacağını bilsem, yargıç olacak kişinin evine giderdim. Ama hiç böyle şeyler yapmadım. Bulabildiğim tek huzuru Bayan Sucksby'nin yanında buluyordum ve cezaevi, çok korkunç -çok karanlık ve kasvetli- olsa da, en azından sessizdi. Orada, gardiyanların iyiliği sayesinde geçirmem gerekenden fazla zaman geçirdim: Sanırım beni olduğumdan daha genç ve daha az sahtekârsandılar. "İşte kızın," derlerdi Bayan Sucksby'nin hücresine kapıyı açarlarken. O da her seferinde çabucak başını

kaldırır ve yüzümü inceler veya omzumun ötesine bir bakış atardı, sıkıntılı bir bakış – sanki benim yine gelmeme ve kalmama izin verdiklerine pek inanamıyor diye düşünürdüm.

Sonra gözlerini kırpar ve gülümsemeye çalışırdı. "Canım kızım. Yalnızsın?"

"Yalnızım," diye yanıtlardım.

"İyi bu," derdi biraz sonra elimi tutup. "Değil mi? Sadece sen ve ben. İyi bu."

Elim elinde oturmayı severdi. Konuşmayı sevmezdi. İlk başta ben ağlayıp, küfredip, sözlerini geri alması için yalvardığımda, sözlerim onu o kadar üzerdi ki hasta olacağından korkardım.

"Yeter," derdi, yüzü çok solgun ve ağzının etrafı sabit. "Ben yapom, o kadar. Artık bu konuda bir şey duymak istemiyorum."

O zaman onun o hiddetli halini hatırlar, susar ve sadece ellerimin arasındaki ellerini okşardım. Onu her gördüğümde inceliyor gibiydiler. Gardiyanlar yemeklerini pek dokunmadan bıraktığını söylüyordu. O büyük ellerin gittikçe küçüldüğünü görmek beni anlatabileceğimden çok fazla üzüyordu: Bana öyle geliyordu ki, yanlış olan her şey, Bayan Sucksby'nin elleri tekrar güzelleştirebilirse düzeltilebilirdi. Lant Sokağı'ndaki evde ne kadar para varsa bir avukat bulmak için harcamıştım, ama borç alarak ve rehin vererek kazanabildiğim her şeyi şimdi Bayan Sucksby'yi zorlayıp cezbetmek için küçük yemeklere -karides, sosis veya iç yağlı pudinglere- harcıyordum. Bir keresinde ona fare şeker getirdim, beni yatağına alıp *Oliver Twist*'teki Nancy'yi anlattığı zamanı hatırlar diye. Ama hatırladığını sanmıyorum; sadece şekeri aldı ve dalgın bir şekilde kenara koydu, daha sonra deneyeceğini söyledi, diğer her şeyi yaptığı gibi. Sonunda gardiyanlar, bana paramı harcamamamı söylediler. Yemekleri onlara veriyormuş.

Pek çok kereler yüzümü ellerinde tuttu. Pek çok kereler beni öptü. Bir veya iki keresinde beni çok sıkı kavradı ve korkunç şeyler hakkında konuşacak gibi göründü, ama her zaman, so-

hemen o konuyu bırakıyordu ve konu kayboluyordu. Ona soracağım şeyler olursa -bazı tuhaf düşünce ve kuşkulardan rahatsızsam- ben de onun gibi susuyordum. O günler yeterince kötüydü, neden daha kötüleştirecektik ki? Bunun yerine benden söz ederdik – şimdi ve gelecekte ne yapmam gerektiğinden.

"Lant Sokağı'ndaki eski yerde mi kalacaksın?" derdi.

"Elbette!" diye yanıtlardım.

"Ayrılmayı düşünmez misin?"

"Ayrılmak mı? Yo, orayı sizi bıraktıkları gün için hazır tutmak istiyorum..."

Ona, şimdi o, Bay Ibbs ve Bay Ibbs'in ablası gittikten sonra evin ne kadar değiştiğini söylemedim. Komşuların aramayı sormayı bıraktıklarını, bir kızın bana taş attığını, insanların -yabancıların- gelip Beyefendi'nin öldüğü yere bir bakabilmek umuduyla saatlerce kapı ve pencerelerde durduklarını söylemedim. Dainty'yle birlikte, yerdeki kan lekesini çıkarmak için ne kadar uğraştığımızı, nasıl defalarca yıkadığımızı, kova kova kırmızı su çıktığını, en sonunda vazgeçmek zorunda kaldığımızı, çünkü sürekli fırçalamaktan tahtaların yüzeyinin kabarmaya ve altındaki soluk tahtanın korkunç bir pembeye dönmeye başladığını söylemedim. Her yeri -kapıları, tavanı- ve her şeyi -duvarlardaki resimleri, şöminenin rafındaki süsleri, yemek tabaklarını, bıçakları ve çatalları- Beyefendi'nin kan izleri ve sıçramalarıyla lekelenmiş bulduğumuzu söylemedim.

Mutfağı süpürürken ve fırçalarken nasıl eski hayatıma ait binlerce küçük anıyla -köpek kılları, kırık fincan parçaları, sahte kuruşlar, iskambil kâğıtları, ben büyüdükçe Bay Ibbs'in bıçağıyla boyumu işaretlediği kapı çerçevesinin üzerindeki çentikler- karşılaştığımı ve her birinde nasıl yüzümü kapayıp ağladığımı söylemedim.

Geceleri, eğer uyursam, rüyamda cinayet görüyordum. Bir adamı öldürdüğümü ve elimde cesedi tutmak için çok küçük bir

çuvalla Londra sokaklarında yürümek zorunda kaldığımı gördüm. Beyefendi'yi gördüm. Onunla Briar'daki küçük kırmızı şapeldeki mezarlar arasında karşılaştığımı ve bana annesinin mezarını gösterdiğini gördüm. Mezarın üzerinde bir kilit vardı ve bende de ham anahtar ve eğe vardı. Anahtarı kesip kilide uydurmam gerekiyordu ve her gece çalışmaya başlıyordum, hızlı, daha hızlı çalışmam gerektiğini biliyordum ve her seferinde iş tam bitmek üzereyken, garip bir felaket oluyordu – anahtar küçülüyor ya da çok büyüyor, eğe parmaklarımın arasında yumuşuyor; asla asla zamanında yapamadığım bir kesim -son bir kesim- oluyordu...

Çok geç, diyordu Beyefendi.

Bir keresinde ses Maud'undu.

Çok geç.

Bakıyor, ama onu göremiyordum.

Onu Beyefendi'nin öldüğü geceden beri görmemiştim. Nerede olduğunu bilmiyordum. Polisin onu beni tuttuğundan daha uzun tuttuğunu biliyordum – çünkü onlara adını vermişti ve gazetelere çıkmıştı ve tabii Doktor Christie görmüştü. Bunu cezaevindeki gardiyanlardan duydum. Onun Beyefendi'nin karısı olduğu, güya bir tımarhanede olduğu ve kaçtığı, polisin onu ne yapacağını -onu bıraksınlar mı yoksa bir deli olarak kapatsınlar mı ne yapsınlar- bilmediği, hepsi ortaya çıkmıştı. Doktor Christie buna yalnızca kendisinin karar verebileceğini söylemişti, bu yüzden Maud'u muayene etmesi için onu çağırmışlardı. Bunu duyduğumda neredeyse kriz geçiriyordum. Hâlâ banyo küvetlerinin yanına gidemiyordum. Ama olan şuydu: Doktorun, Maud'a bir bakınca hayrete düştüğü ve bembeyaz kesildiği görülmüştü; sonra onun bu kadar mükemmel bir şekilde iyileşmiş olmasından dolayı duygularına hâkim olamadığını bildirmişti. Bunun, yöntemlerinin ne kadar iyi olduğunu gösterdiğini söylemişti. Evi hakkındaki detayları belirten kâğıtlar getirmişti. Sanı-

yorum, bununla pek çok yeni hanım hastası olmuş ve bir servet kazanmıştı.

O zaman Maud özgürlüğüne kavuşmuş ve bundan sonra yok olmuştu. Briar'a eve geri döndüğünü tahmin ettim. Asla Lant Sokağı'na gelmediğini biliyorum. Çok korktuğunu düşündüm! Çünkü tabii, gelseydi onu boğardım.

Fakat gelir mi diye düşündüm. Her gün bunu düşündüm. "Belki bugün," diyordum her sabah, "geleceği gündür." Ve sonra her gece: "Belki yarın..."

Ama, dediğim gibi, asla gelmedi. Onun yerine gelen, mahkeme günüydü. Ağustosun ortasıydı. Güneş o korkunç yaz boyunca alev alev yanmıştı ve mahkeme -seyircilerle dolu- havasızdı: Saat başı yere su atıp serinletsin diye bir adam çağrılıyordu. Ben Dainty'yle otururdum. Bayan Sucksby'yle kürsüde otur up elini tutabileceğimi ummuştum, fakat bunu sorunca polis yüzüme güldü. Onu yalnız oturttular ve odadan çıkarıp geri getirirken kelepçe taktılar. Yüzünün neredeyse sarı görünmesine sebep olan gri bir hapishane elbisesi giymişti, ama beyaz saçları mahkemenin karanlık ahşap duvarlarına karşı pırıl pırıl parlıyordu. İlk geldiğinde ürktü ve davasını izlemeye gelen yabancı kalabalığını gördü. Sonra onların arasında benim yüzümü buldu; rahatladığını düşündüm. Mahkeme salonunun etrafına, sanki bir başkasını ararmış gibi bakındığını da gördüm. Ama gözleri sonunda hep iniyordu.

Konuştuğunda sesi zayıf çıktı. Beyefendi'yi bir kızgınlık anında, ona kiraladığı odanın parasını vermemesi üzerine bir kavga sırasında bıçakladığını söyledi.

Oda kiralayarak mı para kazanıyordu? diye sordu savcı.

"Evet," dedi.

Çalıntı eşyaları alıp satmaktan ya da izinsiz bebek bakıcılığından -genellikle bebek yurdu diye bilinen işten- değil?

"Hayır."

Sonra onu değişik zamanlarda değişik ganimet parçalarıyla gördüklerini söyleyen adamlar ve -daha kötüsü- ona bebeklerini verdiklerine ve çok geçmeden öldüklerine yemin eden kadınlar getirdiler...

Sonra John Vroom konuştu. Ona kâtip elbisesi gibi bir takım giydirmişler, saçını tarayıp parlatmışlardı; her zamankinden de çok bir bebeğe benziyordu. Ölümcül gecede Lant Sokağı'nda olan her şeyi gördüğünü söyledi. Bayan Sucksby'nin bıçağı sapladığını görmüştü. Bayan Sucksby, "Seni alçak, al sana!" diye bağırmıştı. Ve onun elinde bıçakla, bunu yapmadan önce en az bir dakika durduğunu görmüştü.

"En az bir dakika mı?" dedi avukat. "Eminsiniz? Bir dakikanın ne kadar uzun olduğunu biliyor musunuz? Şu saate bakın, oraya. Yelkovanın hareketini izleyin..."

Hepimiz ibrenin ilerleyişini seyrettik. Mahkeme bunu yaparken kıpırtısızdı. Bir dakikanın bu kadar uzun sürdüğünü hiç bilmemiştim. Avukat tekrar John'a baktı.

"Bu kadar uzun muydu?" dedi.

John ağlamaya başladı. "Evet, efendim," dedi gözyaşlarının arasında.

Sonra bıçağı getirdiler, o bıçak mı olduğunu söylemesi için. Kalabalık bıçağı görünce mırıldanmaya başladı ve John gözlerini silip bakıp da başıyla onaylayınca bir hanım bayıldı. O zaman bıçak jürideki bütün adamlara tek tek gösterildi ve avukat bıçağın, o tip bir bıçak için normalde olacağından nasıl daha fazla bilendiğine mutlaka dikkat etmelerini -Beyefendi'nin yarasının o kadar kötü olmasına sebep olan şeyin bilenişi olduğunu- söyledi. Bunun, önceden kasıta delil olduğunu ve Bayan Sucksby'nin kavga konusundaki hikâyesini paramparça ettiğini söyledi.

Bunu duyunca neredeyse yerimden fırladım. Sonra Bayan Sucksby'nin gözlerine baktım. Hayır anlamında başını salladı ve bana sessiz olmam için öyle yalvararak baktı ki geri düştüm, bı-

çağı o değil de ben bilediğim için keskin olduğu hiç ortaya çıkmadı. Beni hiç kürsüye çağırmadılar. Bayan Sucksby onlara izin vermezdi. Charles'ı çağırdılar, ama o o kadar çok ağladı ve öyle kötü titredi ki, yargıç onun tanıklığa uygun olmadığını bildirdi. Onu teyzeciğinin yanına geri yolladılar.

Kimseye benden ve Maud'dan söz edilmedi. Kimse Briar'dan veya yaşlı Bay Lilly'den söz etmedi. Kimse öne çıkıp Beyefendi'nin bir hain olduğunu -mirasçı hanımları soymaya çalıştığını- sahte hisse senedi satarak insanları mahvettiğini söylemedi. Onun gelecek vaat eden, düzgün bir genç adam olduğunu düşündüler; Bayan Sucksby'nin onu adi hırsıyla bundan mahrum ettiğini söylediler. Ailesini bile bulmuşlar, anne-babasını mahkemeye getirmişlerdi – ve buna asla inanmayacaksınız, ama bir beyefendinin oğlu olduğuna dair bütün masalları da hepten şişirmeymiş. Annesi ve babası Holloway Yolu'nu kesen bir sokakta bir tür manifaturacı dükkânı işletiyorlarmış. Kız kardeşi piyano dersi veriyormuş. Gerçek adı Richard Rivers değil, hatta Richard Wells bile değil, Frederick Bunt'mış.

Onun resmini gazetelere çizdiler. Bütün İngiltere'deki kızların resmi kesip kalplerinin yanına taktıkları söylendi.

Ama ben o resme baktığımda -ve insanların Bay Bunt'ın korkunç katli, ahlaksızlar ve kirli ticaret hakkında konuştuklarını duyduğumda- bana sanki kendi mutfağımda, etrafta kendi insanlarım varken yanlışlıkla zarar verilen Beyefendi'den değil de başka bir şeyden, tamamen farklı bir şeyden söz ediyorlarmış gibi geliyordu. Yargıç jüriyi gönderince, biz beklerken ve gazetecilerin karar açıklanır açıklanmaz koşmaya hazırlanmalarını seyrederken bile, bir saat sonra jüri dönünce ve içlerinden birisi durup cevaplarını tek bir sözcükle açıklayınca, yargıç at kılından peruğunu siyah bir örtüyle örtüp, Tanrı'nın Bayan Sucksby'nin ruhuna merhamet etmesini dilediğini söyleyince bile -o zaman bile- hissedeceğimi sandığınız gibi hissetmedim. Sanırım bu kadar ciddi ve tekdüze sözü söyleyen bu kadar asık suratlı ve ağır-

başlı beyefendinin, benim ve Bayan Sucksby gibi insanların hayatlarından ruhu, sıcaklığı ve rengi çekip çıkarabileceğine inanmadım.

Sonra onun yüzüne baktım; çoktan ruhun, sıcaklığın ve rengin yansının gittiğini gördüm. Donuk bir şekilde etrafına, mırıldanan kalabalığa bakınıyordu – beni arıyor diye düşündüm ve ayağa kalkıp elimi kaldırdım. Ama gözlerime baktı ve daha önceki gibi bakmaya devam etti: Onun, sanki başka birini ya da başka bir şeyi arar gibi odanın etrafında dolaştığını -en sonunda durup netleşir gibi göründüğünü- seyrettim ve onu izleyip, seyirci sıralarının arkasında, tamamen siyah giyinmiş, peçeli ve peçesini tam o sırada indiren bir kız geçtim – Maud'du. Onu görmeyi ummazken onu gördüm: Ve size şunu söyleyeyim, kalbim birden açıldı; sonra her şeyi hatırladım ve kalbim birden kapandı. Perişan görünüyordu – bu da bir şeydir, diye düşündüm. Yalnız oturuyordu. Hiçbir işaret vermedi – bana yani; ne de Bayan Sucksby'ye.

Sonra avukatımız beni çağırdı, elimi sıkıp üzgün olduğunu söyledi. Dainty ağlıyordu ve yürümesine yardım etmem için koluma ihtiyacı vardı. Sonra tekrar Bayan Sucksby'ye baktım, başı göğsünün üstüne eğilmişti ve Maud'a baktığımda gitmişti.

Ondan sonra geçen haftayı, şimdi bir hafta olarak değil, ama sonsuz tek bir gün olarak hatırlıyorum. Uykusuz bir gündü – uyku, yakında ölecek olan Bayan Sucksby'yle ilgili düşünceleri uzaklaştırabilecekken, nasıl uyuyabilirdim ki? Neredeyse karanlık olmayan bir gündü çünkü hücresindeki ışıkları bütün gece yaktılar ve onunla olamadığım saatlerde ben de Lant Sokağı'ndaki ışıkları yaktım – evde bulabildiğim bütün ışıkları ve ödünç alabildiğim bütün ışıkları. Gözlerim yana yana tek başıma oturdum. Oturdum ve seyrettim, sanki yanımda hastaymış gibi. Güçlükle yemek yedim. Güçlükle giysilerimi değiştirdim. Yürüdüğüm zaman ya onunla olmaya Horsemonger Sokağı'na

hızlı hızlı yürüyor ya da onu orada bıraknuş, ağır ağır geri yürüyordum.

Şimdi onu tabii ki idam hücresinde tutuyorlardı ve kadın yöneticilerden biri veya öbürü her zaman onunlaydı. Yeterince naziktiler sanırım; ama Doktor Christie'nin yerindeki hemşireler gibi iriyarı kadınlardı ve benzer çadır bezi önlükler takıyorlar ve anahtarlar taşıyorlardı: Gözlerini yakalar ve ürkerdim, bütün eski çürüklerim ağrımaya başlar gibi gelirdi. Ama zaten onları, kendi adlarına da asla sevemedim – çünkü eğer gerçekten sevilmeye değer olsalardı, kapıyı açıp Bayan Sucksby'yi bırakmazlar mıydı? Bunun yerine onu, adamların gelip asması için orada tutuyorlardı.

Fakat bunu düşünmemeye çalışıyordum – daha doğrusu, önceden olduğu gibi bunu ***düşünemediğimi***, buna inanamadığımı anladım. Bayan Sucksby bunun üzerine ne kadar derin düşünmüştü, bilemiyorum. Hapishane papazını ona yolladıklarını ve onunla birkaç saat geçirdiğini biliyorum; ama bana onun ne dediğini veya onu rahatlatıp rahatlatmadığını hiç söylemedi. Şimdi artık hiç konuşmak istemiyor, yalnızca elinin içindeki elimin yumuşak tutuşunu hissetmek istiyor gibiydi; her zamankinden de çok, bana baktıkça bakışı bazen bulutlanıyor, rengi kızarıyor ve sanki söylenmemiş şeylerin korkunç yüküyle boğuşuyor gibi görünüyordu...

Ama bana hatırlamamı istediği tek bir şey söyledi ve bu da onu son -son kez- gördüğümden bir gün önceydi. Kalbim neredeyse parçalanarak ona gittim; onu hücresinde volta atarken veya penceresinin parmaklıklarını tutup çekerken bulacağımı düşünüyordum – ama aslında sakindi. Ağlayan bendim. O, hapishane sandalyesinde oturup, bana diz çöktürdü. Başımı kucağına aldı ve parmaklarını saçlarıma koydu – tokaları çıkardı ve saçımı bıraktı, ta ki dizinin üstüne gelinceye kadar. Saçıını kıvırmaya cesaret edememiştim. Bana öyle geliyordu ki bunu yapmaya bir daha asla cesaret edemeyecektim.

"Ben sizsiz n'apacağım, Bayan Sucksby?" dedim.

Ondan bir tür sarsıntı geçtiğini hissettim. Sonra, "Daha iyi olacak, canım kızım," diye fısıldadı, "benle olduğundan."

"Hayır!"

Başını salladı. "Çok daha iyi."

"Bunu nasıl söylersiniz? Eğer sizinle kalsaydım... Eğer Beyefendi'yle asla Briar'a gitmeseydim... Ah, sizin yanınızdan hiç ayrılmamalıydım!"

Yüzümü eteğinin katları arasına sakladım ve tekrar ağladım.

"Şişt, tamam," dedi. Başımı okşadı. "Şişt, tamam..." Elbisesi yanağımı dalıyordu, hapishane sandalyesi yanıma sert geliyordu. Ama oturdum ve bir çocukmuşum gibi beni sakinleştirmesine izin verdim, ikimiz de sustuk. Hücresinin duvarında yüksekte küçük bir pencereden iki-üç güneş ışığı şeridi giriyordu: Yerdeki iri taşların üzerinde sürünmesini seyrettik. Işığın böyle sürünebildiğini hiç bilmezdim. Parmak gibi sürünüyordu. Ve neredeyse bir duvardan öbürüne süründüğünde, bir ayak sesi duydum, sonra yöneticinin omzuma elini koyduğunu hissettim. "Zamanı geldi," diye mırıldandı. "Vedanızı edin şimdi. Olur mu?"

Ayakta durduk. Bayan Sucksby'ye baktım. Bakışı hâlâ netti, ama yanağı bir anda değişmişti – kil gibi gri ve ıslaktı. Titremeye başladı.

"Sevgili Sue," dedi, "bana çok iyilik ettin..." Beni kendine çekti ve ağzını kulağıma dayadı. Şimdiden bir cesedin ağzı gibi soğuktu; ama sanki felçliymiş gibi seğirdi. "Canım kızım..." diye başladı kesik bir fısıltıyla. Neredeyse geri çekildim. *Söyleme!* diye düşündüm. Fakat söylememesini istediğimin ne olduğunu söyleyebilir miydim bilmiyorum; sadece birden korktuğumu biliyorum. *Söyleme!* Beni daha sıkı tuttu. "Canım kızım..." Sonra fısıltı şiddetlendi. "Yarın seyret beni," dedi. "Seyret. Gözlerini kapama. Ve sonra, eğer ben gittikten sonra hakkımda kötü sözler duyarsan geriye bak ve düşün..."

"Seyredeceğim!" dedim. Bunu yarı dehşet, yarı rahatlamayla söyledim. "Seyredeceğim!" Bunlar ona son sözlerimdi. Sonra sanırım yönetici yine bana dokunmuş olmalı; beni sendeleyerek kapının ilerisindeki geçide götürmüş olmalı. Hatırlamıyorum. Sonra hatırladığım, hapishane bahçesinden, güneşin yüzüme geldiğini hissederek geçişim ve bağırarak geri dönüşüm – güneşin parlamasının, o anda bile, orada bile, hâlâ parlıyor olmasının ne kadar garip, yanlış ve korkunç olduğunu düşünerek...

Bir gardiyanın sesi geldi. Gümbürtüsünü duydum, ama sözlerini duymadım. Yanımdaki yöneticiye bir şey soruyordu. Yönetici başıyla onayladı.

"Onlardan biri," dedi bana bir bakış atarak. "Diğeri bu sabah geldi..."

Ne demek istediğini ancak daha sonra merak ettim. O anda hiçbir şeyi merak edemeyecek kadar sersemlemiş ve perişandım. Bir tür trans halinde Lant Sokağı'na geri yürüdüm – sadece, yakıcı güneşten olabildiğince gölgeye kaçarak. Bay Ibbs'in dükkânının kapısında, basamaklara tebeşirle ilmikler çizen oğlanlar buldum – geldiğimi görünce bağırarak kaçtılar. Fakat buna alışkındım ve kaçmalarına izin verdim, ama ilmikleri tekmeledim. İçeride soluklanmak ve etrafıma -tozdan yol yol iz olmuş çilingir tezgâhına, parlaklıklarını yitirmiş aletlere ve ham anahtarlara, halkalarından kopmuş sarkan çuha perdeye- bakmak için bir dakika durdum. Mutfağa yürüdüğümde ayaklarım çatırdadı: Çünkü mangal bir süre önce -ne zaman bilemiyordum- sehpasından devrilmişti ve kömürler, cüruflar hâlâ yerlerde dağınık duruyordu. Onları süpürmek ve mangalı düzeltmek fazla sıradan bir iş gibi görünüyordu, zaten yer -polislerin tahtaları parçaladığı yerlerde kırık ve aralık- harap olmuştu. Altı karanlık görünüyordu, ta ki siz bir ışık getirinceye kadar: O zaman yarım metre aşağıda toprağı -içinde kemikler, istiridye kabukları ve böceklerle kıvrım kıvrım solucanların olduğu ıslak toprağı- görebilirdiniz.

Masa, odanın köşesine itilmişti. Gidip Bayan Sucksby'nin sandalyesinde masaya oturdum. Altında Charley Wag yatıyordu – zavallı Charley Wag, Bay Ibbs tasmasını o kadar sert çektiğinden beri havlamamıştı: Şimdi beni gördü ve kuyruğunu vurdu, yanıma gelip kulaklarını çekmeme izin vedi, ama sonra sessizce uzaklaştı ve kafası pençelerinin üstünde yattı.

Ben de neredeyse bir saat, onun kadar sessiz ve kıpırtısız oturdum; sonra Dainty geldi. Yemek getirmişti. Ne ben, ne o yemek istemedik, ama bunu almak için bir çanta çalnuştı, böylece kâseyle kaşık çıkardım ve yavaşça, sessizlik içinde, sürekli saate -şömine rafındaki eski Hollanda saatine- bakarak yedik; saatin düzenli olarak tıkladığını, Bayan Sucksby'nin hayatının son saatlerini tıkladığını bilerek... Yapabilsem o saatleri hissetmek isterdim. Her dakikayı, her saniyeyi hissetmek isterdim. "Kalmama izin vermeyecek misin?" dedi Dainty, gitme zamanı gelince. "Senin burada tek başına olman doğru değil." Ama ona böyle olmasını istediğimi söyledim, sonunda yanağını öptü ve gitti; sonra yine yalnızca ben ve Charley Wag kaldık ve etrafımızda kararan ev. Daha da ışık yaktım. Aydınlık hücresindeki Bayan Sucksby'yi düşündüm. Onu gördüğüm bütün şekillerde, orada değil, ama burada, kendi mutfağında düşündüm: Bebekleri uyuturken, çay yudumlarken, yüzünü ben öpeyim diye kaldırırken. Et dilimlerken, ağzını silerken ve esnerken düşündüm... Saat, tıklamaya devam etti – bana daha önce tıkladığından daha çabuk ve daha gürültülü tıklıyor gibi geldi. Başımı masanın üstüne, kollarımın üstüne koydum. Ne kadar yorgundum! Gözlerimi kapadım. Buna engel olamadım. Uyanık kalmaya çalıştım, ama gözlerimi kapadım ve uyudum.

Bir kez olsun hiç rüya görmeden uyudum ve garip bir sesle uyandım: Rap rap yürüyen ve sürünen ayak sesleri, dışarıda sokakta alçalıp yükselen sesler. Yarı uykumun arasında: "Bugün bayram olmalı, bir panayır var herhalde. Bugün ne?" diye düşündüm. Sonra gözlerimi açtım. Yaktığım mumlar balmumundan

göllere erimişti ve alevleri pek çok hayalet gibiydi, ama onların görüntüsü bana nerede olduğumu hatırlattı. Sabah saat yediydi. Bayan Sucksby üç saat içinde asılacaktı. Sesini duyduğum insanlar Horsemonger Sokağı'na, seyretmek için yerlerini almaya gidiyorlardı. İlk önce Lant Sokağı'na, eve bakmaya gelmişlerdi.

Sabah ilerledikçe daha başkaları da geldi. "Burası mıydı?" dediklerini duyabiliyordum. Ve sonra: "İşte tam bu nokta. Diyorlar ki kan o kadar hızlı ve çok akmış ki, duvarları boyamış." "Öldürülen genç Tanrı'ya lanet okumuş." "Kadın bebekleri boğarmış." "Gencin kadını kiradan dolandırdığını söylüyorlar." "İnsanı korkutuyor, değil mi?" "Adam bunu hak etmiş." "Diyorlar ki..."

Gelirler, bir dakika dururlar ve sonra devam ederlerdi; bazıları evin arkasına yollanır bulup mutfak kapısını çalar, pencerede durup kepenklerin yarıklarından içeriyi görmeye çalışırlardı; ama ben her şeyi kilitli ve kapalı tutuyordum. Benim içeride olduğumu biliyorlar mıydı bilmiyorum. Arada sırada bir oğlan bağırırdı: "Bizi içeri al! Eğer odayı gösterirsen sana bir şilin veririz!" ve "Huu! Huu! Ben bıçaklanan adamın ruhuyum, seni izlemeye geldim!" Ama sanırım bunu, benimle değil arkadaşlarıyla dalga geçmek için yapıyorlardı. Yine de onları dinlemekten nefret ediyordum ve Charley Wag, zavallıcık, benim yanımda durup, her seslenişle ve kapı çalınmasıyla ürperiyor, irkiliyor ve havlamaya çalışıyordu. En sonunda onu seslerin daha az olduğu yukarı kata çıkardım.

Ama sonra, bir süre sonra, sesler daha da azaldı ve bu daha kötüydü, çünkü insanların hepsi geçmiş, seyretmek için yerlerini almış ve neredeyse saat gelmiş demekti. O zaman Charley'yi bıraktım ve bir sonraki basamakları yalnız çıktım – yavaşça, sanki uzuvları kurşundan bir kız gibi çıktım, sonra içeri girmeye korkarak tavan arasının kapısında durdum. Doğduğum yatak oradaydı. El yüz yıkama leğeni, duvara tutturulmuş muşamba parçası oradaydı. Buraya geldiğim son sefer, Beyefendi hayatta,

sarhoş ve aşağıda Dainty'yle ve John'la dans ediyordu. Pencerede durup, başparmağımı cama koymuş, buzu pis suya dönüştürmüştüm. Bayan Sucksby gelmiş ve saçımı okşamıştı... Şimdi pencereye gittim. Gittim ve baktım; neredeyse bayılıyordum, çünkü Borough'nun o zaman karanlık ve boş olan sokakları aydınlık ve insan -ne çok insan!- doluydu; yolda duran, trafiği durduran insanlar ve yanlarında duvarlarda, pencerelerde, direklere, ağaçlara, bacalara tutunan insanlar. Daha iyi görüntü için, bazıları çocukları kaldırıyorlar, bazıları boyunlarını uzatıyorlardı. Çoğunun elleri güneşe karşı gözlerinin üzerindeydi. Hepsinin yüzü bir yöne dönüktü.

Cezaevinin girişinin çatısına bakıyorlardı. Darağacı kurulmuş, ip çoktan üzerindeydi. Bir adam etrafta yürüyor, darağacını inceliyordu.

Onun bunu yaptığını, neredeyse sakin, neredeyse hasta hissederek seyrettim. Bayan Sucksby'nin son sözleriyle benden ne istediğini hatırladım: Onu seyretmem gerektiğini. Seyredeceğimi söylemiştim. Buna dayanacağını sanmıştım. *Onun* çektiğinin yanında bu ***dayanılacak*** ne kadar küçük bir şey gibi göründü... Şimdi adam ipi eline almış ve uzunluğunu kontrol ediyordu. Kalabalıktaki insanlar görebilmek için boyunlarını daha da uzattılar. Ben korkmaya başladım. Ama yine de sonuna kadar seyredeceğimi düşündüm. Yine de kendime, "***Seyredeceğim, seyredeceğim***," dedim. "O bunu benim annem için yapmıştı; ben de onun için yapacağım. Onun için ***bundan*** başka ne yapabilirim şimdi?"

Bunu dedim ve sonra saat yavaş, düzenli bir şekilde onu çaldı. İpin başındaki adam aşağıda durdu, hapishane merdivenlerinin kapısı açıldı, çatının üzerinde papaz göründü ve sonra da gardiyanlardan ilki. Yapamadım. Sırtımı pencereye döndüm ve yüzümü ellerimle kapadım.

Sonra neyin geldiğini, sokakta yükselen seslerden anladım. İnsanlar saatin çalmasıyla, papazın gelişiyle susmuştu; şimdi

onların ıslıkları ve yuhalamalarıyla harekete geçişlerini duyuyordum – bunun cellat için olduğunu biliyordum. Sesin, suyun üstündeki yağ gibi kalabalığın etrafında yayılışını duyuyordum. Yuhalamalar artınca celladın bir işaret ya da selam verdiğini anladım. Sonra bir anda ses tekrar döndü, sanki bir ürperti gibi, bir titreme gibi, sokaklarda daha hızlı hareket etti – bağırıyorlardı: "Şapkalar çıksın!" Ve bu bağırış korkunç kahkaha patlamalarıyla karışıktı. Bayan Sucksby gelmiş olmalıydı. Onu görmeye çalışıyorlardı. Bütün o yabancıların gözlerinin, onun nasıl bir şekil alacağını görmek için yuvalarından fırladığını, ama kendim bakamadığımı hayal edince kendimi hiç olmadığım kadar hasta hissettim, ama yapamadım, yapamadım. Dönemedim ya da terleyen ellerimi yüzümden çekemedim. Sadece dinleyebildim. Kahkahanın mırıltılara ve sus uyarılarına dönüştüğünü duydum: Bu, papazın dua etmesi demekti. Suskunluk devam etti ve etti. Kendi kalp atışlarım sessizliği doldurdu gibi geldi. Sonra amin dendi ve sözcük hâlâ sokaklarda ilerliyorken bile, kalabalığın diğer kısımları -cezaevine en yakın olan ve en iyi görebilen kısımlar- rahatsız bir tür mırıltıyla başladılar. Mırıltı daha yüksek sesle devam etti, her bir boğaza eklendi – sonra daha çok bir inleme veya hırıltıya dönüştü... Ve bunun onu darağacına çıkardıkları, ellerini bağladıkları, yüzünü örttükleri ve boynuna ilmiği geçirdikleri anlamına geldiğini anladım...

Ve sonra, ve sonra, bir an geldi -yalnızca tek bir an, bunu söylemekten daha az süren bir zaman- tam ve korkunç bir kıpırtısızlık: Bebek ağlamalarının durması, nefeslerin tutulması, ellerin kalplere ve açık ağızlara vurması, kanın yavaşlaması... Bu ***olamaz***, bu ***olmayacak***, yap***mayacak***lar, yap***amaz***lar, düşüncesinin gerilemesi... Ve ardından, çok çabuk, çok hızlı bir şekilde kapağın düşerken patırtısı, çığlıklar– ip uzunluğunu bulunca inleyen nefes, sanki kalabalığın tek bir midesi varmış ve dev bir el ona yumruk atmış gibi.

Şimdi gözlerimi açtım, yalnız bir an. Onları açtım ve döndüm ve gördüm – Bayan Sucksby'yi değil, hiç de Bayan Sucksby'yi değil, ama bir terzinin mankeni olabilecek, bir kadın gibi görünecek şekilde, bir korse ve elbise giymiş, ama cansız kolları ve samanla doldurulmuş bez bir çuval gibi sarkan bir kafası olan, sallanan bir şeyi...

Uzaklaştım. Ağlamadım. Yatağa gittim ve üzerine yattım. İnsanlar yeniden nefeslerini ve seslerini bulunca sesler yeniden değişti – ağızlar açıldı, bebekler serbest bırakıldı, etrafta yürüyüp dans edildi. Daha yuhalamalar, daha bağırışlar, daha korkunç kahkahalar ve en sonunda tezahürat geldi. Sanırım başka idamlarda ben de tezahürat etmiştim. Tezahüratın ne demek olduğunu hiç düşünmemiştim. Şimdi o *hurra*lar yükseldikçe dinledim ve bana, bu acının içinde bile anladım gibi geldi. *O öldü*, diye bağırsalar yeriydi. Bu düşünce her kalpte, kandan daha hızlı yükseliyordu. *O öldü – ve biz yaşıyoruz.*

Dainty o gece tekrar bana yemek getirdi. Hiçbirini yemedik. Yalnızca birlikte ağladık ve gördüklerimizden konuştuk. Dainty, Phil ve Bay Ibbs'in yeğenlerinden bir başkasıyla birlikte cezaevine yakın bir noktadan seyretmişti. John yalnızca enayilerin oradan seyrettiğini söylemişti. Çatısı olan bir adam tanıdığını söylemiş ve oraya çıkmaya gitmişti. Onun gerçekte hiç seyredip seyretmediğini merak ettim, ama bunu Dainty'ye söylemedim. Dainty, son düşüş dışında her şeyi görmüştü; onu bile gören Phil düşüşün temiz olduğunu söylemişti. Phil, sonuçta, insanların, celladın kadınları asmaya gelince düğümü nasıl attıklarına dair söylediklerinin doğru olduğunu düşünüyordu. Zaten herkes Bayan Sucksby'nin ne kadar cesur olduğuna ve yiğitçe öldüğüne katılıyordu.

Korsesi ve elbisesi içinde sıkı sıkı kavranmış, sallanan terzi mankenini düşündüm ve titreyip tekmeler savursa, öyleyse bunu nasıl bilirdik merak ettim.

Ama bu düşünülecek bir şey değildi. Şimdi yapılması gereken başka şeyler vardı. Tekrar öksüz kalmıştım ve her yerdeki öksüzler gibi, sonraki iki-üç hafta içinde etrafıma ezik bir kalple bakmaya başladım, dünyanın katı ve karanlık olduğunu, kendi yolumu tek başıma bulmam gerektiğini anladım. Param yoktu. Dükkân ve evin kirasının vadesi ağustosta gelmişti: Bir adam gelip kapıya vurmuş, ancak Dainty kollarını sıvayıp ona vuracağını söylediği için gitmişti. O zamandan sonra adam bizi rahat bıraktı. Sanırım ev bir cinayet evi olarak tanınmıştı ve kimse tutmak istemiyordu. Ama zamanla isteyeceklerini biliyordum. Adamın bir gün başka adamlarla geri gelip zorla kapıdan gireceğini biliyordum. O zaman nerede oturacaktım? Kendi başıma ne yapacaktım? Normal bir iş bulurum diye düşündüm, bir mandırada, boyacıda, kürkçü dükkânında – ama bunun düşüncesi bile midemi bulandırdı. Benim dünyamda herkes, normal işin, soyulmak ve sıkıntıdan ölmenin diğer adından başka bir şey olmadığını bilirdi. Hırsız kalsam daha iyiydi. Dainty, Woolwich tarafında bir çetede sokak hırsızı olarak çalışan üç kız tanıdığını ve bir dördüncüyü aradıklarını söyledi... Ama bunu benimle pek göz göze gelmeden söyledi; çünkü ikimiz de sokak hırsızlığının benim yaptığıma kıyasla oldukça zavallı bir uğraş olduğunu biliyorduk.

Ama elimdeki sadece buydu ve en azından iş görür diye düşündüm. Daha iyi bir şey bulmak için cesaretim yoktu. Hiçbir şey için cesaretim ya da enerjim yoktu. Lant Sokağı'nda kalan her şey parça parça gitmişti – rehin verilmiş ya da satılmıştı. Hâlâ taşradaki kadından çaldığım soluk basma elbiseyi giyiyordum! Doktor Christie'nin yerinde zayıfladığımdan ve sonra da zayıflamaya devam ettiğimden, şimdi üzerimde her zamankinden de kötü duruyordu. Dainty'ye göre o kadar sivriydim ki, eğer bana iplik geçirmenin bir yolunu bulsanız benimle dikiş dikebilirdiniz.

Ve böylece, Woolwich'e yanımda götürmek istediğim şeyleri toplarken, neredeyse hiçbir şey yoktu. Veda etmek için ara-

mam gereken insanları düşündüğümde, aklıma kimse gelmedi. Gitmeden önce yapmam gereken tek bir şey olduğunu biliyordum ve bu da Horsemonger Sokağı'ndan Bayan Sucksby'nin eşyalarını almaktı.

Dainty'yi yanımda götürdüm. Buna tek başıma dayanabileceğimi sanmıyordum. Eylülde bir gün gittik – mahkemeden bu yana bir aydan fazla geçmişti. Londra o zamandan beri değişmişti. Mevsim dönmüş, günler en sonunda serinlemişti. Sokaklar toz, saman ve kıvrılan yapraklarla dolmuştu. Cezaevi her zamankinden de karanlık ve kasvetli görünüyordu. Ama oradaki kapı görevlisi beni tanıdı ve içeri aldı. Sanıyorum bana acımayla baktı, kadın yöneticiler de. Bayan Sucksby'nin eşyalarını benim için, iple bağlı mumlu kâğıttan bir pakette hazır etmişlerdi. "*Kızına teslim edildi*," dediler bir deftere yazarken ve altına adımı yazdırdılar. Doktor Christie'nin yerindeki zamarumdan bu yana adımı herkes kadar çabuk yazabiliyordum... Sonra beni, bahçelerden, Bayan Sucksby'nin mezarının, kimse gelip yasını tutmasın diye, üstünde taş olmaksızın gömülü olduğunu bildiğim gri hapishanenin bahçesinden geri götürdüler ve alçak, düz çatısı olan, en son, darağacının kurulduğunu gördüğüm girişin altından geçirdiler. Onlar o çatının altından her gün geçiyorlardı, onlar için hiçbir şeydi. Bana güle güle demeye geldiklerinde elimi almak istediler. Veremedim.

Paket hafifti. Ama onu eve bir tür dehşetle taşıdım ve dehşet paketi ağırlaştırmış gibi geldi. Lant Sokağı'na vardığımda neredeyse sendeliyordum: Paketle birlikte çabucak mutfak masasına gittim, bıraktım, soluklandım ve kollarımı ovuşturdum. Korktuğum, paketi açmak ve onun şeylerine bakmak zorunda olmaktı. İçinde olması gerekenleri düşündüm: Ayakkabıları; belki hâlâ ayak parmakları ve topuklarının şekli üzerinde çorapları; jüponları; belki üzerinde saçlarla tarağı... *Yapma!* diye düşündüm. *Bırak! Sakla! Başka zaman aç, bugün değil, şimdi değil!..*

Oturdum ve Dainty'ye baktım.

"Dainty," dedim, "yapabileceğimi sanmıyorum."

Elini benimkinin üstüne koydu.

"Bence yapmalısın," dedi. "Çünkü ben ve kız kardeşim de aynı böyleydik, annemin eşyalarını morgdan aldığımızda. Ve o paketi bir çekmecede bıraktık, neredeyse bir yıl bakmadık; sonra Judy açtığında elbise çürümüş, ayakkabılar ve bone neredeyse eriyip bitmişti, o kadar uzun süre üzerlerinde nehir suyu kalınca. Ve sonra Anne'yi hatırlayacak hiçbir şeyimiz kalmadı, bir tek her zaman taktığı küçük bir zincirden başka. Sonunda Baba'nın cin parası için rehine verdiği..."

Dudağının titremeye başladığını gördüm. Gözyaşlarıyla yüzleşemedim.

"Tamam," dedim. "Tamam, yapacağım."

Ama ellerim hâlâ titriyordu. Paketi kendime çektiğimde ve iplerini çözmeye çalıştığımda yöneticilerin çok sıkı bağlamış olduğunu fark ettim. Sonra Dainty denedi. O da açamadı. "Bıçak lazım," dedim, "veya makas..." Ama Beyefendi öldükten sonra, herhangi bir bıçağa irkilmeden bakamadığım bir süre olmuştu ve Dainty'ye hepsini kaldırtmıştım; bütün evde sivri tek bir şey -benden başka- yoktu. Tekrar düğümleri çektim ve koparmaya çalıştım, ama şimdi her zamankinden de sinirliydim ve ellerim ıslanmıştı. En sonunda paketi ağzıma kaldırdım ve düğümleri dişimle yakaladım: En sonunda ipler çözüldü ve kâğıt katları birden açıldı. Geri sıçradım. Bayan Sucksby'nin ayakkabıları, jüponları ve tarağı masanın üzerine yuvarlandı, tam da korktuğum gibi görünerek. Ve onların karşısına, katran gibi karanlık ve yayılan siyah tafta elbisesi geldi.

Bunu düşünmemiştim. Neden düşünmemiştim? Bu her şeyden kötüydü. Sanki Bayan Sucksby'nin kendisi orada, bir tür baygınlık geçirmiş yatıyor gibiydi. Elbisenin göğsünde hâlâ Maud'un broşu iğneliydi. Birisi elmasları çıkarmıştı -bu umurumda değildi- ama kalan gümüş kıskaçlarda kan vardı, kahverengi kan, öyle kurumuştu ki neredeyse toza dönmüştü. Tafta kaskatıydı.

Kan lekelemişti. Lekenin etrafı beyaz çizgilerle çizilmişti: Avukatlar elbiseyi mahkemede göstermişler ve her lekenin etrafını tebeşirle işaretlemişlerdi.

Bunlar bana Bayan Sucksby'nin kendi vücudundaki işaretler gibi göründü.

"Ah, Dainty," dedim, "dayanamıyorum! Bana bir bez ve su getir, olur mu? Ah, ne kadar korkunç görünüyor!.." Silmeye başladım. Dainty de sildi. Mutfak yerini fırçaladığımız aynı korkunç halde, titreyerek sildik. Bezler çamur gibi oldu. Nefeslerimiz sıklaştı. Önce eteği yaptık. Sonra yakayı aldım, korsaj kısmını kendime çektim ve orayı silmeye başladım.

Ve bunu yaparken elbiseden tuhaf bir ses çıktı – bir gıcırtı ya da hışırtı.

Dainty bezi bıraktı. "Bu ne?" dedi. Bilmiyordum. Elbiseyi daha yaklaştırdım ve ses tekrar çıktı.

"Güve mi?" dedi Dainty. "İçeride kanat mı çırpıyor?"

Başımı salladım. "Sanmıyorum. Kâğıt sesi gibi. Belki de hapishane görevlileri oraya bir şey koydu..."

Ama elbiseyi kaldırıp salladığımda ve içine baktığımda hiçbir şey, hiçbir şey yoktu. Ama elbiseyi geri yatırınca hışırtı tekrar geldi. Bana ses korsajdan geliyordu gibi geliyordu – korsajın tam Bayan Sucksby'nin kalbinin altına gelecek kısmından. Elimi koydum ve yokladım. Tafta orada katlıydı – Beyendi'nin kan lekesinden değil, ama başka bir şeyden, oranın arkasına, onunla elbisenin saten astarı arasına sıkışmış veya konmuş bir şeydendi. Neydi? Elimle yoklayarak anlayamadım. Böylece korsajı tersyüz ettim ve dikişine baktım. Dikiş açıktı: Saten gevşemiş, ama aşınmasın diye baskı dikişi atılmıştı. Elbisenin içinde bir tür cep olmuştu. Dainty'ye baktım, sonra elimi soktum. Tekrar hışırdadı ve Dainty geri çekildi.

"Güve olmadığına emin misin? Ya da yarasa?"

Ama bir mektuptu. Bayan Sucksby onu oraya saklanuştı – ne zamandır? Tahmin edemedim. Önce onu oraya benim için koy-

muş -cezaevinde yazmış- olmalı, onu asmalarından sonra bulmam için bir mesaj olmalı diye düşündüm. Bu düşünce beni gerdi. Ama mektup Beyefendi'nin karuyla lekelenmişti, böylece en azından onun öldüğü geceden beri orada duruyor olmalıydı. Sonra da bana öyle geldi ki orada bundan çok daha uzun süredir duruyordu: Çünkü daha yakından bakınca ne kadar eski olduğunu gördüm. Kırışıklar yumuşaktı. Mürekkep solmuştu. Kâğıt, Bayan Sucksby'nin tafta korsajının mektubu korsesine karşı sıkı sıkı bastırdığı yerden kıvrıktı. Mühür...

Dainty'ye baktım. Mühür kırılmamıştı. "Kırık değil!" dedim. "Bu nasıl olur? Neden bir mektubu bu kadar yakınında, bu kadar dikkatli, bu kadar uzun zaman taşımış olsun – ve okumasın?" Mektubu elimde çevirdim. Tekrar baktım. "Bu kimin adı?" dedim. "Okuyabiliyor musun?"

Dainty baktı, sonra hayır anlamında başını salladı. "Sen okuyamıyor musun?" dedi. Ama okuyamıyordum. Elyazısı gözümde matbaa harflerinden de zordu ve bu elyazısı küçük, kıvrımlı ve -dediğim gibi- kısmen bulaşmış ve berbat lekelerle kaplanmıştı. Lambanın yanına gittim ve mektubu yaklaştırdım. Gözlerimi kıstım. Baktım ve baktım... Ve en sonunda orada, katlanmış kâğıdın üzerinde herhangi bir isim varsa, bu ***benim*** adım gibi göründü. Bir *S* ve peşine bir *u*, sonra da tekrar bir *s* seçebildiğimden emindim...

Tekrar gerildim. "Ne oldu?" dedi Dainty, yüzümü görünce.

"Bilmiyorum. Sanırım mektup bana."

Elini ağzına götürdü. Sonra, "Kendi annenden!" dedi.

"Annemden mi?"

"Ya kimden olacak? Ah, Sue hemen açmalısın."

"Bilmiyorum."

"Ama sana... Ya sana hazinenin nerede olduğunu söylüyorsa! Ya bir haritaysa!"

Bir harita olduğunu sanmıyordum. Midemin korkudan ekşidiğini hissettim. Tekrar mektuba, *S*'ye ve *u*'ya baktım... "Sen

aç," dedim. Dainty dudaklarını yaladı, sonra mektubu aldı, yavaşça çevirdi ve yavaşça mührü kırdı. Oda o kadar sessizdi ki, balmumu parçalarının kâğıttan yere yuvarlanışını duyduğumu sanıyorum. Kâğıdı açtı, sonra kaşını çattı.

"Yalnızca kelimeler," dedi.

Yanına gittim. Mürekkep satırları gördüm – sıkışık, küçük, karmaşık. Daha dikkatli baktıkça, daha karmaşıklaştılar. Ve bu kadar gergin ve korkmuş olmama karşın -mektubun bana olduğundan, ama daha fazlasını asla bilmemeyi tercih edeceğim korkunç bir sırrın anahtarını tuttuğundan çok emindim- önümde açık olması ve ne dediğini anlayamamak her şeyden beterdi.

"Gel," dedim Dainty'ye. Ona bonesini verdim ve benimkini buldum. "Gel sokağa çıkıp, bunu bize okuyacak birini bulacağız."

Arka yoldan çıktık. Tanıdığım hiç kimseye sormayacaktım – beni lanetleyen hiç kimseye. Bir yabancı arıyordum. Böylece kuzeye gittik – nehrin yukarısındaki birahanelere doğru hızlı hızlı gittik. Orada köşede bir adam vardı. Boynunda bir ipe asılı bir tepside küçük hindistancevizi rendeleri ve yüksükler vardı. Ama gözlüklüydü ve -neydi bilmiyorum- zeki bir görüntüsü vardı.

"Bu yapar," dedim.

Geldiğimizi gördü ve başıyla selam verdi. "Rende ister misiniz, kızlar?"

Hayır anlamında başımı salladım. "Dinleyin," dedim – ya da demeye çalıştım, çünkü yürüyüş, kendi duygularım ve korkum nefesimi kesmişti. Elimi kalbime koydum. "Okur musunuz?" diye sordum en sonunda.

"Okumak mı?" dedi.

"Harfleri, bir hanım elyazısını? Kitapları demek istemiyorum."

Sonra, tuttuğum kâğıdı gördü, gözlüğünü burnunun üstünde daha kaldırdı ve başını eğdi.

"*On sekizinci*," diye okudu, "*doğum gününde açılacaktır*..." Bunu duyunca sarsıldım. O fark etmedi. Bunun yerine, başını

doğrulttu ve burnunu çekti. "Benim işim değil," dedi. "Burada durup mektup okumama değmez. Bu, yüksükleri uçurmaz, öyle değil mi?.."

Bazı insanlar yumruk yemeniz için bile sizden para isterler. Titreyen elimi cebime soktum ve ne varsa çıkardım. Dainty de aynını yaptı.

"Yedi peni," dedim bozuklukları bir araya getirince.

Onları evirip çevirdi. "Gerçek mi?"

"Yeterince gerçek," dedim.

Tekrar burnunu çekti. "Peki." Paraları aldı ve sakladı. Sonra gözlüğünü kulaklarının arkasından çıkardı ve sildi. "O zaman bakalım," dedi. "Ama sen tut onu. Böyle yasal görünür. Daha önce kanun canımı yaktı. Sonradan, dokundum diye bir şey olsun istemem..." Tekrar gözlüğünü taktı ve okumaya hazırlandı.

Bunu yaparken, "Ne kadar kelime varsa, hepsi," dedim. "Her biri, duyuyor musun?"

Başıyla onayladı ve başladı, "*On sekizinci doğum gününde açılacaktır, kızım Susan Lilly...*"

Kâğıdı indirdim. "Susan Trinder," dedim. "Susan Trinder demek istiyorsun. Yanlış okuyorsun."

"*Susan Lilly*, yazıyor," diye yanıtladı. "Şimdi kaldır ve çevir."

"Ne faydası var," dedim, "eğer orada yazanı okumayacaksan?.."

Ama sesi incelmişti. Sanki kalbimin etrafına bir yılan gelmişti: Sımsıkı sarıyordu.

"Hadi ama," dedi. Bakışı değişmişti. "Bu ilginç, bu. Nedir bu? Vasiyet mi yoksa beyanat mı? *Son ifadesidir* -al işte burada- *Marianne Lilly'nin, Lant Sokağı, Southwark'ta, 18 Eylül 1844 günü, Bayan Grace Sucksby'nin şahitliği önünde...*" Durdu. Yüzü tekrar değişmişti. "Grace Sucksby mi?" dedi şok olmuş bir sesle. "Ne, o katil mi? Bu ciddi iş, değil mi?"

Yanıtlamadım. Tekrar kâğıda baktı – lekelere. Belki daha önce onların mürekkep veya boya lekesi olduğunu sanmıştı. Şim-

di, "Bilmiyorum bunu yapmalı mıyım..." dedi. Sonra benim yüzümü görmüş olmalı. "Bakalım. Burda ne var?" Mektubu daha yakınına çekti. "*Ben, B...* bu ne? Bear Evi mi? Briar Evi mi?.. *Briar Evi, Buckinghamshire'lı Marianne Lilly... Ben, Marianne Lilly, bedenim güçsüz olsa da aklım yerinde olarak, bu mektupla kendi bebek kızım SUSAN'ı...* ama öyle sallanıp duracak mısın? Tamam böyle daha iyi – *bu mektupla* -hımm, hımm- *Bayan Grace Sucksby'nin himayesine teslim ediyorum ve kızımın onun tarafından gerçek kimliğiyle ilgili bilgisi olmadan büyütülmesini talep ediyorum. Ona kimliği on sekizinci doğum gününde, 3 Ağustos 1862'de bildirilecektir ve ayrıca aynı gün bana ait servetin yarısının ona devredilmesini talep ediyorum.*

"Bunun karşılığında, Grace Sucksby kendi sevgili kızı MAUD'u -Olur şey değil, bak yine yapıyorsun! Güzel tut şunu, olmaz mı? - *sevgili kızı MAUD'u benim bakımım altına vermektedir ve onun da daha önce sözü geçen tarihe kadar adı ve kimliğinden habersiz büyütülmesini talep etmektedir, o gün servetimin kalanının Bayan Sucksby'ye devredilmesi de talebimdir.*

"Bu kâğıt, dileklerimin doğru ve yasal olarak bağlayıcı belgesi olacaktır; babam ve erkek kardeşime karşı şahsım ve Grace Sucksby arasında bir anlaşmadır ve Kanun tarafından tanınacaktır.

"Susan Lilly, mutsuz annesi hakkında, kendisini bakımdan mahrum ettiğinden başka hiçbir şey bilmeyecektir.

"Maud Sucksby bir hanımefendi tarafından yetiştirilecek ve annesinin onu kendi hayatından çok sevdiğini bilecektir. Ya!" Doğruldu. "Şimdi bana bunun sadece yedi peni etmeyeceğini söyle. Gazetelerin eline geçerse, yani, çok daha fazla eder herhalde. Ya, ne kadar acayip bakıyorsun! Bayılmayacaksın, değil mi?"

Sallanmış ve tepsisini yakalamıştım. Rendeleri kaydı. "Yahu dikkat etsene!" dedi aksi bir şekilde. "Bütün malım bu benim, bak yuvarlanıp ezilecek..."

Dainty geldi ve beni tuttu. "Affedersin," dedim. "Afedersin."

"Iyi misin?" dedi adam, rendeleri düzeltirken.

"Evet."

"Şok oldun, değil mi?"

Başımı salladım -ya da öne eğdim, hatırlamıyorum- ve mektubu kaptım; sendeledim. "Dainty," dedim. "Dainty..."

Beni bir duvara dayayıp oturttu. "Ne oldu?" dedi. "Ah, Sue, mektup ne diyordu?"

Adam hâlâ bakıyordu. "Ona su getireyim," dedi.

Ama su istemiyordum ve Dainty'yi bırakmıyordum. Ona yapışıp kendime çektim ve yüzümü koluna dayadım. Sallanmaya başladım. Paslı bir kilidin, dilinin inleyen yaylarına karşı geldiğinde ve sürgü gevşemeye zorlanıp fırladığında sallandığı gibi sallanmaya başladım. "Annem..." dedim. Bitiremedim. Söylemek için çok fazlaydı – bilmek için bile çok fazlaydı! *Annem, Maud'un annesi!* Buna inanamıyordum. Briar'daki kutuda gördüğüm güzel hanımın resmini düşündüm. Maud'un ovup temizlediği mezarı düşündüm. Maud'u ve Bayan Sucksby'yi düşündüm ve sonra Beyefendi'yi. *Ah, şimdi anlıyorum!* demişti. Şimdi ben de anladım. Şimdi Bayan Sucksby'nin, cezaevinde bana söylemeyi istediği, ama korkudan söyleyemediği neydi anladım. *Eğer benim hakkımda kötü sözler duyarsan...* Neden sırrı bu kadar uzun tutmuştu? Neden annem hakkında yalan söylemişti? Annem bir katil değil, bir hanımefendiydi. Paylaştırılacak bir serveti olan bir hanımefendiydi...

Eğer benim hakkımda kötü şeyler duyarsan geriye bak ve düşün...

Düşündüm, düşündüm ve midem bulanmaya başladı. Mektubu yüzüme koydum ve inledim. Yüksükçü adam hâlâ biraz uzakta duruyor ve beni seyrediyordu; çok geçmeden başka insanlar da gelip seyrederek durdular. "Sarhoş mu?" dediğini duydum birinin. Ve, "Korku nöbeti mi?" "Kriz mi geçiriyor? Arkadaşı ağzına bir kaşık koysun, dilini yutacak." Seslerini duymaya, gözlerini hissetmeye dayanamadım. Dainty'ye uzandım ve aya-

ğa kalktım; kolunu belime sardı ve sendelyerek eve gitmeme yardım etti. İçmem için brendi verdi. Beni masaya oturttu. Bayan Sucksby'nin elbisesi hâlâ masanın üzerinde seriliydi: Onu aldım ve iki yumruğumun arasında tuttum; yüzümü kıvrımlarının arasına sakladım, sonra bir hayvan gibi bağırdım ve yere attım. Mektubu açtım ve tekrar mürekkep satırlarına baktım. SUSAN LILLY... Tekrar inledim. Sonra ayağa kalktım ve yürümeye başladım.

"Dainty," dedim soluk soluğa. "Dainty, o biliyor olmalıydı. Başından beri biliyor olmalıydı. Beni oraya, Beyefendi'nin yanına gönderdiğinde biliyor olmalıydı, onun en sonunda... Ah!" Sesim boğuklaştı. "Beni oraya gönderdi ki Beyefendi beni orada bıraksın ve ona Maud'u getirsin. Tek istediği Maud'du. Beni güvende tuttu ve benden vazgeçti ki Maud, Maud..."

Ama sonra sakinleştim. Maud'un bıçakla firlayışını düşünüyordum. Maud'un kendinden nefret etmemi sağlayışını düşünüyordum. Maud'un, bana beni inciteceğini düşündürtüşünü, beni en çok incitenin kim olduğunu bilmemden koruyuşunu...

Elimi ağzıma koydum ve ağlayarak patladım. Dainty de ağlamaya başladı.

"Nedir?" dedi. "Ah, Sue, çok garip görünüyorsun! Nedir?"

"Her şeyin en kötüsü," dedim gözyaşlarının arasında. "Her şeyin en kötüsü!"

Bunu, siyah bir gökyüzünde bir şimşek çizgisi gibi keskin ve net görüyordum. Maud beni kurtarmaya çalışmıştı ve ben bilmiyordum. Onu öldürmek istemiştim, oysa bütün bu zaman...

"Ve ben onun gitmesine izin verdim!" dedim, kalkıp etrafta yürüyerek. "Nerede o şimdi?"

"*Kim* nerede?" dedi Dainty, neredeyse çığlık atarak.

"Maud!" dedim. "Ah, Maud!"

"Bayan Lilly mi?"

"Bayan Sucksby de ona! Ah! Deli olacağım! Onun insanı ağına düşüren bir örümcek olduğunu sandığımı düşünmek. Bir

zamanlar durup saçına tokalar taktığım bir zaman olduğunu düşünmek! Eğer söyleseydim... Eğer dönseydi... Eğer bilseydim... Onu öperdim..."

"Öper miydin?" dedi Dainty.

"Öperdim!" dedim. "Ah, Dainty, sen de olsan onu öperdin! Herkes öperdi! O bir inciydi, bir inci! Ve şimdi, şimdi onu kaybettim, onu harcadım!.."

Böyle devam ettim. Dainty beni yatıştırmaya çalıştı, ama yapamadı. Sadece yürüyüp ellerimi ovuşturuyor, kendi saçımı yoluyordum; yoksa yere çökecek ve inleyerek yatacaktım. En sonunda çöktüm ve kalkmadım. Dainty ağladı ve yalvardı, su alıp yüzüme attı, ilaç bulmak için sokaktan aşağı bir komşunun evine koştu; fakat ben ölü gibi yattım. Hasta olmuştum. Bir anda öylece hasta olmuştum. Beni eski odama çıkardı ve kendi yatağıma yatırdı; gözlerimi yeniden açtığımda ona bakıp onu tanımadığımı, elbisemi çıkarmaya çalıştığında onunla boğuştuğumu, deli bir kadın gibi ekose yünlüden, lastik çizmelerden ve -özellikle- onun aldığı, bende olmazsa öleceğim bir şeyden söz ettiğimi söyledi. "Nerede o?" diye bağırdığımı söyledi. "Nerede o? Ah!" O kadar sık, o kadar acıklı bağırmışım ki, bana bütün eşyalarımı getirip tek tek önümde tutmuş, en sonunda elbisemin cebinde oldukça buruşuk, siyah ve ısırılmış, eski bir oğlak derisi eldiven bulmuş, onu çıkarıp tuttuğunda onu almışım ve kalbim parçalanacakmışçasına ağlamış, ağlamışım.

Hatırlamıyorum. Yaklaşık bir hafta boyunca ateşliydim ve bundan sonra da o kadar güçsüzdüm ki, hâlâ ateşli olsam yeriydi. Dainty bütün bu zaman boyunca bana baktı – beni çayla, çorbayla ve yulaf lapasıyla besledi, lazımlığı kullanabilmem için beni kaldırdı, yüzümdeki korkunç teri sildi. Bayan Sucksby'yi ve beni nasıl kandırdığını düşündüğümde hâlâ ağlıyor, küfrediyor ve kıvranıyordum, ama Maud'u düşününce daha da çok ağlıyordum. Bütün bu zaman boyunca, sanki kalbimin etrafında sevgimi dışarıda tutan bir set varmış gibiydi: Şimdi duvarlar patlamış,

kalbimi su basmıştı, boğulacağımı sandım... Fakat iyileştikçe, sevgim dengelendi. Dengelendi ve yatıştı – en sonunda bana hayatımda hiç bu kadar sakin olmamıştım gibi geldi. "Onu kaybettim," diyordum Dainty'ye tekrar; tekrar tekrar bunu söylüyordum. Ama sürekli bir şekilde söylüyordum – önce fısıldayarak; sonra, günler geçtikçe ve gücümü topladıkça, mırıldanarak; en sonunda tüm sesimle. "Onu kaybettim," diyordum, "ama onu bulacağım. Bu bütün hayatım boyunca sürse de umurumda değil. Onu bulacağım ve bildiklerimi söyleyeceğim. Uzaklara gitmiş olabilir. Evlenmiş olabilir! Umurumda değil. Onu bulacağım ve her şeyi anlatacağım..."

Bütün düşündüğüm buydu. Başlamak için yalnızca daha iyileşmeyi bekliyordum. Ve en sonunda yeterince beklediğimi düşündüm. Yatağımdan kalktım ve oda -ne zaman başımı kaldırsam yan yatıp dönüyor gibi görünen oda- hareketsizdi. Yıkandım ve giyindim, Woolwich'e yanımda götürmeyi planladığım eşya çantasını aldım. Mektubu aldım ve elbiseme sıkıştırdım. Sanırım Dainty tekrar ateşimin çıktığını düşündü. Sonra onu yanağından öptüğümde yüzüm soğuktu. "Charley Wag'i benim için tut," dedim. Ne kadar ciddi ve içten olduğumu gördü ve ağlamaya başladı.

"Nasıl yapacaksın?" dedi. Arayışıma Briar'dan başlamak istediğimi söyledim. "Ama oraya nasıl gideceksin? Nasıl ödeyeceksin?" "Yürüyeceğim," dedim. Bunu duyunca gözlerini kuruladı ve dudağını ısırdı. "Bekle burada," dedi. Evden dışarı koştu. Yirmi dakika gelmedi. Döndüğünde elinde bir sterlin tutuyordu. Bu, çok yıllar önce nişasta fabrikasının duvarına koyduğu, öldüğünde onu gömmek için kullanmamızı istediği sterlindi. Parayı almamı istedi. Onu tekrar öptüm. "Geri gelecek misin?" dedi. Bilmediğimi söyledim...

Ve böylece ikinci bir kez Borough'yu terk ettim ve Briar yolculuğunu yeni baştan yaptım. Bu kez sis yoktu. Tren, yolunda

gitti. Marlow'da, bir araba sorduğumda bana gülen aynı bekçi şimdi inmem için yardıma geldi. Beni hatırlamadı. Hatırlasa bile tanımazdı. O kadar zayıftım ki, sanırım benim hastalıklı bir kız olduğumu düşündü. "Londra'dan buraya hava almaya mı geldin?" dedi nazikçe. Tuttuğum küçük çantaya baktı. "Taşıyabilecek misin?" Sonra, geçen sefer olduğu gibi: "Seni karşılamaya gelen yok mu?"

Yürüyeceğimi söyledim. Bir-iki mil yürüdüm. Sonra dinlenmek için bir çit basamağında durdum ve bir adamla bir kız, bir atlı arabayla geçtiler ve bana bakıp, onlar da hastalıklı olduğumu düşünmüş olmalı ki, atlarını durdurup beni arabaya aldılar. Beni koltuğa oturttular. Adam paltosunu omzuma koydu.

"Uzağa mı gidiyorsun?" dedi.

Briar'a gidiyordum, beni Briar yakınında herhangi bir yere bırakabilirlerdi...

"Briar'a!" dediler bunu duyunca. "Ama oraya neden gidiyorsun? Yaşlı adam öldüğünden beri orada kimse yok. Bilmiyor muydun?"

Kimse yok! Hayır anlamında başımı salladım. Bay Lilly'nin hasta olduğunu bildiğimi söyledim. Ellerini kullanamadığını, sesinin çıkmadığını ve kaşıkla beslendiğini. Başlarıyla onayladılar. "Zavallı bey!" dediler. Bütün yaz boyunca çok perişan bir halde hastalık çekmişti – o korkunç sıcakta. "En sonunda koktuğunu söylüyorlar," dediler, seslerini alçaltarak. "Ama yeğeni... Bir erkekle kaçan o kepaze kız... Bunu biliyor muydun?" Yanıtlamadım. "Yeğeni ona bakmaya geri geldiyse de, bir ay önce öldü ve o zamandan beri ev kapalı."

Demek Maud gelmiş ve gitmişti! Bir bilseydim... Başımı çevirdim. Konuşurken nefesim kesiliyordu. Bunu arabanın sallanmasına verirler diye umdum.

"Peki yeğen Bayan Lilly? Ne oldu?.. Ne oldu ona?" dedim.

Ama sadece omuz silktiler. Bilmiyorlardı. Bazıları, onun kocasına döndüğünü söylemiş. Bazıları Fransa'ya gittiğini...

"Hizmetçilerden birini ziyaret etmeyi mi planlıyorsun?" dediler, basma elbiseme bakıp. "Hizmetçilerin de hepsi gitti. Biri hariç hepsi gitti, o da hırsızlara karşı evi bekliyor. İşini sevmese gerek. Oranın perili olduğunu söylüyorlar."

İşte bir darbe. Ama darbeleri bekliyordum ve acısını çekmeye hazırdım. Beni tekrar Marlow'a götürsünler mi diye sorduklarında "hayır" dedim, devam edecektim. Hizmetçinin Bay Way olduğunu düşündüm. "Onu bulacağım. Beni tanır. Ve ah! Maud'u görmüştür. Bana onun nereye gittiğini söyler," diye düşündüm.

Böylelikle, beni Briar parkının duvarının başladığı yerde bıraktılar ve oradan tekrar yürüdüm. At toynaklarının sesi azaldı. Yol ıssız, gün kasvetliydi. Saat yalnızca iki veya üçtü, ama akşam karanlığı, sürünüp yükselmek için gölgelerde şimdiden bastırmış görünüyordu. Duvar, geçmişte William Inker'ın arabasında gittiğimden daha uzun göründü: Giriş kapısını belirleyen kemeri ve arkasındaki kulübenin çatısını görünceye kadar bir saat gibi gelen bir süre yürüdüm. Adımlarımı sıklaştırdım – ama sonra umudum kırıldı. Kulübe tamamen kapalı ve karanlıktı. Kapılar bir zincir ve kilitle kapanmış, etrafını yaprak yığını kaplamıştı. Rüzgâr, demir parmaklıklara vurduğu yerde alçak bir tür inleme sesi çıkarıyordu. Ve kapılara gidip onları ittiğimde gıcırdadılar, gıcırdadılar.

"Bay Way!" diye seslendim. "Bay Way! Kimse yok mu!"

Sesim, çalılıklardan bir düzine siyah kuşu irkiltip gaklayarak uçmalarına sebep oldu. Ses berbattı. "İşte bu kesin birini getirir," diye düşündüm. Ama getirmedi: Kuşlar gaklamaya devam etti, rüzgâr parmaklıkların arasından daha yüksek sesle inledi, ben bir kez daha seslendim ve kimse gelmedi. Sonra zincire ve kilide baktım. Uzun bir zincirdi. Sanırım sadece inekleri ve oğlanları uzak tutmak için oradaydı. Ama ben şimdi bir oğlandan bile zayıftım. "Bu kanuna aykırı değil. Ben burada çalışıyordum. Hâlâ burada çalışabilirim..." diye düşündüm. Kapıları tekrar

olabildiğince ittim: Tam aralarından kıvrılıp geçebilmem için yetecek genişlikte aralandılar.

Arkamdan korkunç bir gürültüyle kapandılar. Kuşlar tekrar kaçıştı. Ama yine de kimse gelmedi.

Bir dakika bekledim, sonra yürümeye başladım.

Duvarların içi daha önce olduğundan daha sessiz göründü – daha sessiz ve daha tuhaf. Yoldan devam ettim. Rüzgâr, ağaçları fısıldar ve iç çeker gibi gösteriyordu. Dallar çıplaktı. Yaprakları yerde yığılmıştı: Islanmış ve eteğime yapışmışlardı. Orada burada su gölcükleri vardı. Orada burada fazla büyümüş çalılar vardı. Parktaki çimen de fazla uzamıştı ve yazdan kavruk, ama yağmurla dövülmüştü. Uçları balçık gibi olmuş ve acayip kokuyordu. Sanırım içinde fareler vardı. Belki de sıçanlar. Ben yürürken kaçıştıklarını duydum.

Daha hızlı gitmeye başladım. Yol aşağı indi, sonra yukarı çıkmaya başladı. Orada karanlıkta William Inker'la gidişimizi hatırladım. Bundan sonra neyin geldiğini biliyordum: Yolun nerede döndüğünü ve dönünce ne göreceğimi biliyordum... Biliyordum, ama yine de böyle birden tekrar evin karşısına çıkmak beni irkiltti – onun yerden böyle gri ve kasvetli yükseldiğini görmek. Çakıl yolun kenarında durdum. Neredeyse korkuyordum. Her şey tam bir sessizlik ve karanlık içindeydi. Pencerelerin kepenkleri kapalıydı. Çatının üstünde siyah kuş kalmamıştı. Duvarlardaki sarmaşık düşmüş ve saç gibi sallanıyordu. Büyük ön kapı -yağmurdan her zaman şiş olan- her zamankinden de kabarıktı. Taraça daha da ıslak yapraklarla doluydu. Burası insanlar için değil de hayaletler için yapılmış bir ev gibi görünüyordu. Birden, adamla kızın evin perili olduğu hakkında söylediklerini hatırladım...

Bu beni ürpertti. Etrafıma baktım – geldiğim tarafa, geriye ve sonra çimenlerin karşısına. Karanlık ve sıkı ormanlara açılıyordu. Maud'la yürüdüğüm patikalar kaybolmuştu. Başımı geriye attım. Gökyüzü griydi ve yağmur atıştırıyordu. Rüzgâr hâ-

lâ ağaçlarda fısıldıyor ve iç çekiyordu. Tekrar ürperdim. Ev beni seyreder gibiydi. "Bay Way'i bir bulabilsem! Nerede olabilir?" diye düşündüm – evin arka tarafına, ahırların ve bahçelerin olduğu yere doğru yürümeye başladım. Ayak seslerim gürültülü çıktığından dikkatli yürüdüm. Ama burası da, her yer gibi sessiz ve boştu. Hiç köpek havlamıyordu. Ahır kapıları açıktı, atlar gitmişti. Büyük beyaz saat oradaydı, ama ibreleri -beni her şeyden çok bu şok etti- ibreleri takılmıştı, saat yanlıştı. Yürüdüğüm süre boyunca saat hiç çalmamıştı: Sanırım sessizliği bu kadar garipleştiren buydu. "Bay Way!" diye seslendim – ama yavaşça seslendim. Burada bağırmak yanlış göründü. "Bay Way! Bay Way!"

Sonra, bacalardan birinden tek bir duman çizgisi yükseldiğini gördüm. Bu bana cesaret verdi. Mutfak kapısına gittim ve tıklattım. Cevap yok. Tokmağı denedim. Kilitli. Sonra bahçe kapısına gittim – o gece Maud'la kaçtığım kapı. O da kilitliydi. Böylece tekrar dolaşıp öne gittim. Bir pencereye gittim, kepengin birini açtım ve içeri baktım. Göremedim. Ellerimi ve yüzümü cama dayadım ve ben bastırdıkça pencerenin sürgüsü gevşer gibi oldu... Neredeyse bir dakika kadar duraladım; sonra dolu gibi hızlı bir yağmur başladı. İttirdim. Sürgü vidalarından fırladı ve pencere içeri doğru açıldı. Kendimi pervaza kaldırdım ve içeri atladım.

Sonra oldukça hareketsiz durdum. Kırılan sürgünün sesi berbat olmalıydı. Ya Bay Way duyup da beni hırsız sanıp tabancasıyla gelseydi? Şimdi kendimi bir hırsız gibi hissettim. Annemi düşündüm... Ama annem hiçbir zaman bir hırsız değildi. Annem bir hanımefendiydi. Annem bu büyük evin hanımıydı... Başımı salladım. Buna asla inanmıyorum. Etrafta yavaşça yürümeye başladım. Oda karanlıktı – yemek odası diye düşündüm. Daha önce hiç buraya gelmemiştim. Ama Maud'u dayısıyla yemek yerken hayal etmeye alışmıştım; etinden aldığı küçük lokmaları hayal etmeye alışmıştım... Masaya yaklaştım. Sofra hâlâ

şamdanlar, bir bıçak ve çatal, bir tabak elmayla kuruluydu; ama her tarafı toz ve örümcek ağlarıyla kaplıydı, elmalar çürümüştü. Hava ağırdı. Yerde kırık bir bardak vardı – kenarı altın yaldızlı kristal bir bardak.

Kapı kapalıydı: Sanırım pek çok haftadır açılmamıştı. Yine de ben tokmağı çevirip ittiğimde, tam bir sessizlikle açıldı. O evde bütün kapılar sessiz açılırdı. Yerde adımlarımı saran kirli bir halı vardı.

Böylece yürüdüm, hiç ses çıkarmadan sanki kaydım – bir hayaletmişim gibi. Bunun düşüncesi acayipti. Karşımda başka bir kapı vardı: Oturma odasının kapısı. Oraya da hiç gitmemiştim; böylece şimdi oraya geçtim ve içeri baktım. O oda da karanlık ve örümcek ağlarıyla kaplıydı. Izgaradan küller taşmıştı. Şöminenin yanında, bir zamanlar Maud kitap okurken onu dinlemek için Bay Lilly ve Beyefendi'nin oturduğunu sandığım koltuklar vardı. Yanında, Maud'un olduğunu hayal ettiğim bir lamba duran, sert küçük bir kanepe vardı. Onu şimdi orada otururken hayal ettim. Yumuşak sesini hatırladım.

Bunu hatırlarken, Bay Way'i düşünmeyi unuttum. Kendi annemi düşünmeyi unuttum. O benim neyimdi ki? Düşündüğüm Maud'du. Mutfağa inmek istiyordum. Bunun yerine, şişmiş ön kapının yanından yavaşça koridorda ilerledim. Merdivenleri çıktım. Maud'un eski odalarına gitmek istiyordum. Durduğu yerde -pencerede, camda- durmak istiyordum. Yatağında yatmak istiyordum. Onu nasıl öptüğümü ve nasıl kaybettiğimi düşünmek istiyordum...

Yürüdüm, dediğim gibi, bir hayaletin yürüyeceği şekilde ve ağladığımda bir hayaletin ağlayacağı şekilde ağladım: Sessizce, gözyaşları düşerken aldırmadan – sanki yüz yıl boyunca yetecek kadar gözyaşım olduğunu biliyordum da zamanla hepsini dökecektim. Sahanlığa geldim. Kütüphanenin kapısı oradaydı, yan açık. Tek cam gözlü ve sivri dişli yaratığın kafası hâlâ yanında asılıydı. Maud için ilk kez buraya geldiğimde nasıl parmaklarımı

üstüne koyduğumu düşündüm. Kapının dışında beklemiştim, onun okuduğunu duymuştum. Tekrar, sesini düşündüm. Onu o kadar şiddetli düşündüm ki, bana en sonunda onu duyabiliyormuşum gibi geldi. Evin sessizliğinde bir fısıltı, bir mırıltı gibi duyabiliyordum.

Nefesimi tuttum. Mırıltı durdu, sonra tekrar başladı. Bu benim kafamda değildi, ***duyabiliyordum*** – kütüphaneden geliyordu... Titremeye başladım. Belki de ev gerçekten periliydi. Ya da, ya da... Kapıya gittim ve titreyen elimle itip açtım. Sonra durdum ve gözlerimi kırpıştırdım. Oda değişmişti. Camlardan boyalar kazınmış, pirinçten el yerden sökülmüştü. Raflarda neredeyse hiç kitap yoktu. Izgarada az bir ateş yanıyordu. Kapıyı daha ileri ittim. Bay Lilly'nin eski masası oradaydı. Lambası yanıyordu.

Ve ışığındaki Maud'du.

Oturmuş, yazıyordu. Bir dirseği masada, bir yanağı yukarı dönük elinde, parmakları gözlerinin üstünde yarı kıvrıktı. Işık sayesinde onu net bir şekilde görebiliyordum. Kaşlarını çatmıştı. Elleri çıplaktı, kollarını sıvamıştı, parmakları bulaşan mürekkeple koyu renkti. Durup, bir satır yazışını seyrettim. Sayfa zaten satırlarla doluydu. Sonra kalemi kaldırdı, çevirdi ve çevirdi, sanki sonra ne yazacağını bilemez gibi. Tekrar mırıldandı, sessizce. Ağzını ısırdı.

Sonra tekrar yazdı ve kalemini bir mürekkep kavanozuna batırmak için kıpırdandı. Ve bunu yaparken, parmaklarını gözlerinden çekti, yüzü ortaya çıktı ve benim seyrettiğimi gördü.

İrkilmedi. Tamamen hareketsiz kaldı. Bağırmadı. Önce hiçbir şey söylemedi. Sadece gözleri gözlerimde, yüzünde bir hayretle oturdu. Sonra bir adım attım ve ben bunu yaparken ayağa kalktı, mürekkeple kalem, kâğıtlar ve masa boyunca yuvarlanıp yere düştü. Yanağı bembeyaz kesilmişti. Sandalyesinin arkasını kavradı, sanki ondan elini çekerse düşebilir veya bayılabilir gibi. Ben bir adım daha atınca, daha sıkı kavradı.

"Beni," dedi, "öldürmeye mi geldin?"

Bunu korkunç bir fısıltıyla söyledi ve onu duydum; yüzünün yalnızca hayretten değil, ama aynı zamanda korkudan da beyaz olduğunu gördüm. Bunun düşüncesi korkunçtu. Arkamı döndüm ve yüzümü ellerime sakladım. Akan gözyaşlarımdan hâlâ ıslaktı. Ardından başka gözyaşları geldi ve yüzümü daha da ıslattı. "Ah, Maud!" dedim. "Ah, Maud!"

Adını daha önce hiç böyle söylememiştim, sadece *küçükhanım* demiştim; her şeyden sonra bunun tuhaflığını, şimdi bile, burada bile hissettim. Parmaklarımı gözlerime sıkı sıkı bastırdım. Biraz önce onu nasıl sevdiğimi düşünüyordum. Onun kayboldüğünu sanıyordum. Onu yıllar boyunca arayarak bulmaya niyetliydim. Şimdi onunla karşılaşmak -böyle sıcak, böyle gerçek- onun için yanıp tutuşurken... Bu çok fazlaydı.

"Ben..." dedim. "Yapamam..." Gelmedi. Yalnızca durdu, hâlâ beyaz, hâlâ sandalyenin arkasını tutarak. Böylece yüzümü koluma sildim ve daha sakin konuştum. "Bir kâğıt vardı," dedim. "Bayan Sucksby'nin elbisesine saklı bir kâğıt buldum..."

Konuşurken, mektubu, kendi elbisemin içinde kaskatı hissettim, ama o yanıtlamadı ve bundan tahmin ettim ki -ve yüzündeki bakışta gördüm ki- hangi kâğıttan söz ettiğimi ve ne dediğimi biliyordu. Kendime rağmen, o zaman bir an ondan nefret ettim – sadece tek bir an ve geçince bu beni güçsüz bıraktı. Pervazına oturabilmek için pencereye gittim. "Onu bana okuması için birine para verdim. Sonra da hasta oldum."

"Affedersin," dedi. "Sue, affedersin."

Ama hâlâ bana gelmemişti. Tekrar yüzümü kuruladım.

"Bir adam ve bir kız beni arabasına aldı. Dayının öldüğünü söylediler. Burada Bay Way'den başka kimsenin olmadığını söylediler..."

"Bay Way mi?" diye kaşını çattı. "Bay Way gitti."

"Bir hizmetçi, dediler."

"William Inker demek istemiş olmalılar. Benimle kalıyor. Karısı da yemeklerimi yapıyor. Hepsi bu."

"Sadece onlar ve sen mi? Bu büyük evde." Etrafıma baktım ve ürperdim. "Korkmuyor musun?"

Omuz silkti, ellerine baktı. Bakışı karardı. "Şimdi," dedi, "korkacak neyim var?"

Sözlerinde ve söyleyişinde çok şey vardı, önce yanıtlamadım. Tekrar konuştuğumda, daha yavaş konuştum.

"Ne zaman öğrendin?" dedim. "Bizim hakkımızda, ne zaman öğrendin her şeyi, hakkımızda... Başından beri biliyor muydun?"

Hayır anlamında başını salladı. O da yavaş konuştu. "O zaman değil," dedi. "Richard beni Londra'ya götürünceye kadar değil. Sonra Bayan Sucksby..." Rengi kızardı, ama başını kaldırdı. "Sonra bana söylendi."

"Daha önce değil mi?" dedim.

"Daha önce değil."

"Seni de kandırdılar o zaman."

Eskiden bunu düşünmekten memnun olurdum. Şimdi, geçmiş dokuz ayda çektiğim, gördüğüm ve öğrendiğim her karanlık ve korkunç şeyle birlikte tek parçaydı. Bir dakika boyunca hiçbir şey söylemedik. Pencereyi sildim ve yanağımı cama dayadım. Cam soğuktu. Yağmur hâlâ hızla yağıyordu. Evin önündeki çakıllığa vuruyor ve çalkalandırıyordu. Çimenler çürük görünüyordu. Sık ormandaki çıplak, ıslak dallar arasından porsuk ağaçlarının şeklini ve küçük kırmızı şapelin sivri çatısını seçebiliyordum.

"Annem orada gömülü," dedim. "Onun mezarına hiçbir şey düşünmeden bakardım. Annemin katil olduğunu sanıyordum."

"Ben annemin deli olduğunu sanıyordum," dedi. "Oysa..."

Söyleyemedi. Ben de. Henüz değil. Ama tekrar ona bakmak için döndüm, yutkundum ve,

"Onu cezaevinde görmeye gittin," dedim. Yöneticinin sözlerini hatırlamıştım.

Başıyla onayladı. "Senden söz etti," dedi.

"Benden mi? Ne dedi?"

"Asla öğrenmeyeceğini umduğunu. Onu sen öğrenmeden önce on kez asmalarını dilediğini. Onun ve senin annenin haksızlığa uğradığını. Seni sıradan bir kız yapmak istediklerini. Bunun bir mücevheri alıp tozla örtmeye benzediğini. Ama tozun döküldüğünü..."

Gözlerimi kapadım. Tekrar baktığımda, en azından daha yakınıma gelmişti.

"Sue," dedi. "Bu ev senin."

"İstemiyorum," dedim.

"Para senin. Annenin parasının yarısı. İstersen hepsi. Ben hiçbir miktar talep etmedim. Zengin olacaksın."

"Zengin olmak istemiyorum. Ben hiç zengin olmak istemedim. Ben sadece..."

Duraksadım. Kalbim çok doluydu. Onun bakışı çok yakın, çok netti. Onu en son nasıl gördüğümü düşündüm – mahkemede değil, ama Beyefendi'nin öldüğü gece. Gözleri parlamıştı. Şimdi parlamıyordu. Saçı kıvrılmıştı. Şimdi düz, tokasızdı, geri toplamış ve sade bir kurdeleyle bağlamıştı. Elleri titremiyordu. Çıplaktı ve dediğim gibi, mürekkep lekeleri ve bulaşığıyla kaplıydı. Kaşında da mürekkep vardı, bastırdığı yerde. Elbisesi koyu renk, uzundu, ama tam da yere değmiyordu. İpekti, ama önden bağlanmıştı. En üstteki kanca kapanmamıştı. Ardında boğazının atışını gördüm. Bakışlarımı çevirdim.

Sonra geri, gözlerinin içine baktım.

"Sadece seni istiyorum," dedim.

Yüzüne kan yayıldı. Ellerini çözdü, bana bir adım daha attı ve neredeyse, neredeyse uzandı. Ama sonra döndü ve gözlerini indirdi. Masada durdu. Elini kâğıt ve kaleme koydu.

"Beni tanımıyorsun," dedi, garip, donuk bir sesle. "Hiç tanımadın. Bilmediğin şeyler vardı..."

Nefesini içine çekti, ama devam etmedi. "Nasıl şeyler?" dedim. Yanıtlamadı. Kalktım ve ona daha yaklaştım. "Nasıl şeyler?"

"Dayım..." dedi, korkuyla yukarı bakarak. "Dayımın kitapları... Sen beni iyi biri sanıyordun. Değil mi? Asla değildim. Ben..." Bir an için neredeyse kendisiyle mücadele eder göründü. Sonra yeniden hareket etti, masanın arkasındaki raflara gitti ve bir kitap aldı. Sıkı sıkı göğsünde tuttu, sonra döndü ve bana getirdi. Ellerinde açtı. Sanırım elleri titriyordu. "Burada," dedi sayfaya bakarken. "Ya da burada." Bakışının sabitleştiğini gördüm. Ve sonra, yine daha önce konuştuğu ayrı donuk sesle okumaya başladı.

"*Ne lezzetliydi,*" diye okudu, "*güzel boynundaki ve çıplak fildişi omuzlarındaki işiltı, ben onu kanepeye sırtüstü bastırırken. Kar gibi tepecikler benim göğsümde çılgın bir karmaşayla yükselirken ne zevk vericiydi...*"

"Ne?" dedim.

Yanıtlamadı, gözlerini kaldırmadı, ama sayfayı çevirdi ve başka bir yeri okudu.

"*Neyle karşı karşıya olduğumu pek az biliyordum; şimdi her şey yoğun bir çaba içindeydi – diller, dudaklar, göbekler, kollar, uyluklar, bacaklar, popolar, her bölge şehvetli bir hareket içinde.*"

Şimdi benim yanağım kızarıyordu. "*Ne?*" dedim fısıldayarak.

Bir sayfa daha çevirdi, tekrar okudu.

"*Çabucak, cüretkâr ellerim onun en gizli hazinesini kavradı, onun yumuşak yakınmalarına aldırmaksızın; sonra yakınmaları, parmaklarım aşkın örtülü yoluna girerken, yanan öpüşlerimle yalnızca mırıltılara dönüştü...*"

Durdu. Sesini bu kadar tekdüze tutsa da, kalbi daha hızlı atıyordu. Benim kalbim de oldukça hızlı atıyordu. Hâlâ tam anlamayarak,

"Dayının kitapları mı?" dedim.

Başını salladı.

"Hepsi böyle mi?"

Tekrar başını salladı.

"Her biri böyle mi? Emin misin?"

"Oldukça eminim."

Kitabı ondan aldım ve sayfalardaki yazılara baktım. Bana herhangi bir kitabın görüneceği gibi göründü. Böylece bıraktım ve raflara gidip başka bir tane aldım. O da ayrıydı. Sonra başka bir tane aldım, bunda resimler vardı. Böyle resimler hiç görmemişsinizdir. Bir tanesinde iki çıplak kız vardı. Maud'a baktım ve sanki kalbim küçüldü.

"Her şeyi biliyordun," dedim. Aklıma ilk gelen bu oldu. "Hiçbir şey bilmediğini söyledin, oysa bütün zaman..."

"Hiçbir şey bilmiyordum," dedi.

"Her şeyi biliyordun! Kendini bana öptürdün. Seni tekrar öpmek istememi sağladın! Oysa bütün zaman boyunca buraya gelip..."

Sesim kısıldı. Yüzümü seyrediyordu. Kütüphane kapısına geldiğim, sesinin basturılmış alçalıp yükselişini duyduğum zamanları düşündüm. Ben Bayan Stiles'la ve Bay Way'le oturup, turtalar ve muhallebiler yerken, onun beyefendilere -Beyefendi'ye- okuduğunu düşündüm. Elimi kalbime koydum. O kadar küçülmüş ve sıkışıktı ki, canımı acıtıyordu.

"Ah, Maud," dedim. "Bir bilseydim! Seni öyle düşünmek..." Ağlamaya başladım. "Dayını düşünmek... Ah!" Elim ağzıma gitti. "*Benim* dayım!" Bu düşünce her şeyden daha garipti. "Ah!" Hâlâ kitabı tutuyordum. Şimdi ona baktım ve sanki beni yakmış gibi bıraktım. "Ah!"

Bütün söyleyebildiğim buydu. Maud, eli masanın üstünde, hareketsiz duruyordu. Gözlerimi kuruladım. Sonra tekrar parmaklarındaki mürekkep lekelerine baktım.

"Buna nasıl dayanabiliyorsun?"

Yanıtlamadı.

"Onu düşünmek," dedim, "o *baş belası*! Ah, kokuşmak ona az bile!" Ellerimi sıkıntıyla ovuşturdum. "Ve şimdi sana bakıp burada görmek, hâlâ burada, etrafında onun kitaplarıyla!.."

Raflara baktım ve onları yerle bir etmek istedim. Ona gittim ve yanıma çekmek için uzandım. Ama beni tuttu. Başını, başka zaman olsa gururlu diyeceğim bir şekilde tuttu.

"Bana acıma," dedi, "*onun* yüzünden. O öldü. Ama ben hâlâ onun yaptığıyım. Her zaman o olacağım. Kitapların yansı tahrip oldu ya da satıldı. Ama ben buradayım. Bana bak. Her şeyi bilmelisin. Bak hayatımı nasıl kazanıyorum."

Masadan bir kâğıt aldı – yazdığını gördüğüm kâğıt. Mürekkep hâlâ ıslaktı. "Bir keresinde dayımın bir arkadaşına sormuştum," dedi, "onun için yazabilir miyim diye. Beni başı dertte hanımlar için bir eve göndermişti." Mutsuz bir şekilde gülümsedi. "Hanımların böyle şeyler yazmayacağını söylüyorlar. Ama ben bir hanım değilim..."

"Onunki gibi kitaplar yazıyorsun!" dedim. Konuşmadan, başıyla onayladı. Yüzü ciddiydi. Benim yüzüm nasıl görünüyordu bilmiyorum. Sanırım yanıyordu. "Öyle kitaplar!" dedim. "İnanamıyorum. Seni bulacağımı sandığım bütün durumların içinde... Sonra da seni burada bulmak, kendi başına, bu büyük evde..."

"Yalnız değilim," dedi. "Sana söyledim: William Inker ve karısı bana bakıyor."

"Seni burada bulmak, tek başına, *öyle kitaplar* yazarken!.."

Tekrar, neredeyse gururlu göründü. "Neden yazmayayım?" dedi.

Bilmiyordum. "Sadece doğru gelmiyor bu," dedim. "Senin gibi bir kız..."

"Benim gibi mi? Benim gibi kız yoktur."

Bir an için yanıtlamadım. Sonra tekrar elindeki kâğıda baktım. Sonra sessizce,

"Para getiriyor mu?" dedim.

Kızardı. "Biraz," dedi. "Yeterince, eğer hızlı yazarsam."

"Peki sen... Sen seviyor musun?"

Daha da kızardı. "Bu işte iyi olduğumu görüyorum..." Dudağını ısırdı. Hâlâ yüzümü seyrediyordu. "Bunun için benden nefret ediyor musun?" dedi.

"Nefret etmek mi!" dedim. "Senden nefret etmek için zaten elli haklı sebebim varken, ben sadece..."

Sadece seni seviyorum, demek istedim. Ama demedim. Size ne diyebilirim? Eğer o hâlâ gurur duyabiliyorsa, o zaman, şimdilik, ben... Zaten bunu söylememe gerek yoktu: Sözleri yüzümden okuyabilirdi. Rengi değişti, bakışları netleşti. Bir elini gözlerine koydu. Parmakları orada daha siyah lekeler bıraktı. Buna hâlâ dayanamıyordum. Uzandım ve bileğini tuttum; sonra başparmağımı ıslattım ve alnını ovmaya başladım. Sadece mürekkebi ve beyaz cildini düşünerek bunu yaptım, ama o elimi hissetti ve kıpırdamadan durdu. Parmağım yavaşladı. Yanağına ilerledi. Sonra onun yüzünü avcuma aldığını fark ettim. Gözlerini kapanuştı. Yanağı pürüzsüzdü – bir inci gibi değil, inciden daha sıcak. Başım çevirdi ve ağzını avcuma dayadı. Dudakları yumuşaktı. Leke alnında siyah kaldı, zaten sadece mürekkep, diye düşündüm.

Onu öptüğümde titredi. O zaman, onu öperek titretmek nasıldı hatırladım ve ben de titremeye başladım. Bayılacağımı sandım! Ayrıldık. Elini kalbine koydu. Hâlâ kâğıdı tutmaktaydı. Şimdi yere uçtu. Öne eğildim, yakaladım ve kırışıklıkları düzelttim.

"Ne diyor?" dedim yakalayınca.

"Seni nasıl istediğimle ilgili sözlerle dolu..." dedi. "Bak."

Lambayı aldı. Oda kararmıştı, yağmur hâlâ cama vuruyordu. Beni ateşe doğru götürerek oturttu ve kendisi de yanıma oturdu. İpek etekleri aceleyle kabardı, sonra söndü. Lambayı yere koydu, kâğıdı düz yaydı ve yazdığı sözcükleri bir bir bana göstermeye başladı.

Sally O-J için

TEŞEKKÜR

Lennie Goodings, Julie Grau, Judith Murray, Markus Hoffmann, Bridget Ibbs, Caroline Halliday, Laura Gowing, Kate Taylor, Joanne Kalogeras, Judith Bennett, Cynthia Herrup, Hirâni Himona ve Veronica Rago'ya teşekkürler.

SARAH WATERS

1966'da Wales'te doğdu. İngiliz Edebiyatı eğitimi aldı. Üniversite eğitimi sırasındaki araştırmaları dolayısıyla, 19. yüzyıl pornografisini inceledi ve bu çalışmalarında edindiği bilgileri ilk romanı *Tipping the Velvet*'te (1998) kullandı. Open University'de öğretim görevliliği yaptı. 2000 yılında *Sunday Times* tarafından "Yılın Genç Yazarı" seçildi. Yazarın ikinci romanı *Affinity* 1999'da yayınlandı. 2002 yılında yayınladığı *Ustaparmak*, BBC tarafından üç bölümlük bir dizi halinde filme çekildi. Sarah Waters, 2006'da yayınladığı son romanı *The Night Watch*'la Booker Ödülü'ne aday gösterildi. Halen Londra'da yaşamaktadır.

FİGEN BİNGÜL

1965'te doğdu. 1988'de İstanbul Teknik Üniversitesi Tekstil Mühendisliği bölümünü, 2003'te New York State University Purchase College Edebiyat Bölümü'nü bitirdi. 1998'den beri New York'ta yaşıyor. Diğer çevirileri: *Hatırat-Tuna Boyunca Anılarla Ezgiler* (Eugenia Popescu Judetz), *Summer's End* (*Yazsonu* - Adalet Ağaoğlu), *Absürdistan* (Gary Shteyngart).

Londra, 1862. Doğar doğmaz yetim kalan Sue Trinder'ın dünyadaki tek hamisi, tatlı sert Bayan Sucksby ve onun "ailesi"dir. "Ustaparmak"lardan oluşan bu ailenin en başarılı olduğu konuysa başkalarının cepleri...

Viktorya dönemi Londrası'nda geçen **Ustaparmak**, Sue'nun kaderinin bir başka yetimle, Maud'la kesişmesini, iki kadın arasında zaman içinde gelişen, karşı konulmaz çekimi ve şeytanın aklına gelmeyecek bir entrikayı konu alıyor.

Ustaparmak, gözünüzle gördüğünüze -ya da okuduğunuza- bile her zaman inanmamanızı salık veriyor.

"Sarah Waters, günümüzün en iyi öykü anlatıcılarından biri..."
- **Matt Thorne**, *Independent*

"Henüz okuyup keyfine varamadıkları için insanları kıskandırabileceğiniz romanlar vardır. **Ustaparmak** onlardan biri. Uzun, karanlık, hikâyeyi tersyüz eden ve tatmin edici. Muhteşem bir roman... ve unutulmaz bir deneyim."
- **Julie Myerson**, *Guardian*

Sarah Waters

"Her gün odama geldiğinde, elimi ağzına götürdüğünde, dudaklarını parmaklarıma değdirdiğinde, soğuk, mavi, şeytansı gözlerini devirdiğinde bunu bilirim. Agnes görse de anlamaz. Bunun nezaketten olduğunu sanır. Nezakettir! Dolandırıcıların nezaketi. Kâğıt, kurşunkalem ve boya çıkarırken bizi seyreder."

EVEREST

9 789752 895614

www.everestyayinlari.com